

RECEP TAYYIP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİ VE AKADEMİSYENLERİ İLE RİZE HALKININ KARŞILIKLI ALGI VE BEKLENTİLERİ

Editör:

Doç. Dr. Ali Rıza SAKLI

**RECEP TAYYIP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ
ÖĞRENCİ VE AKADEMİSYENLERİ İLE
RİZE HALKININ KARŞILIKLI
ALGI VE BEKLENTİLERİ**

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Yayınları: 22

**Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Öğrenci ve
Akademisyenleri ile Rize Halkının Karşılıklı
Algı ve Beklentileri**

Editör

Doç. Dr. Ali Rıza SAKLI

Kapak

Gökçe ARİFOĞLU

Dizgi-Tasarım

Öznur YILDIRIM

Baskı - Cilt

Ankara Ofset Basım Matbaacılık
Reklam İnş. Turz. Teks. Gıda San. ve Tic. Ltd. Şti.
Büyük Sanayi 1. Cad. Necati Bey İşhanı
No: 93/43-44 İskitler / ANKARA
Tel: (+90) 312 384 50 63 Fax: (+90) 312 384 50 66
www.ankaraofset.com.tr

ANKARA 2017

ISBN: 978-605-9072-14-4

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü
0 (464) 223 61 26 - 1614
donersermaye@erdogan.edu.tr

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Yönetim Kurulu'nun
29.11.2017 Tarih ve 410 Nolu kararı ile basılmıştır.

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'ne aittir.
Bütün hakları saklıdır. Kaynak gösterilmek suretiyle alıntı yapılabilir.

RECEP TAYYIP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ
ÖĞRENCİ VE AKADEMİSYENLERİ İLE
RİZE HALKININ KARŞILIKLI
ALGI VE BEKLENTİLERİ

Editör

Doç. Dr. Ali Rıza SAKLI

RİZE, 2017

ÖNSÖZ

Henüz kuruluşunun 11'inci yılında bir Üniversite olan Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, kuruluş ve gelişme aşamalarını hızla kat etmeye çalışmaktadır. Üniversitemizin gelişimi; yeni Fakülte, Yüksekokul, bölüm ve programların açılması yönünde olduğu gibi öğrenci ve akademisyen sayısının artması, laboratuvar, derslik ve binaların yapımı gibi sayısal ve fiziksel boyutlarda da devam etmektedir.

Kuruluşunu yeni tamamlamış gelişim aşamasında bir üniversite olmamız, eğitim ve araştırma faaliyetlerinin kalitesinin geliştirilmesi ile akademik performans ve başarının artırılması yönünde çaba göstermemizi asla engellememiştir. Çünkü niceliksel ve niteliksel büyümeyi birlikte başarmayı temel hedef olarak belirledik. Ortadoğu Teknik Üniversitesi URAP Araştırma Laboratuvarının yapmış olduğu değerlendirmeye göre Üniversitemiz, akademik performans ve başarı açısından; Ülkemizdeki 2000 yılından sonra kurulmuş olan 77 üniversite arasında 7'inci; tüm üniversiteler arasında 50'inci; dünyadaki yirmi binden fazla olan üniversite arasında ise 1931'inci sırada yer almaktadır.

Üniversitelerin tarihine bakıldığında; birinci kuşak üniversiteler "eğitim" ağırlıklı iken, ikinci kuşak üniversitelerin daha çok "araştırma" odaklı oldukları görülmektedir. Üçüncü kuşak olarak nitelendirilen günümüz üniversiteleri ise "topluma katkı" yönünde faaliyetlerini yoğunlaştırmaktadırlar.

Topluma katkı kavramının içeriği, üniversitenin içinde yer aldığı ilin ve bölgenin sorunlarına odaklanması, bulunduğu sosyo-kültürel çevrenin önünü açması, ona yol göstermesi ve öncü olması şeklinde doludur. Biz de Üniversite olarak Rize ilinin; tarihini, kültürünü, coğrafyasını, florasını, ekosistemini, çay-balık-kivi-bal gibi temel ürünlerini ve sosyo-kültürel sorunlarını daha fazla çalışmak ve bilimsel araştırmalara konu etmek arzusundayız.

Üniversitelerin bu görevlerini tam olarak yerine getirilebilmeleri için öncelikle esnafı, sanayicisi, STK'ları ve sokaktaki vatandaşı ile birlikte bir bütün olarak şehrin Üniversite'den ne istediğinin ve beklentilerinin ne olduğunun tam olarak ortaya konması gerekmektedir. Çünkü Rize'nin Üniversitemizden beklentilerinin ne olduğunu bilmeden, yukarda bahsedilen araştırmaların ve akademik çalışmaların doğru olarak yönlendirilmesi mümkün gözükmemektedir. Aynı şekilde, öğrencisi, memuru ve öğretim elemanı ile birlikte bir bütün olarak Üniversite'nin şehirden beklentilerinin ne olduğu ortaya konmadan da şehrin kendisini Üniversiteye göre konumlandırması ve dizayn etmesi de mümkün değildi. İşte bu yüzden arkadaşlarımdan, Üniversite ve Rize'nin karşılıklı beklentilerinin araştırılarak bilimsel yöntemlerle ortaya konmasını rica ettim.

Üniversitemiz Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinatörlüğü tarafından desteklenen ve iki yıl süren bu kapsamlı çalışma çerçevesinde, Üniversite ile Rize Şehrinin karşılıklı algı ve beklentilerini tespit üzere Rize ili genelinde halktan ve çeşitli meslek gruplarından 2311 kişiye, Üniversitemizden de 1523'ü öğrenci ve 204'ü akademisyen olmak üzere 1727 kişiye anket uygulanmıştır. Ayrıca derinlemesine mülakat yöntemiyle de ayrıntılı görüşler alınmıştır. Alınan bu veriler ve analiz sonuçları bilimsel yöntemlerle değerlendirilerek bu kitapta bir araya getirilmiştir. Eser, öğrencisi, memuru ve öğretim elemanı ile Üniversite'nin ve esnafı, sanayicisi, STK'ları ve sokaktaki vatandaşı ile de Rize Şehri'nin istek, talep ve beklentilerini ortaya koyması; Şehir ile Üniversitenin birbirinin aynasında kendilerini görmelerini sağlaması ve söz konusu beklentilere göre kendilerini yeniden dizayn etme imkânı vermesi açısından önemli bir çalışmadır.

Bu çalışmanın saha aşamasında ve kitap haline getirilmesinde görev alan, fedakarca çalışan, emek veren Üniversitemiz Öğretim Elemanları Doç. Dr. Ali Rıza SAKLI, Yrd. Doç. Dr. Burcu KARTAL, Yrd. Doç. Dr. Kamer İlgin ÇAKIROĞRU, Yrd. Doç. Dr. Zeki KARATAŞ, Yrd. Doç. Dr. Gökhan KAHVECİ, Yrd. Doç. Dr. Asiye ŞENGÜL AVŞAR, Arş. Gör. Mücahit BEKTAŞ, Arş. Gör. Merve TOPTAN, Uzm. Hatice Tuğba AKDOĞAR AKBULUT ve Betül EROĞLU'na teşekkür ediyorum.

Prof. Dr. Hüseyin Karaman
Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Rektörü

SUNUŞ

Bu çalışmayı yapma düşüncesi, Karadeniz Stratejik Uygulama ve Araştırma Merkezi (KAMER) Müdürü olduğum dönemde, Rize ile ilgili farklı bir konuda araştırma yapma düşüncesini Sayın Rektörümüz Prof. Dr. Hüseyin KARAMAN'a açtığımda ortaya çıktı. Üniversitemiz ile Rize arasında karşılıklı beklentilerin araştırılmasının Üniversitemizin gelişiminde yol gösterici olacağı görüşü Sayın Rektörümüz tarafından ifade edildi ve bu konuyu araştırmamız istendi. Konu ile ilgili literatür incelemelerinde, beklenti yanında algıların da incelemeye dâhil edilmesi düşüncesi oluştu ve bu şekilde araştırma konusu belirlenmiş oldu.

Sosyal bilimler alanındaki projelerin, Üniversite Bilimsel Araştırma Projeleri (BAP) desteği ile hayata geçirilmesindeki zorluklar bilinmektedir. Temel ve mühendislik bilimleri alanındaki gibi laboratuvar veya deney ortamlarında projenin uygulanmaması, aksine toplum içinde anket ve mülakat gibi yöntemlerin kullanılması gereği, sosyal bilimler alanında projelerin hayata geçirilmesini zorlu bir süreç haline getirmektedir. Buna rağmen, akademisyenler özveriyle bu görevi yerine getirmektedirler.

Bu koşullar altında konuyu ilk olarak Çayeli ilçemizdeki Eğitim Fakültemiz Öğretim Üyesi Doç. Dr. Cemalettin İPEK hocamıza açtığımda hemen destek verdi ve araştırmanın öğrenci ve akademisyen ayağı, onun sayesinde projeye dâhil olan Yrd.Doç.Dr. Gökhan KAHVECİ ve Yrd.Doç. Dr. Asiye ŞENGÜL AVŞAR hocalarımız tarafından gerçekleştirildi. Öğrenci ve akademisyen araştırmalarında rol alan bir başka arkadaşımız da KAMER'de görevlendirilen ve birlikte çalıştığımız Uzm. Hatice Tuğba AKDOĞAR AKBULUT oldu. Bu gruptaki arkadaşlarımıza; 1523 öğrenciye ve 204 akademisyene anketlerin uygulanması, analizlerin yürütülmesi, raporlaştırılması ve nitel çalışma için içten teşekkür ediyorum.

Projeye katılım için İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğretim elemanlarına toplu bir çağrı yaptım ve verilen saatte Fakülte Toplantı Salonunda proje konusunu görüşmek üzere katılımlarını beklediğimi belirttim. Toplantıya gelen arkadaşların sayısı çok azdı ve projenin sonuçlandırılması ve ortaya çıkan bu eser, o toplantıya gelen akademisyenlerin emsalsiz gayretleri ile mümkün oldu. Söz konusu toplantıya katılan ve proje ekibi içinde yer alan, ancak sonradan kurum değiştiren Yrd.Doç. Dr. Saim Can BERİTAN arkadaşımız da ayrılana kadar bizlere destek olmuştur.

Rize ilinde yapılan araştırmanın nitel boyutunu üstlenen; il merkezinde üst düzey yöneticilik görevlerinde bulunan ve/veya etkili görevler yapan 23 kişi ile görüşerek kayda alan, ses kayıtlarını deşifre ederek metin haline getiren ve yazıya döken, nitel çalışmaya görüşleriyle katkıda bulunan, bunların yanında araştırmanın “genel sonuç ve değerlendirme” bölümünü de kaleme alan Arş. Gör. Mücahit BEKTAŞ ve Yrd.Doç.Dr. Kamer İlgin ÇAKIROĞLU’na ve nitel araştırma tecrübesiyle önemli katkılarda bulunan Yrd.Doç.Dr. Zeki KARATAŞ hocalarımıza müteşekkirim.

Rize il merkezi ve ilçelerinde yaşayan çeşitli meslek gruplarına mensup 2311 kişinin uzunca bir anketi doldurması için zorlu bir mücadele veren, öğrencileri bu anketlerin yapımında görevlendiren, sonuçları çözümleyen ve kaleme alan Yrd.Doç.Dr. Burcu KARTAL hocamıza ve bu konularda kendine yardımcı olan Arş. Gör. Merve TOPTAN arkadaşımıza ve anket veri girişlerinde rol alan Yüksek Lisans Öğrencimiz Betül EROĞLU’na teşekkür borçluyum.

İki yıla varan bir zaman alan bu araştırma, acı ve tatlı pek çok şeyin yaşandığı bir süreyi kapsamıştır. Acı, tatlı her şey bizim içindir ve biz kişisel olarak, süreç içinde, acı tarafını kâmilten yaşamışızdır. Ancak acıları değil de mutlulukları öne çıkarmak istiyoruz. Sürecin başında Arş. Gör. ve Öğr. Gör. unvanlarına sahip Burcu KARTAL, Asiye ŞENGÜL AVŞAR, Kamer İlgin ÇAKIROĞLU ve Zeki KARATAŞ arkadaşlarımız doktoralarını bitirerek Öğretim Üyesi olarak atandılar. Hatice Tuğba AKDOĞAR arkadaşımız evlenerek ismine AKBULUT soyadını da ekledi ve bir de çocuk sahibi oldu. Gökhan KAHVECİ hocamızın da bir evladı dünyaya geldi.

Çok sayıda ifade içeren uzun anketlerimizi cevaplamak için zaman ayıran, il merkezinden ve ilçelerden; lise öğrencisi, ev kadını, öğretmen, polis, esnaf, serbest meslek, sanayici, işçi, basın mensubu, kamuoyu ön-deri, üst düzey yönetici ve memur mesleklerinden katılımcılarımıza ne kadar teşekkür etsek azdır. Üniversitemizde yapılan anketleri cevaplayan

öğrenci ve akademisyenlerimize ve mülakat taleplerimize olumlu cevap verip uzun görüşmelerle görüşlerini bize aktaran şehrimizin önde gelen insanlarına çok teşekkür ederiz.

Son olarak; araştırmamızın Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi yayını olarak yayınlanması için karar veren İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi ve Üniversite Yayın Komisyonlarına, yayın komisyonu sekretaryasını yürüten Şube Müdürü Orhan TAFRALI'ya çalışmanın kitap haline getirilmesinde desteklerini esirgemeyen Üniversitemiz Basımevi ve Matbaa Müdürlüğü Sorumlusu İlker TAŞPINAR'a kitabın kapak tasarımını yapan Arş. Gör. Gökçe ARİFOĞLU'na, dizgi ve tasarımı gerçekleştiren Öznur YILDIRIM'a ayrıca teşekkür ederiz.

Bu zorlu alan araştırması, analiz ve raporlaştırma sürecinin sonunda başarılı bir sonuca ulaştığımıza inanıyoruz ve bu bizi mutlu ediyor. Ancak, bizi asıl mutlu edecek şey; Üniversitemizin araştırma bulgularımızı kullanarak kendine yön vermesi, Rize ilimizdeki ilgili ve yetkililerin araştırmada ortaya çıkan talepleri karşılama ve sorunları çözme isteği göstermeleri ve başka araştırmacıların burada geliştirilen ölçekleri kullanarak bu alandaki bilgileri daha ileriye taşımaları olacaktır.

Kasım 2017

Doç. Dr. Ali Rıza SAKLI

Editör

Bu Kitap, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Bilimsel Araştırma Projeleri (BAP) birimince desteklenen ve aşağıda bilgileri verilen Proje ile yapılan araştırma sonuçlarını içermektedir.

Proje ID	341
Proje Kodu	2015.53001.107.05.01
Proje Başlığı	<i>Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Öğrencileri ve Akademik Personelinin Şehir Algıları ve Beklentileri ile Rize İlinin Üniversite Algısı ve Beklentileri Araştırma Projesi</i>
Başlangıç Tarihi	13.11.2015
Bitiş Tarihi	12.10.2017
Proje Yöneticisi	Doç. Dr. Ali Rıza SAKLI
Proje Ekibi	Yrd. Doç. Dr. Burcu KARTAL Yrd.Doç.Dr. Kamer Ilgın ÇAKIROĞLU Yrd.Doç.Dr. Gökhan KAHVECİ Yrd.Doç.Dr. Zeki KARATAŞ Yrd. Doç. Dr. Asiye ŞENGÜL AVŞAR Arş. Gör. Mücahit BEKTAŞ Arş. Gör. Merve TOPTAN Uzm. Hatice Tuğba AKDOĞAR AKBULUT Betül EROĞLU (Kurum Dışı Tez Öğrencisi)

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	V
SUNUŞ	VII
İÇİNDEKİLER	XI
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

DÜNYADA VE TÜRKİYE’DE ÜNİVERSİTELERİN TARİHİ GELİŞİMİ.....	9
Doç. Dr. Ali Rıza SAKLI.....	9
Uzm. Hatice Tuğba AKDOĞAR AKBULUT	9
I. DÜNYADA ÜNİVERSİTELERİN TARİHİ GELİŞİMİ.....	9
A. Üniversite Öncesi Yükseköğretim.....	9
B. Ortaçağın Eğitim Üniversiteleri; Birinci Kuşak Üniversiteler	13
C. Humboldt’un Modern Üniversitesi; İkinci Kuşak Üniversiteler	16
D. Toplumsal Hizmet Üniversiteleri; Üçüncü Kuşak ve Girişimci Üniversiteler	19
1. Üçüncü Kuşak Üniversiteler.....	20
2. Girişimci Üniversite Modeli	24
a. Üçlü Helezon (Triple Helix) Sistemi.....	24
3. Üçüncü Kuşak ve Girişimci Üniversite Modellerinin Karşılaştırılması.....	29
E. Dördüncü Kuşak Üniversiteler	31
II. TÜRKİYE’DE ÜNİVERSİTELERİN GELİŞİMİ	32
A. Anadolu’nun İlk Eğitim Kurumları ve Üniversiteleri.....	33
1. Harran Akademisi.....	33
2. Konstantinople Okulu/ Pandidakterion	34
3. İstanbul Üniversitesi	34
B. Türkiye Cumhuriyeti’nde Üniversitelerin Gelişimi.....	35
1. Mevcut Üniversiteler	36
2. Yeni Üniversite Yaklaşımları.....	43
KAYNAKLAR.....	46

İKİNCİ BÖLÜM

ÜNİVERSİTE-ŞEHİR ETKİLEŞİMİ ÜZERİNE LİTERATÜR ARAŞTIRMASI.....	53
Yrd. Doç. Dr. Burcu KARTAL	53
Arş. Gör. Merve TOPTAN	53

I. ŞEHİRLERİN ÜNİVERSİTE ALGISI VE ÜNİVERSİTEDEN BEKLENTİLERİNE İLİŞKİN ARAŞTIRMALAR	53
II. ÜNİVERSİTENİN ŞEHİR ALGISI VE BEKLENTİLERİNE İLİŞKİN ARAŞTIRMALAR	65
KAYNAKLAR.....	69

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

RİZE İLİNİN RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİNE VE ÖĞRENCİLERİNE İLİŞKİN ALGILARININ VE BEKLENTİLERİNİN NİCEL ARAŞTIRMASI	75
Yrd. Doç. Dr. Burcu KARTAL	75
Arş. Gör. Merve TOPTAN	75
I. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ	75
A. Araştırmanın Amacı ve Önemi	75
B. Araştırmanın Sınırlılıkları	76
C. Araştırmanın Evren ve Örneklemi.....	76
D. Araştırmanın Veri Toplama Aracı	76
E. Araştırma Soruları	77
F. Rize İlinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine ve Öğrencilerine İlişkin Algılar ve Beklentiler Ölçeğinin Geliştirilmesi.....	77
II. RİZE İLİNİN RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİNE VE ÖĞRENCİLERİNE İLİŞKİN ALGILARI VE BEKLENTİLERİ ÖLÇEĞİNİN İSTATİSTİKSEL ANALİZİ.....	85
A. Araştırmanın Betimsel İstatistikleri.....	85
B. Rize İlinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine ve Öğrencilerine İlişkin Algıları ve Beklentilerine Yönelik Bulgular	93
1.Rize İlinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine ve Öğrencilerine İlişkin Algılarının Cinsiyete Göre Bağımsız Örneklem T Testi Sonuçları	94
2. Rize İlinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine ve Öğrencilerine İlişkin Algılarının Yaşa Göre ANOVA Testi Sonuçları.....	95
3. Rize İlinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine ve Öğrencilerine İlişkin Algılarının Medeni Durumuna Göre Bağımsız Örneklem T Testi Sonuçları..	101
4. Rize İlinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine ve Öğrencilerine İlişkin Algılarının Eğitime Göre ANOVA Testi Sonuçları	103
5. Rize İlinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine ve Öğrencilerine İlişkin Algılarının Mesleğe Göre ANOVA Testi Sonuçları	107

6. Rize İlinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine ve Öğrencilerine İlişkin Algılarının Gelire Göre ANOVA Testi Sonuçları	119
7. Rize İlinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine ve Öğrencilerine İlişkin Algılarının Rize’de Oturma Süresine Göre ANOVA Testi Sonuçları	126
8. Rize İlinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine ve Öğrencilerine İlişkin Algılarının İkamet Yerine Göre ANOVA Testi Sonuçları	131
III. RİZE İLİNİN RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİNE VE ÖĞRENCİLERİNE İLİŞKİN ALGILARINA VE BEKLENTİLERİNE YÖNELİK GENEL SONUÇLAR	137
KAYNAKLAR	153

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

RİZE İLİNİN ÜNİVERSİTE ALGISI VE BEKLENTİLERİNE YÖNELİK NİTEL BİR ARAŞTIRMA	157
Yrd. Doç. Dr. Zeki KARATAŞ	157
Yrd. Doç. Dr. Kamer Ilgın ÇAKIROĞLU	157
Arş. Gör. Mücahit BEKTAŞ	157
GİRİŞ	157
I. YÖNTEM	159
A.Araştırmanın Modeli.....	159
B.Araştırmanın Katılımcıları	160
C.Veritoplama Araçları.....	161
D.Verilerin Toplanması.....	162
E.Verilerin Analizi	163
F.Geçerlik ve Güvenilirlik	164
II.BULGULAR VE TARTIŞMA	165
A.Bir Şehirde Üniversite Olmasının Önemi	169
1. Şehrin Planlamasına ve Gelişimine Katkı Sağlaması.....	170
2. Şehrin ve Ülkenin Kalkınmasına Katkı Sağlaması	171
3. Yerel ve Bölgesel Düzeyde Çalışmalar Yapması.....	171
4. Diploma Veren Değil Nitelik Kazandıran Üniversite Olması	172
5.Bilimsel Çalışmaların Gelişmiş Ülkeler Arasında Olması	173
6. Özgür ve Katılımcı Bir Üniversite Olması.....	173
7. Üniversitelerin Gelişmiş Şehirlerde Olması	174
8. Kültürel Çeşitliliği Sağlaması.....	174
B. Rize’de Üniversite Olmasının Anlamı ve Önemi.....	174

1. Sosyalleşmeye ve Şehrin Gelişimine/Dönüşümüne Katkı Sağlaması	175
2. Bilimsel ve Teknolojik Açıdan Topluma Katkı Sağlaması.....	177
3. Üniversitenin Gelişim Hızının Yeterli Olmaması.....	179
4. Ekonomik Katkı Sağlamanın Ötesine Geçmesi	180
5. Rizeli Gençlerin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Tercih Etmesi İçin Çalışma Yapılması.....	180
6. Yetiştirdiği Öğrencilerin Küresel Çapta Olması	181
C. Rize Halkının Üniversite Hakkında Neler Söylediği	181
1. Halkın Üniversitenin Değerini Bilmesi.....	182
2. Şehirle Yeterince Bütünleşmemesi	183
3. Üniversitenin Sağlık Hizmetlerinin Ön Plana Çıkması.....	184
4. Şehrin Ticari Gelişimine Katkı Sağlaması.....	185
5. Yerel Sorunlara Çözüm Bulması	186
6. Topluma Eğitimin Önemini Öğretmesi	186
7. Üniversiteden Ne Beklendiğinin Net Olmaması.....	187
8. Yerleşkenin Fiziki Olarak Yetersizliği	188
9. Üniversitenin Siyasetin Etkisi Altında Olması.....	189
10. Geleneksel Yapıya Zarar Vermesi	190
D. Üniversitenin Rize'ye Getirisi ve Götürüsü	190
1. Ekonomik Katkı Sağlaması.....	191
2. Toplumsal Gelişime ve Değişime Katkı Sağlaması.....	194
3.Şehre Sosyo-Kültürel Katkı Sağlaması.....	196
4. Şehir İmajı Üzerine Etkisi.....	199
5. Ahlaki Yapıyı Etkilemesi	201
6. Şehre Katkısının Düşük Olması	202
E. Üniversitenin Çalışmalarının Nasıl Değerlendirildiği	203
1. Halka Yönelik Çalışma ve Faaliyet Yapması.....	203
2. Büyük Projelere Öncülük Yapması.....	206
3. Çalışmaların Arttırılması.....	208
4. Bilimsel Çalışmaları Uygulamaya Aktarılması.....	209
5.Üreten ve Sorgulayan Bir Üniversite Olması	209
6. Sosyal Sorunlarla İlgili Çalışmalar Yapması	210
7. Faaliyetlerin Yeterli Duyurulması	211
8. Sektör Uygulamalarına Değer Verilmesi	211
9. Üniversitenin Yeniliklere Açık Olması.....	211

10. Sürekli Eğitim Merkezinin İstihdama Yönelik Kurslar Açması	212
F. Akademisyenlerin Rize'ye Katkıları	212
1. Akademisyenlerin Halkın İçinde Olması	212
2. Akademisyenler Açısından Şehrin Sosyo-Kültürel İmkânlarının Kısıtlı Olması	215
3. Akademisyenlerin Şehre Yeterince Katkı Sağlamaması	217
4. Akademisyenlerin Daha Çok Araştırma Yapması.....	219
5. Akademisyenlerin Üniversiteye ve Kente Uyum Sağlayamaması	220
6. Akademisyenlerin Kendini Daha Çok İfade Etmesi	221
7. Yerel Dinamiklerle İşbirliği Yapması.....	221
8. Vatandaşın Akademisyenlere Yönelik Yanlış Davranışları.....	222
G. Üniversite Öğrencileriyle İlgili Düşünceler	222
1. Koşulların Öğrenciler Açısından Yetersiz Olması.....	223
2. Öğrencinin Ahlaki Açidan Toplumu Etkilemesi	224
3. Öğrencinin Sadece Maddi Kaynak Olarak Görülmemesi.....	226
4. Öğrencilerin Ekonomik Güçlükler Yaşamaması.....	227
5. Öğrencinin Toplumu Tanıması ve Kaynaşması	228
6. Rize Halkının Üniversite Öğrencilerini Koruması	228
7. Farklı Kültürlerin Kaynaşması.....	229
8. Üniversitede Bölge Öğrencilerinin Daha Az Olması	230
9. Öğrencinin Aşırı Teoriye Dayalı Yetiştirilmesi	230
10. Vakıf Bursunun Öğrenci Tercihlerini Olumlu Etkilemesi	231
11. Öğrencinin Serbest Zamanını Etkin Değerlendirememesi	231
H. Üniversiteden Beklentiler.....	232
1. Yerele Özgü Projeler Üretmesi ve Katkı Sağlaması.....	232
2. Tanıtım Faaliyetlerine Ağırlık Vermesi	235
3. Yerel ve Küresel İşbirliklerini Arttırması	237
4. Öğrenci ve Akademisyen Tarafından Tercih Edilen Bir Üniversite Olması	239
5. Üniversitenin Güçlü Bir Konumda Olması	240
6. Eğitim Kalitesinin Yükseltilmesi.....	241
7. Üniversite Hocalarının Özgür Olması	242
I. Yirmi Yıl Sonra Şehrin ve Üniversitenin Nasıl Olacağı	242
1. Yerel Sorunlarla Daha Çok İlgilenen Bir Üniversite Olması.....	243
2. Ülkeye Değer Katacak Ürünlere Yönelen Bir Üniversite Olması	244
3. Mezunlarının İstihdam Edildiği Bir Üniversite Olması	245

4. Üst Yönetimin Bakış Açısının Değiştiği Bir Üniversite Olması.....	246
5. Güçlü Olmak İçin İşbirliğini Önemseyen Bir Üniversite Olması.....	246
6. Gürcistan, Orta Asya ve Kafkaslara Yönelik Çalışmalar Yapan Bir Üniversite Olması.....	247
İ. Şehirdeki Sektörlerin Üniversiteye Sağlayacağı Katkı ve Üniversiteden Beklentisi.....	247
1. Üniversite-Sanayi İşbirliği Yapılması.....	248
2. Tarım ve Turizme Destek Vermesi.....	249
3. Toplum Bilgilendirme Çalışmaları Yapması.....	251
4. Topluma Sağlayacağı Katkılarla İlgili Planlama Yapması.....	252
5. Üniversitenin Sosyal Sorumluluk Faaliyetlerine Ağırlık Vermesi.....	252
6. Nitelikli Akademisyen Gelmesinin Sağlanması.....	253
7. Öğrencilere Uygulama Yaptırılması.....	253
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	254
KAYNAKLAR.....	260

BEŞİNCİ BÖLÜM

RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİLERİNİN VE AKADEMİSYENLERİNİN RİZE ŞEHİRİNE YÖNELİK ALGILARI VE BEKLENTİLERİ.....	265
Yrd. Doç. Dr. Asiye ŞENGÜL AVŞAR.....	265
Yrd. Doç. Dr. Gökhan KAHVECİ.....	265
GİRİŞ.....	265
I. YÖNTEM.....	266
A. Araştırmanın Modeli.....	266
B. Çalışma Grubu.....	266
C. Veri Toplama Araçları.....	266
D. Verilerin Analizi.....	267
II. BULGULAR.....	267
A. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Öğrencilerinin Şehir Algıları ve Beklentileri (Ölçek Geliştirme Çalışması).....	267
B. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Öğrencilerinin Şehir Algıları ve Beklentileri 273	
1. Betimsel İstatistikler.....	273
2. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Öğrencilerinin Şehir Algıları ve Beklentilerine Yönelik Bulgular.....	278

3. Öğrencilerin Şehir Algılarının Cinsiyete Göre Bağımsız Örneklemeler T Testi Sonuçları	278
4. Öğrencilerin Şehir Algılarının Yaşa Göre ANOVA Testi Sonuçları	280
5. Öğrencilerin Şehir Algılarının Geldikleri Bölgeye Göre ANOVA Testi Sonuçları	283
6. Öğrencilerin Şehir Algılarının Ailenin İkamet Ettiği Yere Göre ANOVA Testi Sonuçları.....	287
7. Öğrencilerin Şehir Algılarının İkamet Ettikleri Yere Göre ANOVA Testi Sonuçları	291
8. Öğrencilerin Şehir Algılarının Rizeli Olup Olmama Durumuna Göre Bağımsız Örneklemeler T Testi Sonuçları.....	294
9. Öğrencilerin Şehir Algılarının Ailenin Aylık Gelirine Göre ANOVA Testi Sonuçları	296
10. Öğrencilerin Şehir Algılarının Kaldıkları Yere Göre ANOVA Testi Sonuçları. 298	
11. Öğrencilerin Şehir Algılarının Program Türüne Göre ANOVA Testi Sonuçları	302
12. Öğrencilerin Şehir Algılarının Sınıf Düzeyine Göre ANOVA Testi Sonuçları .	305
13. Öğrencilerin Şehir Algılarının Yatay Geçiş Yapma Durumuna Göre Bağımsız Örneklemeler T Testi Sonuçları.....	309
14. Öğrencilerin Şehir Algılarının Dikey Geçiş Yapma Durumuna Göre Bağımsız Örneklemeler T Testi Sonuçları.....	310
C. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Akademisyenlerinin Şehir Algıları ve Beklentileri.....	311
1. Betimsel İstatistikler.....	311
2. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Akademisyenlerinin Şehir Algıları ve Beklentilerine Yönelik Bulgular	314
3. Akademisyenlerin Şehir Algılarının Cinsiyete Göre Bağımsız Örneklemeler T Testi Sonuçları	315
4. Akademisyenlerin Şehir Algılarının Yaşa Göre ANOVA Testi Sonuçları	316
5. Akademisyenlerin Şehir Algılarının Unvana Göre ANOVA Testi Sonuçları	319
6. Akademisyenlerin Şehir Algılarının Görev Yılına Göre ANOVA Testi Sonuçları	322
7. Akademisyenlerin Şehir Algılarının Yerleşim Birimine Göre Bağımsız Örneklemeler T Testi Sonuçları.....	325
8. Akademisyenlerin Şehir Algılarının İdari Görevleri Olup Olmamasına Göre Bağımsız Örneklemeler T Testi Sonuçları.....	326
9. Akademisyenlerin Şehir Algılarının Rizeli Olup Olmamasına Göre Bağımsız Örneklemeler T Testi Sonuçları.....	327

SONUÇLAR VE ÖNERİLER	329
KAYNAKLAR.....	337

ALTINCI BÖLÜM

RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ AKADEMİK PERSONELİ VE ÖĞRENCİLERİNİN RİZE ŞEHRİNE YÖNELİK BEKLENTİLERİ NİTEL BİR ÇALIŞMA	341
Yrd. Doç. Dr. Gökhan KAHVECİ	341
Uzm. Hatice Tuğba AKDOĞAR AKBULUT	341
Yrd. Doç. Dr. Asiye ŞENGÜL AVŞAR.....	341
GİRİŞ	341
I. YÖNTEM	342
A. Araştırmanın Modeli.....	342
B. Çalışma Grubu.....	342
C. Verilerin Toplanması.....	346
D. Verilerin Analizi.....	346
E. Geçerlik ve Güvenirlik.....	347
II. BULGULAR	348
A. Akademisyenlerin Rize Şehrine Yönelik Beklentilerine İlişkin Görüşleri	348
B. Üniversite Öğrencilerinin Rize Şehrine Yönelik Beklentilerine İlişkin Görüşleri .	356
SONUÇ VE ÖNERİLER	363

YEDİNCİ BÖLÜM

GENEL SONUÇLAR VE ÖNERİLER	369
Yrd. Doç. Dr. Kamer İlgın ÇAKIROĞLU	369
Arş. Gör. Mücahit BEKTAŞ	369

EKLER

EK-1: RİZE İLİNİN ÜNİVERSİTE ALGI VE BEKLENTİLERİ ARAŞTIRMASI ANKET FORMU	383
EK-2: RİZE İLİNİN ÜNİVERSİTEYE İLİŞKİN ALGI VE BEKLENTİ DÜZEYLERİ.....	391
EK-3: RİZE İLİNİN ÜNİVERSİTE ALGI VE BEKLENTİSİ YARI YAPILANDIRILMIŞ GÖRÜŞME FORMU	393

EK-4: ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN VE AKADEMİSYENLERİN RİZE ŞEHİRİNE YÖNELİK ALGI DÜZEYLERİ.....	395
EK-5: RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİ VE AKADEMİK PERSONELİN ŞEHİR ALGILARI VE BEKLENTİLERİ ARAŞTIRMASI ANKET FORMU	397
EK-6: RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİ VE AKADEMİK PERSONELİN ŞEHİR ALGILARI VE BEKLENTİLERİ ARAŞTIRMASI ANKET FORMU	401

GİRİŞ

Pek çok ülkede gerçekleştirilen araştırmalar, Üniversitelerin içinde konumlandıkları; sosyal, kültürel ve fiziksel ortamı paylaştıkları şehirlerle ilişkilerini ve bu ilişkilerin sonuçlarını konu almaktadır. Üniversiteler şehirleri nasıl etkilemekte, şehirler üniversitelerden nasıl etkilenmektedir? Üniversite öğrencilerinin ve akademisyenlerin şehre ilişkin algıları nasıldır? Buna karşılık il genelinde halkın üniversite algısı ne durumdadır? Mevcut etkiler ve karşılıklı algıların yanı sıra, Üniversite ve şehir tarafından, yekdiğlerinden ne tür etkiler ve katkılar beklendiği de merak konusudur.

Şehir ve Üniversite; aynı mekânı paylaşan, fiziksel, sosyal, kültürel ve ekonomik anlamda ortak imkân ve sorunları yaşayan iç içe geçmiş iki sosyal yapı durumundadır. Bu iki yapının faaliyetlerini daha etkili olarak gerçekleştirmeleri, karşılıklı olumlu etki ve katkılarını maksimuma çıkarmaları ve olumsuz etkilerini asgariye indirmeleri ile mümkün olabilir.

Bilgi ve iletişim çağını yaşadığımız bu günlerde, bilgi düzeyini yükseltebilen, kentsel gelişiminde, yapılanmasında, yönetim anlayışında, eğitim, sanat ve kültür hayatında kısaca her alanda bilgiyi daha iyi ve etkin kullanabilen şehirler daha iyi gelişebilmekte ve nitelik kazanabilmektedirler. Bir ilin bilgiye verdiği değer, onun yenilikçiliğini geliştirmesinde, eksikliklerini gidermesinde, farklılık yaratabilmesinde ve marka bir şehir oluşturabilmesinde temel bir faktördür.

Bu sebeple, şehrin Üniversite'nin ürettiği bilgiye erişme ve bu bilgiyi sorunlarının çözümünde ve kendini sosyo-ekonomik ve kültürel açıdan geliştirmesinde kullanabilmesi son derecede önemli görülmektedir. Üniversite şehir ilişkisi, iki çevre arasında salt iletişimin sağlanmasıyla en uygun ve verimli düzeyi yakalamış sayılamaz. Çünkü bu iki birim

arasında sürekli ve iyi ilişkilerin olması; sorunların tespitinde, bilimsel araştırmaların bu sorunların çözümlü için yönlendirilmesinde ve çözüme yönelik araştırma ve uygulamaların hayata geçirilmesinde sadece bir zemin teşkil eder.

Nitelikli ve sürekli bir iletişim zemini üzerinde uygun bir işbirliği modeli; üniversite-sanayi işbirliği ile Ar-Ge faaliyetlerinin ilin kalkınmasına yönlendirilmesini, ilin ve bölgenin gelişmesinde üniversitenin stratejik bir rol ve misyon üstlenmesini gerekli kılmaktadır. Üniversitelerin bölgesel kalkınmada motor rolü üstlenmeleri, çağın üniversiteleri önünde vazgeçilmez bir hedef durumundadır.

Diğer taraftan, olumlu etki ve katkıları maksimuma çıkarabilmek ve olumsuz etkileri elimine edebilmek için, üniversite mensuplarının şehirden nasıl etkilendikleri ve ne tür talep ve beklentilere sahip oldukları da şehir tarafından bilinmelidir. Bu bilgilenme sayesinde üniversite akademisyenleri ve öğrencilerine daha uygun yaşama ve çalışma ortamları sunulabilir.

İçinde bulunduğu şehirle iyi bir etkileşim içinde bulunan; gerek öğrenci gerekse akademisyene şehirde sağlanan sosyal ve kültürel ortamları tatmin edici olan Üniversiteler, daha yüksek bir motivasyonla hem kendilerini geliştirebilir hem de çevresine daha yüksek katkılarda bulunabilirler.

Üniversitenin şehre daha yüksek bir katkı sunabilmesi için kendisi ile ilgili algıları ve beklentileri bilmesi gereklidir. İçinde bulunduğu ilin sorunlarını ve bu sorunların çözümünde kendisinden beklentileri iyi bilen bir üniversite, kendisini yönlendirerek sorunların çözümünün bir parçası olmayı başarabilir.

Yapılan araştırma, her iki tarafın karşı tarafı daha iyi tanmasına ve kendisine çeki-düzen vermesine fırsat yaratacağından, çok önemli katkılar sağlayabilecektir. Bu araştırmada Rize şehri ile Üniversitenin karşılıklı algıları ve beklentilerini tespit etmek suretiyle, her iki tarafın da sorunlarını çözüme yüksek bir etkileşim ve sinerji oluşturulabilmesine zemin hazırlanmaya çalışılmıştır.

Bu araştırmanın birinci katkısı, Üniversite'ye, içinde yer aldığı şehrin aynasında kendisini görmesine fırsat verecek olması ve beklentilere göre kendini geliştirme şansını sağlamasıdır. Rize ilinin 11 ilçesinden 7'sinde Üniversite'ye ait Fakülte ve Yüksekokul bulunduğundan, sadece il merkezinde Üniversite algısı ve beklentilerinin ölçülmesiyle yetinilmeyerek, ilçelerde ve ilçelerdeki üniversite birimlerinde de aynı anketler

uygulanmıştır. Bu durum, Üniversite bazında genel bir değerlendirme imkânı yanında, ilçelerdeki okullara da kendilerini değerlendirme şansı verebilecektir.

İkinci katkı, Üniversite öğrencileri ve akademisyenlerin şehirden beklentilerini ve şehirle ilgili algılarını öğrenme fırsatı bulacak olan Rize il merkezi ve ilçelerinin, bu beklentilere göre eksiklerini gidermelerinin mümkün hale gelebilmesidir. İl merkezi ve ilçelerin, üniversite ile iç içe birer şehir olarak, üniversiteye sağladıkları imkânlar ve ortam bakımından nasıl algılandıkları ve eksikliklerinin neler olduğu yönünde bilgilenerek kendilerini geliştirmelerine imkân sağlanmış olacaktır.

Araştırmanın özgün yanı, üniversite-şehir bağlamında yapılan çok sayıda araştırmaya rağmen, üniversite-şehir ilişkisini hem nicel hem de nitel olarak ele alan, sadece il merkezini değil çoğunda fakülte veya yüksekokul bulunan ilçeleri de kapsayan ve konuyu bütün boyutları ile inceleyen bir araştırma olmasıdır.

Bu çalışma, Üniversite - şehir ilişkisini bütün boyutları ile ele almayı amaçlayan bir araştırma olarak özgün olduğu gibi, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nin içinde bulunduğu Rize şehri ile ilişkisini çeşitli boyutlarıyla ele alan ilk çalışma olması açısından da bu özelliği taşımaktadır.

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nin henüz gelişme aşamasında bir Üniversite olması sebebiyle, araştırmanın Üniversitenin gelişimine yön verme noktasında önemli katkıları olması beklenmektedir. Araştırma bulgularının istatistiksel ifadeleri ve sonuçlarının yanında, Üniversite ve şehirler için ne anlama geldikleri ve nasıl değerlendirilmelerinin gerektiği de ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Üniversite ve şehrin karşılıklı algıları ve beklentilerini bütün boyutları ile ortaya koyan ve bu kapsamda geliştirilen ölçek ve anket sorularının özgün değer kazanması sebebiyle, araştırmanın diğer üniversiteler tarafından model alınması beklenmektedir.

Araştırmanın Birinci Bölümünde; "Dünyada ve Türkiye'de Üniversitelerin Tarihi Gelişimi" ele alınmıştır. Üniversite olgusu ortaya çıkmadan önceki eğitim kurumları, Eflatun'un *Academia*'sından başlanarak ilk Üniversite'nin kuruluşuna kadar izlenmeye çalışılmıştır. *Bologna Üniversitesi*'nden başlayarak üniversitelerin ortaya çıkışı ve tarihi süreçte Birinci Kuşak, İkinci Kuşak, Üçüncü Kuşak/Girişimci ve henüz tam olgunlaşmamış olan Dördüncü Kuşak Üniversitelerin gelişimine bu bölümde yer verilmiştir. Yine Birinci Bölümde Türkiye'deki Üniversitelerin tarihi

gelişimine değinilerek, Üniversitelerin sayısal gelişimi ve mevcut durumu genel mahiyette ortaya konulmaya çalışılmıştır.

İkinci Bölümde, “Üniversite-Şehir Etkileşimi Üzerine Literatür Araştırması” yapılarak; önce şehrin üniversiteye yönelik algıları ve beklentilerini araştıran çalışmalara yer verilmiştir. Şehirlerin üniversite algısı ve üniversiteden beklentilerine ilişkin daha önce yapılmış olan 24 araştırma incelenmiştir. Bu araştırmalarla ilgili kısa bilgi verildikten sonra, ulaştıkları sonuçlardan önemli görülenlere de değinilmiştir. Yine bu bölümde üniversitenin şehir algısı ve beklentilerine ilişkin 9 adet araştırma incelenmiş ve bu araştırmaların önemli görülen sonuçlarına yer verilmiştir.

Araştırmanın Üçüncü Bölümünde, “Rize İlinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine ve Öğrencilerine İlişkin Algılarının ve Beklentilerinin Nicel Araştırması” hayata geçirilmiştir. Araştırmacılar tarafından önce “Rize İli Şehir Algı Ölçeği (RŞAÖ)” geliştirilmiştir. Bu amaçla, Rize ili ve ilçelerinde oturan 700 kişi ile bir “ön deneme uygulaması” gerçekleştirilmiştir. Rize ilinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine ve öğrencilerine ilişkin algıları ve beklentileri ölçeği, 2 311 kişiye uygulanarak istatistiksel analiz yapılmıştır. Araştırmada elde edilen betimsel istatistikler ve diğer bulgular a yer verilmiştir.

Dördüncü Bölümde Rize ilinde yaşayan kamu yöneticilerinin, sivil toplum kuruluşu temsilcilerinin, siyasetçilerin, sanayici ve iş adamlarının Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesiyle ilgili algıları ve beklentileri tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu amaçla 23 kişiyle derinlemesine mülakat yapılmış, alınan veriler içerik analizi yöntemiyle çözümlenmiş ve kâğıda dökülmüştür. Bu bölümde katılımcılara Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesiyle ilgili algı ve beklentilerini serbestçe ifade etme imkânı tanınmış ve elde edilen görüşlere ayrıntılı olarak yer verilmiştir.

Beşinci Bölümde, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi’nde eğitim gören ön lisans, lisans ve lisansüstü öğrencilerinin ve Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi’nde görev yapan akademisyenlerin Rize şehrine yönelik algıları ve beklentilerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Belirlenen amaç doğrultusunda öncelikle “Rize’ye İlişkin Algı Ölçeği (RIAÖ)” geliştirilmiş ve geliştirilen ölçeğin psikometrik özellikleri belirlenmiştir. Elde edilen bulgulara göre geliştirilen ölçek, Rize’ye ilişkin algıyı ölçmede geçerli ve güvenilir bir ölçme aracıdır. Araştırma sonucunda öğrencilerden ve akademisyenlerden elde edilen bulgulara bu bölümde yer verilmiştir.

Araştırmanın Altıncı Bölümünde, Recep Tayyip Erdoğan Üniver-

sitesi'nde çalışan akademik personel ve aynı üniversitede eğitim gören öğrencilerin Rize şehriyle ilgili beklentileri nitel yöntemle belirlenmeye çalışılmıştır. Bu bağlamda araştırmaya 35 akademisyen ve 30 öğrenci katılmış, verilerin toplanmasında, araştırmacılar tarafından geliştirilen altı tane açık uçlu sorudan oluşan görüşme formu kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen verilerin analizinde ise içerik analizi temel alınmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgular kod ve temalar biçiminde düzenlenerek şekiller halinde ayrıntılı olarak ilgili bölümde sunulmuştur.

BİRİNCİ BÖLÜM

DÜNYADA VE TÜRKİYE'DE ÜNİVERSİTELERİN TARİHİ GELİŞİMİ

Doç. Dr. Ali Rıza SAKLI

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi,
Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü
aliriza.sakli@erdogan.edu.tr

Uzm. Hatice Tuğba AKDOĞAR AKBULUT

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü
haticetugba.akdogar@erdogan.edu.tr

I. DÜNYADA ÜNİVERSİTELERİN TARİHİ GELİŞİMİ

Dünyada üniversitelerin tarihi gelişimi, üniversite öncesi dönemden başlayarak; birinci, ikinci ve üçüncü kuşak üniversiteler olarak tarihi süreç içerisinde ele alınmıştır. Üçüncü kuşak üniversiteler dönemi aynı zamanda girişimci üniversite modelinin de yer aldığı bir dönem olduğundan bu iki olgu birlikte incelenmiştir.

A. Üniversite Öncesi Yükseköğretim

M.Ö.IV.yüzyılın başlarında Eflatun'un (Platon) Atina'da kurduğu ve eğitim verdiği *Akademi*, genel anlamda yükseköğretimin ilk atası sayılabilir. Aristo'nun 20 yıl Eflatun'dan ders aldığı okul olan bu Akademi'den sonra, bir süre Anadolu'ya geçtiği ve tekrar Atina'ya dönerek M.Ö. 340'ta *Lyceum* adı verilen kendi okulunu kurduğu bilinmektedir.

Aristo'dan sonra Atina'da bilimin zayıflamasıyla birlikte felsefe eğitiminde İskenderiye ve Rodos önem kazanmıştır. İskenderiye Müzesi, müze olarak anılmakla birlikte çok önemli bilim insanları yetiştiren bir bilim merkezi olmuştur. İskenderiye Kütüphanesi ise 200.000 ile 700.000

cilt arasında değişen rakamlarda el yazması esere sahip olduğu ifade edilen devasa zenginlikte bir kütüphane haline gelmiştir. M.Ö.III.yüzyıla başlarında Atina'dan bilim adamlarının göçleri ile bilim hareketinin başladığı İskenderiye, M.S.V.yüzyılda Kütüphanenin tamamen tahrip ve yok edilmesiyle etkisini kaybetmiştir (Keseroğlu ve Demir, 2016).

Atina'dan gelen bilginlerle İskenderiye'ye yönelen felsefi akım, burada M.Ö.III. yüzyılın başından itibaren *Yeni Eflatunculuk* olarak belirginleşmiştir. Eski Yunan'da ortaya çıkan akımlar, Atina'dan İskenderiye'ye, oradan Antakya'ya, oradan da Urfa ve Harran'a geçmiştir (Sunar, 1967: 20). M.S.425 yılında, II.Theodosios zamanında, İstanbul'da *Pandidakterion* adıyla bir okul kurulmuştur. Latince (15) ve Grekçe (16) olmak üzere 31 kürsüsü olan okulda, zamanının hemen tüm bilimleri okutulmuştur (Constantelos, 1999).

Antakya, Harran ve Bağdat, Müslüman bilginlerin eski Yunan felsefesini tercüme ve tetkik ettikleri merkezlerdir. Emevilerin bölgeyi fethi ve özellikle Halife Ömer bin Abdülaziz (M.S.717-720) döneminde İskenderiye'deki âlimler Antakya'ya getirilmiştir. İskenderiye'den gelen bilim 130-140 yıl kadar Antakya Okulu'na hayat vermiş ve sonra buradaki bilginler Harran'a getirilmiştir (Avcı, 2006; Gözütok, 2006).

Harran'la ilgili tarihi bilgiler, buradaki Sin Tapınağı ve Harran Okulu ile ilgilidir. M.Ö.2000 yılının ikinci yarısındaki Hitit belgelerinde Harran isminin geçtiğı, M.Ö.XIV. yüzyıla ait belgelerde Sin Tapınağın dan bahsedildiğı belirtilmektedir (Gözütok, 2006). Bu ve benzeri bilgilere dayalı olarak Harran'ın eski ve önemli bir merkez olduğı söylenebilirse de, *dünyanın en eski üniversitesinin kurulduğı yer* (Aykut, 2007) olduğunu söylemek, mevcut bilgilerimize göre gerçekçi görünmemektedir.

İskenderiye Müzesi'nin bir benzerinin kurulduğı Bağdat, İskenderiye biliminin transfer edildiğı bir diğer merkez olmuştur. Eski Yunan ve İskenderiye eserleri burada tercüme edildiğı gibi, Beytü'l Hikme adı verilen merkezde Müslüman, Yahudi ve Hıristiyan bilim adamları birlikte çalışmışlardır. Abbasiler dönemindeki hürriyet ortamında; Şam, Basra, Küfe ve Bağdat gibi şehirlerde herkesin önünde teolojik tartışmalar yapılmaktaydı (Onay, 2011).

Bilindiğı gibi İslam bilginleri Aristoyu *birinci muallim*, Farabi'yi (Öl. M.S. 950) *ikinci muallim* kabul ederler. Farabi'nin de Harran'a geldiğı ve bu ekolden beslendiğı rivayetler arasındadır. İslam Rönesansı'ı, İslam dünyasında bilimin altın çağı gibi adlarla anılan; bilim ve felsefenin geliştiiğı ve önde olduğı dönem İbn Rüş'ün 1198'de ölümüyle sona ermiş sayılmakta

ve bu tarihten itibaren bilimde önderlik Batı'ya geçmektedir.

XIII.yüzyılda ve sonrasında da, İslâm dünyasında eğitim ve öğretim faaliyetleri devam etmiş ve medreseler ana dini eğitim kurumları olarak yerini almıştır. Selçuklu'da Nizamülmülk'ün kurduğu Nizamiye Medreseleri, sonraki dönemdeki medreselere model olmuştur. İstanbul'da Fatih Sultan Mehmet'in kurduğunu ve dini ilimlerin yanında din dışı ilimlerin de okutulduğu Fatih Medresesi önemli bir gelenek oluşturmuştur.

I.Murat zamanında Edirne'nin fethi (1363) ile burada kurulan ve Fatih tarafından İstanbul'a taşınarak yeniden düzenlenen Enderun Mektebi, *dünyada ilk kamu yönetimi okulu* sayılmaktadır. Fatih Sultan Mehmet tarafından bu okulun en yüksek aşaması olarak oluşturulan *Has Oda*, Enderun Mektebi'nde yükseköğretim yapıldığını göstermektedir.

Bilimin İslâm dünyasından Batı'ya aktarılmasında, tıpkı İslâm âlimlerinin İskenderiye'den geniş ölçüde faydalanmaları ve kapsamlı tercüme yapmaları gibi, Batılı bilginlerin de, Arapça eserlerden geniş tercüme yaptıkları bilinmektedir. Bilginin Doğu'dan Batı'ya aktarımında Müslümanlar tarafından fethedilen İspanya (Endülüs; 711-1492) ve Sicilya'nın (827-1091) birer transfer noktası gibi işlev gördüğü anlaşılmaktadır (Gün, 2014).

Endülüs, Haçlı Seferleri ve Sicilya Devleti olarak; bilimin Batı'ya aktarıldığı üç ana kaynak geleneksel olarak zikredilir. Batı aydınlanmasında en önemli etken olan Rönesans'ın İtalya'da ortaya çıkmasına dayandırılarak, bunlardan en etkili olanın Sicilya olduğu iddia edilmektedir. Güney İtalya'daki Norman hâkimiyeti döneminde, Sicilya'da çok sayıda medrese bulunduğu; sadece Palermo'da 300 müderrisin (medrese hocası) var olduğu çeşitli kaynaklara dayalı olarak söylenebilmektedir. Bu dönemde, Sicilya'daki İslâm medreselerinin geniş ölçüde incelendiği ve taklit edildiği belirtilmektedir (Azimli, 2006). Ortaylı da (2012) Rönesans'ın ortaya çıkışında, Venedik ve Cenova gibi İtalyan denizci devletlerinin Doğu Akdeniz'den zengin unsurlar taşıdığını ifade etmektedir. Doğu Akdeniz'de temasta oldukları topluluklar; Doğu Roma'nın (Bizans) yanında Müslüman Türk ve Arap medeniyetleriydi.

Bu dönemde ortaya çıkan ilk üniversitelerin Endülüs ve Sicilya'da oluşan bu etkileşim sonucu kurulduğu George Makdisi'ye atfen iddia edilmektedir (Azimli, 2006). Makdisi'nin, Batıdaki kolejlerin (*college*) ortaya çıkmasında Sicilya'daki medreselerin birebir taklit edildikleri yönündeki birçok olgu ile desteklediği görüşü yanında, kolejlerle XI.yüzyılın sonlarında ortaya çıkmaya başlayan üniversitelerin farkını ifade ettiği be-

lirilmektedir. Bununla birlikte, Bağdat'tan gelecek bir medrese öğrencisinin Ortaçağ'da Batılı akademik çevrelerde (burada ilk üniversitelerden Paris ve Oxford'un adı da zikrediliyor) yapacağı bir ziyarette karşılaşacağı olgular; “*collegrarı, scholar ve fellowlarıyla, master ve doctorlarıyla ve bunlara yardımcı olan [assistants] repetitor ve servitorlarıyla ona hayli tanudık gelirdi*” demektedir (Yılmaz, 2012).

Batı'da ilk üniversiteler yanında yüksek eğitim kurumları olarak kolejler (*college*) ortaya çıkmıştır. George Makdisi tarafından yapılan incelemede, *college*'lerin büyük oranda medreselerden esinlenilerek geliştirildiği belirtilmektedir. O dönemde kısmen Sicilya ve İtalya'dan ama büyük oranda Endülüslü bilginlerden etkilenildiği ifade edilmektedir. Makdisi'ye göre (1981: 225, 226) ilk üniversiteler birer *corporation* (meslek birliği, lonca)* olarak ortaya çıkmıştır ve bunun İslami gelenekle bir ilgisi yoktur, ama bağış ve hayırseverlik temelinde oluşan *college*, hayırsever vakıfları şeklinde kurulan mescit ve medrese örneğinde büyük bir kesinlikle daha önce İslam'da vardır.

İlk olarak Paris'te oluşan kolej (1180), Kudüs'ten hac edip dönenlerce kurulmuştu. Makdisi'ye göre (1981: 224), Ortaçağ kolej ve üniversiteleri ile İslam eğitim sistemi arasında; kurum örnekleri, öğretim yöntemleri, görev konumları (posts) yanında hukuk eğitiminin yaygınlığı ve önemi, edebi sanatlara boyun eğdirilmesi ve hukuk ve teolojide kullanılan skolastik yöntem gibi pek çok alanda paralellik vardır.

Kolejlerde ders verme yetkisi veren “*licentia docenti*” kavramı Makdisi'ye göre medresedeki “*icâzetü't-tedris*”in birebir karşılığıdır. Çünkü üniversite ve *college* öncesi dönemde ders verme yetkisi “*magisterium*” kavramıyla ifade edilmektedir ve dini kurumlara ait bir yetkidir. Yine “açılış dersi” kavramının Şirazi'nin Bağdat Nizamiye Medresesi'nde verdiği ilk derse dayalı olarak medreselerde geliştiğini, kolejlerde bunun “*inception*” kavramıyla karşılandığını ve aynen devam ettiğini belirtmektedir (Makdisi, 1981; Yılmaz, 2012).

İslâm dünyasındaki önemli örneklerle ve bu kurumların Batıya yönelik önemli etkilerine karşılık, bugünkü Üniversiteyi andıran ilk kurumların XI.yüzyıldan başlayarak Batı'da ortaya çıktığı bir gerçektir. 1088'de kurulan ve beratını 1158'de alan (Wissem, 2009: 11) Bologna Üniversi-

* *Corporation* kelimesine karşılık literatürde; kurum, federasyon, birlik, lonca ve meslek birliği gibi pek çok ifade kullanılmaktadır. Bu çalışmada *Corporation* kavramı, hocaların veya öğrencilerin bir araya gelerek oluşturduğu *meslek birliği* anlamında “*lonca*” kavramı ile karşılanacaktır.

tesinden önce, İslam dünyasında medreseler, Batı dünyasında ise manastırlar ana dini eğitim kurumları olarak faaliyet sürdürmekteydiler. College'lerin ortaya çıkışı, İslâm dünyasında geliştirilen medrese modelinin adaptasyonu biçiminde olduysa da, üniversite olgusunun doğrudan medreseleri örnek aldığı söylenememektedir. Buna karşılık, iki farklı kültür dünyasındaki eğitim tecrübelerinin birleşmesiyle oluşan birikimin, kolejlere ve üniversitelere uygun ortam sağladığı anlaşılmaktadır.

Kıta Avrupası'nın tersine, bağışların niteliği bakımından İngiltere'deki gelişme farklı olmuştur. Buradaki yardımsever bağışlarında İslâm vakıflarındaki gibi ebedi bağışlama düşüncesi vardır. Oxford'daki ilk kolejin oluşumunda bu durum açıkça görülmektedir. Oxford'un ilk üç koleji olan; Üniversite Koleji, Balliol ve Merton, birbirinden farkları olmakla birlikte yardımsever bağışları ile kurulmuşlardır ve sonuncusunda hem *bağış* hem de *lonca* olgusu aynı anda mevcuttur (Rashdall, 1895).

"Kolej Üniversite" olgusu Amerika'da tipik olarak mevcuttur. Harvard, Yale, Columbia, Princeton, William & Mary, Philadelphia Koleji (sonra Pensilvanya Üniversitesi), Brown, Rutgers ve Dartmouth olmak üzere hepsi XVII.yüzyılın ilk yarısından XVIII.yüzyılın ikinci yarısına kadar kolej olarak hayat bulmuşlardır. Bu kolej üniversitelerinin hepsi de özel olarak yardımsever bağışları ile kurulmuşlardır, yine hepsi birden çok bağışçının birlikte oluşturduğu kuruluşlardır ve mezuniyet derecesi verme yetkisine sahiptirler (Makdisi, 1981: 229).

Yapılan karşılaştırmaların önemli oranda medrese ve kolejlerin finansman kaynakları ve uygulama örnekleri ile sınırlı kalmasının nedeni, medreselerde verilen eğitimin, bilimsel öğretilerin yanında, büyük ölçüde İslam dini ile ilgili olması ve eğitim içeriğinin transferinin düşünülmemesi olmalıdır.

Güneydeki üniversitelerden; 1208'de İspanya'da kurulan Castile ve İtalya'da 1224'te kurulan Naples üniversiteleri, her ne kadar *lonca* olarak kurulmuş olmakla birlikte, Batı İslâm'ı (İspanya ve Kuzey Afrika) bu üniversitelerin oluşumunu etkilemiş olabilir. Diğer Avrupa üniversiteleri eğitim amaçlı ve geniş kabulle kurulmuşken, bu iki üniversite krallık kararları ile hayat bulmuş radikal istisnalardır (Makdisi, 1981: 237).

B. Ortaçağın Eğitim Üniversiteleri; Birinci Kuşak Üniversiteler

Üniversite, fakültelerin veya bilim dallarının temsil edildiği bir okul; bir eğitim kurumu yahut evrensel bilgiyi geliştirmeye çalışan bir kuruluştur (Rashdall,1895: 6) Ancak Ortaçağ'da üniversite kavramına bu anlam verilmemekteydi. Üniversite kelimesinin atası sayılan ve kelime

anlamı *tamlık* ya da *bütünlük* olan *universitas* (Wissema, 2009: 7), sayısal çokluk ve insan toplulukları anlamını da taşımakta, teknik olarak ise; yasal bir *kurum* veya *lonca* anlamında kullanılmaktaydı (Rashdall, 1895: 6).

İlk üniversiteler iki farklı kurumsal model etrafında gelişmiştir. Bunlardan biri olan Paris Üniversitesi ve kuzeyde kurulan diğer üniversiteler *hocalar loncası** şeklinde kurulmuşlardır. Bologna ve diğer İtalya üniversiteleri ise birer öğrenci *loncası* olarak ortaya çıkmıştır (Charle ve Verger, 2005'den aktaran Çetinsaya, 2014: 22).

Bologna ve Paris Üniversiteleri, diğer üniversitelerin oluşumunda birer merkez rolü de oynamışlardır. Şehirdeki güçlerin üniversiteye ve hocalara baskı yapması halinde, hocaların verdiği tepki genelde şehri terk edip başka bir yere göç etmek ve orada yeni bir üniversite kurmak olmuştur. Paris'teki 1228-29 ayaklanmalarına tepki olarak büyük bir göç hareketi oluşmuş ve burayı terk eden hocalar; Oxford (daha sonra Cambridge) Angers, Toulouse, Orleans ve Rheims'e gitmişlerdir. Aynı şekilde farklı zamanlarda Bologna'dan ayrılanlar; Padua ve Vincenza Üniversitelerini, Padua'dan göç edenler ise Vericelli Üniversitesi'ni oluşturmuşlardır (Heer, 1961'den aktaran Ülgen 2010). Bunların dışında; Arrezzo, Palencia, Napoli gibi pek çok üniversite daha kurulmuştur.

XII.yüzyılın sonu ve XIII.yüzyılın başında, hocaların veya öğrencilerin *loncası* olan üniversitelerin yanında, yeni oluşturulan loncaların veya kasaba belediyelerinin kurumu gibi farklı türde üniversiteler de ortaya çıkabilmiştir. *Universitas* kavramı henüz eğitim kurumu anlamı kazanmadığından, ilk üniversiteler için 'okul veya okulu olan yerleşim yeri' anlamında *studium* kullanılmıştır (Rashdall, 1895: 6,7).

İlk üniversiteler, bir kısım okutmanlara *herkese açık dersler* vermelerini sağlayan beratlar verilmesiyle gelişen süreçte ortaya çıktı. Söz konusu beratları şehir yetkilileri veya kilise otoriteleri vermekteydi. Bu okutmanlardan bazıları Avrupa çapında üne sahip olabilmekte ve kıtanın her köşesinden öğrenci çekebilmekteydi. Nitekim bunlardan biri olan Abelard'ın öğretim yöntemi, ölümünden 60 yıl sonra kurulacak olan Paris Üniversitesi'ne model olmuştu (Wissema, 2009: 5).

İlk üniversitelerin ülkenin ve kıtanın her yerinden öğrenci alma özelliği, onların evrensel kurumlar olması algısını beraberinde getirmiştir. Ancak, henüz "üniversite" kavramı kullanılmadığından, evrensellik özelliği "generale" kavramı ile ifade edilmiştir. İngiliz yaklaşımında; 'okul, seminer veya özel eğitim kurumu' şeklinde, bir üniversiteyi çağrıştıran

* Çetinsaya (2014), *federasyon* kavramını kullanmaktadır.

ifadeler *Studium Generale* olarak adlandırılan okulları tanımlamaktadır. XIII.yüzyılın başlangıcıyla birlikte *Studium Generale* kavramı üniversiteler için genel olarak kullanılmaya başlanmıştır. Bu dönemde kavramın tanımladığı okulun üç önemli özelliği vardır (Rashdall, 1895: 9):

1. Ülkenin sadece belli bir bölgesinden veya diyarından değil her parçasından öğrenci kabul etmesi.

2. Yüksek fakülteler olan; *teoloji, hukuk ve tıp* dallarından en azından birinin öğretildiği bir yükseköğretim kurumu olması.

3. Burada, önemli sayıdaki hocalar tarafından birçok konunun öğretilmesi.

Birinci kuşak üniversitelerin ana amacı, akademisyenler topluluğu olmanın yanında, *teologlar, hukukçular ve tıp doktorları* yetiştirmektir. Tıp, teoloji ve hukuk eğitimi esastır; gramer, mantık, retorik, aritmetik, geometri, müzik ve astronomiden oluşan geleneksel yedi liberal sanat ise üç temel eğitim dalına hazırlık mahiyetinde okutulmaktadır (Hamlyn, 1996: 205). Bu dallar, üç ana fakülteye girmeden önce okunması gereken Mesleki bilimler fakültesinin bölümlerini oluşturmaktaydı ve bugünkü Fen ve Edebiyat Fakülteleri bu örnekten doğmuştur (Wissema, 2009: 9).

Paris Üniversitesi, “yüksek” kabul edilen *Dinsel Hukuk, Teoloji ve Tıp* Fakültesinden oluşan üç temel fakülteye ve bunlarla aynı düzeyde kabul edilmeyen bir *Sanatlar (veya Mesleki Bilimler)* fakültesine sahipti. Fakültelerin ayrı loncaları mevcut olup, üç yüksek fakülteyi hocalar ve yardımcıları yönetmekte ve başlarında bir dekan bulunmaktaydı. Sanatlar/Mesleki bilimler fakültesi ise sayıca daha fazla hoca ve öğrenciye sahip olup, üniversiteyi de yöneten rektör tarafından yönetilmekteydi. Bu fakülte, hocaların milliyetlerine ve doğum yerlerine göre sıralandığı farklı bir sisteme sahipti. Bologna üniversitesine ise öğrenci loncası hâkimdi ve hocalar üniversiteye mensup değillerdi. Hocalar da *doktorlar collegiumu* oluşturmuşlar ve her iki kurum birleşerek; hoca ve öğrenci olarak eğitim olgusunu ortaya çıkarmışlardı (Goff, 2006’dan aktaran; Ülgen, 2010: 359, 360).

Üniversitelerde, öğrencilerin geldikleri ülkeyi yahut ana dillerini temsilen örgütlendikleri *Nationes* adlı grupları mevcuttur. Nationes, Fakülteler ve Kolejler’den oluşan üniversiteler, neredeyse bağımsız derecede; kendi kendilerine örgütlenme gücüne sahiptirler. Makamlara genelde seçimle gelinmekte ve kısa sürelerde kalınmaktaydı. 1266 yılına kadar Paris’te rektör sadece 4-6 hafta arasında bir süre için seçilmekteydi. Üç ay istisnai uzunlukta bir görev süresi kabul edilmekteydi (Wissema, 2009: 9).

Ortaçağ'ın sonunda Avrupa'da 80'in üzerinde üniversite mevcuttu. Ortaçağ üniversiteleri; yönetim, müfredat, ders kitapları, kütüphaneleri, eğitim yöntemleri ve süreçleri, verdikleri belge ve diplomaları ile uygun oldukları yöntemler bakımından, bugünkü üniversitelere temel oluşturma muşlardır (Ülgen, 370 :2010).

Batı'da ortaya çıkan ve başlangıçta *studium* sonra *universitas* denilen eğitim kurumları Osmanlı eğitim sistemi ile karşılaştırıldığında, içerikten ziyade örgütlenme biçiminde bir farklılık olduğu anlaşılmaktadır. Zira altı kademedен oluşan Osmanlı medreselerinde; ilk kademedен itibaren; hadis, kelam, tefsir ve fıkıh (hukuk) okutulurken, en son seviye olan Sahn-ı Seman medreselerinde astronomi, matematik veya temel şer'i konularda (ilahiyat) uzmanlaşma söz konusuydu. XVI.yüzyılda Süleymaniye Medreseleri kurulduğunda, Tıp Medresesi de bunlara ilave edilmişti (Ortaylı, 2012). Ortaçağın *universitas*ında da benzer eğitim içeriği olmakla birlikte, temel farklılık; fakülteler biçiminde bir örgütlenme ile uzmanlaşmaya gidilmiş olmasıydı.

Bu üniversitelerin birinci hedefi yeni bilgilere ulaşmak değil, geçmişin bilgisini korumak ve öğrencilerine kilise öğretisine itaati öğretmektir. Geleneksel inancın emanetlerini korumayı ilke edinen bir çağ olan Ortaçağ'daki üniversite hocaları; yorumladılar, tartıştılar, küçük farklılıklar oluşturmak için ömürlerini harcadılar, ama hiçbir şey icat etmediler (Wissema, 2009: 13).

Bu üniversiteler, mevcut bilgiyi tartışarak, yorumlayarak, gruplandırarak öğrenciye aktarmayı, yani eğitimi esas almışlardı. Yeni şeyler bulmakla, icatlarla, buluşlarla uğraşamadılar, çünkü araştırma yapmak onların gündeminde yoktu. Ancak, üniversitelerin yapısal oluşumu; fakülteler, kolejler, dekanlıklar ve rektörlükler şeklinde ana hatlarıyla bu üniversitelerde ortaya çıkmıştır. Uzun süre önemli işlevler üstlenen birinci kuşak üniversiteler, XV.yüzyıldan itibaren başlayan bir değişim sürecinin sonunda XIX.yüzyılın başında yerini yeni bir üniversite modeline bırakmıştır.

C. Humboldt'un Modern Üniversitesi; İkinci Kuşak Üniversiteler

XV.yüzyılda Avrupa'da üniversiteler bir hayli yaygınlaşmış ancak üniversite yapısı pek değişmemişti. Aynı yüzyılda *akademi* kavramı kullanılmaya başlanmıştır. Hümanizm akımı bir başka önemli faktördü. XVI. yüzyılda Galilei, Kopernik, Ramus, Descartes ve Huygens gibi bilginlerin ortaya çıkması üniversitelerin gelişimin etkilemiştir. XVII.yüzyıla gelindiğinde, doğa ile ilgili önemli gelişmeler; Bacon, Boyle, Newton gibi

önemli bilginlerin ortaya çıkması ve deneysel yöntemin akıl yürütmenin yerini almaya başlaması önemli bir aşama olmuştur. Bilim adamlarının bir kısmı üniversitelerin dışındaydı ve “bilimin büyük uyanışı” üniversitenin dışında gerçekleşti. Mühendislik, ormancılık ve veterinerlik gibi uygulamalı bilimler, üniversitenin dışında okullaştı. Fransız devrimi, kapattığı üniversitelerin yerine Politeknik adı verilen yüksekokullar kurdu. Bütün bu gelişmeler, ortaçağ üniversitesi yapısından bir kopuş anlamına gelmekteydi (Wissema, 2009: 13,14).

XVIII.yüzyılın sonunda Avrupa üniversiteleri, kendi toplumuna reaksiyon gösteren birer oligarşi kurumlarına dönüşmüştü. Rönesansın yenilikçi ruhunu sevmediler, büyük kısmı Reformlara karşı çıktı, adeta “penceresi olmayan kalelere” benziyorlardı. Fransız devrimi üniversitele-ri süpürüp attı, İngiltere’de Cromwell döneminde hemen hemen aynı şey oldu (Kerr, 2001: 10,11).

Meydan okumalara karşı statükolarını korumak isteyen üniversiteler, yeni bilim dallarını reddettikleri gibi, farklı tipte yeni üniversitelerin kurulmasını da engellemeye çalıştılar. Papa ve Kral gibi geleneksel otoritelerin tanımadığı yeni üniversitelerin gelişimi zamanla geleneksel üniversitelerin de yeni bilimsel yöntemleri kullanmalarını ve yeni bilim dallarını benimsemelerini sağladı. Humboldt (Berlin) Üniversitesi (1810) de bu yakınlaşmadan doğdu (Wissema, 2009: 15,16).

Üniversite olgusu, Alman İdealist Felsefesinin önemli isimleri olan; Kant, Fichte, Humboldt, Schelling, Schleiermacher ve Steffens’in ilgi alanına girdi ve yeni Berlin Üniversitesi bu felsefi yaklaşımlardan da etkilendi. Yukarıdaki düşünürlerin ortak görüşü; üniversitenin, hoca ve öğrenciler topluluğu olarak; özgür düşünce, felsefi sorgulama ve *bilimsel buluşlar* için var olması gerektiği idi (Moutsios, 2012: 8,9).

Humboldt, filozof Schleiermacher’in liberal fikirlerine uygun bir üniversite kurulması için Prusya Kralı’nı ikna etti. Schleiermacher’e göre üniversitenin görevi “geçerliliği kabul edilmiş” ve uygulanmaya hazır bilginin nakledilmesi olmamalıydı. Bundan ziyade, “öğrencilerin zihninde bilim fikrinin canlanması ve düşünce yöntemlerinde bilimin temel kanunlarını dikkate almaları konusunda onları cesaretlendirmek için, bu bilginin nasıl keşfedildiğinin örneklerle açıklanmasıydı önemli olan” (Ruegg, 2004’ten aktaran Wissema, 2009: 16).

XIX.yüzyıl Alman üniversitelerinde, ilk olarak Ortaçağ üniversitelerinin fakülte yapısı değiştirildi. Üstün sayılan *hukuk*, *teoloji* ve *tıpla* aynı seviyede olmak üzere, *sanat* ve *bilim* eğitimi veren *felsefe fakültesi* kurul-

du. İkinci olarak, Prusya Hükümeti'nin desteğiyle *burs* ve *eğitimi* birlikte yürütmeye giriştiler. Humboldt ve Schleiermacher ile birlikte Berlin Üniversitesi'nin öncülerinden olan Fichte, üniversitenin temel bileşeni felsefe fakültesi, hatta felsefenin kendisiydi demiştir (Hamlyn, 1996: 206).

Bu dönemde, günümüz üniversiteleri için de önemli birimler olan; *bölmeler* ve *enstitüler* önemli yenilikler olarak ortaya çıktı. *Profesörlük*, üniversite içinde ve dışında büyük bir figür olarak oluşturuldu. Napolyon yenilgisinden sonra sanayileşme ve aşırı milliyetçilik dönemine girildi. Bu dönemde, üniversiteler bakımından bilim ve milliyetçilik gibi iki önemli gücün egemenliği söz konusuydu (Kerr, 2001: 11).

Yeni üniversite, modern anlayışla yapılan araştırmalara odaklandı. Eğitim, öğrenciler ve asistanlarla yapılan araştırmalarla pekiştirilmekteydi. Araştırmalarda akılcılık, deneyci yaklaşım ve kanıtlama esas alınmaktaydı. elde edilen sonuçların doğrulanması için araştırmalar yayımlanmaktaydı. Humboldt üniversitesi bilime yönelmiştir. Saf bilimin; "bilim için bilimin tapınakları" sayılan Üniversitelerin hedefi bilimsel ilerlemedir (Wissema, 2009: 17).

Ortaçağ Üniversitesi'nden bir kopuş olarak; Halle Üniversitesi 1693'te Latince dilinde eğitim vermektan vazgeçti. Göttingen Üniversitesi, 1736'da tarih eğitimine başladı (Kerr, 2001: 11). Bu sürecin devamında, XIX.yüzyılın milliyetçi akımını izleyen Üniversiteler, eğitimin ulusal dilerde yapıldığı milli kuruluşlara dönüştüler. Milliyetçi çağın önemli kurumları olarak, milletlerin gururu oldular. Üniversitelerin ortak dili olan Latince gözden çıkarıldı ve Almanca önemli bir bilim dili haline geldi (Wissema, 2009:17).

Üniversitelerin yeniden doğuşu bu koşullar altında gerçekleşti. Yeni üniversite eğitiminde; *felsefe ve bilim, araştırma, mezun verme, profesörlerin ve öğrencilerin özgürlüğü* önem kazandı (Kerr, 11 :2001).

Önceki dönemin üç fakültesi olan; ilahiyat, tıp ve hukuk olduğu gibi kaldı. Felsefe fakülteleri, daha sonra doğa felsefesi ile ekonomi ve sosyal bilimler fakültelerine dönüştüler. Bu fakülteler ise; matematik, kimya, fizik ve biyoloji gibi pek çok alt uzmanlık alanına hayat verdiler. Mesleki bilimler eğitimi büyük oranda üniversite dışındaki akademilere taşındı. Askeri teknoloji için kurulan akademiler daha sonra mühendisliğe, politeknik okullarına XX.yüzyılda da teknoloji üniversitelerine dönüştü. Üniversiteler, Ortaçağ üniversiteleri gibi "aydınlatmak ve boyun eğdirmek" için değil ama "doğayı tüm biçimleriyle anlamamanın araçları" olarak yeniden *tapınaklar* oluşturuyordu (Wissema, 2009: 18-20).

Akyol'a göre (2014: 277-279), Sovyetler Birliği'nde; üniversitele-
rin kalitesi, bilimsel ve teknolojik düzeyi Batı'dan ileride olduğu halde,
bilimsel çalışmaların üniversite ve enstitülerin içinde kalması sebebiyle
gelişime yeterince katkı sunamamış ve çöküşe sebep olmuştur. Brzezins-
ki'nin(1970), Sovyetlerin bilimi geliştirmek için çok büyük çaba göster-
mesine karşılık, bunun sosyo ekonomik sonuçlarının çok cılız kaldığı
şeklindeki görüşünü aktaran Akyol, Amerika'da ise, bilimsel çalışmaların
firmalar yoluyla ekonomiye intikal ettiğini belirtmektedir.

Sonuç olarak, Alman idealist felsefesinin etkisiyle, eğitim esaslı Or-
taçağ üniversitesi yerini yeni üniversitelere bırakmıştır. Humboldt Üni-
versitesi olarak adlandırılan yeni üniversite yaklaşımı; bir yandan öğrenci
ve akademisyen için özgür bir ortam sağlamayı, doğayı daha iyi anlamak
için önyargısız ve yöntemli bilimsel araştırmalar yapmayı ve özgür felsefi
sorgulamayı amaçlarken, diğer yandan Alman milliyetçiliğinin ve milli
devletin bir aracı haline gelmekteydi. Ne var ki, zamanın değişmesi ve
ortaya çıkan yeni koşullar, ikinci kuşak üniversite anlayışının da yetersiz
kalmasına yol açmıştır.

D. Toplumsal Hizmet Üniversiteleri; Üçüncü Kuşak ve Girişimci Üniversiteler

Humboldt Üniversitesi, 1960'lı yıllardan başlayarak bir dizi sorunla
karşılaştı. İlk olarak bu yıllarda öğrenci sayısında meydana gelen büyük
artışlar, ekonomik sorunların artmasını ve verimlilik gereğini ortaya çı-
karmıştır. Küreselleşme ile birlikte bilgiye erişimin, öğrenci hareketlili-
ğinin ve İngilizce eğitimin yeni olgular olarak gelişmesiyle, üniversiteler
arası rekabet artmıştır. Bir başka gelişme, disiplin içi çalışmaların yerini
disiplinler arası çalışmaların alması olmuştur. 1930'lara kadar araştırma
yapmak ucuzken, 1960'lardan itibaren pahalı bir uğraş haline gelmesi
de, üniversitelerin yeni arayışlara yönelmesine yol açmıştır. Başta çeşitli
bakanlıklar olmak üzere üniversite dışı birimlerin araştırma enstitüleri
kurmaları bir başka etken olmuştur. Üniversitelerin teknokentler, bilişim
vadileri gibi etkinliklerle ekonomik etkinliğin beşiği olarak görülmeye
başlaması yeni üniversiteye yönelmede önemli bir ivme oluşturmuştur
(Wissema, 2009: 21-28).

Üniversitelerin bu yeni yönelimini Wissema (2009) "Üçüncü Kuşak
Üniversite" olarak tanımlarken, Etzkowitz (2004) "Girişimci Üniversite"
olarak nitelemektedir. Girişimci üniversite, bir girişim gibi hareket eden
ve dış araştırma fonları için rekabet eden, işletme gibi etkinliğe önem ve-
ren bir kurumdur. Bir başka yaklaşım, girişimci üniversitenin; üniversite-

te-sanayi-devlet arasında üçlü bir helezon (*triple helix*) modeli olduğunu ifade eder. Üçüncü Kuşak ve Girişimci üniversiteleri ortaya çıkaran değişim süreci, aynı değişim sürecidir. Ancak, her iki üniversite modelini ayrı olarak düşünmek ve özelliklerini tespit etmek mümkün görülmektedir (Kyrö and Mattila, 2012).

1. Üçüncü Kuşak Üniversiteler

Çok sayıda etkenin yol açtığı değişimler, bu defa Amerika'da üçüncü kuşak üniversiteleri ortaya çıkarmıştır. Yeni üniversite pek çok ortağı ve araştırma merkezi olan bir ağ üniversitesidir. Eğitim ve araştırmanın yanında; bilginin kullanılması ve değer üretme yeni modelin hedeflerini oluşturur. Teknik bilgi birikimi oluşturma, uygulamalı araştırmalar, stratejik araştırmalar ve araştırma sonuçlarının uygulanması esastır. Teknoparklar oluşturulması ve buralarda teknik girişimciler ve özel işletmelerin teknik bilgileri uygulaması ve sivil toplum ile yakın işbirliği yeni üniversitenin ayırt edici özellikleridir (Rabbinge and Slingerland, 2009).

Üçüncü Kuşak Üniversitelerle ilgili en önemli çalışmayı yapan Wissema'nın tespitlerine göre, bu üniversitelerin dokuz adet ayırt edici özelliği bulunmaktadır. Bu özelliklerden sadece birincisi olan; "temel bilimsel araştırmaları esas alma" dışında, diğer sekiz noktada ikinci kuşak üniversitelerden ayrılmaktadır. Tablo 1'de, İkinci ve Üçüncü Kuşak Üniversitelerin bir karşılaştırması verilmektedir.

Tablo 1. İkinci ve Üçüncü Kuşak Üniversitelerin Karşılaştırılması

	İkinci Kuşak Üniversite	Üçüncü Kuşak Üniversite
1	Esas olan temel bilimsel araştırmalardır	Esas olan temel bilimsel araştırmalardır
2	Tek disiplinli araştırma ve fakülte yapısının egemenliği	Disiplinlerötesi araştırma ve enstitü yapısının yükselişi
3	Başka kurum ve kuruluşlarla ilişki içinde olmayan yalnız kurumlar	Pek çok ortakla işbirliği halindeki açık üniversiteler
4	Yerel piyasaya yönelik işleyiş, Diğer üniversiteler meslektaş kabul edilir	Uluslararası ve rekabetçi bir piyasaya yönelik işleyiş
5	Esas olarak maddi durumu iyi öğrencilere elit eğitim	Çok kültürlü organizasyonlar; kitlesel ve elit eğitim
6	“Yaratıcı” fakültelerin üniversitede yeri yoktur	Yaratıcılığın rolü geri verilmiştir. Tasarım fakülteleri merkezi rol oynar
7	Ulusal üniversite	Kozmopolit üniversite
8	İki amaç; araştırma ve eğitim. Yaratılan bilginin nasıl kullanılacağına dair bir ilgi söz konusu değildir	Bilginin kullanımı, bilgiden yararlanılması temel iştir ve üçüncü hedef haline gelir
9	Devlet finansmanı ve devlet müdahalesi önemli rol oynar	Devlet doğrudan fon sağlamaz. Devlet müdahalesi söz konusu değildir

Kaynak: (Wissemma 2009: 42)

Tek disiplinli araştırmaların yerini, farklı disiplinlere mensup akademisyenlerin birlikte çalışmaları almıştır. Fakülteler arası ekipler kurulmakta yahut üniversite merkezleri ortaya çıkmakta ve farklı disiplinler birlikte çalışmalar yapmaktadırlar. Fakülte yapısı bu yeni olgu için bir engel olarak görülürken enstitü yapıları disiplinler arası doğaları sebebiyle daha önemli görülmektedir.

Üçüncü ve dördüncü ayırt edici nitelikler olarak; açık üniversiteler ve uluslararası rekabete açıklık önemli görülürken, bu özelliklerin gerektirdiği çok yönlü ilişkiler, üniversiteleri bir bilgi ağının merkezi olarak yönlendirmiştir. Wissemma'nın “bilgi tekerleği” adını verdiği bu ilişki ağında ne kadar fazla bilgi ögesi yer alıyorsa üniversite için o kadar yararlı görülmektedir.

Şekil 1: Bilgi Tekerleği

Kaynak: (Wissem, 2009: 44).

Wissem'a göre çevresinde bir "bilgi tekerleği" oluşturamayan üniversiteler, bölgesel araştırma ve eğitim merkezi konumuna indirgenirler. Böylece geleneksel üniversiteler, ya iyi çalışan bilgi göbekleri olan üst düzey üniversitelere yükselecekler ya da yerel üniversiteler olarak kalacaklardır.

Üniversiteler, bir yandan üstün nitelikli öğrencilere elit bir eğitim sunarken, diğer yandan nitelikli bir kitlesel eğitimi de sürdüren çift kanallı (double track university) bir yapı kazanmalıdırlar. Üstün nitelikli öğrenciler genelde burs destekleri ile çekilmeye çalışılır.

Sağlam bir mühendislik bilgisi üzerine kurulu tasarım ve yenilikçilik esas alınmaktadır. Wissem, kozmopolit üniversite olgusunun temelinde İngilizce eğitimi koymaktadır. O kadar ki, üniversitenin idari belgelerinin bile İngilizce olmasını şart görmektedir. Bu konu, tek merkezli bir küreselleşme anlayışına dayalı gibi görünmektedir. Önümüzdeki yüzyılın tek merkezden ziyade çok merkezli bir küreselleşme olgusuna daha yakın olduğunu varsayarsak, her küresel merkezin farklı bir dili esas ala-

rak yine “kozmpolit üniversite” olgusunu ortaya çıkaracağını varsayabiliriz.

Üniversitelerin; araştırma ve eğitimden sonra üçüncü hedef olarak topluma hizmeti esas almaları, üçüncü kuşak üniversitelerin sekizinci özelliği olarak sayılmaktadır. Üretilen bilginin ortaya çıkardığı değer topluma aktarılması, aynen eğitim ve araştırma gibi üniversitenin bir görevi olarak algılanır.

Son olarak Üçüncü Kuşak üniversite finansman açısından devletten bağımsızlaşır. Kamu öğrenci harçları, araştırma fonları, bağışlar vb üniversitelerin finansman kaynaklarıdır.

Wissem’a’nın ikinci kuşak üniversitelerden bir kopuş olduğunu tespit ederek, geleceğin üniversitesinin Üçüncü Kuşak Üniversite olduğunu iddia etmesi, tüm akademik çevreleri ilgilendirmiştir. Bu sebeple, konunun tam olarak anlaşılması ve üçüncü kuşak – girişimci üniversite ayrımının da doğru biçimde temellendirilebilmesi için, Yazarın görüşlerinin ayrıntılı biçimde aktarılmasına özen gösterilmiştir. Bu çerçevede, Wissem’a’nın geliştirdiği Üçüncü Kuşak Üniversite modelinin bir özetini oluşturan Üçüncü Kuşak Üniversite Sekizgeni de aşağıya alınmıştır

Şekil 2. Üçüncü Kuşak Üniversite Sekizgeni

Kaynak: (Wissem, 2009: 58)

Yaşanan süreç, ülkeler ve üniversiteler bakımından farklılık göstermekle birlikte, değişimi doğuran olgular arasında önemli özdeşlikler bulunmaktadır. Ancak, büyük ölçüde aynı olguları inceledikleri halde, akademisyenler arasında geleceğin üniversitesinin nasıl şekilleneceği noktasında farklı yaklaşımlar mevcuttur. İkinci önemli ve belki en yaygın yaklaşım; geleceğin üniversitesinin girişimci üniversite olacağı şeklindedir.

2. Girişimci Üniversite Modeli

“Girişimci Üniversite” kavramını temellendiren Etzkowitz (2013), her üniversitenin genetiğinde potansiyel olarak bu olgunun var olduğu görüşündedir. Bununla birlikte, Ortaçağ üniversitelerinden, bölgesel ekonomik kalkınmanın sağlayıcısı olan ve toplum için birinci derecede rol oynayan girişimci üniversiteye dönüşümün kolayca tahmin edilemeyeceğini de söylemektedir.

Girişimci Üniversite kavramı ele alındığında, kaçınılmaz olarak Üçlü Helezon (*Triple Helix*) Sistemi gündeme gelir. İlk önce Etzkowitz tarafından ortaya atılan ve içeriği itibariyle geliştirilen bu sistem, Üniversite-Devlet-Sanayi işbirliğini esas alan yeni bir üniversite modeli öngörmektedir.

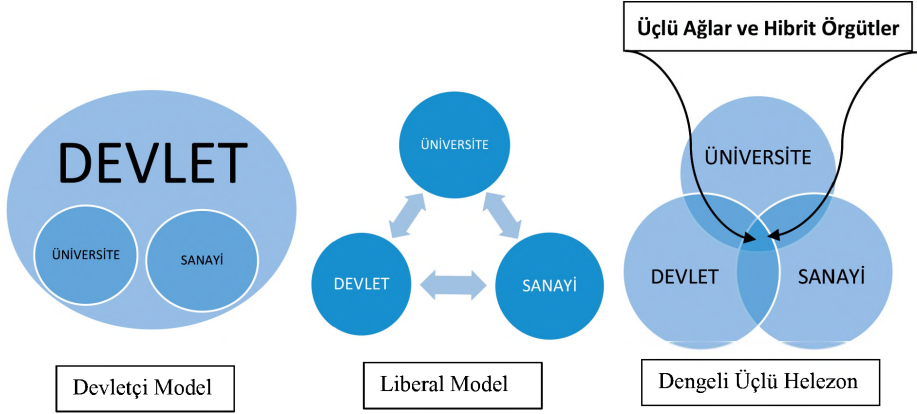
a. Üçlü Helezon (Triple Helix) Sistemi

Girişimci Üniversite kavramının esaslarını ortaya koyan Etzkowitz, gerek tek başına gerekse meslektaşları ile birlikte bir dizi çalışmada Üçlü Helezon Sistemi’ni ele almış ve geliştirmiştir.

Üçlü Helezon Sistemi, iki farklı perspektifte ele alınmıştır. Bunlardan ilki olan **kurumsalçı (institutional) yaklaşım**, üniversite, sanayi ve devletin birbirlerine karşı farklı konumlanmalarını ele almaktadır. Şekil 4’te görüldüğü gibi, üç farklı konumlandırmanın ilkinde *devletçi rejim* gösterilmektedir. Devletçi rejimlerde devlet gücü elinde bulundurarak başat rol oynamakta; üniversite ve sanayiye istediği gibi yönlendirebilmektedir. Hatta sadece yönlendirmekle kalmamakta, üniversite ve sanayinin yenilikçi yaklaşımlarını sınırlandırmaktadır. (Ranga and Etzkowitz, 2012).

Devletin ekonomiye fazla müdahale etmediği *liberal sistemlerde*, sanayi asıl yönlendirici güce sahiptir. Diğer iki kurum ise, yardımcı konumunda ve yenilikçilikte sınırlı bir role sahiptir. Üniversite temelde sanayi için yetenekli insan yetiştirmekte, devlet ise sosyal ve ekonomik mekanizmalarda düzenleyici bir roldedir.

Şekil 3. Üçlü Helezon Sistemi (Triple Helix System)

Kaynak: Ranga and Etzkowitz, (2012).

Bilgi toplumuna geçişle birlikte, *dengeli üçlü helezon* sistem ortaya çıkmakta ve üniversitelerle diğer bilgi kurumları daha etkili bir rol oynamaya başlamaktadır. Üniversiteler, sanayi ve devletle işbirliğinde ve birleşik faaliyetlerde aktif rol oynamaktadır. Yenilikçilik için en uygun işbirliği ortamı ortaya çıkmakta, kurumlar sadece kendi rollerini oynamamakta, aynı zamanda diğerleri zayıf ise ve rollerini iyi oynayamıyorsa, onların rollerini de yerine getirmeye çalışmaktadır (Ranga and Etzkowitz, 2012).

Teknolojik bilgiyi kullanan ve üretimi örgütleyen kurumlar üç alt kategoride ele alınabilmektedir. Bunlar (Viale and Ghicione, 1998);

1) İnovasyonun hibrit temsilcileri: Hibrit niteliği, üniversitelerin yüksek teknoloji kuruluşlarına dönüşebilmesi yahut üniversitelerin girişim sermayesi toplulukları kurabilmeleriyle ortaya çıkmaktadır.

2) İnovasyon arayüzleri: Girişim ve araştırma arasında bir ara yüzey oluşumu söz konusu olmaktadır.

3) İnovasyon koordinatörleri: İnovasyon faaliyetinin çeşitli aşamalarının yönetimi ve koordinasyonuyla görevli kişilerdir.

Üniversite, devlet ve sanayi kuruluşlarının, daha önce kendi görev alanlarında değerlendirilmeyen; bilgi çağında ortaya çıkan yeni işlevler kazanabildiği Hibrit yapılara dönüşmesi, üç önemli kurumun önemli bir esneklik kazanmasına yol açmaktadır. Bu olgu, 1970'li yılların ortalarında İtalya'da ortaya çıkan esnek üretim biçiminin (post-Fordist düzenin) etkisini genişlettiği biçiminde yorumlanabilir.

Üçlü Helezon Sistemi içinde; üniversite, devlet ve *sanayi* olarak üç

aktörden bahsedilmektedir. Söz konusu üç aktör kurum içerisinde, birbirine yaklaşan bir kısım unsurlardan bahsedilmektedir. Bunlar;

* Kendi teknolojileri ile küçük özel girişimciler haline gelen akademik araştırmacılar,

* Laboratuvarlarda veya üniversitelerle birlikte (teknoloji transfer ofislerinde) çalışan özel girişimciler,

* Şirketlerde çalışan araştırmacılar,

* Bölgesel teknoloji transfer ajanslarının yahut devlet projelerinin yönetiminde görev alan akademik yahut sanayi araştırmacılarından oluşmaktadır (Viale and Ghiclione, 1998).

Üçlü Helezon Sistemi'ni bir başka perspektifle inceleyen ve sosyal iletişim sistemi kuramından esinlenerek ele alan **gelişimci (evolutionary) yaklaşımdır**. Bu yaklaşım, üniversite, devlet ve sanayiye, sosyal sistemlerin birlikte gelişen bir alt kümesi olarak incelemektedir. Bunların aralarındaki etkileşim, kendini yenileyen ağlar ve örgütler kanalıyla ortaya çıkmaktadır. Etkileşimin bu türü, iletişim ve farklılaştırma süreçlerinin parçasıdır. Bilim ve piyasa arasında *işlevsel*, üniversite, sanayi ve devlet düzeyinde özel veya kamu kontrolü arasında *kurumsaldır*. Çeşitli düzeylerde seçici ve çok yönlü düzeltmelere izin verir (Ranga and Etkowitz, 2012).

Üniversite-sanayi-devlet işbirliği ile ortaya çıkan yeni ilişkiler, yeni bir ilişki ağını da beraberinde getirmekte ve yeni iletişim imkânları ortaya çıkarmaktadır. Karşılaşılan sorunlar, farklı düzeyde ve değişik boyutlarda düzeltmelere imkân verdiği için, uygulamada bir tür deneme-yanılma olgusu gözlemlenebilir.

Sistem yaklaşımı açısından ve analitik bir yapılandırma ile Üçlü Helezon Sistemi'nin ele alınması; *bileşenler*, *bileşenler arası ilişkiler* ve *işlevlerden* oluşan bir set dâhilinde konuya yaklaşmayı gerektirmektedir. Bu üç kavramın içeriği aşağıdaki gibi verilmektedir (Ranga and Etkowitz, 2012):

-*Bileşenler*: Üniversite, devlet ve sanayinin kurumsal çevresinden çok sayıda aktörler.

-*Bileşenler arası ilişkiler*: İşbirliği, çatışma yönetimi, işbirlikçi liderlik, ikame ve ağ.

-*İşlevler*: Bilgi, inovasyon ve oydaşma (consensus) alanlarında sisteme has faaliyetler.

Girişimci üniversite ile ilgili birden çok tanım ve yaklaşım bulun-

duğundan, Üçlü Helezon Sistemi dışındaki yaklaşımlara da bakmak gerekmektedir.

b. Girişimci Üniversitenin Üç Aşaması

Temel araştırmalara odaklanmış üniversite anlayışını temsil eden geleneksel bilgi aktarımı ve hoca-öğrenci ilişkisinden, deneysel eğitim ve grup araştırmaları formatına geçilmiştir. Girişimci üniversite; teknoloji transferini, firma oluşturmayı ve bölgesel gelişmeyi bir akademik misyonun içerisinde görür. Hatta bu işlevleri, üniversitenin eğitim ve araştırma görevleri ile bütünleştirir. Etzkowitz (2013) üniversitelerin bu gelişimini üç aşamada ele almaktadır.

Birinci aşamada akademik kurumlar, yönünü belirlemede stratejik bir bakış açısına kavuşur. Kaynaklarını nasıl elde edeceklerine dair kendi önceliklerini belirler. Bağış, hibe veya öğrenci ücretlerine mi dayanacak, yoksa kaynak sağlayanlarla görüşme ve anlaşma yolunu mu bulmaya çalışacaktır? (Etzkowitz, 2013).

Bu aşamada üniversiteler, stratejik bilinç sahibi haline gelirler, kendilerini yapılandırma ve kendi geleceklerini belirleme noktasında harekete geçebilme yeteneğine kavuşurlar. Gelir kaynaklarını kendileri belirleyerek, üniversitenin hangi alanlarda uzmanlaşacağını; önceliklerinin neler olacağını belirleme imkânını oluşturmaya ve kullanmaya çalışır. Bu noktada doğru tercihlerde bulunulabilmesi, üniversitenin nitelikli akademik kadrolara sahip olup olmadığına ve bu kadronun stratejik bilinç ve öngörü sahibi olup olmadığına bağlıdır.

Clark(1998)'a göre, girişimci üniversiteler öncelikle kendilerini değiştirmeye başlamaktadır. Bu değişim ancak beş başlığa indirgenebilir:

1) Güçlendirilmiş bir yönetim çekirdeği; yönetim zayıflığından kurtularak kapasitenin artırılması.

2) Genişleyen çevre; üniversite sınırları dışındaki örgüt ve gruplara ulaşarak gelişme.

3) Fon kaynaklarında çeşitlenme; bağış ve sözleşmeler için yarışarak kaynak oluşturma.

4) Uyarılmış bir akademik öz; çok bölümlü fakülteler ve çok disiplinli yaklaşımlar.

5) Bütünleşmiş girişimcilik kültürü; üniversite çapında kurumsal bir değişim kültürü.

Üniversitelerin, girişimci üniversiteye dönüşümün ilk aşamasında; değişimi yönlendirerek geleneksel üniversite sınırlarını aşmaları gerek-

mektedir.

İkinci aşamada; fakültenin, akademik kadronun ve öğrencilerin faaliyetleriyle ortaya çıkan entelektüel birikimin ticarileştirilmesi söz konusudur. Ticarileştirme işlevinin yerine getirilmesinde, üniversite aktif bir rol oynamaktadır. Bu aşamada üniversiteler, kendi teknoloji transfer kapasitelerini ortaya koyarlar. Teknoloji transferi genellikle firmalarla yapılan sözleşmeler üzerinden aktarılır ve teknoloji geliştirme faaliyetleri bu şekilde fonlanmış olur (Etzkowitz, 2013).

Girişimcilik faaliyetinin hayata geçirilmesi anlamında, üretilen bilginin sanayiye aktarılması ve kullanılmasının sağlanması gerekmektedir. Teknoloji transferi olarak ifade edilen bu olgunun hayata geçirilmesinde farklı yaklaşımlar ve uygulamalar söz konusu olabilmektedir. Her üniversite kendi koşulları içinde kendi teknoloji transfer tarzını bulmakta ve uygulamaktadır.

Üçüncü aşamada; üniversite, sanayi ve devlet aktörleriyle işbirliği halinde, bölgenin yenilikçilik kapasitesini geliştirme ve etkin hale getirmede proaktif bir rol oynar. Üniversitenin yeni edindiği yenilikçilik vizyonu, entelektüel mülkiyet haklarını koruma ve pazarlama gibi dar bir perspektiften, işletme kurma ve bölgesel ekonomik kalkınmaya dönüşmüştür. Bölge kalkınmasında yenilikçiliği teşvik etmede stratejik bir rol oynaması söz konusudur (Etzkowitz, 2013).

Etzkowitz (2013), Girişimci Üniversite modelinin birbiriyle ilişkili dört önerme ile izah edilebileceğini ifade etmektedir. Söz konusu dört önerme şunlardır:

-Etkileşim: Devlet ve sanayi ile yakından etkileşim içindedir. Toplumdan soyutlanmış fildişi kule üniversitesi değildir.

-Bağımsızlık: Girişimci üniversite görece olarak bağımsız bir kurumdur; başka kurumsal çevrelere bağımlı bir varlık değildir.

-Hibritleşme (Melezleşme): Etkileşim ve bağımsızlık ilkeleri arasındaki gerilim, melez örgütlenmelerle her iki hedefin aynı anda gerçekleştirilmesi ile giderilir.

-Karşılıklılık: Sanayi ve devletteki değişimleri karşılamak üzere, üniversitenin içyapısında sürekli yenilenmeler söz konusudur. Sanayi ve devlet de üniversite ile ilişkisini yeniler.

Girişimci üniversite, eğitim ve araştırma işlevlerini birleştirerek ileri bir aşamaya taşır. Yeni aşama; üniversitelerin geniş çaplı fon kaynaklarına ulaşmalarına karşılık, ekonomik ve sosyal girişimler başlatmalarını kapsayan, üniversite ile toplum arasında yeni bir "toplumsal sözleşme" anla-

mına gelmektedir (Etzkowitz, 2013).

3. Üçüncü Kuşak ve Girişimci Üniversite Modellerinin Karşılaştırılması

Üçüncü Kuşak ve Girişimci Üniversiteler, aynı dönemde üniversitelerde meydana gelen değişimin iki farklı tanımlamasından ibaret bir farklılıktır. Aynı sosyal ve ekonomik koşulların etkisiyle meydana gelen değişimin tam olarak izah edilebilmesi, bu iki yaklaşımın birlikte ele alınmasıyla ancak mümkün olabilir.

İki üniversite anlayışında Wissema'nın öne sürdüğü Üçüncü Kuşak Yaklaşımı, girişimciliği dar anlamda ele almaktadır. Girişim başlatacak ve teknoloji şirketleri kuracak kadroların, işletmecilik becerileriyle donatılması için eğitilmesini öngörmektedir. Buna karşılık Etzkowitz ve arkadaşlarının temellendirdiği Girişimci Üniversite, daha geniş bir girişimcilik algısına sahiptir. Sadece girişimcilik eğitimi verilmesini yeterli görmemekte, girişim uygulamalarının üniversite içerisine taşınmasını ilke edinmektedir (Kyrö and Mattila, 2012).

Üçüncü Kuşak ve Girişimci Üniversitelerin çeşitli konulara olan yaklaşımlarına göre nasıl farklılaştıklarını ve nasıl birlikte ele alınabileceklerini incelemek gerekmektedir. Bu sebeple öncelikle iki tip üniversitenin farklı özelliklerini karşılaştırarak Tablo 2'de ele almak yararlı olacaktır.

Tablo 2. Üçüncü Kuşak ve Girişimci Üniversitelerin Özellikleri

	Üçüncü Kuşak Üniversite	Girişimci Üniversite
Temeller	<p>Üniversite kurumunda ve toplumda dış değişimler</p> <p>Yeni teknolojileri uyarlayan yeni işletmelerle, artan ekonomik gelişme</p> <p>Fon kaynakları, öğrenci ve akademisyen için rekabet ihtiyacı çekimli</p>	<p>Toplumda ve ekonomide değişim ihtiyacı</p> <p>Proaktif gelişen ekonomi, toplumsal refah ve eşitlik</p> <p>Üniversite pedagojisinde, uygulamalarında ve kültüründe değişim ihtiyacı çekimli</p>

Hedef, rol ve odaklanma	Bilginin ticarileştirilmesi anlamında know-how kullanımı Teknoloji tabanlı ekonomik gelişme Akademik iş kurma faaliyetleri	Refah yaratmak için ekonomik ve sosyal sorunları çözmek Girişimci zihniyet, davranış ve uygulama Girişimcilik yetkinlikleri
Kurumsal ve yapısal değişim	Üniversitenin know-how kullanımı ve girişimcilik süreçlerini yönetmek Kamu finansmanına ve düzenlemelerine daha az bağımlılık	Girişimci bir süreçte ortaya çıkma Yenilikçiliği, yaratıcı süreçleri ve toplulukları destekleme ve önderlik Sınırları ve kademeleri aşan girişimci kültür
Strateji	Strateji odaklı Ar-Ge yönetimi Yenilikçilik stratejik planlama vasıtasıyla sağlanır – Pentagon yenilikçiliği: Strateji, örgüt, ortaklar, teknoloji.	Tüm stratejide girişimcilik gömülü
Müfredat, pedagoji ve eğitim	Teknoloji girişimcilerini (technostarters) eğitmeyi amaçlar Bir beceri ve işletme olarak girişimcilik ve ilave konular olarak girişimcilik Farkındalık programları, girişimciliğe zorunlu giriş Hocalar, öğrencilerin bir şirket kurma kararı vermelerine yardımcı olur Öğretim yöntemleri: dersler, vaka analizleri, yönetim oyunları, çalıştaylar	Girişimci zihniyet, davranış ve uygulamalar yaratmayı amaçlar Geniş girişimcilik anlayışı Öğrenme, girişimci sürecin yarattığı açıklıklarda ve boşluklarda gerçekleşir Sosyal bir süreç olarak öğrenme Eylem tabanlı deneyimsel pedagoji Gerçek hayatta bağlam çalışmaları

Kaynak: (Kyrö and Mattila, 2012).

Üçüncü kuşak üniversite modelinde yer alan girişimcilik öğrencilere dönük, sınırlı ve dar anlamdadır. Daha çok yeni iş kurmayı desteklemeye odaklanır. Girişimci üniversite ise, müfredat ve pedagojiyi de içeren daha derin bir girişimcilik bakış açısına sahiptir. Sadece dış girişimciliğe

odaklanmaz, bunun yerine yeni ortaklıklar ve işletmeler kurmakla ilgilenir, fakat ayrıca birey ve kurum olarak da girişimci davranır. Üçüncü kuşak üniversite teknoloji transferi yolundan giderken, girişimci üniversite girişimcilik eğitimi üzerinden gider. Üçüncü kuşak üniversite dış gelişmelerin yönlendirmesiyle harekete geçerken, girişimci üniversiteyi harekete geçiren iç dinamikleridir. Daha geniş bir perspektiften girişimcilik özelliği kazanan üniversite tipi, üçüncü kuşak üniversiteler gibi sadece teknoloji ve ekonomik kurumlar üzerinden değil, bunlara ilave olarak sosyal sorunların çözümü noktasında da görevler üstlenmektedir (Kyrö and Mattila, 2012).

Şu dönemde, dünyanın çeşitli ülkelerindeki örnekler üzerinden hem üçüncü kuşak hem de girişimci üniversite modeline uygun üniversite tipleri ve uygulama örnekleri mevcuttur. Bunların yanında, her iki üniversitenin arasında bir yerlerde tanımlanabilecek üniversiteler de vardır. Ayrıca, eğitim üniversitesi, araştırma üniversitesi, tematik üniversite gibi modellere göre yapılan çağdaş üniversitelere de rastlanmaktadır. Bu noktada ülkelerin ve üniversitelerin içinde faaliyet gösterdiği bölgelerin ihtiyaçları belirleyici olabildiği gibi, üniversitelerin yetenekleri ve başarı gösterebilecekleri alanlara yönelmeleri de etkili olmaktadır. Geleceğin üniversitesi olarak, en iyi bir tek tip üniversite modelinden bahsetmek mümkün görünmemektedir. Buna karşılık, içinde bulunulan koşullara ve belirlenen stratejilere göre farklılaşan üniversitelerden bahsetmek daha doğru olacaktır.

E. Dördüncü Kuşak Üniversiteler

Üçüncü kuşak ve girişimci üniversite modelleri yukarıda ifade edildiği gibi şekillenirken, yeni bir üniversite modeli olarak “dördüncü kuşak üniversite” kavramı ortaya atıldı. Henüz içeriği tam olarak şekillendirilmemiş olsa da, dördüncü kuşak üniversitelerin; “daha dikkate değer stratejik yaklaşımları” ve “çevresini proaktif biçimde şekillendirmeleri” ile farklılaşacakları ifade edilmektedir (Pawlowski, 2009).

Dördüncü kuşak üniversitelerle ilgili temel çalışmaları yapan Lukovics ve Zuti (2013), bu üniversitelerin birincisi *eğitim ve araştırma*, ikincisi üçüncü misyon olmak üzere iki sütun üzerinde durduklarını öne sürmektedirler. Onlara göre **eğitim ve araştırma sütunu** altında şu öğeler yer almaktadır: öğrenci ve araştırmacı hareketliliği, zengin eğitim programı portföyü, yenilikçilik (inovasyon) ile *küresel üniversite olmayı sağlayacak performans ve parametreler* yer almaktadır. **Üçüncü misyon sütunu** altında ise; *bilgi ve teknoloji transferi, ulusal ve uluslararası bağlantılar, uyum sağla-*

mayı kolaylaştıran esnek yapı ve sistem ile yerel ekonomiyi destekleyecek hizmetler bulunmaktadır.

Lukovics ve Zuti (2015), dördüncü kuşak üniversite olgusunu modelleştirme çabasından sonra, Wissema'nın (2009) üç kuşak üniversite için yaptığı karşılaştırmaya dördüncü kuşak üniversiteyi de ekleyerek Tablo 3'teki karşılaştırmayı yapmışlardır.

Tablo 3. Birinci, İkinci, Üçüncü ve Dördüncü Kuşak Üniversitelerin Bazı özellikleri

Durum	Birinci Kuşak	İkinci Kuşak	Üçüncü Kuşak	Dördüncü Kuşak
Amaç	Eğitim	Eğitim ve araştırma	Eğitim, araştırma ve bilginin kullanımı	Eğitim, araştırma, bilginin kullanımı ve proaktif ekonomik gelişme
Rol	Gerçeği koruma	Doğayı bilme	Katma değer üretme	Stratejik amaçlar belirleme ve yerel ekonominin motoru olma
Çıktı	Profesyoneller	Profesyoneller ve bilim insanları	Profesyoneller, bilim insanları ve girişimciler	Profesyoneller, bilim insanları, girişimciler ve rekabetçi yerel ekonomi
Dil	Latince	Milli dil	İngilizce	Çok dilli (milli dil ve İngilizce)
Yönetim	Rektör	Yarı zamanlı bilim insanları	Profesyonel yönetim	Profesyonel yönetim ve yerel uzmanlar

Kaynak: (Wissema, 2009), (Lukovics and Zuti, 2009), (Lukovics and Zuti, 2015).

Dördüncü kuşak üniversite modellemesine ve Tablo 3'teki kıyaslamaya bakıldığında, ortaya atılmaya çalışılan yeni nesil üniversite modelinin üçüncü kuşak ve girişimci üniversite modeli çizgisi üzerinde bir ileri aşama olarak konumlandırıldığı görülmektedir. Bu çalışmaların, üniversitelerin gelişim tarihinde yeni bir aşama oluşturacak kadar kapsamlı bir değişimi içermediği ve bahsedilen yeniliklerin üçüncü kuşak ve girişimci üniversite modelleri içinde değerlendirilebileceği söylenebilir.

II. TÜRKİYE'DE ÜNİVERSİTELERİN GELİŞİMİ

Türkiye'de üniversitelerin kuruluş ve gelişim süreçlerini doğru algılayabilmek için, konuyu üniversitelerin tarihsel gelişimi içinde değerlendirmek gerekir. Buna göre üniversite kurumunun 900 yıllık tarihi içindeki gelişimi, yukarıda ele alındığı gibi; 1) ortaçağın kilise merkezli eğitim üniversitesi, 2) ulus devletler dünyasının araştırma üniversitesi (Hum-

bolt) ve 3) bilgi toplumu üniversitesi; üçüncü kuşak, girişimci üniversite (multiversite) biçiminde sınıflandırılmaktadır (Arap, 2010: 4).

Yine Türkiye’de üniversitelerin tarihsel gelişimine bakıldığında sırasıyla Fransa, Almanya, Avusturya ve Amerikan yaklaşımlarının etkili olduğu* görülmektedir (Ernek Alan, 2016: 107). Üniversite kavramı temel olarak Cumhuriyet öncesi ve sonrası olmak üzere iki dönem halinde ele alınmaktadır.

A. Anadolu’nun İlk Eğitim Kurumları ve Üniversiteleri

Anadolu’nun ilk eğitim kurumları incelendiğinde, Harran Akademisi ve İstanbul Okulu öne çıkmaktadır. Her iki eğitim kurumu ile ilgili de literatürde “üniversite” tabirleri kullanılmış olmakla birlikte, altında fakülteleri olan üniversite anlayışı ilk defa XI.yüzyılda Bologna’da ortaya çıktığından, bu iki olgu üniversite sayılamazlar.

1. Harran Akademisi

Büyük İskender’in doğu seferiyle Bizanslıların eline geçen Harran’a, Yeni Platoncu filozoflar gelerek, burayı felsefi tartışmaların yapıldığı bir merkez haline getirmişlerdir. Harranlıların ise, konuştukları Süryanice-nin yanında Grekçeye de rağbet etmesi, Harranlıların Yunan düşüncesiyle karşılaşmalarına ve en önemlisi de Harran’da dini ve felsefi konuların tartışıldığı bir okulun kurulmasına neden olmuştur.

M.S.VI. yüzyılda önemli bir eğitim merkezi olan Atina Akademisinin kapatılması üzerine, doğuya gelen bilim adamlarının bir bölümü Harran’a yerleşince Harran Okulu, yedinci ve sekizinci yüzyıllarda bölgede bulunan Süryani ve İran Okullarının yanında en önemli düşünce merkezlerinden biri olmuştur (Hasırcı, 2006: 150-152).

Eğitim-öğretim faaliyetlerinin kurumsallaştığı ilk kentlerden biri olan Harran’daki Harran Okulu İslamiyet’ten önce tıp, astronomi, fizik, matematik, eski Yunan ve Süryani eserlerini tercüme etme ve diğer müspet ilimlerle ön plana çıkmıştır. Ancak Harran, sahabe İyad b. Ganem tarafından H. 181 (M. 639) da fethedildikten bir müddet sonra Harran Okulu Fıkıh, hadis, kelam, tefsir, felsefe, tarih ve edebiyat gibi ilimlerle tanınmaya başlamıştır. Harran, ilmi çeşitliliğin olduğu mekânlardan biri olması sebebiyle eğitim görmek isteyenler için cezbedici bir özellik arz etmekte idi. Lakin Ortaçağ İslam dünyasında bulunan okullardaki eği-

* Örneğin İstanbul’da kurulan İstanbul Üniversitesi’nde Alman, Erzurum’da kurulan Atatürk Üniversitesi’nde Amerikan üniversite modeli esas alınmıştır. Bkz. Ernek Alan, 2016: 107-108.

tim kadrolarının Abbasi merkezine olan göçü, zamanla diğer okullar gibi Harran okulunun da cazibesini kaybetmesine neden olmuştur (Ekinci, 2006: 17-19).

Harran'da kurulan akademi, aslında İskenderiye'den Antakya'ya göç eden akademinin bir devamı idi. Bu akademiyi Antakya'dan Harran'a taşıyan ise biri Harranlı diğeri Mervli olan iki bilgindi. Akademide öğrenci üç aşamalı bir eğitimden geçirilirdi. Birinci aşamada çocuk küçük yaşta okula alınır, gizemler bilgisine sahip olsun diye belli bir eğitim programından geçirilirdi. İlk olarak Süryanice, Yunanca ve Arapça dillerine sahip olmaları sağlanırdı. İkinci aşamada edebiyat dersleri ile beraber Matematik, Astronomi ve Müzik dersleri verilirdi. Üçüncü aşama ise, yükseköğrenimin karşılığıydı. Bu aşamada öğrenci Felsefe, Tıp ve Matematik dersleri alırdı. Yine bu aşamada öğrenci artık yavaş yavaş küçük bilimsel eserler yazmaya başlıyordu (Doru, 2006: 82-83).

2. Konstantinople Okulu/ Pandidakterion

Konstantinople Okulu, Pandidakterion (Πανδιδακτήριον) adı altında M.S. 425 yılı Doğu Roma-Bizans İmparatorluğu'nda kurulmuştur. Bazıları Pandidakterion'u dünyadaki ilk üniversite olarak kabul etseler de, okulun altında fakültelerin kurulmamış olması, üniversitenin oluşmadığını göstermektedir.

Konstantinople'de yer alan bu okul, daha önce uzun yıllar akademik bir birim olarak varlığını sürdürmüş, asıl okul olarak kuruluşu ise İmparator II. Theodosius (M.S. 408-450) tarafından V. yüzyılda olmuştur. Okul bünyesinde; tıp, felsefe, hukuk, matematik, geometri, astronomi, müzik gibi bölümler bulunurken retorik gibi konulara da yer verilirdi. Pandidakterion XV. yüzyıla kadar da varlığını sürdürmüştür (Constantelos, 1999; Markopoulos, 2013: 34).

3. İstanbul Üniversitesi

Osmanlı İmparatorluğu'nun üniversitesi olan, 1845 yılında ortaya çıkmış ve de "bilim yurdu" anlamına gelen Darülfünun, ilk olarak 1863'te açılmıştır. Ancak daha sonra Darülfünun-u Osman-i, Darülfünun-u Sultanî, Darülfünun-u Şahane ve İstanbul Darülfünunu gibi değişik adlarla yeniden açılıp kapanmıştır. 1923'ten 1932'ye kadar geçen süre içinde de varlığını sürdüren Darülfünun, ilerleyen zamanda Cumhuriyet yönetim ve ilkelerine ayak uyduramadığı gerekçesiyle 1933'de 2252 sayılı Yasa ile son kez kapatılmıştır. Onun yerine Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı İstanbul Üniversitesi kurulmuştur (Arap, 2010: 7-8; ayrıca bkz. Yücebaş, 2014:

260-261).

Üniversiteye geçiş sürecinde yapılan bu reformlar sonucunda, Darülfünun geleneğinden iki temel noktada farklılaşmıştır: “Bunlardan birincisi, yeni kuruluşun özerklik ilkesini reddeden, devletçi ve devrimci bir temel üzerinde kurulmasıdır. İkincisi ise üniversite kadrolarının, devrimci yöntemin başka bir uygulaması olan köklü bir tasfiye sunucu oluşturulmalarıdır” (Yücebaş, 2014: 263).

B. Türkiye Cumhuriyeti’nde Üniversitelerin Gelişimi

1923 yılında Türkiye’de Cumhuriyeti’nin ilanıyla her alanda olduğu üzere yükseköğretim alanında da hızlı gelişmeler olmuştur. Osmanlı döneminden gelen Fransız ekolünün ağır bastığı Osmanlı Üniversitesi demek olan Darülfünun kapanmış ve 1933 yılında İstanbul Üniversitesi olarak yeniden yükseköğretime başlamıştır (Ernek Alan, 2016: 107; ayrıca bkz. Arap, 2010: 8; Günay ve Günay, 2011: 2).

Bu üniversitenin kadrosuna ise Almanya’daki Hitler yönetiminden kaçarak Türkiye’ye gelen bilim adamlarının yerleşmesiyle de Türkiye’de bir Alman üniversite modeli ortaya çıkmıştır (Ernek Alan, 2016: 107; ayrıca bkz. Arap, 2010: 8). Yine 1933 yılında Ankara Yüksek Enstitüsü kurulmuş, İstanbul’daki Mülkiye mektebi ise 1935 yılında Siyasal Bilgiler Okulu adıyla Ankara’ya taşınmıştır. 1950’de Siyasal Bilgiler Fakültesi adıyla Ankara Üniversitesi’ne bağlanmıştır. 1925 yılında Ankara’daki Hukuk Mektebi Hukuk Fakültesi olarak değiştirilmiş, yine 1943 yılında Ankara’da Fen Fakültesi kurulmuştur (Ernek Alan, 2016: 107).

1950’li yıllardan sonra İstanbul ve Ankara dışında da yeni üniversiteler açılmaya başlamıştır. Bu duruma toplumsal değişimle doğan ihtiyaçlar, bölgesel kalkınmaya olan destek, yeni gelişmeye başlayan sanayi sektöründe çalışacak nitelikli işgücü ihtiyacı etkili olmuştur. Buna binaen Trabzon’da 1955 yılında Karadeniz Teknik Üniversitesi, İzmir’de 1955 yılında Ege Üniversitesi, Ankara’da 1956 yılında Orta Doğu Teknik Üniversitesi ve Erzurum’da ise 1957 yılında Atatürk Üniversitesi kurulmuştur (Ernek Alan, 2016: 107-108).

1933, 1946 ve 1981 yıllarında yapılan düzenlemeler (Arap, 2010: 8-9; Günay ve Günay, 2011: 2; Çetinsaya, 2014: 45) Cumhuriyet Dönemi reformları olarak nitelendirilmektedir. 1946’da “Üniversiteler Kanunu”, 1981 yılında ise “Yükseköğretim Kanunu” çıkartılmıştır. Bu reformlar doğrultusunda değişime ayak uyduracak ve katkı sağlayacak, bölgelelerarası gelişmişlik farkını azaltacak yeni üniversiteler de kurulmuştur. Bunlara vakıf üniversiteleri de eklenmiş, 1984 yılında Ankara’da kurulan

Bilkent Üniversitesi ilk vakıf üniversitesi olarak kayda geçmiştir (Ernek Alan, 2016: 108; ayrıca bkz. Günay ve Günay, 2011: 2,6-7).

Bugün Türkiye’de 2017 yılı itibariyle 118 devlet, 71’i vakıf olmak üzere toplam 189 üniversite bulunmaktadır. Bu bağlamda önemli bir husus Türkiye’de yeni üniversitelerin açılmasındaki temel etkilerin neler olduğudur. Bu hususta çalışma başlatan Arap (2010: 1-29) bu etkileri, üniversitelerin kuruluş yeri seçiminin yerel ekonomik kalkınmaya olması beklenen etki ile siyasetin üniversitelerin kuruluş kararlarına olan etkisi olarak sınıflandırmıştır.

Burada yine Arap’a (2010:3) göre dikkat çekilmesi gereken bir husus, Türkiye’de üniversite sayısı artırılırken bugüne kadar nicelik olarak az ve nitelik olarak ise yetersiz ya da sistemsiz bir planlama yaklaşımı sergilendiğidir. Bununla birlikte yapılan araştırmalara, hazırlanan raporlara ve beş yıllık kalkınma planlarında yer alan tespit ve hedeflere de uyulmadığıdır. Arap’a göre günümüzde yaşanan bir takım sorunların büyük bir kısmı da bu nedenledir. Lakin bundan sonra kurulacak üniversitelere yönelik bir plan ve program doğrultusunda davranılması gerektiği yaklaşımının, yaratacağı kazanımlara yönelik bir farkındalık yaratılması açısından önem taşımaktadır.

Türkiye’de üniversitelerin tarihsel gelişimi genel hatlarıyla değerlendirildiğinde, Cumhuriyet Dönemi’nde üniversitenin gelişiminde Alman ve ABD etkisinin varlığı görülmüştür. Bu etkiler de, 1933 üniversite reformundan itibaren yerleştirilmeye çalışılan “Humbolt Modeli” ile 1950’lerde kurulan bölge üniversitelerine Amerikan bilim adamlarının sıkı sık çağrılmasıyla temelleri atılan “Girişimci Üniversite Modeli” olarak tanımlanan modellerin özelliklerini taşımıştır (Arap, 2016: 10).

1. Mevcut Üniversiteler

Türkiye’de yükseköğretim alanında, Üniversiteler- Meslek Yüksek Okulları- Vakıf Üniversiteleri ve Açık (Uzaktan) Yüksek Öğretim olmak üzere toplamda dört yükseköğretim ya da okul tipi bulunmaktadır (Gümrükçü, 2011: 54). Türkiye’nin eğitim-öğretim alanında diğer ülkelerin üniversite kurumlarına ayak uydurması ve bu ülkelerin kendi aralarında gelişen ilişkilerinden yarar sağlaması için mevcut kendi yükseköğretim sistemini reforme etmesi gerekiyordu. Bundan ötürü Türkiye’nin küresel bir ekonomik olgunun istemlerine yanıt veren Avrupa Yüksek Öğretim Alanı yaratılmasını hedefleyen Bologna Süreci’ne katılımı söz konusu olmuştur (Gümrükçü, 2011: 44).

Türkiye büyük ekonomik potansiyelleriyle sanayileşmekte olan bir

ülke konumunda olduğundan dünyada kalkınma olanakları en fazla olan 10 ülke arasında sayılmaktadır. Bunun yanında, 1999 yılındaki Helsinki Zirvesi'nde AB aday ülke üyeliği statüsü kazanarak Bologna Süreci'ne katılan bir Avrupa ülkesi konumuna gelmiştir. Nitekim Türkiye'nin 2001 yılında Prag'da bakanlar toplantısında Bologna Süreci'ne imza koyan devletler listesine kabul edilmesi onun Avrupa Kültür Antlaşması'nı imzalayan ülkeler arasında olduğunu göstermiştir (Gümrükçü, 2011: 50-52).

Yükseköğretim 2017 İstatistiklerine göre ülkemizde 118'i devlet, 71'i vakıf olmak üzere toplam 189 üniversite bulunmaktadır. Bunlar arasında yer alan Polis Akademisi, Emniyet Teşkilatına Bağlı Yükseköğretim Kurumu iken yine Hava Harp, Kara Harp ve Deniz Harp Okulları da Milli Savunma Üniversitesi başlığı altında Askeri Yükseköğretim Kurumlarıdır.*

Tablo 4. Türkiye'deki Devlet Üniversiteleri

BİRİM NO	BİRİM ADI
1	ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ
2	ABDULLAH GÜL ÜNİVERSİTESİ
3	ADANA BİLİM VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ
4	ADİYAMAN ÜNİVERSİTESİ
5	ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
6	AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ
7	AĞRI İBRAHİM ÇEÇEN ÜNİVERSİTESİ
8	AHI EVRAN ÜNİVERSİTESİ
9	AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
10	AKSARAY ÜNİVERSİTESİ
11	ALANYA ALAADDİN KEYKUBAT ÜNİVERSİTESİ
12	AMASYA ÜNİVERSİTESİ
13	ANADOLU ÜNİVERSİTESİ
14	ANKARA SOSYAL BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ
15	ANKARA ÜNİVERSİTESİ
16	ANKARA YILDIRIM BEYAZIT ÜNİVERSİTESİ
17	ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ

* Detaylı bilgi için bkz. <http://www.yok.gov.tr/web/guest/diger-yuksekogretim-kurum-lari1>

18	ARTVİN ÇORUH ÜNİVERSİTESİ
19	ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
20	BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ
21	BANDIRMA ONYEDİ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
22	BARTIN ÜNİVERSİTESİ
23	BATMAN ÜNİVERSİTESİ
24	BAYBURT ÜNİVERSİTESİ
25	BİLECİK ŞEYH EDEBALI ÜNİVERSİTESİ
26	BİNGÖL ÜNİVERSİTESİ
27	BİTLİS EREN ÜNİVERSİTESİ
28	BOĞAZIÇI ÜNİVERSİTESİ
29	BOZOK ÜNİVERSİTESİ
30	BURSA TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
31	BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ
32	CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ
33	CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
34	ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
35	ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ
36	ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ
37	DENİZ HARP OKULU
38	DİCLE ÜNİVERSİTESİ
39	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
40	DUMLUPINAR ÜNİVERSİTESİ
41	DÜZCE ÜNİVERSİTESİ
42	EGE ÜNİVERSİTESİ
43	ERCİYES ÜNİVERSİTESİ
44	ERZİNCAN ÜNİVERSİTESİ
45	ERZURUM TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
46	ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ
47	FIRAT ÜNİVERSİTESİ
48	GALATASARAY ÜNİVERSİTESİ
49	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
50	GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
51	GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ

52	GEBZE TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
53	GİRESUN ÜNİVERSİTESİ
54	GÜMÜŞHANE ÜNİVERSİTESİ
55	HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
56	HAKKÂRİ ÜNİVERSİTESİ
57	HARRAN ÜNİVERSİTESİ
58	HAVA HARP OKULU
59	HİTİT ÜNİVERSİTESİ
60	İĞDIR ÜNİVERSİTESİ
61	İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
62	İSKENDERUN TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
63	İSTANBUL MEDENİYET ÜNİVERSİTESİ
64	İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
65	İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
66	İZMİR BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ
67	İZMİR DEMOKRASİ ÜNİVERSİTESİ
68	İZMİR KÂTİP ÇELEBİ ÜNİVERSİTESİ
69	İZMİR YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ
70	KAFKAS ÜNİVERSİTESİ
71	KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ
72	KARABÜK ÜNİVERSİTESİ
73	KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
74	KARAMANOĞLU MEHMETBEY ÜNİVERSİTESİ
75	KARA HARP OKULU
76	KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ
77	KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ
78	KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ
79	KİLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ
80	KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ
81	MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ
82	MARDİN ARTUKLU ÜNİVERSİTESİ
83	MARMARA ÜNİVERSİTESİ
84	MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ
85	MERSİN ÜNİVERSİTESİ

86	MİLLİ SAVUNMA ÜNİVERSİTESİ
87	MİMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ
88	MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ
89	MUNZUR (TUNCELİ) ÜNİVERSİTESİ
90	MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ
91	MUŞ ALPARSLAN ÜNİVERSİTESİ
92	NAMIK KEMAL ÜNİVERSİTESİ
93	NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
94	NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ
95	ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
96	ORDU ÜNİVERSİTESİ
97	ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
98	OSMANİYE KORKUT ATA ÜNİVERSİTESİ
99	ÖMER HALİS DEMİR (NİĞDE) ÜNİVERSİTESİ
100	PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
101	POLİS AKADEMİSİ
102	RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ
103	SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ
104	SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
105	SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
106	SİİRT ÜNİVERSİTESİ
107	SİNOP ÜNİVERSİTESİ
108	SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ
109	ŞIRNAK ÜNİVERSİTESİ
110	TRAKYA ÜNİVERSİTESİ
111	TÜRK-ALMAN ÜNİVERSİTESİ
112	TÜRKİYE ULUSLARARASI İSLAM, BİLİM VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ
113	ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
114	UŞAK ÜNİVERSİTESİ
115	YALOVA ÜNİVERSİTESİ
116	YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
117	YILDIRIM BEYAZIT ÜNİVERSİTESİ
118	YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ

Kaynak: (Yükseköğretim Kurulu, 2017); <http://www.yok.gov.tr/web/guest/universiteleri-miz;jsessionid=22C91C9A39E89147E0ED169A69B29109>

Tablo 4'te görüldüğü üzere Türkiye'de 118 devlet üniversitesi bulunmaktadır. Vakıf Üniversitelerinin listesi ise Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5. Türkiye'deki Vakıf Üniversiteleri

BİRİM NO	BİRİM ADI
1	ACIBADEM ÜNİVERSİTESİ
2	ALANYA HAMDULLAH EMİNPASA ÜNİVERSİTESİ
3	ANKA TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ
4	ANTALYA AKEV ÜNİVERSİTESİ
5	ATAŞEHİR ADIGÜZEL MESLEK YÜKSEKOKULU
6	ATILIM ÜNİVERSİTESİ
7	AVRASYA ÜNİVERSİTESİ
8	AVRUPA MESLEK YÜKSEKOKULU
9	BAHÇEŞEHİR ÜNİVERSİTESİ
10	BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ
11	BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
12	BEYKOZ ÜNİVERSİTESİ
13	BEZM-İ ÂLEM VAKIF ÜNİVERSİTESİ
14	BİLKENT (İHSAN DOĞRAMACI) ÜNİVERSİTESİ
15	BİRÜNİ ÜNİVERSİTESİ
16	ÇAĞ ÜNİVERSİTESİ
17	ÇANKAYA ÜNİVERSİTESİ
18	DOĞUŞ ÜNİVERSİTESİ
19	FARUK SARAÇ TASARIM MESLEK YÜKSEKOKULU
20	FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
21	FENERBAHÇE ÜNİVERSİTESİ
22	GEDİK ÜNİVERSİTESİ
23	HALİÇ ÜNİVERSİTESİ
24	HASAN KALYONCU ÜNİVERSİTESİ
25	IŞIK ÜNİVERSİTESİ
26	İBN HALDUN ÜNİVERSİTESİ
27	İSTANBUL AREL ÜNİVERSİTESİ
28	İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
29	İSTANBUL AYVANSARAY ÜNİVERSİTESİ

30	İSTANBUL BİLGİ ÜNİVERSİTESİ
31	İSTANBUL BİLİM ÜNİVERSİTESİ
32	İSTANBUL ESENYURT ÜNİVERSİTESİ
33	İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ
34	İSTANBUL KAVRAM MESLEK YÜKSEKOKULU
35	İSTANBUL KEMERBURGAZ ÜNİVERSİTESİ
36	İSTANBUL KENT ÜNİVERSİTESİ
37	İSTANBUL KÜLTÜR ÜNİVERSİTESİ
38	İSTANBUL MEDİPOL ÜNİVERSİTESİ
39	İSTANBUL RUMELİ ÜNİVERSİTESİ
40	İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ
41	İSTANBUL ŞEHİR ÜNİVERSİTESİ
42	İSTANBUL ŞİŞLİ MESLEK YÜKSEKOKULU
43	İSTANBUL TİCARET ÜNİVERSİTESİ
44	İSTANBUL YENİ YÜZYIL ÜNİVERSİTESİ
45	İSTANBUL 29 MAYIS ÜNİVERSİTESİ
46	İSTİNYE ÜNİVERSİTESİ
47	İZMİR EKONOMİ ÜNİVERSİTESİ
48	KADİR HAS ÜNİVERSİTESİ
49	KAPADOKYA ÜNİVERSİTESİ
50	KOÇ ÜNİVERSİTESİ
51	KONYA GIDA VE TARIM ÜNİVERSİTESİ
52	KTO KARATAY ÜNİVERSİTESİ
53	MALTEPE ÜNİVERSİTESİ
54	MEF ÜNİVERSİTESİ
55	NİŞANTAŞI ÜNİVERSİTESİ
56	NUH NACİYAZGAN ÜNİVERSİTESİ
57	OKAN ÜNİVERSİTESİ
58	ÖZYEĞİN ÜNİVERSİTESİ
59	PİRİ REİS ÜNİVERSİTESİ
60	SABANCI ÜNİVERSİTESİ
61	SANKO ÜNİVERSİTESİ
62	TED ÜNİVERSİTESİ
63	TOBB EKONOMİ VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ

64	TOROS ÜNİVERSİTESİ
65	TÜRK HAVA KURUMU ÜNİVERSİTESİ
66	UFUK ÜNİVERSİTESİ
67	ULUSLARARASI ANTALYA ÜNİVERSİTESİ
68	ÜSKÜDAR ÜNİVERSİTESİ
69	YAŞAR ÜNİVERSİTESİ
70	YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİ
71	YÜKSEK İHTİSAS ÜNİVERSİTESİ

Kaynak: (Yükseköğretim Kurulu, 2017); <http://www.yok.gov.tr/web/guest/universitelerimiz;jsessionid=22C91C9A39E89147E0ED169A69B29109>

2. Yeni Üniversite Yaklaşımları

Ülkemizde 118 devlet 71 Vakıf üniversitesi olmak üzere 189 üniversite bulunması, bunların önemli bir kısmının 2000'den sonra kurulması ve yeni üniversite kurulma sürecinin devam etmesi, Türk üniversiteleri olarak bir yeniden yapılanma içinde olduğumuzu göstermektedir.

Yükseköğretim Kurumu tarafından, üniversitelerin kendilerini yapılandırmaları sürecinde üniversitelere rehberlik yapılmaya çalışılmaktadır. Stratejik plân çalışmalarında eğitim, araştırma ve girişimci üniversite modellerinden birinin seçilmesi için üniversiteler yönlendirilmekte, üniversitelerde Teknoloji Transfer Ofisleri kurulması suretiyle içinde yer aldığı ilin teknolojik gelişimine katkı sunması istenmektedir.

Gelişmiş üniversiteler içinde oluşturulmuş olan Teknokent tarzı yapılanmalar bir yandan teşvik edilmekte iken, bu tür yapıların kurulması önemli bir kaynak, emek ve sanayi ile işbirliği gerektirdiğinden, daha düşük profilli olarak "teknoloji merkezleri" kurulması da gündeme getirilebilmektedir.

YÖK yaklaşımında, bütün üniversitelerin tarihi gelişimin son aşamasında yer alan üçüncü kuşak ve girişimci üniversite olma çabası içine girmesi yerine, kimi üniversitelerin kendilerini "eğitim" alanında, kimi üniversitelerin "araştırma" alanında, kiminin de "girişimcilik" alanında uzmanlaştırması arzu edilmektedir.

YÖK ve Kalkınma Bakanlığının işbirliğiyle Haziran 2015'te başlatılan "Üniversitelerimizin Bölgesel Kalkınma Odaklı Misyona Farklılaşması ve İhtisaslaşması Projesi" kapsamında yapılan çalışmalarla üniversiteler belli uzmanlık alanlarına yönlendirilmeye çalışılmaktadır.

Yapılan çalışmalar sonucunda; 18 Ekim 2016 tarihinde, 2016-2017 Yükseköğretim Akademik Yılı Açılış Töreninde Cumhurbaşkanımız Re-

cep Tayyip Erdoğan tarafından 2006'da kurulan beş üniversite belirtilen alanlarda pilot üniversite olarak açıklanmıştır. Bu üniversiteler ve uzmanlık alanları şöyledir:

Bingöl Üniversitesi; *tarım ve havza bazlı kalkınma* alanında,
 Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi; *hayvancılık* alanında,
 Düzce Üniversitesi; *sağlık ve çevre* alanında,
 Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi; *tarım ve jeotermal* alanında,
 Uşak Üniversitesi; *tekstil, dericilik ve seramik* alanında uzmanlaşacaktır. (YÖK, 2016).

Yukarıda değinilen “Üniversitelerimizin Bölgesel Kalkınma Odaklı Misyon Farklılaşması ve İhtisaslaşması Projesi” kapsamında yapılan yeni çalışmalarla 2017'de on araştırma üniversitesi belirlenmiştir. 26 Eylül 2017'de Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, belirlenen 10 Araştırma Üniversitesini, Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde düzenlenen “2017-2018 Yükseköğretim Akademik Yılı Açılış Töreni”nde açıkladı. Buna göre alfabetik sırayla verilen On Araştırma Üniversitesi aşağıdaki üniversitelerden oluşmaktadır:

Ankara Üniversitesi
 Boğaziçi Üniversitesi
 Erciyes Üniversitesi
 Gazi Üniversitesi
 Gebze Teknik Üniversitesi
 Hacettepe Üniversitesi
 İstanbul Üniversitesi
 İstanbul Teknik Üniversitesi
 İzmir Yüksek Teknoloji Üniversitesi
 Orta Doğu Teknik Üniversitesi

Araştırma üniversiteleri için yedek olarak da aşağıdaki beş üniversitenin isimleri açıklanmıştır:

Çukurova Üniversitesi
 Ege Üniversitesi
 Selçuk Üniversitesi
 Uludağ Üniversitesi
 Yıldız Teknik Üniversitesi (YÖK, 2017b).

Üniversitelerin belli alanlara yönlendirilmesi, bir anda bu alana yö-

nelmeyi ve başarılı sonuçlar almayı beraberinde getiremez. Gerekli alt-yapıların oluşturulması ve kurumsal yapılanmaların hayata geçirilmesi zaman alıcı olacaktır.

2006'da kurulmuş olan üniversitelerin kurumsal yapıları oluşturmanın yanında akademisyen ihtiyaçları da olacaktır ve bu zaman alıcı bir süreci gerektirir. Bir an önce yönlendirmelerin yapılması elbette zaman kazanmak için olmazsa olmaz bir koşuldur.

Üniversitelerimizin belli alanlara yönlendirilmesi, klasikleşmiş ve kalıplaşmış akademik anlayışların değiştirilmesi noktasında önemli bir başka zorlukla karşılaşacaktır. Bu konuda, sayıca çok ve yaşlı akademisyen kadrolarına sahip eski üniversiteler, daha az ve genç kadrolara sahip yeni üniversiteler kadar değişime açık olamazlar. Bu sebeple eski üniversiteler için öngörülecek misyonlar, onların geleneksel anlayışlarına uygun olduğu ölçüde başarıyı beraberinde getirecektir. Yahut zorlu ve zaman alıcı bir değişim sürecinin yaşanması gerekecektir.

KAYNAKLAR

- Akyol, T. (2010), *Bilim ve Yanılgı*, Doğan Kitap, İstanbul.
- Arap, S.K. (2010), "Türkiye Yeni Üniversitelerine Kavuşurken: Türkiye'de Yeni Üniversiteler ve Kuruluş Gerekçeleri", *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 65-1, s.1-29.
- Avcı, N. (2006), "Ebu'L-Hüseyin, Hilal B. El-Muhassin Es-Sâbi El-Harranî (359-448/970-1056)", *I. Uluslararası Katılımlı Bilim, Din ve Felsefe Tarihinde Harran Okulu Sempozyumu*, 28-30 Nisan 2006, ss. 41-60; http://web.harran.edu.tr/assets/uploads/sites/58/files/harranokulusempozyumu2006_cii-21052015.pdf; (16.03.2017).
- Aykut, M. (2007), "Güneydoğu Anadolu'nun Medeniyet Tarihi Açısından Önemi", *Köprü Üç Aylık Fikir Dergisi; Güneydoğu'daki Etnik Problemler ve Çözüm Arayışları Özel Sayı*, Bahar 2007, s.98.
- Azimli, M. (2006), "Sicilya'daki İslam Medeniyetinin Avrupa'ya Etkileri", XI ve XVIII. Yüzyıllar İslâm-Türk Medeniyeti ve Avrupa Uluslararası Sempozyumu, İSAM, ss.27-42; http://ktp.isam.org.tr/pdfdr/D164624/2006/164624_AZIMLIM.pdf; (16.03.2017).
- Brzezinski, Z. (1970), *Between Two Ages*, The Viking Press, New York.
- Charle ve Verger, (2005), *Üniversitelerin Tarihi*, (Çev. İsmail Yerguz), Dost Kitabevi Yayını, Ankara.
- Clark, Burton. R. (1998), Ch. 1: Entrepreneurial Pathways of University Transformation & Ch. 7: The Problem of University Transformation", *Creating Entrepreneurial Universities, Organizational Pathways of Transformation*, Pergamon Press, pp. 3-8, 127-148.
- Constantelos, D. (1999), "The Formation of the Hellenic Christian Mind," *Christian Hellenism: Essays and Studies in Continuity and Change*, New Rochelle, New York and Athens ISBN: 0-89241-588-6; http://www.myriobiblos.gr/texts/english/Constantelos_1.html; (31.03.2017)
- Çetinsaya, G. (2014), *Büyüme, Kalite, Uluslararasılaşma: Türkiye Yükseköğretimi İçin Bir Yol Haritası*, YÖK Yayını No. 2014/2, Ankara.
- Doru, N. (2006), "İslam Felsefi Kaynaklarından Biri Olarak Harran Akademisi ve Süryani Felsefesi", *I. Uluslararası Katılımlı Bilim, Din ve Felsefe Tarihinde Harran Okulu Sempozyumu*, 28-30 Nisan 2006, ss. 81-91.
- Ekinci, A. (2006), "Harran ve Harran Okulunu Etkileyen Siyasi, Dini, Coğrafi ve İlmi Unsurlar" *I. Uluslararası Katılımlı Bilim, Din ve Felsefe Tarihinde Harran Okulu Sempozyumu*, 28-30 Nisan 2006, ss. 9-22.
- Ernek Alan, G. A. (2016), "Türkiye'de Yeni Nesil Üniversiteler", *Maltepe Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, 2016,3(2),Güz,s.105-118.
- Etzkowitz, H. (2004), "The Evolution of the Entrepreneurial University". *International Journal of Technology and Globalisation*, Vol.1(1) pp.64-77.
- Etzkowitz, H. (2013), "Anatomy of the entrepreneurial university," *Social Science Information*, Vol.52(3) pp.486-511.
- Goff, J. (2006), *Ortaçağ'da Entelektüeller*. Çev. Mehmet Ali Kılıçbay. Ayrıntı Yayınları, İstanbul.

- Gözütok, Ş. (2006), "İslâm Eğitim Tarihinde Müesseseleşme", *Dini Araştırmalar*, Eylül-Aralık 2006, C.9, S.26, ss.17-44; <http://motifyayincilik.dergipark.gov.tr/download/article-file/51946>; (16.03.2017)
- Gümrükçü, H. (2011), "Bologna-Prag-Berlin Süreçleri Işığında Türkiye'de Yüksek Öğretim Politikası ve Yüksek Öğretimde Değişim", *Bologna Süreci ve Türkiye: Avrupa Yükseköğretim Alanı'nın Gerçekleştirilmesi*, (Ed. H. Gümrükçü ve diğerleri), Akdeniz Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Yayın No: 6, Ocak 2011, Antalya/Hamburg,ss.44-59.
- Gün, D. (2014), "Bilimsel Gelişmenin Temelindeki Doğu-Batı Etkileşimi", *Memleket Siyaset Yönetim (MSY)*, Cilt 9, Sayı 22, Temmuz 2014, s. 263-293; <http://www.msydergi.com/uploads/dergi/201.pdf>; (16.03.2017).
- Günay, D. ve Günay, A. (2011), "1933'den Günümüze Türk Yükseköğretiminde Niceliksel Gelişmeler: Quantitative Developments in Turkish Higher Education since 1933", *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi/ Journal of Higher Education and Science*, C. 1, S. 1, Nisan2011,ss.1-22.
- Hamlyn, D.W. (1996), *The Concept of a University*, Philosophy, Royal Institute of Philosophy, Cambridge University Press, Vol. 71, No.276, ss.205-218.
- Hasırcı, N. (2006), "Mantık Biliminin İslam Dünyasına Geçişinde Harran Okulunun Önemi", *I. Uluslararası Katılımlı Bilim, Din ve Felsefe Tarihinde Harran Okulu Sempozyumu*, 28-30 Nisan 2006, ss. 149-156.
- Heer, F. (1961), *The Medieval World* (Çev. Janet Sondheimer) Wiedenfeld, and Nicolson Yayını, New York.
- Kerr, C. (2001), *The Uses of the University*, Harvard University Press; 5 ed.; <http://raley.english.ucsb.edu/wp-content/uploads/Reading/Kerr.pdf>; (01.04.2017).
- Keseroğlu, H.S. ve Demir, G., (2016), "Antikçağda Bilim ve Kütüphane", *Türk Kütüphaneciliği Dergisi*, Cilt 30, Sayı 3, (2016), Türk Kütüphaneciler Derneği Yayını, ss. 365-397.
- Kyrö, P. Mattila, J., (2012), Towards Future University by Integrating Entrepreneurial and the 3rd Generation University Concepts; <http://pyk2.aalto.fi/ncsb2012/Kyro.pdf>; (22.04.2017).
- Lukovics, M. and Zuti, B. (2013), "Successful Universities towards the Improvement of Regional Competitiveness: Fourth Generation' Universities", *Regional Integration: Europe, the Mediterranean and the World Economy Conference, European Regional Science Association (ERSA), Conference Paper, Palermo, Olaszország*.
- Lukovics, M. and Zuti, B. (2015), "New Functions of Universities in the XXI. Century: "Fourth Generation" Universities", *Transition Studies Review*, Vol. 22(2), p. 33-48.
- Makdisi, G. (1981), *The Rise of Colleges: Institution of Learning in Islam and the West*, Edinburg University Press, Edinburg; <https://ia801402.us.archive.org/28/items/TheRiseOfCollegesInstitutionsOfLearningInIslamAndTheWest/TheRiseOfColleges.pdf>; (17.03.2017).
- Markopoulos, A. (2013), "In Search for Higher Education in Byzantium", *Recueil des travaux de l' Institut d'études Byzantines L*, 2013, pp. 29-44.

- Moutsios, S. (2012), *University: The European Particularly*, Working Papers on University Reform no. 18, EPOKE, Department of Education, Aarhus University; http://edu.au.dk/fileadmin/www.dpu.dk/forskning/forskningsprogrammer/epoke/workingpapers/WP_18.pdf; (02.04.2017).
- Onay, H. (2011), "İslam Felsefesinin Oluşum Sürecinde İskenderiye Akademisinin Rolü", *E-Journal of New World Sciences Academy*, Volume: 6, Number: 2, ss.223-233; <http://dergipark.gov.tr/download/article-file/186733>; (16.03.2017).
- Ortaylı, İ. (2012), *Türkiye Teşkilat ve İdare Tarihi*, Cedit Neşriyat, 4.b., Ankara.
- Pawlowski, K. (2009): "The 'Fourth Generation University' as a Creator of the Local and Regional Development". *Higher Education in Europe*. 34/1, pp.51-64 April 2009.
- Rabbinge, R. and Slingerland, M. (2009), *Change in Knowledge in Infrastructure: The Third Generation University*: https://www.researchgate.net/profile/Maja_Slingerland/publication/40798939_Change_in_knowledge_in_infrastructure_the_third_generation_university/links/57594fa208ae9a9c954ec2a3/Change-in-knowledge-in-infrastructure-the-third-generation-university.pdf; (20.04.2017).
- Ranga M. and Etzkowitz H. (2012), *Triple Helix Systems: An Analytical Framework for Innovation Policy and Practice in the Knowledge Society*; https://triplehelix.stanford.edu/images/Triple_Helix_Systems.pdf; (05.06.2017).
- Rashdall, H. (1895), *Universities of Europe in the Middle Ages*, Oxford at the Clarendon Press; http://lollardsociety.org/pdfs/Rashdall_Universities_vol1.pdf; (14.03.2017).
- Ruegg, W. (2004), "Chapter One, Themes in", *A History of the Universities in Europe*, (Ed. Ruegg), Cambridge University Press, Cambridge.
- Rukancı, F. ve Anameriç, H., (2004), "Ortaçağda İlk Üniversiteler; Studium Generale", *Felsefe Dünyası*, 2004/1, Sayı 39; <https://www.researchgate.net/publication/242416093>; (14.03.2017)
- Sunar, C. (1967), *İslâm Felsefesi Dersleri*, Ankara Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi Yayınları No. LXXX, Ankara; <http://kitaplar.ankara.edu.tr/dosyalar/pdf/586.pdf>; (16.03.2017).
- Ülgen, P. (2010), "Geç Ortaçağ'da Avrupa'daki Üniversiteler ve Eğitim", *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Hatay, C.7, S. 14, ss.347-372.
- Van Geenhuizen, M. Peter, N., & Hans, R. (1997). Universities and Knowledge-Based Economic Growth: The Case of Delft (NL). *GeoJournal*, 41(4), 369–377.
- Viale, R. and Ghiclione, B., (1998), *The Triple Helix Model: a tool for the study of european regional socio-economic systems*.
- Wikipedia, "Türkiyedeki Üniversiteler Listesi", https://tr.wikipedia.org/w/index.php?title=Türkiye%27deki_üniversiteler_listesi&oldid=18159851 (19.06.2017).
- Wissema, J.G.,(2009), *Üçüncü Kuşak Üniversitelere Doğru; Geçiş Döneminde Üniversiteler Yönetmek*, Özyeğin Üniversitesi Yayını, 2.b., İstanbul.
- Yılmaz, H. (Haz), (2012), *Medeniyetleri Karşılaştırmak: George Makdisi Örneği*, Panel, Konuşmacılar: Ali Hakan Çavuşoğlu, H. Tuncay Başoğlu, Harun Yılmaz, Oturum Başk: Eyyüp Said Kaya, Bilim ve Sanat Vakfı, Medeniyet Araştırmaları Merkezi; http://www.bisav.org.tr/userfiles/yayinlar/BSV_NOTLAR_27.pdf; (16.03.2017).

- YÖK, (2016), Bölgesel Kalkınma Odaklı Misyon Farklılaşması Ve İhtisaslaşması Projesi Kapsamında Pilot Yükseköğretim Kurumları Belirlendi http://yok.gov.tr/web/guest/icerik/-/journal_content/56_INSTANCE_rEHF8BIsfYRx_/10279/31670499; 05.10.2017.
- YÖK, (2017a), “Diğer Yüksek Öğretim Kurumları”, <http://www.yok.gov.tr/web/guest/diger-yuksekogretim-kurumlari1>, (04.07.2017).
- YÖK, 2017b), Araştırma Üniversitesi Olarak Belirlenen Üniversiteler Cumhurbaşkanı Erdoğan Tarafından Açıklandı, <http://www.yok.gov.tr/web/guest/arastirma-universiteleri-aciklandi>; 05.10.2017.
- Yücebaş, M. (2014), “1933 Darülfünun’un İlgası ve Yeni Üniversitenin Ruhu: Basında Üniversitenin Anlamı”, *Gaziantep University Journal of Social Sciences* 2014, 13(2):259-283.

İKİNCİ BÖLÜM

ÜNİVERSİTE-ŞEHİR ETKİLEŞİMİ ÜZERİNE LİTERATÜR ARAŞTIRMASI

Yrd. Doç. Dr. Burcu KARTAL

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi,
İşletme Bölümü

burcu.kartal@erdogan.edu.tr

Arş. Gör. Merve TOPTAN

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi,
İşletme Bölümü

merve.toptan@erdogan.edu.tr

Üniversitelerin bilgi ve değer üretmesinin yanında, üniversitelerin buldukları şehirle ve aynı zamanda da şehrin üniversiteyle olan ilişkilerinde farklı etkileşimler içinde oldukları söylenebilir. Üniversite mensuplarının buldukları şehir ile şehir halkının üniversiteye yönelik karşılıklı algıları, beklentileri, değerlendirmelerinin oluştuğu ve bunların belli amaçlara katkı sağladığı ifade edilebilir. Bu bakımdan üniversite-şehir etkileşimi açısından literatürde çok sayıda yerli ve yabancı çalışma mevcuttur. Üniversite- şehir ilişkisi, üniversite mensuplarının şehir algıları ve beklentileri ile şehrin üniversite algıları ve beklentilerine yönelik araştırmamızın kapsamını bütünüyle içermemekle birlikte, literatürde konuyu çeşitli boyutlarda ele alan bazı çalışmalara aşağıda yer verilmiştir.

I. ŞEHİRLERİN ÜNİVERSİTE ALGISI VE ÜNİVERSİTEDEN BEKLENTİLERİNE İLİŞKİN ARAŞTIRMALAR

Miller (1963) tarafından yapılan "Town and Gown: The Power Structure of a University Town" (Kent ve Cübbe: Üniversite Kentinin Güç Yapısı) adlı çalışmada itibari ve tarihi yönleriyle incelenen bir üniversite

kentinin güç yapısı içinde, toplumsal sorunları çözmeye en etkili fonksiyon olarak eğitimin hâkim olduğu gösterilmektedir. Çalışmada üniversitenin, yerel düzeyde katkılarının yanı sıra ulusal ve uluslararası düzeyde katkılar sunduğu da belirtilmiştir. Üniversitenin bulunduğu kente eğitim hizmetleri, spor faaliyetleri ve kültürel faaliyetler gibi olanaklar sağladığı ve bu anlamda üniversite kenti olmanın önemine vurgu yapılmaktadır.

Van Geenhuizen ve diğerleri (1997) tarafından yapılan “Universities and Knowledge-Based Economic Growth: The Case of Delft (NL)” (Üniversiteler ve Bilgi Tabanlı Ekonomik Gelişme: Delft Örneği (Hollanda)) adlı çalışmada üniversitelerin yeni teknolojilere yönelik bilgi sağlama ile şehirlerin ve bölgelerin rekabet edilebilirliğinin temel belirleyicisi olduğuna değinilmektedir. Buna ek olarak yeni şirketlerin kurulması ve eski şirketlerin yeniden yapılandırılmasının temelini oluşturduğuna da değinilmiştir. Bilgi açısından değerlendirildiğinde; bilginin uygunluğu ve kullanımı, kentsel ve bölgesel ekonomilerin gelişimi üzerinde büyük bir etkiye sahip olduğu ve bu anlamda da kentin bilgi kapasitesi, bilginin üretilmesi, depolanması, aktarılması ve kullanılması için kentsel anlamda birçok araştırma yapılmıştır. Bu nedenle, söz konusu makale kentsel bilgi kapasitesini teorik ve ampirik anlamda araştırmayı amaçlamaktadır. Araştırmanın ampirik bölümünde Hollanda’nın Delft kentinde, özellikle bilgi temelli gelişmeye ilişkin yerel politikaların incelendiği belirtilebilir. Bu bağlamda üniversitelerin bir bilgi düğümü olarak görüldüğü ve üniversiteler ile yerel (bölgesel) aktörler arasındaki etkileşimin vurgulandığı ifade edilebilir. Delft kentinde, yeni teknolojiye ulaşım imkânlarının artması ile birlikte yerel yeni firma oluşumunun gelişmesi beklenirken, bunun nispeten düşük seviyede olduğu sonucu elde edilmiştir.

Saracel ve diğerleri (2000) tarafından yapılan “Afyon Kocatepe Üniversitesinin Kurumsal İmajı: Afyon Halkının Üniversiteyi Algılaması Tutum ve Beklentilerine İlişkin Araştırma” adlı çalışmada Afyon Kocatepe Üniversitesinin Afyon halkı tarafından nasıl algılandığını, halkın üniversiteye karşı tutumunun ve beklentilerinin neler olduğunu belirleyebilmek amaçlanmıştır. 1997 yılının genel nüfusunun %2’sini oluşturan 2232 kişi araştırmanın örnekleme olarak belirlenmiş. 15 yaşın altında olanlar ve üniversite ile doğrudan ilişkisi olanlar örnekleme dâhil edilmemiştir. Araştırmada veri toplama yöntemi olarak anket uygulanmış ve belirlenen örneklemden 1565 anket değerlendirmeye alınmıştır. Araştırma bulguları demografik özellikler, üniversite anlayışı ve üniversiteyle ilişki düzeyi, üniversitenin Afyon’a katkısı, üniversitenin gelişimi, üniversiteye sağlanan destek, üniversite yönetiminin karar ve uygulamaları ile üniver-

siteden beklentiler başlıkları altında incelenmiştir. Araştırma sonuçları incelendiğinde Afyon Kocatepe Üniversitesi'nin Afyon halkının gözünde olumlu bir imaja sahip olduğu sonucu elde edilmiştir. Ancak Afyonluların büyük bir çoğunluğu Afyon Kocatepe Üniversitesi ile herhangi bir bağlantısının olmadığını göstermiştir. Ayrıca Afyon halkının kurumu benimsediği ancak yeterince tanımadığının anlaşılması sonucuna da ulaşılmıştır. Çalışmada Afyon halkının, üniversitenin özellikle ekonomik, toplumsal ve kültürel anlamda olumlu katkısının farkında olduğu görülmüştür. Araştırmanın birtakım sonuçları içinde araştırmaya katılanların çoğunluğunun kendileri, çocukları ya da yakınlarının üniversite tercihinin Afyon Kocatepe Üniversitesi olacağını belirttiği görülmüştür. Ayrıca Afyon Kocatepe Üniversitesi'ndeki gelişmelerle ilgilenenlerin bilgi kaynaklarının; yerel basın ve TV, Afyon Kocatepe Üniversitesi öğrencileri ve çalışanlarının olduğu ifade edilmiştir.

Brockliss (2000) "Gown and Town: The University and the City in Europe, 1200–2000" (Cübbe ve Şehir: Avrupa'da Üniversite ve Şehir, 1200-2000) adlı çalışma Avrupa'da tarihi süreç içerisinde üniversite - şehir ilişkisini üniversite bakış açısıyla ele almaktadır. Söz konusu ilişki iki ayrı dönem olarak incelenmiştir. 1200-1800 dönemi olarak üniversitenin şehirde olduğu ama şehrin bir unsuru olmadığı dönem; 1800 ve sonrası olan ikinci dönem ise üniversite - kent ilişkilerinin arttığı dönemde, Avrupa üniversite sistemi üzerinde Amerikan yerleşke tarzının etkileri incelenmiştir.

Karataş (2002) "Üniversitelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmedeki Rolü ve Önemi (Muğla Üniversitesi Örneği)" adlı çalışmada Muğla halkının üniversiteyi nasıl tanıdığı, Muğla Üniversitesi'nin sahip olduğu ve geliştirebildiği rolle, halkın tutum ve beklentilerinin ne yönde olduğu belirlenmeye çalışılmıştır. Çalışmada kullanılan bilimsel araştırma tekniğini literatür tarama şeklinde yerli, yabancı kitap ve makaleler ile anket uygulaması oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama yöntemi olarak anket yapılmış ve rasgele yöntemle belirlenen 807 kişiye yüz yüze anket uygulanmıştır. Anketin uygulandığı grupları esnaf, işçi, memur, serbest meslek, öğretmen, kamuoyu önderi, sanayici, üst düzey yönetici, lise öğrencisi, ev kadını, polis ve basın mensupları oluşturmuştur. Söz konusu gruplara üniversite personeli ve öğrencisi dâhil edilmemiştir. Hazırlanan ankette tanım, rol, ekonomi, kültür, siyaset ve destek olmak üzere toplam altı faktör belirlenmiştir. Söz konusu altı faktörle ilgili olarak yaş, cinsiyet, medeni durum, öğrenim düzeyi, meslek, gelir ve Muğla'da oturma süresi değişkenleri açısından bir farklılığın olup olmadığı tespit edilmeye çalışılmıştır.

şılmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde varyans analizi ve t testi kullanılmıştır. Ayrıca her soruya yönelik frekanslar da incelenmiştir. Araştırmanın sonucunda Muğla Üniversitesi'nin sosyo-ekonomik gelişmeye olan etkisi eğitim-öğretim, araştırma-geliştirme, akademik faaliyetler, sağlık, sosyal, kültür, ekonomik ve danışmanlık fonksiyonlarıyla hem yerel hem de genel boyutta olduğu ortaya çıkmıştır. Üniversitenin Muğla merkezde kurulması bağlamında ilin ekonomik, sosyal, kültürel ve siyasal bir bütün olarak gelişimine katkı sağladığı tespit edilmiştir. Muğla Üniversitesi değişik sektörlerdeki ekonomik birimlere destek olması gibi çeşitli yönlerde şehirdeki toplumsal yaşama canlılık getirdiği belirtilmiştir.

Torun (2005)'un "Yöre Halkının Üniversiteye Bakışı ve Beklentileri: Niğde Üniversitesi Örneği" adlı araştırmasında, Niğde Üniversitesi'nin mevcut kurumsal imajını ve Niğde halkının üniversiteden beklentilerini belirlemek çalışmanın konusunu oluşturmaktadır. Araştırmanın amacı ise Niğde Üniversitesi'nin mevcut kurumsal imajını belirlemek ve imaj yönetiminde üniversite politika yapımcıları için veri tabanı oluşturmak olarak ifade edilmiştir. Veri toplamada anket ve nitel görüşme teknikleri kullanılmıştır. Araştırma Niğde Belediye sınırları içinde kalan, kent merkezinde oturan "yöre halkı" ile sınırlandırılmıştır. Ayrıca araştırma evrenine Niğde il merkezinde yaşayıp kentsel nüfusu oluşturmayanlarla, kent merkezinde oturmakla birlikte Niğde Üniversitesi öğrenci ve çalışanları dâhil edilmemiştir. Kısacası araştırmanın evreni Niğde kent merkezinde oturan ve Niğde Üniversitesi mensubu olmayan yetişkinlerden oluşmaktadır. Araştırmada basit tesadüfi örnekleme tekniği kullanılmış. Örneklem kapsamında 20 yaşından büyük bütün meslek grubu ve kategoriler dâhil edilmiş, 304 kişiyle anket ve 11 görüşme grubuyla da nitel görüşme yapılmıştır. Araştırmanın sonuçları değerlendirildiğinde Niğde Üniversitesi'nin kurumsal imajının genel olarak olumsuz olduğu, üniversitenin genel olarak Niğde'nin sosyo-ekonomik kalkınmasına yararlı olduğu gibi çeşitli sonuçlar elde edilmiştir.

Lazzeretti ve Tavoletti (2005) tarafından yapılan "Higher Education Excellence and Local Economic Development: The Case of the Entrepreneurial University of Twente" (Yüksek Öğretimde Mükemmellik ve Yerel Ekonomik Gelişme: Twente Girişimci Üniversite Örneği) adlı çalışmada üniversitelerin uluslararası düzeyde bilgiyi arttırmak ve aktarmak amacını izlediğine değinilmiştir. Bunun yanı sıra yeni sosyo-ekonomik güçlerin, üniversitelerden ilgiyi bölgesel ekonomik kalkınmaya çekmeleri ve gelişmeyi artırmaları açısından beklentilerin olduğuna vurgu yapılmaktadır. Söz konusu iki farklı bakışın birbirini dışlamadığı ve aksine tamam-

ladığı, üniversitelerin bölgesel ekonomik kalkınmaya katkı sağladığı gibi yönlendirmede bulunacaklarını savunmaktadır. Araştırmada veri toplamak için mülakatlar ve doğrudan gözlem yapılmıştır. Bu çalışma hem yerel ekonomik önemi hem de uluslararası mükemmellik düzeyine ulaşmak için üniversitelerin güçlü bir girişimci vizyonunun olmasını, bilginin uyumlaştırılmasının sağlanmasını ve böylece diğer üniversitelere rehber olunabileceğini savunmaktadır.

Bruning ve diğerleri (2006) "Town-Gown Relationships: Exploring University-Community Engagement from the Perspective of Community Members" (Kent-Cübbe İlişkisi: Toplum Üyelerinin Gözüyle Üniversite-Kent İlişkisinin Araştırılması) adlı çalışmada, araştırmanın amacı üniversitenin toplumla olan ilişkisini açıklamak ve bu ilişkinin işlevselleştirilmesinin yollarını genişletmek için öneride bulunmak olarak belirlenmiştir. Söz konusu çalışmada toplum üyelerinin bakış açısıyla üniversite-toplum ilişkisi araştırılmıştır. Araştırmada veri toplama yöntemi olarak anket kullanılmıştır. Araştırmada sistematik örnekleme yöntemi kullanılmış ve sonuç olarak 194 anket değerlendirmeye alınmıştır. Verilerin istatistiksel değerlendirilmesinde ise t-testi ve cross-tab analizleri kullanılmıştır. Araştırmanın sonuçları incelendiğinde katılımcıların çoğunluğu, üniversitenin toplum için önemli bir değer olduğunu belirtmiştir. Katılımcıların üniversiteden beklentilerine karşılık verilen cevaplar incelendiğinde ise üniversite yaşamına kendilerini dâhil etmeleri, kentle karşılıklı projeler üzerinde çalışmalarını gibi sonuçlar tespit edilmiştir.

Gültekin ve diğerleri (2008) tarafından gerçekleştirilen "Üniversitelerin Kuruldukları Kent'e Katkıları" adlı çalışmada üniversite kavramı, üniversitelerin genel amaçları ve kuruldukları kente katkılarının değerlendirilmesi incelenmiştir. Üniversitelerin kuruldukları kente katkıları; toplumsal yapı, istihdam, sanayileşme, nüfus, kentleşme, sosyal ve kültürel yapı gibi başlıklar altında ele alınmıştır.

Torun ve diğerleri (2009) tarafından yapılan "Yöre Halkının Üniversiteye Bakışı ve Beklentileri: Kars Kafkas Üniversitesi Örneği" adlı çalışmada, üniversitenin kurumsal imajını belirlemek, üniversite imaj yönetimi için veri tabanı oluşturulmasına katkı sağlamak ve geri kalmış kentlerin kalkınmasında bir etken olarak üniversitenin önemini belirlemek amaçlanmıştır. Araştırmanın evreni ise Kars Belediye sınırları içinde kalan, kent merkezinde oturan "yöre halkı" ile sınırlıdır. Ayrıca araştırma evreninde Kars il merkezinde yaşayıp kentsel nüfusu oluşturmayanlarla, kent merkezinde oturmakla birlikte Kars Üniversitesi öğrenci ve çalışanları dâhil edilmemiştir. Uygulanan anket 16 yaşından büyüklerle, gö-

rüşmeler ise kanaat önderi konumundaki çeşitli mesleki ve sivil toplum örgüt temsilcileriyle gerçekleştirilmiştir. Çalışmada, 700 kişiyle anket ve kanaat önderi konumundaki 7 kişiyle de görüşme yapılmıştır. Araştırmanın sonucunda Kars Üniversitesi Kars'ın sosyo-ekonomik kalkınmasını ve sosyo-kültürel yaşamını olumlu olarak etkilediği ayrıca üniversite etkisi ile konut kiralarındaki yükselme katılımcıları rahatsız ettiği gibi çeşitli sonuçlar elde edilmiştir.

Yılmaz (2011) tarafından yapılan "Anadolu Kentlerinin Öğrencileşmesi: Başka Bir Kentleşme Deneyimi" adlı çalışmada, üniversite kurumlarının kentlerde ortaya çıkardığı toplumsal değişimler kentlerin öğrencileşmesi kavramı odağında ele alınmıştır. Çalışmanın örnekleme Süleyman Demirel Üniversitesi örneğinde Isparta kentine yönelik olarak örneklem sayısı 462 kent sakininden ve 486 üniversite öğrencisinden oluşmaktadır. Araştırma verilerinin toplanması için öncelikle Likert ölçeği kullanılmış, diğer veriler için de görüşme formundan yararlanılmıştır. Araştırmanın sonucunda kent sakinlerinin çoğu üniversitenin kentin çağdaş ve modern bir kent olmasına katkı sağlayacağını düşündüğü, kentsel görünümün değişmesinde önemli katkılarının olacağına inandığı belirlenmiştir. Sonuçlar incelendiğinde; katılımcıların çoğu üniversiteyi kentin kültürel yaşamının zenginleşmesi için en önemli araç olarak gördüğü, üniversitenin kentin toplumsal yaşamının değişmesinde etkili olduğunu düşündüğü gibi çeşitli sonuçlar tespit edilmiştir. Ancak öğrencilerin "kent sakinlerinin üniversite öğrencilerinin toplumsal yaşamın en önemli aktörleri olduğunun ve sosyal yaşamın zenginleşmesine vazgeçilmez katkı yaptığının farkındadır" yargısına bir kısmının katıldığını, yargıya katılanlara göre daha yüksek bir oranda da bir kısmının katılmadığını ifade ettiği görülmüştür. Ayrıca araştırma sonucunda kent sakinlerinin büyük bir kısmı kentteki üniversite ile gurur duyduklarını ifade etmişlerdir.

Brandt ve Mortanges (2011) tarafından "City Branding: A Brand Concept Map Analysis of a University Town" (Kent Markası: Bir Üniversite Şehrinin Marka Konsepti Planlama Analizi) adlı çalışmada üniversite kentini seçen öğrencilerin tarih, miras ve kültür ile ilişkili özelliklerin algılarını şekillendirmedeki ihtimalini değerlendirmek ve şehirlerin markalaşması kavramının uygulanabilir olup olmadığını araştırmak amaçlanmıştır. Bir başka ifadeyle kent üniversitesini öğrencilerin tercih etme nedenleriyle birlikte kent marka imajı incelenmiştir. Bir üniversite kenti seçerken öğrencilerin dikkat ettiği kıstaslar tanımlanmıştır. Söz konusu çalışma kentlerle ilgili farklı kesimlerin algılamalarının nasıl karşılaştırılacağını, kentin marka imajının nasıl geliştirilebileceğini, farklı üniversite

kentlerinin nasıl karşılaştırılabileceğini ve öğrencileri nasıl cezbedeceğini değerlendiren bir çerçeve önermektedir.

Taşçı ve diğerleri (2011) tarafından yapılan “Kentin Üniversite Algısı: Anadolu Üniversitesi ve Eskişehir Örneği” adlı çalışmada, kentin üniversite algısı, Anadolu Üniversitesi-Eskişehir örneği ile incelenmektedir. Çalışmada üniversitenin bölgesel fırsat eşitliğine katkısı, üniversitenin ve öğrencilerin kente sosyo-kültürel etkisi araştırılmıştır. Araştırmada nicel ve nitel yöntemler kullanılarak üniversitenin yaygın sosyo-kültürel etkilerinin *ölçülmesi* ve bireysel algı düzeylerinin belirlenmesi amacıyla bir anket geliştirilmiş ve ek olarak odak grup yönteminden de yararlanılmıştır. Araştırma verileri, söz konusu olan anketin Eskişehir halkını temsil yeteneği olduğu düşünülen bir örneklem grubuna uygulanmak üzere seçilen 608 kişiyle yüz yüze uygulanarak elde edilmiştir. Verilerin istatistiksel değerlendirilmesinde ise değişkenlerin frekans ve yüzde dağılımları ile Ki-kare bağımsızlık analizleri kullanılmıştır. Katılımcıların sunulan ifadelerle yönelik katılım düzeyleri ile sosyo-demografik özellikleri (eğitim düzeyi, ikamet durumu) arasında sistematik bir ilişki olup olmadığı araştırılmıştır. İstatistiksel olarak değerlendirilmesi için Mantel-Haenzel doğrusal ilişki Ki-kare (χ^2) analizi uygulanmıştır. Araştırmanın sonucunda Eskişehir halkının önemli bir kısmının Anadolu Üniversitesi'nin hizmetlerini olumlu olarak algıladığı sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmanın bulguları incelendiğinde, üniversitenin sunduğu entelektüel ve kültürel etkinliklerin kent ile üniversite arasında etkileşimi zenginleştirdiği tespit edilmiştir. Katılımcıların büyük çoğunluğu Anadolu Üniversitesi'nin ve öğrencilerinin kentteki sosyal yaşamı zenginleştirdiği, kültür-sanat hayatının kalitesini yükselttiği, üniversite merkez yerleşkesine hem yakın hem de uzak bir semtte oturanların büyük bölümünün üniversite öğrencileriyle komşu olmaktan rahatsız olmadıkları gibi çeşitli sonuçlar elde edilmiştir. Ayrıca katılımcıların eğitim düzeyi arttıkça üniversite öğrencilerinin davranışlarını olumsuz değerlendirme eğiliminin de azaldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Yılmaz ve Kaynak (2011) tarafından gerçekleştirilen “Sosyo - Ekonomik Dönüşüm Sürecinde Üniversitelerin Rolü ve Yöre Halkının Üniversite'den Beklentileri İle İlgili Bir Uygulama” adlı çalışmada, yöre halkının Bayburt Üniversitesi'ne yönelik algı ve beklentilerini belirlemek amaçlanmıştır. Araştırmada veriler anket yöntemi kullanılarak telde edilmiş ve anketler yüz yüze görüşme şeklinde uygulanmıştır. Araştırmanın ana kütlesini Bayburt il merkezinde yaşayan 18 yaş üstü bireyler oluşturmuştur. Araştırmada kolayda örnekleme yöntemi kullanılmış ve

493 anket dikkate alınmıştır. Araştırmada faktör analizi, varyans analizi ve çeşitli testlerle sonuçlar elde edilmiştir. Araştırma sonucunda; Bayburt Üniversitesi'nin şehrin ekonomik hayatına canlılık getirdiği ve şehre yeni işyerlerinin açılmasını sağladığı, Bayburt'a yapılan yeni yatırımlar için çekicilik unsuru olduğu, Üniversite'nin her geçen gün geliştiği ve şehrin yaşam kalitesini yükselttiği sonucu elde edilmiştir.

Öztürk ve diğerleri (2011) tarafından "Anadolu'da Kurulan Üniversitelerin İllerin Sosyo-Ekonomik Yapılarına Katkıları" adlı çalışmada üniversitelerin, hem ülkenin hem de bulunduğu kentin sosyo-ekonomik gelişmesini etkileyen faktörlerden birisi olduğu ve bu anlamda da bir yandan yarattığı gelir akımı ile kentin gelişmesinin maddi koşulunu oluştururken, diğer yandan da gelişmenin bilimsel ve sosyal/kültürel koşullarını hazırlamakta olduğu ifade edilmektedir. Üniversitelerin bir kente olan katkısını arttırmak ve topluma öncülük edebilmesini sağlamak için, altyapısını mümkün olduğunca tamamlamış illere kurulması gerektiği belirtilmektedir. Yani yükseköğretimde eğitim kalitesinin düşürülmesi ve kentin fiziki, ekonomik ve sosyal/kültürel yapısındaki yetersizlikler, bir üniversitenin bulunduğu kente olan katkısını azalttığı ifade edilmektedir. Söz konusu çalışma bu durumu incelemeyi amaçlamaktadır. Çalışmada, daha önce bu konuda kent bazında yapılmış ampirik çalışmaların eleştirel bir yaklaşımla sentezlenip, yeniden değerlendirilmesi şeklinde arşiv/ belge tarama teknikleri (içerik analizi) yöntemi kullanılmıştır. Çalışmada temel materyal olarak; dergi, tez ve internet taramalarından elde edilen veriler alınmıştır. Sonuç olarak bu alanda yapılan ampirik çalışmalar incelendiğinde, Anadolu'da fiziki, ekonomik, sosyal/kültürel altyapıları yetersiz olan kentlere kurulan üniversitelerin, illerin sosyo-ekonomik gelişmelerine katkılarının sınırlı kaldığı sonucuna ulaşılmıştır. Söz konusu makalede yeni üniversiteler kurulmadan önce kentte yeterli fiziki, ekonomik ve sosyal/kültürel altyapının oluşturulması veya bu eksikliklerin çok kısa sürede tamamlanması gerektiği ifade edilmiştir.

Bayraktar (2012) tarafından yapılan, "Kent Kültürüne İlişkin Kamuoyu Oluşturulmasında Üniversitelerin Rolü" adlı çalışmada kent kültürüne ilişkin kamuoyu oluşturulmasında üniversitelerin rol oynadığını bundan dolayı üniversitelerin kuruldukları kentlerde toplumsal, sosyal, kültürel, ekonomik olarak önemli bir yere sahip olduğu, kentle üniversitenin birbirlerini daha yakından tanımalarını sağlayarak aralarındaki iletişimin artırılması gerektiği konusu araştırmanın amacını oluşturmaktadır. Söz konusu çalışmada Ege Üniversitesi'nin kamuoyu oluşturmak bakımından yürüttüğü projelerin sivil toplum kuruluşları tarafından al-

gılanışını ölçebilmek amacıyla anket çalışması yapılmıştır. Araştırmanın örneklemini ise sivil toplum kuruluşlarını temsil edecek büyüklükteki 200 çalışan ve gönüllü oluşturmaktadır. Yapılan araştırma sonucunda sivil toplum kuruluşlarının, Ege Üniversitesi'nin kamuoyu oluşturmak için gerçekleştirdiği projelerden önemli ölçüde bilgisinin olduğu sonucuna ulaşılmış ve bu oranın artırılmasının gerektiği belirtilmiştir.

Demirelli ve Taşkın (2013) tarafından yapılan “Üniversite Öğrencilerinin Buldukları Şehre Ekonomik Katkıları: Kütahya İl Merkezi Örneği” adlı çalışmanın amacı, Dumlupınar Üniversitesi öğrencilerinin sosyo-ekonomik özelliklerini belirlemek, günlük yaşam alışkanlıklarını, belirli alanlarda tutumlarını ve çeşitli harcama kalemlerine göre harcama miktarlarını tespit ederek öğrencilerin Kütahya ekonomisine katkılarını tespit etmektir. Bir başka deyişle Dumlupınar Üniversitesi'nin Kütahya iline diğer katkılarıyla birlikte özellikle ekonomik katkılarını ortaya koymak amaçlanmıştır. Araştırmanın evrenini, 2013 yılında Kütahya il merkezi Evliya Çelebi ve Germiyan Kampüslerinde lisans ve ön lisans düzeyinde öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Bu bağlamda lisansüstü eğitim gören öğrenciler kapsam dışı bırakılmıştır. Ayrıca öğrencilerin sadece Kütahya'da yaptığı harcamalar kapsama dâhil edilmiş, diğer illerdeki harcamaları kapsam dışı bırakılmıştır. Veri toplama aracı olarak anket uygulanmış ve 3285 anket değerlendirilmiştir. Çalışmanın sonucuna bakıldığında Dumlupınar Üniversitesi'nin Kütahya ekonomisine etkilerinin incelenmesi sonucunda öğrencilerin harcamalarının yarısından fazlasını barınma ve beslenme harcamalarının oluşturduğu tespit edilmiştir. Bu harcamalardan sonra ise kırtasiye, ulaşım ve eğlence harcamaları gelmektedir. Çalışma sonucuna göre öğrenci evlerinde kalanların artması, Kütahya'da kiralık konut piyasasında öğrencilerin çok önemli bir yere sahip olduğu gibi çeşitli sonuçlara ulaşılmıştır. Dumlupınar Üniversitesi'nde öğrenim gören bir öğrencinin 2010 yılında aylık ortalama ne kadar harcama yaptığı ve bunun ise Kütahya ekonomisine ortalama olarak aylık ne kadarlık bir katkı sağladığı tespit edilmiştir.

Adıgüzel ve Sönmez Özkan (2013) tarafından yapılan “Üniversite-Sanayi-Kent Etkileşimi ve Bir Markalaşma Stratejisi Olarak: Bilim Kent Uygulamaları ve Isparta Örneği” adlı çalışmada bölgesel kalkınma noktasında Isparta iline yönelik çabalar tartışılmaktadır. Isparta bölgesinin rekabet avantajı sağlamasında ve marka şehir olmasında üniversite-sanayi ve kent etkileşiminin ne gibi katkılar sağladığının belirlenmesi amaçlanmıştır. Ayrıca marka şehir stratejisi olarak bilim kent uygulamalarının ortaya konulması da hedeflenmiştir. Çalışmada üniversite-sanayi-kent

etkileşimleri ile kent markalaşma kavramı ve bilim-kent uygulamaları değerlendirilmiştir. Söz konusu çalışmada Isparta ilinin markalaşma sürecine etki eden faktörler incelenmiştir.

Sağır ve İnci (2013) tarafından yapılan, “Karabük’te Üniversite Algısı: Karabük Üniversitesi Örneği” adlı çalışmada üniversite-kent ve üniversite-toplum etkileşimine odaklanılmıştır. Araştırmanın evrenini Karabük merkez ve Safranbolu merkez mahallelerine yönelik olmak üzere 1010 kişilik örneklem sayısı oluşturmaktadır. Söz konusu çalışmanın amacı, Karabük halkının Karabük Üniversitesi hakkındaki görüşlerini ve Karabük Üniversitesi’nin nasıl bir imaja sahip olduğunu belirlemektir. Araştırmada veriler yüz yüze yapılan anketler ile elde edilmiştir. Çalışmanın sonucunda, üniversitenin halk tarafından benimsenmiş olduğu ve Karabük’te üniversite algısının olumlu olduğu tespit edilmiş. Ayrıca üniversitenin hızlı büyümesinin dezavantajlarının ortaya çıkması da başka bir sonucu oluşturmaktadır.

Boyacıoğlu ve Oğuzhan (2013) tarafından yapılan “Yerli Halkın Üniversite Algılaması: Trakya Üniversitesi Örneği” adlı çalışmada Trakya Üniversitesi’nin, Edirne’ye olan katkısının ve Edirne halkının üniversiteyi nasıl algıladığının belirlenmesi hedeflenmiştir. Söz konusu hedefi belirlemeye yönelik olarak anket uygulanmıştır. Çalışmada kolayda örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada ana kütleyi temsil edebilecek nitelikte Edirne ilinde yaşayan yerli halka yönelik 400 kişilik bir örnek belirlenmiş ancak anketlerden 356 kişinin görüşleri istatistiki olarak değerlendirilmiştir. Ayrıca çalışmada Edirne’de yaşayan halkın sosyo-demografik değişkenlerinden yaş, cinsiyet, öğrenim düzeyi ve meslek durumu incelenmiştir. Trakya Üniversitesi’nin Edirne iline sosyo-ekonomik katkısının olup olmadığını tespit etmek ve Edirne halkının bu yöndeki görüşlerini ortaya koyabilmek için çok değişkenli istatistik analizlerinden çoklu karşılık getirme analizi veya diğer bir ismi ile homojenlik analizi uygulanmıştır. Anket araştırması sonuçlarına göre Trakya Üniversitesi’nin Edirne’ye katkısının; eğitim-öğretim, araştırma-geliştirme, ekonomi, sağlık, sosyal ve kültürel fonksiyonları ile hem yerel hem de genel boyutta olduğu tespit edilmiştir. Bu doğrultuda katılımcıların Trakya Üniversitesi’nin rolünü algılamada özellikle Edirne ile ilgili işlevleri ön plana çıkardıklarının görüldüğü belirtilmiştir.

Sankır ve Demir Gürdal (2014) tarafından yapılan “Bülent Ecevit Üniversitesi’nin Zonguldak’a Etkileri ve Kentin Üniversite Algısı” adlı çalışmada, öncelikle geleceğe yönelik stratejilerinde Bülent Ecevit Üniversitesi’ne kentle bütünleşme açısından gereken temel verileri

sağlamak ve kent- üniversite ilişkilerini inceleyen bir çalışma olarak sosyal bilimler literatürüne katkıda bulunmak olarak hedef belirlenmiştir. Halkın Bülent Ecevit Üniversitesi'ni algılayışı ve değerlendirişi ile Üniversite'nin Zonguldak'a yönelik olası etkilerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın evrenini Zonguldak merkez ilçe mahalleleri oluşturmaktadır. Çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden betimsel araştırma yöntemi ve araştırma tekniği olarak da anket tekniği kullanılmıştır. Araştırmada tesadüfi örnekleme yöntemi kullanılmış ve 800 kişiyi içeren bir örneklem oluşturulmuştur. Elde edilen verilerde yüzde dağılımları ve cinsiyet, eğitim, gelir gibi değişkenler sosyo-ekonomik ve sosyo-demografik kimi parametrelere göre Ki-kare analiz yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın istatistiksel olarak değerlendirilmesi sonucunda; yaş, cinsiyet, gelir, ikamet süresi, eğitim gibi kimi değişkenler ile katılımcıların sosyo-demografik, sosyo-kültürel, sosyo-ekonomik durum tespiti ve bu bağlamda kentün üniversite algısına yönelik sorulara verdiği cevaplar arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişkiler tespit edilmiştir. Araştırmanın sonucu incelendiğinde, Zonguldak kenti ile üniversite arasında, birlikte büyüme ve gelişme yönünde bir karşılıklı etkileşime sahip oldukları tespit edilmiştir. Halkın üniversiteye bakışının genel anlamda olumlu olduğu ve bu bağlamda da üniversitenin Zonguldak'ın ekonomik, kültürel ve sosyal yaşamına olumlu katkılar sunduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Gümüş ve diğerleri (2015) tarafından yapılan "Kastamonu Halkının Kastamonu Üniversitesi'ne Yönelik Algılarının İncelenmesi Üzerine Bir Araştırma" adlı çalışmada Kastamonu Üniversitesi'nin Kastamonu halkı tarafından nasıl algılandığının öğrenilmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda Kastamonu halkının Kastamonu Üniversitesi'ne yönelik algılarının hangi boyutlarda ortaya çıktığı ve katılımcıların demografik değişkenleri açısından algıları arasında farklılık olup olmadığı incelenmiştir. Araştırmada kolayda örnekleme yöntemi kullanılmış ve örneklem büyüklüğü ise 384 olarak hesaplanmıştır. Araştırma verilerinin toplanmasında yüz yüze anket yöntemi uygulanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde ise frekans dağılımları, faktör analizi ve tek yönlü varyans analizi testi kullanılmıştır. Araştırma sonucu incelendiğinde Kastamonu halkının Kastamonu Üniversitesi'ne yönelik algılarının yerel destek, ticari etki, kültürel kaynaşma, yerel imaj, tanınma, yerel iletişim ve ekonomik katkı olarak yedi faktör altında toplandığı görülmüştür. Ayrıca katılımcıların sadece kültürel kaynaşma boyutunda eğitim ve yaş özellikleri açısından anlamlı olarak farklılık varken; gelir, cinsiyet, meslek, Kastamonu'da ya-

şam süreleri özellikleri açısından algı boyutlarında anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Kastamonu Üniversitesi'nin şehri ekonomik olarak geliştirdiği ve yeni işyerlerinin açılmasına katkı sağladığı, Kastamonu'ya yapılan yeni yatırımlar için çekicilik unsuru olduğu, Üniversite'nin her geçen gün geliştiği ve şehrin yaşam kalitesini yükselttiği sonuçları elde edilmiştir.

Uygun ve diğerleri (2016) tarafından yapılan "Üniversitelerin Kente Olan Ekonomik, Sosyo-Kültürel ve Çevresel Etkilerine Yönelik Yerel Halk Algısı" adlı çalışmada üniversitenin ve üniversite öğrencilerinin kente olan sosyo-ekonomik, kültürel ve çevresel etkilerine yönelik yerel halkın algısını bazı kişisel özelliklere bağlı olarak incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada nicel yöntem esas alınmıştır, Değişkenleri inceleme biçimine göre "ilişkisel (bağıntısal) araştırma" türünden ve "alan araştırması" deseninden yararlanılmıştır. Araştırmada veriler Aksaray ilinde yaşayan yerel halktan kolayda örnekleme yöntemine göre 2015-2016 döneminde toplanmıştır. Araştırmada veri toplama yöntemi olarak anket uygulanmış ve 634 anket değerlendirmeye alınmıştır. Verilerin değerlendirilmesi; betimsel istatistikler, faktör analizi, korelasyon analizi (Pearson) ve çok değişkenli varyans analizi (MANOVA) kullanılarak incelenmiştir. Elde edilen sonuçlar incelendiğinde, yerel halkın üniversitenin ve öğrencilerin etkilerine yönelik algılarının ekonomik, sosyal-kültürel ve çevresel olmak üzere üç boyuttan oluştuğu saptanmıştır. Söz konusu algıların ise çoğunlukla olumlu yönde olduğu ve cinsiyet, yaş, eğitim durumu gibi kişisel özelliklere göre farklılaşabildiği de tespit edilmiştir.

Şahin ve diğerleri (2011) tarafından yapılan "Üniversite Öğrencilerinin Yaşam Amaçları, Eğitsel Hedefleri, Üniversite Öğreniminden Beklentileri ve Memnuniyet Durumları" adlı çalışmada, üniversite öğrencilerinin yaşam amaçlarını, eğitsel hedeflerini, üniversite öğreniminden beklentilerini ve okudukları bölüme ilişkin memnuniyet durumlarını ortaya koymak amaçlanmıştır. Araştırmanın yöntemi olarak hem nicel hem de nitel araştırma yapılmıştır. Örneklem olarak 13 kamu üniversitesinin birinci ve son sınıf öğrencilerinden 1839 öğrenci seçilmiş ve anket uygulanmıştır. Çalışmanın sonucu olarak öğrencilerin yaşamlarında en çok önemsedikleri amacın "özel yetenek ve eğilimlerini kullanma" olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca öğrencilerin yarısından fazlası lisansüstü eğitim almayı hedeflemektedir. Öğrencilerin üniversitelerinden birinci öncelikte istekleri "Mesleğe hazırlama" olduğunu söylemişlerdir. Bölüm tercihlerindeki en önemli iki etkenin "okudukları alanı sevme" ve "mezun olunca iş bulma kolaylığı" olduğunu belirlemişlerdir. Öğrencilerin yaklaşık

yarısının okudukları bölümdeki yaşantılarından memnun oldukları saptanmıştır.

II. ÜNİVERSİTENİN ŞEHİR ALGISI VE BEKLENTİLERİNE İLİŞKİN ARAŞTIRMALAR

Akçakanat ve diğerleri (2011), "Süleyman Demirel Üniversitesi Öğrencilerinin Isparta'daki Yaşam Kalitesi ve Isparta Halkına İlişkin Tutumlarının Değerlendirilmesi" adlı çalışmalarında Süleyman Demirel Üniversitesi öğrencilerinin Isparta'daki yaşam kalitesi hakkındaki düşüncelerini öğrenmek, Isparta halkı, esnafı, ev sahipleri hakkındaki tutumlarını ölçmek ve Süleyman Demirel Üniversitesi öğrencilerinin, Isparta'daki farklı sektörleri ve şehir halkını nasıl algıladığının belirlenmesi amacıyla yapılmıştır. Çalışmada farklı fakültelerden 3358, yüksekokullardan 233 öğrenciye uygulanan anket ile analiz yapılmıştır. İlk anket çalışması 2003 yılı Aralık ayında gerçekleşmiş ve daha sonra 2005, 2007 ve 2009 yıllarında tekrar edilmiştir. Böylece öğrencilerin tutumlarındaki değişimler belirlenmiştir. Çalışmanın sonucu olarak öğrencilerin Isparta'daki yaşam kalitesi açısından tatmin düzeylerinin düşük olduğunu belirtmişlerdir. Giyim fiyatları, sosyal yaşam alanında kısıtlı imkânların olması, ulaşım fiyatları, kampüse ulaşım imkânları, hizmet kalitesi ve halkın öğrenciye davranış ve tutumu konusunda memnuniyetsiz olduklarını tespit etmişlerdir. Tüm olumsuzluklara rağmen öğrencilerin beslenme konusunda tatminkâr cevaplar verdiklerini belirtmişlerdir.

Ünal ve diğerleri (2013), "Kırsal Kesimde İkamet Eden Lisans Öğrencilerin Şehir Algısı: Nitel Bir Analiz" adlı çalışmalarında kırsal alanlarda yaşayan ve aynı zamanda büyük şehirlerde üniversite okumak isteyen öğrencilerin şehir kavramına ilişkin metaforları, şehir yaşamından ne anladıklarını, üniversite yaşamı, şehir zorlukları, şehir çekiciliği, şehir kazanımları, değer kayıpları hakkında bilgileri tespit etmeyi ve ortaya çıkabilecek birçok sorunun çözümlenmesine yardımcı olabilmeyi amaçlamışlardır. Bu araştırmayla üniversiteye yeni başlayan kırsal kesimlerden gelen öğrencilerin şehir algıları nitel araştırma yöntemiyle ortaya konulmaya çalışılmıştır. Araştırmada nitel veri toplamada önemli bir veri toplama tekniği olan odak grup görüşme yöntemi kullanılmıştır. Nitel verilerin değerlendirilmesi için içerik analizi yapmışlardır. Çalışmanın sonucunda, üniversiteli öğrencilerin şehir, şehirleşme, şehirlerde yaşam algılarının çok benzer olmadıkları görülmüştür. İçerik analizinin değerlendirilmesi sonucunda şehir kavramına ilişkin gelişmişlik, çeşitlilik, sıkıntı ve iletişim zorluğu ana temalarına ulaştıklarını belirtmişlerdir.

Sağdıç (2014), “Üniversite Öğrencilerinin İstanbul’a İlişkin Algılarının Şehir İmajı Açısından Analizi” adlı çalışmada üniversite öğrencilerinin İstanbul’a ilişkin farklı şehir algılarını ve şehir algılarından yola çıkarak onların çeşitli mekânsal problemlere ve şehrin geleceğine ilişkin düşüncelerini ortaya koymayı amaçlamıştır. Araştırmada nitel araştırma desenlerinden olgu-bilim (fenomenoloji) deseni yöntemini uygulamıştır. Yıldız Teknik Üniversitesinin farklı fakülte ve bölümlerinde okuyan 110 öğrenci üzerinde yarı yapılandırılmış görüşme yapmıştır. Çalışmanın sonucu olarak kentin zengin tarihi yapılarının oluşu kentin imajının oluşturulmasında önemli rol oynadığını belirtilmiştir. Ayrıca kentin kalabalık nüfusu, trafik problemleri, çevre kirliliği ve çarpık yapılaşma öğrenci açısından kentin imajını sarsan özellikler olarak belirlenmiştir.

URL-1 (2011), “Çanakkale Halkının Üniversite Algısı ve Öğrencilerin Çanakkale’ye Bakışı” adlı çalışma, kent halkının öğrenciye bakış açısı ile üniversite öğrencilerinin kente bakışını incelemeyi amaçlamıştır. İki farklı anket çalışması yapılmıştır. Çalışmada kent halkının üniversite ve öğrenci algıları ölçülürken, öğrencilerin de kent ve halkla ilgili görüşleri ele alınmıştır. Çalışma, ilk çalışma grubu olan Çanakkale Merkez ve Kepez ilçesindeki 9 farklı yerleşim bölgesinde yaşayan, 23 farklı meslek grubuna mensup 490 kişiye ve ikinci çalışma grubu olan Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesindeki 64 farklı bölümde okuyan 490 öğrenciye yüz yüze anket yapılarak gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın sonucunda halk, Çanakkale’yi öğrenci şehri olarak görmek istediğini, halkın yerel gazete ve televizyonları takip ettiğini, yurt ve pansiyonların şehrin içinde ve halkla iç içe olması gerektiğini, üniversitenin kente sosyal ve ekonomik katkı sağladığını belirtmiştir. Öğrenciler ise, ÇOMÜ’den farklı yerlerdeki üniversitelerde okumak istediklerini, halkın kendilerine maddi kazanç olarak baktığını, ulaşım imkânlarının yetersiz olduğunu, kılık kıyafet bakımından çevresel baskı görmediklerini, Çanakkale şehrinin sakin ve doğal güzelliklerinin bulunduğunu belirtmişlerdir.

Ergün (2014), “Üniversite ve Kent İlişkisi Üzerine Görüşler: Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Örneği” adlı çalışmada Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi’nin ve üniversitenin yer aldığı Burdur kentinin öğrenciler açısından nasıl değerlendirildiğini belirlemeyi amaçlamıştır. Örneklem seçiminde Tesadüfi Örnekleme yöntemi kullanılmış ve 1134 öğrenci ile anket çalışması yapılmıştır. Çalışmanın sonucunda üniversite öğrencileri, üniversite açısından kampüsün şehir dışında olmasını, bilimsel ve kültürel aktivitelerin az olmasını, kampüsün soğuk ve rüzgârlı olmasını, kampüs içinde vakit geçirilebilecek mekânların olmamasını, ulaşımın yetersiz,

kalitesiz ve pahalı olmasını, kampüs içinde alışveriş yapılacak yerlerin olmamasını ve üniversite topluluklarının aktif olmamasını eleştirirken, öğretim elemanlarının samimi ve cana yakın davranışlarını, binaların yeni olmasını ve üniversitenin öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarını dikkate almasını olumlu karşılamaktadırlar. Kente dair ise; küçük bir yer oluşunu, kiralık dairelerin zor bulunuşunu, gezilecek yerlerin sınırlı oluşunu eleştirirken, sakin bir yerleşim yeri oluşunu olumlu karşılamaktadırlar.

Tural ve Şahin (2013), “Üniversite Öğrencilerinin Kendi Üniversite ve İdeal Üniversite Algıları: Gaziantep Üniversitesi Örneği” adlı çalışmalarında Gaziantep Üniversitesi öğrencilerinin, üniversiteleri ve ideal üniversite kavramını nasıl algıladıklarını metaforlar yardımıyla ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır. Çalışmalarında nitel araştırma yöntemlerinden metafor analizini kullanmışlardır. 2010-2011 eğitim öğretim döneminde Gaziantep Üniversitesi Eğitim Fakültesinde öğrenim gören 2. sınıf öğrencilerinden rastlantısal olarak belirledikleri 120 kişi ile görüşme yapmışlardır. Araştırmanın sonucunda öğrencilerin az bir kısmının Gaziantep Üniversitesini ideal üniversite olarak gördüğünü tespit etmişlerdir. İdeal olma yolunda öğretim elemanları ilişkisinde arkadaş, anne-çocuk kavramları daha çok ortaya çıkmıştır. İdeal üniversitedeki yaşam alanlarına bakış açısından AVM, ormanlık alanların olması, şehre yakınlık gibi metaforlar tespit edilmiştir.

Düvenci (2009), “Şehir Algısının Şehrin Marka İmajına Etkisi ve İstanbul’da Yaşayan Şehir Sakinleri Üzerine Bir Araştırma” adlı çalışması İstanbul şehrinin mevcut algısı ve marka imajını belirlemek amacıyla yapılmıştır. Şehir algısı ve marka imajı olmak üzere iki farklı anket uygulanmıştır. Kolayda örnekleme yöntemi ile seçilen 42 kişi pilot çalışma için 138 kişi ana çalışma için kullanılmıştır. Anket soruları faktör analizi ile boyutlara ayrılmıştır. Elde edilen bazı boyutlar ile şehir marka imajının belirlenmesi için çoklu regresyon analizi uygulanmıştır. Buna göre şehir sakinleri, kentsel yapı ve izlenim boyutları, İstanbul marka imajını açıklayan değişkenler olarak bulunmuştur.

Polat (2011), “Üniversite Öğrencilerine Göre Kocaeli Üniversitesi’nin Örgütsel İmajı” adlı çalışmasında Kocaeli Üniversitesinde eğitim gören öğrencilerin üniversitenin örgütsel imajını nasıl gördüklerini belirlemeyi amaçlamaktadır. Araştırmanın örneklemini 8 fakülte ve 2 yüksekokuldaki tüm bölümlerin son sınıflarındaki 2017 öğrenci olarak belirlemiştir. Örgütsel imaj ölçeği yardımıyla anket çalışması yapılmıştır. Araştırmanın sonucunda, öğrencilerin oluşan boyutlardan genel görünüm ve altyapı imajı, sosyal ortam imajı, program imajı ile eğlence imajını

orta düzeyde algıladıklarını, spor imkânları imajı ile barınma-beslenme imajını düşük algıladıklarını belirtmiştir.

Son olarak, Üniversitemiz öğrencilerinin Rize ili ekonomisine katkısını ele alan bir çalışmaya yer vermek istiyoruz. Kızıltan ve diğerleri (2016), "Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Öğrencilerinin Gelir-Harcama Analizi ve İl Ekonomisine Katkısı" adlı çalışmalarında Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi öğrencilerinin demografik özellikleri ile gelir-harcama kalemleri arasındaki ilişkiyi belirlemeyi ve öğrenci harcamalarının Rize ilinin ekonomisine nasıl bir katkı yaptığını tespit etmeyi amaçlamışlardır. Çalışma, 13 farklı fakülte ve meslek yüksekokulunda toplam 1100 öğrenciye uygulanmıştır. Araştırmanın çıktısı olarak öğrencilerin en çok barınma ve gıda harcamalarına para harcadıklarını, en düşük harcamayı ise şans oyunlarına yaptıklarını tespit etmişler. Öğrencilerin Rize ilinde bulmakta zorluk çektiği ürünlerin eğitim materyalleri (laboratuvar ürünleri, entegre ve mikroçip gibi) olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca giyim, teknoloji, kişisel bakım, kültür eğlence konusunda sıkıntı yaşadıklarını ihtiyaçlarını gidermek için çevre illere gittiklerini tespit etmişlerdir. İlde alışveriş merkezinin yokluğunun çok hissedildiğini vurgulamışlardır.

KAYNAKLAR

- Adıgüzel, O., & Özkan, D. S. (2013). Üniversite-Sanayi-Kent Etkileşimi ve Bir Markalaşma Stratejisi Olarak: Bilim Kent Uygulamaları ve Isparta Örneği. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (18), 279-307.
- Akçakanat T., Çarıkçı İ. H. & Dulupçu Murat A. (2011), "Süleyman Demirel Üniversitesi Öğrencilerinin Isparta'da ki Kalitesi ve Isparta Halkına İlişkin Tutumlarının Değerlendirilmesi", *Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi*, 3(4), 1-18.
- Arıkan, R. (2004). *Araştırma Teknikleri ve Rapor Hazırlama*. Ankara: Asil Yayın.
- Bayraktar, N. (2012). Kent Kültürüne İlişkin Kamuoyu Oluşturulmasında Üniversitelerin Rolü. *Atatürk Üniversitesi İletişim Dergisi*, Ocak, (3), 1-16.
- Boyacıoğlu, E. Z., & Oğuzhan, A. (2013). Yerli Halkın Üniversite Algılaması: Trakya Üniversitesi Örneği. *Sosyal Bilimler Metinleri* (6), S. IV- VI 1-21.
- Brandt, C., & Mortanges, C. P. (2011). City Branding: A Brand Concept Map Analysis of a University Town. *Place Branding and Public Diplomacy*, 7 (1), 50-63.
- Brockliss, L. (2000). Gown and Town: The University and the City in Europe, 1200-2000. *Minerva*, 38 (2), 147-170.
- Bruning, S. D., McGrewb, S., & Cooper, M. (2006). Town-Gown Relationships: Exploring University-Community Engagement from the Perspective of Community Members. *Public Relations Review*, 32, 125-130.
- Demireli, C., & Taşkın, E. (2013). Üniversite Öğrencilerinin Buldukları Şehre Ekonomik Katkıları: Kütahya İl Merkezi Örneği. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Temmuz, (37), 321-328.
- Düvenci, E. (2009), Şehir Algısının Şehrin Marka İmajına Etkisi ve İstanbul'da Yaşayan Şehir Sakinleri Üzerine Bir Araştırma, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul
- Ergun, C. (2014), "Üniversite ve Kent İlişkisi Üzerine Görüşler: Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Örneği", *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (31),216-237.
- Van Geenhuizen, M., Peter, N., & Hans, R. (1997). Universities and Knowledge-Based Economic Growth:The Case of Delft (NL). *GeoJournal*, 41(4), 369-377.
- Gültekin, N., Çelik, A., & Nas, Z. (2008). Üniversitelerin Kuruldukları Kent'e Katkıları. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, Bahar, 7 (24), 264-269.
- Gümüş, N., Ertürk, E., & Şen, Ş. (2015). Kastamonu Halkının Kastamonu Üniversitesi'ne Yönelik Algılarının İncelenmesi Üzerine Bir Araştırma. *Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6 (2), 293-312.
- Karataş, M. (2002). Üniversitelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmedeki Rolü ve Önemi (Muğla Üniversitesi Örneği). *T.C. Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İktisat Ana-bilim Dalı Yayınlanmamış Doktora Tezi*.
- Kızıltan, A., Dilek, Ö. & Bayrak, A.Z. (2016), Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Öğrencilerinin Gelir-Harcama Analizi ve İl Ekonomisine Katkısı, Celepler Matbaacılık, Trabzon

- Lazzeretti, L., & Tavoletti, E. (2005). Higher Education Excellence and Local Economic Development: The Case of the Entrepreneurial University of Twente. *European Planning Studies*, 13 (3), 475-493.
- Miller, D. C. (1963). Town and Gown: The Power Structure of a University Town. *American Journal of Sociology*, January, 68(4), 432-443; https://www.jstor.org/stable/2774423?seq=1#page_scan_tab_contents (04.06.2017).
- Öztürk, S., Torun, İ., & Özkök, Y. (2011). Anadolu'da Kurulan Üniversitelerin İllerin Sosyo-Ekonomik Yapılarına Katkıları. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8 (16), 145-158.
- Polat, S. (2011), Üniversite Öğrencilerine Göre Kocaeli Üniversitesi'nin Örgütsel İmajı, *Eğitim ve Bilim*, 36(160), 105-119.
- Sağdıç M. (2014), "Üniversite Öğrencilerinin İstanbul'a İlişkin Algılarının Şehir İmajı Açısından Analizi", *Turkish Studies – International Periodical for The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 9(2), 1267-1283.
- Sağır, A., & İnci, Ü. H. (2013). Karabük'te Üniversite Algısı: Karabük Üniversitesi Örneği. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 2 (2), 49-81.
- Sankır, H., & Gürdal, A. D. (2014). Bülent Ecevit Üniversitesi'nin Zonguldak'a Etkileri ve Kentin Üniversite Algısı. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, Ağustos, 4 (2), 90-98.
- Saracel, N., Özkara, B., Karakaş, M., Yelken, R., Vatandaş, C., Bayram, A. K., Et Al. (2000). Afyon Kocatepe Üniversitesinin Kurumsal İmajı: Afyon Halkının Üniversiteyi Algılaması Tutum ve Beklentilerine İlişkin Araştırma. *Afyon Kocatepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 2 (2), 1-13.
- Şahin İ., Zoraloğlu Y. R., & Şahin Fırat N. (2011), "Üniversite Öğrencilerinin Yaşam Amaçları, Eğitsel Hedefleri, Üniversite Öğreniminden Beklentileri ve Memnuniyet Durumları", *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, Cilt:17, Sayı:3, s.429-452.
- Taşçı, D., Gökalp, E., Kumtepe, E. G., Kumtepe, A. T., & Toprak, E. (2011). Kentin Üniversite Algısı: Anadolu Üniversitesi ve Eskişehir Örneği. *Amme İdaresi Dergisi*, Haziran, 44 (2), 131-146.
- Torun, İ. (2005). Yöre Halkının Üniversiteye Bakışı ve Beklentileri: Niğde Üniversitesi. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* (9), 156-177.
- Torun, İ., Öztürk, S., & Gelibolu, L. (2009). Yöre Halkının Üniversiteye Bakışı ve Beklentileri: Kars Kafkas Üniversitesi Örneği. *Manas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* (21), 169-189.
- Tural, D. & Şahin, S. (2013), Üniversite Öğrencilerinin Kendi Üniversite ve İdeal Üniversite Algıları: Gaziantep Üniversitesi Örneği, *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 11(2), 209-240.
- Uygun, M., Mete, S., Kara, F. Z., & Bağcı, H. (2016). Üniversitelerin Kente Olan Ekonomik, Sosyo-Kültürel ve Çevresel Etkilerine Yönelik Yerel Halk Algısı. *Aksaray Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 8 (4), 66-85.

- URL-1 (2011), "Çanakkale Survey Eş Zamanlı Olarak, Çanakkale Halkının Üniversite (ÇOMÜ) Algısını ve Öğrencilerin Çanakkale'ye Bakışını Araştırdı. İşte ortaya çıkan sonuçlar", <http://www.canakkaleninrehberi.com/?Syf=18&Hbr=248098>, (E.T.: 26.03.2015).
- Ünal Ç., İlter İ. & Yılar B. (2013), "Kırsal Kesimde İkamet Eden Lisans Öğrencilerin Şehir Algıları: Nitel Bir Analiz", *Doğu Coğrafya Dergisi*, 18(30), s.29-46.
- Yılmaz, C. (2011). Anadolu Kentlerinin Öğrencileşmesi: Başka Bir Kentleşme Deneyimi. *Sosyoloji Dergisi* (25), 1-17.
- Yılmaz, M. K., & Kaynak, S. (2011). Sosyo - Ekonomik Dönüşüm Sürecinde Üniversitelerin Rolü ve Yöre Halkının Üniversite'den Beklentileri İle İlgili Bir Uygulama. *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13 (4), 55-73.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

**RİZE İLİNİN RECEP TAYYİP ERDOĞAN
ÜNİVERSİTESİNE VE ÖĞRENCİLERİNE İLİŞKİN
ALGILARININ VE BEKLENTİLERİNİN
NİCEL ARAŞTIRMASI**

Yrd. Doç. Dr. Burcu KARTAL

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi,
İşletme Bölümü
burcu.kartal@erdogan.edu.tr

Arş. Gör. Merve TOPTAN

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi,
İşletme Bölümü
merve.toptan@erdogan.edu.tr

I. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Çalışmanın bu bölümünde; araştırmanın amacı ve önemine, sınırlılıklarına, evren ve örnekleme, araştırmanın veri toplama aracına ve araştırma sorularına yer verilmiştir.

A. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu çalışmada, Rize İli ve İlçelerinde yaşayan halkın, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine ve Öğrencilerine ilişkin algılarının ölçülmesi ve beklentilerin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Elde edilen sonuçlar neticesinde Rize'nin tüm ilçelerine ulaşıp buralarda ikamet eden halkın fikirlerini ve Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi ve öğrencilerine bakış açıları belirlenmiş olacaktır. Böylelikle Üniversitenin de bu fikirler ve beklentiler doğrultusunda eksikliklerini giderilmesi konusunda fırsat yaratacaktır. Ayrıca bu çalışma, Üniversite-Şehir etkileşiminin arttırmasına da katkı sağlayacaktır.

B. Araştırmanın Sınırlılıkları

Rize ili ve ilçelerinde yaşayan halkın üniversiteye ve öğrencilerine ilişkin algıların ve beklentilerin ölçülmeye çalışıldığı bu çalışmada bazı sınırlılıklar mevcuttur. Yapılan araştırmaya ilişkin sınırlılıklar aşağıda belirtilmektedir.

1) Araştırmanın örneklem seçiminde ilçe ve meslek grubu olarak iki bölümlenme yapılmıştır. Tüm ilçelerde nüfusunun %1'i oranında örneklem sayısı belirlenmiştir. Sonrada her bir ilçe için meslek grupları eşit sayıda örneklemde temsil edilmişlerdir. Her bir meslek grubuna ait ana-kütle sayıların belirlenememesi sebebiyle örneklem seçimi olasılığa dayalı olmayan örneklem yöntemlerinden kota örneklem yöntemi ve kolayda örneklem yöntemi kullanılarak yapılmıştır. Bu örneklem türlerinde sadece ilgili örneklem için yorum yapılabilir genelleme yapmak yanıltıcı olabilir.

2) Bazı meslek grupları için (Basın Mensubu ve Polis) belirlenen katılımcı sayıları ilgili ilçede bulunmadığından ya da az bulunduğundan dolayı tam olarak elde edilememiştir.

C. Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Araştırmanın evreni, Rize ili ve ilçelerinde yaşayan 15 yaş ve üstü bireylerden oluşmaktadır. Örneklem büyüklüğü, önceden belirlenen sabit bir örneklem oranı kuralına (Arıkan, 2004: 152) göre tespit edilmiştir. Bu oran %1 olarak belirlenmiştir. Kota örneklem yöntemi ile Rize ili ilçeler bazında ayrılmıştır. Her bir ilçede de kolayda örneklem yöntemi ile örneklem seçimi yapılmıştır. Rize şehrini temsilen; 2015 yılı toplam nüfusu olan 328.979 kişiden, ankete dâhil edilmeyen 0-14 yaş grubunda yer alan 64.405 kişi çıkarılarak, kalan 264.574 kişiden %1 oranında ve il ve ilçe dağılımına göre seçilecek 2.646 kişilik örneklem anket uygulanmıştır. Bu anketler arasından, anket ifadelerini cevaplama oranı ve tutarlılık bakımından yeterli olmadığı için dışarıda bırakılanlar olmuştur. Geçersiz sayılanlar ayrıldıktan sonra geçerli sayılan 2.311 anket analize dâhil edilmiştir. Anket çalışması Lise öğrencileri ve öğretmenler için 2015-2016 Eğitim Öğretim Yılı Bahar Yarıyılı'nın son haftası, diğer meslek grupları için ise Haziran-Eylül 2016 tarihleri arasında yapılmıştır.

D. Araştırmanın Veri Toplama Aracı

Katılımcılar belirlenirken Rize İli ve ilçelerinde yaşayan bireyler, 12 farklı meslek grubuna (Lise Öğrencisi, Ev Kadını, Öğretmen, Polis, Esnaf, Serbest Meslek, Sanayici, İşçi, Basın Mensubu, Kamuoyu Önderleri, Üst

Düzey Yönetici ve Memur) ayrılmıştır. Bu katılımcıların sayısı ilçe nüfuslarına oranlanarak elde edilmiştir. Sayılar elde edildikten sonra kolayda örnekleme ile katılımcılar seçilmiş ve yüz yüze anket yöntemi uygulanmıştır. Çalışmada kullanılan anket formu EK-2'de gösterilmektedir.

E. Araştırma Soruları

Rize İlinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine ve Öğrencilerine yönelik algıları ve beklentileri farklı değişkenlere göre istatistiksel açıdan anlamlı farklar gösterip göstermediğine ilişkin araştırma soruları aşağıda belirtilmiştir.

- 1) Rize ilinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine ve öğrencilerine ilişkin algıları ve beklentileri cinsiyete göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık göstermekte midir?
- 2) Rize ilinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine ve öğrencilerine ilişkin algıları ve beklentileri yaşa göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık göstermekte midir?
- 3) Rize ilinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine ve öğrencilerine ilişkin algıları ve beklentileri medeni duruma göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık göstermekte midir?
- 4) Rize ilinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine ve öğrencilerine ilişkin algıları ve beklentileri eğitime göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık göstermekte midir?
- 5) Rize ilinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine ve öğrencilerine ilişkin algıları ve beklentileri mesleğe göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık göstermekte midir?
- 6) Rize ilinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine ve öğrencilerine ilişkin algıları ve beklentileri gelire göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık göstermekte midir?
- 7) Rize ilinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine ve öğrencilerine ilişkin algıları ve beklentileri Rize'de oturma süresine göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık göstermekte midir?
- 8) Rize ilinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine ve öğrencilerine ilişkin algıları ve beklentileri ikamet yerine göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık göstermekte midir?

F. Rize İlinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine ve Öğrencilerine İlişkin Algılar ve Beklentiler Ölçeğinin Geliştirilmesi

Rize ili ve ilçelerinde yaşayan halkın, Recep Tayyip Erdoğan Üni-

versitesine ve öğrencilerine ilişkin algılarının ve beklentilerinin belirlenmesi amacıyla araştırmacılar tarafından “Rize İli Şehir Algı Ölçeği (RŞAÖ)” geliştirilmiştir. Ölçek geliştirilirken ilgili literatür taranmıştır. Yapılan literatür taramasında Karataş (2002) ve Yılmaz ve Kaynak (2011) tarafından çeşitli illere uygulanmış şehir algılarını belirlemek amacıyla geliştirilen ölçme aracının maddelerinin bir bölümü Rize’ye uyarlanarak araştırmacılar tarafından yeni geliştirilen ölçeğe eklenmiştir.

Yapılan araştırmada ölçek geliştirilirken ölçek geliştirme ilkelerine uyulmuştur. Bunun için ilk olarak ölçek maddeleri yazılmıştır. Yazılan maddeler alan uzmanları ve dil uzmanları tarafından incelenmiştir. Dil ve anlatım yönünden maddelerin anlaşılabilirliği sağlandıktan sonra “tamamen katılıyorum”, “katılıyorum”, “kararsızım”, “katılmıyorum”, “hiç katılmıyorum” tepki seçeneklerinden oluşan beşli likert tipi bir ölçek geliştirilmiştir. Daha sonra ölçeğin yanıtlanma şekline ait açıklamaların ve yapılacak araştırmanın amacının açıklandığı yönerge ile ön deneme uygulamasına gidilmiştir.

Ön deneme uygulaması Rize ili ve ilçelerinde oturan 700 kişi ile gerçekleştirilmiştir. Tablo 1’de ön deneme uygulamasına katılan öğrencilere ait bilgiler yer almaktadır.

Tablo 1. Ön Uygulama Grubunun Özellikleri

Değişkenler		N	%
Cinsiyet	Kadın	241	34.4
	Erkek	449	64.1
	Kayıp Veri	10	1.4
İlçe	Ardeşen		
	Fındıklı	85	12.1
	Çamlıhemşin		
	Hemşin	84	12
	Pazar		
	Çayeli	101	14.4
	Güneysu	33	4.7
	Merkez	325	46.4
	Kalkandere		
	İyidere	72	10.3
İkizdere			
Derepazarı			

Meslek	Lise Öğrencisi	73	10.4
	Ev Hanımı	72	10.3
	Öğretmen	79	11.3
	Polis	29	4.1
	Esnaf	65	9.3
	Serbest Meslek	69	9.9
	Sanayici	51	7.3
	İşçi	75	10.7
	Basın Mensubu	15	2.1
	Kamu Önderleri	54	7.7
	Üst Düzey Yönetici	47	6.7
	Memur	67	9.6
Kayıp Veri	4	0.6	
Gelir	0-1500	144	20.6
	1501-2500	127	18.1
	2501-3500	170	24.3
	3501-4500	137	19.6
	4501-5500	34	4.9
	5501-8000	36	5.1
	8001-10000	15	2.1
	100001 ve üstü	8	1.1
	Kayıp Veri	29	4.1
Rize'de Oturma Süresi	1 yıldan az	20	2.9
	1-3 yıl	51	7.3
	4-7 yıl	46	6.6
	8-11 yıl	42	6
	12-15 yıl	36	5.1
	16-19 yıl	76	10.9
	20 yıl ve üstü	420	60
	Kayıp Veri	9	1.3

Tablo 1 incelendiğinde araştırmaya katılan Rize halkının %34.4'ü kadın, %64.1'i erkektir. Katılımcıların %1.4'ü cinsiyetlerini belirtmemiştir. Araştırmanın ön uygulamasına katılanların %12.1'i Fındıklı-Ardeşen-Çamlıhemşin Bölgesinde, %12'si Pazar-Hemşin Bölgesinde, %14.4'ü Çayeli ilçesinde, %4.7'si Güneysu İlçesinde, %46.4'ü Merkez ilçesinde ve %10.3'ü Kalkandere-İyidere-İkizdere-Derepaşarı Bölgesinde ikamet etmektedir. Meslek grubu açısından ise basın mensubu dışındaki mes-

Şekil 1 incelendiğinde baskın bir faktörün olduğu görülmektedir. Bununla birlikte eğrinin düzleştiği nokta dikkate alındığında, faktörlerin toplam varyansa yaptıkları katkı incelendiğinde ve uygun faktör isimlendirilmesinin yapılması açısından değerlendirildiğinde faktör sayısının sekize sabitlenmesine karar verilmiştir.

Faktör sayısı sekize sabitlendiğinde açıklanan varyansın %54.850 olduğu görülmüştür. Ayrıca 19. (“Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi’nin Rize’ye hiçbir alanda katkısı olmamıştır”), 32. (“Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Rize’nin Türkiye genelinde daha fazla tanınmasına katkıda bulunmaktadır”), 33. (“Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi öğrencileri Rize’deki asayiş olaylarını artırmıştır”), 35. (“Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Rize’deki siyasi hareketliliği artırmıştır”), 59. (“Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi belli bir siyasi eğilime göre yönetilmektedir”), 61. (“Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi çalışanlarının daha çok Rizelilerden oluşması gerekmektedir”), 62. (“İhtiyaç duyduğumda üniversiteden ilgili kişilerle iletişime geçebilirim”), 63. (“Üniversite mensuplarının yaklaşımları yardımseverdir”) maddelerin faktör yük değerleri .40’un altında çıkmıştır. Bunun üzerine bu sekiz madde atılarak faktör analizi tekrarlanmıştır. Bu durumda açıklanan varyans %59.624 olarak hesaplanmıştır. Faktörlerin varyansa katkıları Tablo 2’de ve maddelerin faktörlere dağılımı Tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 2. Faktörlerin Varyansa Katkısı

Faktör	Başlangıç Özdeğerler			Toplam Faktör Yükleri (Döndürülmüş)		
	Toplam	Açıklanan Varyans %	Birikimli %	Toplam	Açıklanan Varyans %	Birikimli %
1	11,313	26,936	26,936	4,709	11,211	11,211
2	3,960	9,428	36,364	3,802	9,053	20,264
3	2,463	5,863	42,227	3,783	9,007	29,272
4	2,029	4,832	47,059	3,296	7,848	37,119
5	1,582	3,767	50,826	3,142	7,481	44,601
6	1,422	3,385	54,211	2,476	5,895	50,496
7	1,202	2,863	57,074	2,035	4,844	55,340
8	1,071	2,550	59,624	1,799	4,284	59,624

Tablo 3. Maddelerin Faktörlere Dağılımı ve Faktör Yük Değerleri

	1	2	3	4	5	6	7	8
d14	.730							
d17	.684							
d20	.663							
d16	.659							
d15	.658							
d18	.607							
d21	.590							
d23	.541							
d40		.857						
d41		.846						
d42		.773						
d39		.758						
d43		.658						
d48		.647						
d47		.415						
d25			.692					
d24			.668					
d36			.657					
d34			.648					
d57			.489					
d26			.462					
d29			.429					
d46			.410					
d54				.772				
d56				.768				
d55				.767				
d53				.656				
d51					.637			
d60					.630			
d52					.596			
d50					.565			
d49					.561			
d58					.445			
d37						.672		
d38						.621		

d31	.617
d28	.538
d27	.463
d22	.749
d30	.685
d45	.769
d44	.718

Yapılan faktör analizi sonucunda maddelerin oluşturdukları faktörlere; birinci faktör için “Üniversitenin Rize’ye Katkısı”, ikinci faktöre “Öğrenciye Yönelik Algı”, üçüncü faktöre “Üniversitenin Şehrin ve Şehir İnsanınin Gelişimine Katkısı”, dördüncü faktöre “Üniversiteye Sağlanan Destek”, beşinci faktöre “Üniversitenin Gelişim Düzeyi”, altıncı faktöre “Kültürel Kaynaşma”, yedinci faktöre “Ekonomi”, ve sekizinci faktöre “Üniversiteden Beklentiler” isimleri verilmiştir. İlgili maddeler ve faktörler Tablo 4’de yer almaktadır.

Tablo 4. Rize’ye İlişkin Algı Ölçeği

Üniversitenin Rize’ye Katkısı (F1)	
d14	RTEÜ Rize’nin toplumsal, sosyal ve kültürel gelişimini sağlayan bir kurumdur.
d17	RTEÜ Rize’nin ekonomik kalkınmasını sağlayan bacasız bir fabrikadır.
d20	RTEÜ Rize’nin ekonomik yaşamını canlandırmıştır.
d16	RTEÜ Meslek adamı yetiştiren bir kurumdur.
d15	RTEÜ Bilimsel bir bilgi üreten bir kurumdur.
d18	RTEÜ Rize’nin geleneklerine etki eden bir kurumdur.
d21	RTEÜ Rize’ye büyük oranda para girişi sağlamıştır.
d23	Rize ve ilçelerinde, Fakülte/ yüksekokulun bulunması bölgenin gelişmesine katkı sağlamıştır.
Öğrenciye Yönelik Algı (F2)	
d40	Öğrencilerin apartmandaki/sokaktaki hal ve hareketleri rahatsızlık vericidir.*
d41	Öğrenciler insanlara karşı saygısızdırlar.*
d42	Öğrencilerin bekar olmaları rahatsızlık vericidir.*
d39	Öğrenciler buldukları ortamda çok gürültü yapmaktadırlar.*
d43	Öğrenciler çevrenin temizliğine dikkat etmiyorlar*
d48	RTEÜ Rize’deki ahlaki/dini değerleri zedelemiştir.*
d47	RTEÜ Rize gençliği arasındaki kız-erkek ilişkilerinde serbestliği artırmıştır.
Üniversitenin Şehrin ve Şehir İnsanınin Gelişimine Katkısı (F3)	
d25	RTEÜ yörenin ulaşım araçlarının kalitesini arttırmıştır.
d24	RTEÜ yörenin ulaşım imkanlarını kolaylaştırmıştır.

d36	RTEÜ yöredeki seçmenlerin daha bilinçli hale gelmesine katkı sağlamaktadır.
d34	RTEÜ yörenin karşılaşılan sorunlarına çözüm getirebilecektir.
d57	RTEÜ faaliyetlerini Rize halkına yeterince tanıtılabilmektedir.
d26	RTEÜ sağlık hizmetlerinin kalitesini arttırmıştır.
d29	RTEÜ Rize'deki iş kollarında çeşitlenmeye yol açmıştır.
d46	RTEÜ Yöre insanının girişimciliğini ve ufuklarının açılmasını olumlu yönde etkilemektedir.

Üniversiteye Sağlanan Destek (F4)

d54	RTEÜ Rize basını tarafından desteklenmektedir.
d56	RTEÜ Rizeli işadamları tarafından desteklenmektedir.
d55	RTEÜ Rize halkı tarafından desteklenmektedir.
d53	RTEÜ Rize'nin siyasetçileri tarafından desteklenmektedir.

Üniversitenin Gelişim Düzeyi (F5)

d51	RTEÜ aynı dönemde kurulmuş diğer üniversitelere göre daha etkin bir gelişme çizgisi göstermiştir.
d60	Kendimin, çocuğumun veya bir yakınımın üniversite tercihlerinde öncelikli olarak RTEÜ' yü tercih etmesini isterim.
d52	RTEÜ son 3 yılda önceki yıllardan daha hızlı bir gelişme göstermiştir.
d50	RTEÜ Türkiye çapında tanınan bir üniversitedir.
d49	RTEÜ kaliteli bir eğitim-öğretim faaliyeti yürütmektedir.
d58	RTEÜ' nün uygulamaları yerinde ve doğrudur.

Kültürel Kaynaşma (F6)

d37	RTEÜ öğrencilere farklı kültürleri tanıma fırsatı vermektedir.
d38	RTEÜ öğrencilerin yöre halkıyla kaynaşmasını sağlamıştır.
d31	RTEÜ öğrencilerinin davranışlarında yöre halkınca önce eleştirilen fakat sonra normal karşılanan durumlar olmuştur.
d28	RTEÜ Rizeli insanların yabancılara karşı bakışını değiştirmiştir.
d27	RTEÜ Rize'deki sosyal ve kültürel yaşamı canlandırmıştır.

Ekonomi (F7)

d22	RTEÜ Rize'de gayrimenkul ve kira bedellerini arttırmıştır.*
d30	RTEÜ Rize'deki mal ve hizmet fiyatlarının artmasına yol açmıştır.*

Üniversiteden Beklentiler (F8)

d45	Öğrenciler için ek barınma imkanlarının sunulması gerekir (lojman, rezidans,.. vb.)
d44	Üniversite'de halka yönelik mesleki eğitim kurslarının açılması gerekir.

*Ters Kodlanmıştır.

Ölçeğin iç tutarlık anlamındaki güvenilirliği için Cronbach Alpha güvenilirlik katsayıları hesaplanmıştır. Elde edilen bulgular Tablo 5'te sunulmuştur.

Tablo 5. Rize'ye İlişkin Algı Ölçeği'ne Ait Güvenirlik Katsayıları

Faktör	Cronbach Alpha
Üniversitenin Rize'ye Katkısı	.866
Öğrenciye Yönelik Algı	.843
Üniversitenin Şehrin ve Şehir İnsanınin Gelişimine Katkısı	.831
Üniversiteye Sağlanan Destek	.835
Üniversitenin Gelişim Düzeyi	.846
Kültürel Kaynaşma	.761
Ekonomi	.679
Üniversiteden Beklentiler	.684
Ölçeğin Tamamı	.916

Ölçeğin geçerliği için yapılan açımlayıcı faktör analizi sonuçlarına ve güvenilirliği için yapılan güvenilirlik analizleri sonucunda Rize'ye ilişkin algıları ölçmek üzere geliştirilen Rize'ye İlişkin Algı Ölçeği'nin geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğuna karar verilmiştir.

II. RİZE İLİNİN RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİNE VE ÖĞRENCİLERİNE İLİŞKİN ALGILARI VE BEKLENTİLERİ ÖLÇEĞİNİN İSTATİSTİKSEL ANALİZİ

A. Araştırmanın Betimsel İstatistikleri

Yapılan bu araştırmaya Rize İli ve ilçelerinde ikamet eden çeşitli meslek gruplarına mensup 2311 kişi katılmıştır. Katılımcıların bazı demografik bilgilerine ilişkin bilgiler Tablo 6'da sunulmuştur.

Tablo 6. Katılımcıların Demografik Özellikleri

Değişkenler		N	%
Cinsiyet	Kadın	772	33.4
	Erkek	1509	65.3
	Kayıp veri	30	1.3
Yaş	15-19	235	10.2
	20-25	216	9.3
	26-30	348	15.1
	31-40	654	28.3
	41-50	588	25.4
	51 ve üzeri	248	10.7
	Kayıp veri	22	1.0

Medeni Durum	Bekar	747	32.3
	Evli	1504	65.1
	Dul	34	1.5
	Kayıp veri	26	1.1
Eğitim Durumu	Okuma Yazma Bilmiyor	8	.3
	Okuma Yazma Biliyor	35	1.5
	İlköğretim	334	14.5
	Lise	706	30.5
	Yüksekokul	247	10.7
	Üniversite	830	35.9
	Lisansüstü	121	5.2
	Kayıp veri	30	1.3
Meslek	Lise Öğrencisi	210	9.1
	Ev Hanımı	223	9.6
	Öğretmen	219	9.5
	Polis	125	5.4
	Esnaf	240	10.4
	Serbest Meslek	256	11.1
	Sanayici	176	7.6
	İşçi	241	10.4
	Basın Mensubu	40	1.7
	Kamuoyu Önderleri	152	6.6
	Üst Düzey Yönetici	173	7.5
	Memur	223	9.6
	Kayıp Veri	33	1.4
Gelir Durumu	0-1500	448	19.4
	1501-2500	432	18.7
	2501-3500	582	25.2
	3501-4500	455	19.7
	4501-5500	134	5.8
	5501-8000	109	4.7
	8001-10000	49	2.1
	10001 ve üstü	24	1.0
	Kayıp Veri	78	3.4

Rize'de Oturma Süresi	1 yıldan az	60	2,6
	1-3 Yıl	182	7,9
	4-7 Yıl	184	8,0
	8-11 Yıl	109	4,7
	12-15 Yıl	113	4,9
	16-19 Yıl	249	10,8
	20 Yıl ve üstü	1389	60,1
	Kayıp Veri	25	1,1
İkamet Yeri	Ardeşen	155	6,7
	Çamlıhemşin	28	1,2
	Çayeli	314	13,6
	Derepazarı	56	2,4
	Fındıklı	107	4,6
	Güneysu	103	4,5
	Hemşin	6	0,3
	İkizdere	44	1,9
	İyidere	62	2,7
	Kalkandere	88	3,8
	Merkez	1089	47,1
	Pazar	259	11,2

Katılımcıların medeni durumları incelendiğinde katılımcıların %32.3'nün bekar, %65.1'nin evli ve %1.5'nin de dul olduğunu görülmektedir. Katılımcıların eğitim durumları incelendiğinde en fazla üniversite mezunu (%35.9) katılımcıların olduğu görülmektedir. Bunu sırasıyla Lise (%30.5), İlköğretim (14.5), Yüksekokul (%10.7), Lisansüstü (%5.2), Okuma yazma biliyor(%1.5) ve Okuma yazma bilmiyor (%0.3) takip etmektedir.

Katılımcıların meslekleri incelendiğinde en fazla serbest meslek (11.1) mensubu katılımcıların olduğu görülmektedir. Bunu sırasıyla; Esnaf (%10.4), İşçi (%10.4), Memur (%9.6), Ev hanımı (%9.6), Öğretmen (%9.5), Lise Öğrencisi (%9.1), Üst Düzey Yönetici (%7.5), Kamuoyu Önderleri (%6.6), Polis (%5.4) ve Basın Mensubu (%1.7) takip etmektedir.

Katılımcıların gelir durumları incelendiğinde en fazla 2501-3500 (%25.2) arası katılımcıların olduğu görülmektedir. Bunu sırasıyla gelirleri 3501-4500 arasında değişen katılımcıların (%19.7), gelirleri 0-1500 arasında değişen katılımcıların (%19.4), gelirleri 1501-2500 arasında değişen katılımcıların (%18.7), gelirleri 4501-5500 arasında değişen katılımcıların (%5.8), gelirleri 5501-8000 arasında değişen katılımcıların (%4.7), gelirle-

ri 8001-10000 arasında değişen katılımcıların (%2.1) ve gelirleri 10001 ve üstü olan katılımcıların (%1.0) takip ettiği görülmektedir.

Katılımcıların Rize’de Oturma Süresi incelendiğinde ise katılımcıların en fazla 20 ve üstü yıl (%60.1) Rize’de kaldıkları görülmektedir. Bunu sırasıyla, 16-19 yılları arası (%10.8), 4-7 yılları arası (%7.9), 12-15 yılları arası (%4.9), 8-11 yılları arası (%4.7) ve 1 yıldan az (%2.6) takip etmektedir.

Katılımcıların ikamet ettikleri yerler incelendiğinde en fazla Rize merkezde (%47.1) ikamet ettikleri görülmektedir. Bunu sırasıyla Çayeli (%13.6), Pazar (%11.2), Ardeşen (%6.7), Fındıklı (%4.6), Güneysu (%4.5), Kalkandere (%3.8), İyidere (%2.7), Der pazarı (%2.4), İkizdere (%1.9), Çamlıhemşin (%1.2) ve Hemşin (%0.3) takip etmektedir.

Tablo 7. RTEÜ ile Bağlantı Durumu

	Evet	Hayır
RTEÜ ile herhangi bir bağlantınız var mı?	841 (%36.4)	1470 (%63.6)
	Evet	Hayır
Öğrenci yakınıyım	465* (%55.3)	376 (%44.7)
Üniversitede çalışan yakınıyım	145* (%17.2)	696 (%82.8)
Öğrenci ya da çalışanın ev sahibiyim.	67* (%8.0)	774 (% 92.0)
Ticari ilişkilerim var	28* (%3.3)	813 (%96.7)
Diğer	181* (%21.5)	660 (%78.5)

* Birden fazla seçenek işaretlenmiştir.

Tablo 7 incelendiğinde Rize halkının, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi ile bağlantısının % 36.4 oranında olduğu, % 63.6 oranında ise olmadığı görülmektedir. Bağlantılı olanların ise % 55.3 oranında öğrenci yakını, %17.2 oranında üniversite çalışanı yakını, % 8.0 oranında öğrenci veya çalışanın ev sahibi, % 3.3 oranında ticari ilişki ve % 21.5 diğer olduğu tespit edilmiştir. Verilere göre Rize halkının RTEÜ ile bağlantılarının azınlıkta olduğu görülmektedir. Var olan bağlantının çoğunluğu ise öğrenci yakını olmaktan kaynaklandığı ortaya çıkmaktadır.

Tablo 8. RTEÜ'yi Takip Durumu

	Evet	Hayır	Cevap Yok
RTEÜ ile ilgili gelişmeleri takip ediyor musunuz?	1146 (% 49.6)	1159 (%50.2)	6 (%0.3)
	Evet	Hayır	
Ulusal Basın ve TV	187* (%16.3)	959 (%83.7)	
Yerel Basın ve TV	654* (%57.1)	492 (%42.9)	
RTEÜ Öğrencileri	373* (%32.5)	773 (%67.5)	
RTEÜ Çalışanları	175* (%15.3)	971 (%84.7)	
RTEÜ Bülteni	106* (%9.2)	1040 (%90.8)	
Kaynağı Belirsiz Duyumlardan	112* (%9.8)	1034 (%90.2)	
Diğer	129* (%11.3)	1017 (%88.7)	

* Birden fazla seçenek işaretlenmiştir.

Tablo 8 incelendiğinde Rize halkının Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi ile ilgili gelişmeleri %49.6 oranında takip ettiği, %50.2 oranında takip etmediği görülmektedir. Gelişmeleri takip eden katılımcıların bilgi kaynaklarının %16.3 oranında Ulusal Basın ve TV, %57.1 oranında Yerel Basın ve TV, %32.5 oranında RTEÜ öğrencileri, %15.3 oranında RTEÜ Çalışanları, % 9.2 oranında RTEÜ Bülteni, %9.8 oranında Kaynağı Belirsiz Duyumlardan ve % 11.3 oranında Diğer kaynaklar olduğu gözlenmiştir. Verilere göre çoğunlukla haber almanın yerel basın olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 9. Rize Halkının Başka Üniversiteler Hakkındaki Bilgisi

	Evet	Hayır	Cevap Yok
RTEÜ dışında başka üniversiteler hakkında bilgi sahibi misiniz?	1515 (% 65.6)	763 (% 33.0)	33 (%1.4)

Tablo 9 incelendiğinde Rize halkının diğer üniversiteler hakkında % 65.6 oranında bilgi sahibi, %33.0 oranında bilgi sahibi değil ve % 1.4 oranında fikir beyan etmemektedir. Diğer bir deyişle Rize halkının çoğunun, diğer üniversiteler hakkında bilgi sahibi oldukları gözlenmektedir.

Tablo 10. Rize Halkının RTEÜ'yü Tercih Durumu

	Evet	Hayır	Cevap Yok
Sizce Üniversite Eğitimi İçin RTEÜ tercih edilebilir bir üniversite midir?	1701 (%73.6)	561 (%24.3)	49 (%2.1)
	Evet	Hayır	Cevap Yok
Aile gözetimi ve desteği altında olma	602* (%35.4)	1068 (%62.8)	31 (%1.8)
Kaliteli eğitim verdiği için	487* (%28.6)	1183 (%69.5)	31 (%1.8)
Rize'nin daha güvenli olması	690* (%40.6)	980 (%57.6)	31 (%1.8)
Ekonomik Sebepler	297* (%17.5)	1373 (%80.7)	31 (%1.8)
Aile ya da yakınlarından ayrı kalamama	269* (%15.8)	1401 (%82.4)	31 (%1.8)
Diğer	124* (%7.3)	1546 (%90.9)	31 (%1.8)

* Birden fazla seçenek işaretlenmiştir.

Tablo 10 incelendiğinde Rize halkının %73.6'sı RTEÜ'nün tercih edilebilir bir üniversite olduğunu, %24.3'ü tercih edilemez ve %2.1'i ise fikir beyan etmemişlerdir. Bu sonuçlar altında Rize halkı RTEÜ'yü tercih edilebilir bir üniversite olarak görmektedir. Tercih sebeplerine bakıldığında %35.4 oranında aile gözetimi ve desteği altında olma, %28.6 oranında kaliteli eğitim vermesi, %40.6 oranında Rize'nin güvenli olması, %17.5 oranında ekonomik sebepler, %15.8 oranında aile ve yakınlarından ayrı kalamama ve %7.3 oranında diğer sebepler olduğu görülmektedir. Rize halkı RTEÜ'yü çoğunlukla aile gözetimi ve desteği altında olma ve Rize ilinin güvenli olması sebebiyle tercih ettiği ortaya çıkmaktadır.

Tablo 11. Rize Halkının RTEÜ'nün Sunduğu İmkânlardan Yararlanma Durumu

	Evet	Hayır	Cevap Yok
RTEÜ'nün sunduğu hizmetlerden yararlanıyor musunuz?	739 (%32.0)	1561 (%67.5)	11 (%0.5)
	Evet	Hayır	
Sosyal ve Kültürel Etkinlikler	392* (%53.0)	347 (%47.0)	
Üniversite Yayınları	84* (%11.4)	655 (%88.6)	
Spor Tesisleri	154* (%20.8)	585 (%79.2)	

Bilimsel Toplantılar	201* (%27.2)	538 (%72.8)
Dernek, Sendika ve STKların Düzenlediği Toplantılar	90* (%12.2)	649 (%87.8)
Kütüphane	60* (%8.1)	679 (%91.9)
Kurslar	28* (%3.8)	711 (%96.2)
Teknik Hizmetler	41* (%5.5)	698 (94.5)
Diğer	122* (%16.5)	617 (%83.5)

* Birden fazla seçenek işaretlenmiştir.

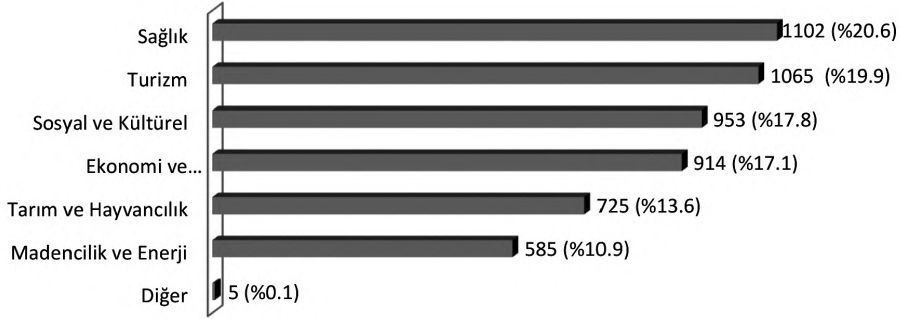
Tablo 11 incelendiğinde Rize halkının %32.0'si RTEÜ'nün sunduğu imkanlardan yararlandığını belirtirken, %67.5'i yararlanmadığını ve %0.5'i bu soruya cevap vermemiştir. Bu sonuçlara göre Rize halkının Üniversitenin imkânlarından çok az yararlandığı tespit edilmiştir. Yararlananların ise %53.0'ü Sosyal ve Kültürel Etkinliklerden, %11.4'ü Üniversitenin Yayınlarından, %20.8'i Spor Tesislerinden, %27.2'i Bilimsel Toplantılardan, %12.2'si Dernek, Sendika ve STK'lar Tarafından Düzenlenen Toplantılardan, %8.1'i Kütüphaneden, %3.8'i Çeşitli Kurslardan, %5.5'i Teknik Hizmetlerden ve %16.5'i Diğer imkânlarından yararlandığı ortaya çıkmıştır. Bu durumda Rize halkının en çok Sosyal ve Kültürel Etkinlik imkânından daha sonra da Bilimsel Toplantı imkânından yararlandığı söylenebilir.

Tablo 12. Rize Halkının Öğrenci ile Apartmanını Paylaşma ve Ev Kiralama Durumu

	Evet	Hayır	Cevap Yok
Apartmanınızda öğrencilerin kalmasını ister misiniz?	1557 (%67.4)	712 (%30.8)	42 (%1.8)
Oturduğunuz ev dışında Rize'de eviniz var mı?	683 (%29.6)	1590 (%68.8)	38 (%1.6)
	Evet	Hayır	Cevap Yok
Varsa, bu daireyi öğrenciye kiralık olarak verir misiniz?	454 (%66.5)	218 (%31.9)	11 (%1.6)

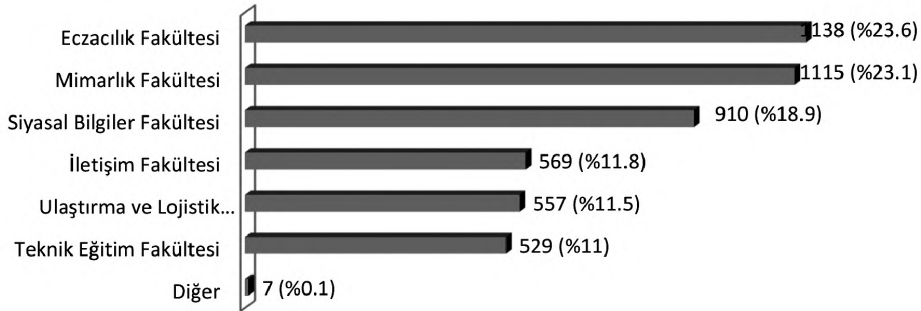
Tablo 12 incelendiğinde Rize halkının %67.4'ü apartmanında öğrencilerin kalmasını istediğini, %30.8'i kalmasını istemediğini ve %1.8'i bu soruya cevap vermek istemediğini belirtmiştir. Buna göre Rize halkının çoğunun öğrencilerle apartmanını paylaştığını söyleyebiliriz. Rize halkının %29.6'sının oturduğu ev dışında Rize'de evi bulunmaktadır. Evi

bulunanların %66.5'i evini öğrenciye kiralık verebileceğini, %31.9'u vermeyeceğini ve %1.6'ı bu konuda fikir beyan etmeyeceğini belirtmişlerdir. Bu veriler ışığında evi olan Rize halkının çoğunun evini öğrencilere kiralamak istediği tespit edilmiştir.

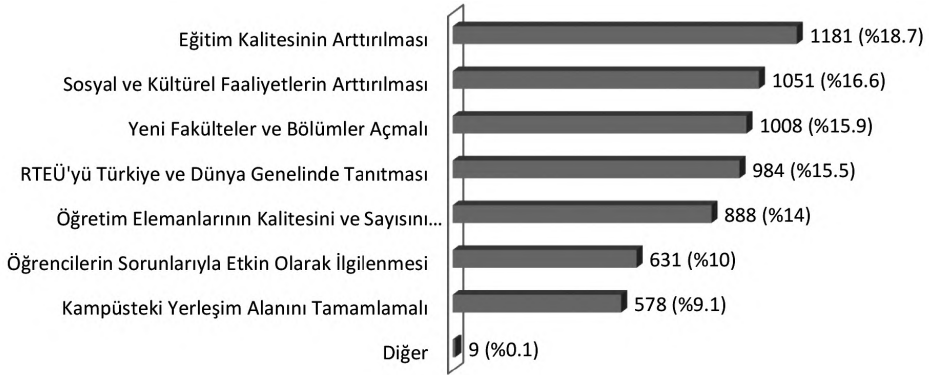
Grafik 1. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesinde Öncelik Verilmesi Gereken Alanlar

Grafik 1 incelendiğinde Rize Halkının %20.6'sı Sağlık alanında, %19.9'u Turizm alanında, %17.8'i Sosyal ve Kültürel alanlarda, %17.1'i Ekonomi ve İşletmecilik alanlarında, %13.6'sı Tarım ve Hayvancılık alanlarında, %10.9'u Madencilik ve Enerji alanlarında ve %0.1'i oranında diğer alanlarda Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nin araştırmalar yapması gerektiğini düşünmektedirler.

Grafik 2. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nde Açılması İstenen Fakülteler

Grafik 2 incelendiğinde Rize halkının %23.6'sı Eczacılık Fakültesi'nin, %23.1'i Mimarlık Fakültesi'nin, %18.9'u Siyasal Bilgiler Fakültesi'nin, %11.8'i İletişim Fakültesi'nin, %11.5'i Ulaştırma ve Lojistik Fakültesi'nin, %11'i Teknik Eğitim Fakültesi'nin ve %0.1 diğer fakültelerin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesinde açılmasını istemektedir.

Grafik 3. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesinde Görmek İsteddiğiniz Gelişme ve Hizmetler

Grafik 3 incelendiğinde Rize halkının %18.7'si Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesinin eğitim kalitesini arttırması gerektiğini, %16.6'sı Sosyal ve Kültürel Faaliyetlerin arttırılması gerektiğini, %15.9'u Yeni Fakülteler ve Bölümler açılması gerektiğini, %15.5'i Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesinin Türkiye ve Dünya genelinde tanıtılması gerektiğini, %14'ü Öğretim elemanlarının sayısının ve kalitesinin arttırılması gerektiğini, %10'u Öğrencilerin Sorunlarıyla Etkin olarak ilgilenmesi gerektiğini, %9.1'i kampüsteki yerleşim alanlarının tamamlaması gerektiğini ve %0.1'de diğer alanlarda kendini geliştirmesi gerektiğini belirtmektedir.

Çalışmada sorulan “Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi denince ilk olarak aklınıza gelen şey nedir?” ve “Recep Tayyip Erdoğan Üniversite-si'nin bugüne gelmesinde en büyük katkıyı kimler ve neler sağlamıştır” sorularına çoğunlukla cevap vermedikleri ve verilen cevapların alakasız olması sebebiyle yorumlama yapılmamıştır.

B. Rize İlinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine ve Öğrencilerine İlişkin Algıları ve Beklentilerine Yönelik Bulgular

Çalışmanın bu kısmında Rize ilinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine ve öğrencilerine ilişkin algılarının söz konusu boyutlar açısından; cinsiyet ve medeni durumuna göre anlamlı farklılık gösterip göstermediği Bağımsız Örneklemeler T Testi ile yaş, eğitim, meslek, gelir, Rize'de oturma süresi ve ikamet yeri değişkenlerine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediği ise ANOVA Testi ile incelenmiş ve belirli ilişkiler tespit edilmiştir. Tüm boyutlara ve sorulara ilişkin ortalama ve standart sapma değerleri Ek-1'de gösterilmektedir.

1.Rize İlinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine ve Öğrencilerine İlişkin Algılarının Cinsiyete Göre Bağımsız Örneklem T Testi Sonuçları

Araştırmada Rize İlinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine ve öğrencilerine algılarının cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı fark gösterip göstermediği belirlenmiştir. Bunun için araştırmacılar tarafından geliştirilen Rize İli Şehir Algı Ölçeği (RŞAÖ) kullanılmıştır. RŞAÖ'den alınan puanlar sürekli, cinsiyet değişkeni iki kategoriden oluşan bir değişken olduğu ve dolayısıyla ortalamaları karşılaştırılacak örneklem bağımsız oldukları için veriler bağımsız örneklem için t testi ile çözümlenmiştir. Cevaplar incelendiğinde 30 katılımcı bu soruya cevap vermemiştir. Bu nedenle ilgili katılımcılar analize dahil edilmemiştir. Elde edilen bulgular Tablo 13'de sunulmuştur.

Tablo 13. Rize İlinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine ve Öğrencilerine İlişkin Algılarının Cinsiyete Göre Bağımsız Örneklem T Testi Sonuçları

	Gruplar	N	\bar{X}	S	sd	t	p																																																																																												
Üniversitenin Rize'ye Katkısı	Kadın	772	29.18	5.76	2279	-1.95	.050																																																																																												
	Erkek	1509	28.68	5.73				Öğrenciye Yönelik Algı	Kadın	772	24.74	4.91	2279	-2.09	.037*	Erkek	1509	24.28	4.95	Üniversitenin Şehrin ve Şehir İnsanınin Gelişimine Katkısı	Kadın	772	26.36	5.56	2279	-1.80	.071	Erkek	1509	25.91	5.71	Üniversiteye Sağlanan Destek	Kadın	772	14.63	3.18	2279	0.15	.875	Erkek	1509	14.65	3.27	Üniversitenin Gelişim Düzeyi	Kadın	772	20.64	4.50	2279	-1.76	.077	Erkek	1509	20.29	4.58	Kültürel Kaynaşma	Kadın	772	18.02	3.70	2279	-1.62	.104	Erkek	1509	17.77	3.41	Ekonomi	Kadın	772	6.95	1.76	2279	2.99	.003*	Erkek	1509	7.19	1.74	Üniversiteden Beklentiler	Kadın	772	7.92	1.73	1490.03	-.174	.862	Erkek	1509	7.91	1.65	Toplam	Kadın	772	148.48	21.60	2279	-1.89	.058
Öğrenciye Yönelik Algı	Kadın	772	24.74	4.91	2279	-2.09	.037*																																																																																												
	Erkek	1509	24.28	4.95				Üniversitenin Şehrin ve Şehir İnsanınin Gelişimine Katkısı	Kadın	772	26.36	5.56	2279	-1.80	.071	Erkek	1509	25.91	5.71	Üniversiteye Sağlanan Destek	Kadın	772	14.63	3.18	2279	0.15	.875	Erkek	1509	14.65	3.27	Üniversitenin Gelişim Düzeyi	Kadın	772	20.64	4.50	2279	-1.76	.077	Erkek	1509	20.29	4.58	Kültürel Kaynaşma	Kadın	772	18.02	3.70	2279	-1.62	.104	Erkek	1509	17.77	3.41	Ekonomi	Kadın	772	6.95	1.76	2279	2.99	.003*	Erkek	1509	7.19	1.74	Üniversiteden Beklentiler	Kadın	772	7.92	1.73	1490.03	-.174	.862	Erkek	1509	7.91	1.65	Toplam	Kadın	772	148.48	21.60	2279	-1.89	.058	Erkek	1509	146.70	20.93								
Üniversitenin Şehrin ve Şehir İnsanınin Gelişimine Katkısı	Kadın	772	26.36	5.56	2279	-1.80	.071																																																																																												
	Erkek	1509	25.91	5.71				Üniversiteye Sağlanan Destek	Kadın	772	14.63	3.18	2279	0.15	.875	Erkek	1509	14.65	3.27	Üniversitenin Gelişim Düzeyi	Kadın	772	20.64	4.50	2279	-1.76	.077	Erkek	1509	20.29	4.58	Kültürel Kaynaşma	Kadın	772	18.02	3.70	2279	-1.62	.104	Erkek	1509	17.77	3.41	Ekonomi	Kadın	772	6.95	1.76	2279	2.99	.003*	Erkek	1509	7.19	1.74	Üniversiteden Beklentiler	Kadın	772	7.92	1.73	1490.03	-.174	.862	Erkek	1509	7.91	1.65	Toplam	Kadın	772	148.48	21.60	2279	-1.89	.058	Erkek	1509	146.70	20.93																				
Üniversiteye Sağlanan Destek	Kadın	772	14.63	3.18	2279	0.15	.875																																																																																												
	Erkek	1509	14.65	3.27				Üniversitenin Gelişim Düzeyi	Kadın	772	20.64	4.50	2279	-1.76	.077	Erkek	1509	20.29	4.58	Kültürel Kaynaşma	Kadın	772	18.02	3.70	2279	-1.62	.104	Erkek	1509	17.77	3.41	Ekonomi	Kadın	772	6.95	1.76	2279	2.99	.003*	Erkek	1509	7.19	1.74	Üniversiteden Beklentiler	Kadın	772	7.92	1.73	1490.03	-.174	.862	Erkek	1509	7.91	1.65	Toplam	Kadın	772	148.48	21.60	2279	-1.89	.058	Erkek	1509	146.70	20.93																																
Üniversitenin Gelişim Düzeyi	Kadın	772	20.64	4.50	2279	-1.76	.077																																																																																												
	Erkek	1509	20.29	4.58				Kültürel Kaynaşma	Kadın	772	18.02	3.70	2279	-1.62	.104	Erkek	1509	17.77	3.41	Ekonomi	Kadın	772	6.95	1.76	2279	2.99	.003*	Erkek	1509	7.19	1.74	Üniversiteden Beklentiler	Kadın	772	7.92	1.73	1490.03	-.174	.862	Erkek	1509	7.91	1.65	Toplam	Kadın	772	148.48	21.60	2279	-1.89	.058	Erkek	1509	146.70	20.93																																												
Kültürel Kaynaşma	Kadın	772	18.02	3.70	2279	-1.62	.104																																																																																												
	Erkek	1509	17.77	3.41				Ekonomi	Kadın	772	6.95	1.76	2279	2.99	.003*	Erkek	1509	7.19	1.74	Üniversiteden Beklentiler	Kadın	772	7.92	1.73	1490.03	-.174	.862	Erkek	1509	7.91	1.65	Toplam	Kadın	772	148.48	21.60	2279	-1.89	.058	Erkek	1509	146.70	20.93																																																								
Ekonomi	Kadın	772	6.95	1.76	2279	2.99	.003*																																																																																												
	Erkek	1509	7.19	1.74				Üniversiteden Beklentiler	Kadın	772	7.92	1.73	1490.03	-.174	.862	Erkek	1509	7.91	1.65	Toplam	Kadın	772	148.48	21.60	2279	-1.89	.058	Erkek	1509	146.70	20.93																																																																				
Üniversiteden Beklentiler	Kadın	772	7.92	1.73	1490.03	-.174	.862																																																																																												
	Erkek	1509	7.91	1.65				Toplam	Kadın	772	148.48	21.60	2279	-1.89	.058	Erkek	1509	146.70	20.93																																																																																
Toplam	Kadın	772	148.48	21.60	2279	-1.89	.058																																																																																												
	Erkek	1509	146.70	20.93																																																																																															

*p<.05

Tablo 13 incelendiğinde Rize İlinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'ne ve öğrencilerine ilişkin algıları; Üniversitenin Rize'ye Katkısı boyutunda ($t_{(2279)}=-1.95$; $p<.05$), Üniversitenin Şehrin ve Şehir İnsanınin Gelişimine Katkısı boyutunda ($t_{(2279)}=-1.80$; $p>.05$), Üniversiteye Sağlanan Destek boyutunda ($t_{(2279)}=.15$; $p>.05$), Üniversitenin Gelişim Düzeyi boyutunda ($t_{(2279)}=-1.76$; $p>.05$) Kültürel Kaynaşma boyutunda ($t_{(2279)}=-1.62$; $p>.05$), Üniversiteden Beklentiler boyutunda ($t_{(1490.03)}=-.174$; $p>.05$) ve RŞAÖ'den aldıkları puanların tamamında ($t_{(2279)}=-1.89$; $p>.05$) cinsiyete göre istatistiksel açıdan anlamlı fark göstermemiştir.

Bununla birlikte Rize İlinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'ne ve öğrencilerine ilişkin algıları; Öğrenciye Yönelik Algı boyutunda ($t_{(2279)}=-2.09$; $p<.05$) ve Ekonomi boyutunda ($t_{(2279)}=2.99$; $p<.05$) cinsiyete göre istatistiksel açıdan anlamlı fark göstermiştir.

Buna göre kadın katılımcıların; Öğrenciye Yönelik Algıları ($\bar{X}=24.74$) erkek katılımcıların algılarından ($\bar{X}=24.28$), erkek katılımcıların ise ekonomik yapıya ilişkin algıları ($\bar{X}=7.19$) kadın katılımcıların algılarından ($\bar{X}=6.95$) istatistiksel açıdan anlamlı olarak yüksektir. Diğer bir deyişle kadın katılımcıların Öğrenciye Yönelik Algıları erkek katılımcılara oranla daha olumlu iken, erkek katılımcıların ekonomik yapıya ilişkin algıları kadın katılımcılardan daha olumludur.

2. Rize İlinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'ne ve Öğrencilerine İlişkin Algılarının Yaşa Göre ANOVA Testi Sonuçları

Araştırmada Rize İlinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'ne ve öğrencilerine ilişkin algılarının yaşa göre istatistiksel olarak anlamlı fark gösterip göstermediği belirlenmiştir. Yaş değişkeni 15-19, 20-25, 26-30, 31-40, 41-50 ve 51 ve üzeri olmak üzere altı kategoriden oluşturulmuştur. Buna göre RŞAÖ'den alınan puanlar sürekli, ortalamaları karşılaştırılacak altı bağımsız örneklem söz konusu olduğu için veriler ANOVA ile çözümlenmiştir. Cevaplar incelendiğinde 22 katılımcı bu soruya cevap vermemiştir. Bu nedenle ilgili katılımcılar analize dahil edilmemiştir. İlk olarak Tablo 14'de yaşa göre üniversite öğrencilerinin RŞAÖ'den aldıkları puanların ortalaması ve standart sapması verilmiş, daha sonra Tablo 15'de ANOVA sonuçları sunulmuştur.

Tablo 14. Rize İlinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine ve Öğrencilerine İlişkin Algılarının Yaşa Göre RŞAÖ Puanlarının Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

		N	\bar{X}	S
F1	15-19(1)	235	26.69	6.59
	20-25 (2)	216	29.29	5.53
	26-30 (3)	348	28.68	5.71
	31-40 (4)	654	28.86	5.32
	41-50 (5)	588	29.28	5.62
	51 ve üzeri (6)	248	29.59	6.13
	Toplam (7)	2289	28.84	5.75
F2	15-19(1)	235	23.01	5.31
	20-25 (2)	216	24.42	5.03
	26-30 (3)	348	23.96	5.11
	31-40 (4)	654	24.79	4.69
	41-50 (5)	588	24.63	4.90
	51 ve üzeri (6)	248	25.21	4.77
	Toplam (7)	2289	24.45	4.95
F3	15-19(1)	235	25.61	5.99
	20-25 (2)	216	26.45	5.84
	26-30 (3)	348	25.86	5.54
	31-40 (4)	654	25.69	5.37
	41-50 (5)	588	26.49	5.47
	51 ve üzeri (6)	248	26.63	6.48
	Toplam (7)	2289	26.09	5.67
F4	15-19(1)	235	13.66	3.58
	20-25 (2)	216	14.32	3.41
	26-30 (3)	348	14.40	3.31
	31-40 (4)	654	14.66	3.17
	41-50 (5)	588	15.01	2.96
	51 ve üzeri (6)	248	15.37	3.26
	Toplam (7)	2289	14.65	3.24
F5	15-19(1)	235	19.10	5.12
	20-25 (2)	216	20.56	4.45
	26-30 (3)	348	20.17	4.43
	31-40 (4)	654	20.39	4.25
	41-50 (5)	588	20.85	4.32
	51 ve üzeri (6)	248	21.05	5.27
	Toplam (7)	2289	20.43	4.56

F6	15-19(1)	235	16.53	4.09
	20-25 (2)	216	17.86	3.42
	26-30 (3)	348	17.89	3.59
	31-40 (4)	654	17.93	3.37
	41-50 (5)	588	18.24	3.40
	51 ve üzeri (6)	248	17.98	3.32
	Toplam (7)	2289	17.86	3.52
F7	15-19(1)	235	6.37	1.88
	20-25 (2)	216	7.36	1.67
	26-30 (3)	348	7.10	1.85
	31-40 (4)	654	7.29	1.63
	41-50 (5)	588	7.14	1.71
	51 ve üzeri (6)	248	7.08	1.73
	Toplam (7)	2289	7.11	1.75
F8	15-19(1)	235	7.29	2.08
	20-25 (2)	216	8.00	1.74
	26-30 (3)	348	7.87	1.71
	31-40 (4)	654	7.90	1.58
	41-50 (5)	588	8.09	1.54
	51 ve üzeri (6)	248	8.08	1.65
	Toplam (7)	2289	7.91	1.68
Toplam	15-19(1)	235	138.29	24.34
	20-25 (2)	216	148.30	20.51
	26-30 (3)	348	145.97	20.24
	31-40 (4)	654	147.55	19.20
	41-50 (5)	588	149.77	21.13
	51 ve üzeri (6)	248	151.02	22.86
	Toplam (7)	2289	147.38	21.22

Tablo 14’de verilen puanların yaşa göre aralarındaki farkın istatistiksel açıdan anlamlı olup olmadığının belirlenmesi için yapılan ANOVA sonuçları Tablo 15’de verilmiştir.

Tablo 15. Rize İlinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine ve Öğrencilerine İlişkin Algılarının Yaşa Göre ANOVA Sonuçları

	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı Fark
Üniversitenin Rize'ye Katkısı	Gruplarasası	1389.56	5	277.91	8.52	.00*	1-2, 1-4, 1-5, 1-6 (T)
	Gruplariçi	74447.76	2283	32.61			
	Toplam	75837.32	2288				
Öğrenciye Yönelik Algı	Gruplarasası	810.20	5	162.04	6.69	.00*	1-2, 1-3, 1-4, 1-5, 1-6, 3-6 (B)
	Gruplariçi	55253.81	2283	24.20			
	Toplam	56064.01	2288				
Üniversitenin Şehrin ve Şehir İnsanınin Gelişimine Katkısı	Gruplarasası	372.29	5	74.45	2.31	.04*	1-5, 1-6, 4-5, 4-6 (LSD)
	Gruplariçi	73309.98	2283	32.11			
	Toplam	73682.28	2288				
Üniversiteye Sağlanan Destek	Gruplarasası	482.85	5	96.57	9.31	.00*	1-4, 1-5, 1-6, 2-6, 3-6, 4-6 (B)
	Gruplariçi	23675.34	2283	10.37			
	Toplam	24158.20	2288				
Üniversitenin Gelişim Düzeyi	Gruplarasası	642.649	5	128.53	6.25	.00*	1-2, 1-4, 1-5, 1-6 (T)
	Gruplariçi	46951.96	2283	20.56			
	Toplam	47594.61	2288				
Kültürel Kaynaşma	Gruplarasası	510.51	5	102.10	8.35	.00*	1-2, 1-3, 1-4, 1-5, 1-6 (T)
	Gruplariçi	27885.50	2283	12.21			
	Toplam	28396.01	2288				
Ekonomi	Gruplarasası	166.75	5	33.35	11.12	.00*	1-2, 1-3, 1-4, 1-5, 1-6 (B)
	Gruplariçi	6844.63	2283	2.99			
	Toplam	7011.38	2288				
Üniversiteden Beklentiler	Gruplarasası	118.36	5	23.67	8.44	.00*	1-2, 1-3, 1-4, 1-5, 1-6 (T)
	Gruplariçi	6403.33	2283	2.80			
	Toplam	6521.69	2288				

Toplam	Gruplararası	26937.62	5	5387.52	12.25	.00*
	Gruplarıçi	1003464.18	2283	439.53		1-2, 1-3, 1-4, 1-5, 1-6 (T)
	Toplam	1030401.81	2288			

*p<0.05

ANOVA testi sonucunda Rize İlinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'ne ve öğrencilerine ilişkin algılarının yaşa göre; Üniversitenin Rize'ye Katkısı boyutunda ($F_{(5-2283)}=8.52$; $p<.05$), Öğrenciye Yönelik Algı boyutunda ($F_{(5-2283)}=6.69$; $p<.05$), Üniversitenin Şehrin ve Şehir İnsanın Gelişimine Katkısı boyutunda ($F_{(5-2283)}=2.31$; $p<.05$), Üniversiteye Sağlanan Destek boyutunda ($F_{(5-2283)}=9.31$; $p<.05$), Üniversitenin Gelişim Düzeyi boyutunda ($F_{(5-2283)}=6.25$; $p<.05$), Kültürel Kaynaşma boyutunda ($F_{(5-2283)}=8.35$; $p<.05$), Ekonomi boyutunda ($F_{(5-2283)}=11.12$; $p<.05$), Üniversiteden Beklentiler boyutunda ($F_{(5-2283)}=8.44$; $p<.05$) ve RŞAÖ'den elde edilen puanların tamamında ($F_{(5-2283)}=12.25$; $p<.05$) istatistiksel açıdan anlamlı fark göstermektedir. Var olan bu farklılıkların hangi gruplarda olduğunu belirlemek için post hoc testlerinden yararlanılmaktadır. Grup varyanslarının homojen olduğu ve örneklem büyüklüklerinin eşit olmadığı durumlarda Bonferroni ve LSD testi, grup varyanslarının homojen olmadığı ve örneklem büyüklüklerinin eşit olmadığı durumlarda ise Tamhane's T2 testi kullanılabilir (Kayri, 2009: 56).

Üniversitenin Rize'ye katkısı boyutunda, Tamhane's T2 testi sonuçlarına göre yaşları 15-19 arasında değişen katılımcıların ($\bar{X}=26.69$), yaşları 31-40 ($\bar{X}=28.86$), 41-50 ($\bar{X}=29.28$) ve 51 ve üzeri ($\bar{X}=29.59$) arasında değişen katılımcılardan daha düşüktür. Diğer bir deyişle Üniversitenin Rize'ye Katkısı boyutunda genç katılımcılar, diğer katılımcılara göre daha olumsuz görüşe sahiptirler.

Öğrenciye Yönelik Algı boyutunda, Bonferroni testi sonuçlarına göre yaşları 15-19 arasında değişen katılımcıların ($\bar{X}=23.01$), yaşları 20-25 ($\bar{X}=24.42$), 26-30 ($\bar{X}=23.96$), 31-40 ($\bar{X}=24.79$), 41-50 ($\bar{X}=24.63$) ve 51 ve üzeri ($\bar{X}=25.21$) arasında değişen katılımcılardan daha düşüktür. Diğer bir deyişle Öğrenciye Yönelik Algı boyutunda genç katılımcılar, diğer katılımcılara göre daha olumsuz görüşe sahiptirler. Ayrıca yaşları 26-30 arasında değişen katılımcıların ($\bar{X}=23.96$), 51 ve üzeri ($\bar{X}=25.21$) yaştaki katılımcılardan daha olumsuz görüşe sahip oldukları söylenebilir.

Üniversitenin Şehrin ve Şehir İnsanın Gelişimine Katkısı boyutunda, LSD testi sonuçlarına göre yaşları 15-19 arasında değişen katılımcıların algıları ($\bar{X}=25.61$), yaşları 41-50 ($\bar{X}=26.49$) ve 51 ve üye-

ri ($\bar{X}=26.63$) arasında değişen katılımcılardan daha düşüktür. Diğer bir deyişle Üniversitenin Şehrin ve Şehir İnsanının Gelişimine Katkısı boyutunda genç katılımcılar, 40 yaş ve üstü katılımcılara göre daha olumsuz görüşe sahiptirler. Ayrıca yaşları 31-40 arasında değişen katılımcıların ($\bar{X}=25.69$), 41-50 ($\bar{X}=26.49$) ve 51 ve üzeri ($\bar{X}=26.63$) yaştaki katılımcılardan daha olumsuz görüşe sahip oldukları söylenebilir.

Üniversiteye Sağlanan Destek boyutunda, Bonferroni testi sonuçlarına göre yaşları 15-19 arasında değişen katılımcıların algıları ($\bar{X}=13.66$), yaşları 31-40 ($\bar{X}=14.66$), 41-50 ($\bar{X}=15.01$) ve 51 ve üzeri ($\bar{X}=15.37$) arasında değişen katılımcılardan daha düşüktür. Diğer bir deyişle Üniversiteye Sağlanan Destek boyutunda genç katılımcılar, diğer katılımcılara göre daha olumsuz görüşe sahiptirler. Ayrıca yaşları 51 ve üstü olan katılımcıların algıları ($\bar{X}=15.37$), yaşları 20-25 ($\bar{X}=14.32$), 26-30 ($\bar{X}=14.40$) ve 31-40 ($\bar{X}=14.66$) arasında değişen katılımcılardan daha olumlu görüşe sahip oldukları söylenebilir.

Üniversitenin Gelişim Düzeyi boyutunda, Tamhane's T2 testi sonuçlarına göre yaşları 15-19 arasında değişen katılımcıların algıları ($\bar{X}=19.10$), yaşları 20-25 ($\bar{X}=20.56$), 31-40 ($\bar{X}=20.39$), 41-50 ($\bar{X}=20.85$) ve 51 ve üzeri ($\bar{X}=21.05$) arasında değişen katılımcılardan daha düşüktür. Diğer bir deyişle Üniversitenin Gelişim Düzeyi boyutunda genç katılımcılar, diğer katılımcılara göre daha olumsuz görüşe sahiptirler.

Kültürel Kaynaşma boyutunda, Tamhane's T2 testi sonuçlarına göre yaşları 15-19 arasında değişen katılımcıların algıları ($\bar{X}=16.53$), yaşları 20-25 ($\bar{X}=17.86$), 26-30 ($\bar{X}=17.89$), 31-40 ($\bar{X}=17.93$), 41-50 ($\bar{X}=18.24$) ve 51 ve üzeri ($\bar{X}=17.98$) arasında değişen katılımcılardan daha düşüktür. Diğer bir deyişle Kültürel Kaynaşma boyutunda genç katılımcılar, diğer katılımcılara göre daha olumsuz görüşe sahiptirler.

Ekonomi boyutunda, Bonferroni testi sonuçlarına göre yaşları 15-19 arasında değişen katılımcıların algıları ($\bar{X}=6.37$), yaşları 20-25 ($\bar{X}=7.36$), 26-30 ($\bar{X}=7.10$), 31-40 ($\bar{X}=7.29$), 41-50 ($\bar{X}=7.14$) ve 51 ve üzeri ($\bar{X}=7.08$) arasında değişen katılımcılardan daha düşüktür. Diğer bir deyişle Ekonomi boyutunda genç katılımcılar, diğer katılımcılara göre daha olumsuz görüşe sahiptirler.

Üniversiteden beklentiler boyutunda, Tamhane's T2 testi sonuçlarına göre yaşları 15-19 arasında değişen katılımcıların algıları ($\bar{X}=7.29$), yaşları 20-25 ($\bar{X}=8.00$), 26-30 ($\bar{X}=7.87$), 31-40 ($\bar{X}=7.90$), 41-50 ($\bar{X}=8.09$) ve 51 ve üzeri ($\bar{X}=8.08$) arasında değişen katılımcılardan daha düşüktür. Diğer bir deyişle Üniversiteden beklentiler boyutunda genç katılımcılar, diğer katı-

lımcılara göre daha olumsuz görüşe sahiptirler.

Ölçeğin tamamında, Tamhane's T2 testi sonuçlarına göre yaşları 15-19 arasında değişen katılımcıların algıları (\bar{X} =138.29), yaşları 20-25 (\bar{X} =148.30), 26-30 (\bar{X} =145.97), 31-40 (\bar{X} =147.55), 41-50 (\bar{X} =149.77) ve 51 ve üzeri (\bar{X} =151.02) arasında değişen katılımcılardan daha düşüktür. Diğer bir deyişle genç katılımcılar, diğer katılımcılara göre daha olumsuz görüşe sahiptirler.

3. Rize İlinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine ve Öğrencilerine İlişkin Algılarının Medeni Durumuna Göre Bağımsız Örneklemeler T Testi Sonuçları

Araştırmada Rize İlinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine ve öğrencilerine ilişkin algılarının medeni duruma göre istatistiksel olarak anlamlı fark gösterip göstermediği belirlenmiştir. Medeni Durum değişkeni Bekar, Evli ve Dul olmak üzere üç kategoriden oluşmaktadır. Ancak Dul seçeneğini tercih eden katılımcılar diğer katılımcılarla karşılaştırıldığında sayıca az olduklarından ve bu durum medeni durum değişkenine göre ortalamaları karşılaştırmada sorun oluşturacağından Dul seçeneği Bekar seçeneği ile birleştirilerek Bekar&Dul olarak yeniden düzenlenmiştir. Buna göre RŞAÖ'den alınan puanlar sürekli, medeni durum değişkeni iki kategoriden oluşan bir değişken olduğu ve dolayısıyla ortalamaları karşılaştırılacak örneklem bağımsız oldukları için veriler bağımsız örneklem için t testi ile çözümlenmiştir. Cevaplar incelendiğinde 26 katılımcı bu soruya cevap vermemiştir. Bu nedenle ilgili katılımcılar analize dahil edilmemiştir. Elde edilen bulgular Tablo 16'da sunulmuştur.

Tablo 16. Rize İlinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine ve Öğrencilerine İlişkin Algılarının Medeni Duruma Göre Bağımsız Örneklemeler T Testi Sonuçları

	Gruplar	N	\bar{X}	S	sd	t	P
Üniversitenin Rize'ye Katkısı	Bekar&Dul	781	28.13	5.96	2283	-4.37	.00*
	Evli	1504	29.23	5.62			
Öğrenciye Yönelik Algı	Bekar&Dul	781	23.70	5.16	1473.90	-5.14	.00*
	Evli	1504	24.84	4.76			
Üniversitenin Şehrin ve Şehir İnsanınin Gelişimine Katkısı	Bekar&Dul	781	25.86	5.62	2283	-1.36	.17
	Evli	1504	26.20	5.69			
Üniversiteye Sağlanan Destek	Bekar&Dul	781	14.10	3.39	2283	-5.87	.00*
	Evli	1504	14.94	3.13			

Üniversitenin Gelişim Düzeyi	Bekar&Dul	781	19.92	4.59	2283	-3.80	.00*
	Evli	1504	20.69	4.52			
Kültürel Kaynaşma	Bekar&Dul	781	17.42	3.68	1477.74	-4.26	.00*
	Evli	1504	18.09	3.40			
Ekonomi	Bekar&Dul	781	6.91	1.84	1463.94	-3.77	.00*
	Evli	1504	7.21	1.68			
Üniversiteden Beklentiler	Bekar&Dul	781	7.73	1.87	1362.20	-3.43	.00*
	Evli	1504	8.00	1.57			
Toplam	Bekar&Dul	781	143.81	21.52	2283	-5.84	.00*
	Evli	1504	149.25	20.81			

*p<.05

Tablo 16 incelendiğinde Rize İlinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'ne ve öğrencilerine ilişkin algıları; Üniversitenin Rize'ye Katkısı boyutunda ($t_{(2283)}=-4.37$; $p<.05$), Öğrenciye Yönelik Algı boyutunda ($t_{(1473.9)}=-5.14$; $p<.05$), Üniversiteye Sağlanan Destek boyutunda ($t_{(2283)}=-5.87$; $p<.05$), Üniversitenin Gelişim Düzeyi boyutunda ($t_{(2283)}=-3.80$; $p<.05$), Kültürel Kaynaşma boyutunda ($t_{(1477.74)}=-4.26$; $p<.05$), Ekonomi boyutunda ($t_{(1463.94)}=-3.77$; $p<.05$), Üniversiteden Beklentiler boyutunda ($t_{(1362.2)}=-3.43$; $p<.05$) ve RŞAÖ'den aldıkları puanların tamamında ($t_{(2283)}=-5.84$; $p<.05$) medeni duruma göre istatistiksel açıdan anlamlı fark görülmektedir.

Bununla birlikte Rize İlinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'ne ve öğrencilerine algıları; Üniversitenin Şehrin ve Şehir İnsanının Gelişimine Katkısı boyutunda ($t_{(2283)}=-1.36$; $p>.05$) medeni duruma göre istatistiksel açıdan anlamlı fark göstermemektedir.

Buna göre Evli katılımcıların algıları; Üniversitenin Rize'ye Katkısı boyutunda ($\bar{X}=29.23$), Bekar&Dul katılımcılardan ($\bar{X}=28.13$); Öğrenciye Yönelik Algı boyutunda ($\bar{X}=24.84$), Bekar&Dul katılımcılardan ($\bar{X}=23.70$); Üniversiteye Sağlanan Destek boyutunda ($\bar{X}=14.94$), Bekar&Dul katılımcılardan ($\bar{X}=14.10$); Üniversitenin Gelişim Düzeyi boyutunda ($\bar{X}=20.69$), Bekar&Dul katılımcılardan ($\bar{X}=19.92$); Kültürel Kaynaşma boyutunda ($\bar{X}=18.09$), Bekar&Dul katılımcılardan ($\bar{X}=17.42$); Ekonomi boyutunda ($\bar{X}=7.21$), Bekar&Dul katılımcılardan ($\bar{X}=6.91$); Üniversiteden Beklentiler boyutunda ($\bar{X}=8.00$), Bekar&Dul katılımcılardan ($\bar{X}=7.73$) ve RŞAÖ'den aldıkları puanların tamamında ($\bar{X}=149.25$), Bekar&Dul katılımcılardan ($\bar{X}=143.81$) istatistiksel açıdan anlamlı olarak yüksektir.

Diğer bir deyişle Evli katılımcıların Üniversitenin Rize'ye Katkısı algıları, Öğrenciye Yönelik Algıları, Üniversiteye Sağlanan Destek Algıları, Üniversitenin Gelişim Düzeyi Algıları, Kültürel Kaynaşma Algıları,

Ekonomi Algıları, Üniversiteden Beklenti Algıları ve Toplam Algıları, Bekar&Dul katılımcılardan daha olumludur.

4. Rize İlinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine ve Öğrencilerine İlişkin Algılarının Eğitime Göre ANOVA Testi Sonuçları

Araştırmada Rize İlinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine ve öğrencilerine ilişkin algılarının eğitime göre istatistiksel olarak anlamlı fark gösterip göstermediği belirlenmiştir. Eğitim değişkeni Okuma Yazma Bilmiyor, Okuma Yazma Biliyor, İlköğretim, Lise, Yüksekokul, Üniversite ve Lisansüstü olmak üzere yedi kategoriden oluşturulmuştur. Ancak Okuma Yazma Bilmiyor, Okuma Yazma Biliyor ve İlköğretim seçeneklerini tercih eden katılımcılar diğer katılımcılarla karşılaştırıldığında sayıca az olduklarından ve bu durum eğitim değişkenine göre ortalamaları karşılaştırmada sorun oluşturacağından bu seçenekler birleştirilerek İlköğretim ve Altı olarak yeniden düzenlenmiştir. Buna göre RŞAÖ'den alınan puanlar sürekli, ortalamaları karşılaştırılacak beş bağımsız örneklem söz konusu olduğu için veriler ANOVA ile çözümlenmiştir. Cevaplar incelendiğinde 30 katılımcı bu soruya cevap vermemiştir. Bu nedenle ilgili katılımcılar analize dâhil edilmemiştir. İlk olarak Tablo 17'de yaşa göre üniversite öğrencilerinin RŞAÖ'den aldıkları puanların ortalaması ve standart sapması verilmiş, daha sonra Tablo 18'de ANOVA sonuçları sunulmuştur.

Tablo 17. Rize İlinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine ve Öğrencilerine İlişkin Algılarının Eğitime Göre RŞAÖ Puanlarının Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

		N	\bar{X}	S
F1	İlköğretim ve Altı (1)	377	5.77	0.30
	Lise (2)	706	6.09	0.23
	Yüksekokul (3)	247	5.63	0.36
	Üniversite (4)	830	5.38	0.19
	Lisansüstü (5)	121	6.41	0.58
	Toplam (6)	2281	5.75	0.12
F2	İlköğretim ve Altı (1)	377	4.71	0.24
	Lise (2)	706	5.27	0.20
	Yüksekokul (3)	247	4.89	0.31
	Üniversite (4)	830	4.64	0.16
	Lisansüstü (5)	121	5.62	0.51
	Toplam (6)	2281	4.93	0.10
F3	İlköğretim ve Altı (1)	377	5.66	0.29

	Lise (2)	706	5.70	0.21
	Yüksekokul (3)	247	5.53	0.35
	Üniversite (4)	830	5.53	0.19
	Lisansüstü (5)	121	6.34	0.58
	Toplam (6)	2281	5.66	0.12
F4	İlköğretim ve Altı (1)	377	3.16	0.16
	Lise (2)	706	3.42	0.13
	Yüksekokul (3)	247	3.26	0.21
	Üniversite (4)	830	3.11	0.11
	Lisansüstü (5)	121	3.22	0.29
	Toplam (6)	2281	3.24	0.07
F5	İlköğretim ve Altı (1)	377	4.45	0.23
	Lise (2)	706	4.76	0.18
	Yüksekokul (3)	247	4.49	0.29
	Üniversite (4)	830	4.33	0.15
	Lisansüstü (5)	121	4.95	0.45
	Toplam (6)	2281	4.56	0.10
F6	İlköğretim ve Altı (1)	377	3.62	0.19
	Lise (2)	706	3.57	0.13
	Yüksekokul (3)	247	3.32	0.21
	Üniversite (4)	830	3.40	0.12
	Lisansüstü (5)	121	3.94	0.36
	Toplam (6)	2281	3.52	0.07
F7	İlköğretim ve Altı (1)	377	1.73	0.09
	Lise (2)	706	1.78	0.07
	Yüksekokul (3)	247	1.69	0.11
	Üniversite (4)	830	1.66	0.06
	Lisansüstü (5)	121	1.81	0.16
	Toplam (6)	2281	1.75	0.04
F8	İlköğretim ve Altı (1)	377	1.64	0.08
	Lise (2)	706	1.80	0.07
	Yüksekokul (3)	247	1.53	0.10
	Üniversite (4)	830	1.67	0.06
	Lisansüstü (5)	121	1.41	0.13
	Toplam (6)	2281	1.69	0.04
Toplam	İlköğretim ve Altı (1)	377	20.66	1.06
	Lise (2)	706	22.98	0.86

Yüksekökol (3)	247	21.04	1.34
Üniversite (4)	830	19.38	0.67
Lisansüstü (5)	121	23.06	2.10
Toplam (6)	2281	21.13	0.44

Tablo 17’de verilen puanların eğitime göre aralarındaki farkın istatistiksel açıdan anlamlı olup olmadığının belirlenmesi için yapılan ANOVA sonuçları Tablo 18’de verilmiştir.

Tablo 18. Rize İlinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine ve Öğrencilerine İlişkin Algılarının Eğitime Göre ANOVA Sonuçları

	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P	Anlamlı Fark
Üniversitenin Rize’ye Katkısı	Gruplarasası	114.34	4	28.58	.86	.49	
	Gruplariçi	75389.53	2276	33.12			
	Toplam	75503.87	2280				
Öğrenciye Yönelik Algı	Gruplarasası	53.94	4	13.49	.55	.70	
	Gruplariçi	55374.95	2276	24.33			
	Toplam	55428.89	2280				
Üniversitenin Şehrin ve Şehir İnsanınin Gelişimine Katkısı	Gruplarasası	413.06	4	103.27	3.24	.01*	2-5 B
	Gruplariçi	72649.99	2276	31.92			
	Toplam	73063.06	2280				
Üniversiteye Sağlanan Destek	Gruplarasası	85.64	4	21.41	2.04	.09	
	Gruplariçi	23865.27	2276	10.49			
	Toplam	23950.90	2280				
Üniversitenin Gelişim Düzeyi	Gruplarasası	483.86	4	120.96	5.87	.00*	1-5, 2-4, 2-5 B
	Gruplariçi	46890.22	2276	20.60			
	Toplam	47374.08	2280				
Kültürel Kaynaşma	Gruplarasası	80.04	4	20.01	1.62	.17	
	Gruplariçi	28092.22	2276	12.34			
	Toplam	28172.26	2280				

Ekonomi	Gruplararası	213.67	4	53.42	18.04	.00*	1-3, 1-4, 1-5, 2-3, 2-4, 2-5 B
	Gruplariçi	6738.23	2276	2.96			
	Toplam	6951.91	2280				
Üniversiteden Beklentiler	Gruplararası	76.16	4	19.04	6.74	.00*	2-3, 2-5, 3-4, 4-5 T
	Gruplariçi	6432.02	2276	2.83			
	Toplam	6508.17	2280				
Toplam	Gruplararası	1090.55	4	272.64	.61	.66	
	Gruplariçi	1016993.58	2276	446.83			
	Toplam	1018084.13	2280				

*p<0.05

ANOVA testi sonucunda Rize İlinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine ve öğrencilerine ilişkin algılarının eğitime göre; Üniversitenin Rize'ye Katkısı boyutunda ($F_{(4,2276)}=86$; $p>.05$), Öğrenciye Yönelik Algı boyutunda ($F_{(4,2276)}=.55$; $p>.05$), Üniversiteye Sağlanan Destek boyutunda ($F_{(4,2276)}=2.04$; $p>.05$), Kültürel Kaynaşma boyutunda ($F_{(4,2276)}=1.62$; $p>.05$) ve RŞAO'den elde edilen puanların tamamında ($F_{(4,2276)}=.61$; $p>.05$) istatistiksel açıdan anlamlı fark göstermemektedir.

Bununla birlikte Üniversitenin Şehrin ve Şehir İnsanının Gelişimine Katkısı boyutunda ($F_{(4,2276)}=3.24$; $p<.05$), Üniversitenin Gelişim Düzeyi boyutunda ($F_{(4,2276)}=5.87$; $p<.05$), Ekonomi boyutunda ($F_{(4,2276)}=18.04$; $p<.05$) ve Üniversiteden Beklentiler boyutunda ($F_{(4,2276)}=6.74$; $p<.05$) istatistiksel açıdan anlamlı fark göstermiştir. Var olan bu farklılıkların hangi gruplarda olduğunu belirlemek için post hoc testlerinden yararlanılmaktadır. Grup varyanslarının homojen olduğu ve örneklem büyüklüklerinin eşit olmadığı durumlarda Bonferroni ve LSD testi, grup varyanslarının homojen olmadığı ve örneklem büyüklüklerinin eşit olmadığı durumlarda ise Tamhane's T2 testi kullanılabilir (Kayri, 2009: 56).

Üniversitenin Şehrin ve Şehir İnsanının Gelişimine Katkısı boyutunda, Bonferroni testi sonuçlarına göre Lise mezunu katılımcıların algıları ($\bar{X}=5.70$), Lisansüstü mezunu ($\bar{X}=6.34$) katılımcılardan daha düşüktür. Diğer bir deyişle Üniversitenin Şehrin ve Şehir İnsanının Gelişimine Katkısı boyutunda lise mezunu katılımcıların, lisansüstü katılımcılara göre daha olumsuz görüşe sahiptirler.

Üniversitenin Gelişim Düzeyi boyutunda, Bonferroni testi sonuçlarına göre İlköğretim ve altı mezunu katılımcıların algıları ($\bar{X}=4.45$), lisansüstü mezunu katılımcılardan ($\bar{X}=4.95$) daha düşüktür. Diğer bir deyişle

Üniversitenin Gelişim Düzeyi boyutunda ilköğretim ve altı katılımcılar, lisansüstü mezunu katılımcılara oranla daha olumsuz görüşe sahiptirler. Ayrıca lise mezunu katılımcıların algıları ($\bar{X}=4.76$), üniversite mezunu katılımcılardan ($\bar{X}=4.33$) daha yüksek iken lisansüstü mezunu katılımcılardan ($\bar{X}=4.95$) daha düşüktür. Diğer bir deyişle Üniversitenin Gelişim Düzeyi boyutunda lise mezunu katılımcılar, üniversite mezunu katılımcılara oranla daha olumlu görüşe sahip iken, lisansüstü mezunu katılımcılara oranla daha olumsuz görüşe sahiptirler.

Ekonomi boyutunda, Bonferroni testi sonuçlarına göre ilköğretim ve altı mezunu katılımcıların algıları ($\bar{X}=1.73$), yüksekokul mezunu ($\bar{X}=1.69$), üniversite mezunu ($\bar{X}=1.66$) yüksek iken ve lisansüstü mezunu ($\bar{X}=1.81$) katılımcılardan daha düşüktür. Diğer bir deyişle Ekonomi boyutunda ilköğretim ve altı mezunu olanlar, yüksekokul ve üniversite mezunu olanlardan daha olumlu görüşe sahip iken, lisansüstü mezunu katılımcılardan daha olumsuz görüşe sahiptirler. Ayrıca lise mezunu katılımcıların algıları ($\bar{X}=1.78$), yüksekokul mezunu ($\bar{X}=1.69$) ve üniversite mezunu ($\bar{X}=1.66$) katılımcılardan daha yüksek iken, lisansüstü mezunu ($\bar{X}=1.81$) katılımcılardan daha düşüktür. Diğer bir deyişle Ekonomi boyutunda lise mezunu katılımcılar, yüksekokul ve üniversite mezunu katılımcılardan daha olumlu fakat lisansüstü mezunu katılımcılardan daha olumsuz görüşe sahiptir.

Üniversiteden beklentiler boyutunda, Tamhane's T2 testi sonuçlarına göre lise mezunu katılımcıların algıları ($\bar{X}=1.80$), yüksekokul mezunu ($\bar{X}=1.53$) ve lisansüstü mezunu ($\bar{X}=1.41$) katılımcılardan daha yüksektir. Diğer bir deyişle Üniversiteden beklentiler boyutunda lise mezunu katılımcılar, yüksekokul ve katılımcılara göre daha olumlu görüşe sahiptirler. Ayrıca üniversite mezunu katılımcıların algıları ($\bar{X}=1.67$), yüksekokul mezunu ($\bar{X}=1.53$) ve lisansüstü mezunu ($\bar{X}=1.41$) katılımcılardan daha yüksektir. Diğer bir deyişle Üniversiteden beklentiler boyutunda üniversite mezunu katılımcılar, yüksekokul ve lisansüstü mezunu katılımcılara göre daha olumlu görüşe sahiptirler.

5. Rize İlinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine ve Öğrencilerine İlişkin Algılarının Mesleğe Göre ANOVA Testi Sonuçları

Araştırmada Rize İlinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine ve öğrencilerine ilişkin algılarının mesleğe göre istatistiksel olarak anlamlı fark gösterip göstermediği belirlenmiştir. Lise Öğrencisi, Ev Kadını, Öğretmen, Polis, Esnaf, Serbest Meslek, Sanayici, İşçi, Basın Mensubu, Kamuoyu Önderleri, Üst Düzey Yönetici ve Memur olmak üzere on iki

kategoriden oluşturulmuştur. Buna göre RŞAÖ'den alınan puanlar sürekli, ortalamaları karşılaştırılacak on iki bağımsız örneklem söz konusu olduğu için veriler ANOVA ile çözümlenmiştir. Cevaplar incelendiğinde 33 katılımcı bu soruya cevap vermemiştir. Bu nedenle ilgili katılımcılar analize dahil edilmemiştir. İlk olarak Tablo 19'da mesleğe göre üniversite öğrencilerinin RŞAÖ'den aldıkları puanların ortalaması ve standart sapması verilmiş, daha sonra Tablo 20'de ANOVA sonuçları sunulmuştur.

Tablo 19. Rize İlinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine ve Öğrencilerine İlişkin Algılarının Mesleğe Göre RŞAÖ Puanlarının Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

		N	\bar{X}	S
F1	Lise Öğrencisi (1)	210	26.76	6.53
	Ev Kadını (2)	223	31.10	5.22
	Öğretmen (3)	219	29.18	5.35
	Polis (4)	125	28.64	5.63
	Esnaf (5)	240	29.01	6.74
	Serbest Meslek (6)	256	27.71	5.15
	Sanayici (7)	176	29.84	5.55
	İşçi (8)	241	29.14	5.59
	Basın Mensubu (9)	40	29.98	5.26
	Kamuoyu Önderleri (10)	152	28.05	4.81
	Üst Düzey Yönetici (11)	173	30.17	5.10
	Memur (12)	223	27.95	5.80
	Toplam (13)	2278	28.87	5.75
F2	Lise Öğrencisi (1)	210	23.16	5.21
	Ev Kadını (2)	223	26.24	4.81
	Öğretmen (3)	219	24.21	4.70
	Polis (4)	125	23.86	5.26
	Esnaf (5)	240	25.08	4.87
	Serbest Meslek (6)	256	24.26	4.70
	Sanayici (7)	176	24.30	4.86
	İşçi (8)	241	23.92	4.99
	Basın Mensubu (9)	40	22.90	4.83
	Kamuoyu Önderleri (10)	152	26.26	3.77
	Üst Düzey Yönetici (11)	173	24.21	5.41
	Memur (12)	223	23.94	4.84
	Toplam (13)	2278	24.45	4.95
F3	Lise Öğrencisi (1)	210	25.61	5.81
	Ev Kadını (2)	223	27.72	5.23

	Öğretmen (3)	219	25.82	5.63
	Polis (4)	125	25.24	6.12
	Esnaf (5)	240	25.43	6.35
	Serbest Meslek (6)	256	26.38	4.46
	Sanayici (7)	176	25.71	5.83
	İşçi (8)	241	26.75	5.78
	Basın Mensubu (9)	40	26.60	5.83
	Kamuoyu Önderleri (10)	152	25.78	6.16
	Üst Düzey Yönetici (11)	173	27.03	5.49
	Memur (12)	223	25.03	5.33
	Toplam (13)	2278	26.09	5.67
F4	Lise Öğrencisi (1)	210	13.61	3.56
	Ev Kadını (2)	223	15.79	2.99
	Öğretmen (3)	219	15.00	2.87
	Polis (4)	125	13.94	3.11
	Esnaf (5)	240	14.70	3.48
	Serbest Meslek (6)	256	14.19	2.95
	Sanayici (7)	176	15.11	2.95
	İşçi (8)	241	14.57	3.41
	Basın Mensubu (9)	40	15.80	2.37
	Kamuoyu Önderleri (10)	152	15.22	3.03
	Üst Düzey Yönetici (11)	173	15.26	3.41
	Memur (12)	223	13.79	3.20
	Toplam (13)	2278	14.66	3.24
F5	Lise Öğrencisi (1)	210	18.92	5.06
	Ev Kadını (2)	223	22.31	4.24
	Öğretmen (3)	219	19.26	4.40
	Polis (4)	125	19.10	4.67
	Esnaf (5)	240	20.91	4.98
	Serbest Meslek (6)	256	20.20	3.80
	Sanayici (7)	176	20.95	4.15
	İşçi (8)	241	21.11	4.55
	Basın Mensubu (9)	40	21.15	3.78
	Kamuoyu Önderleri (10)	152	20.84	4.61
	Üst Düzey Yönetici (11)	173	21.25	4.31
	Memur (12)	223	19.32	4.35
	Toplam (13)	2278	20.42	4.57

F6	Lise Öğrencisi (1)	210	16.52	4.03
	Ev Kadını (2)	223	18.97	3.24
	Öğretmen (3)	219	17.64	3.73
	Polis (4)	125	16.99	4.03
	Esnaf (5)	240	17.38	3.67
	Serbest Meslek (6)	256	17.46	3.09
	Sanayici (7)	176	18.98	3.55
	İşçi (8)	241	18.22	3.41
	Basın Mensubu (9)	40	18.55	2.88
	Kamuoyu Önderleri (10)	152	18.26	2.94
	Üst Düzey Yönetici (11)	173	18.57	2.90
	Memur (12)	223	17.49	3.25
	Toplam (13)	2278	17.86	3.51
F7	Lise Öğrencisi (1)	210	6.35	1.84
	Ev Kadını (2)	223	6.72	1.58
	Öğretmen (3)	219	7.76	1.65
	Polis (4)	125	7.53	1.96
	Esnaf (5)	240	6.44	1.87
	Serbest Meslek (6)	256	7.03	1.51
	Sanayici (7)	176	7.32	1.62
	İşçi (8)	241	7.15	1.79
	Basın Mensubu (9)	40	7.50	1.54
	Kamuoyu Önderleri (10)	152	7.96	1.19
	Üst Düzey Yönetici (11)	173	7.34	1.68
	Memur (12)	223	7.22	1.72
	Toplam (13)	2278	7.12	1.75
F8	Lise Öğrencisi (1)	210	7.37	2.06
	Ev Kadını (2)	223	8.32	1.47
	Öğretmen (3)	219	8.17	1.45
	Polis (4)	125	7.98	1.56
	Esnaf (5)	240	7.92	1.64
	Serbest Meslek (6)	256	7.41	1.78
	Sanayici (7)	176	8.44	1.33
	İşçi (8)	241	7.50	1.86
	Basın Mensubu (9)	40	7.93	1.38
	Kamuoyu Önderleri (10)	152	8.46	1.06
	Üst Düzey Yönetici (11)	173	8.08	1.59

	Memur (12)	223	7.89	1.85
	Toplam (13)	2278	7.92	1.69
Toplam	Lise Öğrencisi (1)	210	138.31	23.83
	Ev Kadını (2)	223	157.17	20.53
	Öğretmen (3)	219	147.05	19.16
	Polis (4)	125	143.27	22.06
	Esnaf (5)	240	146.86	23.76
	Serbest Meslek (6)	256	144.64	16.61
	Sanayici (7)	176	150.65	20.00
	İşçi (8)	241	148.34	21.84
	Basın Mensubu (9)	40	150.40	18.77
	Kamuoyu Önderleri (10)	152	150.84	19.52
	Üst Düzey Yönetici (11)	173	151.92	18.69
	Memur (12)	223	142.64	20.18
	Toplam (13)	2278	147.40	21.16

Tablo 19’da verilen puanların eğitime göre aralarındaki farkın istatistiksel açıdan anlamlı olup olmadığının belirlenmesi için yapılan ANOVA sonuçları Tablo 20’de verilmiştir.

Tablo 20. Rize İlinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine ve Öğrencilerine İlişkin Algılarının Mesleğe Göre ANOVA Sonuçları

	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P	Anlamlı Fark
Üniversitenin Rize’ye Katkısı	Gruplararası	3230.69	11	293.70	9.22	.00*	1-2, 1-3,
	Gruplarıçi	72175.88	2266	31.85			1-5, 1-7, 1-8, 1-11, 2-3, 2-4, 2-5, 2-6, 2-8, 2-10, 2-12, 6-7, 6-11, 10- 11, 11-12 (T)
	Toplam	75406.57	2277				
Öğrenciye Yönelik Algı	Gruplararası	1962.94	11	178.45	7.52	.00*	1-2, 1-5,
	Gruplarıçi	53741.62	2266	23.72			1-10, 2-3, 2-4, 2-6, 2-7, 2-8, 2-9, 2-11, 2-12, 3-10, 4-10, 6-10, 7-10, 8-10, 9-10, 10- 11, 10-12 (T)
	Toplam	55704.57	2277				

Üniversitenin Şehrin ve Şehir İnsanının Gelişimine Katkısı	Gruplarası	1435.39	11	130.49	4.11	.00*	1-2, 2-3, 2-4, 2-5, 2-7, 2-12, 11-12 (T)
	Gruplariçi	71888.06	2266	31.72			
	Toplam	73323.46	2277				
Üniversiteye Sağlanan Destek	Gruplarası	1032.36	11	93.85	9.27	.00*	1-2, 1-3, 1-5, 1-7, 1-9, 1-10, 1-11, 2-4, 2-5, 2-6, 2-8, 2-12, 3-12, 4-11, 6-11, 7-12, 9-12, 10- 12, 11-12 (B)
	Gruplariçi	22939.37	2266	10.12			
	Toplam	23971.73	2277				
Üniversitenin Gelişim Düzeyi	Gruplarası	2453.75	11	223.07	11.23	.00*	1-2, 1-5, 1-7, 1-8, 1-10,1-11, 2-3, 2-4, 2-5, 2-6, 2-12, 3-5, 3-7, 3-8, 3-11, 4-5, 4-7, 4-8, 4-11, 5-11, 7-12, 8-12, 11-12 (B)
	Gruplariçi	45028.89	2266	19.87			
	Toplam	47482.64	2277				
Kültürel Kaynaşma	Gruplarası	1260.57	11	114.60	9.68	.00*	1-2, 1-7, 1-8, 1-9, 1-10, 1-11, 2-3, 2-4, 2-5, 2-6, 2-12, 3-7, 4-7, 4-11, 5-7, 5-11, 6-7, 7-12 (T)
	Gruplariçi	26828.70	2266	11.84			
	Toplam	28089.27	2277				

	Gruplararası	516.69	11	46.97	16.57	.00*	
	Gruplarıçi	6424.07	2266	2.83			1-3, 1-4, 1-6, 1-7, 1-8, 1-9, 1-10, 1-11, 1-12, 2-3, 2-4, 2-7, 2-10, 2-11, 3-5, 3-6, 3-8, 3-12, 4-5, 5-6, 5-7, 5-8, 5-9, 5-10, 5-11, 5-12, 6-10, 7-10, 8-10, 10- 11, 10-12 (T)
Ekonomi	Toplam	6940.76	2277				
	Gruplararası	317.71	11	28.88	10.62	.00*	1-2, 1-3, 1-7, 1-10, 1-11,2-6, 2-8, 3-6, 3-8, 5-7, 5-10, 6-7, 6-10, 6-11, 7-8, 7-12, 8-10, 8-11, 10-12 (T)
Üniversiteden Beklentiler	Toplam	6478.30	2277				
	Gruplararası	55640.05	11	5058.19	11.89	.00*	1-2, 1-3, 1-5, 1-7, 1-8, 1-9, 1-10, 1-11, 2-3, 2-4, 2-5, 2-6, 2-8, 2-12, 4-11, 6-11, 7-12, 10- 12, 11-12 (T)
Toplam	Toplam	1019793.08	2277				

*p<0.05

ANOVA testi sonucunda Rize İlinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'ne ve öğrencilerine ilişkin algılarının mesleğe göre; Üniversitenin Rize'ye Katkısı boyutunda ($F_{(11-2266)}=9.22$; $p<.05$), Öğrenciye Yönelik Algı boyutunda ($F_{(11-2266)}=7.52$; $p<.05$), Üniversitenin Şehrin ve Şehir İnsanının Gelişimine Katkısı boyutunda ($F_{(11-2266)}=4.11$; $p<.05$), Üniversiteye Sağlanan Destek boyutunda ($F_{(11-2266)}=9.27$; $p<.05$), Üniversitenin Gelişim Düzeyi boyutunda ($F_{(11-2266)}=11.23$; $p<.05$), Kültürel Kaynaşma boyutunda ($F_{(11-2266)}=9.68$; $p<.05$), Ekonomi boyutunda ($F_{(11-2266)}=16.57$; $p<.05$), Üniversiteden Beklentiler boyutunda ($F_{(11-2266)}=10.62$; $p<.05$) ve RŞAÖ'den elde edilen pu-

anların tamamında ($F_{(11-2266)}=11.89$; $p<.05$) istatistiksel açıdan anlamlı fark göstermektedir. Var olan bu farklılıkların hangi gruplarda olduğunu belirlemek için post hoc testlerinden yararlanılmaktadır. Grup varyanslarının homojen olduğu ve örneklem büyüklüklerinin eşit olmadığı durumlarda Bonferroni ve LSD testi, grup varyanslarının homojen olmadığı ve örneklem büyüklüklerinin eşit olmadığı durumlarda ise Tamhane's T2 testi kullanılabilir (Kayri, 2009: 56).

Üniversitenin Rize'ye katkısı boyutunda, Tamhane's T2 testi sonuçlarına göre Lise öğrencisi olan katılımcıların algıları ($\bar{X}=26.76$), mesleği Ev Kadını ($\bar{X}=31.10$), Öğretmen ($\bar{X}=29.18$), Esnaf ($\bar{X}=29.01$), Sanayici ($\bar{X}=29.84$), İşçi ($\bar{X}=29.14$) ve Üst Düzey yönetici ($\bar{X}=30.17$) olan katılımcılardan daha düşüktür. Diğer bir deyişle Üniversitenin Rize'ye Katkısı boyutunda Lise öğrencisi katılımcılar, Ev Kadını, Öğretmen, Esnaf, Sanayici, İşçi ve Üst düzey yönetici katılımcılara göre daha olumsuz görüşe sahiptirler. Mesleği Ev Kadını olan katılımcıların algıları ($\bar{X}=31.10$), mesleği Öğretmen ($\bar{X}=29.18$), Polis ($\bar{X}=28.64$), Esnaf ($\bar{X}=29.01$), Serbest Meslek ($\bar{X}=27.71$), İşçi ($\bar{X}=29.14$), Kamuoyu Önderleri ($\bar{X}=28.05$) ve Memur ($\bar{X}=27.95$) olan katılımcılardan daha yüksektir. Diğer bir deyişle Üniversitenin Rize'ye Katkısı boyutunda Ev Kadını katılımcılar, Öğretmen, Polis, Esnaf, Serbest Meslek, İşçi, Kamuoyu Önderleri ve Memur katılımcılara göre daha olumlu görüşe sahiptirler. Mesleği Serbest Meslek olan katılımcıların algıları ($\bar{X}=27.71$), mesleği Sanayici ($\bar{X}=29.84$) olan katılımcılardan daha düşüktür. Diğer bir deyişle Üniversitenin Rize'ye Katkısı boyutunda Serbest Meslek ile uğraşan katılımcılar, Sanayici katılımcılara göre daha olumsuz görüşe sahiptirler. Ayrıca Üst Düzey Yönetici katılımcıların algıları ($\bar{X}=30.17$), mesleği Serbest Meslek ($\bar{X}=27.71$), Kamuoyu Önderleri ($\bar{X}=28.05$) ve Memur ($\bar{X}=27.95$) olan katılımcılardan daha yüksektir. Diğer bir deyişle Üniversitenin Rize'ye Katkısı boyutunda Üst Düzey Yönetici katılımcılar, Serbest Meslek, Kamuoyu Önderleri ve Memur katılımcılara göre daha olumlu görüşe sahiptirler.

Öğrenciye Yönelik Algı boyutunda, Tamhane's T2 testi sonuçlarına göre Lise öğrencisi olan katılımcıların algıları ($\bar{X}=23.16$), mesleği Ev Kadını ($\bar{X}=26.24$), Esnaf ($\bar{X}=25.08$) ve Kamuoyu Önderleri ($\bar{X}=26.26$) olan katılımcılardan daha düşüktür. Diğer bir deyişle Öğrenciye Yönelik Algı boyutunda Lise Öğrencisi katılımcılar, Ev Kadını, Esnaf ve Kamuoyu Önderi olan katılımcılardan daha olumsuz görüşe sahiptirler. Mesleği Ev Kadını olan katılımcıların algıları ($\bar{X}=26.24$), mesleği Öğretmen ($\bar{X}=24.21$), Polis ($\bar{X}=23.86$), Serbest Meslek ($\bar{X}=24.26$), Sanayici ($\bar{X}=24.30$),

İşçi ($\bar{X}=23.92$), Basın Mensubu ($\bar{X}=22.90$), Üst Düzey Yönetici ($\bar{X}=24.21$) ve Memur ($\bar{X}=23.94$) olan katılımcılardan daha yüksektir. Diğer bir deyişle Öğrenciye Yönelik Algı boyutunda Ev Kadını katılımcılar, mesleği Öğretmen, Polis, Serbest Meslek, Sanayici, İşçi, Basın Mensubu, Üst Düzey Yönetici ve Memur olan katılımcılardan daha olumlu görüşe sahiptirler. Ayrıca Mesleği Kamuoyu Önderleri olan katılımcıların algıları ($\bar{X}=26.26$), mesleği Öğretmen ($\bar{X}=24.21$), Polis ($\bar{X}=23.86$), Serbest Meslek ($\bar{X}=24.26$), Sanayici ($\bar{X}=24.30$), İşçi ($\bar{X}=23.92$), Basın Mensubu ($\bar{X}=22.90$), Üst Düzey Yönetici ($\bar{X}=24.21$) ve Memur ($\bar{X}=23.94$) olan katılımcılardan daha yüksektir. Diğer bir deyişle Öğrenciye Yönelik Algı boyutunda Kamuoyu Önderleri olan katılımcılar, mesleği Öğretmen, Polis, Serbest Meslek, Sanayici, İşçi, Basın Mensubu, Üst Düzey Yönetici ve Memur olan katılımcılardan daha olumlu görüşe sahiptirler.

Üniversitenin Şehrin ve Şehir İnsanınin Gelişimine Katkısı boyutunda, Tamhane's T2 testi sonuçlarına göre mesleği Ev Kadını olan katılımcıların algıları ($\bar{X}=27.72$), mesleği Lise Öğrencisi ($\bar{X}=25.61$), Öğretmen ($\bar{X}=25.82$), Polis ($\bar{X}=25.24$), Esnaf ($\bar{X}=25.43$), Sanayici ($\bar{X}=25.71$) ve Memur ($\bar{X}=25.03$) olan katılımcılardan daha yüksektir. Diğer bir deyişle Üniversitenin Şehrin ve Şehir İnsanınin Gelişimine Katkısı boyutunda Ev Kadını katılımcılar, Lise Öğrencisi, Öğretmen, Polis, Esnaf, Sanayici ve Memur olan katılımcılara göre daha olumlu görüşe sahiptirler. Ayrıca mesleği Üst Düzey Yönetici olan katılımcıların algıları ($\bar{X}=27.03$), mesleği Memur ($\bar{X}=25.03$) olan katılımcılardan daha yüksektir. Diğer bir deyişle Üniversitenin Şehrin ve Şehir İnsanınin Gelişimine Katkısı boyutunda Üst Düzey Yönetici katılımcılar, mesleği Memur olan katılımcılara göre daha olumlu görüşe sahiptirler.

Üniversiteye Sağlanan Destek boyutunda, Bonferroni testi sonuçlarına Lise öğrencisi olan katılımcıların algıları ($\bar{X}=13.61$), mesleği Ev Kadını ($\bar{X}=15.79$), Öğretmen ($\bar{X}=15.00$), Esnaf ($\bar{X}=14.70$), Sanayici ($\bar{X}=15.11$), Basın Mensubu ($\bar{X}=15.80$), Kamuoyu Önderleri ($\bar{X}=15.22$) ve Üst Düzey Yönetici ($\bar{X}=15.26$) olan katılımcılardan daha düşüktür. Diğer bir deyişle Üniversiteye Sağlanan Destek boyutunda Lise öğrencisi katılımcılar, mesleği Ev Kadını, Öğretmen, Esnaf, Sanayici, Basın Mensubu, Kamuoyu Önderleri ve Üst Düzey Yönetici katılımcılara göre daha olumsuz görüşe sahiptirler. Mesleği Ev Kadını olan katılımcıların algıları ($\bar{X}=15.79$), mesleği Polis ($\bar{X}=13.94$), Esnaf ($\bar{X}=14.70$), Serbest Meslek ($\bar{X}=14.19$), İşçi ($\bar{X}=14.57$) ve Memur ($\bar{X}=13.79$) olan katılımcılardan daha yüksektir. Diğer bir deyişle Üniversiteye Sağlanan Destek boyutunda Ev Kadını katılımcılar, Polis, Esnaf, Serbest Meslek, İşçi ve Memur katılımcılara göre daha

olumlu görüşe sahiptirler. Mesleği Memur olan katılımcıların algıları ($\bar{X}=13.79$), mesleği Öğretmen ($\bar{X}=15.00$), Basın Mensubu ($\bar{X}=15.80$) ve Kamuoyu Önderleri ($\bar{X}=15.22$) olan katılımcılardan daha düşüktür. Diğer bir deyişle Üniversiteye Sağlanan Destek boyutunda Memur katılımcılar, Öğretmen, Basın Mensubu ve Kamuoyu Önderi katılımcılara göre daha olumsuz görüşe sahiptirler. Ayrıca Üst Düzey Yönetici katılımcıların algıları ($\bar{X}=15.26$), mesleği Polis ($\bar{X}=13.94$), Serbest Meslek ($\bar{X}=14.19$) ve Memur ($\bar{X}=13.79$) olan katılımcılardan daha yüksektir. Diğer bir deyişle Üniversiteye Sağlanan Destek boyutunda Üst Düzey Yönetici katılımcılar, Polis, Serbest Meslek ve Memur katılımcılara göre daha olumlu görüşe sahiptirler.

Üniversitenin Gelişim Düzeyi boyutunda, Bonferroni testi sonuçlarına Lise öğrencisi olan katılımcıların algıları ($\bar{X}=18.92$), mesleği Ev Kadını ($\bar{X}=22.31$), Esnaf ($\bar{X}=20.91$), Sanayici ($\bar{X}=20.95$), İşçi ($\bar{X}=21.11$), Kamuoyu Önderleri ($\bar{X}=20.84$) ve Üst Düzey Yönetici ($\bar{X}=21.25$) olan katılımcılardan daha düşüktür. Diğer bir deyişle Üniversitenin Gelişim Düzeyi boyutunda Lise öğrencisi katılımcılar, mesleği Ev Kadını, Esnaf, Sanayici, İşçi, Kamuoyu Önderleri ve Üst Düzey Yönetici katılımcılara göre daha olumsuz görüşe sahiptirler. Mesleği Ev Kadını olan katılımcıların algıları ($\bar{X}=22.31$), mesleği Öğretmen ($\bar{X}=19.26$), Polis ($\bar{X}=19.10$), Esnaf ($\bar{X}=20.91$), Serbest Meslek ($\bar{X}=20.20$) ve Memur ($\bar{X}=19.32$) olan katılımcılardan daha yüksektir. Diğer bir deyişle Üniversitenin Gelişim Düzeyi boyutunda Ev Kadını katılımcılar, Öğretmen, Polis, Esnaf, Serbest Meslek ve Memur katılımcılara göre daha olumlu görüşe sahiptirler. Mesleği Öğretmen olan katılımcıların algıları ($\bar{X}=19.26$), mesleği Esnaf ($\bar{X}=20.91$), Sanayici ($\bar{X}=20.95$), İşçi ($\bar{X}=21.11$) ve Üst Düzey Yönetici ($\bar{X}=21.25$) olan katılımcılardan daha düşüktür. Diğer bir deyişle Üniversitenin Gelişim Düzeyi boyutunda Öğretmen katılımcılar, Esnaf, Sanayici, İşçi ve Üst Düzey Yönetici katılımcılara göre daha olumsuz görüşe sahiptirler. Mesleği Polis olan katılımcıların algıları ($\bar{X}=19.10$), mesleği Esnaf ($\bar{X}=20.91$), Sanayici ($\bar{X}=20.95$), İşçi ($\bar{X}=21.11$) ve Üst Düzey Yönetici ($\bar{X}=21.25$) olan katılımcılardan daha düşüktür. Diğer bir deyişle Üniversitenin Gelişim Düzeyi boyutunda Polis katılımcılar, Esnaf, Sanayici, İşçi ve Üst Düzey Yönetici katılımcılara göre daha olumsuz görüşe sahiptirler. Üst Düzey Yönetici katılımcıların algıları ($\bar{X}=21.25$), mesleği Esnaf ($\bar{X}=20.91$) ve Sanayici ($\bar{X}=20.95$) olan katılımcılardan daha yüksektir. Diğer bir deyişle Üniversitenin Gelişim Düzeyi boyutunda Üst Düzey Yönetici katılımcılar, Esnaf ve Sanayici katılımcılara göre daha olumlu görüşe sahiptirler. Ayrıca Memur katılımcıların algıları ($\bar{X}=19.32$), mesleği İşçi ($\bar{X}=21.11$) ve Sanayici ($\bar{X}=20.95$) olan

katılımcılardan daha düşüktür. Diğer bir deyişle Üniversitenin Gelişim Düzeyi boyutunda Memur katılımcılar, İşçi ve Sanayici katılımcılara göre daha olumsuz görüşe sahiptirler.

Kültürel Kaynaşma boyutunda, Tamhane's T2 testi sonuçlarına göre Lise öğrencisi olan katılımcıların algıları (\bar{X} =16.52), mesleği Ev Kadını (\bar{X} =18.97), Sanayici (\bar{X} =18.98), İşçi (\bar{X} =18.22), Basın Mensubu (\bar{X} =18.55), Kamuoyu Önderleri (\bar{X} =18.26) ve Üst Düzey Yönetici (\bar{X} =18.57) olan katılımcılardan daha düşüktür. Diğer bir deyişle Kültürel Kaynaşma boyutunda Lise öğrencisi katılımcılar, mesleği Ev Kadını, Sanayici, İşçi, Basın Mensubu, Kamuoyu Önderleri ve Üst Düzey Yönetici katılımcılara göre daha olumsuz görüşe sahiptirler. Mesleği Ev Kadını olan katılımcıların algıları (\bar{X} =18.97), mesleği Öğretmen (\bar{X} =17.64), Polis (\bar{X} =16.99), Esnaf (\bar{X} =17.38), Serbest Meslek (\bar{X} =17.46) ve Memur (\bar{X} =17.49) olan katılımcılardan daha yüksektir. Diğer bir deyişle Kültürel Kaynaşma boyutunda Ev Kadını katılımcılar, Öğretmen, Polis, Esnaf, Serbest Meslek ve Memur katılımcılara göre daha olumlu görüşe sahiptirler. Mesleği Sanayici olan katılımcıların algıları (\bar{X} =18.98), mesleği Polis (\bar{X} =16.99), Öğretmen (\bar{X} =17.64), Esnaf (\bar{X} =17.38), Serbest Meslek (\bar{X} =17.46) ve Memur (\bar{X} =17.49) olan katılımcılardan daha yüksektir. Diğer bir deyişle Kültürel Kaynaşma boyutunda Sanayici katılımcılar, Polis, Öğretmen, Esnaf, Serbest Meslek ve Memur katılımcılara göre daha olumlu görüşe sahiptirler. Ayrıca Üst Düzey Yönetici olan katılımcıların algıları (\bar{X} =18.57), mesleği Polis (\bar{X} =16.99) ve Esnaf (\bar{X} =17.38) olan katılımcılardan daha yüksektir. Diğer bir deyişle Kültürel Kaynaşma boyutunda Üst Düzey Yönetici katılımcılar, Polis ve Esnaf katılımcılara göre daha olumlu görüşe sahiptirler.

Ekonomi boyutunda, Tamhane's T2 testi sonuçlarına göre Lise öğrencisi olan katılımcıların algıları (\bar{X} =6.35), Öğretmen (\bar{X} =7.76), Polis (\bar{X} =7.53), Serbest Meslek (\bar{X} =7.03), Sanayici (\bar{X} =7.32), İşçi (\bar{X} =7.15), Basın Mensubu (\bar{X} =7.50), Kamuoyu Önderleri (\bar{X} =7.96), Üst Düzey Yönetici (\bar{X} =7.34) ve Memur (\bar{X} =7.22) katılımcılardan daha düşüktür. Diğer bir deyişle Ekonomi boyutunda Lise öğrencisi katılımcılar, Öğretmen, Polis, Serbest Meslek, Sanayici, İşçi, Basın Mensubu, Kamuoyu Önderleri, Üst Düzey Yönetici ve Memur katılımcılara göre daha olumsuz görüşe sahiptirler. Mesleği Ev Kadını olan katılımcıların algıları (\bar{X} =6.72), mesleği Öğretmen (\bar{X} =7.76), Polis (\bar{X} =7.53), Sanayici (\bar{X} =7.32), Kamuoyu Önderleri (\bar{X} =7.96) ve Üst Düzey Yönetici (\bar{X} =7.34) olan katılımcılardan daha düşüktür. Diğer bir deyişle Ekonomi boyutunda Ev Kadını katılımcılar, Öğretmen, Polis, Sanayici, Kamuoyu Önderleri ve Üst Düzey Yönetici katılımcılara göre daha olumsuz görüşe sahiptirler. Mesleği Öğretmen olan

katılımcıların algıları ($\bar{X}=7.76$), mesleği Esnaf ($\bar{X}=6.44$), Serbest Meslek ($\bar{X}=7.03$), İşçi ($\bar{X}=7.15$) ve Memur ($\bar{X}=7.22$) olan katılımcılardan daha yüksektir. Diğer bir deyişle Ekonomi boyutunda Öğretmen katılımcılar, Esnaf, Serbest Meslek, İşçi ve Memur katılımcılara göre daha olumlu görüşe sahiptirler. Mesleği Esnaf olan katılımcıların algıları ($\bar{X}=6.44$), mesleği Polis ($\bar{X}=7.53$), Serbest Meslek ($\bar{X}=7.03$), Sanayici ($\bar{X}=7.32$), İşçi ($\bar{X}=7.15$), Basın Mensubu ($\bar{X}=7.50$), Kamuoyu Önderleri ($\bar{X}=7.96$), Üst Düzey Yönetici ($\bar{X}=7.34$) ve Memur ($\bar{X}=7.22$) olan katılımcılardan daha düşüktür. Diğer bir deyişle Ekonomi boyutunda Esnaf katılımcılar, Polis, Serbest Meslek, Sanayici, İşçi, Basın Mensubu, Kamuoyu Önderleri, Üst Düzey Yönetici ve Memur katılımcılara göre daha olumsuz görüşe sahiptirler. Ayrıca Kamuoyu Önderi olan katılımcıların algıları ($\bar{X}=7.96$), mesleği Serbest Meslek ($\bar{X}=7.03$), Sanayici ($\bar{X}=7.32$), İşçi ($\bar{X}=7.15$), Üst Düzey Yönetici ($\bar{X}=7.34$) ve Memur ($\bar{X}=7.22$) olan katılımcılardan daha yüksektir. Diğer bir deyişle Ekonomi boyutunda Kamuoyu Önderi katılımcılar, Serbest Meslek, Sanayici, İşçi, Üst Düzey Yönetici ve Memur katılımcılara göre daha olumlu görüşe sahiptirler.

Üniversiteden beklentiler boyutunda, Tamhane's T2 testi sonuçlarına göre Lise öğrencisi olan katılımcıların algıları ($\bar{X}=7.37$), mesleği Ev Kadını ($\bar{X}=8.32$), Öğretmen ($\bar{X}=8.17$), Sanayici ($\bar{X}=8.44$), Kamuoyu Önderleri ($\bar{X}=8.46$) ve Üst Düzey Yönetici ($\bar{X}=8.08$) olan katılımcılardan daha düşüktür. Diğer bir deyişle Üniversiteden beklentiler boyutunda Lise öğrencisi katılımcılar, Ev Kadını, Öğretmen, Sanayici, Kamuoyu Önderleri ve Üst Düzey Yönetici katılımcılara göre daha olumsuz görüşe sahiptirler. Mesleği Ev Kadını olan katılımcıların algıları ($\bar{X}=8.32$), mesleği Serbest Meslek ($\bar{X}=7.41$) ve İşçi ($\bar{X}=7.50$) olan katılımcılardan daha yüksektir. Diğer bir deyişle Üniversiteden beklentiler boyutunda Ev Kadını katılımcılar, Serbest Meslek ve İşçi katılımcılara göre daha olumlu görüşe sahiptirler. Mesleği Öğretmen olan katılımcıların algıları ($\bar{X}=8.17$), mesleği Serbest Meslek ($\bar{X}=7.41$) ve İşçi ($\bar{X}=7.50$) olan katılımcılardan daha yüksektir. Diğer bir deyişle Üniversiteden beklentiler boyutunda Öğretmen katılımcılar, Serbest Meslek ve İşçi katılımcılara göre daha olumlu görüşe sahiptirler. Mesleği Esnaf olan katılımcıların algıları ($\bar{X}=7.92$), mesleği Sanayici ($\bar{X}=8.44$) ve Kamuoyu Önderleri ($\bar{X}=8.46$) olan katılımcılardan daha düşüktür. Diğer bir deyişle Üniversiteden beklentiler boyutunda Esnaf katılımcılar, Sanayici ve Kamuoyu Önderi katılımcılara göre daha olumsuz görüşe sahiptirler. Mesleği Serbest Meslek olan katılımcıların algıları ($\bar{X}=7.41$), mesleği Sanayici ($\bar{X}=8.44$), Kamuoyu Önderleri ($\bar{X}=8.46$) ve Üst Düzey Yönetici ($\bar{X}=8.08$) olan katılımcılardan daha düşüktür. Diğer bir

deyişle Üniversiteden beklentiler boyutunda Serbest Meslek katılımcılar, Sanayici, Kamuoyu Önderleri ve Üst Düzey Yönetici katılımcılara göre daha olumsuz görüşe sahiptirler. Mesleği İşçi olan katılımcıların algıları ($\bar{X}=7.50$), mesleği Sanayici ($\bar{X}=8.44$), Kamuoyu Önderleri ($\bar{X}=8.46$) ve Üst Düzey Yönetici ($\bar{X}=8.08$) olan katılımcılardan daha düşüktür. Diğer bir deyişle Üniversiteden beklentiler boyutunda İşçi katılımcılar, Sanayici, Kamuoyu Önderleri ve Üst Düzey Yönetici katılımcılara göre daha olumsuz görüşe sahiptirler. Ayrıca Memur olan katılımcıların algıları ($\bar{X}=7.89$), mesleği Sanayici ($\bar{X}=8.44$) ve Kamuoyu Önderleri ($\bar{X}=8.46$) olan katılımcılardan daha düşüktür. Diğer bir deyişle Üniversiteden beklentiler boyutunda Memur katılımcılar, Sanayici ve Kamuoyu Önderi katılımcılara göre daha olumsuz görüşe sahiptirler.

Ölçeğin tamamında, Tamhane's T2 testi sonuçlarına göre Lise öğrencisi olan katılımcıların algıları ($\bar{X}=138.31$), mesleği Ev Kadını ($\bar{X}=157.17$), Öğretmen ($\bar{X}=147.05$), Esnaf ($\bar{X}=146.86$), Sanayici ($\bar{X}=150.65$), İşçi ($\bar{X}=148.34$), Basın Mensubu ($\bar{X}=150.40$), Kamuoyu Önderleri ($\bar{X}=150.84$) ve Üst Düzey Yönetici ($\bar{X}=151.92$) olan katılımcılardan daha düşüktür. Diğer bir deyişle Ölçeğin tamamında Lise öğrencisi katılımcılar, Ev Kadını, Öğretmen, Esnaf, Sanayici, İşçi, Basın Mensubu, Kamuoyu Önderleri ve Üst Düzey Yönetici katılımcılara göre daha olumsuz görüşe sahiptirler. Mesleği Ev Kadını olan katılımcıların algıları ($\bar{X}=157.17$), mesleği Öğretmen ($\bar{X}=147.05$), Polis ($\bar{X}=143.27$), Esnaf ($\bar{X}=146.86$), Serbest Meslek ($\bar{X}=144.64$), İşçi ($\bar{X}=148.34$) ve Memur ($\bar{X}=142.64$) olan katılımcılardan daha yüksektir. Diğer bir deyişle Ölçeğin tamamında Ev Kadını katılımcılar, Öğretmen, Polis, Esnaf, Serbest Meslek, İşçi ve Memur katılımcılara göre daha olumlu görüşe sahiptirler. Mesleği Üst Düzey Yönetici olan katılımcıların algıları ($\bar{X}=151.92$), mesleği Polis ($\bar{X}=143.27$) ve Serbest Meslek ($\bar{X}=144.64$) olan katılımcılardan daha yüksektir. Diğer bir deyişle Ölçeğin tamamında Üst Düzey Yönetici katılımcılar, Polis ve Serbest Meslek katılımcılara göre daha olumlu görüşe sahiptirler. Mesleği Memur olan katılımcıların algıları ($\bar{X}=142.64$), mesleği Sanayici ($\bar{X}=150.65$), Kamuoyu Önderleri ($\bar{X}=150.84$) ve Üst Düzey Yönetici ($\bar{X}=151.92$) olan katılımcılardan daha düşüktür. Diğer bir deyişle Ölçeğin tamamında Memur katılımcılar, Sanayici, Kamuoyu Önderleri ve Üst Düzey Yönetici katılımcılara göre daha olumsuz görüşe sahiptirler.

6. Rize İlinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine ve Öğrencilerine İlişkin Algılarının Gelire Göre ANOVA Testi Sonuçları

Araştırmada Rize İlinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine ve

öğrencilerine ilişkin algılarının gelire göre istatistiksel olarak anlamlı fark gösterip göstermediği belirlenmiştir. Gelir değişkeni 0-1500, 1501-2500, 2501-3500, 3501-4500, 4501-5500, 5501-8000, 8001-10000 ve 10001 ve üstü olmak üzere sekiz kategoriden oluşturulmuştur. Ancak 8001-10000 ve 10001 ve üstü seçeneklerini tercih eden katılımcılar diğer katılımcılarla karşılaştırıldığında sayıca az olduklarından ve bu durum gelir değişkenine göre ortalamaları karşılaştırmada sorun oluşturacağından bu seçenekler birleştirilerek 8001 ve üstü olarak yeniden düzenlenmiştir. Buna göre RŞAÖ'den alınan puanlar sürekli, ortalamaları karşılaştırılacak yedi bağımsız örneklem söz konusu olduğu için veriler ANOVA ile çözümlenmiştir. Cevaplar incelendiğinde 78 katılımcı bu soruya cevap vermemiştir. Bu nedenle ilgili katılımcılar analize dahil edilmemiştir. İlk olarak Tablo 21'de gelire göre üniversite öğrencilerinin RŞAÖ'den aldıkları puanların ortalaması ve standart sapması verilmiş, daha sonra Tablo 22'de ANOVA sonuçları sunulmuştur.

Tablo 21. Rize İlinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine ve Öğrencilerine İlişkin Algılarının Gelire Göre RŞAÖ Puanlarının Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

		N	\bar{X}	S
F1	0-1500 (1)	448	29.76	6.13
	1501-2500 (2)	432	28.18	5.99
	2501-3500 (3)	582	28.63	5.49
	3501-4500 (4)	455	28.87	5.48
	4501-5500 (5)	134	29.98	5.47
	5501-8000 (6)	109	28.67	5.40
	8001 ve üstü (7)	73	28.12	6.29
	Toplam (8)	2233	28.89	5.76
F2	0-1500 (1)	448	24.93	5.19
	1501-2500 (2)	432	23.20	4.64
	2501-3500 (3)	582	24.20	4.95
	3501-4500 (4)	455	24.91	4.80
	4501-5500 (5)	134	25.59	4.73
	5501-8000 (6)	109	25.66	4.68
	8001 ve üstü (7)	73	24.62	5.26
	Toplam (8)	2233	24.47	4.95
F3	0-1500 (1)	448	26.83	5.76
	1501-2500 (2)	432	25.14	5.52
	2501-3500 (3)	582	25.75	5.72
	3501-4500 (4)	455	26.43	5.27

	4501-5500 (5)	134	26.97	5.72
	5501-8000 (6)	109	26.72	6.19
	8001 ve üstü (7)	73	25.96	6.32
	Toplam (8)	2233	26.12	5.67
F4	0-1500 (1)	448	15.08	3.45
	1501-2500 (2)	432	14.10	3.37
	2501-3500 (3)	582	14.58	3.01
	3501-4500 (4)	455	14.70	3.10
	4501-5500 (5)	134	15.51	3.05
	5501-8000 (6)	109	15.14	3.25
	8001 ve üstü (7)	73	14.05	3.58
	Toplam (8)	2233	14.68	3.25
F5	0-1500 (1)	448	21.38	4.70
	1501-2500 (2)	432	20.10	4.49
	2501-3500 (3)	582	19.91	4.42
	3501-4500 (4)	455	20.28	4.44
	4501-5500 (5)	134	21.14	4.14
	5501-8000 (6)	109	20.41	4.94
	8001 ve üstü (7)	73	20.48	5.07
	Toplam (8)	2233	20.44	4.56
F6	0-1500 (1)	448	18.26	3.65
	1501-2500 (2)	432	17.88	3.68
	2501-3500 (3)	582	17.50	3.64
	3501-4500 (4)	455	17.90	3.08
	4501-5500 (5)	134	18.27	3.17
	5501-8000 (6)	109	18.02	3.20
	8001 ve üstü (7)	73	17.89	3.69
	Toplam (8)	2233	17.89	3.50
F7	0-1500 (1)	448	6.74	1.74
	1501-2500 (2)	432	6.95	1.74
	2501-3500 (3)	582	7.30	1.79
	3501-4500 (4)	455	7.27	1.68
	4501-5500 (5)	134	7.44	1.53
	5501-8000 (6)	109	7.61	1.45
	8001 ve üstü (7)	73	7.21	1.97
	Toplam (8)	2233	7.14	1.74
F8	0-1500 (1)	448	7.98	1.78

	1501-2500 (2)	432	7.71	1.77
	2501-3500 (3)	582	7.87	1.64
	3501-4500 (4)	455	7.92	1.63
	4501-5500 (5)	134	8.14	1.55
	5501-8000 (6)	109	8.53	1.21
	8001 ve üstü (7)	73	7.79	1.81
	Toplam (8)	2233	7.92	1.68
Toplam	0-1500 (1)	448	150.97	23.11
	1501-2500 (2)	432	143.27	20.50
	2501-3500 (3)	582	145.74	20.31
	3501-4500 (4)	455	148.29	19.82
	4501-5500 (5)	134	153.04	20.91
	5501-8000 (6)	109	150.77	21.02
	8001 ve üstü (7)	73	146.12	21.68
	Toplam (8)	2233	147.53	21.15

Tablo 21’de verilen puanların eğitime göre aralarındaki farkın istatistiksel açıdan anlamlı olup olmadığının belirlenmesi için yapılan ANOVA sonuçları Tablo 22’de verilmiştir.

Tablo 22. Rize İlinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine ve Öğrencilerine İlişkin Algılarının Gelire Göre ANOVA Sonuçları

	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P	Anlamlı Fark
Üniversitenin Rize’ye Katkısı	Gruplarasası	802.02	6	133.67	4.06	0.00*	
	Gruplarıçı	73335.86	2226	32.95			1-2, 1-3, 2-5 (B)
	Toplam	74137.88	2232				
Öğrenciye Yönelik Algı	Gruplarasası	1253.91	6	208.98	8.72	0.00*	
	Gruplarıçı	53367.72	2226	23.97			1-2, 2-3, 2-4, 2-5, 2-6 (B)
	Toplam	54621.63	2232				
Üniversitenin Şehrin ve Şehir İnsanınin Gelişimine Katkısı	Gruplarasası	906.09	6	151.01	4.74	0.00*	
	Gruplarıçı	70950.10	2226	31.87			1-2, 2-4, 2-5, (T)
	Toplam	71856.19	2232				
Üniversiteye Sağlanan Destek	Gruplarasası	367.02	6	61.17	5.88	0.00*	
	Gruplarıçı	23149.60	2226	10.40			1-2, 2-5, 5-7 (B)
	Toplam	23516.61	2232				

Üniversitenin Gelişim Düzeyi	Gruplararası	679.68	6	113.28	5.52	0.00*	1-2, 1-3, 1-4 (B)
	Gruplarıçı	45655.22	2226	20.51			
	Toplam	46334.90	2232				
Kültürel Kaynaşma	Gruplararası	173.59	6	28.93	2.37	0.03*	1-3 (T)
	Gruplarıçı	27220.19	2226	12.23			
	Toplam	27393.77	2232				
Ekonomi	Gruplararası	146.18	6	24.36	8.17	0.00*	1-3,1-4, 1-5, 1-6, 2-3, 2-5, 2-6 (T)
	Gruplarıçı	6637.70	2226	2.98			
	Toplam	6783.89	2232				
Üniversiteden Beklentiler	Gruplararası	70.50	6	11.75	4.19	0.00*	1-6, 2-6, 3-6, 4-6 (T)
	Gruplarıçı	6249.18	2226	2.81			
	Toplam	6319.67	2232				
Toplam	Gruplararası	20628.58	6	3438.10	7.83	0.00*	1-2, 1-3, 2-4, 2-5, 2-6, 3-5 (B)
	Gruplarıçı	977489.87	2226	439.12			
	Toplam	998118.44	2232				

*p<0.05

ANOVA testi sonucunda Rize İlinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'ne ve öğrencilerine ilişkin algılarının gelire göre; Üniversitenin Rize'ye Katkısı boyutunda ($F_{(6-2226)}=4.06$; $p<.05$), Öğrenciye Yönelik Algı boyutunda ($F_{(6-2226)}=8.72$; $p<.05$), Üniversitenin Şehrin ve Şehir İnsanınin Gelişimine Katkısı boyutunda ($F_{(6-2226)}=4.74$; $p<.05$), Üniversiteye Sağlanan Destek boyutunda ($F_{(6-2226)}=5.88$; $p<.05$), Üniversitenin Gelişim Düzeyi boyutunda ($F_{(6-2226)}=5.52$; $p<.05$), Kültürel Kaynaşma boyutunda ($F_{(6-2226)}=2.37$; $p<.05$), Ekonomi boyutunda ($F_{(6-2226)}=8.17$; $p<.05$), Üniversiteden Beklentiler boyutunda ($F_{(6-2226)}=4.19$; $p<.05$) ve RŞAÖ'den elde edilen puanların tamamında ($F_{(6-2226)}=7.83$; $p<.05$) istatistiksel açıdan anlamlı fark göstermektedir. Var olan bu farklılıkların hangi gruplarda olduğunu belirlemek için post hoc testlerinden yararlanılmaktadır. Grup varyanslarının homojen olduğu ve örneklem büyüklüklerinin eşit olmadığı durumlarda Bonferroni ve LSD testi, grup varyanslarının homojen olmadığı ve örneklem büyüklüklerinin eşit olmadığı durumlarda ise Tamhane's T2 testi kullanılabilir (Kayri, 2009: 56).

Üniversitenin Rize'ye katkısı boyutunda, Bonferroni testi sonuçlarına göre gelirleri 0-1500 arasında değişen katılımcıların algıları

(\bar{X} =29.76), gelirleri 1501-2500 (\bar{X} =28.18) ve 2501-3500 (\bar{X} =28.63) arasında değişen katılımcılardan daha yüksektir. Diğer bir deyişle Üniversitenin Rize'ye Katkısı boyutunda düşük gelirli katılımcılar, nispeten daha yüksek gelirli katılımcılara göre daha olumlu görüşe sahiptirler. Ayrıca gelirleri 1501-2500 arasında değişen katılımcıların algıları (\bar{X} =28.18), gelirleri 4501-5500 (\bar{X} =29.98) arasında değişen katılımcılardan daha düşüktür. Diğer bir deyişle Üniversitenin Rize'ye Katkısı boyutunda orta gelirli katılımcılar, yüksek gelirli katılımcılara göre daha olumsuz görüşe sahiptirler.

Öğrenciye Yönelik Algı boyutunda, Bonferroni testi sonuçlarına göre gelirleri 1501-2500 arasında değişen katılımcıların algıları (\bar{X} =23.20), gelirleri 0-1500 (\bar{X} =24.93), 2501-3500 (\bar{X} =24.20), 3501-4500 (\bar{X} =24.91), 4501-550 (\bar{X} =25.59) ve 5501-8000 (\bar{X} =25.66) arasında değişen katılımcılardan daha düşüktür. Diğer bir deyişle Öğrenciye Yönelik Algı boyutunda gelirleri 1501-2500 arasında değişen katılımcılar, diğer katılımcılara göre daha olumsuz görüşe sahiptirler.

Üniversitenin Şehrin ve Şehir İnsanının Gelişimine Katkısı boyutunda, Tamhane's T2 testi sonuçlarına göre gelirleri 1501-2500 arasında değişen katılımcıların algıları (\bar{X} =25.14), gelirleri 0-1500 (\bar{X} =26.83), 3501-4500 (\bar{X} =26.43) ve 4501-5500 (\bar{X} =26.97) arasında değişen katılımcılardan daha düşüktür. Diğer bir deyişle Üniversitenin Şehrin ve Şehir İnsanının Gelişimine Katkısı boyutunda gelirleri 1501-2500 arasında değişen katılımcılar, düşük gelirli, orta gelirli ve nispeten yüksek gelirli katılımcılara göre daha olumsuz görüşe sahiptirler.

Üniversiteye Sağlanan Destek boyutunda, Bonferroni testi sonuçlarına göre gelirleri 1501-2500 arasında değişen katılımcıların algıları (\bar{X} =14.10), gelirleri 0-1500 (\bar{X} =15.08) ve 4501-5500 (\bar{X} =15.51) arasında değişen katılımcılardan daha düşüktür. Diğer bir deyişle Üniversiteye Sağlanan Destek boyutunda gelirleri 1501-2500 arasında değişen katılımcılar, düşük gelirli ve yüksek gelirli katılımcılara göre daha olumsuz görüşe sahiptirler. Ayrıca gelirleri 4501-5500 arasında değişen katılımcıların algıları (\bar{X} =15.51), gelirleri 8001 ve üzeri olan katılımcılardan (\bar{X} =14.05) daha yüksektir. Diğer bir deyişle Üniversiteye Sağlanan Destek boyutunda yüksek gelirli insanların, daha yüksek gelirli insanlara göre olumlu görüşe sahip oldukları söylenebilir.

Üniversitenin Gelişim Düzeyi boyutunda, Bonferroni testi sonuçlarına göre gelirleri 0-1500 arasında değişen katılımcıların algıları (\bar{X} =21.38), gelirleri 1501-2500 (\bar{X} = 20.10), 2501-3500 (\bar{X} =19.91) ve 3501-

4500 ($\bar{X}=20.28$) arasında değişen katılımcılardan yüksektir. Diğer bir deyişle Üniversitenin Gelişim Düzeyi boyutunda oldukça düşük gelirli katılımcıların, düşük, orta ve yüksek gelirli katılımcılara göre daha olumlu görüşe sahiptirler.

Kültürel Kaynaşma boyutunda, Tamhane's T2 testi sonuçlarına göre gelirleri 0-1500 arasında değişen katılımcıların algıları ($\bar{X}=18.26$), gelirleri 2501-3500 ($\bar{X}=17.50$) arasında değişen katılımcılardan daha yüksektir. Diğer bir deyişle Kültürel Kaynaşma boyutunda oldukça düşük gelirli katılımcılar, gelirleri 2501-3500 arasında değişen katılımcılara göre daha olumlu görüşe sahiptirler.

Ekonomi boyutunda, Tamhane's T2 testi sonuçlarına göre gelirleri 0-1500 arasında değişen katılımcıların algıları ($\bar{X}=6.74$), gelirleri 2501-3500 ($\bar{X}=7.30$), 3501-4500 ($\bar{X}=7.27$), 4501-5500 ($\bar{X}=7.44$) ve 5501-8000 ($\bar{X}=7.61$) arasında değişen katılımcılardan daha düşüktür. Diğer bir deyişle Ekonomi boyutunda oldukça düşük gelirli katılımcılar, çok yüksek gelirli katılımcılar dışındaki diğer katılımcılara göre daha olumsuz görüşe sahiptirler. Ayrıca gelirleri 1501-2500 arasında değişen katılımcıların algıları ($\bar{X}=6.95$), gelirleri 2501-3500 ($\bar{X}=7.30$), 4501-5500 ($\bar{X}=7.44$) ve 5501-8000 ($\bar{X}=7.61$) arasında değişen katılımcılardan daha düşüktür. Diğer bir deyişle Ekonomi boyutunda düşük gelirli katılımcılar, çok düşük ve çok yüksek gelirli katılımcılar dışındaki diğer katılımcılara göre daha olumsuz görüşe sahiptirler.

Üniversiteden beklentiler boyutunda, Tamhane's T2 testi sonuçlarına göre gelirleri 5501-8000 arasında değişen katılımcıların algıları ($\bar{X}=8.53$), gelirleri 0-1500 ($\bar{X}=7.98$), 1501-2500 ($\bar{X}=7.71$), 2501-3500 ($\bar{X}=7.87$) ve 3501-4500 ($\bar{X}=7.92$) arasında değişen katılımcılardan daha yüksektir. Diğer bir deyişle Üniversiteden beklentiler boyutunda gelirleri 5501-8000 arasında değişen katılımcılar, orta ve daha düşük gelirli katılımcılara göre daha olumlu görüşe sahiptirler.

Ölçeğin tamamında, Bonferroni testi sonuçlarına göre gelirleri 0-1500 arasında değişen katılımcıların algıları ($\bar{X}=150.97$), gelirleri 1501-2500 ($\bar{X}=143.27$) ve 2501-3500 ($\bar{X}=145.74$) arasında değişen katılımcılardan daha yüksektir. Diğer bir deyişle ölçeğin tamamında, gelirleri 0-1500 arasında değişen katılımcılar, gelirleri 1501-2500 ve 2501-3500 arasında değişen katılımcılara göre daha olumlu görüşe sahiptirler. Gelirleri 1501-2500 arasında değişen katılımcıların algıları ($\bar{X}=143.27$), gelirleri 3501-4500 ($\bar{X}=148.29$), 4501-5500 ($\bar{X}=153.04$) ve 5501-8000 ($\bar{X}=150.77$) arasında değişen katılımcılardan daha düşüktür. Diğer bir deyişle gelirleri 1501-2500

arasında değişen katılımcılar, çok yüksek gelirli katılımcılar dışındaki yüksek gelirli katılımcılara göre daha olumsuz görüşe sahiptirler. Ayrıca gelirleri 2501-3500 arasında değişen katılımcıların algıları (\bar{X} =145.74), gelirleri 4501-5500 (\bar{X} =153.04) arasında değişen katılımcılardan daha düşüktür. Diğer bir deyişle gelirleri 2501-3500 arasında değişen katılımcılar, gelirleri 4501-5500 arasında değişen katılımcılara göre daha olumsuz görüşe sahiptirler.

7. Rize İlinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine ve Öğrencilerine İlişkin Algılarının Rize’de Oturma Süresine Göre ANOVA Testi Sonuçları

Araştırmada Rize İlinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine ve öğrencilerine ilişkin algılarının Rize’de oturma süresine göre istatistiksel olarak anlamlı fark gösterip göstermediği belirlenmiştir. Rize’de oturma süresi değişkeni 1 yıldan az, 1-3 yıl, 4-7 yıl, 8-11 yıl, 12-15 yıl, 16-19 yıl ve 20 yıl ve üstü olmak üzere sekiz kategoriden oluşturulmuştur. Buna göre RŞAÖ’den alınan puanlar sürekli, ortalamaları karşılaştırılacak sekiz bağımsız örneklem söz konusu olduğu için veriler ANOVA ile çözümlenmiştir. Cevaplar incelendiğinde 25 katılımcı bu soruya cevap vermemiştir. Bu nedenle ilgili katılımcılar analize dahil edilmemiştir. İlk olarak Tablo 23’de Rize’de oturma süresi göre üniversite öğrencilerinin RŞAÖ’den aldıkları puanların ortalaması ve standart sapması verilmiş, daha sonra Tablo 24’de ANOVA sonuçları sunulmuştur.

Tablo 23. Rize İlinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine ve Öğrencilerine İlişkin Algılarının Rize’de Oturma Süresine Göre RŞAÖ Puanlarının Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

		N	\bar{X}	S
F1	1 yıldan az (1)	60	28.22	6.27
	1-3 yıl (2)	182	27.69	6.12
	4-7 yıl (3)	184	28.29	5.99
	8-11 yıl (4)	109	28.48	5.70
	12-15 yıl (5)	113	28.90	5.47
	16-19 yıl (6)	249	27.91	5.62
	20 yıl ve üstü (7)	1389	29.31	5.67
	Toplam (8)	2286	28.86	5.76
F2	1 yıldan az (1)	60	24.03	4.72
	1-3 yıl (2)	182	23.86	5.23
	4-7 yıl (3)	184	24.34	5.30
	8-11 yıl (4)	109	24.58	4.47

	12-15 yıl (5)	113	24.02	5.02
	16-19 yıl (6)	249	23.88	5.22
	20 yıl ve üstü (7)	1389	24.72	4.80
	Toplam (8)	2286	24.47	4.93
F3	1 yıldan az (1)	60	26.57	6.19
	1-3 yıl (2)	182	24.62	5.91
	4-7 yıl (3)	184	25.68	5.77
	8-11 yıl (4)	109	26.38	5.15
	12-15 yıl (5)	113	25.97	5.56
	16-19 yıl (6)	249	25.69	5.28
	20 yıl ve üstü (7)	1389	26.37	5.68
	Toplam (8)	2286	26.09	5.67
F4	1 yıldan az (1)	60	14.25	2.87
	1-3 yıl (2)	182	14.03	3.05
	4-7 yıl (3)	184	14.24	3.27
	8-11 yıl (4)	109	14.50	2.89
	12-15 yıl (5)	113	14.98	3.10
	16-19 yıl (6)	249	14.31	3.16
	20 yıl ve üstü (7)	1389	14.86	3.32
	Toplam (8)	2286	14.66	3.25
F5	1 yıldan az (1)	60	19.27	4.68
	1-3 yıl (2)	182	18.95	4.22
	4-7 yıl (3)	184	19.49	4.63
	8-11 yıl (4)	109	19.65	4.44
	12-15 yıl (5)	113	19.85	4.29
	16-19 yıl (6)	249	19.48	4.51
	20 yıl ve üstü (7)	1389	21.07	4.51
	Toplam (8)	2286	20.43	4.56
F6	1 yıldan az (1)	60	17.85	3.89
	1-3 yıl (2)	182	16.59	3.99
	4-7 yıl (3)	184	17.37	3.80
	8-11 yıl (4)	109	18.13	2.98
	12-15 yıl (5)	113	17.55	3.70
	16-19 yıl (6)	249	17.43	3.52
	20 yıl ve üstü (7)	1389	18.20	3.36
	Toplam (8)	2286	17.88	3.51
F7	1 yıldan az (1)	60	7.33	1.94

	1-3 yıl (2)	182	7.46	1.94
	4-7 yıl (3)	184	7.39	1.87
	8-11 yıl (4)	109	7.45	1.61
	12-15 yıl (5)	113	7.07	2.05
	16-19 yıl (6)	249	6.92	1.78
	20 yıl ve üstü (7)	1389	7.05	1.65
	Toplam (8)	2286	7.12	1.74
F8	1 yıldan az (1)	60	7.67	1.68
	1-3 yıl (2)	182	7.88	1.75
	4-7 yıl (3)	184	7.99	1.80
	8-11 yıl (4)	109	7.83	1.51
	12-15 yıl (5)	113	7.86	1.74
	16-19 yıl (6)	249	7.86	1.72
	20 yıl ve üstü (7)	1389	7.94	1.67
	Toplam (8)	2286	7.92	1.69
Toplam	1 yıldan az (1)	60	145.18	23.63
	1-3 yıl (2)	182	141.08	20.59
	4-7 yıl (3)	184	144.79	21.42
	8-11 yıl (4)	109	146.98	17.83
	12-15 yıl (5)	113	146.20	20.21
	16-19 yıl (6)	249	143.48	20.26
	20 yıl ve üstü (7)	1389	149.52	21.34
	Toplam (8)	2286	147.41	21.20

Tablo 23’de verilen puanların Rize’de oturma süresine göre aralarındaki farkın istatistiksel açıdan anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan ANOVA sonuçları Tablo 24’de verilmiştir.

Tablo 24. Rize İlinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine ve Öğrencilerine İlişkin Algıların Rize’de Oturma Süresine Göre ANOVA Sonuçları

	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P	Anlamlı Fark
Üniversitenin Rize’ye Katkısı	Gruplararası	862.29	6	143.71	4.37	0.00*	2-7, 6-7 (B)
	Gruplariçi	74916.20	2279	32.87			
	Toplam	75778.49	2285				
Öğrenciye Yönelik Algı	Gruplararası	277.11	6	46.18	1.91	0.08	
	Gruplariçi	55170.06	2279	24.21			
	Toplam	55447.17	2285				

Üniversitenin Şehrin ve Şehir İnsanın Gelişimine Katkısı	Gruplarasası	595.64	6	99.27	3.11	0.00*	
	Gruplarıçı	72756.73	2279	31.92			2-7 (B)
	Toplam	73352.37	2285				
Üniversiteye Sağlanan Destek	Gruplarasası	218.46	6	36.41	3.48	0.00*	
	Gruplarıçı	23846.34	2279	10.46			2-7 (B)
	Toplam	24064.81	2285				
Üniversitenin Gelişim Düzeyi	Gruplarasası	1541.58	6	256.93	12.75	0.00*	1-7, 2-7,
	Gruplarıçı	45941.57	2279	20.16			3-7, 4-7,
	Toplam	47483.15	2285				6-7 (B)
Kültürel Kaynaşma	Gruplarasası	560.96	6	93.49	7.72	0.00*	
	Gruplarıçı	27614.51	2279	12.12			2-4, 2-7,
	Toplam	28175.47	2285				6-7 (T)
Ekonomi	Gruplarasası	66.60	6	11.10	3.68	0.00*	
	Gruplarıçı	6879.86	2279	3.02			2-6 (B)
	Toplam	6946.46	2285				
Üniversiteden Beklentiler	Gruplarasası	8.14	6	1.36	0.48	0.83	
	Gruplarıçı	6508.56	2279	2.86			
	Toplam	6516.71	2285				
Toplam	Gruplarasası	19086.60	6	3181.10	7.19	0.00*	
	Gruplarıçı	1007699.05	2279	442.17			2-7, 6-7
	Toplam	1026785.65	2285				(B)

*p<0.05

ANOVA testi sonucunda Rize İlinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'ne ve öğrencilerine ilişkin algılarının Rize'de oturma süresine göre; Öğrenciye Yönelik Algı boyutunda ($F_{(6-2279)}=1.91$; $p>.05$) ve Üniversiteden Beklentiler boyutunda ($F_{(6-2279)}=.48$; $p>.05$) istatistiksel açıdan anlamlı fark göstermemektedir.

Bununla birlikte Üniversitenin Rize'ye Katkısı boyutunda ($F_{(6-2279)}=4.37$; $p<.05$), Üniversitenin Şehrin ve Şehir İnsanın Gelişimine Katkısı boyutunda ($F_{(6-2279)}=3.11$; $p<.05$), Üniversiteye Sağlanan Destek boyutunda ($F_{(6-2279)}=3.48$; $p<.05$), Üniversitenin Gelişim Düzeyi boyutunda ($F_{(6-2279)}=12.75$; $p<.05$), Kültürel Kaynaşma boyutunda ($F_{(6-2279)}=7.72$; $p<.05$), Ekonomi boyutunda ($F_{(6-2279)}=3.68$; $p<.05$), ve RŞAÖ'den elde edilen puanların tamamında ($F_{(6-2279)}=7.19$; $p<.05$) istatistiksel açıdan anlamlı fark göstermektedir. Var olan bu farklılıkların hangi gruplarda olduğunu belirlemek için post hoc testlerinden yararlanılmaktadır. Grup varyanslarının homojen olduğu ve örneklem büyüklüklerinin eşit olmadığı durumlarda Bonferroni ve LSD testi, grup varyanslarının homojen olmadığı ve ör-

neklem büyüklüklerinin eşit olmadığı durumlarda ise Tamhane's T2 testi kullanılabilir (Kayri, 2009: 56).

Üniversitenin Rize'ye katkısı boyutunda, Bonferroni testi sonuçlarına göre Rize'de oturma süreleri 20 yıl ve üstü olan katılımcıların algıları ($\bar{X}=29.31$), 1-3 yıl ($\bar{X}=27.69$) ve 16-19 yıl ($\bar{X}=27.91$) arasında oturan katılımcılardan daha yüksektir. Diğer bir deyişle Üniversitenin Rize'ye Katkısı boyutunda Rize'de oturma süreleri 20 yıl ve üstü olan katılımcılar, 1-3 yıl ile 16-19 yıl olan katılımcılara göre daha olumlu görüşe sahiptirler.

Üniversitenin Şehrin ve Şehir İnsanının Gelişimine Katkısı boyutunda, Bonferroni testi sonuçlarına göre Rize'de oturma süreleri 20 yıl ve üstü olan katılımcıların algıları ($\bar{X}=26.37$), 1-3 yıl ($\bar{X}=24.62$) arasında oturan katılımcılardan daha yüksektir. Diğer bir deyişle Üniversitenin Şehrin ve Şehir İnsanının Gelişimine Katkısı boyutunda Rize'de oturma süreleri 20 yıl ve üstü olan katılımcılar, 1-3 yıl olan katılımcılara göre daha olumlu görüşe sahiptirler.

Üniversiteye Sağlanan Destek boyutunda Bonferroni testi sonuçlarına göre Rize'de oturma süreleri 20 yıl ve üstü olan katılımcıların algıları ($\bar{X}=14.86$), 1-3 yıl ($\bar{X}=14.03$) arasında oturan katılımcılardan daha yüksektir. Diğer bir deyişle Üniversiteye Sağlanan Destek boyutunda Rize'de oturma süreleri 20 yıl ve üstü olan katılımcılar, 1-3 yıl olan katılımcılara göre daha olumlu görüşe sahiptirler.

Üniversitenin Gelişim Düzeyi boyutunda, Bonferroni testi sonuçlarına göre Rize'de oturma süreleri 20 Yıl ve üstü olan katılımcıların algıları ($\bar{X}=21.07$), kalma süreleri 1 yıldan az ($\bar{X}=19.27$), 1-3 yıl ($\bar{X}=18.95$), 4-7 yıl ($\bar{X}=19.49$), 8-11 yıl ($\bar{X}=19.65$) ve 16-19 yıl ($\bar{X}=19.48$) arasında değişen katılımcılardan yüksektir. Diğer bir deyişle Üniversitenin Gelişim Düzeyi boyutunda Rize'de oturma süreleri 20 Yıl ve üstü olan katılımcılar, diğer katılımcılara göre daha olumlu görüşe sahiptirler.

Kültürel Kaynaşma boyutunda, Tamhane's T2 testi sonuçlarına göre Rize'de oturma süreleri 20 yıl ve üstü olan katılımcıların algıları ($\bar{X}=18.20$), kalma süreleri 1-3 yıl ($\bar{X}=16.59$) ve 16-19 yıl ($\bar{X}=17.43$) arasında değişen katılımcılardan yüksektir. Diğer bir deyişle Kültürel Kaynaşma boyutunda Rize'de oturma süreleri 20 Yıl ve üstü olan katılımcılar, diğer katılımcılara göre daha olumlu görüşe sahiptirler. Ayrıca, kalma süreleri 1-3 yıl arasında değişen katılımcıların algıları ($\bar{X}=16.59$), 8-11 yıl arasında kalan katılımlardan ($\bar{X}=18.13$) düşüktür. Diğer bir ifadeyle kültürel Kaynaşma boyutunda, kalma süreleri 1-3 yıl arasında değişen katılımcılar, kalma süresi 8-11 yıl arasında kalan katılımcılardan daha olumsuz görüş-

lere sahiptirler.

Ekonomi boyutunda, Bonferroni testi sonuçlarına göre Rize’de oturma süreleri 1-3 yıl arasında değişen katılımcıların algıları ($\bar{X}=7.46$), kalma süreleri 16-19 yıl ($\bar{X}=6.92$) arasında değişen katılımcılardan daha yüksektir. Diğer bir deyişle Ekonomi boyutunda Rize’de oturma süreleri 1-3 yıl arasında değişen katılımcılar, kalma süreleri 16-19 yıl arasında değişen katılımcılara göre daha olumlu görüşe sahiptirler.

Ölçeğin tamamında, Bonferroni testi sonuçlarına göre Rize’de oturma süreleri 20 yıl ve üstü olan katılımcıların algıları ($\bar{X}=149.52$), kalma süreleri 1-3 yıl ($\bar{X}=141.08$) ve 16-19 yıl ($\bar{X}=143.48$) arasında oturan katılımcılardan daha yüksektir. Diğer bir deyişle ölçeğin tamamında Rize’de oturma süreleri 20 yıl ve üstü olan katılımcılar, 1-3 yıl ile 16-19 yıl olan katılımcılara göre daha olumlu görüşe sahiptirler.

8. Rize İlinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi ve Öğrencilerine İlişkin Algılarının İkamet Yerine Göre ANOVA Testi Sonuçları

Araştırmada Rize İlinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi ve öğrencilerine ilişkin algılarının ikamet yerine göre istatistiksel olarak anlamlı fark gösterip göstermediği belirlenmiştir. İkamet Yeri değişkeni Ardeşen, Çamlıhemşin, Çayeli, Derepazarı, Fındıklı, Güneysu, Hemşin, İkizdere, İyidere, Kalkandere, Merkez ve Pazar olmak üzere on iki kategoriden oluşturulmuştur. Ancak Çamlıhemşin, Derepazarı, Hemşin, İkizdere, İyidere ve Kalkandere kategorilerini tercih eden katılımcılar diğer katılımcılarla karşılaştırıldığında sayıca az olduklarından ve bu durum ikamet yeri değişkenine göre ortalamaları karşılaştırmada sorun oluşturacağından bu seçenekler diğer kategorilerle birleştirilerek ikamet yeri değişkeni Ardeşen & Fındıklı & Çamlıhemşin (AFÇ), Hemşin & Pazar (HP), Çayeli, Güneysu, Kalkandere & İyidere & İkizdere & Derepazarı (KİİD) ve Merkez olarak 6 kategori şeklinde düzenlenmiştir. Buna göre RŞAÖ’den alınan puanlar sürekli, ortalamaları karşılaştırılacak altı bağımsız örneklem söz konusu olduğu için veriler ANOVA ile çözümlenmiştir. İlk olarak Tablo 25’de ikamet yerine göre katılımcıların RŞAÖ’den aldıkları puanların ortalaması ve standart sapması verilmiş, daha sonra Tablo 26’da ANOVA sonuçları sunulmuştur.

Tablo 25. Rize İlinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine ve Öğrencilerine İlişkin Algılarının İkamet Yeri Göre RŞAO Puanlarının Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

		N	\bar{X}	S
F1	AFÇ (1)	290	28.30	6.45
	HP (2)	265	29.95	5.20
	Çayeli (3)	314	28.89	6.01
	Güneysu (4)	103	30.38	4.82
	KİİD (5)	250	28.88	5.64
	Merkez (6)	1089	28.59	5.67
	Toplam (7)	2311	28.86	5.75
F2	AFÇ (1)	290	23.78	5.27
	HP (2)	265	25.88	4.95
	Çayeli (3)	314	24.12	4.94
	Güneysu (4)	103	25.25	5.39
	KİİD (5)	250	24.20	5.03
	Merkez (6)	1089	24.35	4.70
	Toplam (7)	2311	24.45	4.93
F3	AFÇ (1)	290	25.21	6.04
	HP (2)	265	26.90	5.55
	Çayeli (3)	314	25.95	6.04
	Güneysu (4)	103	27.71	5.07
	KİİD (5)	250	26.28	5.61
	Merkez (6)	1089	25.97	5.50
	Toplam (7)	2311	26.09	5.67
F4	AFÇ (1)	290	14.36	3.54
	HP (2)	265	15.35	3.01
	Çayeli (3)	314	14.75	3.35
	Güneysu (4)	103	15.35	3.41
	KİİD (5)	250	14.16	3.68
	Merkez (6)	1089	14.58	3.03
	Toplam (7)	2311	14.65	3.25
F5	AFÇ (1)	290	19.62	4.93
	HP (2)	265	21.10	4.44
	Çayeli (3)	314	20.30	4.70
	Güneysu (4)	103	21.65	4.55
	KİİD (5)	250	20.12	4.78

	Merkez (6)	1089	20.47	4.35
	Toplam (7)	2311	20.43	4.56
F6	AFÇ (1)	290	17.10	4.19
	HP (2)	265	18.46	3.25
	Çayeli (3)	314	18.21	3.49
	Güneysu (4)	103	18.77	3.77
	KiİD (5)	250	17.42	3.54
	Merkez (6)	1089	17.83	3.31
	Toplam (7)	2311	17.86	3.52
F7	AFÇ (1)	290	6.92	1.90
	HP (2)	265	7.19	1.77
	Çayeli (3)	314	7.09	1.78
	Güneysu (4)	103	6.82	1.82
	KiİD (5)	250	6.98	1.88
	Merkez (6)	1089	7.22	1.64
	Toplam (7)	2311	7.12	1.75
F8	AFÇ (1)	290	8.04	1.79
	HP (2)	265	8.12	1.36
	Çayeli (3)	314	7.89	1.72
	Güneysu (4)	103	8.60	1.39
	KiİD (5)	250	7.82	1.80
	Merkez (6)	1089	7.79	1.71
	Toplam (7)	2311	7.91	1.69
Toplam	AFÇ (1)	290	143.34	24.18
	HP (2)	265	152.95	21.20
	Çayeli (3)	314	147.20	22.44
	Güneysu (4)	103	154.52	20.80
	KiİD (5)	250	145.84	22.03
	Merkez (6)	1089	146.81	19.33
	Toplam (7)	2311	147.37	21.18

Tablo 25’de verilen puanların ikamet yerine göre aralarındaki farkın istatistiksel açıdan anlamlı olup olmadığının belirlenmesi için yapılan ANOVA sonuçları Tablo 26’da verilmiştir.

Tablo 26. Rize İlinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine ve Öğrencilerine İlişkin Algılarının İkamet Yerine Göre ANOVA Sonuçları

	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P	Anlamlı Fark
Üniversitenin Rize'ye Katkısı	Gruplarasası	727.68	5	145.54	4.43	0.00*	1-2, 1-4, 2-6, 4-6 (T)
	Gruplariçi	75678.89	2305	32.83			
	Toplam	76406.58	2310				
Öğrenciye Yönelik Algı	Gruplarasası	796.81	5	159.36	6.63	0.00*	1-2, 2-3, 2-5, 2-6 (T)
	Gruplariçi	55444.44	2305	24.05			
	Toplam	56241.26	2310				
Üniversitenin Şehrin ve Şehir İnsanın Gelişimine Katkısı	Gruplarasası	696.96	5	139.39	4.37	0.00*	1-2, 1-4, 4-6 (B)
	Gruplariçi	73452.77	2305	31.87			
	Toplam	74149.74	2310				
Üniversiteye Sağlanan Destek	Gruplarasası	272.62	5	54.52	5.22	0.00*	1-2, 2-5, 2-6 (T)
	Gruplariçi	24071.06	2305	10.44			
	Toplam	24343.68	2310				
Üniversitenin Gelişim Düzeyi	Gruplarasası	492.97	5	98.59	4.78	0.00*	1-2, 1-4 (B)
	Gruplariçi	47550.35	2305	20.63			
	Toplam	48043.32	2310				
Kültürel Kaynaşma	Gruplarasası	437.20	5	87.44	7.16	0.00*	1-2, 1-3, 1-4, 2-5, 4-5 (T)
	Gruplariçi	28137.05	2305	12.21			
	Toplam	28574.24	2310				
Ekonomi	Gruplarasası	39.58	5	7.92	2.60	0.02*	1-2, 1-6, 2-4, 4-6, 5-6 (LSD)
	Gruplariçi	7020.70	2305	3.05			
	Toplam	7060.28	2310				
Üniversiteden Beklentiler	Gruplarasası	84.93	5	16.99	6.01	0.00*	1-4, 2-4, 2-6, 3-4, 4-5, 4-6 (T)
	Gruplariçi	6516.24	2305	2.83			
	Toplam	6601.17	2310				
Toplam	Gruplarasası	19183.72	5	3836.74	8.70	0.00*	1-2, 1-4, 2-3, 2-5, 2-6, 3-4, 4-5, 4-6 (T)
	Gruplariçi	1016797.73	2305	441.13			
	Toplam	1035981.45	2310				

*p<0.05

ANOVA testi sonucunda Rize İlinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine ve öğrencilerine ilişkin algılarının ikamet yerine göre; Üniversitenin Rize'ye Katkısı boyutunda ($F_{(5-2305)}=4.43$; $p<.05$), Öğrenciye Yönelik Algı boyutunda ($F_{(5-2305)}=6.63$; $p<.05$), Üniversitenin Şehrin ve Şehir İnsanın Gelişimine Katkısı boyutunda ($F_{(5-2305)}=4.37$; $p<.05$), Üniversiteye Sağlanan Destek boyutunda ($F_{(5-2305)}=5.22$; $p<.05$), Üniversitenin Gelişim Düzeyi

boyutunda ($F_{(5-2305)}=4.78$; $p<.05$), Kültürel Kaynaşma boyutunda ($F_{(5-2305)}=7.16$; $p<.05$), Ekonomi boyutunda ($F_{(5-2305)}=2.60$; $p<.05$), Üniversitelerden Beklentiler boyutunda ($F_{(5-2305)}=6.01$; $p<.05$) ve RŞAÖ'den elde edilen puanların tamamında ($F_{(5-2305)}=8.70$; $p<.05$) istatistiksel açıdan anlamlı fark göstermektedir. Var olan bu farklılıkların hangi gruplarda olduğunu belirlemek için post hoc testlerinden yararlanılmaktadır. Grup varyanslarının homojen olduğu ve örneklem büyüklüklerinin eşit olmadığı durumlarda Bonferroni ve LSD testi, grup varyanslarının homojen olmadığı ve örneklem büyüklüklerinin eşit olmadığı durumlarda ise Tamhane's T2 testi kullanılabilir (Kayri, 2009: 56).

Üniversitenin Rize'ye katkısı boyutunda, Tamhane's T2 testi sonuçlarına göre ikamet yerleri AFÇ olan katılımcıların algıları ($\bar{X}=28.30$), ikamet yerleri HP ($\bar{X}=29.95$) ve Güneysu ($\bar{X}=30.38$) olan katılımcılardan daha düşüktür. Diğer bir deyişle Üniversitenin Rize'ye Katkısı boyutunda AFÇ ilçelerinde ikamet eden katılımcılar, HP ve Güneysu ilçelerinde ikamet eden katılımcılara göre daha olumsuz görüşe sahiptirler. Ayrıca Rize Merkez ilçesinde oturan katılımcıların algıları ($\bar{X}=28.59$), ikamet yerleri HP ($\bar{X}=29.95$) ve Güneysu ($\bar{X}=30.38$) olan katılımcılardan daha düşüktür. Diğer bir deyişle Üniversitenin Rize'ye Katkısı boyutunda merkez ilçede ikamet eden katılımcılar, HP ve Güneysu ilçelerinde ikamet eden katılımcılara göre daha olumsuz görüşe sahiptirler.

Öğrenciye Yönelik Algı boyutunda, Tamhane's T2 testi sonuçlarına göre ikamet yerleri HP olan katılımcıların algıları ($\bar{X}=25.88$), ikamet yerleri AFÇ ($\bar{X}=23.78$), Çayeli ($\bar{X}=24.12$), KİİD ($\bar{X}=24.20$) ve Merkez ($\bar{X}=24.45$) olan katılımcılardan daha yüksektir. Diğer bir deyişle Öğrenciye Yönelik Algı boyutunda ikamet yerleri HP ilçelerinde ikamet eden katılımcılar, Güneysu dışındaki diğer ilçelerinde ikamet eden katılımcılardan daha olumlu görüşe sahiptirler.

Üniversitenin Şehrin ve Şehir İnsanın Gelişimine Katkısı boyutunda, Bonferroni testi sonuçlarına göre AFÇ ilçelerinde ikamet eden katılımcıların algıları ($\bar{X}=25.21$), ikamet yerleri HP ($\bar{X}=26.90$) ve Güneysu ($\bar{X}=27.71$) olan katılımcılardan daha düşüktür. Diğer bir deyişle Üniversitenin Şehrin ve Şehir İnsanın Gelişimine Katkısı boyutunda AFÇ ilçelerinde ikamet eden katılımcılar, HP ve Güneysu ilçelerinde ikamet eden katılımcılara göre daha olumsuz görüşe sahiptirler. Ayrıca ikamet yerleri Güneysu olan katılımcıların algıları ($\bar{X}=27.71$), ikamet yerleri merkez ilçe olan katılımcılardan ($\bar{X}=25.97$) daha yüksektir. Diğer bir deyişle Üniversitenin Şehrin ve Şehir İnsanın Gelişimine Katkısı boyutunda Güneysu ilçesinde ikamet eden katılımcılar, merkez ilçede ikamet eden katılımcıla-

ra göre olumlu görüşe sahip oldukları söylenebilir.

Üniversiteye Sağlanan Destek boyutunda, Tamhane's T2 testi sonuçlarına göre ikamet yerleri HP olan katılımcıların algıları (\bar{X} =15.35), ikamet yerleri AFÇ (\bar{X} =14.36), KIİD (\bar{X} =14.16) ve Merkez (\bar{X} =14.58) olan katılımcılardan daha yüksektir. Diğer bir deyişle Üniversiteye Sağlanan Destek boyutunda HP ilçelerinde ikamet eden katılımcılar, AFÇ, KIİD ve Merkez ilçelerinde ikamet eden katılımcılara göre daha olumlu görüşe sahiptirler.

Üniversitenin Gelişim Düzeyi boyutunda, Bonferroni testi sonuçlarına göre ikamet yerleri AFÇ olan katılımcıların algıları (\bar{X} =19.62), ikamet yerleri HP (\bar{X} = 21.10) ve Güneysu (\bar{X} =21.65) olan katılımcılardan düşüktür. Diğer bir deyişle Üniversitenin Gelişim Düzeyi boyutunda AFÇ ilçelerinde ikamet eden katılımcıların, HP ve Güneysu ilçelerinde ikamet eden katılımcılara göre daha olumsuz görüşe sahiptirler.

Kültürel Kaynaşma boyutunda, Tamhane's T2 testi sonuçlarına göre ikamet yerleri AFÇ olan katılımcıların algıları (\bar{X} =17.10), ikamet yerleri HP (\bar{X} =18.46), Çayeli (\bar{X} =18.21) ve Güneysu (\bar{X} =18.77) olan katılımcılardan daha düşüktür. Diğer bir deyişle Kültürel Kaynaşma boyutunda AFÇ ilçelerinde ikamet eden katılımcılar, HP, Çayeli ve Güneysu ilçelerinde ikamet eden katılımcılara göre daha olumsuz görüşe sahiptirler. Ayrıca ikamet yerleri KIİD olan katılımcıların algıları (\bar{X} =17.42), ikamet yerleri HP (\bar{X} =18.46) ve Güneysu (\bar{X} =18.77) olan katılımcılardan daha düşüktür. Diğer bir deyişle Kültürel Kaynaşma boyutunda KIİD ilçelerinde ikamet eden katılımcılar, HP ve Güneysu ilçelerinde ikamet eden katılımcılara göre daha olumsuz görüşe sahiptirler.

Ekonomi boyutunda, LSD testi sonuçlarına göre ikamet yerleri AFÇ olan katılımcıların algıları (\bar{X} =6.92), ikamet yerleri HP (\bar{X} =7.19) ve Merkez (\bar{X} =7.22) olan katılımcılardan daha düşüktür. Diğer bir deyişle Ekonomi boyutunda AFÇ ilçelerinde ikamet eden katılımcılar, HP ve Merkez ilçelerinde ikamet eden katılımcılara göre daha olumsuz görüşe sahiptirler. İkamet yerleri HP olan katılımcıların algıları (\bar{X} =7.19), ikamet yeri Güneysu (\bar{X} =6.82) olan katılımcılardan daha yüksektir. Diğer bir deyişle Ekonomi boyutunda HP ilçelerinde ikamet eden katılımcılar, Güneysu ilçesinde ikamet eden katılımcılara göre daha olumlu görüşe sahiptirler. Ayrıca ikamet yerleri Merkez olan katılımcıların algıları (\bar{X} =7.22), ikamet yerleri Güneysu (\bar{X} =6.82) ve KIİD (\bar{X} =6.98) olan katılımcılardan daha yüksektir. Diğer bir deyişle Ekonomi boyutunda Merkez ilçede ikamet eden katılımcılar, Güneysu ve KIİD ilçelerinde ikamet eden katılımcılara göre daha olumlu görüşe sahiptirler.

Üniversiteden beklentiler boyutunda, Tamhane's T2 testi sonuçlarına göre ikamet yeri Güneysu olan katılımcıların algıları ($\bar{X}=8.60$), ikamet yerleri AFÇ ($\bar{X}=8.04$), HP ($\bar{X}=8.12$), Çayeli ($\bar{X}=7.89$), KIİD ($\bar{X}=7.82$) ve Merkez ($\bar{X}=7.79$) olan katılımcılardan daha yüksektir. Diğer bir deyişle Üniversiteden beklentiler boyutunda Güneysu ilçesinde ikamet eden katılımcılar, AFÇ, HP, Çayeli, KIİD ve Merkez ilçelerinde ikamet eden katılımcılara göre daha olumlu görüşe sahiptirler. Ayrıca ikamet yeri Merkez olan katılımcıların algıları ($\bar{X}=7.79$), ikamet yerleri HP ($\bar{X}=8.12$) olan katılımcılardan daha düşüktür. Diğer bir deyişle Üniversiteden beklentiler boyutunda Merkez ilçede ikamet eden katılımcılar, HP ilçelerinde ikamet eden katılımcılara göre daha olumsuz görüşe sahiptirler.

Ölçeğin tamamında, Bonferroni testi sonuçlarına göre ikamet yerleri AFÇ olan katılımcıların algıları ($\bar{X}=143.34$), ikamet yerleri HP ($\bar{X}=152.95$) ve Güneysu ($\bar{X}=154.52$) olan katılımcılardan daha düşüktür. Diğer bir deyişle ölçeğin tamamında, AFÇ ilçelerinde ikamet eden katılımcılar, HP ve Güneysu ilçelerinde ikamet eden katılımcılara göre daha olumsuz görüşe sahiptirler. İkamet yerleri HP olan katılımcıların algıları ($\bar{X}=152.95$), ikamet yerleri Çayeli ($\bar{X}=147.20$), KIİD ($\bar{X}=145.84$) ve Merkez ($\bar{X}=146.81$) olan katılımcılardan daha yüksektir. Diğer bir deyişle HP ilçelerinde ikamet eden katılımcılar, Çayeli, KIİD ve Merkez ilçelerinde ikamet eden katılımcılara göre daha olumlu görüşe sahiptirler. Ayrıca ikamet yeri Güneysu olan katılımcıların algıları ($\bar{X}=154.52$), ikamet yerleri Çayeli ($\bar{X}=147.20$), KIİD ($\bar{X}=145.84$) ve Merkez ($\bar{X}=146.81$) olan katılımcılardan daha yüksektir. Diğer bir deyişle Güneysu ilçesinde ikamet eden katılımcılar, Çayeli, KIİD ve Merkez ilçelerinde ikamet eden katılımcılara göre daha olumlu görüşe sahiptirler.

III. RİZE İLİNİN RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİNE VE ÖĞRENCİLERİNE İLİŞKİN ALGILARINA VE BEKLENTİLERİNE YÖNELİK GENEL SONUÇLAR

Yapılan bu araştırmada Rize ili ve ilçelerinde yaşayan halkın, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'ne ve öğrencilerine ilişkin algılarının ve beklentilerinin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Belirlenen amaç doğrultusunda ilgili literatürdeki ölçeklerden yararlanılarak "Rize İli Şehir Algı Ölçeği (RŞAÖ)" geliştirilmiştir. Geliştirilen ölçek; Üniversitenin Rize'ye Katkısı (8 soru), Öğrenciye Yönelik Algı (7 Soru), Üniversitenin Şehrin ve Şehir İnsanın Gelişimine Katkısı (8 Soru), Üniversiteye Sağlanan Destek (4 Soru), Üniversitenin Gelişim Düzeyi (6 Soru), Kültürel Kaynaşma (5 Soru), Ekonomi (2 Soru) ve Üniversiteden Beklentiler (2 Soru) olmak üzere-

re 8 boyuttan ve 42 maddeden oluşmaktadır.

Psikometrik özellikleri belirlenen ve Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi ile Öğrencilerine yönelik algıları ölçmek üzere geliştirilen RŞAÖ, Rize ili ve ilçelerinde bulunan lise öğrencisi, ev kadını, öğretmen, polis, esnaf, serbest meslek, sanayici, işçi, basın mensubu, kamuoyu önderleri, üst düzey yönetici, memur olmak üzere 12 adet meslek grubuna uygulanmıştır. Araştırmaya Rize ili ve ilçelerinde ikamet eden söz konusu meslek gruplarına mensup 2311 kişi katılmıştır. Anketten elde edilen veriler çeşitli istatistiksel teknikler kullanılarak analiz edilmiştir.

Araştırmanın uygulama kısmında öncelikle anket katılımcıların cinsiyet, yaş, medeni durum, eğitim durumu, meslek, gelir durumu, Rize’de oturma süresi ve ikamet yeri değişkenlerine göre demografik özelliklerine yönelik bilgiler verilmiştir. Verilen bilgilere göre katılımcıların %33.4’ü kadın, %65.3’sinin erkek oldukları görülmektedir. Ayrıca katılımcıların yaşları incelendiğinde en fazla 31-40 yaş aralığında olduğu, medeni durumları incelendiğinde çoğunun evli olduğu belirlenmiştir. Katılımcıların eğitim durumları incelendiğinde en fazla üniversite mezunundan oluşmaktadır. Meslekleri bakımından ise en fazla serbest meslek mensubunun olduğu görülmüştür. Söz konusu katılımcıların gelir durumları incelendiğinde en fazla 2501-3500 TL arasında olduğu, Rize’de Oturma Süresi incelendiğinde en fazla 20 ve üstü yıl Rize’de kaldıkları ve ikamet ettikleri yerler incelendiğinde ise en fazla Rize merkezde ikamet ettikleri görülmektedir.

Katılımcıların, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine ve öğrencilerine ilişkin algılarının ve beklentilerinin belirlenmesi amacıyla RTEÜ ile Bağlantı Durumu, RTEÜ’yü Takip Durumu, Rize Halkının Başka Üniversiteler Hakkındaki Bilgisi, Rize Halkının RTEÜ’yü Tercih Durumu, Rize Halkının RTEÜ’nün Sunduğu İmkânlardan Yararlanma Durumu, Rize Halkının Öğrenci ile Apartmanını Paylaşma ve Ev Kiralama Durumu ile Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesinde Öncelik Verilmesi Gereken Alanlar, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi’nde Açılması İstenen Fakülteler, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi’nde Görmek İstedığınız Gelişme ve Hizmetler açısından değerlendirme yapılmıştır.

Değerlendirme sonuçları incelendiğinde;

i. RTEÜ ile Bağlantı Durumu bakımından Rize halkının RTEÜ ile bağlantılarının az olduğu ve var olan bağlantının çoğunluğunun ise öğrenci yakını olmaktan kaynaklandığı ortaya çıkmaktadır.

ii. RTEÜ’yü Takip Durumu bakımından Recep Tayyip Erdoğan Üni-

versite ile ilgili gelişmeleri takip etme ya da etmeme durumunun birbirine çok yakın olduğu görülmüştür. Bu doğrultuda takip etme açısından en çok bilgi alma kaynağının yerel basın olduğu tespit edilmiştir.

iii. Rize Halkının Başka Üniversiteler Hakkındaki Bilgisi durumuna bakıldığında çoğunun, diğer üniversiteler hakkında bilgi sahibi oldukları gözlenmektedir.

iv. RTEÜ'yü Tercih Durumu değerlendirildiğinde ise RTEÜ'yü tercih edilebilir bir üniversite olarak görmektedirler. Tercih sebeplerine bakıldığında ise halk, RTEÜ'yü en çok Rize ilinin güvenli olması ile aile gözetimi ve desteği altında olma sebebiyle tercih ettiği ortaya çıkmaktadır.

v. RTEÜ'nün Sunduğu İmkânlardan Yararlanma Durumu sonucuna göre Rize halkının Üniversitenin imkânlarından çok az yararlandığı ve yararlananların ise en çok Sosyal ve Kültürel Etkinlik imkânından ikinci sırada Bilimsel Toplantı imkânından yararlandığı tespit edilmiştir.

vi. Öğrenci ile Apartmanını Paylaşma ve Ev Kiralama Durumu bakımından katılımcıların çoğunun öğrencilerle apartmanını paylaştığı görülmektedir. Ayrıca oturdukları ev dışında evi olan katılımcıların çoğunun evini öğrencilere kiralamak istediği tespit edilmiştir.

vii. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesinde Öncelik Verilmesi Gereken Alanlar açısından Rize halkının en çok sağlık alanında Üniversitenin araştırmalar yapması gerektiğini düşündükleri tespit edilmiştir.

viii. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesinde Açılması İstenen Fakülteler değerlendirildiğinde Rize halkının en çok Eczacılık Fakültesinin, ikinci olarak da Mimarlık Fakültesinin açılmasını istedikleri sonucuna ulaşılmıştır.

ix. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesinde Görmek İstedığınız Gelişme ve Hizmetler açısından incelendiğinde ise Üniversitenin eğitim kalitesini arttırması gerektiğini belirttikleri tespit edilmiştir.

Rize ilinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine ve öğrencilerine ilişkin algılarının söz konusu boyutlar açısından; cinsiyet ve medeni durumuna göre anlamlı farklılık gösterip göstermediği Bağımsız Örneklemeler T Testi ile yaş, eğitim, meslek, gelir, Rize'de oturma süresi ve ikamet yeri değişkenlerine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediği ise ANOVA Testi ile incelenmiş ve belirli ilişkiler tespit edilmiştir.

Söz konusu değişkenlere göre Rize ilinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine ve öğrencilerine ilişkin algılarının istatistiksel olarak anlamlı fark gösterip göstermediğine yönelik sonuçlar aşağıda kısaca özetlenmiştir.

Cinsiyete göre Rize ilinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'ne ve öğrencilerine ilişkin algıları; Üniversitenin Rize'ye Katkısı boyutunda, Üniversitenin Şehrin ve Şehir İnsanın Gelişimine Katkısı boyutunda, Üniversiteye Sağlanan Destek boyutunda, Üniversitenin Gelişim Düzeyi boyutunda, Kültürel Kaynaşma boyutunda, Üniversiteden Beklentiler boyutunda ve RŞAÖ'den aldıkları puanların tamamında istatistiksel açıdan anlamlı fark göstermemişken; Öğrenciye Yönelik Algı boyutunda ve Ekonomi boyutunda istatistiksel açıdan anlamlı fark göstermiştir. Sonuçlar incelendiğinde kadın katılımcıların Öğrenciye Yönelik Algıları erkek katılımcılara oranla daha olumlu iken, erkek katılımcıların ekonomik yapıya ilişkin algıları kadın katılımcılardan daha olumlu olduğu görülmektedir.

Cinsiyet değişkeni değerlendirildiğinde; Rize ilinde yaşayan kadın katılımcıların öğrenciye yönelik algılarında erkeklere göre daha duygusal anlamda düşündükleri ve öğrencileri kişilik özellikleri, toplumsal ilişkileri gibi açılardan erkeklere göre daha çok inceledikleri ifade edilebilir. Ayrıca erkek katılımcıların ise üniversitenin ve öğrencilerin toplumsal düzende ekonomik açıdan etkileri açısından inceledikleri belirtilebilir. Rize ilinin küçük bir şehir olması özelliği bakımında kadın çalışanların sayısının erkeklere göre daha az sayıda olması sebebiyle ekonomik anlamda erkek katılımcıların ekonomik yapıya ilişkin algılarının daha yüksek olduğu yorumu yapılabilir.

Yaşa göre Rize ilinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'ne ve öğrencilerine ilişkin algıları; Üniversitenin Rize'ye Katkısı boyutunda, Öğrenciye Yönelik Algı boyutunda, Üniversitenin Şehrin ve Şehir İnsanın Gelişimine Katkısı boyutunda, Üniversiteye Sağlanan Destek boyutunda, Üniversitenin Gelişim Düzeyi boyutunda, Kültürel Kaynaşma boyutunda, Ekonomi boyutunda, Üniversiteden Beklentiler boyutunda ve RŞAÖ'den elde edilen puanların tamamında istatistiksel açıdan anlamlı fark göstermektedir. Sonuç olarak Rize ilinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'ne ve öğrencilerine ilişkin algıları yaşa göre RŞAÖ'nün tüm boyutlarında ve ölçeğin tamamında istatistiksel açıdan anlamlı fark göstermiştir. Buna göre;

i. Üniversitenin Rize'ye Katkısı boyutunda, yaşları 15-19 arasında değişen katılımcıların algıları, yaşları 31-40, 41-50 ve 51 ve üzeri arasında değişen katılımcılardan daha düşüktür. Diğer bir deyişle Üniversitenin Rize'ye Katkısı boyutunda genç katılımcıların algıları, diğer katılımcılara göre daha olumsuzdur.

ii. Öğrenciye Yönelik Algı boyutunda, yaşları 15-19 arasında deği-

şen katılımcıların algıları, yaşları 20-25, 26-30, 31-40, 41-50 ve 51 ve üzeri arasında değişen katılımcılardan daha düşüktür. Diğer bir deyişle genç katılımcılar, diğer katılımcılara göre daha olumsuz görüşe sahiptirler. Ayrıca yaşları 26-30 arasında değişen katılımcıların algıları, 51 ve üzeri yaştaki katılımcılardan daha olumludur.

iii. Üniversitenin Şehrin ve Şehir İnsanının Gelişimine Katkısı boyutunda, yaşları 15-19 arasında değişen katılımcıların algıları, yaşları 41-50 ve 51 ve üzeri arasında değişen katılımcılardan daha düşüktür. Diğer bir deyişle söz konusu olan bu boyutta genç katılımcıların algıları, 40 yaş ve üstü katılımcılara göre daha olumsuz olduğu belirtilebilir. Ayrıca yaşları 31-40 arasında değişen katılımcıların algıları, 41-50 ve 51 ve üzeri yaştaki katılımcıların algılarından daha olumsuz görüşe sahip oldukları söylenebilir.

iv. Üniversiteye Sağlanan Destek boyutunda, yaşları 15-19 arasında değişen katılımcıların algıları, yaşları 31-40, 41-50 ve 51 ve üzeri arasında değişen katılımcılardan daha düşüktür. Bir başka ifadeyle genç katılımcıların algıları, diğer katılımcılara göre daha olumsuz oldukları belirtilebilir. Ayrıca yaşları 51 ve üstü olan katılımcıların algılarında, yaşları 20-25, 26-30 ve 31-40 arasında değişen katılımcılardan daha olumlu görüşe sahip oldukları söylenebilir.

v. Üniversitenin Gelişim Düzeyi boyutunda, yaşları 15-19 arasında değişen katılımcıların algıları, yaşları 20-25, 31-40, 41-50 ve 51 ve üzeri arasında değişen katılımcılardan daha düşüktür. Yani genç katılımcıların algıları, diğer katılımcılara göre daha olumsuzdur.

vi. Kültürel Kaynaşma boyutunda, yaşları 15-19 arasında değişen katılımcıların algıları, yaşları 20-25, 26-30, 31-40, 41-50 ve 51 ve üzeri arasında değişen katılımcılardan daha düşüktür. Diğer bir deyişle genç katılımcıların algıları, diğer katılımcılara göre daha olumsuzdur.

vii. Ekonomi boyutunda, yaşları 15-19 arasında değişen katılımcıların algıları, yaşları 20-25, 26-30, 31-40, 41-50 ve 51 ve üzeri arasında değişen katılımcılardan daha düşüktür. Diğer bir deyişle Ekonomi boyutunda genç katılımcıların algıları, diğer katılımcılara göre daha olumsuzdur.

viii. Üniversiteden beklentiler boyutunda, yaşları 15-19 arasında değişen katılımcıların algıları, yaşları 20-25, 26-30, 31-40, 41-50 ve 51 ve üzeri arasında değişen katılımcılardan daha düşüktür. Diğer bir deyişle Üniversiteden beklentiler boyutunda genç katılımcıların algıları, diğer katılımcılara göre daha olumsuzdur.

ix. Ölçeğin tamamında, yaşları 15-19 arasında değişen katılımcıların

algıları, yaşları 20-25, 26-30, 31-40, 41-50 ve 51 ve üzeri arasında değişen katılımcılardan daha düşüktür. Diğer bir deyişle genç katılımcıların algıları, diğer katılımcılara göre daha olumsuzdur.

Yaş bazında durum değerlendirmesi yaptığımızda genç neslin tüm boyutlarda diğer yaştaki katılımcılara oranda daha olumsuz düşüncelere sahip olduğunu söyleyebiliriz. Bu yaş grubundaki kişiler lise öğrencileri olduğundan dolayı üniversiteye karşı olumsuz bir tavır sergiledikleri ifade edilebilir. Üniversitenin şehre, halka ve ekonomiye bir katkı sağlamadıklarını savundukları söylenebilir. Halkla bir etkileşim içinde olduklarını düşünmedikleri belirtilebilir. Üniversitenin Rize'ye Katkısı, Öğrenciye Yönelik Algı ve Üniversitenin Şehrin ve Şehir İnsanın Gelişimine Katkısı boyutlarında, 20-25 yaş ile 51 ve üstü yaşların daha olumlu görüşe sahip oldukları tespit edilmiştir. Bu durum 20-25 yaş için diğer yaşlara oranla daha çok üniversite ile etkileşim halinde olmaları olarak, 51 ve üstü yaş için ise tecrübe ve olgunluk olarak yorumlanabilir. Üniversiteye Sağlanan Destek ve Üniversitenin Gelişim Düzeyi boyutlarında yaş ilerledikçe olumlu görüşler arttığı söylenebilir.

Medeni duruma göre Rize ilinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi ve öğrencilerine ilişkin algıları; Üniversitenin Şehrin ve Şehir İnsanın Gelişimine Katkısı boyutunda istatistiksel açıdan anlamlı fark göstermemektedir. Ancak Rize İlinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi ve Öğrencilerine algıları; Üniversitenin Rize'ye Katkısı boyutunda, Öğrenciye Yönelik Algı boyutunda, Üniversiteye Sağlanan Destek boyutunda, Üniversitenin Gelişim Düzeyi boyutunda, Kültürel Kaynaşma boyutunda, Ekonomi boyutunda, Üniversiteden Beklentiler boyutunda ve RŞAÖ'den aldıkları puanların tamamında istatistiksel açıdan anlamlı fark görülmektedir. Sonuçlar incelendiğinde; evli katılımcıların Üniversitenin Rize'ye Katkısı Algıları, Öğrenciye Yönelik Algıları, Üniversiteye Sağlanan Destek Algıları, Üniversitenin Gelişim Düzeyi Algıları, Kültürel Kaynaşma Algıları, Ekonomi Algıları, Üniversiteden Beklenti Algıları ve Toplam Algıları, bekar&dul katılımcılardan daha olumlu olduğu görülmektedir.

Medeni durum değişkeni değerlendirildiğinde; Rize ilinde yaşayan evli katılımcıların bekar ve dul katılımcılara göre daha olumlu olmasının sebebi olarak yaşadıkları deneyim ve aile yaşantısı gereği üniversitenin toplumsal, sosyal, kültürel ve ekonomik açıdan Rize'ye katkısının olduğu, Rize'yi geliştirdiğini düşündükleri söylenebilir. Aynı zamanda sonuçlardan evli katılımcıların üniversiteyi desteklediğini belirtebiliriz.

Eğitime göre Rize ilinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi

ve Öğrencilerine ilişkin algılarının eğitime göre; Üniversitenin Rize'ye Katkısı boyutunda, Öğrenciye Yönelik Algı boyutunda, Üniversiteye Sağlanan Destek boyutunda, Kültürel Kaynaşma boyutunda ve RŞA-Ö'den elde edilen puanların tamamında istatistiksel açıdan anlamlı fark göstermemektedir. Üniversitenin Şehrin ve Şehir İnsanının Gelişimine Katkısı boyutunda, Üniversitenin Gelişim Düzeyi boyutunda, Ekonomi boyutunda ve Üniversiteden Beklentiler boyutunda istatistiksel açıdan anlamlı fark göstermiştir. Buna göre;

i. Üniversitenin Şehrin ve Şehir İnsanının Gelişimine Katkısı boyutunda, Lise mezunu katılımcıların algıları, Lisansüstü mezunu katılımcılardan daha düşüktür. Diğer bir deyişle lise mezunu katılımcıların algıları, lisansüstü katılımcılara göre daha olumsuzdur.

ii. Üniversitenin Gelişim Düzeyi boyutunda, İlköğretim ve altı mezunu katılımcıların algıları, lisansüstü mezunu katılımcılardan daha düşüktür. Diğer bir deyişle ilköğretim ve altı katılımcıların algıları, lisansüstü mezunu katılımcılara oranla daha olumsuzdur. Ayrıca lise mezunu katılımcıların algıları, üniversite mezunu katılımcılardan daha yüksek iken lisansüstü mezunu katılımcılardan daha düşüktür. Yani lise mezunu katılımcılar, üniversite mezunu katılımcılara oranla daha olumlu görüşe sahip iken, lisansüstü mezunu katılımcılara oranla daha olumsuz görüşe sahiptirler.

iii. Ekonomi boyutunda, ilköğretim ve altı mezunu katılımcıların algıları, yüksekokul ve üniversite mezunu katılımcılardan yüksek iken, lisansüstü mezunu katılımcılardan daha düşüktür. Bir başka ifadeyle ilköğretim ve altı mezunu katılımcıların algıları, yüksekokul ve üniversite mezunu katılımcılardan daha olumlu fakat lisansüstü katılımcılara göre daha olumsuzdur. Ayrıca lise mezunu katılımcıların algıları, yüksekokul ve üniversite mezunu katılımcılardan daha yüksek iken lisansüstü mezunu katılımcılardan daha düşüktür. Yani Ekonomi boyutunda lise mezunu katılımcıların algıları, yüksekokul ve üniversite mezunu katılımcılara göre olumlu iken lisansüstü mezunu katılımcılara göre ise olumsuzdur.

iv. Üniversiteden Beklentiler boyutunda, lise mezunu katılımcıların algıları, yüksekokul mezunu ve lisansüstü mezunu katılımcılardan daha yüksektir. Diğer bir deyişle lise mezunu katılımcılar, yüksekokul ve lisansüstü mezunu katılımcılara göre daha olumlu görüşe sahiptirler. Ayrıca üniversite mezunu katılımcıların algıları, yüksekokul mezunu ve lisansüstü mezunu katılımcılardan daha yüksektir. Bir başka ifadeyle üniversite mezunu katılımcıların algıları, yüksekokul ve lisansüstü mezunu katılımcılara göre daha olumludur.

Eğitim durumu değişkeni değerlendirildiğinde; anlamlı farklılık gösteren tüm boyutlarda yüksekokul ve niversite mezunu olan katılımcılar, ilköğretim ve altı katılımcılar dışında lise ve lisansüstü katılımcılardan daha olumsuz görüşe sahiptirler. Lisansüstü katılımcılar her boyutta diğer katılımcılara göre daha olumlu görüşlere sahiptir. Bunun nedeni olarak üniversiteden aldıkları bilginin kalitesi arttıķça sahiplenme duygusunun artması ve şehirle olan ilişkisinin farkındalığını kavraması olarak yorumlanabilir. Lise mezunu katılımcıların olumlu görüşleri, niversite kavramına büyük anlamlar yükleme ve beklentilerinin yüksek olması olarak nedeniye iyimser görüşler sunması olarak yorumlanabilir.

Mesleğe göre Rize ilinin Recep Tayyip Erdoğan niversitesine ve öğrencilerine ilişkin algıları; niversitenin Rize'ye Katkısı boyutunda, öğrenciye Yönelik Algı boyutunda, niversitenin şehrin ve şehir İnsanının Gelişimine Katkısı boyutunda, niversiteye Sağlanan Destek boyutunda, niversitenin Gelişim Düzeyi boyutunda, Kültürel Kaynaşma boyutunda, Ekonomi boyutunda, niversiteden Beklentiler boyutunda ve RşAÖ'den elde edilen puanların tamamında istatistiksel aēıdan anlamlı fark göstermektedir.

Sonuç olarak Rize ilinin Recep Tayyip Erdoğan niversitesine ve öğrencilerine ilişkin algıları mesleğe göre RşAÖ'nn tüm boyutlarında ve ölçeğin tamamında istatistiksel aēıdan anlamlı fark göstermiştir. Buna göre;

i. Üniversitenin Rize'ye Katkısı boyutunda Lise ğrencisi katılımcıların algıları, Ev Kadını, ğretmen, Esnaf, Sanayici, İşçi ve st Düzey Yönetici katılımcılara göre daha olumsuzken; Ev Kadını katılımcıların algıları, ğretmen, Polis, Esnaf, Serbest Meslek, İşçi, Kamuoyu önderleri ve Memur katılımcılara göre daha olumludur. Üniversitenin Rize'ye Katkısı boyutunda Serbest Meslek ile uğraşan katılımcıların algıları, Sanayici katılımcılara göre daha olumsuzken; st Düzey Yönetici katılımcıların algıları, Serbest Meslek, Kamuoyu önderleri ve Memur katılımcılara göre daha olumludur. Genel bir değerlendirme yaparsak niversite ile yakın ilişkilerde bulunan meslek gruplarının ve ev hanımlarının görüşleri olumlu olmakla birlikte niversitenin şehre katkı sağladığı yönünde olduğu söylenebilir.

ii. Öğrenciye Yönelik Algı boyutunda Lise ğrencisi katılımcıların algıları, Ev Kadını, Esnaf ve Kamuoyu nderi olan katılımcılardan daha olumsuzken Ev Kadını katılımcıların algıları, mesleği ğretmen, Polis, Serbest Meslek, Sanayici, İşçi, Basın Mensubu, st Düzey Yönetici ve Memur olan katılımcılardan daha olumludur. Kamuoyu önderleri olan

katılımcıların algılarının ise, mesleği Öğretmen, Polis, Serbest Meslek, Sanayici, İşçi, Basın Mensubu, Üst Düzey Yönetici ve Memur olan katılımcılardan daha olumlu olduğu görülmektedir. Lise öğrencilerinin, ev hanımlarının ve kamuoyu önderlerinin öğrencilere yönelik algı boyutunda olumlu görüşler sergiledikleri tespit edilmiştir. Lise öğrencilerinin de bir öğrenci olması sebebiyle üniversite öğrencilerine yakınlık gösterdikleri, ev hanımlarının hem anaç duyguları hem de kendi çocuklarının da üniversite öğrencisi olabilecekleri düşünülerek olumlu davrandıkları ve kamuoyu önderlerinin ise üniversite ile etkileşim içinde olmaları şeklinde yorumlanabilir.

iii. Üniversitenin Şehrin ve Şehir İnsanının Gelişimine Katkısı boyutunda Ev Kadını katılımcıların algılarının, Lise Öğrencisi, Öğretmen, Polis, Esnaf, Sanayici ve Memur olan katılımcılara göre; Üst Düzey Yönetici katılımcıların algılarının ise mesleği Memur olan katılımcılara göre daha olumlu olduğu görülmektedir.

iv. Üniversiteye Sağlanan Destek boyutunda Lise öğrencisi katılımcıların algıları, mesleği Ev Kadını, Öğretmen, Esnaf, Sanayici, Basın Mensubu, Kamuoyu Önderleri ve Üst Düzey Yönetici katılımcılara göre; Memur katılımcıların algıları ise Öğretmen, Basın Mensubu ve Kamuoyu Önderi katılımcılara göre daha olumsuzdur. Ev Kadını katılımcıların algılarının, Polis, Esnaf, Serbest Meslek, İşçi ve Memur katılımcılara göre; Üst Düzey Yönetici katılımcıların algılarının ise Polis, Serbest Meslek ve Memur katılımcılara göre daha olumlu olduğu görülmektedir.

v. Üniversitenin Gelişim Düzeyi boyutunda Lise öğrencisi katılımcıların algıları, mesleği Ev Kadını, Esnaf, Sanayici, İşçi, Kamuoyu Önderleri ve Üst Düzey Yönetici katılımcılara göre daha olumsuzken; Ev Kadını katılımcıların algıları Öğretmen, Polis, Esnaf, Serbest Meslek ve Memur katılımcılara göre daha olumludur. Öğretmen katılımcıların algıları Esnaf, Sanayici, İşçi ve Üst Düzey Yönetici katılımcılara göre; Polis katılımcıların algıları, Esnaf, Sanayici, İşçi ve Üst Düzey Yönetici katılımcılara göre Memur katılımcıların algıları ise İşçi ve Sanayici katılımcılara göre daha olumsuzdur. Ancak Üst Düzey Yönetici katılımcıların algılarında ise Esnaf ve Sanayici katılımcılara göre daha olumlu olduğu görülmektedir.

vi. Kültürel Kaynaşma boyutunda Lise öğrencisi katılımcıların algıları, mesleği Ev Kadını, Sanayici, İşçi, Basın Mensubu, Kamuoyu Önderleri ve Üst Düzey Yönetici katılımcılara göre daha olumsuzdur. Ev Kadını katılımcıların algılarının, Öğretmen, Polis, Esnaf, Serbest Meslek ve Memur katılımcılara göre; Sanayici katılımcıların algılarının, Polis,

Öğretmen, Esnaf, Serbest Meslek ve Memur katılımcılara göre; Üst Düzey Yönetici katılımcıların algılarının ise Polis ve Esnaf katılımcılara göre daha olumlu olduğu görülmektedir.

vii. Diğer bir deyişle Ekonomi boyutunda Lise öğrencisi katılımcıların algıları, Öğretmen, Polis, Serbest Meslek, Sanayici, İşçi, Basın Mensubu, Kamuoyu Önderleri, Üst Düzey Yönetici ve Memur katılımcılara göre; Ev Kadını katılımcıların algıları, Öğretmen, Polis, Sanayici, Kamuoyu Önderleri ve Üst Düzey Yönetici katılımcılara göre; Esnaf katılımcıların algıları ise Polis, Serbest Meslek, Sanayici, İşçi, Basın Mensubu, Kamuoyu Önderleri, Üst Düzey Yönetici ve Memur katılımcılara göre daha olumsuzdur. Öğretmen katılımcıların algılarının Esnaf, Serbest Meslek, İşçi ve Memur katılımcılara göre; Kamuoyu Önderi katılımcıların algılarının ise Serbest Meslek, Sanayici, İşçi, Üst Düzey Yönetici ve Memur katılımcılara göre daha olumlu olduğu görülmektedir.

viii. Üniversiteden beklentiler boyutunda Lise öğrencisi katılımcıların algıları, Ev Kadını, Öğretmen, Sanayici, Kamuoyu Önderleri ve Üst Düzey Yönetici katılımcılara göre; Esnaf katılımcıların algıları, Sanayici ve Kamuoyu Önderi katılımcılara göre; Serbest Meslek katılımcıların algıları Sanayici, Kamuoyu Önderleri ve Üst Düzey Yönetici katılımcılara göre; İşçi katılımcıların algıları, Sanayici, Kamuoyu Önderleri ve Üst Düzey Yönetici katılımcılara göre Memur katılımcıların algıları, Sanayici ve Kamuoyu Önderi katılımcılara göre daha olumsuzdur. Ancak Öğretmen katılımcıların algıları, Serbest Meslek ve İşçi katılımcılara göre; Ev Kadını katılımcıların algıları, Serbest Meslek ve İşçi katılımcılara göre daha olumlu olduğu görülmektedir.

ix. Ölçeğin tamamında Lise öğrencisi katılımcıların algıları, Ev Kadını, Öğretmen, Esnaf, Sanayici, İşçi, Basın Mensubu, Kamuoyu Önderleri ve Üst Düzey Yönetici katılımcılara göre; Memur katılımcıların algıları ise Sanayici, Kamuoyu Önderleri ve Üst Düzey Yönetici katılımcılara göre daha olumsuzdur. Ev Kadını katılımcıların algılarının, Öğretmen, Polis, Esnaf, Serbest Meslek, İşçi ve Memur katılımcılara göre; Üst Düzey Yönetici katılımcıların algılarının, Polis ve Serbest Meslek katılımcılara göre daha olumlu olduğu görülmektedir.

Meslek değişkeni değerlendirildiğinde; Üniversitenin Rize'ye Katkısı, Öğrenciye Yönelik Algı, Üniversitenin Şehrin ve Şehir İnsanınin Gelişimine Katkısı, Üniversiteye Sağlanan Destek, Üniversitenin Gelişim Düzeyi ve Kültürel Kaynaşma boyutları ile Ölçeğin tamamında özellikle ev kadını katılımcıların algılarının polis ve memur katılımcılara göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu durum için ev kadını katılımcıla-

rın çalışma hayatı içerisinde bulunmaması varsayımıyla polis ve memura göre daha olumlu düşündükleri söylenebilir. Ayrıca memur ve polis mesleklerini ele aldığımızda ise şehirle daha etkileşim için olmaları şehir gündemini daha yakından takip etmeleri sebebiyle ev kadını katılımcılarına göre daha olumsuz algı içinde olduğu şeklinde yorum yapılabilir.

Gelire göre Rize ilinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine ve öğrencilerine ilişkin algıları; Üniversitenin Rize'ye Katkısı boyutunda, Öğrenciye Yönelik Algı boyutunda, Üniversitenin Şehrin ve Şehir İnsanınin Gelişimine Katkısı boyutunda, Üniversiteye Sağlanan Destek boyutunda, Üniversitenin Gelişim Düzeyi boyutunda, Kültürel Kaynaşma boyutunda, Ekonomi boyutunda, Üniversiteden Beklentiler boyutunda ve RŞAÖ'den elde edilen puanların tamamında istatistiksel açıdan anlamlı fark göstermektedir.

Sonuç olarak Rize ilinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine ve öğrencilerine ilişkin algıları gelire göre RŞAÖ'nün tüm boyutlarında ve ölçeğin tamamında istatistiksel açıdan anlamlı fark göstermiştir. Buna göre;

i. Üniversitenin Rize'ye katkısı boyutunda, gelirleri 0-1500 arasında değişen katılımcıların algıları, gelirleri 1501-2500 ve 2501-3500 arasında değişen katılımcılardan daha yüksektir. Bir başka ifadeyle söz konusu boyutta düşük gelirli katılımcılar, nispeten daha yüksek gelirli katılımcılara göre daha olumlu görüşe sahiptirler. Ayrıca gelirleri 1501-2500 arasında değişen katılımcıların algıları, gelirleri 4501-5500 arasında değişen katılımcılardan daha düşüktür. Diğer bir deyişle söz konusu boyutta orta gelirli katılımcıların algıları, yüksek gelirli katılımcılara göre daha olumsuzdur.

ii. Öğrenciye Yönelik Algı boyutunda gelirleri 1501-2500 arasında değişen katılımcıların algıları, gelirleri 0-1500, 2501-3500, 3501-4500, 4501-5500 ve 5501-8000 arasında değişen katılımcılardan daha düşüktür. Diğer bir deyişle söz konusu boyutta gelirleri 1501-2500 arasında değişen katılımcıların algıları, diğer katılımcılara göre daha olumsuzdur.

iii. Üniversitenin Şehrin ve Şehir İnsanınin Gelişimine Katkısı boyutunda, gelirleri 1501-2500 arasında değişen katılımcıların algıları, gelirleri 0-1500, 3501-4500 ve 4501-5500 arasında değişen katılımcılardan daha düşüktür. Diğer bir deyişle söz konusu boyutta gelirleri 1501-2500 arasında değişen katılımcıların algıları, düşük gelirli, orta gelirli ve nispeten yüksek gelirli katılımcılara göre daha olumsuzdur.

iv. Üniversiteye Sağlanan Destek boyutunda, gelirleri 1501-2500

arasında değişen katılımcıların algıları, düşük gelirli ve yüksek gelirli katılımcılara göre daha olumsuzdur. Ayrıca gelirleri 4501-5500 arasında değişen katılımcıların algıları, gelirleri 8001 ve üzeri olan katılımcılardan daha yüksektir. Diğer bir deyişle söz konusu boyutta yüksek gelirli insanların, daha yüksek gelirli insanlara göre olumlu görüşe sahip oldukları söylenebilir.

v. Üniversitenin Gelişim Düzeyi boyutunda, gelirleri 0-1500 arasında değişen katılımcıların algıları, gelirleri 1501-2500, 2501-3500 ve 3501-4500 arasında değişen katılımcılardan yüksektir. Diğer bir deyişle söz konusu boyutta oldukça düşük gelirli katılımcıların algıları, düşük, orta ve yüksek gelirli katılımcılara göre daha olumlu oldukları söylenebilir.

vi. Kültürel Kaynaşma boyutunda, gelirleri 0-1500 arasında değişen katılımcıların algıları, gelirleri 2501-3500 arasında değişen katılımcılardan daha yüksektir. Bir başka ifadeyle söz konusu boyutta oldukça düşük gelirli katılımcıların algıları, gelirleri 2501-3500 arasında değişen katılımcılara göre daha olumludur.

vii. Ekonomi boyutunda, gelirleri 0-1500 arasında değişen katılımcıların algıları, gelirleri 2501-3500, 3501-4500, 4501-5500 ve 5501-8000 arasında değişen katılımcılardan daha düşüktür. Yani oldukça düşük gelirli katılımcılar, çok yüksek gelirli katılımcılar dışındaki diğer katılımcılara göre daha olumsuz görüşe sahiptirler. Ayrıca gelirleri 1501-2500 arasında değişen katılımcıların algıları, gelirleri 2501-3500, 4501-5500 ve 5501-8000 arasında değişen katılımcılardan daha düşüktür. Diğer bir deyişle düşük gelirli katılımcıların algıları, çok düşük ve çok yüksek gelirli katılımcılar dışındaki diğer katılımcılara göre daha olumsuzdur.

viii. Üniversiteden Beklentiler boyutunda, gelirleri 5501-8000 arasında değişen katılımcıların algıları, gelirleri 0-1500, 1501-2500, 2501-3500 ve 3501-4500 arasında değişen katılımcılardan daha yüksektir. Diğer bir deyişle gelirleri 5501-8000 arasında değişen katılımcıların algıları, orta ve daha düşük gelirli katılımcılara göre daha olumludur.

ix. Ölçeğin tamamında, gelirleri 0-1500 arasında değişen katılımcıların algıları, gelirleri 1501-2500 ve 2501-3500 arasında değişen katılımcılardan daha yüksektir. Diğer bir deyişle, gelirleri 0-1500 arasında değişen katılımcıların algıları, gelirleri 1501-2500 ve 2501-3500 arasında değişen katılımcılara göre daha olumludur. Ayrıca gelirleri 1501-2500 arasında değişen katılımcıların algıları, çok yüksek gelirli katılımcılar dışındaki yüksek gelirli katılımcılara göre daha olumsuzdur. Gelirleri 2501-3500 arasında değişen katılımcıların algıları incelendiğinde ise gelirleri 4501-

5500 arasında değişen katılımcılara göre daha olumsuz olduğu görülmektedir.

Gelir değişkeni değerlendirildiğinde; Üniversitenin Rize'ye Katkısı, Öğrenciye Yönelik Algı, Üniversitenin Şehrin ve Şehir İnsanının Gelişimine Katkısı, Üniversiteye Sağlanan Destek, Üniversitenin Gelişim Düzeyi ve Ölçeğin tamamında özellikle gelirleri 0-1500 TL arasında değişen katılımcıların algıları, gelirleri 1501-2500 TL arasında değişen katılımcıların algılarından daha yüksek olduğu görülmüştür. Ayrıca özellikle gelirleri 1501-2500 TL arasındaki katılımcıların algıları Üniversitenin Rize'ye Katkısı, Öğrenciye Yönelik Algı, Üniversitenin Şehrin ve Şehir İnsanının Gelişimine Katkısı, Üniversiteye Sağlanan Destek ve Ekonomi boyutu ile Ölçeğin tamamında gelirleri 4501-5500 TL arasındaki katılımcılardan daha düşük olduğu görülmüştür.

Oturma süresine göre Rize ilinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine ve öğrencilerine ilişkin algıları; Öğrenciye Yönelik Algı boyutunda ve Üniversiteden Beklentiler boyutunda istatistiksel açıdan anlamlı fark göstermemektedir. Bununla birlikte Üniversitenin Rize'ye Katkısı boyutunda, Üniversitenin Şehrin ve Şehir İnsanının Gelişimine Katkısı boyutunda, Üniversiteye Sağlanan Destek boyutunda, Üniversitenin Gelişim Düzeyi boyutunda, Kültürel Kaynaşma boyutunda, Ekonomi boyutunda ve RŞAÖ'den elde edilen puanların tamamında istatistiksel açıdan anlamlı fark göstermektedir.

i. Üniversitenin Rize'ye Katkısı boyutunda, Rize'de oturma süreleri 20 yıl ve üstü olan katılımcıların algıları, 1-3 yıl ve 16-19 yıl arasında oturan katılımcılardan daha yüksektir. Diğer bir deyişle Rize'de oturma süreleri 20 yıl ve üstü olan katılımcıların algıları, 1-3 yıl ile 16-19 yıl olan katılımcılara göre daha olumludur.

ii. Üniversitenin Şehrin ve Şehir İnsanının Gelişimine Katkısı boyutunda, Rize'de oturma süreleri 20 yıl ve üstü olan katılımcıların algıları, 1-3 yıl arasında oturan katılımcılardan daha yüksektir. Diğer bir deyişle Rize'de oturma süreleri 20 yıl ve üstü olan katılımcıların algıları, 1-3 yıl olan katılımcılara göre daha olumludur.

iii. Üniversiteye Sağlanan Destek boyutunda Rize'de oturma süreleri 20 yıl ve üstü olan katılımcıların algıları, 1-3 yıl arasında oturan katılımcılardan daha yüksektir. Diğer bir deyişle Rize'de oturma süreleri 20 yıl ve üstü olan katılımcıların algıları, 1-3 yıl olan katılımcılara göre daha olumludur.

iv. Üniversitenin Gelişim Düzeyi boyutunda, Rize'de oturma süre-

leri 20 Yıl ve üstü olan katılımcıların algıları, oturma süreleri 1 yıldan az, 1-3 yıl, 4-7 yıl, 8-11 yıl ve 16-19 yıl arasında değişen katılımcılardan yüksektir. Diğer bir deyişle söz konusu boyutta Rize’de oturma süreleri 20 Yıl ve üstü olan katılımcıların algıları, diğer katılımcılara göre daha olumludur.

v. Kültürel Kaynaşma boyutunda, Rize’de oturma süreleri 20 yıl ve üstü olan katılımcıların algıları, oturma süreleri 1-3 yıl ve 16-19 yıl arasında değişen katılımcılardan yüksektir. Diğer bir deyişle bu boyutta Rize’de oturma süreleri 20 Yıl ve üstü olan katılımcıların algıları, diğer katılımcılara göre daha olumludur. Ayrıca, oturma süreleri 1-3 yıl arasında değişen katılımcıların algıları, 8-11 yıl arasında kalan katılımlardan düşüktür. Diğer bir ifadeyle, oturma süreleri 1-3 yıl arasında değişen katılımcıların algıları, kalma süresi 8-11 yıl arasında kalan katılımcılardan daha olumsuzdur.

vi. Ekonomi boyutunda, Rize’de oturma süreleri 1-3 yıl arasında değişen katılımcıların algıları, oturma süreleri 16-19 yıl arasında değişen katılımcılardan daha yüksektir. Diğer bir deyişle Rize’de oturma süreleri 1-3 yıl arasında değişen katılımcıların algıları, oturma süreleri 16-19 yıl arasında değişen katılımcılara göre daha olumludur.

vii. Ölçeğin tamamında, Rize’de oturma süreleri 20 yıl ve üstü olan katılımcıların algıları, kalma süreleri 1-3 yıl ve 16-19 yıl arasında oturan katılımcılardan daha yüksektir. Diğer bir deyişle ölçeğin tamamında Rize’de oturma süreleri 20 yıl ve üstü olan katılımcıların algıları, 1-3 yıl ile 16-19 yıl olan katılımcılara göre daha olumludur.

Rize’de oturma süresi değişkeni değerlendirildiğinde; genel olarak 20 yıl ve üstü oturan katılımcıların algılarının 1-3 yıl arası Rize’de oturan katılımcıların algılarında ekonomi boyutu dışındaki tüm anlamlı farklılık gösteren boyutlarda yüksek olduğu görülmüştür. Bu durum incelendiğinde çok daha uzun süreli olarak Rize’de oturan katılımcıların Rizeli olmalarından ya da uzun süre Rize’de kaldıklarından dolayı şehri her yönüyle daha iyi tanıdığı ve özümlediği söylenebilir. Bu anlamda üniversitenin Rize iline olan katkısı ve gelişmesine olan etkisi gibi açılardan oturma süresi arttıkça bu yöndeki algı ve beklentilerin de artabileceği yorumu yapılabilir.

İkamet yerine göre Rize ilinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine ve öğrencilerine ilişkin algıları; Üniversitenin Rize’ye Katkısı boyutunda, Öğrenciye Yönelik Algı boyutunda, Üniversitenin Şehrin ve Şehir İnsanının Gelişimine Katkısı boyutunda, Üniversiteye Sağlanan

Destek boyutunda, Üniversitenin Gelişim Düzeyi boyutunda, Kültürel Kaynaşma boyutunda, Ekonomi boyutunda, Üniversiteden Beklentiler boyutunda ve RŞAÖ'den elde edilen puanların tamamında istatistiksel açıdan anlamlı fark göstermektedir.

Sonuç olarak Rize ilinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine ve öğrencilerine ilişkin algıları ikamet yerine göre RŞAÖ'nün tüm boyutlarında ve ölçeğin tamamında istatistiksel açıdan anlamlı fark göstermiştir. Buna göre;

i. Üniversitenin Rize'ye katkısı boyutunda, Ardeşen-Fındıklı-Çamlıhemşin ilçelerinde ikamet eden katılımcıların algıları, Hemşin&Pazar ve Güneysu ilçelerinde ikamet eden katılımcılara göre daha olumsuzdur. Ayrıca merkez ilçede ikamet eden katılımcıların algıları, Hemşin&Pazar ve Güneysu ilçelerinde ikamet eden katılımcılara göre daha olumsuzdur.

ii. Öğrenciye Yönelik Algı boyutunda, ikamet yerleri Hemşin&Pazar ilçelerinde ikamet eden katılımcıların algıları, Güneysu dışındaki diğer ilçelerde ikamet eden katılımcılardan daha olumludur.

iii. Üniversitenin Şehrin ve Şehir İnsanının Gelişimine Katkısı boyutunda, Ardeşen-Fındıklı-Çamlıhemşin ilçelerinde ikamet eden katılımcıların algıları, Hemşin&Pazar ve Güneysu ilçelerinde ikamet eden katılımcılara göre daha olumsuzdur. Ayrıca Güneysu ilçesinde ikamet eden katılımcıların algıları, merkez ilçede ikamet eden katılımcılara göre olumlu görüşe sahip oldukları söylenebilir.

iv. Üniversiteye Sağlanan Destek boyutunda, ikamet yerleri Hemşin&Pazar olan katılımcıların algıları, ikamet yerleri Ardeşen&Fındıklı&Çamlıhemşin, Kalkandere&İyidere&İkizdere&Derepazarı ve Merkez olan katılımcılardan daha yüksektir. Diğer bir deyişle Hemşin&Pazar ilçelerinde ikamet eden katılımcıların algıları, Ardeşen&Fındıklı&Çamlıhemşin, Kalkandere&İyidere&İkizdere&Derepazarı ve Merkez ilçelerinde ikamet eden katılımcılara göre daha olumludur.

v. Üniversitenin Gelişim Düzeyi boyutunda, ikamet yerleri Ardeşen&Fındıklı&Çamlıhemşin olan katılımcıların algıları, ikamet yerleri Hemşin&Pazar ve Güneysu olan katılımcılardan düşüktür. Diğer bir deyişle Ardeşen&Fındıklı&Çamlıhemşin ilçelerinde ikamet eden katılımcıların algıları, Hemşin&Pazar ve Güneysu ilçelerinde ikamet eden katılımcılara göre daha olumsuzdur.

vi. Kültürel Kaynaşma boyutunda, Ardeşen&Fındıklı&Çamlıhemşin ilçelerinde ikamet eden katılımcıların algıları, Hemşin&Pazar, Çayeli ve Güneysu ilçelerinde ikamet eden katılımcılara göre daha olumsuzdur.

Ayrıca Kalkandere&İyidere&İkizdere&Derepazarı ilçelerinde ikamet eden katılımcıların algıları Hemşin&Pazar ve Güneysu ilçelerinde ikamet eden katılımcılara göre daha olumsuzdur.

vii. Ekonomi boyutunda, Ardeşen&Fındıklı&Çamlıhemşin ilçelerinde ikamet eden katılımcıların algıları, Hemşin&Pazar ve Merkez ilçelerinde ikamet eden katılımcılara göre daha olumsuzdur. Ayrıca Hemşin&Pazar ilçelerinde ikamet eden katılımcıların algıları, Güneysu ilçesinde ikamet eden katılımcılara göre daha olumludur. Merkez ilçede ikamet eden katılımcıların algıları ise, Güneysu ve Kalkandere&İyidere&İkizdere&Derepazarı ilçelerinde ikamet eden katılımcılara göre daha olumlu olduğu görülmektedir.

viii. Üniversiteden beklentiler boyutunda, Güneysu ilçesinde ikamet eden katılımcılar, Ardeşen&Fındıklı&Çamlıhemşin, Hemşin&Pazar, Çayeli, Kalkandere&İyidere&İkizdere&Derepazarı ve Merkez ilçelerinde ikamet eden katılımcılara göre daha olumludur. Ayrıca ikamet yeri Merkez olan katılımcıların algıları Hemşin&Pazar ilçelerinde ikamet eden katılımcılara göre daha olumsuzdur.

ix. Ölçeğin tamamında, Ardeşen&Fındıklı&Çamlıhemşin ilçelerinde ikamet eden katılımcıların algıları, Hemşin&Pazar ve Güneysu ilçelerinde ikamet eden katılımcılara göre daha olumsuzdur. Hemşin&Pazar ilçelerinde ikamet eden katılımcıların algıları, Çayeli, Kalkandere&İyidere&İkizdere&Derepazarı ve Merkez ilçelerinde ikamet eden katılımcılara göre daha olumludur. Ayrıca ikamet yeri Güneysu olan katılımcıların algıları Çayeli, Kalkandere&İyidere&İkizdere&Derepazarı ve Merkez ilçelerinde ikamet eden katılımcılara göre daha olumlu olduğu görülmektedir.

İkamet Yerleri değişkeni değerlendirildiğinde; Hemşin-Pazar ve Güneysu ilçeleri tüm boyutlarda diğer ilçelere göre daha olumlu düşünceye sahipken Ardeşen- Fındıklı- Çamlıhemşin ilçelerinde ise olumsuz görüşün hakim olduğu söylenebilir.

KAYNAKLAR

- Karataş, M. (2002). Üniversitelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmedeki Rolü ve Önemi (Muğla Üniversitesi Örneği). *T.C. Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İktisat Anabilim Dalı Yayınlanmamış Doktora Tezi*.
- Kayri, M. (2009). Araştırmalarda Gruplar Arası Farkın Belirlenmesine Yönelik Çoklu Karşılaştırma (Post-Hoc) Teknikleri. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 19(1), 51-64.
- Yılmaz, M. K., & Kaynak, S. (2011). Sosyo - Ekonomik Dönüşüm Sürecinde Üniversitelerin Rolü ve Yöre Halkının Üniversite'den Beklentileri ile İlgili Bir Uygulama. *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13 (4), 55-73.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

RİZE İLİNİN ÜNİVERSİTE ALGISI VE BEKLENTİLERİNE YÖNELİK NİTEL BİR ARAŞTIRMA

Yrd. Doç. Dr. Zeki KARATAŞ

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi; İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi,
Sosyal Hizmet Bölümü
zeki.karatas@erdogan.edu.tr

Yrd. Doç. Dr. Kamer Ilgın ÇAKIROĞLU

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi,
İşletme Bölümü
kamerilgin.cakiroglu@erdogan.edu.tr

Arş. Gör. Mücahit BEKTAŞ

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi,
Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü
mucahit.bektas@erdogan.edu.tr

GİRİŞ

Üniversiteler bilginin toplandığı, yeniden üretildiği ve dağıtıldığı mekânlar olması nedeniyle buldukları şehirlerin ve ülkelerin kalkınmasında önemli roller ve sorumluluklar üstlenmektedirler. Kalkınmayı ekonomik ve insani kalkınma boyutuyla ele aldığımızda üniversiteler ürettikleri katma değer sayesinde sadece ekonomik anlamda değil, kültürel ve sosyal anlamda da içinde yer aldıkları toplumların itici gücü olmaktadır. Bilimsel ve teknik çalışmalarla gelişimin ve değişimin öncüsü olma misyonuna sahip üniversitelerin asli görevi öğrenci yetiştirmek olarak algılanmaktadır. Üniversiteler küresel ölçekte ülkenin ihtiyacı olan insan kaynağını yetiştirir ancak bunun ötesinde yaptığı araştırma faaliyetleriyle de insanlığa büyük katkı sağlar.

Bir şehirde üniversitenin var olması şehrin ekonomik, sosyal ve kültürel yönlerden değişimini ve gelişimini etkilemekte, bilimsel ve teknik anlamda da katkı sağlamaktadır. Özellikle üniversite bünyesinde yer alan eğitim-araştırma hastanesi, araştırma-geliştirme laboratuvarları ve merkezleri sağlık, çevre, sanayi, tarım ve turizm alanlarında buldukları topluma önemli hizmetler sunmaktadır. Üniversitenin bilgi üretme ve paylaşma misyonu gereği topluma hizmet sunmasının yanında, yerel düzeyde çalışmalar yapması konusunda da şehirde yaşayanlar beklenti içine girmektedirler. Daha açık ifadesi ile toplum üniversiteden bilimsel, ekonomik, sosyal ve kültürel katkıyla birlikte kentleşme, konut, ulaşım, turizm ve tarım alanında yaşanan sorunlara çözüm üretmesini de beklemektedir. Bu nedenle üniversitenin içinde bulunduğu şehirde yaşayan insanların algı ve beklentisini anlamaya çalışması ve iyi analiz etmesi gerekir.

Üniversitelerin bilimsel araştırma yapma, kültür aktarma, meslek edindirme, toplumu yönlendirme ve rehberlik etme gibi işlevleri vardır. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi kurulduğu günden bugüne içinde yer aldığı Rize halkıyla bütünleşmeye çalışmış, başta sağlık, çevre, denizcilik, tarım ve turizm olmak üzere pek çok alanda şehre katkı sunmuş ve sunmaya da devam etmektedir. Eğitim-öğretim hizmeti verdiği öğrenci potansiyeliyle de şehirde kültürel çeşitliliği sağlamakta ve sosyo-kültürel gelişime ve değişime öncülük etmektedir. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi farklı şehirlerden ve kültürlerden gelen personel ve öğrencileriyle birlikte yerel halkla etkileşime girmekte, şehrin imajını ve refah düzeyini olumlu yönde geliştirmeye çalışmaktadır. Bunu yaparken üniversitenin içinde yer aldığı toplumun görüşüne başvurarak geri bildirim alması, kendini yenilemesi açısından son derece önemlidir. Dolayısıyla bu araştırma Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nin Rize'de yaşayan insanlar tarafından nasıl algılandığının ortaya çıkarılması amacıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırma kapsamında toplumda kanaat önderi olarak kabul görmüş katılımcıların öznel bakış açısıyla üniversitenin mevcut durumu ve çalışmalarını ele alınmıştır. Yorumlayıcı yaklaşımın kullanıldığı araştırmada genelleme ya da açıklama yapmaktan daha çok derinlemesine bir anlama ve kavrama çabası ortaya konulmuştur. Başka bir ifadeyle araştırmaya katılan toplum önderlerinin öznel bakış açısıyla üniversitenin toplumsal portresi resmedilmeye çalışılmıştır.

Araştırmanın temel amacı; Rize ilinde yaşayan kamu yöneticilerinin, sivil toplum kuruluşu temsilcilerinin, siyasetçilerin, sanayici ve iş adamlarının Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesiyle ilgili algı ve beklentilerini

anlamaya çalışmaktır. Bu amaç doğrultusunda araştırmada şu sorulara cevap aranmıştır:

- Bir şehirde üniversitenin var olmasının önemi nedir?
- Rize’de üniversite olması ne anlam ifade etmektedir?
- Rize halkı üniversite hakkında neler söylemektedir?
- Üniversitenin Rize’ye getirisi ve götürüsü nelerdir?
- Üniversitenin çalışmaları nasıl değerlendirilmektedir?
- Üniversitedeki akademisyenler Rize’ye olumlu/olumsuz ne tür katkılar sağlamaktadır?
- Üniversite öğrencileriyle ilgili düşünceleri nelerdir?
- Üniversiteden beklentileri nelerdir?
- Yirmi yıl sonra şehri ve üniversiteyi nerede görmek istemektedirler?
- Kendi alanıyla ilgili üniversiteye neler katmaktadır ve üniversiteden neler beklemektedir?

I. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, örneklem grubu, veri toplama araçları, verilerin toplanması ve verilerin analizine yer verilmiştir. Ayrıca araştırmanın geçerlik ve güvenilirliğine ilişkin bilgiler sunulmuştur.

Bu araştırmada temel olarak Rize İli’nde yaşayan kamu yöneticilerinin, sivil toplum kuruluşu temsilcilerinin, siyasetçilerin, sanayici ve iş adamlarının üniversiteyi nasıl algıladıkları ve üniversiteden ne beklendikleri belirlenmeye çalışılmıştır. Bu amaç doğrultusunda üniversiteyle doğrudan işbirliği yapıp yapmadığına bakılmaksızın şehirde yaşayan kanaat önderlerinin öznel bakış açısından üniversite algıları incelenmiştir.

A. Araştırmanın Modeli

Sosyal bilimlerin inceleme nesnesi insan ve onun sosyal gerçekliği olduğu için doğa bilimlerinin inceleme nesnesinden kökten farklıdır. Bu nedenle sosyal gerçekliği anlamaya yönelmiş her araştırmacı, incelediği olgunun insanlar tarafından nasıl deneyimlendiğine bakmak zorundadır. Günlük yaşamın anlamlı doğasını tanıma ve kavramadaki başarısızlık, sosyal gerçekliği yakalayamama riskini doğurur ve onun yerine bilimsel bir gözlemci tarafından inşa edilmiş gerçekte var olmayan kurgusal bir dünya dayatılır. Fenomenolojik yaklaşımın öncülerinden Schutz, sosyal eylemin, sosyal bilimci tarafından, öznenin eylemine ilişkin kendi yorumlamaları ve motivasyonel temeli aracılığıyla açıklanması gerektiğini

ifade eder (Kuş, 2012).

İnsan, duyuları vasıtasıyla bilişsel olarak algıladığı olguları zihnindeki temsiller ve idealarla değerlendirir. Bir başka ifadeyle insan gördüğü şeyleri -tabiatı, sosyal olayları, kültürel davranışları- oldukları gibi görmez. Onları bilişsel dünyasında edinmiş olduğu imgeler üzerinden algılar ve yorumlar (Arkonaç, 2016). İnsanların imgesel değerlendirme sürecinde olguları ve sosyal olayları nasıl anlamlandırdıklarını ortaya çıkarma fırsatı sunması nedeniyle bu çalışmada nitel araştırma yöntemi tercih edilmiştir. Yıldırım ve Şimşek (2008) nitel araştırmayı, “gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi veri toplama tekniklerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma” olarak tanımlamıştır. Nitel yöntem sayesinde üniversite algısı ve beklentileri olgusunun şehirde yaşayan yöneticiler tarafından nasıl yorumlandığı anlamlandırılmaya çalışılmıştır. Üniversitenin şehirde yaşayanlar tarafından nasıl algılandığı sosyo-kültürel bağlamda ele alınmış ve üniversitenin şehirde varlığını deneyimleyen insanların bakış açıları ile analiz edilmiştir.

B.Araştırmanın Katılımcıları

Araştırmanın temel amacını ve araştırma sorularının cevabını en iyi şekilde karşılayacak katılımcılara ulaşabilmek için “amaca yönelik örneklem” oluşturulmasına karar verilmiştir. Olasılıklı olmayan örnekleme modeli olarak da nitelendirilen bu yöntemde, evrende var olan tüm bireylerin örnekleme yer alması konusunda eşit fırsata sahip olduğu tesadüfi (seçkisiz) bir yaklaşım sergilenmemektedir (Yıldırım & Şimşek, 2008). Örneklem grubunu oluşturan katılımcıların seçiminde yönetici, sivil toplum kuruluşu temsilcisi, politikacı, sanayici ve işadamı olarak şehirde uzun süre yaşamış olmaları ölçütü esas alınmıştır. Örnekleme dâhil edilen katılımcıların temsil gücünden çok, araştırma konusuyla ilgili olup olmamasına bakılmıştır.

Çalışma grubunda yer alacak öznelere seçiminde ise maksimum çeşitlilik ve kartopu yöntemi kullanılmıştır (Patton, 2014). Araştırma kapsamında derinlemesine görüşme yapılacak bireylerin Rize’de toplumla temas halinde olmayı gerektiren işler yapmış olmalarına dikkat edilmiştir. Bu kapsamda araştırma ekibiyle birlikte ön değerlendirme toplantısı gerçekleştirilmiş ve araştırmanın amacına uygun bir şekilde Rize İli’nde halkın nabzını tutabilecek katılımcı listesi oluşturulmuştur. Araştırmaya katılmaya kabul eden kişilerden randevu alınarak görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Araştırma kapsamında görüş bildirerek destek sağlayan katılımcılara ilişkin bilgiler aşağıda verilmiştir.

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Özellikleri

KATILIMCILARIN DEMOGRAFİK ÖZELLİKLER N=23										
Katılımcı	Yaş	Cinsiyet	Medeni Durum	Çalışma Durumu	Eğitim Düzeyi	Doğum Yeri	Kurumdaki Hizmet Yılı	Toplam Hizmet Yılı	Rize'de Yaşama Yılı	Oturduğu İlçe
K-1	63	Erkek	Evli	Serbest Meslek	Lise	Rize	10+	10+	63	Merkez
K-2	40	Erkek	Evli	Gazeteci	Lisans	Rize	10+	10+	40	Merkez
K-3	49	Erkek	Evli	Sanayici	Lise	Rize	10+	10+	49	Merkez
K-4	58	Erkek	Evli	Siyasetçi-Turizmci	Ön Lisans	Rize	10+	10+	10+	İyidere
K-5	49	Erkek	Evli	Memur	Lisans	Rize	5	10+	49	Merkez
K-6	63	Erkek	Evli	Serbest Meslek	İlkokul	Rize	10+	10+	63	Merkez
K-7	53	Erkek	Evli	İş adamı	Lise	Rize	10+	10+	53	Merkez
K-8	48	Erkek	Evli	Memur	Lisans	Torul	3	24	3	Merkez
K-9	56	Erkek	Evli	Serbest Meslek	Lisans	İspir	9	9	41	Merkez
K-10	54	Erkek	Evli	Serbest Meslek	Lisans	Rize	10+	10+	54	Merkez
K-11	55	Erkek	Evli	Memur	Lisans	Rize	5	30	55	Merkez
K-12	62	Erkek	Evli	Siyasi	Lisans	Rize	3	40	62	Merkez
K-13	59	Erkek	Evli	İş adamı	Lisans	Rize	8	40	59	Merkez
K-14	29	Erkek	Bekâr	Sanatçı	Lise	Rize	9	9	25	Merkez
K-15	26	Kadın	Evli	Memur	Y. Lisans	Rize	5	5	26	Pazar
K-16	35	Kadın	Evli	Turizmci	Lisans	Erzurum	4	24	16	Merkez
K-17	45	Kadın	Evli	İş kadını	Lise	Rize	7	7	45	Merkez
K-18	31	Erkek	Bekâr	Memur	Lisans	Rize	5	5	31	Merkez
K-19	39	Kadın	Evli	Turizmci	Lise	Rize	2	20	20	İyidere
K-20	23	Kadın	Bekâr	Turizmci	Lise	Rize	1	4	23	Merkez
K-21	40	Erkek	Evli	Turizmci	Lise	Rize	22	22	40	Merkez
K-22	37	Erkek	Evli	Doktor	Y. Lisans	Rize	15	15	37	Çayeli
K-23	34	Kadın	Evli	Doktor	Y. Lisans	Giresun	6	10	6	Merkez

C. Veri Toplama Araçları

Çalışmada veri toplama araçları olarak araştırma ekibi tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formu, görüşmecinin listede yer alan alanlar ve konu başlıkları hakkında ek sorular üretmesine yardımcı olacak biçimde tasarlanmıştır. Bu form sayesinde görüşme sırasında unutulabilecek soruların hatırlanması da sağlanmıştır (Kümbetoğlu, 2005). Nitel araştırmada birinci elden veri toplanması ve çalışılan alanın derinlemesine

incelenmesi söz konusu olduğu için araştırma ekibinin, çalışacağı alanı tanınması önemli bir konudur. Bu nedenle çalışmada, alanla ilgili ön bilgileri almak ve alanı detaylı bir şekilde tanımak için kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları, yerel basın temsilcileri, siyasi temsilciler, işadamları ziyaret edilerek yetkin kişilerle görüşmeler yapılmıştır. Görüşmeler sonrasında konuyla ilgili literatür taraması da yapılarak 11 ana başlıktan oluşan görüşme formu hazırlanmıştır.

Görüşme formlarının hazırlanmasında araştırmanın konusuna ve amacına uygun doğru sorulara yer verilmesine dikkat edilmiştir. Soru formunda yer alacak sorular belirlenirken, bir sorunun yer alma amacının ve sorulma biçiminin katılımcının cevabını etkileyeceği göz önüne alınarak mümkün olan en uygun soruların seçilmesine özen gösterilmiştir. Görüşme formunun giriş kısmında katılımcıyı görüşmeye hazırlamak amacıyla kimliğinin deşifre edilmemesine dikkat edilerek kişisel yaşamıyla ilgili sorulara, daha sonra ise üniversiteyle ilgili algı ve beklentilerini yorumlayacağı sorulara yer verilmiştir.

D.Verilerin Toplanması

Verilerin toplanacağı saha çalışması öncesinde, araştırmanın amacına uygun veri toplama aracı geliştirilmiş ve resmi izinler alınmıştır. Araştırma ekibi ilgili kurumlarla ön görüşmeler yapmış ve araştırmanın gerçekleştirileceği yerler belirlenmiştir. Bu çalışmada derinlemesine görüşmeler 6'sı kadın, 17'si erkek olmak üzere toplam 23 kişi ile yürütülmüştür. Katılımcıların kendilerini rahat hissettikleri bir ortamda görüşmelerin gerçekleştirilmesi, elde edilecek veri açısından önemli olduğu için katılımcıların tercih ettikleri mekânlarda görüşmeler yürütülmüştür. Bu bağlamda görüşmelerin hepsi katılımcıların işyerinde/ofisinde gerçekleştirilmiştir. Görüşmelerde, görüşmeye başlanmadan önce katılımcıya araştırma hakkında bilgi verilmiş ve görüşmeye gönüllü olarak katılmasının önemli olduğu belirtilmiştir. Verilerin eksiksiz kaydedilmesi amacıyla görüşme süresince katılımcının onayı alınarak ses kayıt cihazı kullanılmıştır.

Tablo 2. Verilerin Toplanması ve Derinlemesine Görüşme Süreci.

DERİNLEMESİNE GÖRÜŞME SÜRECİ			
Katılımcılarla Yapılan Görüşmelerin Yerleri ve Süreleri			
Katılımcı	Görüşmenin Yapıldığı Yer ve Tarih		Görüşme Süresi *(sa. / dk. / sn.)
K-1	İşyeri/Ofis	24.08.2016 – 11.39	00:47:56
K-2	İşyeri/Ofis	24.08.2016 – 13.40	00:40:46
K-3	İşyeri/Ofis	24.08.2016 – 16.33	00:23:32
K-4	İşyeri/Ofis	27.08.2016 – 15.50	00:22:47
K-5	İşyeri/Ofis	21.09.2016 – 18.34	00:25:19
K-6	İşyeri/Ofis	22.09.2016 – 13.49	00:46:27
K-7	İşyeri/Ofis	22.09.2016 – 15.07	00:14:54
K-8	İşyeri/Ofis	27.07.2016 – 15.00	00:29:27
K-9	İşyeri/Ofis	18.04.2017 – 13.00	01:01:07
K-10	İşyeri/Ofis	17.05.2017 – 19.40	00:45:00
K-11	İşyeri/Ofis	19.04.2017 – 09.40	00:37:21
K-12	İşyeri/Ofis	19.04.2017 – 11.00	00:14:16
K-13	İşyeri/Ofis	19.04.2017 – 16.00	00:56:59
K-14	İşyeri/Ofis	19.04.2017 – 19.05	00:38:39
K-15	İşyeri/Ofis	20.04.2017 – 10.00	00:35:47
K-16	İşyeri/Ofis	21.04.2017 – 09.29	00:28:47
K-17	İşyeri/Ofis	21.04.2017 – 11.00	00:22:07
K-18	İşyeri/Ofis	18.04.2017 – 16.50	00:19:07
K-19	İşyeri/Ofis	25.04.2017 – 12.20	00:28:14
K-20	İşyeri/Ofis	25.04.2017 – 10.46	00:14:05
K-21	İşyeri/Ofis	25.05.2017 – 12.00	00:19:48
K-22	İşyeri/Ofis	26.05.2017 – 09.30	00:33:50
K-23	İşyeri/Ofis	25.05.2017 – 14.00	00:25:44
* 12:12:07 Toplam Görüşme Süresi			

E.Verilerin Analizi

Araştırma sorularına cevap aramak için gerçekleştirilen veri analizi, araştırmanın başından sonuna kadar devam eden ve araştırmanın diğer aktivitelerinden ayrı tutulamayacak bir süreçtir. Nitel veri analiziyle katılımcıların görüşlerinden elde edilen metnin küçük kavramsal birimlere ayrılarak kodlanması ve kodların da belli temalar altında gruplandırılması sağlanmıştır. Araştırma kapsamında oluşturulan kodlar ve temalar; katılımcıların ifadelerinden, literatürde kullanılan ve araştırmacı tarafından

uygun görülen kavramlardan elde edilmiştir (Merriam, 2013; Creswell & Plano-Clark, 2015).

Nitel yöntemle yapılan araştırmalarda elde edilen veriler klasik anlamda betimsel ve içerik analizi yapılarak yorumlanmaktadır. Berg ve Lune (2015) içerik analizini; *“kalıpları, temaları, önyargıları ve anlamları tespit etmek amacıyla belirli bir materyalin dikkatlice, ayrıntılı ve sistematik olarak incelenmesi ve yorumlanması”* olarak tanımlamışlardır. İçerik analizinde amaç, katılımcıların görüşleri yoluyla elde edilen verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır (Yıldırım & Şimşek, 2008).

Bu çalışmanın veri analizi aşamasında içerik analizi tekniğinden yararlanılmıştır. Öncelikle toplanan verilerin kavramsallaştırılarak kodlanması, sonrasında da ortaya çıkan kavramlara göre tematik düzenleme ve sınıflandırmanın yapılması sağlanmıştır. İçerik analizinde MS Word programı kullanılmıştır. Katılımcıların görüşlerinden oluşturulan metinler word dosyası üzerinden okunarak ortak temalar altında kodlanmıştır. Ortak temalar altında yer alan katılımcı görüşleri doğrudan alıntılarla aktarılmış ve okuyucuyla paylaşılmıştır.

F.Geçerlik ve Güvenilirlik

Nitel araştırmalarda geçerlik, araştırmacının ortaya koyduğu kategori ve yorumların gerçekte örtüşüp örtüşmediği olarak ifade edilir (Creswell, 2013). Manning (1997); nitel araştırmalarda geçerliğin sağlanması için uzun süreli görüşme yapılması, uzman görüşüne başvurulması ve katılımcıların onayının alınması gibi bir takım ölçütlerin olduğunu belirtmiştir.

Creswell (2013) nitel araştırmaların güvenilirliğinin sağlanmasında verilerin analizi için çoklu kodlayıcıların bulunmasını ve bu kodlayıcıların değerlendirmeleri arasında tutarlılığın olması gerektiğini vurgulamaktadır. Bu bilgiler kapsamında güvenilirliğin sağlanıp sağlanmadığının anlaşılması amacıyla araştırmada elde edilen görüşme nitel araştırma konusunda deneyimli olan bir akademisyene değerlendirmesi amacıyla iletilmiştir. Akademisyenden görüşme formlarındaki ifadelerden kod ve temalar oluşturması istenmiştir. Daha sonra akademisyenin oluşturduğu kod ve temalarla araştırmacıların oluşturdukları karşılaştırılmıştır. İki sonucun karşılaştırılmasında Miles ve Huberman'ın (1994) formülü [Güvenilirlik: $.75 = \text{görüş birliği puanı} : 18 / (\text{görüş birliği puanı} : 18 + \text{görüş ayrılığı puanı} : 6)$] kullanılmıştır. Bu formül sonucunda elde edilen güvenilirlik değerinin $.70$ 'nin üzerinde olması yeterli görülmektedir. Araştırma ekibinin

bağımsız olarak gerçekleştirdikleri kodların %75 oranında benzer olması, veri analizinin güvenilirliğinin sağlandığını göstermektedir.

II.BULGULAR VE TARTIŞMA

Araştırmada elde edilen bulguların, kavramsal çerçeve ve kuramla uyumlu olduğu görülmüş, ulaşılan tema ve kavramlar araştırmanın amaçları açısından anlamlı bir bütün oluşturmuştur. Ayrıca araştırmada katılımcıların görüşlerine doğrudan yer verilmiş, bunlardan yola çıkılarak sonuçlar tartışılmıştır. Araştırmanın bulguları benzer araştırmalarla test edilebilir niteliktedir. Bu bölümde bulgular araştırmanın alt amaçları temel alınarak sunulmuştur. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesinin halk tarafından nasıl algılandığı ve üniversiteye yönelik beklentilerin neler olduğuna ilişkin görüşlerini belirten katılımcıların ifadeleri ortak kavramlar etrafında kodlanarak, 10 tema altında sınıflandırılmıştır.

Tablo 3. Katılımcı Görüşlerinin Sıklık Dağılımı

Temalar	Kodlar (Alt Temalar)	Katılımcı Görüşü (f)	Toplam (f)
Bir şehirde üniversite olmasının önemi	Şehrin planlamasına ve gelişimine katkı sağlaması	5	16
	Şehrin ve ülkenin kalkınmasına katkı sağlaması	3	
	Yerel ve bölgesel düzeyde çalışmalar yapması	2	
	Diploma veren değil nitelik kazandıran üniversite olması	2	
	Bilimsel çalışmaların gelişmiş ülkeler ararında olması	1	
	Özgür ve katılımcı bir üniversite olması	1	
	Üniversitelerin gelişmiş şehirlerde olması	1	
	Kültürel çeşitliliği sağlaması	1	

Rize'de üniversite olmasının anlamı ve önemi	Sosyalleşmeye ve şehrin gelişimine/ değişimine katkı sağlaması	10	21
	Bilimsel ve teknolojik açıdan topluma katkı sağlaması	4	
	Üniversitenin gelişim hızının yeterli olmaması	3	
	Ekonomik katkı sağlamanın ötesine geçmesi	2	
	Rizeli gençlerin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'ni tercih etmesinin sağlanması	1	
	Yetiştirdiği öğrencilerin küresel çapta olması	1	
Rize halkının üniversite hakkında neler söylediği	Halkın üniversitenin değerini bilmesi	5	28
	Şehirle yeterince bütünleşmemesi	5	
	Üniversitenin sağlık hizmetlerinin ön plana çıkması	5	
	Şehrin ticari gelişimine katkı sağlaması	2	
	Yerel sorunlara çözüm bulması	2	
	Topluma eğitimin önemini öğretmesi	2	
	Üniversiteden ne beklendiğinin net olmaması	2	
	Yerleşkenin fiziki olarak yetersizliği	2	
	Üniversitenin siyasetin etkisi altında olması	2	
	Geleneksel yapıya zarar vermesi	1	
Üniversitenin Rize'ye getirdiği ve götürüsü	Ekonomik katkı sağlaması	16	46
	Toplumsal gelişime ve değişime katkı sağlaması	8	
	Şehre sosyo-kültürel katkı sağlaması	8	
	Şehir imajı üzerine etkisi	7	
	Ahlaki yapıyı etkilemesi	5	
	Şehre katkısının düşük olması	2	

Üniversitenin çalışmalarının nasıl değerlendirildiği	Halka yönelik çalışma ve faaliyet yapması	12	29
	Büyük projelere öncülük yapması	3	
	Çalışmaların artırılması	3	
	Bilimsel çalışmaları uygulamaya aktarması	2	
	Üreten ve sorgulayan bir üniversite olması	2	
	Sosyal sorunlarla ilgili çalışmalar yapması	2	
	Faaliyetlerin yeterli duyurulması	2	
	Sektör uygulamalarına değer verilmesi	1	
	Üniversitenin yeniliklere açık olması	1	
	Sürekli eğitim merkezinin istihdama yönelik kurslar açması	1	
Akademisyenlerin Rize'ye katkıları	Akademisyenlerin halkın içinde olması	11	34
	Akademisyenler açısından şehrin sosyo-kültürel imkânlarının kısıtlı olması	6	
	Akademisyenlerin şehre yeterince katkı sağlamaması	4	
	Akademisyenlerin daha çok araştırma yapması	4	
	Akademisyenlerin üniversiteye ve kente uyum sağlayamaması	3	
	Akademisyenlerin kendini daha çok ifade etmesi	3	
	Yerel dinamiklerle işbirliği yapması	2	
	Vatandaşın akademisyenlere yönelik yanlış davranışları	1	

Üniversite öğrencileriyle ilgili düşünceler	Koşulların öğrenciler açısından yetersiz olması	5	29
	Öğrencinin ahlaki açıdan toplumu etkilemesi	4	
	Öğrencinin sadece maddi kaynak olarak görülmemesi	4	
	Öğrencilerin ekonomik güçlükler yaşaması	3	
	Öğrencinin toplumu tanınması ve kaynaşması	2	
	Rize halkının üniversite öğrencilerini koruması	2	
	Farklı kültürlerin kaynaşması	2	
	Üniversitede bölge öğrencilerinin daha az olması	2	
	Öğrencinin aşırı teoriye dayalı yetiştirilmesi	2	
	Vakıf bursunun öğrenci tercihlerini olumlu etkilemesi	2	
	Öğrencinin serbest zamanını etkin değerlendirememesi	1	
Üniversiteden beklentiler	Yerele özgü projeler üretmesi ve katkı sağlaması	12	37
	Tanıtım faaliyetlerine ağırlık vermesi	7	
	Yerel ve küresel işbirliklerini arttırması	6	
	Öğrenci ve akademisyen tarafından tercih edilen bir üniversite olması	6	
	Üniversitenin güçlü bir konumda olması	3	
	Eğitim kalitesinin yükseltilmesi	2	
	Üniversite hocalarının özgür olması	1	

Yirmi yıl sonra şehrin ve üniversitenin nasıl olacağı	Yerel sorunlarla daha çok ilgilenen bir üniversite olması	4	15
	Ülkeye değer katacak ürünlere yönelik bir üniversite olması	3	
	Mezunlarının istihdam edildiği bir üniversite olması	3	
	Üst yönetimin bakış açısının değiştiği bir üniversite olması	2	
	Güçlü olmak için işbirliğini önemseyen bir üniversite olması	2	
	Gürcistan, Orta Asya ve Kafkaslara yönelik çalışmalar yapan bir üniversite olması	1	
Şehirdeki sektörlerin üniversiteye sağlayacağı katkı ve üniversiteden beklentisi	Üniversite-sanayi işbirliği yapılması	6	21
	Tarım ve turizme destek vermesi	5	
	Toplumu bilgilendirme çalışmaları yapması	4	
	Topluma sağlayacağı katkılarla ilgili planlama yapması	3	
	Üniversitenin sosyal sorumluluk faaliyetlerine ağırlık vermesi	1	
	Nitelikli akademisyen gelmesinin sağlanması	1	
	Öğrencilere uygulama yaptırılması	1	

A. Bir Şehirde Üniversite Olmasının Önemi

Üniversitelerin şehir içinde yer alması sosyal bütünleşmeye katkı sağlamaktadır. Şehir üniversitelerinde öğrencilerin şehrin sosyal imkânlarından faydalanması gibi yerel halkın da üniversitenin imkânlarından faydalanabilmesi mümkün olmaktadır. Şehir halkı üniversitenin entelektüel ortamından, kütüphane, laboratuvar, kültür merkezi, spor salonları gibi olanaklarından yararlanmakta ve böylece üniversite topluma hizmet görevini başarıyla gerçekleştirmektedir (Altınsoy, 2011). Üniversitelerin buldukları şehre sağlık, eğitim, ekonomik, sosyal ve kültürel alanda pek çok katkı sağladığı bilinmektedir. Genel anlamda bir şehirde üniversite bulunmasının ne anlama geldiğini ifade etmeleri için katılımcılara; *“Bir şehirde üniversitenin var olması sizce önemli midir?”* sorusu yöneltilmiş ve görüşleri belli ortak temalar altında sınıflandırılmıştır. Araştırmaya katılanlar açısından bir şehirde üniversite olması daha çok şehrin planlamasına, gelişimine ve kalkınmasına katkı sağlamaktadır.

1. Şehrin Planlamasına ve Gelişimine Katkı Sağlaması

Üniversiteler, yerleşkesinin coğrafi konumu ve içinde barındırdığı öğrenci ve personel potansiyeli açısından şehir planının değişmesine etkide bulunurlar. Üniversitenin yerleşkesinin bulunduğu alanda genellikle yeni yerleşim fırsatları ortaya çıkar ya da mevcut yerleşim yerlerinin ekonomik değeri ve statüsü artar (Gültekin, Çelik, & Nas, 2008). Üniversitelerin şehir planlamasında önemli katkıları olduğuna vurgu yapan K-13 kentsel dönüşüm ve sosyal gelişim açısından üniversitenin önemine dikkat çekmiştir.

“Hem kentsel dönüşüm, hem sosyal gelişim anlamında üniversiteler şehrin planlarını oluşturur. Onun için Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi’nin de Rize’de olması son derece önemlidir.” (K-2)

Üniversitenin şehrin beyni olduğunu belirten K-13, Rize’de üniversite açılmasını geciktğini vurgulamıştır.

“Üniversitenin olması çok şey ifade eder. Çok büyük bir artıdır. Risk yönü de var. %100 hayır değil, %100 şer de değil. O senin kullanmana bağlı. Üniversite ilin beynidir. Komşumuz olduğu için Trabzon’u örnek veriyorum. 1957’de üniversite açılmış yanılmıyorsam, şimdi onun meyvelerini topluyor. Biz daha bebeklik dönemindeyiz. Her tarafta oldu da bizde oldu. Hakkâri’de de oldu, bizde de oldu. Üniversite açılacaktı çok geç kalındı, en az 20 sene geç kalındı. Bence çok önemli bir kurum.” (K-13)

Üniversite olan şehirlerin sosyo-kültürel açıdan farklı olduğunu belirten K-15, üniversitenin etkin olması gerektiğine dikkat çekmiştir.

“Üniversite olan bir şehir ile olmayan bir şehir arasında sosyo-kültürel farklılıkların var olduğunu düşünüyorum. Yani aktif bir üniversitenin olmasının böyle bir faydası var. Yalnızca eğitim veren herhangi bir kurumun olması değil bence önemli olan. Bunun örneklerini görebiliyoruz, çünkü ilçelerde var olan aktifleşmemiş üniversiteler, mesela Pazar’da fakültenin olmasının Pazar’a herhangi bir katkısının olmadığını hem duyumsuyoruz hem de gözle görebiliyoruz.” (K-15)

Bir şehirde üniversite olmasının etkili olacağını belirten K-19, üniversitenin gelişmiş olmasının önemine vurgu yapmıştır.

“Bir şehrin gelişmesi ve kalkınması açısından o şehirde üniversite olması çok büyük bir etki. Ama tabii üniversitenin ne kadar geliştiği tabii çok daha önemli. Bir şehirde üniversite olsun diye üniversite kurulmaz.” (K-19)

Şehrin ekonomik, sosyal ve kültürel açıdan gelişmesinde üniversitenin rolüne değinen K-21, üniversitenin şehre değer kattığını belirtmiştir.

“Çünkü üniversitelerin şehirlere değer kattığını düşünüyorum.”

Gelişmesine katkı sağladığını düşünüyorum. Hem sosyal hem kültürel hem de ekonomik olarak gelişmesine katkı sağladığını düşünüyorum.” (K-21)

2. Şehrin ve Ülkenin Kalkınmasına Katkı Sağlaması

Bilginin etkili bir güce dönüştüğü çağımızda üniversiteler buldukları şehrin ve ülkenin ekonomisine ve kalkınmasına önemli katkılar sunmaktadır. Üniversitenin temel görevlerinden birisinin araştırma-geliştirme olduğunu belirten K-6, üniversitenin ülke kalkınması açısından önemli bir kurum olduğuna dikkat çekmiştir.

“Bir ülkenin kalkınması, icatları... Bunları üniversite yapar. Halkına onu üniversiteler açıklar. Kişi olarak ne kadar becerikli olursa olsun, ne kadar çalışkan olursa olsun, o çalışmayı yapmaya imkânın olmayabilir, olmaz zaten. Ama üniversitenin olur. Üniversitenin görevleri arasındadır yani, araştırma-geliştirme. Üniversite bence en önemli kurumdur.” (K-6)

Üniversitenin şehrin sosyo-kültürel yapısını etkilediğini belirten K-8, şehrin sosyo-ekonomik kalkınmasına da katkı sağladığını vurgulamıştır.

“Üniversite fevkalade önemli. Çünkü Üniversite ayrı zamanda o şehrin / ilin sosyo-kültürel yapısına da etki yapıyor. Dolayısıyla sadece bilimsel anlamda değil, o şehrin kalkınmasında ekonomik anlamda olabilir; sosyal anlamda olabilir, çok büyük katkıları olduğunu düşünüyorum. Bu da hem şehrin dolayısı ile şehir ile birlikte ülkenin kalkınmasında faydası olduğunu düşünüyorum.” (K-8)

Üniversitenin toplumu dönüştürdüğünü belirten K-23, çağa ayak uydurmanın üniversite sayesinde olacağını vurgulamıştır.

“Çağa ayak uydurma açısından, günümüzde olması gereken bir kurum. Halkın daha sosyo-kültürel düzeyini arttıracak bir şey üniversite. Daha kapalı bir toplum yapısından daha aydın, modern bir yapıya dönüştürecek bir şey üniversite. Dünyaya bakışı değiştirecek bir kurum.” (K23-)

3. Yerel ve Bölgesel Düzeyde Çalışmalar Yapması

Bir şehre üniversite kurulduktan sonra, üniversitenin yerel sorunlara katkı sağlaması konusunda toplumda yüksek bir beklenti oluşmaktadır. Üniversite bilimsel araştırmalar yapan bir kurum olması nedeniyle yerel sorunlara bilimsel çözümler bulunması ümit edilmektedir. K-1 üniversitelerin buldukları bölgeyle ilgili bilimsel çalışmalar yapması gerektiğini, yaşadığı bölgeden örnekler vererek anlatmıştır.

“Mesela bölgesel olarak diyelim, Rize’de üniversite var. Rize Üniversitesi’nin bölgesel, Rize ile ilgili yapmış olduğu çalışmalar var

mi? Atıyorum mesela tarımla, doğa ile kent ile kentleşme ile bir sürü ürünü ile bitkisi ile hangi projelere imza atmış. Veya deniz kenarındayız; üç tarafımız denizlerle çevrilmiş. Üniversitelerimiz denizlerle ilgili hangi bilimsel çalışmaları yapıyor? Bu konuda yine gelişmiş olan ülkelere baktığımız zaman o ülkelerin, gelişmiş olan ülkeler ile birlikte hangi sıralamadır? Yani üniversite ne yapabiliyor.” (K-1)

Bir şehirde üniversite olmasının önemini Rize İli üzerinden değerlendiren K-3, üniversitenin daha çok yerel sorunlara katkı sağlamasını beklediğini vurgulamıştır.

“Rize’de bir üniversite olması Rize’nin gerek ürettiği ürünlerin gerek katma değer olarak sunduğu ürünler turizmi, tarımı vs. üzerinde çok daha faydalı olacağını düşündük. Ama geçen 12 yıllık süre diye tahmin ediyorum 12 yıl içerisinde, istediğimiz, tahmin ettiğimiz nitelikte bir gelişme kaydedemedik. Tabii üniversitenin yeni olmasının şeyleri vardı. Belki tıp ve özellikle ilahiyat üzerinde daha yoğun çalışmasından dolayı bizim beklentilerimizi, ticari anlamda-turizm anlamında çok fazla karşılamamış olabilir, ama epeyce katkı kattığı kanaatindeyim.” (K-3)

4. Diploma Veren Değil Nitelik Kazandıran Üniversite Olması

Üniversitelerin en temel amacı donanımlı bireyler yetiştirmek ve ülkenin nitelikli insan kaynağı ihtiyacını karşılamaktır. Ancak sürekli değişen ve karmaşıklaşan piyasa şartları nedeniyle üniversitelerin başarıyla mezun ettiği öğrenciler uygulamada yetersiz kalabilmekte, bir takım sorunlar yaşamaktadırlar. Ayrıca teori ile uygulama arasında uyum sorunları olduğu sıklıkla sahada çalışanlar tarafından dile getirilmektedir. Üniversitelerin yetiştireceği beşeri sermayenin küresel dünya ile rekabet edecek donanuma sahip olması gerektiğine dikkat çeken K-1, üniversitelerin sadece diploma veren bir kurum olmaması gerektiğini vurgulamıştır.

“Bir üniversite var, ama sadece var. Bir diploması var, ama yetiştirdiği elemanın, mesela mezun ettiği öğrencinin bilimsel, endüstriyel gelişimine, Türkiye’ye katkısı ne olacak. Yoksa elinde diploma ortalıkta gezecek. Böyle bir üniversite istemiyorum ben. Benim istediğim üniversite endüstriyel, dünyaya- gelişmiş olan özellikle 29 gelişmiş olan ülkenin içine girebilecek sıralamada kaçınıcı sırada? Bunları mutlaka üniversitenin rektöründen, akademisyenlerinden, öğretim elemanlarından her birinin bu konuda kendisini geliştirmesi lazım. Yetiştireceği öğrencileri bu konuda yetiştirmesi lazım diye düşünüyorum.” (K-1)

Üniversitenin öğrencilere diploma veren bir kurum olarak algılandığını belirten K-4, üniversitelerin öğrencileri reel yaşam şartlarına göre hazırlaması gerektiğine dikkat çekmiştir.

“Türkiye’de eğitim mekanizmasının şekli, şemali, yönetmeliği,

çalışma şartları vs. prensip olarak belirlenmiştir. En önemli belirlenmiş olan şey, üniversiteye öğrenci almak, onları okutmak ve sonunda da ellerine diploma verip göndermek gibi algılanır. Hayır, hâlbuki tam tersine. Hayata kazandırılacak insan yetiştirmesi lazım. O öğrenci bittiğinde hayatın birçok şeyini bilerek yürümesi gerekir. Biz burada şimdi stajyer öğrenciler alıyoruz. Ne diye alıyoruz? Hayatı öğrensinler diye. Şimdi üniversiteden de gençler var burada. Diyorum ki en önemli öğreneceğiniz şey, insanın davranış biçimi. Çünkü göreceksin, insan nasıl davranıyor? Ne yapıyor?” (K-4)

5. Bilimsel Çalışmaların Gelişmiş Ülkeler Ayarında Olması

Üniversiteden en çok beklenen katkılardan birisi de kuşkusuz üniversite bünyesinde gerçekleştirilen bilimsel araştırmalardır. Küresel ve yerel ölçekte üniversitelerin gelişmişlik düzeyi ve performansı yaptığı bilimsel çalışmalarla ölçülmektedir. Aşağıda görüşüne yer verilen K-1 üniversitelerin bir şehirde isim olarak var olmanın ötesinde küresel ölçekte etkili olacak bilimsel çalışmalar yapmasının daha önemli olduğunu belirtmiştir.

“Üniversitelerin sadece böyle isim olarak 81 ilde olması ayrı bir olay, ama burada üniversitelerin konumları çok önemlidir. Yani üniversitelerin buldukları illerde beyin fırtınasını estirebilecek bilgi ve bu konudaki bilimsel çalışmalarını çok önemsiyorum. Bunun olması lazım. Yani üniversitenin adı değil. Üniversite var, bir üniversite var; ama mesela dünyada gelişmiş olan ülkelerde kaçınıcı sıradasınız. Yani siz bir Afrika ile bir Arabistan ile bir Suriye ile bir Mısır ile veya bir başka geri kalmış ülkelerdeki üniversiteler ile beraber yarış yapmayacaksınız. Dünyanın gelişmiş olan 29 ülkesi içerisinde sizin sıralamanız nedir? Bir de bugün dünyada kabul gören lisan, dil İngilizce değil mi? Siz İngilizce ağırlıklı, dünyada gelişmiş olan ülkelerle entegre olabilecek bilimsel çalışmalar yapmak zorundasınız. Mesela oralarda nerelerdesiniz?” (K-1)

6. Özgür ve Katılımcı Bir Üniversite Olması

K-12, her yere üniversite açılmasından daha çok üniversitelerin öğrencilere daha katılımcı ve daha özgür bir ortam sunması gerektiğini vurgulamıştır.

“Türkiye’de her yerde adım başı üniversite, ama adı üniversite. Daha özgür üniversite, daha özgür eğitim olması düşüncesine sahibiz. Bu ne demektir? Yani bir kişinin her şeyi, yöneteceği, atayacağı bir eğitim, üniversite değil. Biz lisedeyken daha özgür, daha katılımcı ve öğrenci daha dışadönük; ama şimdi ben görüyorum burada üniversiteleri öğrenciler sanki pranga vurulmuş gibi, asker gibi sadece belirli bir şeyleri, eğitimi görüyorlar. Ama ileriye dönük araştırmaları, 50 yıllık ülkenin geleceği gibi hiçbir şeyleri yok.” (K-12)

7. Üniversitelerin Gelişmiş Şehirlerde Olması

2000'li yıllara kadar daha çok görece büyük ve gelişmiş şehirlerde olan üniversiteler, son 15-20 yılda hızla ülkenin her tarafına yayılmıştır. Bu durumun olumlu katkıları yanında, olumsuz etkileri olduğunu vurgulayanlar da bulunmaktadır. K-11 de Türkiye'nin her yerinde üniversite olmasını doğru bulmadığını belirterek, özellikle yeni açılan üniversitelerdeki akademisyen eksikliğine dikkat çekmiştir.

"Üniversitenin var olması tabii ki önemli, ama hem kalite hem nitelik bakımından verimli olan, üreten bir üniversitenin olması gerekiyor. Sadece binadan ibaret, içerisinde öğretim üyelerinin olmadığı, yeterince kaliteli bir eğitim almayan okul, okul değil zaten. Güzel binalardan oluşur, başka bir şey ifade etmez. Gerçeği söylemek istersem, kendi görüşüm bu; Türkiye'nin her yerinde üniversite olmasını doğru bulmuyorum. Hele hele eğitim fakültelerinin asla küçük illerde olmasının taraftarı değilim. Çünkü bir neslin geleceğini yetiştiren okullar sosyo-kültür gelişimini tamamlamış illerde olması lazım. Ben onlara aslında yüksek lise diyorum. Bir tane profesörü olan, yardımcı doçentlerle eğitim yapan fakülteler ne kadar verimli olacak. Çok verimli olduğunu düşünmüyorum açıkçası." (K-11)

8. Kültürel Çeşitliliği Sağlaması

Üniversitede öğrenim gören öğrenciler ülkenin farklı bölgelerinden geldikleri için okudukları şehre kültürel zenginlik katmaktadırlar. K-16, farklı kültürlerde yetişen öğrencilerin şehir halkıyla bir araya gelerek kaynaştığını belirtmiştir.

"Bir şehirde üniversite olmasının bence çok anlamı var. Her şeyden önce gençlerin, yeni neslin gelmiş olduğu, kanların fıkır fıkır kaynamış olduğu nesil var. Eğitim seviyesi çok yüksek oluyor. Karma şehirlerden gelip, karma kültür getiriyorlar. Ben kendi ev arkadaşlarımdan bahsedeyim. Biri İzmirli, biri Aydınlı, biri Karabükliydi. Biri sebzeyi severdi, biri kuru bakliyatı severdi. Yemek kültürümüz açısından bile alışmıştık birbirimize. Farklı kültürler gelip burada kendi kültürlerini tanıtıyor, bu durum da kaynaşmayı sağlıyor. Ortamı homojen yapıyor. O yüzden önemli bence." (K-16)

B. Rize'de Üniversite Olmasının Anlamı ve Önemi

Rize İli toplamda yaklaşık olarak 330.000 nüfusa sahip bir şehirdir ve merkez ilçe nüfusu 145.000 civarındadır. Bu nüfus artışında üniversitenin katkısını inkâr etmemiz mümkün değildir. Üniversitenin kurulmasıyla birlikte Rize'nin ekonomik, sosyal ve kültürel yapısında değişiklikler olmaya başlamıştır. Üniversiteye yeni akademik birim açıldıkça fiziksel mekân genişlemiş ve yeni sosyal alanların açılması ihtiyacı doğmuştur.

Öğrencilerin ve akademisyenlerin barınma ve konut ihtiyacı için yeni binaların yapılması; yemek, eğlence ve serbest zaman aktivitelerine içine yeni mekânların açılması şehrin fiziksel ve ekonomik gelişimine önemli katkılar sağlamıştır. Araştırma kapsamında katılımcılara; “Rize’de üniversite olması sizce ne anlam ifade etmektedir?” şeklinde bir soru yöneltilerek görüşlerini ifade etmeleri sağlanmıştır. Katılımcılar ağırlıklı olarak Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi’nin Rize Şehrini gelişimine ve değişimine katkı sağladığını, bilimsel ve teknolojik açıdan topluma katkısının olduğunu dile getirerek üniversitenin şehir için önemini vurgulamışlardır.

1. Sosyalleşmeye ve Şehrin Gelişimine/Dönüşümüne Katkı Sağlaması

Rize Şehrinde üniversite olmasının en çok şehrin gelişimine ve değişimine katkı yaptığı vurgulanmıştır. Üniversite öğrencisi, öğretim elemanı ve idari personeliyle şehre dinamizm ve canlılık katmakta şehrin sosyal dokusunu ve kültürel yapısını da değiştirmektedir. Üniversite öğrencisi sayesinde Rize Şehrini daha da sosyalleştirdiğini belirten K-4, öğrencilerin birer kültür elçisi olduğuna dikkat çekmiştir.

“Şimdi biraz daha sosyalleşmiş, esnafın biraz daha aktif hale geldiği, gençliğin bölgeyi daha iyi tanıdığı, okulu bitirdikten sonra gittiği yerde buradan edindiği izlenimleri oralara taşıyabilmesi önemli bir avantaj. Rize’ye bir katkısı olduğunu düşünüyorum, çok büyük olmasa da. Şu anda çünkü yanlış bilmiyorsam, 17-18 bin arasında öğrenci sayısı. Bu az bir rakam değil. Ama bu geliştikçe, 30 binli 40 binli rakamlara çıktıkça, daha çok aktif hale gelecektir. Bundan bölge esnafı da istifade edecektir; öğrenciler de istifade edecektir. Biraz daha sosyalleşme imkânı olacaktır.” (K-4)

Dışarıdan farklı insanların gelmesinin esnafın davranış tarzını etkilediğini ve hizmet kalitesini arttırdığını vurgulayan K-6, bu durumun kültürel değişime neden olduğunu belirtmiştir.

“Bizim burada esnafımız, tüccarımız müşterisine karşı davranışlarında değişiklik, yani ondan önce daha farklıydı, biraz daha olsun önem verir şekilde davranmaya başladılar. Ondandan önce sadece kendi vilayetinin insanlarıyla haşır neşir oluyordu ya da alışverişte bulunuyordu. Onlara mahalle kültürüyle, bulunduğu bölgenin kültürü ile hitapta bulunuyordu. Ama dışarıdan farklı insanlar gelince, tabii kültürel de fark olmaya başladı.” (K-6)

Rize’ye medeniyetten önce para girdiğini vurgulayan K-14, üniversitenin bu anlayışı değiştirmesi gerektiğine dikkat çekmiş ve toplumun aydınlanmasında üniversitenin önemli rolü olduğunu ifade etmiştir.

“Ekonomiye etki eden, eğitime etki eden ki Rize için daha da

önemli. Çünkü Rize’de bir slogan vardı, Rize medeniyetten önce parayla buluşan bir şehirdir. Bunu kimse inkar edemez. O yüzden cahilliğin biraz da böyle pişkin hali Rize’de türemiştir. Üniversitenin çok çok iyi olması gerekiyor ki bu cahilliğin ölmesi, yerine daha sağlıklı daha sağlam kafaların gelmesi açısından bence bu sorunun sorulmaması bile gerekiyor, çünkü çok önemli.” (K-14)

“Özellikle Rize’de bağnazlığın, cehaletin gitmesi için, Rize’nin kalıbından çıkması için üniversitenin olması çok önemli diyebilirim. Açık yüreklilikle söyleyebilirim, Rize cahil. Rize’de cahil olan kısım, genç kesimde değil ama. 40-45-50 yaşlarındaki bir grup var, bunların geneli esnaf grup, bunlardan kaynaklı bir cehalet var. Bunlardan sonra gelecek olan nesil, sağlıklı bir nesil olacak ki Rize sağlıklı bir kafaya ulaşsın. O yüzden Rize’nin geleceği için üniversite kesinlikle çok önemli.” (K-14)

Rize’de öğrenci olarak yaşamış olan K-16, üniversiteyle birlikte sosyal koşulların değiştiğini vurgulamıştır.

“Fen Edebiyat Fakültesinde olduğum dönemlerde daha farklıydı, koşullarımız daha kötüydü. Ama şimdi öğrencilerin koşulları da çok iyi, şehir bir şeylere daha gözünü açabildi, artık öğrencilere kötü gözle bakmıyor, daha iyi gözle bakıyor. Önceden öğrencinin kıymeti yoktu, öğrenci korkuyordu, sokakta bile korkarak yürüyorduk biz. Ama şimdi öyle değil. Bu durum üniversitenin olmasından kaynaklı.” (K-16)

Bölgenin gelişmesi açısından üniversitenin önemli olduğuna dikkat çeken K-18, bireylerin kişisel ve sosyal gelişmelerine üniversitenin katkı sağladığını ifade etmiştir.

“Üniversite bölge halkı için, bölge ekonomisi için veya bölgenin sosyal yapısı için etkin aktivitelerle birlikte bölgenin gelişmişliğine katkı sağlayacağı kanaatindeyim. Ayrıca burada bir tıp fakültesinin bulunması veya sosyal çalışma alanlarının bulunması, Rize’de turizme daha fazla değer katılması gibi projelerde üniversitenin aktif bir rol alacağı konusunda kanaatlerim var. Bir noktası da şudur. Bireylerin kişisel ve sosyal gelişmelerini daha üst seviyeye taşımak açısından üniversite önemlidir. Toplumsal kültür biraz dirençli bir yapıdır. Bunun değişmesi uzun sürecektir.” (K-18)

Üniversiteyle birlikte şehrin kültürel ve sosyal yapısının değişeceğini düşündüğünü belirten K-18, bu değişimin zaman alacağını vurgulamıştır.

“Bence önemli. Üniversite ile birlikte şehir kültürünün gelişeceğini düşünen insanlardan bir tanesiyim. Ama karşılıklı etkileşim ve sosyal yapının değişmesi, sosyal yapı şehirlerde biraz dirençlidir. Bu konuda biraz uzun zaman alacağı kanaatindeyim.” (K-18)

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi’nde öğrenim görmüş öğrenci-

lerin, Rize ve bölgenin gelişmesine katkıda bulunmasını beklediklerini belirten K-19, bu konuda çalışma yapılması gerektiğini vurgulamıştır.

“Her şehirden bölgeye insan geliyor, farklı kültürlerden. Bu da bir farkındalık katıyor tabii ki. Onun dışında şehre para bırakıyor. Şehrin geliştirilmesine çok büyük etkidir diye düşünüyorum şehre gelen her bir öğrenci. Ama bizim en kötü tarafımız bizim kendi çocuklarımız bile, mezun olduktan sonra, burada eğitimini tamamladıktan sonra, şehrinde kalıp hizmet vermiyor. Direkt şehri terk ediyor. Şehrin en büyük acısı bu. Aynı kalıplaşmış zihniyet burada kalıyor ve kendini geliştiremiyor. Bu anlamda da çalışmalar yapılması gerekiyor. Yani bölgeye yeni yatırımların yapılması, istihdamın önünün açılması, onlar önemli etkenler çocukların burada kalması için; ama mevcudu hiç değerlendirmiyorlar, dışarıya kaçıyorlar.” (K-19)

Üniversite sayesinde Rize'nin sosyal yaşamında değişiklikler olduğunu belirten K-20, eskiden sorun olan pek çok şeyin artık sorun olmadığını vurgulamıştır.

“Rize zaten üniversite sayesinde bu kadar gelişim sağladı. İnsanlarımızın düşünceleri olsun, genel bakış açısı olsun üniversite sayesinde bu kadar insanlarımızı gözü açıldı diyebiliriz. Önceden bu tarz şeyler Rize'nin gelişimi açısından bayağı eksiklikler vardı. Hem düşünce olarak hem görüş olarak, şimdi Rize'nin bile geliştiğini düşünüyorum çoğu şeyde, medeniyette, açıklık kapalılık, açıklık-kapalılık önceden sorun olan şeylerdi ama artık öyle bir sorun olduğunu düşünmüyorum ki bu üniversite sayesinde olan bir şey.” (K-20)

Üniversitenin Rize'nin modernleşmesine katkıda bulunduğunu ifade eden K-21, halkın diğer kültürlerle daha hoşgörülü bakmaya başladığına dikkat çekmiştir.

“Eğitim-öğretime katkı yapacağını, üniversite imkânlarının şehre sosyal, kültürel, ekonomik olarak katkı yapacağını, gelişmişliğine sadece ekonomik olarak değil, modernleşme anlamında da gelişmişliğine, insanların bakış açısına, Rize kapalı kutu gibidir biraz, diğer bölgelerde yaşayan insanların kültürlerini, davranış biçimlerini, onları yabancı gibi görmelerini azaltacaktır. O yönden üniversitenin çok katkı, yarar sağlayacağını düşünüyorum.” (K-21)

2. Bilimsel ve Teknolojik Açıdan Topluma Katkı Sağlaması

Üniversitelerin buldukları topluma sağlayacağı temel katkılardan birisi de bilimsel ve teknolojik çıktılar ve yeniliklerdir. Üniversiteler bilgiyi işleyen ve yeniden üreten mekânlar olması nedeniyle ülkenin kalkınmasında önemli rol oynamaktadır. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nin sadece ekonomik katkı sağlayan bir kurum olarak görülmesini doğru bulmadığını belirten K-1, bilimsel ve teknolojik çalışmaların daha

önemli olduğuna dikkat çekmiştir.

“Şimdi bilimsel olarak şöyle söyleyeyim. Rize’de bir üniversitenin olması benim için çok iyi ifade eder. Bir kere toplumu, Rize’nin gelişmesinde ilim olarak, teknoloji olarak, bilim olarak, yani her konuda Rize’ye il olarak çok şey kazandırır. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi’nin Rize’de olması bir kere Rize’nin kültürel, ekonomik yönden gelişmesinde büyük faydalar sağlar. Yani ben üniversiteye sadece ekonomik bakmıyorum, 10.000 öğrencisi var, 15.000 öğrencisi var olacak da Rize’ye şu katkıyı sağlayacak. Kesinlikle değil. Kesinlikle öyle bir üniversite istemiyorum ben. Ben tamamen beyin fırtınasını estirdiği, dünyadaki gelişmiş olan ülkelerin kriterlerine uygun ve o seviyede öğrenci yetiştirebilen, bilim dalında güzel bir öğrenci yetiştirmesini istiyorum. Yani bu konuda kesinlikle maddi olarak bakmıyorum. Maddi yönlü bakmıyorum, tamamen teknolojik, bilimsel, endüstriyel, ülke menfaatlerini, toplumsal menfaatleri düşünüyorum. Rize bazında düşünmüyorum ben.” (K-1)

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi’nin şehre ekonomik katkının ötesinde akademik çalışmalara ağırlık vermesi gerektiğini belirten K-7, üniversitenin araştırma yapmasını çok önemsedğini vurgulamıştır.

“Üniversite çok şey ifade ediyor. Çünkü üniversite bir şehrin gelişmesi, büyümesi, üniversitenin yol göstericiliği bu açıdan çok önemli. Biz üniversitemizde ille de şu kadar öğrenci olsun, şehre bu kadar para bıraksın mantığı ile asla bakmıyoruz. Biz üniversitemizin akademik bir üniversite olması, araştırma yapan bir üniversite olmasını, tercih edilen bir üniversite olmasını çok çok önemsiyoruz. Bir şehrin gelişmesi, kalkınmasında en önemli unsurlardan bir tanesi de üniversitemizin bilgi ve becerisi ve burada üniversitemizin tecrübesinden istifade etmek istiyoruz.” (K-7)

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi’nin Rize’nin sorunlarıyla ilgili araştırma yapması gerektiğini belirten K-22, özellikle çay alanında çalışmalar yapılması gerektiğine dikkat çekmiştir.

“Üniversitenin Rize’nin sorunları ile ilgili araştırma yapması gerekiyor. En azından çay ile ilgili. Çaya devamlı zarar veren böceği nasıl yok edebiliriz. Verimin artması için neler yapılabilir. Bunla ilgili çalışma yapıyordur da biz bilmiyoruz. Turizm, bizim sektörümüz. Üniversitenin turizme... Rize turizmine değil, okuyan öğrencilerin ailelerine sadece bir artışı var.” (K-22)

K-1 üniversitenin çalışmalarının bilimsel dergilerde yer almasının önemli olduğunu belirtmiştir.

“Üniversitelerarası dergiler var, bilimsel dergide size yer vermişler mi? Oralara girebilmiş misiniz? Bunlar çok önemlidir.” (K-1)

3. Üniversitenin Gelişim Hızının Yeterli Olmaması

Üniversiteler kurulduktan sonraki süreçte akademik bölümlerin açılması ve faaliyete geçmesi için hızlı bir şekilde fiziki donanım ve insan kaynağı eksikliğini tamamlamaya çalışmaktadır. Üniversite sayısının hızla artması akademik personel ihtiyacını da arttırmış, bazı alanlarda akademisyen bulmak zorlaşmıştır. Dolayısıyla üniversiteler fiziksel anlamda eksikliklerini giderse de, nitelikli öğretim elemanı bulma konusunda hâlâ daha sorunlar yaşamaktadırlar. Bu anlamda 2006 yılında kurulan Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi de fiziksel donanım ve akademik kadro ihtiyacını karşılama sürecini yaşamaktadır. Bu süreçte üniversitenin gelişim hızını değerlendiren katılımcılar farklı görüşler dile getirmişlerdir. Örneğin K-2 Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesinin geçmişte yakaladığı yükselme trendini kaybettiğini belirtmiştir.

“Rize’de tam olarak üniversite kavramını, üniversite anlamını çağrıştıracak bir üniversitenin henüz oluştuğuna inanmıyorum ben. Ama bunu başarabilmek için zaman zaman gelişen üniversite son dönemde maalesef geçmişte yakaladığı yükselme trendini kaybetti. Belli bir süre duraklama dönemini yaşadı. Son dönemlerde ise, düşüş döneminde olduğunu düşünüyorum.” (K-2)

Rize’de üniversite açılmasının sonrasında pek çok değişiklik olduğunu vurgulayan K-3, üniversiteden beklentinin yüksek olduğuna ancak üniversitenin bu beklentiye yeterince karşılayamadığına dikkat çekmiştir.

“Rize’de üniversite olması tabii ki önemlidir. Bundan 10-12 yıl önce daha önemliydi. Çünkü üniversite olan şehirlerin gelişimleri çok farklıydı; daha farklı yönlere taşıyordu ilini. Ama bugün her ilde üniversite var, her ilde birkaç üniversite var. Bu tabii ki beklentileri çok fazla değiştirmede. Ama Rize’nin 12 sene önceki hali ile bugünkü halini değerlendirecek olursak, tabii ki çok farklı yerde; ama şu da var, insanların beklentileri çok hızlı ilerliyor, insanların gelişmişlik seviyesi çok hızlı ilerliyor. Buna istinaden herhalde biz halk olarak da üniversite olarak da yeterince ileri olamadık.” (K-3)

Üniversitenin iyi bir eğitim seviyesine ulaşmadığını belirten K-19, bu durumu dışarıdan gelen öğrencilerin memnuniyetsizliği ile açıklamıştır.

“Rize’de üniversite, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi bana göre yeterli öğrenci sayısına, iyi bir eğitim seviyesine ulaştı mı? Maalesef ben gelişimini iyi görmüyorum açıkçası. Öğrencinin neden Rize’yi tercih etmediğini bir kere üniversite araştırıp, bu anlamda kendini geliştirmeli. Öğrencilere soruyorum, şehirden memnun musunuz? Bu şehirde kalır mısınız? Aldığınız eğitimden memnun musunuz? Maalesef dışarıdan gelenlerin %99’u memnun değil.” (K-19)

4. Ekonomik Katkı Sağlamanın Ötesine Geçmesi

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nin Rize'nin ekonomik kalkınmasına önemli katkılar sağladığı araştırmaya katılan herkes tarafından farklı şekillere ifade edilmiştir. Ancak katılımcılar üniversitenin ekonomik katkının yanında farklı şeyler de yapması gerektiğine dikkat çekmiştir. Üniversitenin sadece ekonomik katkı yapan kurum olarak düşünülmesinin doğru olmayacağını ifade eden K-11, projeden planlamaya, imardan çevreye kadar pek çok şeye müdahale etmesi gerektiğini vurgulamıştır.

“Rizelinin üniversiteye ilk bakışı, kesinlikle ekonomik açıdan oluyor. Acaba 5.000 öğrenci ne getirir, 10.000 öğrenci ne getirir. Sadece ekonomik olarak düşünüyor. Benim açımdan bakarsam üniversitenin olmasına, bir kere projeler üreten, belediyelere olsun, özel idarelere olsun, tavsiyelerde bulunan, bunlar yapılırsa şehir daha güzel hale gelir, canlanır gibi şehir planlamasından tutun da yapılacak her türlü çalışmaya katkısı olsun isterim. Yanlış yapılan yatırımlara karşı gelmesi gerekir. Vatandaşın parasının çarçur edildiği gördüğü anda, itiraz etmesi gerekir. İtiraz etmezse, kim bu duruma itiraz edecek. Projeler üretecek, belediyelere sunacak. Atıl binalar yapılmayacak. Boş yatırımlar yapılıyor. Öyle projeler yapılacak ki şehir planlamasına, şehirde yaşayan insanların geçimine yardımcı olacak şeyler yapılması lazım. Böyle bir üniversite, üniversitedir. Yoksa bir anlam ifade etmiyor; çocuklarımıza zaman geçiren bir ortam hazırlamış oluruz.” (K-11)

Üniversitenin şehirde bir yoğunluğa neden olduğunu ancak şehre artı değer de kattığını belirten K-23, gelişen ve aktif bir üniversite olması gerektiğini vurgulamıştır.

“Dostma'da Üniversite olmasaydı, bu kadar çok dolmuş sık gidip gelmeyecekti belki. Yaşayan insan sayısı, yoldaki ihtiyaca göre ulaşım değiştiği için, merkezde bir trafik yoğunluğu vardı ama onun öğrenci ile alakası olduğunu düşünmüyorum. Merkezdeki yoğunluğun bireysel araç sayısındaki artış ile ilgili olduğunu düşünüyorum. Üniversitede mesela bazı akademisyenlerin belediye ile çalışmaları var, mühendislik fakültesi özellikle, bunlar çok güzel. Üniversite her ilin bir artısıdır, aktif, gelişen ve desteklenen bir üniversite ilin artısıdır bence.” (K23-)

5. Rizeli Gençlerin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesini Tercih Etmesi İçin Çalışma Yapılması

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nde herhangi bir bölüme yerleşen öğrencilerin geldikleri şehre bakıldığında çoğunluğu Rize dışından gelenlerin oluşturduğu görülmektedir. Üniversite tercihi yaparken öğrenciler Türkiye geneli başarı sıralamasına göre tercih yapmaktadırlar. Ayrıca üniversite öğrenimine farklı bir sosyal çevrede devam etmeyi dü-

şünmektedirler. Bu duruma dikkat çeken K-4, özellikle Rize’de yaşayan yerli öğrencileri çekmek için üniversitenin çalışma yapması gerektiğini vurgulamıştır.

“Ancak bölgeye en önemli fayda olarak üzerinde durmamız gereken, yerelde yaşayan halkın, insanların buradaki üniversiteyi tercih etmesi daha önemlidir. Yani aynı bölümlerle, eşdeğer bölümlerle kalkıp bir Niğde’yi, Aksaray’ı, Aydın’ı, Denizli’yi tercih edeceğinize, Rize’yi tercih eder. Hem ailenize ek yük-külfet getirmemiş, hem aile bütünlüğünü bozmamış olursunuz. O yüzden bu tip tercihlerin bölgeye daha katkısı olacağını düşünüyorum. Bu noktada yeteri kadar kamuoyunun yönlendirildiğini zannetmiyorum. Üniversitenin en azından bu algı yönetimini yapıp yerelde insanların çocuklarını öncelikle Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi’ne yönlendirmelerini sağlayacak bir altyapı çalışmasına ihtiyaç olduğu muhakkak.” (K-4)

6. Yetiştirdiği Öğrencilerin Küresel Çapta Olması

Üniversiteler buldukları ülkenin insan kaynağı ihtiyacının karşılama yanında küresel ölçekte iş yapabilecek öğrenciler de yetiştirmektedir. K-1 Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi’nde yetişecek öğrencilerin küresel çapta donanımına sahip olması gerektiğini vurgulamıştır.

“Buradaki üniversitemizin yetiştirecek olan öğrencilerinin Türkiye çapında, hatta dünya çapında kapılabilir insanlar olmasını ben talep ediyorum.” (K-1)

C. Rize Halkının Üniversite Hakkında Neler Söylediği

Şehirde yaşayan halk üniversiteden daha çok sağlık hizmeti almaktadır. Hem Eğitim-Araştırma Hastanesi, hem de Diş Hekimliği Fakültesi’ne tedavi amacıyla giden Rize halkı üniversiteyi daha çok sağlık hizmetleriyle tanımaktadır. Bunun dışında üniversitede düzenlenen konferans, seminer, panel, sempozyum gibi bilimsel etkinlikler, spor müsabakaları, sosyal ve kültürel faaliyetler, müzik etkinlikleri toplum ile üniversitenin bütünleşmesini sağlamaktadır. Katılımcılara; *“Rize halkı üniversite hakkında neler söylemektedir?”* sorusu yöneltilerek, üniversitenin içinde yer aldığı toplum tarafından nasıl tanındığı anlaşılmaya çalışılmıştır. Katılımcıların görüşlerine göre halk üniversiteyi daha çok Tıp Fakültesi (Eğitim ve Araştırma Hastanesi) ve Diş Hekimliği Fakültesi üzerinden tanımakta ve değerlendirmektedir. Ayrıca Rize halkı üniversitenin şehir için önemli bir kurum olduğunu bilmekte ve şehrin ticari gelişimine katkı sağladığını düşünmektedir. Diğer yandan da üniversitenin şehirle yeterince bütünleşemediğini vurgulamaktadır.

1. Halkın Üniversitenin Değerini Bilmesi

Üniversitenin bulunduğu şehre ekonomik, sosyal ve kültürel katkı sağlaması yerel halk tarafından memnuniyetle karşılanmaktadır. Üniversitenin bir şehir için “her şey” demek olduğunu ifade eden K-6, Rize halkının şehirlerinde üniversite bulunmasından son derece memnun olduğunu belirtmiştir.

“Rize halkının hepsi üniversite olmasından memnundur ve büyük çoğunluğu üniversitenin önemini bilir. Üniversiteye değer vermeyecek, değerini bilmeyen çok az kesim olur. Çünkü üniversite her şey.” (K-6)

Rize halkının üniversiteyle yeni tanıştığını belirten K-7, üniversitenin bir şehrin gelişmesi için önemli olduğunu vurgulamıştır.

“Rize halkı tabii birkaç yıldan beri üniversite ile tanıştı. Üniversitenin bir şehrin gelişmesi için, kalkınması için ne kadar önemli olduğunu yeni yeni keşfediyor işin doğrusu. Ama tabii Rize halkının üniversite için olumsuz bir şey düşünmesi abes bir şey olur; birçok maddada pozitif bir şey düşünüyor, ben öyle düşünüyorum.” (K-7)

Karadeniz halkının azimli ve ülkesine bağlı olduğunu dile getiren K-14, üniversiteyle halkın ortak projeler üretmesi gerektiğini belirtmiştir.

“Şehirleri kurtaracak olan üniversite ile halkın iç içe geçip birlikte proje üretmesidir. Gerçekten bu desteği alabildiği anda, her tarafa faydası olur. Karadeniz halkı gerçekten azimlidir ve asla ülkesine ihanet etmez.” (K-14)

Üniversitenin hizmet alanları geliştikçe daha çok tanındığını belirten K-18, halkın üniversiteyi benimsemesinin zaman alacağını vurgulamıştır.

“İnsanlarımızın üniversite öğrencilerini hemen anlamasını beklemiyorum. Trabzon’a baktığımız zaman bu yapı daha çok benimsenmiş. Neden? Yaklaşık 60 yıllık bir üniversite geçmişi var. Eğitim durumu daha yüksek bir şehir. Bu sebeple öğrenciyi benimseme durumu daha yüksek. Ama Rize’de üniversitenin isminin duyulması Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi olması halinde gerçekleşti. Birimleri daha çok açıldı. Daha fazla fakülte hizmet vermekte. Bu noktada hizmeti genişledikçe zaten üniversite tanıtılıyor. Üniversitenin biraz daha topluma yönelik eğilimlerinin, faaliyetlerinin artması, toplumsal barışı yani toplumla öğrencinin barışını daha fazla arttıracaktır diye düşünüyorum. Ama şu anda birden benimsemesini beklemiyorum. Bu direncin kırılması yine 10 yılımızı alır diye tahmin ediyorum.” (K-18)

Üniversiteyle ilgili halkın değerlendirmesinin göreceli olduğuna dikkat çeken K-23, genel anlamda halkın üniversiteye olumlu baktığını belirtmiştir.

“Kimisi üniversite geldi benim evimi yıktı diyor, hastaneye giden vatandaşa sorduğunda üniversite hastanesinden ben çok memnunum diyor. Halkın bakış açısı göreceli, ama olumsuz bakmıyorlar. Branşla da alakalı biraz. Mesela iktisat, işletme ile halkın çok bir işi yok. Onun için var olmuş olmamış çok bir şeyin farkında da değil. Esnafsa üniversiteden memnundur. Çünkü binlerce öğrencisi var, kazancı artıyor. Ama genel anlamda düşününce üniversiteye karşı olumsuz bir düşüncesi yok halkın bence. Memnunlar yani.” (K-23)

2. Şehirle Yeterince Bütünleşememesi

Üniversite lise sonrası erişkin bireylere eğitim veren bir kurum olması nedeniyle, öğrenci dışında kalan insanların üniversiteyle teması bazı faaliyet alanlarıyla sınırlı kalmaktadır. Üniversitenin şehirle yeterince bütünleşemediğini ifade eden K-2, son yıllarda düzenlenen sosyal etkinliklerle bunun sağlanmaya çalışıldığını vurgulamıştır.

“Rize halkının, yani bu şehri yaşayan bu şehri ayakta tutan insanların üniversite ile çok fazla iç içe olduğunu düşünmüyorum ben. Son yıllarda sosyal etkinliklerle bu sağlanmaya çalışılıyor; ama henüz bu başaramadı. Yani üniversitenin şehir için önemli bir değer olan tabiat parkları, çay, turizm noktasında üniversite bütünleşmiş değil şehrimizle.” (K-2)

Üniversitenin halk tarafından çok bilinmediğine dikkat çeken K-4, bu nedenle hakkında olumsuz yorumların yapılmadığını ve halkın genelinin üniversiteden memnun olduğunu ifade etmiştir.

“Üniversitemiz var mı? Var. Kampüsleri vs. açısından güzel bir üniversite. Rize’de bir şeyin çok bilinmesi değil, aleyhinde konuşulmamış olması daha önemli. Yani, dedikoduya vesile, hizmet yapmamış olması önemli. O nedenle çok bilinmediği için çok da dedikodu yapılmıyor. Algı açısından bakarsanız Rize’de bir memnuniyet olduğunu söyleyebilirim.” (K-4)

Öğrencilerin ekonomik katkısı dışında halkın üniversiteyle ilgili herhangi bir fikre sahip olmadığını belirten K-9, Üniversitenin yapmış olduğu çalışmaların halktan kopuk olduğunu vurgulamıştır.

“Rize halkı üniversitenin varlığından haberdar bile değil. Sadece öğrenci varlığı, öğrencinin getirmiş olduğu ekonomik katkılardan haberdar. Üniversite’nin yapmış olduğu bilimsel çalışmalar, halktan kopuktur. Örnek verecek olursak, bir deniz şehri olarak su ürünleri fakültesinin Rize’deki balıkçılarla ortak bir proje yapmaması bu kopukluğun bariz örneğidir.” (K-9)

Üniversitenin kendi kabuğuna çekildiğini düşünen K-16, üniversitenin faaliyetlerini duyurma konusunda daha dışa dönük olması gerektiğine dikkat çekmiştir.

“Üniversite kendi kabuğuna çekilmiş, hiçbir işlem yapmıyormuş gibi düşünüyor halk. Öz eleştiride bulunacağım burada. Çünkü yöneticiler üniversiteyi bir fanus içinde düşünüyor. Turizm sempozyumu oluyor. Biz bir dernek kurmuşuz dört yıldır turizm anlamında, faaliyet gösteriyoruz, herkese duyuruyoruz. Üniversite turizm sempozyumu yapıyor, bizim haberimiz yok. Son gün haber veriliyor. Böyle bir kopukluk var. Üniversite burada dışa açık olsaydı keşke, önceden bilgi verseydi. Üniversite belki bir şeyler yapıyor, ama kendi içerisinde yapıyor. Kesinlikle halka bildirmiyor. Halk da tabii burada düşünüyor, acaba üniversite ne yapıyor diye. Yönetimin de kendisini burada eleştiride bulunması gerekiyor.” (K-16)

K-2, üniversitenin şehirle bütünleşmek için hocaların halka değer vermesi gerektiğini ima etmiştir.

“Bana göre konser bir çalışma değil. Konser çalışması yapana kadar; üniversitenin hocaları ile şehrin esnafları halı saha maçı yapsın daha faydalı, bütünleşme açısından daha çok katkı sağlar. Ama bunlar var mı? Yok yani. Bir şehre değer katan hoca vasfı.” (K-2)

3. Üniversitenin Sağlık Hizmetlerinin Ön Plana Çıkması

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'ne bağlı Tıp Fakültesi (Eğitim Araştırma Hastanesi) ve Diş Hekimliği Fakültesi bölge halkına yönelik sağlık hizmetleri sunması nedeniyle toplum tarafından tanınırlığı diğer fakültelere göre daha yüksektir. Vatandaşın bire bir ulaşabildiği ve doğrudan hizmet aldığı hastaneler üniversitenin kurumsal imajının oluşmasında son derece etkili olmaktadır. İnsanların üniversiteyi daha çok Tıp Fakültesi yoluyla tanıdığına dikkat çeken K-15, toplumun hastane hizmetlerinden etkilendiğini belirtmiştir.

“İnsanları en çok etkileyen Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Tıp Fakültesi. Hastane, o kadar. Kendimce cevaplamam gerekirse, bizim hep konferanslarla işimiz olduğu için aklıma o geliyor.” (K-15)

K-21 üniversiteye yapılan yatırımların daha çok Tıp Fakültesi üzerinden olduğunu vurgulamıştır.

“Üniversitenin elinde çok imkânı olduğunu düşünmüyorum, sunulduğunu düşünmüyorum. Tıp Fakültesi'ne imkân veriliyor, sağlık olduğu için o da. Hazırda o kültürün tam oturduğunu düşünmüyorum.” (K-21)

K-23, halkın doğrudan hizmet aldığı yer olması nedeniyle Tıp Fakültesi'nin daha çok tanındığına dikkat çekmiştir.

“Baktığımız zaman halkın içinde olan en fazla Tıp Fakültesi, hastane. Diğer branşlardan çok emin değilim. Neticede bunlar bilim insanları, mutlaka sorunların farkındalar.” (K-23)

Recep Tayyip Erdoğan Eğitim Araştırma Hastanesi'ne bağlı Robotik Onkoloji Merkezi'nin bölge insanına kaliteli hizmet sunduğunu vurgulayan K-23, büyükşehirlerle oranla halkın Tıp Fakültesi hocalarına daha rahat ulaştığını belirtmiştir.

“İldeki kanser hastası sayısından baktığımız zaman, evet kanser hastası sayısı fazla. Ama Eğitim Araştırma Hastanesinde ki bir tane tıbbi onkoloji doçenti var, tıbbi onkoloji uzmanı var, radyasyon onkolojisinde iki kişi var, milyon dolarlık cihazlar var. Evet doğru belki bilimsel anlamda tam bir onkoloji merkezi olmamış olabilir, ama bence çevre illere baktığımız zaman hem gerek eleman bakımından, elemanların donanımı bakımından, doçent poliklinikte görev yapıyor, siz gidin İstanbul'a doçenti poliklinikte göremezsiniz. Bu durumun çok ciddi anlamda fark yarattığını düşünüyorum. Fark yaratmak derken artısı olduğunu düşünüyorum. Hastalar bunun farkında değiller, geldikleri zaman karşısındakinin uzman olduğunu düşünüyorlar, oysa çoğu uzman poliklinik doktoru hasta muayene ediyor, çoğu hasta Eğitim Araştırma Hastanesi'ne gittiği zaman doçente, profesöre muayene oluyor. Bu çok önemli bir artı, çok önemli bir nimet açıkçası.” (K-23)

K-21, Tıp Fakültesi'nin üniversitenin vitrini olduğuna dikkat çekmiştir.

“Üniversitenin şu anda görünen yüzü Tıp Fakültesi, önde o gidiyor, sağlık önde olduğu için. Onu dışında Ziraat Fakültesi'nde çalışmaları olduğunu duydum. Diğer fakülte bölümlerinin bir faaliyetini duymadım açıkçası.” (K-21)

4. Şehrin Ticari Gelişimine Katkı Sağlaması

Öğrenci ve öğretim elemanı potansiyeli nedeniyle üniversiteler buldukları şehrin ekonomik kalkınmasına önemli destek sağladılar. Ayrıca tedavi amacıyla üniversitelerin sağlık kompleksine gelen insanlar, dolaylı olarak şehrin ekonomisine de katkı sağladılar. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi de yaklaşık yirmi bin öğrenci ve bin beş yüz idari ve akademik personeliyle şehrin ekonomisine canlılık katmaktadır. Konut, ulaşım, alış-veriş, gıda ve eğlence sektörü gibi daha pek çok ticari alan üniversite sayesinde ekonomik açıdan sürekli gelişmektedir. Rize halkının çoğunluğunun üniversiteye ticari gelişim açısından baktığını vurgulayan K-1, zaman geçtikçe halkın bakış açısının değişeceğini belirtmiştir.

“Rize'de bir üniversitenin var oluşunu Rize'nin kaçta kaç baktığımızda %10'u belki %20'si algılayabilir, bu konumdadır yani. Esnaf şöyle bakar; öğrenci sayısı 20-30.000 olsun, işte şöyle ticaret yapalım veya evlerimizi şöyle kiraya verelim. Yani maddi yönden bakar. Çoğunluğu böyle bakıyor; ama belli bir seviye, üniversiteyi izleyebilecek konuma gelecek toplumda öyle bir varoluşu, hissi, düşüncüyü çok az gö-

rüyorum. Yani onu kabul edecek insan sayısını çok az görüyorum. Yani o oluşmamış. Niye? Ama bundan sonra üniversite gelişir ve Rize’de de bazı kazanımlar olursa, o zaman bunu kabul eder.” (K-1)

K-5, halkın genelinin üniversiteyi ekonomik kazanç açısından değerlendirdiğini ancak son dönemlerde bu algının değişmeye başladığını ifade etmiştir.

“Genelde üniversite deyince vatandaşlar, esnaf ekonomik olarak bakıyor. Evim varsa kiraya vereceğim, maddi olarak bakıyor genelde. Son dönemlerde bu algı değişiyor. Ekonomikten ziyade eğitim olarak, toplumun bilinçlenmesi açısından o şeyi kırıyor. Olumlu yönde gelişme oluyor. Biz bunu toplumda fark ediyoruz yani. Olumsuz şey, olumlu yöne doğru dönüyor.” (K-5)

5. Yerel Sorunlara Çözüm Bulması

Üniversiteler bilginin toplandığı ve yeniden üretildiği merkezler olması nedeniyle halk yaşadıkları yerel sorunlara üniversite tarafından bilimsel çözümler bulunmasını beklemektedir. Son yıllarda Rize’de bitkilere zarar veren bir kelebek türünü örnek gösteren K-1, üniversitenin bu konuda bilimsel çalışma yapması gerektiğine dikkat çekmiştir.

“Rizeli üniversiteyi nasıl kabul eder? Mesela kelebek olayı var. Misal, kelebek bu çaya zarar vermeye başladı. Bitkilerimize zarar vermeye başladı. Kurumaya başladı. Bizim Rizemizin tek geçim kaynağı olan ürünüümüze zarar vermeye başladı. Bununla ilgili olarak bilimsel bir çalışmayı kimin öncülüğünde yapılması lazım? Bana göre üniversitenin yapması lazım. Eğer üniversite bunu yaparsa, Rizeli “Aaa, vaay bak bizim üniversitemiz bayağı çalışıyor; bize zarar vereni öldürttü ya da onu imha etti” şeklinde üniversiteyi o zaman belki algılar. Yani o zaman üniversiteye daha çok üniversite der.” (K-1)

Özellikle ÇAYKUR’un uygulamalarına üniversitenin destek vermesi gerektiğine dikkat çeken K-1, uzmanlık gerektirecek konuların üniversiteyle işbirliği içinde halledilmesi gerektiğini vurgulamıştır.

“Çayımızla ilgili ÇAYKUR bir uygulama yaptı. Neydi o? Nem oranı. Her alım yerine bir makine verdi, nem oranını ölçecek. Bu makineyi her kişi kullanamaz. Yani bu makineyi kullanabilmek için o laboratuardan mezun olması lazım. Bana göre mesela ne olabilirdi? Bunu üniversite üstlenebilirdi. Yani ÇAYKUR bu görevi üniversiteye verebilirdi.” (K-1)

6. Topluma Eğitimin Önemini Öğretmesi

Üniversite eğitim konusunda topluma öncülük yapan kurumdur. Üniversiteler hem yüksek öğretim kurumu olması, hem de topluma öğretmen yetiştirmesi nedeniyle ülkenin eğitim seviyesinin yükselmesi açı-

sından önemli bir rol üstlenmiştir. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nin insanlara okumanın önemini hatırlatması nedeniyle şehre ve halka katkı sağladığını belirten K-3, üniversitenin şehre şekil vermeye çalıştığını vurgulamıştır.

“Rize Üniversitesi özellikle isim değişikliğinden sonra, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi olduktan sonra, çok daha farklı yönde kanalize olmaya başladı; Rize'ye şekil vermeye çalışıyor. Rize'nin belki gelişmişlik seviyesi yüksekti, ama Rize'nin eğitim düzeyinin çok düşük kaldığını biliyoruz. Genel olarak Türkiye ortalamasında 56. sıralardaydık. Üniversitenin olması hem insanlarımızın okumanın önemini, ilim tahsil etmenin önemini ve okumuş bir insanla eğitim seviyesi yüksek bir insanın nasıl olacağını üniversite şehre dağıldığında gösterdiği için bizi biraz daha kanalize etmişti. Bu anlamda hem halk üniversitenin önemini kavramış oldu hem de üniversite asıl katması gereken değeri katmaya başladı diye düşünüyorum özellikle son on senedir Rize'de bu tür değişiklikler olmaya başladı. İyi yönde katkılar sağladı.” (K-3)

Özellikle Eğitim Fakültesi'nin ilçede olmasının yerelde ailelerin bilinçlenmesine vesile olduğunu dile getiren K-21, bu sayede kız çocuklarının rahat bir şekilde üniversiteye gönderildiğine dikkat çekmiştir.

“Ben Çayeli açısından söyleyeyim. Eğitim Fakültesi'nin Çayeli'ne katkısı şu yönde çok oldu. Bazıları için uzağa çocuk gönderme durumunu kapatmış oldu. Daha yakında üniversiteleri oldu. Çocuklara yardım, onların ihtiyaçlarını karşılamak amaçlı dernekler kuruldu. Ailelerde çocuğumu okutayım bilincinin de arttığını gördüm. O çocukların okuduklarını ve atandıklarını gördükten sonra kızlarını özellikle daha çok okutmaya yönelttiğini düşünüyorum. İlk başta daha farklı baktılar, çünkü kendi kültürlerine farklı insanlar geldi. Dışarıdan bakınca onları daha farklı gördüler, bunlar nasıl öğrenci diye. Ama zamanla, tanıdıkça bu değişti. Teknoloji ile beraber diğer insanları daha çok görmekten dolayı bu arttı, ama esasen kaynaşmadan dolayı kendi çocuklarını da okutmaya daha eğilim gösterdiler, o insanları daha çok anladılar, daha çok kaynaştılar. Tanışma yönünden üniversite çok iyi oldu bizim için.” (K-21)

7. Üniversiteden Ne Beklendiğinin Net Olmaması

Öncelikle şehirde yaşayan insanların üniversiteden ne beklediklerini açıkça ortaya koymaları gerektiğine dikkat çeken K-4, insanların üniversiteden eğitim hizmeti talep etmesinin uygun olacağını belirtmiştir.

“Üniversiteyi eleştiren kişiye şunu soracaksınız. Kişinin kendisinin üniversite ile hiçbir münasebeti yoksa çocuğu, evladı üniversiteye gitmiyorsa, üniversite onunla nasıl bir bağlantı yapmalı? Yani ne yapmalı bu kişiye. Ben burada basit bir örnek söyleyeyim: Bırak halkı, sosyal aktivitelerin içerisinde bulunan sivil toplum yetkilileri

ile çeşitli yurtdışı gezileri yaptığımda her birisi yabancı dil merakına hemen heyecanlanır. Ben de üniversiteyi teşvik ettim, yabancı dil eğitimi verelim de bu insanlar biraz daha bilgi sahibi olsun. En azından kurs açın. Biz hazırız dediler. O arkadaşların, her konuşanın hiçbir tanesi kursa gitmedi. Yani siz beklentilerinizi ilk önce ortaya koyacaksınız; üniversite ne yapamıyor diye bakacaksınız. Burada nedir? Eğitim kurumudur, daha bilgilidir, daha tecrübelidir, daha dünyayı tanıyan insanlardan müteşekkil bir ordudur eğitim kurumu. Altyapıyı buna benzer hazırlayarak, insanların taleplerinden ona yaklaşan, onların talep edebileceği, ama etmediği şekilde kendisini ön plana çıkartarak belki topluma aktarma yapabilir. Üniversite böyle bir misyonu bu anlamda üstlenmelidir.” (K-4)

Halkın üniversite için hangi bölümler olduğunu bilmediğini belirten K-14, daha çok spor ve eğlence mekânlarının bilindiğine dikkat çekmiştir.

“Rize Üniversitesi’nin tabelasını konuşuyorlar, başka bir şey yok yani. Şikâyet değil, tamam güzel bir şey de üniversite içinde hangi bölümler var, neler var hiçbir şey bilmiyor. Mesela üniversitenin içerisinde bir futbol sahası var, bilen orayı biliyor, oraya maç yapmaya gidiyorlar. Yaşam merkezinde bowling salonu var. Onları biliyorlar. Bir öğrenci orada kaç saat maksimum eğitim alıyor, kaç tane öğretim üyesi var, psikolog olmak isteyen bir öğrencinin Rize’de okuyamayacağını, dışarıda okusa bile Rize’de yüksek lisans yapmayacağını bilen insan sayısının Rize’de fazla olduğunu zannetmiyorum veya çeşitli konularda ne dersleri veriliyor ne tarz eğitimlerden geçiyor insanlar orada, herhangi bir bilgilerinin olduklarını zannetmiyorum.” (K-14)

8. Yerleşkenin Fiziki Olarak Yetersizliği

Üniversite yerleşkesinin coğrafi konumu, yüzölçümü, şehir merkezine yakınlığı ve uzaklığı şehir-üniversite ilişkisini etkilemektedir. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi’nin merkez yerleşkesi Rize İli’nin Batı yönünde Fener Mahallesi’nde konumlanmış, Tıp Fakültesi, Sağlık Yüksekokulu şehrin Doğu yönünde İslampaşa Mahallesi’nde konumlanmıştır. Bu haliyle üniversite yerleşkesi şehrin merkezine yakın mesafede bulunmaktadır. Üniversite yerleşkesinin bulunduğu mahallelerin konut, ulaşım ve alış-veriş mekânları açısından sürekli gelişmeye devam ettiği gözlemlenmektedir. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi’nin yerleşke yerinin uygun olmadığını belirten K-10, yerleşkenin ana yolun üzerinde olmasından ve yeterli yeşil alanının olmamasından şikâyetçi olmuştur.

“Şehrin coğrafi yapısı ile alakalı belki de ama üniversitemiz keşke daha çok gelişime açık, daha iyi bir alana kurulabilseydi. Kampüsü geldi sıkıştı belli bir yere, Tıp fakültemiz maalesef minibüs yolunun üzerinde. Bu da bir handikap yani. Bugün yüksek puanla öğrenci alı-

yorsun, ders çalışan minibüs kornasını dinliyor. Hakikaten bunlar belki yeni üniversitelerin sorunları, ama bizim bu sorunu aşmamız lazım. Burası Cumhurbaşkanlığı'nın, Bakanların şehri. Biz yerel dinamikler olarak bu işi çok beceremedik. Keşke Üniversite, KTÜ'yi görüyorsun şehre müthiş bir görsellik katmış, daha gelişime müsait, biz de öyle bir yer bulabilirdik. O anlamda üniversite öğrencileri de çıkıyor bir binaya bakıyor, ötekine bakıyor; bir yeşil alanı yok. Kampüs alanımız maalesef böyle bir gerçek. Şartlar keşke başka türlü olsaydı” (K-10)

Üniversitenin yerleşkesinin dağınık olduğunu belirten K-19, özellikle Diş Hekimliği Fakültesi'nin bulunduğu binanın hiç uygun olmadığına dikkat çekmiştir.

“Fiziki olarak tamam bölgede bir arsa sıkıntısı var, engebeli olduğu için, düz alanlarımız olmadığı için bir arsa sıkıntısı var. Fakat çok bölük pörçük, biri bir yerde diğeri başka yerde. Ana kampüs bile sıkıntı bana göre, yetersiz. Yeni planlamalar yapıldı, yapılıyor, başlayacak; ama hala maalesef çözüm yok. Çözüm olmadığı sürece yıllarca aynı şeyi konuşmak, bizde böyle bir şey var hep konuşuyoruz; sonuç sonuca gitmek gerekiyor. Çok güzel konuşuyoruz, icraat yok. Bunlar yapılmadıkça her geçen gün üniversitenin aleyhine işliyor. Fiziki olarak da desteğe ihtiyaçları var. Diş Fakültesi içler acısı. Kağıttan duvar, her gün tepelerine yıkılıyor. Oraya nasıl öğretim görevlisi getireceksiniz, nasıl öğrenci çekeceksiniz, mezun olanı nasıl tutacaksınız? Bunlar çözülmüştüğü sürece ne burada sağlam kadrolaşma olur ne de öğrencinin önü açılır. O yüzden çok şeye ihtiyaç var aslında. Bunun için de kafa yormak gerekiyor.” (K-19)

9. Üniversitenin Siyasetin Etkisi Altında Olması

Anadolu şehirlerinde bulunan üniversiteler ilin siyasi temsilcilerinin sürekli uğradığı kurumların başında gelmektedir. Üniversitenin yerel yönetimden ve merkezi yönetimden destek alması gelişimi ve yeni yatırımların yapılması açısından son derece önemlidir. Ancak üniversite-siyaset ilişkisi halk tarafından farklı algılanmaktadır. Üniversitenin resmi programlarında siyasi propaganda yapıldığını belirten K-12, üniversitenin özerk ve özgür olması gerektiğine vurgu yapmıştır.

“Üniversiteler eğer topluma açık olacaklarsa, o açıklıkta biz bu bölge insanına hizmet için, bu bölge insanının refah içinde olması, ekonomik yönden güçlü olması, bilimsel yönden de kültürel, sosyal yönden insanların zenginleşmesi açısından her türlü şeye katkı yaparız. O katkı ne olur? Bizim dünya bakış açımıza göre, üniversiteler eğer özerk, özgür olursa biz her türlü katkıyı yaparız. Ama biz bu katkıyı yapmak için herhangi bir çalışma görmüyoruz. Biz sadece belirli şeylerde, işte propaganda yapmak için yapılan toplantılara bize davetiye gelir, ama ben de o davetlerin hiçbirisine gitmem. Niye? Çünkü orada belirli bir

siyasi propaganda yapılıyor. Özellikle bunu da ben çok kınıyorum.” (K-12)

Üniversitede yapılan etkinliklerin herhangi bir siyasi parti etiketi altında olmaması gerektiğine dikkat çeken K-14, üniversitenin kendi ismi üzerinden faaliyet yapmasının daha uygun olacağını belirtmiştir.

“Üniversitenin siyasi gençlik kollarının dışarıda atıyorum biz B partisi üniversite kolu olarak bu programı yapıyoruz değil de Rize Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi’nin ana sponsorluğunda bir organizasyon olması, herhangi bir siyasi rant içerikli bir propaganda yapmasından ziyade kendi öz üniversite olarak eğitim odaklı Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi kütüphanesi kitap okuma günleri gibi buna benzer şeyler insanların daha duyarlı olmasını sağlayabilir.” (K-14)

10. Geleneksel Yapıya Zarar Vermesi

Üniversite öğrencileri okudukları şehrin geleneksel yapısını etkilemektedirler. K-3, üniversiteye gelen öğrencilerin örf ve adetlere uygun davranmamasının Rize’ye zarar verdiğini ifade etmiş ancak üniversiteli bir şehir olarak da çok ilerleme kat ettiklerini vurgulamıştır.

“Tabii ki negatif yönleri de var bunun; bunu da söylüyor vatandaşlar. Tabii ki gelen öğrencilerimizin giyimi, kuşamı, sokakta dolaşması, genç kızla erkeğin el ele tutuşması veya sokakta çok özür dilerim öpüşmesi dahi bunlar çok ters şeylerdi bize; ama bugün bu negatifik de geldi bize maalesef. Daha farklı işyerleri, kafeler, kafeteryalar, çay salonları vs. açıldı. Bu anlamda ne kadar katkı sağladıysa, diğer örf ve adetlerinden kopma anlamında da Rize’ye negatif etkiler sağladı. Ama karma yaptığımız zaman, üniversiteli bir il olmakla üniversitesiz bir il olmayı karşılaştırdığımızda hat safhada ilerleyiz şu an.” (K-3)

D. Üniversitenin Rize’ye Getirisi ve Götürüsü

Üniversiteler buldukları şehrin ekonomik kalkınmasında önemli bir yere sahiptir. Rize İli’nde üniversitenin kurulması ve öğrenci sayısının artmasıyla paralel bir şekilde şehrin ticari faaliyetlerinde farklılaşma ve artış görülmüştür. Rize İli’nin çay fabrikaları dışında sanayisinin olmaması nedeniyle üniversite halkın nazarında daha çok ekonomik katkısıyla değer kazanmıştır. Üniversitenin öğrencilerinin şehre ekonomik katkısından daha çok hizmet sektörü yararlanmaktadır. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi’nin Rize İli’ne katkısının ne olduğunun anlaşılabilmesi için katılımcılara; *“Üniversitesi’nin Rize’ye getirisi ve götürüsü size göre nelerdir? (Ekonomik, sosyal, şehir imajı vb.)”* şeklinde bir soru yöneltilmiştir. Katılımcılar ağırlıklı olarak üniversitenin şehre ekonomik yarar sağladığını, toplumun değişiminde ve gelişiminde etkisi olduğunu ve topluma sosyo-kültürel katkı sağladığını vurgulamışlardır.

1. Ekonomik Katkı Sağlaması

Üniversiteler yaptığı tüketim ve yatırım harcamalarıyla; doğrudan ve dolaylı olarak sağladığı istihdamla şehir ekonomisine katkı sağlar. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nin de Rize İli'ne ekonomik katkı sağladığı çoğu katılımcı tarafından dile getirilmiştir. Rize İli'nin sürekli dışarıya göç veren bir şehir olduğunu belirten K-1, üniversitenin Rize'ye ekonomik canlılık kattığına dikkat çekmiştir.

“Üniversitenin gelmesiyle ticari amaçlı yani ekonomik amaçlı baktığımız zaman, tabii ki 10-15 bin civarında bir nüfusun gelmiş olmasıdır. Rize en çok nüfusu dışarıya göç edenlerden bir tanesidir. Dolayısıyla Rize'nin nüfusu artan bir nüfus değil, eksilen bir nüfustur. Çünkü Rize'nin ülke genelinde kişi başına 60 dekar arazi düşerken, Rize'de kişi başına 2-3 dekar arazi düşmektedir. Dolayısıyla bu toprak bu insanlara bakamaz durumdadır. Buradan göç etme devam eder. Ama üniversitenin burada olması o canlılığı devam ettirir; yani ticari boyutuna baktığımız zaman esnaf faydalanır; komut sahipleri faydalanır; lokantası, kafeteryası vs. Tabii ki Rize'ye bir şey getirdi; bir hareketlilik getirdi. O bazda onu öyle kabullenelim. Üniversitenin var oluşunun, Rize'de kuruluşunun bir değeridir. Onu inkar edemeyiz. Büyük bir şey getirdi yani katkı olarak.” (K-1)

Bölgenin sanayi bölgesi olmaması nedeniyle üniversitenin bölgeye çok büyük ekonomik katkı yaptığını düşünmediğini belirten K-4, özellikle turizm konusunda sektörle işbirliği yapması gerektiğine dikkat çekmiştir.

“Ekonomik açıdan çok büyük bir şey yaşattığını düşünmüyorum. Tabii bu bölgedeki mevcut var olan birimleri ile ne kadar iş yapabilir üniversite ona bakmak daha doğru. O konuda çok potansiyel imkânlar elinde yok. Çünkü bölge sanayi bölgesi değil. Bölgede çok çeşitli yatırımlar yapma şansı yok, bir tarafta çay, öbür taraf fındık. Bu anlamda bir çalışma belki yapılabilir; ama bunun ötesinde daha geniş kapsamlı bir şey yapılabilir mi? Şimdi bizim içerisinde bulunduğumuz sektör mesela. Turizm konusunda çok zayıf üniversite şu anda. Bu konuda biz işbirliği yapalım, bazı geliştirmeler yapalım arzusundayız. Umarım ki önümüzdeki süreç içerisinde buna benzer çalışmaları hem KTÜ ile hem RTEÜ ile beraber yapıp turizme bir damga vurması gerektiğini düşünüyorum.” (K-4)

Esnafın öğrenciyi ekonomik gelir kaynağı olarak gördüğüne dikkat çeken K-8, öğrenci sayesinde işletme anlayışının da değiştiğini vurgulamıştır.

“Vatandaş, esnaf öğrenciyi sıcak para olarak değerlendiriyor. Esnaf da kendini öğrenciye göre ayarlamak durumunda. Şartlar öyle gerektiriyor. Adam müşteri tutmak için, çocukları-gençleri tutmak için

böyle bir işin içine giriyor. Hakikaten burada son dönemlerde ciddi bir yapılanma var. Adam daha cazip hale gelecek, daha dikkat çekecek, daha hijyenik olacak, daha nezih bir yer olmasını istiyor. O da bunu görünce, müşteriyi almak için mecbur kendini yenilemek zorunda.” (K-8)

Öğrenci sayısının artmasıyla birlikte şehirde yeni işyerleri açıldığını vurgulayan K-10, öğrencinin ekonomiye ciddi katkı sağladığını belirtmiştir.

“Şehrimizde sektör olarak özel yurt son on yılda daha hareketli. Ondan önce özel yurt yoktu. Şehrimizde sosyal alanlar diyelim, lokanta gibi, onların sayısının artması, belli markaların şehrimize girmesi, artık buralarda bakıyorum potansiyel müşteriler tabii ki öğrenciler. X bir marka şehirde bir yer açıyorsa, öğrenciler gelip oraya oturuyor. Kaliteli yerler, kaliteli markalar. Dünya artık çok küçük oldu. Rize de artık hizmet sektöründe işyerleri daha çok açılmaya başlıyor. Şehrin nüfusu bir şekilde artıyor, ama Üniversite'nin nüfusu yadsınamaz bir gerçektir ve onun şehre sağladığı ciddi katma değer var. Bugün 25.000 civarında öğrenci şehre ciddi bir katkı sağlıyor.” (K-10)

Üniversiteyle birlikte konut fiyatlarının ve kiraların arttığını vurgulayan K-10, üniversite sayesinde şehrin ekonomik açıdan gelişime daha açık hale geldiğine dikkat çekmiştir.

“Gelen öğrencilerin bir kısmı özel yurttan kalıyorsa, bir kısmı da evlerde duruyor. Bizim de kiracılarımız oluyor zaman zaman. Biz buraya Üniversite'yi ne kadar daha kaliteli, çitayı daha yükseltebilirsek buraya daha kaliteli öğrenciler gelmiş olur. Dolayısı ile şehir sosyal, ekonomik yönden gelişime daha açık olur. Şehirdeki daire fiyatlarında üniversitenin mutlaka katkısı vardır. Çünkü bu iş arz-talep dengesidir. Dolayısı ile bugün kiralarımız da artık bakıyorum 900-1000 TL., daha yukarıya doğru da var. Bunda Üniversite'nin payı, katkısı mutlaka vardır.” (K-10)

K-13 önceki yıllarla kıyaslayarak öğrenci sayısının artmasıyla birlikte kafe sayısının arttığına dikkat çekmiştir.

“İrili ufaklı da olsa, biz burayı 8 sene önce açtık. Rize'de kafe yok gibiydi. Ama şu anda ciddi bir sayıya geldi. Belki bir anda patladı, ama hepsi de bir şekilde rızkını, hissesini alıyor. Ama bu durum o hacmin (öğrenci sayısı) Rize'yi zorlaması ile oldu.” (K-13)

K-16, öğrenci sayısının artmasının daha çok ekonomik katkı sağladığını belirtmiştir.

“Fazla gelen öğrenci sayısı demek, fazla harcama demek. Çünkü alışveriş yapacak, yemek yiyecek, ev kiralayacak, doğalgaz tüketecek, su tüketecek. Bence her konuda katkısı var.” (K-16)

K-22 de, öğrenci sayısının artmasının ekonomik açıdan katkı sağladığına dikkat çekmiştir.

“Rize’de fakülte olduktan sonra tabii ki gelen öğrenci sayısının bayağı bir arttığını gözle görebiliyoruz. Otelci olarak, bayağı bir ailenin fazlalaştığını görüyoruz. Ekonomik olarak tabii ki Rize’ye çok büyük katkıları var. 19.000 öğrencisi var, bayağı büyük bir sayı.” (K-22)

Üniversitenin Rize’ye ekonomik getiri sağladığını belirten K-14, genç nüfusun arttığını vurgulamıştır.

“Üniversitenin Rize’ye getirisi olarak ekonomiye büyük katkısı oldu. Bundan önce Rize’nin nüfusu 270.000lerde, 280.000lerde falandı, şu anda 370-380.000 belki 400.000’i geçmiştir bilmiyorum. Şu bir gerçek Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi’nden önce, diğer yerleşkelerden önce Rize nüfusu genç olarak, genç nüfusu çok daha azdı, çeşitlilik çok daha azdı.” (K-14)

Rize’de üniversite açılması sonrasında ekonomik gelişme yaşandığına dikkat çeken K-15, ayrıca kiraların da arttığını belirtmiştir.

“Ekonomik olarak kiraların yükselmesini, Rize’de üniversite açıldıktan sonra çok büyük oranda gördük. Ama zaten Rize ekonomik olarak geçinmesi zor bir kentti. Eskiden de öyleydi yani, şimdi üniversite öğrencileri geldiği için çok büyük farklılıkların olduğunu düşünmüyorum. Ama katkıysa eğer evet, çarşıda gezen insan sayısının fazla olması, esnafa elbette kazandırıyor. Ya da mekânların öğrencilere bir şeyler sunmak için sağladığı çaba gözle görülebilir. Bu da bizi iyi etkiliyor. Şehir merkezindeki mekanların para kazanma odaklı, yemek yemenin dışında, lokanta dışında para kazanma odaklı lüks yerler haline getirilmesi söz konusu evet.” (K-15)

K-21 de öğrenciler açısından ev kiralarının arttığını belirtmiştir.

“Ev kiraları konusunda ister istemez kiralar çok artmaya başladı, özellikle Rize merkezde. Öğrenciye ayrı kira, onu duyuyoruz. Üniversite olan her yerde yaşanan sorun, Rize’de ev az olduğu için bu daha da fazla yaşanan sorun. Öğrenciler için bir negatiflik var açıkçası.” (K-21)

Özellikle kış döneminde şehrin ekonomik durgunluk yaşadığını belirten K-18, üniversite öğrencileri sayesinde bu dönemin ekonomik açıdan daha rahat atlatıldığına dikkat çekmiştir.

“Ekonomik anlamda dışarıdan gelen öğrencilerin tamamı bir ekonomik gelir sağlayacaktır. Kirasıyla vs. Kışın işlerin durgun olduğu, tarımsal faaliyetlerin azaldığı noktalarda tüketimi canlandıracağı için ekonomik olarak büyük bir katkısı olacaktır zaten. Şehrimizin imajını düzelttiğimiz müddetçe bu dışarıda büyük bir reklam anlamı taşımaktadır. Her yıl binlerce insana aslında reklamımızı yapan bir kurum haline geliyor üniversitemiz.” (K-18)

Üniversitenin ulaşım, gıda (lokanta, kafeler vb.), giyim ve turizm alanında katkı sağladığını belirten K-20, Rize’nin gelişimi açısından üniversitenin önemine dikkat çekmiştir.

"Ulaşımında Rize'nin eski fotoğraflarına bile baktıysanız bayağı bir değişim var, biz bile eski resimlere bakınca şaşırıyoruz. Bence Rize'de üniversite okumak da çok güzel aslında. Çünkü ulaşım çok kolay, bir otobüsle istediğin yere gidebiliyorsun. Rize'yi bilmeyen bir insan bile Rize'de çok rahat yaşam sürdürebilir ki çok şanslılar bence Rize'de üniversite okuyan kişiler. Önceden Rize'de kafe 1 tane 2 tane varsa, şu anda Rize'de çok rahat, tıklım tıklım olan bir sürü kafemiz var ki hala daha açılmaya devam ediyor. Giyim konusunda olsun mağazalarımız turizm açısından yani Rize'nin gelişimi açısından ki üniversitenin insana, bizlere gerçekten bir şeyler kattığını düşünüyorum. Keşke biraz daha büyük olsa da birkaç tane daha üniversite olsa Rize'de." (K-20)

Öğrenci sayısının artmasıyla birlikte ulaşımın geliştiğini, konut sayısının ve kira gelirin arttığını belirten K-22, konaklama konusunda farklı seçeneklerin olması gerektiğine dikkat çekmiştir.

"Öğrenci artışı olduğu için tabii ki dolmuşların sayıları arttı. Ama diğer türlü fazla bir artışı yok şu anda. Gelişim olarak bina sayımız bayağı bir arttı, kira değerleri yükseldi. Yer kısıtlı olduğu için bina yeterli olmadığı için kiralara yükseldi. Gelenlere daha uygun şartlarda daha ekonomik olarak çalışma nasıl yapılabilir, yeterli yurt sayımız yok, otel olarak daha iyi otellere ihtiyacımız var. Yapılıyor gerçi. Daha iyi olabilmemiz için otellerden ziyade 1+1 tutulacak yerler yapmamız gerekiyor. 3 aylık 5 aylık eşyalı yerler yapmamız lazım fiyatları uygun olacak şekilde." (K22-)

Öğrencilerle birlikte şehir nüfusun genç ve dinamik bir yapıya kavuştuğuna dikkat çeken K-23, bu sayede şehirde ekonomik gelişmenin yanında daha sosyal ve aktif bir yaşam olduğunu vurgulamıştır.

"Ekonomik açıdan elbette katkısı var bence. Yeni, genç ve dinamik bir nüfus geliyor buraya ve şehri hareketlendiriyor. Büyüklerimizin anlattığı, akşam belirli saatlerde sokakta insan olmazken; şimdi daha sosyal, aktif bir yaşam var. Ve böyle de bir talep var açıkçası. Üniversite çok yeni. Şehir de buna uyum sağlamaya çalışıyor." (K-23)

Pek çok ticari sektörün üniversite sayesinde büyüdüğüne dikkat çeken K-16, üniversitenin şehrin ekonomisine canlılık kattığını vurgulamıştır.

"Medikal sektörü üniversite sayesinde ilerledi, iyi bir gelişme oldu. Onun haricinde kafeteryalar, canlı müzik yerler, spor salonları arttı. Buranın insanı daha çok lokanta tarzı yerleri tercih eder, ama şimdi kahve sarayları, kahve dünyaları gibi kafeteryalar var. Sahil daha çok canlandı, sahilde başka yerler açıldı." (K-16)

2. Toplumsal Gelişime ve Değişime Katkı Sağlaması

Üniversiteler genç ve dinamik öğrenci potansiyeline sahip olması ve sürekli bilimsel gelişmeleri takip etmesi nedeniyle diğer kurumlara

kıyasla yeniliklere daha açık olmakta, teknolojik gelişime ve toplumsal değişime öncülük etmektedir. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi de Rize İli'nin toplumsal yapısının gelişmesine ve değişmesine katkı sunmaktadır. Üniversitenin kurulmasından sonra şehrin çok değiştiğini dile getiren K-17, üniversiteden sonra şehirde bir özgürlük ortamı oluştuğunu vurgulamıştır.

“Üniversitenin kurulmasından sonra şehir çok değişti. Önceden akşam olduğunda, mesela 7 olunca sokaklarda kimse yoktu, gezemezdik mesela; hiç öyle özgürlüğümüz yoktu. Ben bir bayan olarak konuşuyorum. Üniversitenin değişimi çok iyi oldu, sosyal yönden kafelerin açılması arz talep meselesi olduğu için şehirde bir canlılık oluştu. Bir özgürlük bir rahatlık oluştu, iyi oldu bu yönden. Yoksa akşam saat 6 olunca şehir ölü şehir olurdu önceden. Arz talebe göre mağazaların açılması, şehrin büyümesi, kafelerin açılması daha bir canlılık getirdiğinden dolayı şehir, bir şehir olmaya başladı. Normalde köy, kasaba havasındaydı. Ben kesinlikle üniversitenin Rizemize çok çok şey kattığına inanıyorum. İnşallah daha da genişler, daha da büyür. Amacımız, hedefimiz o. Rize esnafı olarak elimizden geldiği kadar da desteği vereceğiz.”
(K-17)

K-22 de üniversitenin Rize’de sosyal değişim sağladığına dikkat çekmiştir.

“Rize’ye üniversitenin geldiği her halinden belli oluyor. Rize giyim olarak kendini aştı, değişti. Artık insanlar daha rahat. Rize’de sosyal olarak etkinlikler olmadığı için, sosyal faaliyet yapabilirler.” (K-22)

Üniversite sayesinde toplumsal algıda değişimler olduğunu ifade eden K-5, bu konuda daha çok gayret edilmesi gerektiğini vurgulamıştır.

“Topluma baktığımızda şöyle bir algı var; öğrencilere ev verilmez. Bunu son dönemlerde, geçmiş yıllara göre bayağı aştık Rize’de. Bir beş sene önceki algı yok şu anda. İyi yönde de gelişmeler var. Öğrencilere ev verilmez algısı kısmi yönde değişiyor. Bu tabii iki tarafın, üniversitenin de öğrencileri ile çalışanları ile toplum ile kaynaşması, birbirini tamamlaması da önemli tabii. Bireyler olarak da bizlere görevler düşüyor, öğrencilere düşüyor, öğretim görevlilerine düşüyor, idarecilere de düşüyor. Bu yönden ben olumlu gelişmeler olduğunu söyleyebilirim.”
(K-5)

K-6, şehirdeki mekânların öğrencinin yaşam tarzına hitap edecek şekilde değiştiğine dikkat çekmiştir.

“Daha önceden bu bölgenin insanına göre kafesi, lokantası şusu busu hitap eder durumdayken, şimdi öğrenciye hitap eden yerer açıldı. Yani dışarıdan gelen öğrencilerin istekleri, arzuları doğrultusunda ona göre onların dinleneceği, oturacağı, çay, kahve, neskafe içecek şeyler göz önünde bulundurularak o gibi işletmeler açıldı. Onlara hitap edecek

lokanta olsun, kahve olsun, o gibi yerlerde değişiklikler oldu.” (K-6)

Topluma değiştirmenin çok zor olduğunu ifade eden K-11, üniversitenin topluma uyduğunu belirtmiş ve toplumu değiştirmek için üniversitenin daha çok çaba ortaya koyması gerektiğine dikkat çekmiştir.

“Şuna bakmak lazım; toplumu mu değiştirecek üniversite, yoksa toplum üniversiteyi kendine mi dönüştürecek? Bana öyle geliyor ki Anadolu’daki üniversiteler, toplumu dönüştüreceğine, onlar topluma dönüştüyor gibi geliyor bana. Toplumu belli bir seviyeye çekmek çok zor iştir. Kültür alanında olsun, başka alanda onu yükseltmek, bilgilendirmek de çok zordur. Kolayı inmektir. Üniversitenin çabası o toplumu değiştirmek için bir şeyler yapması lazım.” (K-11)

Üniversite öğrencisinin zaman içinde toplumun bakış açısını değiştirdiğini belirten K-16, bu sayede insanların yaşam tarzına daha az müdahale edildiğini vurgulamıştır.

“Biz eskiden üniversite öğrencisi demeye korkardık ev kiralamak için kapı kapı dolanırdık. Şimdi tam tersine döndü. Öğrenci mi gelsin, öğrenciye veririm evimi kiraya diyor. Çünkü daha pahalıya veriyor, onun farkındayız. 2004’lerde akşam olduğu zaman dışarıya çıkamazdık, korkardık. Ya da bir arkadaşımızın giydiği kıyafete laf atılırdı. Ama şu an öyle bir şey yok. Şu an çok rahatlıkla öğrenci sokakta yürüyebiliyor.” (K-16)

Üniversitenin şehre artı değer kattığını düşünen K-21, üniversitenin herhangi bir olumsuz etkisi olmadığını vurgulamıştır.

“Ben götürüsü olduğunu düşünmüyorum. Negatif hiçbir şey olamaz, sadece daha da iyi olabilirdi belki. O da bizim Rize olarak kapalı olmamızdandır, daha geride olmamızdan dolayı Trabzon daha büyük şehir, yıllar önce üniversite açıldı, daha büyük şehir. Ama artısı dediğim gibi ekonomik, sosyal, kültürel faaliyetler açısından her şeye artısı olmuştur, ama hiç negatif bir şey olduğunu düşünmüyorum. Daha çok şeyler olabilirdi, bununla ilgilenen kişiler daha fazla proje yapabilirdi, ama buraya hiçbir eksisi olduğunu düşünmüyorum.” (K-21)

K-20, şehirde gençlere yönelik yapılan etkinliklerin üniversite sayesinde gerçekleştirildiğini belirtmiştir.

“Üniversite yapılan birçok konser ve etkinliklere biz de katılıyoruz ki bu etkinliklerin yapılma sebebi de gençler zaten. Normalde üniversite olmasa Rize’de böyle bir etkinlik yapılmaz, yapılırsa kimse katılmaz. Rize’nin genç olarak çok büyük kitle üniversite zaten.” (K-20)

3.Şehre Sosyo-Kültürel Katkı Sağlaması

Üniversiteler eğitim vermenin yanı sıra sosyo-kültürel faaliyetlerle de öğrencilerin ve içinde yer aldığı toplumun gelişimine katkı sunmaktadır. Rize İli’nin sosyo-kültürel anlamda gelişmeye ihtiyacı olduğunu

belirten katılımcılar, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nden bu konuda katkı beklemektedirler. Üniversitenin eğitim sunmasının ve ekonomik katkıda sağlamanın önemli olduğunu belirten K-5, sosyo-kültürel katkının ön plana çıkması gerektiğine vurgu yapmıştır.

“Üniversite baktığın zaman, bir yerin kalkınmasına da basamaktır. Mesela ilimiz sosyal kültürel açıdan zayıf. Üniversitenin açılması sosyal kültürel etkileri de artırmıştır. Konferans salonu, spor salonunun yapılmasına etki etmiştir. Araştırma hastanesi, üniversiteye bağlı, bunlar olumlu yönde etkiliyor tabii. Burada ekonomiden ziyade ekonomi de önemli ama, verdiği eğitim, eğitimdeki kalite önemli. Bu yönü ön plana çıkartmak lazım. Sivil toplum örgütleri olarak çalışmamız lazım, bu yönde imajı arttırmalıyız. Ekonomiden ziyade o ile kattığı sosyal, kültürel değerleri ön plana çıkartmak lazım. Onun tabii altyapıları var.” (K-5)

K-10, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nin Rize İli'ne ekonomik katkı yanında sosyo-kültürel anlamda da çok şey kattığını ifade etmiştir.

“Üniversiteye iller ekonomi anlamında bakıyor ama, ekonomi boyutu da çok önemli. Ama sosyal-kültürel anlamda da ilimize çok şey katıyor. Belki bunu ilimizde yaşayan bazı kişiler gözlemlemiyor, ama bunu ben gözlemliyorum. Yani üniversitemiz kurulduğu günden bugüne kadar geldiği zaman ilimizde sosyal-kültürel anlamda ve ekonomik anlamda çok ciddi katkıları vardır.” (K-10)

Üniversitenin Rize'nin tanıtılmasına ve sosyo-kültürel açıdan gelişimine çok şey kattığını ifade eden K-14, insan çeşitliliğinin olduğu yerde bilgi çeşitliliğinin olacağına dikkat çekmiştir.

“Rize'nin tanıtımı için, sosyo-kültürel açıdan Üniversite'nin var oluşu çok önemli. İnsan çeşitliliğinin olduğu yerde bilgi çeşitliliği olur. Bilginin olduğu yerde zaten cehalet olmaz diye düşünüyorum. Götürüsünden çok getirisinin olduğunu düşünüyorum. Ekonomik, sosyo-kültürel çeşitlilik, Rize'nin tanıtımı-reklamı veya Rize'nin anti-reklamı. Mesela bize gelen öğrenciler burası nasıl bir şehir, çok yağmur yağıyor diyorlar. Yapacak bir şeyimiz yok, bu da anti-reklam oluyor.” (K-14)

Üniversite sayesinde farklı kültürlerin şehirde buluştuğunu belirten K-15, bayanların sosyal hayattaki statüsünün değiştiğine dikkat çekmiş ve üniversitenin sosyo-kültürel katkı sağladığını ifade etmiştir.

“İnsanlar 3-4 beden daha bakış açısı olarak büyüdüler. Bayanların sosyal hayattaki yeri, dışarıdan gelen insanlar, farklı kültürlerin gelip buraya bıraktığı izler, bunlar iyi şeyler. Yani büyük şehirlerde 40-50 yıl evvel yaşanan şeyler, burada yavaş yavaş su yüzüne çıkmaya başladı. Sosyo-kültürel olarak iyi oldu yani.” (K-15)

K-16, üniversite öğrencileri sayesinde daha fazla kültürel etkinlik olduğuna dikkat çekmiştir.

“Sosyal olarak da kültür kaynaşması olur. Ayrıca üniversite öğrencileri daha dışadönük oldukları için yapmış oldukları aktiviteler ya da işte devlet tiyatroları yıllardır gelir burada sahne alır, yine üniversite öğrencileri sayesinde tiyatro da var. Rize halkı çok fazla gelmez tiyatroya ve tiyatro ekipleri gelir burada çok üzülürler çok fazla seyirci yok diye.” (K-16)

Farklı kültürlerden insanların şehre dâhil olmasıyla Rize halkının sosyo-kültürel anlamda geliştiğini ifade eden K-19, geçmişe kıyasla sosyal baskının giderek azaldığını vurgulamıştır.

“Rize halkının sosyo-kültürel anlamda kendini daha fazla geliştirdiğini düşünüyorum geçmişe göre. Çünkü farklı kültürlerde insanlar şehre girdikçe, onlarla iletişim halindeyseniz, haliyle onların kültürlerini siz de hayatınıza sokuyorsunuz. Çünkü ortak bir paydaş oluyorsunuz, zaman geçiriyorsunuz. Bu zaman içerisinde onların kültürünü kendinize kültür ediniyorsunuz. İnsanlarımız daha sosyal olduğunu düşünüyorum. Özellikle şimdiki jenerasyon bu konuda daha şanslı. Aileler, ebeveynler bu konuda önlerini açıyor. Toplum baskısı olan bir şehirken, dışarıdan gelen, hem öğrenci hem memurun etkisiyle bu anlamda kendilerini geliştirdiğini düşünüyorum. İstedğimiz noktada mıyız? Asla. Daha çok kendimizi sosyo-kültürel anlamda yetiştirmemiz gerektiğini düşünüyorum, biraz daha zamana ihtiyacımız var ama. Gelinen süreç daha geliştik, daha açığız yani; önceden daha kapalıydık.” (K-19)

K-20, üniversite sayesinde sosyal imkânların daha da geliştiğine dikkat çekmiştir.

“Sosyal olarak bence çok önemli; çünkü Rize’deki kafelerimizde saat sekizden sonra kimse gidip oturmazdı, böyle bir kültürel şey yoktu. Ama üniversite sayesinde birçok kafe bile açıldı ki bu üniversiteye yabancı şehirlerden gelen insanlar sayesinde oldu ki ben bunu olumlu olarak düşünüyorum.” (K-20)

Üniversite öğrencisi ve akademisyenlerin şehrin sosyal mekânlarının görüntüsünün değişmesine vesile olduğunu dile getiren K-21, esnafın bakış açısının ve yaklaşım tarzının değiştiğini vurgulamıştır.

“Kafe kültürü, öğrenciler için daha çok fast food yemek tarzı başladı ister istemez. Lokanta kültürü zaten vardı, o da gelişti biraz. Dışarıdan gelme sadece öğrenci olarak değil, eğitim kadrosu olarak da akademisyen kadrosu gelince ona göre de esnafın dükkân görünümü, lokantaların görünümü, aile bölümü olurdu, o değişti. Aile bölümü kültürü öyle değil artık. Lokanta tümünden, aile-diğer türlü fark etmiyor. Esnafın bakışında değişim oldu. Önceden kız yoksa yanında aile bölümüne oturmazdın. Kültür değişti. Rize’de yabancı insanların olduğunu bilince, Rize’de esnafın davranma şekli de değişti.” (K-21)

4. Şehir İmajı Üzerine Etkisi

Günümüzde rekabet yalnızca ürünler veya firmalar arasında değil ülkeler ve şehirler arasında da yaşanmaktadır. Bu çerçeveden baktığımızda rekabette avantaj elde etmek isteyen şehirler bir marka olmalarını sağlayacak özelliklerini belirleyip bunlardan faydalanma yoluna gitmektedirler (Özdemir & Karaca, 2009). Rize İli çay üretimi konusunda Türkiye’de marka olmuş bir şehirdir. Ancak şehirde yaşayanlar üniversitenin Rize’nin bu marka değerini daha da güçlendirmesini istemektedir. Üniversitenin kurulmasıyla birlikte şehrin imajının değişmesi gerektiğini düşünen K-1, ulaşımda kullanılan araçların üniversite şehrine yakışmadığını belirtmiştir.

“Üniversitenin gelişiminden sonra Rize’nin gelişiminde gözle görünür bir gelişme göremedim. Mesela örneğini vereyim. Dolmuşlar mesela. Dolmuşlar hala şehre yakışan dolmuşlar değil. Hala kümes gibi otobüsler var. Yani bir üniversite şehrine yakışan otobüsler değil bunlar. Buna göre Rize’nin değişmesi lazım. İşte bunu yapabilecek, konferanslarla seminerlerle Üniversite yönlendirecek.” (K-1)

Üniversitenin şehir imajında bir değişiklik yapmadığını ifade eden K-4, akademisyenlerin halkla bütünleşmesi gerektiğini vurgulamıştır.

“Şehir imajı olarak bir değişiklik yaratmadı. Ona çok büyük bir katkısı olacağını düşünmüyorum; ama öğretim görevlileri halkla bütünleşmezse, tamamen soyut bir ortam içerisinde yaşıyorlarsa, insanlarla iç içe girmezlerse; insanlar onları tanımaz, onlar insanları tanımaz. İletişim aracı doğru kullanılmamış olur. Bunun için çeşitli etkinlikler yapılması gerekiyor. Bunları halktan beklemek biraz yanlış.” (K-4)

Ülkenin farklı bölgelerinden gelen öğrenciler birer turizm elçisi olduğunu düşünen K-8, Rize’nin güzelliklerini anlatan öğrenciler sayesinde şehrin imajına olumlu katkı sağlandığını ifade etmiştir.

“Çok farklı illerden, yörelerden insanlar geliyor ve burada, bu şehirle bütünleşiyor. Yani yeni bir çevre öğreniyorlar, yeni bir yer öğreniyorlar, yeni yer keşfediyorlar. Rize birçok yere kendini tanıtıyor. Görevi, turizm elçiliği yapıyor. O da güzel bir çalışma bence. Belki ondan dolayı birçok arkadaşını ziyarete gelen öğrenciler de var. Yeşilin denizle, maviyle buluştuğu yer diyor, geleyim diyor. Merak ediyorlar, Ayder’i, denizi, çayı görmek istiyorlar. Bu nasıl oluyor? Anlatmakla oluyor. Gidiyor, kendi iline gidiyor, köyüne gidiyor, orada anlatıyor. Anlatınca da dolayısıyla merak uyanıyor. Şehir imajına olumlu katkı sağlıyor denilebilir.” (K-8)

Rize’de üniversite olduğu halde sosyal yönden geriye gidildiğini iddia eden K-12, on yıl sonra şehir imajının İran’a benzeyeceğini vurgulamıştır.

“Ekonomik yönden Üniversite’nin Rize’ye getirisi, sadece öğrencilerin burada yaşam şartları ile vermiş oldukları ekonomiye katkısı ki o da Rize’ye gelenlerin çoğu ekonomik yönden zayıf olan kişiler. Ama sosyal yönden, Rize’de üniversite olduğu halde geriye doğru gitmektedir. Şehir imajı benim korkum, on yıl sonra bu şehir İran gibi bir imaj olacak insanların kıyafetleriyle, yaşamıyla, tarzıyla. Bunu da isteyen güçler üniversiteyi, sadece üniversiteyi değil, her yeri kontrol altına almış ve o yönde insanları yetiştiren şeyler.” (K-12)

Rize’ye kültürden önce para girdiğini ifade eden K-18, şehir imajı açısından esnafın iletişim kurma konusunda sorunları olduğunu vurgulamıştır.

“Sosyal açıdan üniversitenin yapacağı etkinlikler vs. çokça çevremizde dillendiriliyor. Bu noktada da gerçekten katkısı var mı var. Gençliğin değişimini hızlandırmış olarak görüyorum. Şehir imajı noktasında, şehir kültürünü biraz daha yukarı taşımamız lazım. Gelen vatandaşlar, turistler, şehir imajında şöyle bir sıkıntımız var bizim. Uzun yıllardır Rize’de yaşayan bir Rizeli olarak şunu düşünüyorum. Rize’ye kültürden önce para girdiği için çok büyük toplumsal sorunlarımız var. İletişim konusunda büyük sıkıntılarımız var. Esnaflık noktasında sıkıntılarımız var.” (K-18)

Rize halkının on-on beş yıl öncesiyile kıyaslandığında farklı yaşam tarzlarına daha müsamaha ile baktığını dile getiren K-21, üniversitenin bu süreci hızlandırıldığını belirtmiştir.

“Diğer kültürleri anlama açısından toplumda bir farklılık oldu. Garipsemiyorlar, yani sokakta diyelim bundan 15 sene önce kotla ya da başı açık bir bayan geldiğinde farklı bakılırken, şu anda o yok. Üniversite bunu hızlandırdı. Kendinden farklı olanı yanlış algılama değişti, üniversite bunu çok hızlandırdı. Sonuçta onun kültürü öyle, yaşam tarzı öyle. O yönden üniversite öğrencilerinin de daha rahat yaşadığını düşünüyorum artık. Yine de tabii ki bir İstanbul, Ankara, İzmir değiliz, ama 10-15 sene öncesinden çok daha iyi durumdayız.” (K-21)

Şehir imajının güçlenmesi açısından üniversitenin önemli katkı sağlayacağını vurgulayan K-23, özellikle sahilde yapılacak çevre düzenlemesinin Rize’ye farklı bir hava katacağına dikkat çekmiştir.

“Şehir imajında üniversite çok önemli bir yerde. Sadece belediyenin değil, üniversite akademisyenlerinin de bu şehre katkı sunması gerekir. Mimarlık ve mühendislik bölümleri ile beraber bütünleşik şehrin imajına çok büyük katkı yapacağı bir kurum olduğu ve yaptığını düşünüyorum. Sahile bağlantı yolunun yapıldığını düşünün, siz şehre dışarıdan geliyorsunuz çok güzel bir manzarayla karşılaşıyorsunuz. Çok güzel bir görüntü olacaktır o. Şehrin imajına katkı sağlayacaktır elbette.” (K-23)

5. Ahlaki Yapıyı Etkilemesi

Rize gibi geleneksel değerlerini muhafaza eden Anadolu şehirlerinde üniversite kurulmasının toplumun ahlaki yapısına zarar vereceğine dair yaygın bir kanaat bulunmaktadır. Rize İli'nde de üniversite öğrencilerinin gençlik dönemine özgü davranışları şehirde yaşayan bir kısım insanlar tarafından geleneksel değerleri zayıflatacak tavırlar olarak algılanmakta ve ahlaki yaşama zarar verdiği düşünülmektedir. K-4, üniversitenin topluma katkısı olduğunu ancak biraz da ahlaki dejenerasyona neden olduğunu belirtmiştir.

“Çok götürüsü olduğunu düşünmüyorum. Biraz ahlaki dejenerasyon açısından bir etkisi varsa, böyle bir etkisi olabilir. Bunun hariçinde aleyhinde bir şey oluşturabileceğini düşünmüyorum. Her zaman katkısı olur.” (K-4)

Üniversitenin toplumun ahlaki yapısını bozduğunu düşünenler olduğunu ifade eden K-5, bu durumu bazen kendisinin de gözlemlediğini belirtmiştir.

“Ahlaki yönden toplumu erozyona uğrattığı, ahlaki boyuttan bakanlar da var. Biz de maalesef tabii bazen gözlemleyebiliyoruz. Tabii belli bir şeye mal etmek de doğru olmaz. Toplumun ahlaki şeyini zedelediğini düşünen kesim de var.” (K-5)

Rize toplumunun biraz muhafazakâr olduğuna dikkat çeken K-6, üniversite okumak amacıyla Rize'ye gelen öğrencilerin şehre ait örf ve adetleri dikkate alması gerektiğini vurgulamıştır.

“İlk önce dışarıdan ülkenin çok daha başka yerlerinden örf ve adetleri farklı olan kesimlerden gelen talebelerimiz vardır. Onların burada ayak uydurması gerekir bir anlamda. Bu bölge insanı nasıl yaşıyorsa, gelen talebemizin bu bölgede daha rahat, sorunsuz hareket edebilmeleri için biraz da bu bölgenin örf ve adetlerine uymaları gerekir. Belki tam uymayabilir; ama göz ardı etmemek lazım, saygı göstermek lazım. Şimdi burası şöyle diyelim, biraz muhafazakârdır. Ama bir batıdan, farklı illerimizden gelip burada, orada yaşadığı gibi yaşam sürdürmesinin imkânı yoktur. Bunu biraz da o talebelerin algılaması lazım. Yani bilmesi lazım ki ben böyle bir talebe olarak gidiyorum. En azından giyimime kuşamına, etrafına saygıyı biraz dikkat etmesi gerektiğine inanıyorum.” (K-6)

Üniversite öğrencilerinin ahlaki açıdan şehre zarar vereceğine dair halkta bir söylenti olduğunu dile getiren K-8, kendisinin çok da öyle düşünmediğini belirtmiştir.

“Geleneksel kesimden gelen insanlarda, üniversitenin şehri bozduğu şeklinde ifadeler var. Yani gayr-i ahlaki deyip de çocukları rencide etmemek lazım. Üniversitenin şehri bozduğunu, yanlış alışkanlıkların,

kötü alışkanlıkların bu şekilde geldiği ifade ediliyor. Belki onunla ilgili bir çalışma yapılabilir mi, ben çok öyle olduğunu düşünmüyorum, ama halkta böyle bir söylenti var.” (K-8)

Üniversitenin şehri ahlaki dejenerasyona uğratmasının kaçınılmaz olduğunu ifade eden K-14, büyükşehirlerden gelen öğrencilerin şehirdeki gençleri etkilediğine dikkat çekmiştir.

“Üniversite bir ahlaki dejenerasyona neden oldu mu? Bu da oldu. Bu da kaçınılmaz. İstanbul’dan Rize’ye okumaya gelen bir genç, burada kendini ifade etmekte ne kadar kendini kısıtlasa da o genci gören başka bir gencimiz de acaba ben mi kendimi daha az ifade ediyorum kaygısına kapılıp kendi bilgisi ve cehaletinden dolayı saçma sapan tiplere ve karaktere bürünebildi.” (K-14)

6. Şehre Katkısının Düşük Olması

Üniversitenin temel görevi bilimsel çerçevede eğitim-öğretim sağlamak olduğundan, içinde yer aldığı şehre doğrudan katkı sunmadığı düşünülmektedir. Bazı katılımcılar Recep Tayyip Üniversitesi’nden yerel düzeyde daha çok katkı beklediklerini dile getirerek üniversitenin şehre katkısını yetersiz görmüşlerdir. Rize’nin ve Türkiye’nin önemli tarım ürünü olan çay konusunda üniversitenin bilimsel anlamda daha çok çalışma yapması gerektiğini belirten K-3, bu konuda daha çok bilimsel proje, akademik yayın ve ürün tasarımı yapılması gerektiğini vurgulamıştır.

“Özellikle ilimizin olmazsa olmazı çay. Çaydan başlayayım. Çayla ilgili ziraat bilimleri yüksek okuluydu, şimdi fakülteye dönüştü. Beklentimizin çok altında. Şöyle ki dünyanın en kaliteli olabilecek çayına sahibiz; ama çayla ilgili üniversiteden çok beklentimiz olmasına rağmen, bugün ben hatırladığım kadarıyla bir tane yayın yapılmış. Birçok yayın yapılabilirdi, birçok yönlerine müdahale edilebilirdi; araştırmalar yapılabilirdi; ürün geliştirmeleri yapılabilirdi. Sanayi-üniversite işbirliği kapsamında farklı üretim teknolojileri geliştirilebilirdi. Bir sürü çalışmalar olabilirdi. Şahsen Karadeniz Teknik Üniversitesi ile çayın atıkları ile kafein üretimi konusunda bir proje yaptım. Keşke Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi ile yapabilseydim. Yani eksik kaldığı yönünde kesin kanaatim var. Bu tabii ki üst yönetimin bir sorunudur. Nasıl bakarsa yukarıya aşağıya ona doğru ilerliyor diyebilirim. Belki bizim kabahatimizdir; daha çok talep etmemiz gerekiyordu diye düşünüyorum.” (K-3)

Üniversitenin toplumun gelişimine ve değişimine zaman zaman katkı sağladığını ifade eden K-2, öğrenci ve akademisyenin kısa vadeli düşünmesi nedeniyle bu katkının düşük olduğunu vurgulamıştır.

“Üniversite toplumun gelişimi açısından, değişimi açısından zaman zaman şehre katkı sağladı. Ama üniversite şehrin geneli ile bir ara-

ya gelip sosyo-kültürel gelişime ne kadar katkı sağladı diye düşünürsek, başarı oranı çok düşük. Çünkü akademisyenlerin ya da akademisyenlerden ziyade uzun vadede üniversiteyi düşünen ne öğrenci topluluğu var, ne de bir akademisyen topluluğu var. Akademisyen rütbesini alan kısa vadede buradan ayrılıyor. Burayı akademik rütbe alma merkezi gibi görüyorlar. Ondan sonra fırsatını bulduğu anda buradan kaçıyorlar. Bu da üniversitenin altyapısını sağlam zemine oturtamamasından sebep oluyor.” (K-2)

E. Üniversitenin Çalışmalarının Nasıl Değerlendirildiği

Üniversiteler öğrenci yetiştirmenin yanında içinde yer aldıkları topluma da bilimsel anlamda da katkı sunmaya çalışmaktadır. Ancak üniversitenin çalışmalarından halkın tamamının haberdar olması çoğu zaman mümkün olmamaktadır. Ayrıca halk daha çok günlük hayata dokunan somut çalışmalara ilgi göstermekte, bilimsel çalışmaları takip edememektedir. Yapılan araştırmalarda üniversitelerin kendini toplumdan soyutlaması ve içinde yer aldığı topluma hizmeti ihmal etmesi eleştirilmektedir. Bazı üniversitelerin bulunduğu yöredeki kültürel miras ve toplumsal sorunlara yönelik çalışma yapmadığı, öğrenciler dışında üniversitenin kapılarını topluma açmakta tutucu davrandığı belirtilmektedir (Bayraktar, 2012). Araştırma kapsamında katılımcılara; “*Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi’nin çalışmalarını nasıl değerlendiriyorsunuz?*” sorusu yöneltilmiş ve görüşlerini dile getirmeleri sağlanmıştır. Katılımcıların çoğunluğu üniversitenin uygulamaya ve halka yönelik çalışmalar yapması, projelere öncülük etmesi ve çalışmalarını etkili bir şekilde duyurması gerektiğini vurgulamışlardır.

1. Halka Yönelik Çalışma ve Faaliyet Yapması

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesiyle ilgili dile getirilen temel konulardan birisi de üniversitenin halkın sorunlarına temas eden yeterince çalışma yapmadığı iddiasıdır. Halk üniversiteden sosyal, kültürel etkinliklerden daha çok gelir arttırıcı faaliyetler yapmasını beklemektedir. Örneğin K-3, farklı yöresel tarım ürünleri geliştirilmesi konusunda üniversiteden katkı beklediğini ifade etmiştir.

“Mesela bir tane bir proje istiyorum ben üniversiteden. Üniversiteden kokulu üzümümüz vardı, çok değerliydi. Çok değişik, ender üretilen meyveler vardı. Bunların tekrar geri kazanılması anlamında biz ticaret borsası olarak proje geliştiriyoruz. Kimyasal gübreden çikolam, organik gübreye geçelim, belirli bölgelerde organik üretimler yapalım ve o eski şeye dönme özlemi ile üniversiteden de böyle bir atak bekliyorum. Bunu bütün halk bekliyor, bütün Rize bekliyor. Kendi halinde bir üniversite olmaktan, Rize’de yaşayan, Rizelilerin dertlerini görebilen ve

beklentilerine yönelik sürekli ortaya bir şeyler üreten, projeler üreten, yayınlar yapan bir üniversite bekliyorum gelecekte.” (K-3)

Rize halkının tek geçim kaynağının çay olduğunu vurgulayan K-10, üniversitenin organik tarım konusunu bilimsel açıdan halka anlatması gerektiğine dikkat çekmiştir.

“Burada tek geçim kaynağı çay. Bazen çay ile ilgili konuşuyoruz, organik tarıma geçmek lazım aslında. Kulağa hoş geliyor, üretici bölüm organığe geçsek ne olur, üreticiye bunu anlatmak lazım. Üniversite bilimsel anlamda bunu aktarmalı. Üniversite, Çaykur, meslek odaları bunu anlatmak lazım. Rize organik çaya geçtiği zaman ne olacak, örneklerini göstermek lazım, anlatmak lazım.” (K-10)

Üniversitenin yaptığı faaliyetlere halkın yeterince katılımının sağlanamadığını belirten K-8, üniversitenin halkla ilişkiler faaliyetini artırması gerektiğini önermiştir.

“Kültürel ve sosyal faaliyetler zaten çok yoğun. Ama şunu da gördüm, halk çok fazla itibar etmiyor. Yani orada üniversite bu konuda çok iyi, ama halkı bu sosyal kültürel faaliyetler içerisine katmak gerekiyor. Bununla ilgili bir çalışma yapılması lazım. O eksik yani. Halka daha nasıl ulaşılabilir, onlara nasıl katkı koyulabilir; çünkü nihayetinde bu faaliyetler halkın bilgisi ve bilincinin artmasına yönelik, sosyo-kültürel yapısını yükseltmeye yönelik, hayatını kolaylaştırmaya yönelik. Mesela bir sağlıkla ilgili bir konferans veriyorsunuz, çok sınırlı gelen. Ama çok önemli bu konferanslar. Yani insanlar hastaneye gitmeden koruyucu-önleyici önlemler alabilirler. Üniversite halkla ilişkiler faaliyetini arttırabilir, ama halk buna rağmen çok sıcak bakmıyor gibi geliyor bana.” (K-8)

Üniversitenin kapılarını halka açtığını belirten K-8, üniversitenin düzenlediği pek çok etkinliğin halka yönelik olduğunu ve kendisinin bundan memnuniyet duyduğunu dile getirmiştir.

“Son dönemlerde üniversitede bir şey dikkatimi çekti. Topluma açık, şehre açılan. Önceden üniversiteye girmek, nizamiye kapısından girmek çok zordu. Şimdi bakıyorum ki üniversitenin içerisinde bir sürü sosyal etkinlikler yapılıyor. Bu sosyal etkinlikler, konferans, panel, sempozyum gibi sosyal etkinlikler yapılıyor, bunlar da hep halka yönelik yapılıyor. Dolayısı ile ben buradaki üniversiteyi, halkla üniversitenin bütünleştiği şeklinde değerlendiriyorum ve keyif alıyorum.” (K-8)

Rize İli'nin deniz kıyısında olması nedeniyle üniversitenin deniz ve balıkçılıkla ilgili çalışma yapması gerektiğine dikkat çeken K-12, bu konuda yeterli faaliyet olmadığından şikâyetçi olmuştur.

“Su Ürünleri Fakülteniz var, orada su ürünleri ile ilgili hiçbir şey yapılmıyor. Üniversite kapalı kutuda faaliyet midir? Bunlar bizim eleştirdiğimiz şeyler. Deniz ile ilgili Karadeniz zaten balıkçılığın ya-

pıldığı önemli yerler; ama hiçbir faaliyet yok. Kooperatif olarak onlara destek verdiğimiz halde, yine de bilgi verdikleri yok. Dereler ile ilgili, geleceğimiz ile ilgili neleri var? Hiçbir şeyleri yok. Bir su içiyoruz, üniversitede çalışanlar, okuyanlar, hepsi, halk zehirleniyor. Var mı bu konuda üniversitenin faaliyeti? Yani üniversite bu olmaması lazım. Bunlara el atması lazım.” (K-12)

Üniversitenin bilgiyi ve kültürü halka aktarma çabası içinde olması gerektiğine vurgu yapan K-14, bunu yaparken halkın görüşlerini alması gerektiğine dikkat çekmiştir.

“Üniversite eğer bilginin ve kültürün mabedi ise, bilgi ve kültürü yaşadığımız şehre lanse etmesi gerekiyor. Bunu nasıl yapacağını ona söylemek benim haddim değil. Orada olanların bunu oturup düşünmesi gerekiyor, çalışması gerekiyor. Proje yapmaktan ziyade, nasıl bir proje yapılacağına adım atmak önemli olabilir. Üniversite Rize’ye neler öğretebilirim diye bir kampanya yapsa, vatandaşın da bir fikriniz varsa gelin bizimle paylaşın diye bir şey yapsa, ne fikirler gelir. Üniversite kültür ve bilginin ağacıdır, kapısıdır. Bunu da lanse etmeleri gerekiyor. Sonuçta bu adamlar eğitilmiş, ama işlerine gelmediğini düşünüyorum.” (K-14)

Toplumun gelişimine katkı sunması için üniversitenin dışa açılması gerektiğine vurgu yapan K-16, halka yönelik eğitim çalışması yapması gerektiğini belirtmiştir.

“Halk çalışmaları takip etmiyor, edemiyor. Ben bile üniversite ile iç içe olmama rağmen, çünkü çok değer verdiğim, sevdiğim hocalar var halen görüştüğüm, ona rağmen benim bile bazı şeylerden çok zor haberim oluyor. Üniversitenin dışarıya açılması lazım, toplumun gelişmesi için çok farklı-bunu eğitim-sertifikalar olarak düşünmeyin- eğitimler verebilirler. Örnek veriyorum, çocuğu ergenlik döneminde olan annelere ergen eğitimi gibi, ergenlik döneminde olan çocukların o dönemi nasıl atlatabilirler diye eğitim, babalarımıza eğitim gibi.” (K-16)

K-16 üniversitenin halkla birlikte bazı çalışmalar yapması gerektiğini de eklemiştir.

“Dediğim gibi halkla beraber, iç içe bir şeyler yapması gerekiyor. Üniversitenin biraz daha şehre açılması lazım. Öğrencinin de özgüveni geliyor bu konuda. Şehrin değerleri de bir tek çay değil, toprak analizi de aynı şekilde yapılması gerekiyor. Yani halk kendisi buldu kiviye. Çayla beraber kiviinin yetiştiğini halk kendisi buldu. Buna üniversite önayak olabilirdi. Biraz daha dışa dönük, ücretli eğitimler değil, gerçekten gönüllülerin verdiği bilinçlendirme eğitimleri olur.” (K-16)

Üniversitenin eskisi kadar faaliyet yapmadığını belirten K-20, Rize olarak bu konuda çok geride olduklarını dile getirmiştir.

“Recep Tayyip Erdoğan üniversitesi eskisi kadar faaliyet yapmı-

yor, eskiden sanatçı getirip konserler falan veriliyordu iki sene öncesine kadar yanlış değilsem. Şu an öyle bir faaliyet de olmuyor. Rize olarak bu konuda gerçekten çok gerideyiz. Konserler olmuyor, çağrılmıyor, insanlar motive edilmeye çalışılmıyor ki üniversitemiz de durdu bu konuda.” (K-20)

Üniversitenin Rize’ye yeterli katkısının olmadığını dile getiren K-22, halkla içi içe daha çok faaliyet yapılması gerektiğini belirtmiştir.

“Tabii ki üniversite olması bir şehir için çok büyük artıdır. Sosyal ekonomik olarak artışı var, ama üniversite olarak Rize’ye fazla katkısını göremiyorum. Daha iyi olması gerekiyor, daha insanlarla halkla iç içe faaliyetlerini göstermesi gerekiyor. Şu faaliyeti de biz yaptık diye bilinmesi gerekiyor.” (K-22)

Bünyesindeki imkânlardan halkı yararlandığına dikkat çeken K-23, üniversitenin halka açık bir üniversite olduğunu vurgulamıştır.

“Buranın üniversitesi halka da açık bir üniversite aslında. Kampüs yaşam merkezi var mesela, baktığımız zaman dışarıdan birçok insan da gidip oradan faydalanabiliyor bildiğim kadarı ile. Birçok üniversitede böyle bir şey yok, kimliksiz sizi içeriye almıyorlar. Aslında üniversite halkla bütünleşmek istiyor, ama halk ne kadar buna hazır ve ne kadar bunu farkında veya üniversite bunu ne kadar tetiklemek istiyor aslında.” (K-23)

Üniversite yönetimi ve hocalarının halka destek sunmaya hazır olduklarını belirten K-23, bu konuda halktan yeterli talep gelmediğini düşünmektedir.

“Aslında üniversite pek çok şeye destek veriyor. Dediğim gibi gidip de bir hocaya desek ki ya hocam bizim şöyle bir çalışmamız var, böyle bir çalışma yapabilir miyiz diye, hiçbiri hayır demiyor. Gidip Rektör Hocaya, genel sekretere gidip bunu yapacağımız dediğimiz zaman asla olumsuz bir şey görmedik. Bu konuda üniversite çok çok iyi. Herkese açık, bütünleşmek istiyor. Bu da zamanla olacak bir şey. Vatandaşın da talep gelmesi lazım, her şeyi üniversiteden beklememek lazım. Çünkü akademisyen hem bilimsel çalışacak hem sosyal olacak hem halkın da içinde olacak. Biraz halktan da bir şey gelmesi lazım.” (K-23)

2. Büyük Projelere Öncülük Yapması

Anadolu üniversitelerinden buldukları şehre ve bölgeye yönelik büyük projeler üretmesi beklenmektedir. Özellikle şehrin yıllarca birikmiş sorunlarına üniversitenin çözüm önerisi sunması ve bir proje dâhilinde bu sorunları çözmesi talep edilmektedir (Gültekin, Çelik, & Nas, 2008). Recep Tayyip Erdoğan üniversitesinden de hem Rize’nin kalkınması hem de mevcut sorunlarının çözümü noktasında büyük projeler üretmesi istenmektedir. Büyük projelerle üniversitenin toplumu yönlendirmesi ge-

rektiğine dikkat çeken K-2, mevcut durumda üniversitenin katkısının yetersiz olduğunu vurgulamıştır.

“Toplumda mesela, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi diye sorarsanız, en fazla iki tane doktorun adını söylerler, bir de rektörün adını söylerler. Başka kimsenin adını söylemezler, bilmezler yani. Bu da daha çok bireysel bir yapıya dönüşmüş, monopol bir yapı. Biraz daha katılımcı, biraz daha açılımcı olunması lazım. Dev projelerde üniversitelerin görüşlerinin, söylemlerinin, toplumu yönlendiren fikirlerinin olması lazım. Ne bir havaalanı projesinde, ne bir ovit tüneli projesinde örnek olarak ya da herhangi bir farklı projede üniversitenin şehre kattığı, yani kenti, insanları yönlendirdiği bir karakter-bir kimlik yok. Öyle olunca da sosyal alanda çok yeterli görmüyorum ben üniversiteyi.” (K-2)

K-3, üniversitenin Rize İli'nin ekonomik kalkınmasında önemli yeri olan çay ve turizmle ilgili farklı projeler yapması gerektiğini vurgulamıştır.

“Birçok konuda çalışma yapıyor üniversite. Geçenlerde çok kısa zaman önceydi. Sanayi-üniversite işbirliği kapsamında protokol yapıldı ticaret odasıyla. Ama iş ilerliyor mu? İnsanlar bunu bir şeye dönüştürüyor mu? Evimizde iki tane televizyon var. Bir sürü yayın organı var. Bir sürü gazete çıkıyor, internet siteleri var. Ama şöyle baktığım zaman üniversitenin şehrin dinamikleri için, şehrin kökleri için, çay için, turizm için daha farklı bir proje öne sürmesi gerektiğini düşünüyorum. Yani bu tip projeler geliştirilmeli. Üniversitenin ziraat bölümünün bir çay araştırma geliştirme merkezinin olması lazım. Baktığımız zaman Erzurum Atatürk Üniversitesi'nin öne çıkmış olduğu bölüm ziraat bölümü. Çünkü nedir? Erzurum bir tarım ilidir. Ama bunun yanında Rize'ye baktığımız zaman, Rize'de ne kadar turizm vs. konuşulsa da bakın çayın hacmini çekip aldığınızda Rize'de 350.000 nüfustan 35.000 nüfus kalıyor. Dolayısı ile bu dinamiğin iyi desteklenmesi lazım.” (K-3)

Üniversitenin sosyal etkinlik olarak düzenlediği programların doğrudan vatandaşa bir katkısının olmadığını belirten K-14, üniversiteden topluma yarar sağlayacak projeler beklediğini ima etmiştir.

“Üniversitenin elle tutulur bir çalışması yok. Baştaki insanlar açısından söylüyorum, aman kurallara uygun olalım; üniversitedeki tüm sorumlular kendi işlerini yapsınlar yeterden ziyade aman bize laf gelmesin, büyüklerimiz kızmasından başka hiçbir şey yapmıyorlar. Şiir okuyan birini tutup, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nde sahneye çıkarmak proje değil yani. Proje, 7'den 70'e, köyde yaşayanlardan şehirlisine hepsini aynı portalda toplayabileceğiniz bir şey yapmaktır. Bir sanatçı getirdiğiniz zaman o benim köyde yaşayan Ayşe Teyzem'e hitap etmeyen bir şey yani ki o adam da bir parayla geliyor zaten. Tiyatro geliyor, Çanakkale ile ilgili, benim ecdadımın yazmış olduğu destanı bana parayla satıyor adam. Ben bunun farkındayım, ama o farkında değil. Bu bir proje değil.” (K-14)

3. Çalışmaların Arttırılması

Üniversitenin Cumhurbaşkanının ismini taşımasının bir avantaj olduğunu vurgulayan K-5, kaliteyi arttırmak için çalışmaların ve hizmetlerin daha üst seviyede olması gerektiğine dikkat çekmiştir.

“Türkiye’deki birçok üniversitenin çalışmalarına baktığın zaman, isminin de tabii Recep Tayyip Erdoğan, Cumhurbaşkanımızın ismi olması da bence bir avantaj yani. İsmi duyunca insan bir duraksıyor. Fark ediyor çalışmalar. Diğer illere, üniversitelere baktığın zaman, gönül istiyor ki çalışmalar, hizmetler daha üst seviyede olsun. Ama dediğim gibi her yıl üzerine koyuyor. İnşallah bundan sonra da bu hizmetlere devam edecek yani, kaliteyi eğitimi arttırarak devam edecek.” (K-5)

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi’nin kendisiyle birlikte kurulan üniversitelerden iyi durumda olduğunu ifade eden K-7, marka üniversite olabilmesi için bilimsel ve akademik çalışmalara ağırlık vermesi gerektiğini vurgulamıştır.

“Tabii bizim kurulan üniversite yeni kurulan bir üniversite, yeni yeni emekliyor. Ama kendisi ile birlikte kurulan üniversitelerin bir-iki kat daha ilerisinde. Dolayısı ile şu anda iyi gidiyor. Ama giderek hızlanması lazım. Onun için bazı altyapı eksiklikleri var, sosyal sorumlulukları olduğunu söyleyebiliriz. İnşallah bunların da kısa sürede düzeltilmesini ümit ediyoruz ki çalışmaları da var. Onları da hallederse, üniversitemizi ileri noktalara taşıyacağımıza inanıyoruz. Ama biraz daha araştırma-geliştirme yönünden fena değil, ama marka üniversite olacaksak çok daha bilimsel, akademik çalışmalara ağırlık vermesi gerektiğini düşünüyorum.” (K-7)

Üniversitenin öğrenciler için sertifikalı seminerler düzenlemesi gerektiğini dile getiren K-19, üniversitenin bu konuda çalışma yapmasına ihtiyaç olduğunu vurgulamıştır.

“Sosyal projelerine hâkim değilim açıkçası. Takip ettiğim kadarı ile KTÜ bu anlamda çok aktif, sürekli sempozyumlar, eğitimler, konserler vs. Onları en azından kızımın takip ediyorum. Özelde okumasına rağmen onların programlarına katılıyor. Rize’de bölümüne göre o da özel sektörün düzenlediği bir iki eğitime katıldı. Ben üniversiteyi bu noktada zayıf buluyorum. Yıl içerisinde kaç tane eğitim ya da konser vs. etkinlik yapıyor üniversite kendi içerisinde? Sayısı yok değil mi, çünkü hiç yapmıyordur diye düşünüyorum. Öğrencinin motivasyon açısından bu enerjiye ihtiyacı var. Tam bu dönemde eğitimlerin ve seminerlerin çocuklara çok şey katacağını düşünüyorum. Bunlar önemli, hele bir de sertifikalı eğitimler önemli. Çocukların sertifikalara da ihtiyaçları var. Bunları dışarıdan alana kadar, bence kendi içerisinde verebilir. Çocuklar dışarıya gidiyor, Trabzon’a ya da İstanbul’a gidiyorlar. Buradaki üniversite bu konuda söniük. Bu üniversitenin açıkçası

yönetim şeklini beğenmiyorum. Bu kadrosundan kaynaklı mı veya işte başlarından kaynaklı mı bilmiyorum; ama açıkçası eleştirilecek çok tarafları var.” (K-19)

4. Bilimsel Çalışmaları Uygulamaya Aktarılması

Yıllardır sahada çalışan uygulayıcılar teori ile pratik arasında uyum sorunu olduğunu sürekli dile getirmişlerdir. Geniş kitlelerde üniversitele- rin ürettiği bilimsel çalışmaların uygulamaya aktarılmasında yetersizlikler olduğu ya da uygulamayla örtüşmediği görüşü yaygındır. Rize halkı da üniversitenin bilimsel çalışmalarının uygulamaya yeterince aktarılmadığını düşünmektedir. K-9, üniversite hocalarının yaptıkları bilimsel çalışmaların reel dünyadan uzak olduğuna dikkat çekmiş ve pratikte işe yarar çözümler üretmeleri gerektiğini vurgulamıştır.

“Üniversitedeki arkadaşlarımız, akademisyenlerimiz bilimsel çalışma yapıyorlar, halk için yapıyorlar; ama halktan kopuklar, halkın içine girmiyorlar. Yani bir ticari işletmenin uzun soluklu dededen toruna üç kuşak devam edilebilmesi için bir bilimsel çalışma yapılıyor; ama tozlu raflarda kalıyor. Alana inip, sahaya inip bilimsel çalışma yapan akademisyenler bu işin pratiğinde hangi zorluklar var ve çözümleri nelerdir diye bir iletişim kurmuyorlar; ben şimdiye kadar görmedim.” (K-9)

Üniversitede gerçekleştirilen bilimsel toplantılarda ele alınan konuların uygulamaya aktarılması gerektiğini vurgulayan K-1, bu çalışmaların halka yayılması gerektiğini ifade etmiştir.

“Ben tabii ki bunların yetersiz olduğunu düşünüyorum. Ben de birkaç konferansa davet edildim; katıldım, katılmayı kendime görev ad-dettim. Ama yani bunun halka yayılması, halkın buraya çekilebilmesi, halk dediğin zaman işi yönetecek olan, yönetici kadrosunu en azından buralara gelmesi, bu sadece lafta değil, konuşmada değil, icraatta ora-daki sunumların mutlaka tatbik edilmesi lazım.” (K-1)

5. Üreten ve Sorgulayan Bir Üniversite Olması

Üniversitenin Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın ismi ile yürüdüğünü belirten K-2, bilimsel çalışmaların yeterli düzeyde olmadığını düşünmekte ve bu durumun araştırılıp sorgulanması gerektiğine dikkat çekmektedir.

“Üniversite sadece Recep Tayyip Erdoğan ismi ile yürümüyor. Recep Tayyip Erdoğan’ın değerini tartışmaya açamayız. Bugün var olan Recep Tayyip Erdoğan’ın ismi ile yürüyen oradaki o bütün kadro, yarın yok olup gidecek, kendileri bir şey üretmediği, ortaya çıkarmadığı zaman. Bu anlamda da proje bazlı olarak, hiçbir projenin altında bu isimlerin imzası olmazsa, başarıyı yakalama şansı yok. Bugün Türkiye

Cumhuriyeti'nde bütün okulları, araştırma merkezlerini dolaşın, bilimsel çalışmaların Türkiye'de alanında ilk 10'a giren hoca var mı? Yok. Ben bilmiyorum. O manada üniversitenin kendini oturup sorgulaması lazım. Bugün sadece Recep Tayyip Erdoğan ismi ile en ön sırada oturanlar, yarın Recep Tayyip Erdoğan olmadığı zaman üniversitenin nasıl bir anda en yüksekte dibe düştüğünü görecekler. O gün ise, çare bulunamayacak. O anlamda bugünden çare bulmak lazım. Bugünden çare bulmak için de araştırmak, sorgulamak lazım. Sorgulayan insanları da konuşan insanları da susturmamak lazım. Bugün üniversitenin yaptığı, konuşan insanları susturuyor. Çok yanlış bir teknik. Hiçbir projenin altında da topluma yön verici beyanata, açıklaması yok.” (K-2)

Üniversite öğrencisinin özgürce fikirlerini söyleyebilmesi gerektiğini vurgulayan K-12, şu anki üniversitelerin eski lise ayarında olduğunu belirtmiştir.

“Üniversiteler özgür olsa, siz Rektör'e gidebilseydiniz, üniversitede öğrenci aklına gelen şeyi ülke ile ilgili geleceği ile ilgili her şeyi söyleyebileceği şekle gelince o zaman üniversite olarak kabul ederim. Ama şu anki üniversiteler eski lise ayarında bir faaliyet içerisindedir.” (K-12)

6. Sosyal Sorunlarla İlgili Çalışmalar Yapması

Rize İli'nde köyden kente göç nedeniyle sosyal uyum sorunları olduğuna dikkat çeken, K-8, üniversitenin bu tür sosyal konularda çalışma yapması gerektiğini vurgulamıştır.

“Köyden kente göç var şu anda; köyle çok ciddi bir şekilde boşaldı. Köyden kalkan insanlar şehre geldi; ama şehrin sosyo-kültürel yapısı çok yüksek olan yerlere değil. Daha ucuz, şehrin kenar semtlerine geldiler. Gelirken de şöyle bir şey var; ne kentte olabildiler ne köyde kalabildiler. Yani iki arada bir derede. Dolayısı ile bunlar kendi kültürlerini oluşturmaya başladılar. Yeni bir kültür oluşmaya başladı. Bu kültürde yetişen insanlar, gençler ve çocuklar da ayrı bir sosyal sorun haline geldiler. Okul başarılarına baktığınızda okul başarılarının düşük olduğunu görüyoruz. Çok kolay zararlı alışkanlıklar edinebildiğini gördüm. Mesela sigara, tütün mamullerine kolay alışabiliyor, alkol gibi. Belki bu konuda üniversite çok ciddi çalışma yapabilir.” (K-8)

Rize'nin sorunlarının medyada konuşulması gerektiğini vurgulayan K-11, şehirde sosyal araştırma yapılması gerektiğine ve kent kültürünün anlaşılmasının önemli olduğuna dikkat çekmiştir.

“Rize'nin sorunlarını tartışan bir televizyon programı niye olmadı mesela. Bir sosyal araştırma yapılabilir mesela Rize'de. Nereelerde hata yapılmış, binalar, sokaklar vs. Kamu yönetiminin kent kültürünü çok iyi tanıması gerekir.” (K-11)

7. Faaliyetlerin Yeterli Duyurulması

Üniversitenin faaliyetlerinden haberdar olmadığını belirten K-21, sosyo kültürel faaliyetlerin yetersiz olduğunu vurgulamıştır.

“Bu tür şeylerden ben çok haberdar olamıyorum. Afişlerden görüyorum, ama öğrenciye yönelik olanı daha az görüyorum. Daha çok belediye üzerinden yürüdüğünü sanki görüyorum. Üniversite’nin direkt dahil olduğu bir şey duymadım. Kendileri üniversite içerisinde yapıyorlarsa, onu bilmiyorum. Üniversite’nin bahar şenliklerini ben duymadım, var mı bilmiyorum. Normalde olması lazım, her üniversitede olan bir şeydir bu. Mesela Rize Üniversitesinin tiyatro kolunun bir tiyatro yapıp yapmadığını duymadım, bilmiyorum. Yok diye biliyorum. Bu tür faaliyet konusunda eksikler. Özellikle Çayeli’nde gördüğüm müzik aletini kullanma, müzik kursları, müzik aletine karşı bir ilgi var. 15-20 yaşındaki öğrencilerin geçen müzik konseri vardı onlara gittim. Üniversitenin sosyal, kültürel faaliyet açısından eksik olduğunu düşünüyorum.” (K-21)

Üniversitenin yaptığı faaliyetleri iyi duyurması gerektiğini belirten K-22, tanıtım faaliyetlerine ağırlık verilmesi gerektiğine dikkat çekmiştir.

8. Sektör Uygulamalarına Değer Verilmesi

Rize İli’nde başarılı uygulamalar gerçekleştiren iş adamlarının üniversiteye davet edilerek öğrencilere deneyimlerini aktarmalarına fırsat tanınması gerektiğini ifade eden K-9, öğrencilerin bu tecrübelere ihtiyacı olduğunu vurgulamıştır.

“Üniversitenin şöyle bir eksiğini görüyorum. Örneğin bir şehrin en başarılı işadamları vardır, ödül almış, plaket almış, vergi rekortmeni olmuş insanlar. Bu insanlar üniversite gözünde hiçbir anlam ifade etmiyor; umurunda bile değil. Ben olsam bu rekortmenleri bir panelde, bir söyleşide konuştururum. Nasıl bu başarıyı elde ettiniz, nasıl vergi rekortmeni oldunuz, nasıl işinizi büyüttünüz, nasıl Rize gibi ülkenin en doğusunda kalan ücra köşesinden nasıl ihracat yaptınız, nasıl başarılı oldunuz. Bunları bize anlat bakalım, öğrencilerimiz duysun. Öğrenciler başarı hikayelerinden uzak yetişiyorlar. Birçok öğrenci babasının başarı hikayesini bile bilmiyor, merak da etmiyor. Bu öğrenciler sanıyor ki biz lisans mezunu olursak bizi bekleyen milyonlarca işadamı var, iş var, devlet bizim için kırmızı halı serip bizi beklemeye başlamış. Asla öyle bir şey yok, olmamalı da. Kırmızı halı başarılı insanlara serilmelidir, başarılı insanlar alkışlanmalıdır.” (K-9)

9. Üniversitenin Yeniliklere Açık Olması

Üniversitenin teknolojiyi kullanarak uzaktan eğitim verecek donanımda olması gerektiğini ifade eden K-1, üniversiteden yeni teknolojik ürün tasarımı beklediğini vurgulamıştır.

“Siz bugün üniversitenizde telekonferans yoluyla İngilizce ders yürütebilirsiniz. Direkt oradan buraya öğretim görevlisinin gelmesine gerek yok. Artık Avrupa'nın her yerinde, İngiltere'de öyle yerler var ki bir üniversite oradan buraya ders veriyor. Rize Üniversitesi'nin böyle bir şeyi var mı? Yok. Mutlaka olması lazım. Onun teknolojisini ortaya koymak zorundasın. Bir de biz ne üretebiliyoruz? Bugün 70-80 tane üniversitemiz var. Biz ne ürettik, hangi teknolojik ürünü ürettik de bir başka devlete satabildik?” (K-1)

10. Sürekli Eğitim Merkezinin İstihdama Yönelik Kurslar Açması

Üniversitenin sürekli eğitim merkezinin istihdama vesile olacak kurslar açtığını belirten K-18, bu kursların duyurusu için daha çok reklam yapılması gerektiğini ifade etmiştir.

“Bilimsel çalışmaların şehre büyük bir katkı sağlayacağı noktasında kanaatlerim var. Bu da araştırma görevlilerinin, üniversitedeki hocalarımızın katkısı ile olacaktır diye düşünüyorum. Sürekli Eğitim Merkezinin kursları birçok alana faaliyet gösteriyor. Kurumumuzla ortak çalışmaları da oldu, girişimcilik kursları, tıbbi sekreterlik kursları oldu. İstihdam yaratabilecek alanlarda da kursları oldu. Fakat toplumumuzun bunları ne denli takip edebildiği konusunda biraz daha reklamını arttırabilmemiz gerekiyor.” (K-18)

F. Akademisyenlerin Rize'ye Katkıları

Bir şehrin imajının gelişmesinde, şehirde yaşayan nitelikli insan sermayesi düzeyinin artırılması oldukça önemlidir. Bu konuda üniversitelere büyük görevler düşmektedir. Üniversiteler aracılığıyla başarılı akademisyenler, öğrenciler ve yatırımcılar şehre çekilmektedir. Bilim insanlarının şehre gelmesi sonucu olarak şehirlerdeki profesyonel ve nitelikli iş gücü artmaktadır (Avcılar, Açar, & Yenilmez, 2017). Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi her geçen gün yeni açılan fakülte ve bölümleriyle farklı disiplinlere sahip akademisyenlerin Rize İli'nde gelmesini sağlamaktadır. Ayrıca geleceğe yatırım yapma amacıyla genç araştırma görevlilerini bünyesine katarak bilimsel alt yapısını güçlendirmektedir. Araştırma kapsamında katılımcılara; *“Üniversitedeki akademisyenlerin Rize'ye olumlu/olumsuz ne tür katkılar sağladığını düşünüyorsunuz?”* sorusu yöneltilmiş ve bu konudaki görüşleri alınmıştır.

1. Akademisyenlerin Halkın İçinde Olması

Akademisyenlerin yaşadığı toplumla kaynaşması gerektiğini belirten K-1, akademisyenlerin pek çok konuda halkla istişare etmesinin öneme değinmiştir.

“Akademisyenlerin tabii ki toplumun, Rizemizin içinde halkla

kaynaşması gerekiyor. Yani öğretmen kendi lokalinde, akademisyen kendi lokalinde olmaması lazım. Halk nerede akademisyen orada olması lazım. Çay tarlasında, çayla ilgili üniversitenin bir birimi varsa, oradaki ekipmanı veya akademisyeni tarlaya gidip vatandaşla olması lazım, köye gitmesi lazım, taşraya gitmesi lazım, kasabasına gitmesi lazım. Yani o insanlar ile iç içe olması lazım. Çünkü bu insanlar ile kaynaşması gerekir ki yapacakları işler de istişare sonucunda isabetli ve doğru olsun.” (K-1)

Akademisyenlerin yerel yönetimle, sivil toplum kuruluşlarıyla ve halkla bütünleşmesi gerektiğine vurgu yapan K-4, akademisyenlerin bilgilendirme, yönlendirme ve eğitime misyonlarının olduğunu ifade etmiştir.

“Akademisyenler kendi aralarında ne kadar sosyaller bilmiyorum, ama toplumun içerisinde varlar mı? Sivil toplumu yönlendirmede varlar mı? Şehir konseylerinde varlar mı? Şehrin gelişimine yönelik katkı sağlıyorlar mı? O noktada soru işaretlerim devam ediyor. Yani akademisyenler biraz bütünleşmeli sivil toplumla, yerel yönetimlerle, halkla vs. Bunların niçin yönlendirilmesi konusunda araştırmasını yapıp o anlamda medyayı, sosyal medyayı kullanmak suretiyle halkı bilgilendirme, yönlendirme, eğitime gibi misyonu üstlenmeliler akademisyenler.” (K-4)

Akademisyenlerle halk arasında kopukluk olduğunu düşünen K-6, halkın resmiyetten hoşlanmadığını akademisyenlerle daha içli dışlı olmak istediklerini belirtmiştir.

“Akademisyenlerle halk arasında kopukluk yoktur. Bizim halkımız o hususta çok şeydir, dışarıdan gelen görev yapmış insanlara halk çok iyi davranır. Halk ile devlet görevlisi olsun, üniversite hocası olsun, aralarında kopukluk olduğunu düşünmüyorum. Ama bizim halkımız tez canlıdır, biraz da içli dışlı olmak ister. Böyle fazla resmiyetten hoşlanmayan bir milletiz. Buna ayak uyduranlar çoktur, pek sorun olmamıştır bugüne kadar.” (K-6)

Akademisyenlerin yoğun olması nedeniyle alana inemediklerini dile getiren K-9, halkla daha yakın iletişim kurmaları gerektiğini vurgulamıştır.

“Bürokratik çalışmalar etkinlikler üniversiteyi kilitliyor. Toplantılar, seminerler, akademik çalışmalar, şunlar-bunlar. Üniversite özgür değil. Akademisyenler alana inemiyorlar, inmeye vakitleri yok ki. Doktor olacak bir öğrencin hasta yakını ile hiç iletişim kurmuş mu acaba? Hasta yakını olmak nasıl bir şeydir? Bir hasta yakını ile konuşursa, hasta yakınına nasıl muamele edilmesi gerektiğini o zaman anlar. Diğer türlü anlamıyor. Konuşuyor, bekle kapıda, çık dışarı diyor.” (K-9)

Ayrıca K-9, akademisyenlerin masa başında yaptıkları çalışmaların

toplumsal gerçeklikten uzak olduğunu belirtmiştir.

“Akademisyenlerin şehirden kopuk olduklarını düşünüyorum. Hocaların, akademisyenlerin sosyal politikalarda, siyasi meselelerde yapmış olduğu yorumlar hiçbir zaman neticelenmiyor. Tam dediklerinin tersi çıkıyor. Masa başında tahlil yapıyorlar, sokakta değiller. 15 Temmuz’u hangi sosyolog tahmin edebilirdi? Böyle bir girişim olacak, insanlar tankların önüne inecek. Kim diyebilirdi? Hiçbir akademisyen bunu diyemezdi, dememiştir de. Halkın içine girseler, halkın reflekslerini ölçecek sorular sorsalar, elbette bilirler.” (K-9)

Halkın bilimsel yayınları takip etme imkânının olmadığını belirten K-12, akademisyenlerin yerel sorunlarla ilgili halkı bilgilendirmesi gerektiğine dikkat çekmiştir.

“Bilimsel raporlar, yayınlar, bunlardan zaten bizim haberimiz yok. Halkla bütünleşme yok. Rize’nin geleceği ile ilgili, sadece çaysa, o zaman bizim çayın ne olduğunu, nasıl olacağını, üniversitede bunu yapması lazım. Çay, tarım olan bir yer burası. Ziraat Fakültesi’nde hiçbir şey yok. Mezun olacak çocukların gelecekte iş planlamaları var mı?” (K-12)

Akademisyenleri pek tanımadığını belirten K-14, akademisyenlerin daha çok halkın içinde olmasını arzuladıklarını dile getirmiştir.

“Üniversitedeki akademisyenler kim ki yani ben bilmiyorum. Adamı tanımıyorum ki nasıl katkısı olabilir bana onu bileyim. Akademisyenlerden bir tanesi bir gün çıkıp bir konuda bize eğitim verdiler mi ben bunu sorgularım. Günlük mesaisini bitirmekten başka ne yaptılar ben onu sorgularım. Bugün bir milat benim için kapımızdan içeri birisi geldi, konuşuyoruz.” (K-14)

Akademisyenlerin şehre olumlu katkısı olacağına vurgu yapan K-18, şehirdeki sosyal ve kültürel projelerin üniversite tarafından desteklenmesi gerektiğini belirtmiştir.

“Kanaatimce akademisyenlerin hiçbir şehre olumsuz katkısı olmaz. Bilim insanların bu ülkeye, bu şehre katkısı olacağı fikrindeyim. Çünkü burada aydınlığa kavuşmamış kesim var, bilgilendirme çalışmalarının artırılması lazım. Üniversitenin şehir hayatında daha fazla söz sahibi olması lazım. Sosyal projelerin, kültürel projelerin üniversite destekli olması lazım. Akademik altyapılarının hazır olması lazım. Bu konuda üniversiteden şehrimizin destek alması lazım. Tabii ki üniversitemizin kendi çapında birtakım faaliyetleri vardır. Ama bunların daha yeterli olması için şehrimizin ve şehrimizin kurumlarının da bunlara daha fazla katılması gerektiğine inanıyorum. Üniversite daha fazla destek almalı ki bu noktada başarılı olsun.” (K-18)

K-22, akademisyenlerin halkla fazla iç içe olmadığını ifade etmiştir.

“Üniversitedeki akademisyenler halkla fazla iç içe olmuyor. Za-

ten Rize küçük bir şehir, herkes artık işinden evine evinden işine mi gidiyor artık.” (K-22)

Akademisyenlerin kendi içine kapalı olduğunu düşünen K-23, hocaların halka yönelik daha çok program yapması gerektiğini ifade etmiştir.

“Benim gördüğüm kadarı ile akademisyenler kendi içlerinde kapalı. Akademik camianın içinde kalmışlar, oysaki misal burada birçok öğrenci toplulukları var, halk var. Hocalar çıkıp halka bilgi verebilirler, konuşma yapabilirler, halkla daha bütünleşik olabilirler. Aslında halkın içinde olması gereken branşlar var, ama asla halkın içinde değil. Kendi içine kapanmış, sadece akademik çalışma yapıyor.” (K-23)

Akademisyenlerin halkla bütünleştiğini dile getiren K-17, akademisyenlerin insanlara üstten bakmadığını, çözüm üretme noktasında elinden geleni yaptıklarını belirtmiştir.

“Sosyal ilişkiler açısından akademik kadronun halkla bütünleştiğini düşünüyorum. Hangisinin yanına gittiysem çok rahat gitmişimdir, çok da içten insanlar, üstten bakan hiçbir tanesine rastlamadım, sağ olsunlar. Bir işi çözme noktasında da elinden geldiğini gösteriyorlar. Ben hocalardan memnunum.” (K-17)

2. Akademisyenler Açısından Şehrin Sosyo-Kültürel İmkânlarının Kısıtlı Olması

Akademisyenlerin barınma, sağlık, çocuklarının eğitimi, sosyal ve kültürel etkinlikleri gerçekleştirebilecek alanlar vb. ihtiyaçları üniversitenin bulunduğu şehir tarafından karşılanamazsa; akademisyenin şehre ve üniversiteye bağlılığı azalacaktır (Ergun, 2014). Büyük şehirlerle kıyaslandığında Rize'nin akademisyenler açısından sınırlı imkânlara sahip olduğunu dile getiren K-5, lojman ve sosyal donatı konusunda şehrin eksikliklerinin olduğunu vurgulamıştır.

“Burada şu var, bu akademisyenlerimiz için olur, doktorlarımız için olur, Rize dediğimiz gibi sosyal, kültürel bir şeyi yok. Rize merkeze baktığımız zaman düşün bir Trabzon'a göre, bir İstanbul, Ankara, bir Samsun, Ordu'ya göre, tabii sosyal çevre zayıf. Yani yeni yeni bu altyapılar oluşturulmaya çalışılıyor. Bir akademisyen, bir doktor neye bakıyor? Düşün Rize'de bir AVM'miz yok. Yeni temel atıldı, ne yapıyor vatandaş, Trabzon'a gidiyor. Trabzon'a gidenlerin %40'ı Rizeli, toplam harcamanın %40'ını Rizeli vatandaşlar oluşturuyor. Sosyal şeyi yok, bu altyapıyı yapmak lazım. Bir akademisyen olsun, bir doktor olsun hafta sonu çoluk çocuğu ile gidebileceği yer yok, bunlar önemli yani. Bir şehrin ilerlemesine, beyin göçü almasına, kaliteli doktorlar, kaliteli akademisyenler. Recep Tayyip Erdoğan ismi yeterli olmaz yani, bu altyapıyı da sunmak lazım. O yönde eksiklerimiz var. Düşün bir doğru

düriüst 5 yıldızlı bir otelimiz yok; daha yeni yapılıyor. Bunları düşünmek lazım. Sosyal donatı anlamında çok eksiklerimiz var. Lojman konusunda hocalarımızın sıkıntıları var. Tabii bunları aşmak lazım, bunlar önemli yani.” (K-5)

Akademisyenler için sosyal imkânların yetersiz olduğunu dile getiren K-6, bu nedenle imkânların geliştirilmesi gerektiğini vurgulamıştır.

“Burada çok nitelikli, çok başarılı hocaları, profesörleri, bu bölgede durdurabilmek için, yani burada ikamet etmesini rahat bir şekilde sağlayabilmek için bazı imkânların yapılması gerekir. Burada sosyal yönden tatmin olmuyor çocukları ve eşleri. Biz büyükşehirde yaşamak istiyoruz, burada çocuklarımızın istediği şekilde yaşama imkânı olmuyor gibi bazı mazeretleri oluyor. Şimdi tabii ki olmayabilir, doğrudur. Bu memlekette eksik olan bir şey var tabii. Büyükşehirler gibi her istediğini yapma, bulma imkânı yok tabii ki. Dileğimiz burayı biraz daha cazip hale getirip, onları burada durduracak, öğretim üyesi olsun, hastanede hocaları, profesörleri olsun, onların daha çok burada imkân sağlayabilecek durumları olsun, onlar da burayı tercih etsin. Zoraki kimseyi burada durdurma imkânı yok.” (K-6)

Akademisyenlerin belli zorlukları göze alarak Rize’yi tercih ettiklerini ifade eden K-14, şehir olarak eksikliklerin neler olduğunu akademisyenlere sorulması gerektiğini belirtmiştir.

“Dışarıdan gelen akademisyenler zaten belirli zorunluluklarla buraya geliyorlar, ben ona inanıyorum. Ataması buraya düşüyor, adam geliyor yani. İlk fırsatta çekiyor, gidiyor. Bir kere dışarıdan gelen akademisyeni sen Rize’de nasıl tutacağını düşünmeli. Dışarıdan gelen bir akademisyene neden Rize’de kalması gerektiğini anlatmaya yüreği olan bir Rektör, Dekan var mı? Veya Rize’de nelerin eksik olduğunu ona anlatmalı veya ondan Rize’de nelerin eksik olduğuna dair öğrenen var mı?” (K-14)

Öğretim üyesinin eğer Rizeli değilse Rize’de durmak istemeyeceğine dikkat çeken K-15, büyükşehirlerde daha çok imkân olduğunu vurgulamıştır.

“Ben öğretim üyesi olsam ve Rizeli olmasam burada olmazdım. Buraya gelip çok iyi bir göz cerrahı olup doçentlik sahasında buraya gelip profesör olmak isteyen çok kişi olamaz. Buralı değilse eğer, bakın altını çiziyorum, buraya gelip aynı zamanda çok yüksek hem maddi hem manevi doyunluğu sağlayabileceği bir kent olmadığı için, ben de bir Rizeli anne-babası burada olan bir insan olmasaydım ve öğretim görevliliği için bir yerden başlamak isteseydim, burası olmazdı. Çünkü beni doyurabilecek bir sosyal çevre yok, beni doyurabilecek bir eğitim seviyesine sahip muayyen çevre yok. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi’nde Siyaset Bilimi anlatan bir hoca ile Ankara Üniversitesi’ndeki aynı olur mu? Ankara’dakine gelen öğrenci 10.000’de. Rize’deki kaçta

bilmiyorum.” (K-15)

K-19, Rize’ye gelen akademisyenlerin tam katkı sağlayacakları dönemde Rize’den gittiklerini belirtmiştir.

“Öğretim görevlileri, eğitimciler de Rize’de durmuyor. Gelen burayı bir görev yeri olarak görüyor. Tam katkı sağlayacağı dönemde bırakıp gidiyor. Yani şehrin göç verdiğini düşünüyorum, gelenin de kalmadığını düşünüyorum. O anlamda da önlemler alınması gerektiğini düşünüyorum.” (K-19)

Büyük şehirden bir akademisyeni Rize’ye getirmenin zor olduğunu belirten K-23, Rize İli’nin eğitim imkânlarının kısıtlı olduğunu ifade etmiştir.

“Şimdi İstanbul’dan bir doçenti buraya getirmek çok zor. İstanbul’un imkânlarına bakıyor, üniversiteye bakıyor, şehre bakıyor, şehrin imkanlarına bakıyor, çocuğunu hangi okula göndereceğine bakıyor, özel okulun var mı, özel okulun kalitesi nerede, devlet okullarının durumu ne, sosyal yaşam alanların ne kadar, bunlarla alakalı üniversitenin biraz gelişmesi.” (K-23)

3. Akademisyenlerin Şehre Yeterince Katkı Sağlamaması

Akademisyenlerin asli görevi öğrencilere eğitim vermek ve kendi uzmanlık alanı doğrultusunda bilimsel çalışma yapmaktır. Akademisyenlerin yaptığı bu çalışmaların halka yansımaları doğal olarak dolaylı yollardan olmaktadır. Ancak şehirde yaşayan insanlar akademisyenlerden görev yaptıkları şehre doğrudan katkı sunmalarını beklemektedir. Akademisyenlerin yurt dışında edindikleri bilgi ve deneyimleri buldukları şehrin imkânlarını geliştirmek için kullanmaları gerektiğine dikkat çeken K-1, üniversitenin şehirleşme, planlama, ulaşım gibi konularda destek sunması gerektiğini vurgulamıştır.

“Üniversitenin bazı öğretim görevlileri Amerika’ya gidiyor, Almanya’ya gidiyor, İngiltere’ye gidiyor, Fransa’ya gidiyor. Bunlara bakıyorlar, üniversitelere bakıyorlar, şehirleri görüyorlar. İşte oradaki teknolojiyi, oradaki şehirleşmeyi, oradaki toplu taşımacılığı buraya aktarması lazım. Bunları konferans haline getirip, işlemesi lazım, ta ki yapılmaya kadar. Bu konuda Üniversite yetersiz. Bilgi, teknoloji, ulaşım, şehirleşme, planlama, estetik görünüm, bütün bunlar üniversitenin işidir. Üniversite bu konuda mutlaka, ayda iki-üç sefer bilgileri gerekirse kanaat önderlerini, mimarını, mühendisini toplayacak; ‘Rize, şehir nasıl olur?’ anlatacak.” (K-1)

Akademisyenlerin şehre bilimsel anlamda katkı sunması gerektiğini ifade eden K-2, Rize’deki büyük projelerin içinde akademisyenlerin olmadığını dile getirmiştir.

“Normalde insanların albenisi olması lazım. Bu manada Rize’de

henüz öyle bir yapı yok. Bir tane hoca da bazı kişileri tenzih ediyorum, birkaç tane haricinde diğerlerinin bireysel anlamda hiçbir getirisi yok. Araştırmacı hocaların da ben biraz soğutulduğunu düşünüyorum; uzaklaştırıldığını düşünüyorum. Öyle bir sıkıntı var. Bina yaparak, betonarme yaparak başarılı olduklarını kimse düşünmesin; öyle bir şey yok. Öyle bakmamak lazım. Buraya bilimsel ne kazandırdıklarına bakmak lazım. Yani iki tane yeni balık keşfi veya ilk defa yapılan bir ameliyat, üniversitenin tanıtımına yaptığı katkı veya Rize'deki dünyanın en büyük ikinci deniz dolgu hava limanı, dünyanın ikinci büyük tüneli Ovit'te yapıldı. Ama bunların hiçbirinde Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nin adı yok, imzası yok. Öyle olduğu zaman bu profesörler şehre olumlu katkı yapmış desek yalan olur. Kendimizi kandırmış oluruz. Kandırmayacağız yani, profesör de alınmayacak. Kişi vazgeçilmez adam değil. Daha iyisi, bir de yani insan yerini devredebilmeyi bilmeli. O manada da iyi insanların önü açılmalı. İyi insanların önü açılmıyor. Nasıl bir çözüm olur? Ne yapılabilir bu anlamda bilmiyorum ama. Kadrolaşma şeklini değiştirmesi lazım üniversitenin. Ahbap-çavuş ilişkisinin olduğu çok konuşuluyor.” (K-2)

Akademisyenlerin üniversiteye ve şehre büyük umutlarla geldiğini ifade eden K-21, Rize'ye katkı yapmak istediklerini ancak bazı şeyleri aşamadıklarını vurgulamıştır.

“Olumsuz demeyelim de akademisyenler, istedikleri katkıyı yapamayanlar gidiyor, ben onu gördüm. Büyük umutlarla gelenler, ben onu duydum birebir, büyük umutlarla gelip gidenler çok gördüm. Demek ki Rize'ye yapmak istedikleri bazı şeyler var, bunlar bazı şeyleri aşamadıkları için gidiyorlar. Kalanlar ya bunu kabulleniyor ya da bu kadar yapabiliyorlar. Bence orada bir sıkıntı var. Bence katkı yapamıyorlar istedikleri kadar.” (K-21)

Rize yerelinde trafik, işsizlik, zararlı böcekler vb. pek çok sorunla akademisyenlerin ilgilenmediğini belirten K-21, Tıp Fakültesi'ndeki akademisyenlerin halka daha yakın olduğunu ifade etmiştir.

“Rize özelinde akademisyenlerin çalışma yaptıklarını ben görmedim. Trafik mesela büyük sorun, işsizlik, üniversitenin işsizlikle alakalı bir çalışmasını duymadım. Bir tane çayda böcek çıktı bahçelerde, Ankara'dan, İstanbul'dan bir yerden geldiler, bir sorun yok deyip gittiler. En bariz üç sorun benim gördüğüm, bildiğim, daha da insanlar çoğaltabilir. Dediğim gibi daha üniversite tam üniversite olmadığı için belki de başka olaylardan dolayı hiç bunlarla ilgilenemiyorlar belki de. Akademisyenlerin toplumdaki soyutlandığını düşünmüyorum, zaten gelenlerin bazıları Rizeli olanlar ya da Rize ile bağı olanlar. Belki ben Tıp Fakültesi'ni tanıdığım için, diğerlerini bilmediğim için. Genelde bilinen insanlar, göz önünde olan insanlar, gayet de halka yakınlar.” (K-21)

4. Akademisyenlerin Daha Çok Araştırma Yapması

Akademisyenlerin daha çok araştırma yapması gerektiğine dikkat çeken K-2, üniversiteyi topluma, ülke gündemine taşıyacak başarılı çalışmalar yapılmasını arzuladıklarını ifade etmiştir.

“Profesör dediğin adam üretici, yöneltici, yönlendiricidir. Profesörün hata yapma şansı var; zaten bu bir araştırma, uzman bir kişi. Sonuç olarak mesela bir profesör yeni bir ameliyat çeşidi buldu, yeni bir teknikten 100 tane hastasında başarısız olduysa, bana göre 100 ayrı modeli denemiştir ve o ameliyat için olmayacak 100 farklı modeli bulmuştur. Bir sonraki ameliyatta o 100 modeli denemeyecektir. Yeni bir arayış içerisinde olacaktır. Üniversitedeki profesörlerin de araştırmalarını, çalışmalarını bu şekilde yapması lazım. Yani bu anlamda su ürünleri fakültesindeki balık türlerini çalışan hocadan başka araştırmacı yok yani. Üniversiteyi topluma, Türkiye’ye, gündeme taşıyan, anlatan...” (K-2)

Özellikle çay konusunda farklı ürün tasarımları yapılması gerektiğine dikkat çeken K-3, akademisyenlerin bu konuda çalışma yapması gerektiğini vurgulamıştır.

“Çay üreten bütün ülkeleri dolaştım. Bizde siyah çay var, yeşil çay kısmı var. Bir de geçen iki yıl içerisinde beyaz çay üretimine girdik. Ama dünyada 14-15 çeşit çay üretiliyor. Bunlar fermantezli, fermantezsiz, kafeinli, yüksek kafeinli, düşük kafeinli, üretimin canlanması, hızlanması ve bunu söylerken de yine böyle kendi pazarımız anlamında söylemiyorum; dünyanın beklentisi bu. Dünya farklı ürün bekliyor. Bir şeyleri keşfetmek, çizginin dışına çıkmakla olur. Biz yıllardır, üniversitesiz dönemlerde bunları deneme-yanılma yoluyla yaptık. Şimdi istiyoruz ki bilimsel olarak değerlendirilsin. Şu şu şu prodesten sonra şöyle bir ürün çıkıyor; biz sanayiciler bunu yapmaya hazırız. Devletimiz 2023, 2071 hedefleri koymuş kendisine, biz bu hedeflere gitmeye hazırız. Ama bize bu işgücünün yanında, bu fikir gücünün yanında bilimsel destek lazım. Gerçekten Rize’nin buna ihtiyacı var; üniversiteden beklentimin bir tanesi de budur.” (K-3)

Akademisyenleri olumlu açıdan eleştirdiğini ve saygı duyduğunu belirten K-16, gerçek çalışma yapan akademisyenin topluma yararlı bir birey olduğuna dikkat çekmiştir.

“Bir şey üretebilmek istiyorsan, bir şey geliştirebilmek istiyorsan, o konu hakkında iyi bilgi edinmen lazım, hayal kurman lazım, sabırlı bir şekilde çalışma yapman lazım ki geliştirebilmelisin bunu. O yüzden akademisyenleri hep olumlu yönden eleştiririm, çok saygı duyduğum bir meslektir. Gerçek çalışma yapan iyi bir akademisyense, gerçekten topluma yararı olan kişidir. Şu an çok rahat bir hayat güdülebiliyorsa, televizyonlarımız-uzaktan kumandalar vs. bunlar bilim sayesinde olmuştur. Bunları akademisyenler geliştirmiştir. O yüzden benim için

çok farklı yerleri vardır akademisyenlerin.” (K-16)

Akademik çalışmaların tozlu raflarda durmaması gerektiğine ve hayata aktarılması gerektiğine dikkat çeken K-18, çalışmaların akademik yükselme için değil toplum yararına yapılmasını arzuladıklarını dile getirmiştir.

“Bilim var, teknoloji var, ama dünyaya ayak uydurmamız için akademik çalışmaların hayata geçirilmesi lazım. Sadece tez olarak tozlu rafla kaldırılmaması gerekiyor. Yazılan tezlerin daha aktif bir şekilde piyasaya katkısı olacak şeyler olması gerekiyor. Yani sadece akademik yükselme önemli değil. Ülkemize bir toplumsal fayda sağlamak istiyorsak, akademisyenliği şunun için, ülkemiz için kullanmamız gerekiyor.” (K-18)

5. Akademisyenlerin Üniversiteye ve Kente Uyum Sağlayamaması

Rize’ye gelen akademisyenlerin yeterli sosyal aktivite olmadığı için şehirde durmak istemediğine dikkat çeken K-1, toplumun kültür seviyesini geliştirmek gerektiğini belirtmiştir.

“Rize’ye gelen öğretim elemanları, bilim adamları kalmak istemiyorlar, durmak istemiyorlar. Neden? Sosyal aktivitesinin olmadığı, sosyal yaşantısının olmadığı bir yer olduğu için, insanlar biraz mutasıp. Buna da biraz sabretmek lazım. Bunu da kazanmak lazım. İnsanların o seviyeye gelmesi için biraz uğraş vermek lazım. Toplumunu o kültür seviyesine getirebilmek için onun mücadelesini vermek lazım. Herkes Ankara’ya, İzmir’e, İstanbul’a değil, artık taşraya gelsin.” (K-1)

Rize’ye gelen akademisyenlerin burayı sığrama yeri olarak gördüklerine dair algı oluştuğunu ifade eden K-13, halkın bu konuda endişesi olduğunu vurgulamıştır.

“Duyuyoruz mesela Rize’de bazı öğretim üyeleri burada kalmıyorlar, ev tutmuyorlar burada. Trabzon’a gidip geliyor. Tabii ki u gayet normal bir şey aslında. Niye gidiyor diye kimse yargılayamaz. Şöyle bir algı oluşuyor, sığrama yeri olarak burayı görüyor. Bu bile halkta bir tedirginlik yaratıyor. Bu fazlaysa biraz çalışan açısından da buraya ısınmaz, işe kendisini veremez, bu da hassas bir nokta diye düşünüyorum. Her şey yaptığı işi sahiplenmeye, samimiyete bakıyor. Mümkünse burada kalması hem verim açısından daha güzel, çocukları orada burada okuyabilir, kalması da hakkı da bu konular bile bence biraz mesafeyi açıyor.” (K-13)

Hocaların çok iyi şartlarda çalışmadıkları için şikâyetçi olduklarını ifade eden K-19, bu konuda yönetimin hocaların önlerini açması ve olanak sağlaması gerektiğini belirtmiştir.

“Hepsini tanımasam da birçok hocayı tanıyorum. Bir iletişim ha-

lindeyiz. Hepsinin sancısı, sıkıntısı var. Yani memnun değiller. Hizmet verdikleri yerde çok iyi şartlarda hizmet veremediklerinin serzenişinde bulunuyorlar. Buradaki öğretim görevlileri memnun değil, Tıp Fakültesi'ne git, aynı sorun. Genel bir sıkıntı var. Bu da yönetsel sıkıntıdır diye düşünüyorum. Yani kendilerini burada geliştiremediklerini, proje üretmediklerini, fikirlerini paylaşmalarına rağmen önlerinin tıkanıp gittiğini söyleyen çok hoca var. Bu da yönetsel sıkıntıdır. Orada yönetimin önlerini açması, kendilerini geliştirmeleri için olanakları sağlaması gerekiyor." (K-19)

6. Akademisyenlerin Kendini Daha Çok İfade Etmesi

Üniversitenin küçük bir grup tarafından temsil edildiğini düşünen K-2, akademisyenlerin kendilerini ifade edemediklerine dikkat çekmiştir.

"Bir de üniversite üç-beş kişi üzerinde döngü haline gelmiş. Bazı kişiler kendini üniversitede vazgeçilmez görmeye başlamış. Bunların da baskıcı tutumu üniversitenin değişimini, sosyal-ekonomik yönden katkısını azaltıyor. Ne var bunda? Üç kişilik veya beş kişilik bir grup gibi görebilirsiniz üniversiteyi yöneten. Akademik çalışmalar veya akademik insanların kendini ifadesi yok." (K-2)

Derse girme, araştırma yapma, makale yazma ve laboratuvarında çalışma gibi meşguliyetler nedeniyle akademisyenlerin çok yoğun olduğunu ifade eden K-16, dışarıda olan olaylardan pek haberdar olmadıklarını belirtmiştir.

"Akademisyenleri ben şu konuda çok iyi anlıyorum, hocalarımı tanıdığım için. Sabahtan akşama kadar derse giriyor, dersten sonra araştırmalarını yapıyor. Makale okumak, yazmak zorunda. Laboratuvar ortamını hazırlaması gerekiyor, orada çalışmaların yapılması gerekiyor. Böyle bir hayatı olduğu için, sürekli araştırmalara baktığı için, haber dinlemek ya da dışarıda olan olaylardan çok haberi olmuyor." (K-16)

Akademisyenlerin olgun ve işini seven insanlar olduğuna vurgu yapan K-17, yaptıkları işleri ve kendilerini biraz daha iyi ifade etmeleri gerektiğine dikkat çekmiştir.

"Hocalarımızdan ben birkaç tanesini tanıyorum. Esnaf olarak akademi ile çok bir araya gelemiyoruz. Hepsisi de ağır, terbiyeli, işini seven insanlar. Daha yapacak çok şey var mı? Olduğuna inanıyorum. Kendilerini biraz daha yaptıkları işlerle sosyal medyada kendilerini gösterirlerse, Rizeli olarak da ben yöresel haberleri çok takip eden insanım. Ara ara yaptıkları işleri, kendilerini tanıtırlarsa daha iyi tanırız onları." (K-17)

7. Yerel Dinamiklerle İşbirliği Yapması

Üniversitenin yerel dinamiklerle birleşerek Türkiye çapında sayılı

üniversiteler arasına girmesi gerektiğine dikkat çeken K-3, üst yönetimin bu konuda karar alması gerektiğini vurgulamıştır.

“Üniversite Rize’deki dinamiklerle birleşirse, Recep Tayyip Üniversitesi bugün Türkiye’de gösterilen beş parmak kadar üniversiteler var ya, özellikle çocukların yönlendiği, o üniversitelerden bir tanesi olur. Öyle bir dinamik güç var Rize’de. Gerçekten var mı? Bunun için senatonun, üst yönetimin bir karar alması lazım. Bizden standart üniversite olmaktan çıkıp, çok farklı bir üniversite olacağız.” (K-3)

Çay sektörüyle işbirliği içinde yeni üretimler yapmak için araştırma merkezi kurulduğuna dikkat çeken K-16, bu konuları çok önceden el atılması gerektiğini vurgulamıştır.

“Çay sektöründe ümit ettiğimiz bir şey var. Çay Araştırma Merkezi yapıyorlar. Orada çay atıklarından gübre üretimi yapılacak. Öte yandan çayın gençlik, güzellik üzerine, kozmetik üzerine çalışmaları yapılacak. Çok geç kalınmış bir şeydi. Çok öncelerden başlanabilir miydi? Başlanabilirdi. Keşke üniversite önceden el atsaydı. Çünkü artık çay bile bitmek üzere, gübre meseleleri tartışılıyor. Bu şekilde gübre kullanılırsa, 5 yıl sonra çay bitecek. Organik gübreye geçiş süreci biraz zor olacak, geçmeleri gerekiyor.” (K-16)

8. Vatandaşın Akademisyenlere Yönelik Yanlış Davranışları

Vatandaşın özellikle Tıp Fakültesi’ndeki akademisyenlere karşı kaba davrandığına dikkat çeken K-5, bu yüzden doktorların Rize’de durmak istemediğini ifade etmiştir.

“Vatandaşın da sağlık konusunda araştırma hastanesinde; vatandaşlarımızın da bilinçlenmesi lazım doktorlarımıza karşı davranış biçimleri açısından. Bu konuda doktorlardan tepki alıyoruz yani, uygun davranmadığı. Bu yüzden birçok doktorun geri gittiğini biliyoruz, yaşıyoruz yani.” (K-5)

G. Üniversite Öğrencileriyle İlgili Düşünceler

Üniversite öğrencileri harcama ve tüketimleriyle bir yandan şehrin ekonomisine canlılık katarken, diğer yandan da sosyo-kültürel yapının çeşitlenmesini sağlamaktadır (Gümüş & Ekiz, 2017; Arslan, 2016). Üniversiteyi kazanan öğrencilerin şehre gelişleriyle birlikte şehir merkezinde ve üniversite çevresinde öğrencilere özgü sosyal veya fiziki yaşam alanları oluşmaya başlamaktadır. Bu alanların oluşmasında ihtiyaçların yanında öğrenciler ile şehir halkı arasındaki farklılıkların da önemli bir etkisi bulunmaktadır. Bu durum şehirde öğrencilerin konaklamalarında, sosyal eğlence biçimlerine, alışveriş alışkanlıklarından boş zaman etkinliklerine kadar pek çok alanda farklılıkların oluşmasına neden olmaktadır. Sosyal açıdan özellikle kapalı, küçük ve geleneksel yapının ağır bastığı şehirler-

de, öğrencilerin hayat biçimleri ve sosyal ilişkileri yörede yaşayanlarca olumsuz değerlendirilmekte, toplumsal yapıyı tehdit eden bir risk unsuru olarak algılanmaktadır (Arap, 2014). Katılımcılara; “Üniversite öğrencileriyle ilgili neler söyleyebilirsiniz?” sorusu yöneltilmiş ve katılımcılardan bu konuda görüşlerini ifade etmeleri istenmiştir.

1. Koşulların Öğrenciler Açısından Yetersiz Olması

Rize’de öğrencinin yararlanabileceği yeterli sosyal donanımın olmadığına dikkat çeken K-12, öğrencilerin yeterince özgür hareket edemediklerini vurgulamıştır.

“Dışarıdan gelen öğrencilerin buradaki sosyal yapıyı değiştirmeleri ile ilgili şöyle söylüyorum ben. Çocuklarımız üniversiteye girdiği bölümler ile ilgili ve günün şartlarına kendilerine zarar vermeyecek sosyal yaşamı tercih ediyorlar. Özgür bırakılırlarsa neler olacağını ben biliyorum. Şu anda Rize Üniversitesi daha yeni, öğrenci sayısı bu yıl biraz daha fazla. Burası İran olur, ama Rize’nin sosyal yapısı daha önceden daha medeni bir yerdi. Rize’de sosyal faaliyet olarak tiyatrosuydu, sinemasıydı hiçbir şey yok. Okula sürü halinde çok affedersiniz gidiyorlar, sürü halinde çıkıyorlar. İkamet ettikleri yurtlarda, orda burada kalıyorlar. Yapacak bir şey yok. Şehir içerisinde öğrencilerin %80’inin hiçbir varlığı yok. Ekonomik yönden belki şeyleri yoktur, ama sosyal yönden de belli bir yerlere gitme korkuları da var. Bu şekilde olumsuz bir etki var Rize içerisinde. Rize zaten kapalı bir toplum olma yoluna gidiyor. İran gibi olacağız diye düşünüyorum ben.” (K-12)

Rize’nin sosyal mekanlar, alış-veriş merkezi, ulaşım gibi alanlarda olanaklarının yetersiz olduğunu ifade eden K-13, öğrencilerin bu ihtiyaçlarını yakın olduğu için Trabzon’dan giderdiğini belirtmiştir. Bu durum da şehir için ekonomik bir kayıp olarak değerlendirilmektedir.

“Öğrenci olarak sayı bayağı yükseldi. 20.000 civarında sırf öğrenci yanılmıyorsam. Bunun illa ki girdisi oluyor. Ne kadarını burada istihdam ediyoruz, ne kadarını burada kullanıyoruz. O tabii ciddi bir sorun. Neden diyorum bunu? Burası büyük bir şehir olan Trabzon’a yakın, ulaşım çok rahat, sen onun cumartesi pazarını ya da dersten sonraki zamanını burada tutamıyorsan zaten şurası 45 dakikalık yol bu sefer gidiyor senin öğrencin başka bir yerde o harcamayı yapıyor. Sosyal alanlar, AVM, etkinlikler, çarşı için rahat olması, trafiğin rahat akması, otoparkının olması, onun için bu konuda Rize olarak çok geriyiz diyeyim. Gerçekte olması gerekenin çok altındayız. Hizmeti öğrencinin ayağına getirmek önemli, başka arayışlar yapmaması lazım diye düşünüyorum.” (K-13)

K-15, Rize’nin yeteri kadar kültürel imkânı olmadığı için üniversitenin yüksek başarı düzeyine sahip öğrenciler tarafından tercih edilmeceğini belirtmiştir.

“Şöyle bir gerçek var, vatandaşlar artık öğrencilere alıştılar. Halk öğrencilere alıştı. Ama buraya gelen öğrenci profili maalesef ki başarı oranı çok yüksek olmayan kısım. Elimizde tek değerli olan var; Dış Hekimliği, Tıp Fakültesi. Benim yeğenin iyi bir başarı sıralamasındaydı. Burayı yazmasını ben istemedim, kendi istedi. Benim kaygılarım nelerdi, 5000 sıralamasındaysan, buraya gelme. Başka bir yerde Tıp Fakültesini oku dedim. Rize yeteri kadar kültürel imkân sağlamadığı için.” (K-15)

Öğrenciler için sosyal tesislerin imkânlarının yetersiz olduğunu ifade eden K-19, öğrencilerin zaman geçirebileceği rekreasyon alanlarının oluşturulması gerektiğini vurgulamıştır.

“Öğrencilerin zamanlarını geçireceği yeterli alanlar yok. Evet, üniversite kendi kampüsü içerisinde bir sosyal tesis yaptı ama özel işletme durumunda olduğu için çocuklar bütçe yetersizliği mi neden kaynaklı... Tabii bunlar öğrenci olduğu için, maddi durumu en iyi olan öğrenci bile parasızdır. Daha bedava hizmet alabilecekleri tesisleri tercih ediyorlar. Çocuklar haklı olarak sosyal tesiste artı bir gider kendilerine sağlayamıyorlar. Genelde sosyal tesisler anlamında ciddi bir şikâyet var. Öğrencinin zaman geçirebileceği aktive alanlarının oluşturulması gerektiğini düşünüyorum. Üniversitenin bu anlamda kendini daha geliştirmesi gerektiğini düşünüyorum. Burada tabii sadece üniversiteye iş düşmüyor, siyasilere, yerel yöneticilere, bürokrasiye de çok iş düşüyor. Üniversite tek başına kendini geliştiremez. O anlamda birlik beraberlik içerisinde kendilerini geliştirmeleri gerektiğini düşünüyorum.” (K-19)

Rize'nin sosyal alanlarının kısıtlı olması nedeniyle Rize'nin öğrenci yaşamına uygun olmadığını ifade eden K-23, gelişmesi için çok zamana ihtiyacı olduğunu vurgulamıştır.

“Öğrencilerin çoğu memnun değil Rize'den bu bir gerçek. Üniversitemizden memnunuz diyorlar, ama sosyal yaşam alanının kısıtlı olduğunu söylüyorlar. Rize, öğrenci yaşamına uygun bir şehir değil. Daha yeni kurulmuş bir üniversite. Eskişehir mesela 2-3 üniversitesi var, öyle bir şehir olması için çok zamanı var. İstanbul'dan gelen öğrenci çok küçük şehir diyor, memnuniyetsizliğini vatandaşa yansıtıyor, yansıtıyor değil. Ekonomiye katkıları elbette var, ceplerindeki parayı nereye bırakıyorlar, buraya bırakıyorlar.” (K-23)

2. Öğrencinin Ahlaki Açıdan Toplumu Etkilemesi

Farklı kültürel özellikleri ve geleneksel değerleri olan öğrenciler öğrenim gördükleri şehirde içinde buldukları gelişim dönemine özgü yaşam biçimi oluşturmaktadırlar. Dışarıdan bakıldığında bu yaşam biçiminin şehrin geleneksel dokusuyla uyum sağlamadığı algısı oluşmaktadır. Rize'nin kapalı bir toplum olduğunu belirten K-11, öğrencinin şehrin ahlaki yapısını bozacağına ilişkin yerel halkta bir endişe olduğunu ifade etmiş-

tir.

“Üniversite öğrencileriyle ilgili düşünceler baştan daha kötüydü, şimdi daha iyi. Bizi dönüştürüyorlar, açık giyiyorlar, şöyle oluyor, böyle oluyor. Tabii Anadolu’nun kapalı toplumuyuz biz. Bizim ahlaki yapımızı da bozabilir diye bir endişe de vardı ailelerde, bazı kişilerde. Bu endişe gördüğüm kadarı ile şimdi yok, biraz gitti. Demek ki biraz gelişme olmuş bu konuda. Bana benzemeyen insanı her türlü şey ile suçlayabilirsin. Benzemiyorsa benzemiyor. İnsan insana giyimiyle kuşamıyla bahsediyorum istediğini yapsın. Kimsenin özgürlüğünü kimse kısıtlamasın. Benimkinin de sınırına geçmesin. Bu, bu kadar basit.” (K-11)

Öğrencinin bekâr hayatı yaşaması nedeniyle ön yargılı bakıldığını belirten K-13, bu anlayışın değişmesi gerektiğine dikkat çekmiştir.

“Çok yanlış önyargılar var. Tabii herkeste var mı? Yok. Üniversite öğrencisi deyince adam, bekâr olması ayrı, kötü örnekleri de görüp burada ne yapacaklar deyip adam evini bile kiraya vermiyor. Hâlbuki onu güzel karşılarsa, çocuk başka yerden gelmiş. Sen ona iyi davran, iyi karşıla. O noktada önyargı var bizde, Rize’de sıkıntı var. Bunu da tabii halk bu konuda cahil diyelim ki öyle. Bunu aşmak da eğitimcilerin işi. Diyalog da çok önemli.” (K-13)

Üniversitenin küçük bir toplum olarak Rize’nin ahlakına yöne vereceğine vurgu yapan K-14, bu durumdan daha çok Rizeli gençlerin etkileneceğine dikkat çekmiştir.

“Rize, dışarıdan gelen öğrencilerle farklı tiplerin türemesine de, yani Rizeli bir genç çok zorda kalmadıkça piercing takmaz. Bu benim jenerasyonumla alakalı bir şey, belki bundan 10 yıl sonra takacak. Bu kötü de bir şey değil, sonuçta kimse kimseye terbiyesizlik yapmıyor. Rizeli gençler biraz daha, reel olarak, Rize’nin değerlerinden biraz daha uzaklar. Çünkü toplumlar her şeye yön verir. Toplum dine yön verir, paraya yön verir. Üniversite de bir toplumsa, Rize’nin ahlakına da yön verir ki yön veriyor da. Maalesef hem ahlaki hem gayr-i ahlaki yön veriyor.” (K-14)

Öğrencinin topluma zarar verme ya da toplumu etkilemeye yönelik olayların içinde olmayacağını ifade eden K-19, öğrencinin varlığını şehir için bir katkı olarak görmektedir.

“Her bir öğrencinin şehre katkı sağladığını düşünüyorum. Buradaki yerel halkın da böyle düşündüğünü düşünüyorum. Çok bu konuda araştırma yapmadım, çok da ortamlara denk gelmedim, çünkü çevremdeki insanlar benim kadar ilgili değil. Şehir küçük olduğu için öğrencinin burada zarar verir eylem içerisinde veya topluma zarar verici, insanları etkileyici olayların içerisinde olmadıkları için öğrencinin olmasını katkı olarak görüyorum.” (K-19)

3. Öğrencinin Sadece Maddi Kaynak Olarak Görülmemesi

Üniversite öğrencisinin sadece maddi kaynak olarak görülmemesi gerektiğine vurgu yapan K-3, öğrencilerin ve hocaların başka katkılarının olması gerektiğine dikkat çekmiştir.

“Üniversitemiz çok daha farklı olmalı, öğrencileri çok daha farklı olmalı. Onların şikâyetleri var; vatandaşların şikâyetleri var. Bu ikisi bir arada absorbe edilebilir. Bu tabii ki üniversitemizin şehre katacağı olduğu diğer işlerle beraber daha farklı yerlerden kazanan esnaf, üniversiteye daha farklı bakar. Ama onu sadece geçim kaynağı olarak görürse, başka bir yerden üniversite ona kaynak sağlamazsa veya artı bir değer sağlamazsa, üniversitenin hocasını ve öğrencisini sadece maddi kaynak olarak görür; müşteri olarak görür. O zaman tabii ki karşılıklı menfaat çatışmaları başlıyor.” (K-3)

Öğrencinin ekonomik katkısı olacağına kısa vadeli bir düşünce olduğuna dikkat çeken K-10, öğrencinin asıl katkısının bir turizm elçisi olarak şehrin tanıtılması olduğuna vurgu yapmıştır.

“Öğrenciye bakışımız, önyargı, özellikle tabii kapalı toplumlarda önyargı var. Ama bu önyargı zaman zaman kırılıyor. Zaman zaman çok üzücü olaylar da oluyor. Öğrenci Rize’de güvenli. Rize güvenli bir şehir. Öğrenci burada aynı zamanda gönüllü turizm elçisi. Biz burada öğrencilerimize ne kadar iyi davranırsak, şehrin manzarası güzel olabilir ama bu şehrin insanların da tavrı çok önemli. Batı’dan buraya bir öğrenci geliyorsa, Batı’ya gidip anılarını anlatırken, buradan hoş seda ile ayrılması lazım ki oradaki tercihini yazan öğrenci gönlü rahat yapsın. Ailesi gönlü rahat göndersin. Ama bizim bu anlamda biraz daha yol almamız lazım. Bu bilinç biraz daha STKlara, odalarımıza, esnaflara düşüyor. Yani öğrencilerimize daha sevecen, babacan olmamız lazım. Onları hem turizm elçisi olarak hem de şehrimize sosyal yönden de katkı sağlayan bir birey olarak, tabii sonucu ekonomik olarak size geliyor zaten. Ama ekonomi bugün kısa yoldan olur, yarın senin bu olumsuz şartları aşamayan bir üniversite olursan, çünkü bizim hedefimiz burada öğrenci sayımızı daha yukarıda tutmak, daha kaliteli öğrenci sağlamak.” (K-10)

Öğrencinin şehre katkısının ekonomi, kültür ve sosyal olduğuna dikkat çeken K-14, öğrencinin kültürün bir sembolü olduğuna vurgu yapmıştır.

“Üniversite öğrencisi demek, ekonomi, kültür, sosyalitedir. Öğrencinin olduğu yerde bir kere sosyalite vardır. Üç öğrenci bir araya gelsin tencere tavadan müzik şöleni verir sana. Kültür zaten sosyalitenin içinde doğan bir şeydir. Ekonomi zaten bu adamlar bir şey yiyecek, içecek, giyecek. Öğrenci masum. En zengini bile öğrenci. Öğrenci eğer öğrenci olmasaydı, dolmuşta bunun birimi olmazdı. Öğrenci muhtaç, sadece maddiyata değil, bilgiye de muhtaç. Öğrenci, kültürün bir sem-

bolüdür. Öğrenci denen bir kültür vardır zaten. Yeme-içme kültürü vardır. Bir de öğrencinin yeme kültürü vardır. Öğrenci bitmeyen bir pazardır. Öğrenci ekonomiye hem katkı sağlar hem de öğrenci sayesinde ekonomik durumunu düzelteren kurumlar vardır, kırtasiye fotokopici. Öğrenci basit görünen, ama çok kavramlı bir şey.” (K-14)

K-23, Öğrenciler sayesinde şehrin popüler kültüre uyum sağladığını ifade etmiştir.

“2-3 senede öğrenci sayısını artması, yeni yeni fakültelerin artması ile beraber çarşıya gittiğiniz zaman merkezde çok sayıda kafe olduğunu görüyorsunuz. Dünyada isim yapmış kahve markasının yerinin bile açıldığını görüyorsunuz. Popüler kültüre uyum sağladığını görüyorsunuz. İki üç sene evvel yoktu bunların hiçbirisi.” (K-23)

4. Öğrencilerin Ekonomik Güçlükler Yaşamaları

Rize'nin ekonomik açıdan paraya doymuş bir şehir olduğuna dikkat çeken K-2, öğrenci açısından Rize'nin pahalı bir şehir olduğunu vurgulamıştır.

“Üniversite öğrencilerinin Rize'deki en büyük sıkıntısı bana göre, Rize'nin Türkiye Ekonomisi içerisinde bir paraya doymuşluğu var. Rize, Türkiye'nin parasal anlamda en rahat illerinden biri hem de her dönem buraya para girdiği için ekonomik rahatlık var. Öğrenciler de bu açıdan ev bulma anlamında biraz zorlanıyorlar. Bazı emlakçılarda öyle tuhaf ilanlar görüyorsunuz ki aileye 400, öğrenciye 800 liraya kira gibi. Yani o ekonomik zorlukların dışında genç arkadaşların Rize'de hiçbir sıkıntı yaşadığını düşünmüyorum.” (K-2)

Üniversitenin bulunduğu şehrin çevre koşulları ve fiziksel yapılarının yeterli olması gerektiğine dikkat çeken K-8, Rize'nin öğrenciler açısından pahalı bir şehir olduğunu ifade etmiştir.

“Biz bu şehirde hafta sonu ne kadar öğrenci tutuyoruz ya da çevre illere giden dolmuşları takip etmek lazım. Öğrenciler yakın, daha gelişmiş illeri tercih ediyorsa, o zaman bizim burada yapacağımız çok şeyler var. Yani üniversiteyi sadece şu anlamda değerlendirmemek lazım. Akademik anlamda başarılı bir üniversite olarak değerlendirmemek lazım. Çevre koşulları, fiziki yapıları da çok önemli. Mesela çocukların gerçekten yeterli derecede yurtları var mı? Öğrencilerin eğer kalma yeri yoksa, kiralık ev noktasında pahalı bir şehir olduğunu düşünüyorum. Şu anda çok uçuk fiyatlar var, öğrencilerin de kaldıramayacağı...” (K-8)

Maddi sorun yaşayan öğrenciler olduğunu ifade eden K-5, ellerinden geldiği kadarıyla bu öğrencilere yardımcı olmaya çalıştıklarını belirtmiştir.

“Gelir seviyesi düşük öğrencilerimiz oluyor. Maddi sorunlar ya-

şıyorlar. Aileden yeterince gelmiyor, bize de ulaşıyor, bizim de gücümüz yettiği kadar yardımcı olmaya çalışıyoruz.” (K-5)

5. Öğrencinin Toplumu Tanınması ve Kaynaşması

Rize’ye gelen öğrencinin sadece ekonomik katkı sağlayan birey olarak görülmemesi gerektiğini düşünen K-1, öğrencinin toplumla kaynaşması gerektiğine dikkat çekmiştir.

“Öğrenciyi sadece maddi olarak görüp de; ‘gelsin evimi kiraya vereyim, ondan şu kadar para alayım’ gibi ben öğrenciyi görmüyorum. Bir Rizelinin de bunu bu şekilde görmesini istemiyorum. Rize’ye gelecek olan öğrenci hem Rize’nin doğasını, Rize’nin insanını, Rize’nin yapısını, Rize’nin gelişmesini ve halkla kaynaşan, üniversite sadece okulun içinde değil, bir yerde o öğrenci okulun dışındaki toplumla da kaynaşması lazım ki kendisini tamamlayabilsin. Yani yarın o öğrenci bir yerde idareci olacak, yönetici olacak. Dolayısı ile o insanların yapısını, hatta o insanların ahlakını, o insanların neler istediğini bilmesi gerekir. Onun için öğrencilerin mutlaka buralara katılması lazım; halkla birlikte kaynaşması lazım... Halkla üniversite gençliğinin buluşması için platformlar oluşabilir; sosyal aktiviteler oluşabilir.” (K-1)

Rize insanın geleneksel yapısı gereği ilk temasta yanlış anlaşılacağına ancak zamanla samimiyetinin fark edileceğine vurgu yapan K-18, öğrencinin şehirde yaşayan insanlarla kaynaşması gerektiğine dikkat çekmiştir.

“Kültürel noktada şu var. Bizim şehrimiz dışarıya açılmamış insanlarla, kabuğunu çok fazla kırmamış insanlardan oluştuğu için dışarıdan gelen insanlar şehrimizin insanını öncelikle kaba bulmakta, ama şunu söyleyeyim şehrimizin insanının konuşması vs. biraz kaba olabilir; fakat samimi bir yapısı vardır. Öncelikle kabul etmekte zorlanır insanımız. Öğrenciyi kabul etmesi için, öğrencinin şehrimizi ve insanımızı benimsemesi gerekiyor. Daha sonra şehir, öğrenciyi benimseyecektir.” (K-18)

6. Rize Halkının Üniversite Öğrencilerini Koruması

Rize’nin kapalı bir yapıya sahip olmasına rağmen geliştiğini belirten K-2, toplumun öğrenciyi gurbette yaşayan misafir olarak gördüğünü ve bağrına bastığını ifade etmiştir.

“Üniversite öğrencilerinin topluma zarar verdiğini düşünmüyorum. Çünkü Rize çok içine kapalı bir yapıya sahip. Ama son yıllarda gittikçe geliyor. Gelişiminde aslında üniversiteden önce, İstanbul, Ankara’ya, metropol şehirlere göç edip de sonra çay dönemleri geriye gelen kendi akrabaları ile bu entegrasyonu sağladı Rize, üniversiteden önce. Üniversite öğrencisini her dönem Rize kendi içine kabul etti, bağrına bastı. Gurbetçidir, çocuktur. Bu Rize’deki anne-baba yapısının bir

özelliği var. Çocuklar hata yapsa da onları örtbas edip kabullenir. Üniversite öğrencilerini de öyle görüyor.” (K-2)

Rizeli olarak öğrencilere kötü gözle bakmadıklarını ifade eden K-22, öğrencilere yönelik ailelerden gelen tepkilerin olumlu olduğunu vurgulamıştır.

“Rizeli olarak öğrencilere kötü gözle, art niyetle hiçbir zaman bakmadığımıza canı gönülden inanıyorum. Ailelerden aldığımız tepkiler de gayet olumlu. Öğrencilerin tabii ki de ekonomik katkısı var. Yok dersek yanlış olur.” (K-22)

7. Farklı Kültürlerin Kaynaşması

Üniversite öğrencilerinin farklı kültürlerden gelmeleri nedeniyle şehre katkı sağladığını belirten K-3, bilimsel eğitim yanında kültürel etkileşimin de öğrencilere iş hayatında çok fayda sağlayacağını vurgulamıştır.

“Üniversite 20.000 kişilik bir camia olarak dağıldığında şehre, merkezlere dağıldığında bir katkı sağlıyor tabii ki. Maddi anlamda bir katkı sağlıyor; kültürel anlamda bir katkı sağlıyor. Farklı kültürler geliyor; görüşüyor, konuşuyor insanlarla. Benim önem verdiğim bir şeydir bu hayatımda ve çocuklarıma önerdiğim. Üniversiteye gittiğinizde ne kadar dersinde kampüsünde okursanız, bir o kadar kantininde okuyun diye. Çünkü orada bedava bütün illerden, bütün kültürlerden gelmiş insanlar size bir şeyler katarlar. Bedava alırsınız bunu. Bu sizin ileriki iş yaşantınızda bilimsel olarak alacağınızın yanında katkı sağlar ve değer katar size. Tabii ki öğrenciler şehre dağıldığında, hocalar dağıldığında önemli bir katkı sağlıyor, ama bunları pozitif ve negatif olarak değerlendirdiğimizde, evet pozitif tarafı yüksektir, ama maalesef negatif etkileri de vardır.” (K-3)

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi’nin, Türkiye’nin her ilinden ve yurt dışından öğrencisi olmasının bir zenginlik olduğunu dile getiren K-7, Rize’nin öğrenci açısından iyi bir şehir olduğunu belirtmiştir.

“Türkiye’nin 81 vilayetinden öğrenciler var, yurt dışından öğrenciler var. Bu bir mozaik, bunu böyle kabullenmemiz lazım. Bu da tabii ilimizin en büyük zenginlikleri. Neticede dışarıdan gelen insanlar ilimizi tanıyorlar; ilimiz insanını tanıyorlar. İl olarak her zaman onların yanında olduğumuzu ifade etmek isterim. Belki bazı eksiklikler olabilir; ama Rize bu açıdan bakıldığı zaman üniversite öğrencisi için Türkiye’nin birçok ilinden fevkalade daha iyi bir durumdadır. Belki başka illeri bilmeyenler var. Her zaman üniversite çağındaki bir öğrenci için, biz de geçtik o sıralardan, bulunduğu ortam kendisine her zaman pek şey gelmez, Rize bu açıdan da bakıldığı zaman üniversite için öğretim görmek isteyenler için iyi bir şehir olduğuna inanıyorum.” (K-7)

8. Üniversitede Bölge Öğrencilerinin Daha Az Olması

Üniversite (bölgeye katkısı olması açısından) öğrencilerinin dörtte üçünün Karadeniz Bölgesi'nden olması gerektiğine dikkat çeken K-4, üniversite markalaştıkça tercih edilme olanağının artacağını vurgulamıştır.

"Üniversitenin toplam öğrenci sayısının neredeyse yarıya yakınının bölge insanı, diğer yarısının da Türkiye'nin muhtelif yerlerinden geldiğini düşünüyorum. Bu rakamın yarı yarıya olması çok doğru bir netice değil; en azından dörtte üçünün yerel olmasından yanayım. Hem bölgeye hem onların bölgeye katkısı açısından. Bu noktada tabii üniversite ne kadar markalaşırsa, o kadar tercih edilecektir diye düşünüyorum. Ama bu bir süreç, daha yeni, toy bir üniversite. Üniversitemiz belki de zamanla o noktayı yakalayacaktır." (K-4)

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'ni bölge öğrencilerinin tercih etmesinin çok da önemli olmadığını ifade eden K-19, öğrencinin beklentilerine cevap veren bir üniversite olması gerektiğine dikkat çekmiştir.

"Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, listede gördükleri zaman ismine tıklıyorlar ama geldikten sonra maalesef beklentilerine cevap bulamıyor öğrenciler. Hem şehrin sosyolojik yapısı, hem de üniversitenin kendini geliştirememesi. Bölgenin çocuğunun tercih etmesi çok da önemli değil. Dışarıdan aldığı katkıdır her zaman önemli olan. Eğer sen buraya dışarıdan insan çekebiliyorsan, demek ki başarılı bir üniversitesin." (K-19)

9. Öğrencinin Aşırı Teoriye Dayalı Yetiştirilmesi

Öğrencilerin sadece teorik eğitim aldıkları için uygulama tecrübesinin yetersiz olduğuna dikkat çeken K-18, teorinin pratiğe dönüştürülmesi gerektiğini vurgulamıştır.

"Birçok alandan öğrenciler geliyor. İşletme mezunu, muhasebe derslerini aldığını biliyoruz. Muhasebeci olarak iş bakıyoruz. Ama sosyal hayattaki, güncel yaşanan bir hayattaki bir firmadaki muhasebe bilgisi, kesinlikle kendilerinde yok. Aktif bir şekilde fatura kesmemişler, herhangi bir muhasebe programı kullanmamışlar. Biraz daha hayattan programlarla çalışılması gerekiyor. En azından işletme mezunu bir eleman, sivil hayata karıştığı zaman buna ön muhasebe işi var dediğimizde, tamam yapabileceğim iş demesi lazım. Bizim üniversitede her şey teoride. Teori pratiğe dönüşmedikçe üniversitelerimizin çok bir katkısı olacağını düşünmüyorum ders bazında. Yaşadığınız bir şeyi mi çok güzel aktarabilirsiniz, dinlediğiniz bir şeyi mi? Sözel manada dinlenen şeylerin %7'si akılda kalıcıdır, söz ve jest-mimiklerle ile birlikte kullandığımız iletişim %38, beden dilini buna kattığınız zaman %55tir akılda kalıcılığı. Bu noktada yaparak, yaşayarak öğrenilen her şey daha kalıcı olur." (K-18)

Öğrencilerin uygulamalı eğitim almadıklarını dile getiren K-19, iş

dünyasının daha çok uygulama becerisi olan bireylere ihtiyaç duyduğunu belirtmiştir.

“Turizm noktasında kendi sıkıntımızdan bahsedeyim. Çocuklar uygulamalı eğitimlerini, uygulamalı otel olmasına rağmen uygulamalı eğitim almıyorlar. Sürekli teorik eğitim alıyorlar. Ben de şunu söyleyeyim, alaylı mı tecrübeli mi? Ben alaylı isterim, bugün bir yönetici ve işyeri sahibi olarak. Neden alaylı isterim? O işin tozunu toprağını yutmadan o çocuk başarılı olamaz. Bunu da nasıl yapar? Teorik eğitim pratiğe döndüğü zaman. Ama uygulama yapmadığı sürece o kişiden verim alamazsınız.” (K-19)

10. Vakıf Bursunun Öğrenci Tercihlerini Olumlu Etkilemesi

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi vakfının burs vermesinin olumlu bir etkisi olduğunu belirten K-8, bu sayede başarılı öğrencilerin Rize’ye geldiğini vurgulamıştır.

“Üniversite öğrencilerinin, yeni kurulan üniversiteleri son sıralarda tercih yapıyorlar. Ama şu durum güzel; ben bakıyorum, inceliyorum. Üniversite diyor ki bizi ilk tercih yaparsınız, burs vereceğiz diyor, bu çok güzel bir şey. Etkili olduğunu görüyorum. Çocukların özellikle çok ciddi anlamda acaba tercih etsem mi diye dediğini görüyorum. Şeyi de kolaylaştırıyor mesela. Diyelim ki çok iyi öğrenciye Ortadoğu Teknik Üniversitesi’ne, İstanbul Teknik Üniversitesi’ne, Yıldız Teknik Üniversitesi, Gazi, Hacettepe Üniversitesi’ne gidecek olan çocuklar burada birinci olup o bursla birlikte çok rahat okuyabiliyor. Ayrıca çok zeki öğrenciyi ne yapmış oluyorsunuz, bünyenize katmış oluyorsunuz.” (K-8)

K-23, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi vakfının burs vermesinin yurt dışından öğrenci gelmesine vesile olduğunu ifade etmiştir.

“Öğrenciye iyi para veriyor, burs veriyor. Çok ciddi anlamda destek oluyor, yurtdışından Gana’dan bile öğrenci var burada, Türkiye’nin her yerinden öğrenci de var burada. Ve gayet de memnunlar buradan. Üniversitenin artıları inşallah şehri de peşinden getirir.” (K-23)

11. Öğrencinin Serbest Zamanını Etkin Değerlendirememesi

Üniversite öğrencisinin ilim talep eden bir birey olması gerektiğine dikkat çeken K-9, öğrencilerin serbest zamanlarını boşa geçirdiğini düşünmektedir.

“Üniversite öğrencisinin diğer adı nedir? Talebe. Talebenin Türkçe karşılığı nedir? Talep eden, isteyen ilimi bilimi isteyen. Git şehri gez, üniversiteyi gez. Kafede mi daha çok öğrenci var, kütüphanede mi. Sonucu görürsün. Şehirde kitapevinde mi çok öğrenci var, kafeteryada mı? Hani talebeydi. Adı talebe, talep etmiyor.” (K-9)

H. Üniversiteden Beklentiler

Yeni nesil üniversite anlayışında girişimcilik kavramı ön plana çıkmaktadır. Günümüzde üniversitelerin sadece öğrenci yetiştirmesi ve bilimsel çalışmalar yapması yeterli görülmemekte, ekonomik kalkınmaya ve toplumsal gelişime katkı sunması beklenmektedir. Dolayısıyla Anadolu üniversitelerinin kuruldukları şehirleri geliştirmeleri ve kalkındırmaları talep edilmektedir. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nden de içinde yer aldığı Rize şehrinin gelişimine katkı sunması beklenmekte ve yerel sorunlara daha fazla ilgi göstermesi istenmektedir. Araştırma kapsamında katılımcılara; *“Üniversite’den beklentileriniz nelerdir? Sizce Üniversitesi’nin şehir için neler yapması gerekir?”* sorusu yöneltilmiş ve bu konuda görüşlerini ifade etmeleri istenmiştir. Aslında yükseköğretimin toplumdaki rolü konusunda, genel olarak, uzlaşmaya varılmış anlayış şudur: Sosyal gelişmede, ekonomik büyümede, rekabet edebilir mal ve hizmetlerin üretiminin desteklenmesinde, kültürel kimliğin şekillenmesi ve korunmasında, sosyal bağın sürdürülmesinde ve nihayet yoksulluğa karşı mücadelede ve barış kültürünün desteklenmesinde yükseköğretim, önemli bir kurumdur (Günay, 2010).

1. Yerele Özgü Projeler Üretmesi ve Katkı Sağlaması

Üniversitenin Rize'nin yerel sorunlarıyla ilgili çalışmalarının olmadığını belirten K-2, üniversite hocalarının sahaya inmesi gerektiğine dikkat çekmiştir.

“Üniversite her şeyi Çaykur’dan beklemesine gerek yok. Tarla var o kadar, gidip de bir toprak ölçümü mü yapmış. Tarıma dayalı ekonomide yeni ürünlerin ne olması lazım? Organik havza çalışması var. Organik havza çalışması ile ilgili bir bilimsel raporu var mı üniversitenin? Bilimsel raporu varsa bile bunu katlayıp mavi dosyanın içerisinde rektör, profesör, her kimse odasında dolabın rafına koyarsa bunun bir anlamı yok. Topluma bir mesaj vermiş mi, açıklama yapmış mı? Yok. Çay tarımı ile ilgili konuşmuş mu? Hayır. Turizmdeki modellerle ilgili konuşmuş mu? Hayır. Türkiye’nin en önemli rafting vadisinin oluşturmak için proje mi çıkarmış? Ne yapmış? Varsa, raflarda duruyorsa, bunun bir anlamı yok. Bir kere üniversite toplumla kaynaşmıyor. Toplumla kaynaşma modeli, topluma inmekle olur.” (K-2)

Üniversitenin özellikle çayla ilgili çalışma yapması gerektiğine dikkat çeken K-3, bu konuda üniversitenin yapacağı katkıların halkın nezdinde değerli olacağını vurgulamıştır.

“Önce ilimize, ondan sonra bölgemize ve ülkemize değerler katabacağımız mantığında giderse, farklı bir şeyler ortaya çıkartırsa, mesela Çaykur’un o çalışmasını Çaykur’un üniversiteye taşıdığını biliyorum

ben. Ama üniversitede öyle bir çalışmanın yapılamayacağı yönünde bir görüş çıkmış. Geçen hafta Türk Çayder diye Çaykur'un, Doğuş Çay'ın, Of Çay'ın, Karali'nin, Okumuş'un içerisinde bulunduğu bir dernek toplantısında benim tek önerimdi: Şimdi Çoruh Üniversitesi, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi ve Karadeniz Teknik Üniversitesi bilimsel çalışma yapınlar. Nem ve su oranlarını kendileri tespit etsin, az ıslakta şu, çok ıslakta şu kesilir şeklinde yayınını yapın, bizler de rahatlayalım. Ne vatandaş hak yesin, ne sanayici buradan su satın almayayım diye çabalasın." (K-3)

K-4, her üniversitenin öncelikle bulunduğu yöreye katkı yapması gerektiğini dile getirmiştir.

"Her üniversite bulunduğu yöreye öncelikle en önemli katkıyı sağlamak zorundadır. Bunun görev olarak tanımlanması bile hata olur. Yani bir insana siz nefes alır mısınız, yoksa arada sırada su içer misiniz? Diye sormazsınız. İnsan yaşayacaksa, su da içecek, nefes de alacak. Üniversitenin bir numaralı, yani alfabenin elifi budur." (K-4)

K-6, üniversitenin bölgenin ürünleri, sağlığı, denizi hakkında proje çalışması yapması gerektiğini vurgulamıştır.

"Bu bölgede eğer üniversite varsa, bu bölgenin ürünleri hakkında, sağlığı hakkında, denizi hakkında olur, başka dalda olur, mutlaka öne çıkacak projesi çalışması olması lazım. Bunları üniversiteden bekleriz." (K-6)

K-7, üniversitenin şehirde yapılan projelere aktif bir şekilde müdahil olması gerektiğini ifade etmiştir.

"Şehir için üniversite çok daha aktif olabilir. Yani yapılan projelere müdahil olabilir. İlimiz için proje üretebilir, üretmesi de gerekir. Bu konuda üniversitemizin yapacağı bilimsel katkılara ilimizin çok çok ihtiyacı var. Bu açıdan üniversitemizin kendisini o yönde geliştirmesi gerektiğine inanıyorum." (K-7)

Üniversiteyle ortak bir AB projesi yaptıklarını ifade eden K-7, proje kapsamında gerçekleştirilecek faaliyetlerin çayla ilgili araştırma-geliştirmeye katkı sağlayacağını belirtmiştir.

"Üniversitemiz ile birlikte yapmış olduğumuz çay araştırma-geliştirme projemiz var, Avrupa Birliği kapsamında. Projemizi üniversitemiz ile birlikte yaptık; projenin maliyeti 11 milyon Euro, projemize üniversitemiz ortaktır. İnşallah uygulama merkezi 1,5-2 aya kadar devreye girecek. Dolayısı ile o yaptığımız çalışma çayın geleceği açısından çok önemli. O projeyi çok önemsiyoruz. Üniversitemiz de önemsiyor. Üniversite ile birlikte o projeyi çok daha ileriye taşımamız gerekiyor diye ben öyle ümit ediyorum. Diğer taraftan ilimizin en önemli geçim kaynağı çaydır. Tabii Rize'nin sanayisi de üç aşağı beş yukarı çaydır. Dolayısı ile bu konuda üniversitemiz çok daha farklı bir şekilde, bu işi ileriye taşıyacak şekilde kendini geliştirmelidir." (K-7)

K-7, Karadeniz sahiline demiryolu yapılmasıyla ilgili üniversitenin daha çok çaba göstermesi gerektiğini dile getirmiştir.

“Sadece il olarak değil, Samsun-Ordu-Giresun-Trabzon-Rize-Artvin, bu bölgede bir demiryolu istiyoruz şahsen. Bu konuda üniversitemizin de daha etkin olmasını istiyoruz. Tabii ciddi bütçe gerektiriyor. 6-7 ilin istifade edeceği bir demiryolu projesi bölgemiz için çok önemli. Dolayısıyla o konuda üniversitemizin biraz daha gayret göstermesi gerektiğini düşünüyorum.” (K-7)

Rize’de geleneksel yöntemlerle balıkçılık yapıldığına dikkat çeken K-8, üniversitenin bu konuda bilimsel çalışma yapması gerektiğini vurgulamıştır.

“Şehrimizde deniz var; ama eğer balıkçılık ilerlememişse, bunu eski sistemle yapmak mümkün değil, geleneksel yöntemler uygun değil. Artık bunu bilimsel anlamda ortaya koyacak olan üniversite; bilimsel çalışma yaparak. Diyelim ki çay şu anda, bunların ciddi anlamda üniversite tarafından projelendirilip, desteklenip, katma değer katması ya da buranın ekonomisine katkı koyması noktasında üniversite olmazsa olmazlardan.” (K-8)

K-8 ayrıca üniversitenin tarım, ticaret, ulaşım, turizm, eğitim ve daha pek çok alanda çalışma yapması gerektiğine dikkat çekmiştir.

“Ben deniz olan bir şehirde balıkçılığın çok geri kaldığına inanıyorum, en basiti. Niye biz balıkçılık yapmıyoruz, kültür balıkçılığı hiç yapmıyoruz, görmedim. Mesela Trabzon’da var. Şu anda çay bahçelerinin daralması ile birlikte ekonomik getirisi düştü. Alternatif birtakım ürünler yetiştirilebilir. Ticaret ile ilgili, İktisadi İdari Bilimler Fakültesi mesela ticaretin içerisinde olan bir fakültemiz, dolayısı ile onlar ticareti kaldırmak için, geliştirmek için ne yapılabilir. Mesela biz burada Kafkasya için coğrafi konum itibari ile kilidiz. Bununla ilgili, havaalanı bence olmazsa olmazlardan bir tanesi. Turizm ile ilgili çok ciddi bir çalışma yapılması lazım. Bir-iki otel açmakla turizm kalkınmış olmuyor. Onun altyapısı, iyi ve kalifiye eleman yetiştirilmesi, marka alanlar oluşturması için, üniversite büyük projeler üretebilir. Sadece o alanda değil, eğitim alanında da. Eğitim fakültesi marka olabilir. Öğrencilerin daha iyi olması için. Öğretmenlerimizi yetiştirmek için, onların gelişimi için çalışma yapılabilir.” (K-8)

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi’nin Rize’nin turizmi, tarımı ve denizi için çalışma yapması gerektiğine dikkat çeken K-9, öğrencilerin uygulamaya yönelik yetiştirilmeleri gerektiğini vurgulamıştır.

“Rize sahil şehridir, ama Rize Üniversitesi balıkçılık konusunda ön planda değil. Deniz ve deniz ürünleri, türevleri o sahil şehirlerindeki üniversitelerin önceliği olsun. Rize turizm, tarım ve deniz. Turizm ile ilgili üniversite ne yapıyor, ne yapabilir ya da. Masa başında yazar-çizersin. Turizm otelcilik meslek yüksekokulun var, kaç tane öğ-

rencin Arapçayı, İngilizceyi şakır şakır konuşuyor? Kaç tane öğrencin Rize'nin tarihi değerleri ile ilgili dolu ve dolgun.” (K-9).

Üniversitenin yerel düzeyde yaşanan sorunlarla ilgili görüşlerini açıklaması gerektiğine dikkat çeken K-12, Rize'nin geleceğini ilgilendiren konularda daha girişimci olmasını temenni etmiştir.

“Etkinliklerin yerel halka açık olması, bölgesel sorunlar-ekonomik-sosyal-tarımsal, tarımla ilgili Rize sadece çay sektörü ile önde ve geçimi de o. Son 10 yılda, 15 yılda çay sektörü yok edilmek istendi; ama üniversitenin ben bu konuda hiçbir şeyini görmedim, çalışmasını, faaliyetini gelecekle ilgili. Çay kanununu çıkartılmaya çalışılıyor gizli kapaklı yerlerde, halka açık olmayan. Üniversite de hiçbir şey demiyor. Üniversite sadece siyasilere emrinde yönetsel çalışmalar yapıyor.” (K-12)

K-12, üniversiteden özellikle kanser konusunda araştırma yapmasını beklediklerini dile getirmiştir.

“1986 Çernobil'den sonra, biz o zaman Çaykur'da görevliydik ve çay üreten kısımda çalışan yöneticiydim ben. Biz o zaman bağırarak, yetkililere çağrıda bulunduk. Hiçbir şey çıkmadı. O zaman biz kanser araştırması ile ilgili tüm Doğu Karadeniz halkının 6 ayda bir kontrol edilmesi gereken bir birim kurulmasından bahsettik. 2017'deyiz, hala böyle bir şey yok. Onkoloji hastanesi var, hastalıktan sonra faaliyet gösterecek bir yer. Ama orada da üniversite maalesef, gidin bakın orada da 2 tane doktor vardır. Doçent, Profesör oldu mu başka yerler var, burası kariyer tamamlama yeri gibi. Ama Rize'ye bir faydası yok. Kendileri kapalı kutu içerisinde siyasetçilerle bir şeyler yapıyorlar. Siyasete alet olmaması lazım üniversitelerin, üniversitelerin halkla bütünleşmesi lazım.” (K-12)

2. Tanıtım Faaliyetlerine Ağırlık Vermesi

Üniversitenin kendini topluma tanıtması gerektiğine dikkat çeken K-5, bilgilendirmenin eksik olduğunu vurgulamıştır.

“Kendini topluma tanıtmalı, bilgilendirme eksik oluyor, tanıtıma ağırlık verilmeli. Baktığım zaman son dönemde sosyal kültürel konferanslar, belediye birçok yerde üniversiteden yararlanıyoruz, memurların eğitilmesi konusunda. Sosyal donatılar olması lazım, arttırılması lazım. Kalitenin arttırılması lazım.” (K-5)

Üniversitenin kendi reklamını etkin bir şekilde yapmadığını düşünen K-14, profesyonel halkla ilişkiler çalışması yürütmesi gerektiğine vurgu yapmıştır.

“Sadece üniversite var mı, var. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi direkt ezber. İlk akla gelen şey bu. Bu konuda Üniversite'nin kendisini düzgün reklam ettiğini de zannetmiyorum. Rize Üniversitesi sadece klasik, spontane gelişen veya daha önceden kurgulanmış gösterilere,

toplantılara katılan Rektörlerden ibaret olmaması gerekiyor. Halkla ilişkiler diye bir bölüm var ve bu bölümün kendini daha çok halka arz etmesi gerektiğine inanıyorum ben. Yaptıkları bültenler, gazeteler var. Bunların bence insanlara daha çok lanse edilmesi gerekiyor.” (K-14)

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nin tanıtıma daha çok ağırlık vermesi gerektiğini ifade eden K-14, üniversitenin bu konuda bir çalışması olduğuna inanmadığını dile getirmiştir.

“Mesela Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, sokakların belli bölgelerinde banka ATM'leri gibi bilgi ATM'si koyabilirdi mesela. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nin içinde neler var veya internet erişim noktası olabilirdi. Proje budur. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nde çalışanların sokaklara çıkıp öğrencilerin neler yaptığını, dışarıdan gelen öğrencilerin Rize'de nelerin eksik olduğunu gözlemleyip, Rizeli bürokratlara, STK'lara şu kadar öğrencilerimiz şunlardan mustarip böyle şeyler yapmamız gerekiyor diyebilirler. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, başta Rektör, Dekanlar, öğretim üyeleri, tamamen böyle bir program olsun, emniyetin programı olsun, gelsinler otursunlar, alkışlasınlar, en önden de çeksinler. Var oluş sebepleri bu, böyle geldiler böyle gidecekler. Bence bunların düzelmesi gerekiyor. Üniversitenin bir çalışması olduğuna inanmıyorum.” (K-14)

Üniversitenin çalışmalarını duyurma konusunda daha aktif olması gerektiğine dikkat çeken K-17, bu konuda görsel afişleri kullanmasının daha etkili olacağını ifade etmiştir.

“Üniversitenin çalışmalarını ara ara takip ediyorum. Kendini duyurma açısından biraz daha önde olmalarını arzu ederim. Yaptıkları yapacakları işleri, konferansları duyurtma adına biraz daha kendilerini gösterebilirler iyi olur. Bazen sosyal medyadan, internette görüyoruz. Biraz daha afişlerle duyururlarsa daha iyi olur diye düşünüyorum. Bizim insanımızda okuma sıkıntısı var, gördü mü daha iyi algılarlar. Görsel olarak sunarlarsa akılda daha iyi kalır.” (K-17)

Üniversitenin hem Rize'yi hem de çalışmalarını tanıtıcı faaliyetlere ağırlık vermesi gerektiğini belirten K-20, faaliyetlerden halkın haberdar olmadığını vurgulamıştır.

“Üniversite Rize için bir faaliyet yapmıyor, Rize için uğraşları yok. Rize'yi her konuda hem insanları olsun hem kültürü olarak geliştirmelerini isteriz. İnsanların Rize'yi merak edip gelmelerini sağlayabilecek, insanların üniversite tercihleri yaparken Rize'yi yazabilmeleleri gerekiyor ki çoğu öğrenci haritada Rize'nin yerini bile bilmiyorlar, Trabzon var, Trabzon'dan ötesi yok. O yüzden hocalarımızdan da rica ediyoruz bu konuda bu tarz faaliyetleri sürdürmelerini bekliyoruz. Son 2 yıldır üniversite faaliyet yapıyorsa da halkın haberi yok yani. Bize de bilgi vermelerini isteriz, gerekirse kendilerine yardımcı oluruz, onların da bize yardımcı olması gerekiyor.” (K-20)

Üniversitenin halkla paylaşım yapabileceği ortak bir platformun olması gerektiğine dikkat çeken K-22, örneğin bir web sitesi üzerinden bunun yapılabileceğini belirtmiştir.

“Üniversitenin halkla daha iç içe olmasını bekliyorum, halkı kendine yaklaştırmak için etkinlikler yapması lazım. Tabii üniversitenin de halktan beklentileri vardır. Halkın girebileceği, tartışabileceği, sorunları söyleyebileceği bir site mi olur artık, bu olabilir üniversitenin. Halk iletişim merkezi olması gerekiyor.” (K-22)

K-23, üniversitenin çalışma yaptığını şahsi olarak bildiğini ancak bu konuda yeterince tanıtım yapılmadığını ifade etmiştir.

“Üniversite yaptığı çalışmaların tanıtımını çok fazla yapamıyor. Yani ben daha fazla çalışmaların tanıtımının yapılması gerektiğini düşünüyorum. Biz belki özelde birçok şeyi biliyoruz, neler yapıldığını; Rektör Hoca da çok başarılı çalışmaları var; bunların halka yönelik olanlarının, olmasa bile ne tarz katkı sağlayacağını halka anlatılması gerektiğini düşünüyorum.” (K-23)

3. Yerel ve Küresel İşbirliklerini Arttırması

K-4, üniversitenin bulunduğu yörenin gelişimine katkı sağlamak için yurt içi ve yurt dışı üniversitelerle işbirliği yapması gerektiğine dikkat çekmiştir.

“Bunun haricinde o yörenin markalaşması, gelişmesi, çevresi ile bütünleşmesi, etrafındaki ülkelerle bütünleşmeye yönelik mekanizmaya neler yapması gerektiği, Türkiye'nin diğer üniversiteleri ile ne tür işbirliği, ne tür kardeşane ilişkiler yapması gerektiği, uluslararası arenada hangi arkadaşlık görüşmeleri yapıp o ülkelerde hangi üniversitelerle karşılıklı nasıl iletişim sağlayacağı yönünde birçok daha misyonu vardır. Bunları yapma noktasında iyi midir? Orada çok zayıf olduğumuzu düşünüyorum. O da çok derin bir geçmişimizin olmamasından kaynaklanıyor. Oturdukça bu sistem de olacaktır.” (K-4)

Üniversitenin sanayi, sivil toplum kuruluşu ve yerel yönetimlerle işbirliğinin yetersiz olduğunu dile getiren K-4, üniversitenin bu konuda sorumluluk alması gerektiğini vurgulamıştır.

“Türkiye'nin genelinde, buraya özgü bir şey değil sadece, mesela üniversite sanayi ile çok iyi bir işbirliği içerisinde değildir. Üniversite, sivil toplum ile çok iyi işbirliği içerisinde değildir. Üniversite, yerel yönetimlerle çok iyi işbirliği içerisinde değildir. Bunların hepsinin birbiri ile bağlantılı olması gereken şeylerdir. Bunlarda birleşince halkla da bütünleşmiş olursunuz. Üniversiteler bu misyona da görev sorumluluğundan tabii olmalıdırlar.” (K-4)

Üniversitenin pek çok imkânını kullandıklarını belirten K-5, bu tip şeylerin daha da gelişmesini istediklerini dile getirmiştir.

“Üniversiteden yararlanma olarak, konferanslarımız oluyor, sosyal lokalini kullanıyoruz, konferanslar için üniversitemizin tesislerini, konaklama yerlerini kullanıyoruz. Bu tip şeylerin daha gelişmesini istiyoruz.” (K-5)

Üniversitenin kurumlarla daha çok işbirliği ve istişare yapması gerektiğine dikkat çeken K-6, özellikle uzmanlık alanlarıyla ilgili toplantılara ilgili kurumun çağrılması gerektiğini vurgulamıştır.

“Kurumlar arasındaki işbirliği yeterli değil, bana göre daha çok olmalı. Dekanımız olsun, rektörümüz olsun hepsiyle samimi şekilde her yere toplantılara katılıyoruz. Ama yeterli değil, daha çok olmalı. Ben ziraat odasıysam ziraat ile ilgili burada ne yapılacaksa, bizimle istişare yapmalı, bizi çağırmalı, bizimle beraber katılmaları gerekir. Ticaret ile ilgiliyse Ticaret Odası ile olmaları gerekir. Bu memleketin %90’ı tarımdır. Karadeniz’in en büyük odası burasıdır.” (K-6)

Üniversitenin meslek odalarıyla daha çok işbirliği yapması gerektiğine dikkat çeken K-10, hocaların bilgi ve tecrübelerinden şehrin daha çok yararlanması gerektiğini belirtmiştir.

“Üniversitenin iş dünyasıyla daha çok entegre olması lazım. Diyelim ki iktisadi ve idari bilimler fakültesi meslek odalarıyla, mali müşavirlik odasıyla o anlamda birlikteliği belki zamanla yakaladı, ama ben oda başkanı olduğum zamanlarda üniversite ile daha çok program yapmak istedim. Ama pek gerçekleşemedi maalesef. En azından senatodan şu kararı geçirin, biz bizim meslekle ilgili buna hazırız demistik. Ondan da bir sonuç alamadık; tabii ben nedenlerini bilmiyorum. Dolayısı ile o olsaydı, Türkiye’ye de bir örnek olurdu. Bundan sonra inşallah olur bu proje, o zaman ne olacaktı. Üniversite ile işte oda olsun, piyasadaki paydaşlar olsun, hocaların bilgilerinden tecrübelerinden şehrimizin de faydalanması lazım.” (K-10)

Üniversitenin Rize’nin sorunlarını çözmek için yerel yönetim ve siyasilerle işbirliği yapması gerektiğini belirten K-21, sorunlarla ilgili üniversitenin proje hazırlaması gerektiğini vurgulamıştır.

“Üniversite Rize’nin sorunlarını çözmek için çalışmalı belediye ile siyaset ile bunlara bakın sorunlar budur, halkla alakalı anketini yapar, projeyi sunar, çözümü de budur der. Direkt katkı zor, bu işi çözecek olan siyasi erk, yönetici olan kişilerdir. Üniversitenin çözeceği işsizliktir, çaydır, trafik sorunudur, şehrin planlanması gibi şeyler üzerine projeler yapar, sunar. En yapabileceği odur, zaten ondan öteye adım atmak da zordur. Onları yapmasını beklerim. Sosyo-kültürel faaliyetler şunlar olması lazım ya da şu etkinliğin olması lazım, burada halk oyunları var, bunları daha sistematik tanıtılmış hale getirmek lazım. Bu şekilde projeler üretmesini beklerim açıkçası. Ben üniversite faaliyetlerini sadece billboard üzerinde görüyorum, onun dışında görmüyorum.” (K-21)

4. Öğrenci ve Akademisyen Tarafından Tercih Edilen Bir Üniversite Olması

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nin özelliklerinden dolayı tercih edilmesini temenni ettiğini dile getiren K-5, gelen öğrencinin memnuniyetinin de önemli olduğunu vurgulamıştır.

“Öğrenci şu, şu, şundan dolayı Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'ni tercih etmeliyim demeli. Yoksa sırf puanım ona düştü de mecburiyetten değil, gelmemeli. Gelen öğrencilerin memnuniyeti, barınması, onlarla diyalog halinde olmak, onlarla ilgilenmek ile ilgili sivil toplum örgütlerine de topluma da bize de bu konuda çok iş düşüyor. Düşün bir öğrenci geldi Rize'den memnun kaldı. Gittiği zaman Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nde, Rize'de okudum, çok memnun kaldım demesi, ne olur? Olumlu reklam yapmak yani. Bunun tersini düşün. Bunlar bile üniversitenin gelişmesinde bir etken yani.” (K-5)

Vasıflı ve kaliteli öğrencilerin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesini tercih etmemesinin bir eksiklik olduğunu dile getiren K-6, üniversitenin araştırma geliştirme yönünün güçlendirilmesi gerektiğine dikkat çekmiştir.

“Sıradan bir üniversite benim için önemli değil. Yüksek okul olur, sadece diploma verir. Benim için üniversite araştırma geliştirmedir, bir yenilik ortaya koymaktır, bir şey geliştirmektir. Yoksa yüksek okul olur benim nazarımda. Ben insanları fazla suçlayamıyorum. Burada bir eksiklerimiz var. Eksik nedir? Eksik, bu bölgede vasıflı insanların, kaliteli insanların burayı tercih etmemeleri eksiklerimizdir bizim. Burada tercih olsa, o zaman derim ki bunlar çalışmıyor, gayret göstermiyor. İnşallah bu eksikler giderilir, buraya gelecek insanların önü açılır, onlara tercih etme imkanları açılır, tercihen gelir, zoraki değil. Buraya zoraki gelen insanın bir faydası olmaz. Burayı sevecek, buraya katkı sağlayacak. Ben burada 5 sene, 10 sene kalacağım diyecek. Önüme proje koyacağım, bunu başaracağım diyecek, belli bir hedefi olacak. Hiç hedefsiz, gönülsüz olan insanın buraya faydası olmaz. Önce burayı tercih edilebilir hale getireceğiz. Öğrenci burayı tercih ediyor, sıkıntı öğretim üyeleri, profesör yönünden. Burayı tercih edilebilir hale getirecek.” (K-6)

K-7, üniversite öğretim elemanının hedeflediği ortamı Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nde bulması halinde üniversitenin gelişeceğine ve tercih edileceğine dikkat çekmiştir.

“Akademisyenlerin daha sonra başka yerlere gitmesi bir hedef meselesidir. Bizim üniversitemiz mutlaka hedefini koymalı, o tercih edilen üniversiteler sıralamasında kendisini yükseltmeli. O açıdan tabii hedefi küçük olanların, orada üniversite öğretim üyesinde bir kabahat bulamazsınız. Üniversite öğretim görevlisi kendisini geliştirmeyi düşünüyorsa, üniversiteyi yönetenler, üniversitemizin de kendisini geliştirmesi gerekir. Üniversite öğretim görevlisinin hedeflediği ortamı

burada bulduktan sonra terk edip gideceğine ben inanmıyorum.” (K-7)

Üniversiteye kaliteli öğretim elemanı gelmesini arzuladıklarını dile getiren K-7, bu konuda vakfın daha aktif rol alması gerektiğini vurgulamıştır.

“Bizim üniversitemizden istediğimiz şey, eğitim öğretim kadrosunda biraz daha kaliteli elemanların gelmesi, kaliteli hocaların buraya gelmesi. Ben bu noktada vakfın çok önemli bir rol oynayacağını düşünüyorum. Yani kurulan çok güçlü bir üniversite vakfımız var. O vakfın biraz daha bu işin içerisine çekilmesini üniversite yönetimince ümit ediyorum.” (K-7)

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nin büyük üniversitelerle rekabet edebilmesi ve öğrenci çekebilmesi için ciddi çalışma yapması gerektiğine vurgu yapan K-8, bu konuda sivil toplum kuruluşlarının, iş adamlarının ve şehirde yaşayan herkesin katkı sunması gerektiğini belirtmiştir.

“Büyük üniversiteler ile rekabet edebilmesi için çok ciddi çalışma yapması lazım. Sadece üniversite tek başına değil, burada sivil toplum örgütleri dahil olmak üzere, bu şehirde yaşayan insanların ve işadamlarının da katkı koyması gerekiyor. Çünkü öğrenciyi buraya çekecek birtakım cazibelerin olması lazım. Burada öyle bir cazibe olmayınca ya da sınırlı sayıda olunca öğrenciler çok fazla tercih etmeyebiliyor. Tabii öğrenciler tercih etmeyince, seviyesi düşük öğrenciler tercih etmek durumunda kalıyor. Dolayısı ile büyük üniversiteler ile rekabet edecek gücü yakalayamayacak o zaman. Öğrencinin tercihinde üniversitenin bulunduğu şehir çok etkili.” (K-8)

K-8 ayrıca üniversitenin istihdam sağlayan ve tercih edilen bölümleri açması gerektiğine dikkat çekmiştir.

“Birçok bölüm açılmış. Çok fazla bölümümüz var. Çocuk üniversiteyi tercih ederken, hepimizin çocuğu var, öncelikle iş-istihdam konusuna bakıyor. Şimdi hala hukuk fakültesi açılmadı. Trabzon'da yeni açıldı yani. Çocuklarımız, hukukçularımız niye burada yetişmesin. Böyle marka olabilecek fakültelerin de böyle yavaş yavaş artık öne alınması lazım. Orayı da dikkate almamız lazım.” (K-8)

5. Üniversitenin Güçlü Bir Konumda Olması

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nin aynı dönemde kurulan üniversitelerden daha iyi bir konumda olduğunu ifade eden K-1, Cumhurbaşkanının ismine layık bir üniversite olmasını temenni etmiştir.

“Türkiye jeopolitik açıdan dünyada köprü devleti. O yüzden üniversitelerimizde bilgi teknolojisi ile hem endüstriyel hem tarım hem de bilimde, ilimde ileri ülke olma durumundayız. Olmak zorundayız daha doğrusu. Hep beraber çalışacağız, gece gündüz. Almanya savaştan çıktı, kaç gece kuru ekmeğe yedi. Bak dünyaya kafa tutacak duruma geldi.

Biz kendimizle uğraşıyoruz. İnşallah Rize Üniversitemiz daha güçlü konuma gelir diye düşünüyorum; ama elimizden geldiği kadar tabii takip ettiğimiz kadar Rize ile kurulan üniversiteler arasında en gelişmiş olan üniversitedir. Tabii burada sayın cumhurbaşkanımızın isminin de verilen bir üniversitedir. En azından onun ismine de layık olması gerekir. Elbette ki de birinci olması lazım. Öyle düşünüyorum.” (K-1)

Üniversitenin sağlık hizmetleriyle ön plana çıktığına vurgu yapan K-8, yeni kurulan üniversiteler arasında Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nin güçlü bir konumda olduğunu dile getirmiştir.

“Tıp Fakültesi büyük bir katkı buraya. Diş Hekimliği var da Eczacılık yok. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'ni Tıp Fakültesi biraz daha temsil ediyor. İlahiyat Fakültesi köklü olduğu için, o öne çıkmış durumda biraz da. Çok eskiden kurulmuş ve artık tamamı ile oturtmuş. Yaş da çok önemli, Üniversite'nin yaşı da çok önemli. 2-3 yıllık üniversite köklü üniversite olmaz. Zamanla olacak. Şu an gördüğümüz kadarı ile yeni kurulan üniversiteler içerisinde Rize fevkalade güzel. Büyük bir ivme kazanmış. Ardahan Üniversitesi, Bayburt Üniversitesi, Erzurum, Gümüşhane, Artvin Üniversitesi ile kıyaslandığında hem coğrafi yapısı, ulaşımının da kolay olması etkili orada. Sessiz, sakin, olay olmadığı yer. Bunlar çok önemli. Dicle Üniversitesi çok eski bir üniversite. Ama çocukların çoğu Dicle değil, Rize'yi tercih ediyor. Şehrin güvenli bir şehir olması en önemli sebeplerden bir tanesi.” (K-8)

Üniversitenin bilimsel ve kültürel faaliyetleriyle güçlü bir konumda olduğunu ifade eden K-23, üst yönetimin bu konularda gayretli olduğunu vurgulamıştır.

“Konferanslar konusunda çevre üniversiteleri de görüyoruz. Neredeyse her gün Rektör Hoca'nın Twitter ve Facebook sayfasından paylaştığı için ya da başka hocaların, neredeyse hemen hemen her gün çok değerli bilim insanları, sanatçılar, sanatsal faaliyetler ya da siyasetçiler gelip konferanslar veriyorlar. SKS çok aktif burada gördüğüm kadarıyla, çok fazla öğrenci kulübü var sayısını bilmiyorum, hepsini destekliyor gördüğüm kadarıyla. Daire Başkanını da tanıyoruz, sağ olsun, ekip de çok iyi. Tiyatro geliyor, Cumhurbaşkanı Senfoni Orkestrası geldi, yurtdışından geliyor. Burada duyurunun çok daha iyi yapılması gerektiğini düşünüyorum. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nin çevre illerden çok daha aktif olduğunu düşünüyorum. Özellikle konferans ve bu tarz etkinliklerde. Üst yönetim bu konuda çok açık gördüğüm kadarıyla. Her türlü konferansa, tabii ki olumlu her türlü konferansa ve bu tarz sosyal etkinliklere gelişmesi ve devam etmesi için ciddi destek oluyorlar.” (K-23)

6. Eğitim Kalitesinin Yükseltilmesi

Üniversitenin öğretim elemanı yetersizliği nedeniyle eğitim kalitesinin çok yüksek olmadığını düşündüğünü dile getiren K-15, lisans ve

lisansüstü eğitimde deneyimli hocaları görmek istediklerini vurgulamıştır.

“Eğitim kalitesinin çok yüksek olmadığını düşünmüyorum, öğretim görevlileri yeterli olmadığı için. Bakın ben hala Hukuk Fakültesi'nin açılmasını bekliyorum orada, dönüştürebilmek için bölümümü. Yeteri ölçüde yüksek lisans programının olmayışı, lisans programına giren hocaların çok deneyimli olmayışı, belki bir okutman çok daha kaliteli olabilir doçent doktordan. Bu durum aldığı formasyon ya da lisansüstü programlarla belli edilemez, ama listeye baktığınızda yüksek meritede insanları gördükten sonra üniversiteye bakış açınız değişiyor ya da o derse giriş şekliniz değişiyor.” (K-15)

Üniversitenin Cumhurbaşkanı'nın ismini taşıdığını belirten K-22, eğitim şartlarının daha iyi olması gerektiğine dikkat çekmiştir.

“Cumhurbaşkanımız Rizeli, ismi onun ismi, üniversitenin iyi olması için tabii ki şartlarının da iyi olması gerekiyor. Eğitiminin daha iyi olması gerekiyor. Eğitimin iyi olması da tamamen üniversiteyi yönetenlere ait. Rize'ye kendilerini, çalışmalarını anlatmaları gerekiyor.” (K-22)

7. Üniversite Hocalarının Özgür Olması

Üniversite hocalarının statülerini koruma endişesiyle girişimde bulunmaktan çekindiklerini ifade eden K-2, akademisyenlerin fikirlerini özgürce ifade etmeleri gerektiğine vurgu yapmıştır.

“Üniversite hiçbir işte elini taşın altına koymuyor. Koltuklarını koruma uğruna siyasilerle çatışmaya girmiyor. Üniversitenin hocası fikir çatışması yapmadıktan sonra benim için profesör falan olmaz.” (K-2)

I. Yirmi Yıl Sonra Şehrin ve Üniversitenin Nasıl Olacağı

Can ve Kazancı-Başaran (2014) tarafından yapılan çalışmada; Rize İlinin tanınırlığı ile turizm potansiyeli arasında doğrudan bir ilişki olduğu, tanınırlık ve şehir imajı arttıkça turizm çeşitliliği ve gelirinin de artacağı ve bu nedenle şehir imajının yüksek olmasının gelecekte ilin turizm potansiyelinde önemli gelişmeler sağlayacağı sonucuna varmışlardır. Gelecekte şehir sakinlerinin kent yaşamından duydukları memnuniyet düzeyinde bir artış olması bekleniyorsa şimdiden marka şehir olma yolunda adımlar atılması gerekmektedir. Şehir imajının gelişmesinde üniversitenin niteliğinin ve tercih edilme olasılığının artması önemli bir etkiye sahiptir. Ayrıca üniversitenin şehrin potansiyel yerel özelliklerini geliştirici proje çalışmaları yapması şehir imajının gelişmesini sağlayacaktır. Araştırma kapsamında katılımcılara; “Yirmi sene sonra şehri ve üniversiteyi nerede görüyorsunuz?” sorusu yöneltilmiştir.

1. Yerel Sorunlarla Daha Çok İlgilenen Bir Üniversite Olması

Üniversite ve şehrin gelecekte daha iyi bir yerde olabilmesi için üniversitenin yerel sorunlara yönelik daha çok proje ve bilimsel çalışma yapması gerektiğini vurgulayan katılımcılar, bu konudaki beklentilerini örneklerle ifade etmişlerdir. K-1, üniversitenin özellikle çay tarımını geliştirme noktasında çalışma yapması gerektiğine dikkat çekmiştir.

“Üniversitenin birimleri her dalda geliştirilebilir; çayla ilgili üniversitemizin bilimsel çalışması yok gibi ben öyle hissediyorum yani, göremedim. Ufak bir çalışması var, ama bence üniversite ağırlıklı olacak. Çay, Rize, hatta Türkiye için çok önemli. Çay olmazsa, biz dışarıya dünya döviz veririz. Onun için bizim çayımız ile ilgili üniversitenin mutlaka çalışması lazım. Bilimsel olarak ele alması lazım. Buradaki ziraat odaları yetersiz; onlar o konuda bilgisi olmaz. Yani çayla ilgili araştırmayı sıfırdan başlayacak, ele alacak. Toprakların numunelerini, topraktaki yapıları mutlaka ele alacak. Avrupa gübresi dediğimiz, böceği zehirleyen, böceği öldüren gübreye hala devam ediyorsa, buna üniversitenin dur demesi lazım. Burada doğal, organik tarıma geçmemiz lazım demesi gerekir. Toprağımız bitti, toprak öldü. Organik tarım için şu, şu, şu gübrelerin yetiştirilmesi lazım; şöyle endüstriyel fabrikanın kurulması lazım diye öncülük etmesi lazım.” (K-1)

Üniversitenin şehrin gelişmesi için daha aktif rol alması gerektiğini ifade eden K-4, bu konuda AR-GE faaliyeti yapılması gerektiğine dikkat çekmiştir.

“Üniversite rutin işlerini öne almalı; ama daha aktif pozisyon üstlenmelidir. Gelişmişlikte çok önemli bir katkılarının olması gerekiyor. Özellikle bu sadece Rize’ye mahsus değil, Türkiye’nin doğu bölgelerinde de bu çok önemli bir görevdir. Buna benzer kalkınmamış yerlerin, daha çok kalkınabilmesi, daha çok gelirlerinin olabilmesi, hayat standardının yükselebilmesi, bu yollarda üniversitenin çok önemli misyonunun olması lazım ve bunun için de çok iyi bir, hem bölgesel var olan bilgilerin AR-GE’si, geliştirilmesi hem de yeni görevlilerin buraya konması açısından üniversiteler özel bir görev üstlenmelidir.” (K-4)

Daha önceleri göç veren bir il olan Rize’nin gittikçe geliştiğini belirten K-5, Rize’nin özellikle turizm alanında üniversitenin katkılarıyla gelecekte önemli bir konumda olacağını vurgulamıştır.

“Rize göç veren bir ildi. Ama son dönemlerde özellikle Karadeniz Sahil Yolunun yapılması, Ovit Tüneli yapılması, havaalanı projesinin yapılması, turizmin de ön plana, özellikle doğa turizminin... Ben bir yerde okumuştum, 20-30 sene sonra Rize ikliminin Akdeniz iklimine dönüştüğünü, karasal iklimin Antalya’da olacağını, yani kış turizmine, doğa turizmine, yeşil turizmi düşündüğümüz zaman Rize’nin potansiyeli yüksek. Tabii bunu altyapılarıyla, otelleriyle, konaklama ile desteklemek lazım. Tabii burada öncülüğü yapacak olan, bunları siyasete,

bürokrata projelendirecek üniversitedir son olarak. Projelerin yapılmasını teşvik etmekte, takip etmekte üniversite büyük rol oynayacaktır, oynamalıdır.” (K-5)

Mevcut durumda üniversitenin iyi bir yerde olduğunu düşündüğünü ifade eden K-23, şehrin daha iyi bir yerde olabilmesi için insanların kafa yapısının değişmesi gerektiğini vurgulamıştır.

“Fakültelerini, eksikliklerini tamamlamaya çalışan bir üniversiteye göre bence yüz üzerinden 95 puan veririm, 5 de nazar boncuğu olsun diye. Genel imkanlarının kötü olduğunu düşünmüyorum. Üniversite çok iyi bir yerde olur da, şehri bilemiyorum. Şehir sadece binalardan oluşmuyor, insanlar da var. İnsanların biraz kafa yapılarının da değişmesi lazım. Biraz hazırcılık var ve en üst düzeyini istiyor. Bunun değişmesi lazım. Tam böyle herkese saygılı, sevi ve uyum içerisinde yaşamaları lazım. Üniversite çok çok iyi çalışıyor, iyi yerde olacaktır.” (K-23)

2. Ülkeye Değer Katacak Ürünlere Yönelen Bir Üniversite Olması

Üniversitenin ticaret ve tarımda artı değer katacak ürünler ortaya çıkmasına yardımcı olmasının Rize’ye katkı sağlayacağına dikkat çeken K-3, üniversitenin topluma okumanın önemini anlatması gerektiğini belirtmiştir.

“Şu ortamda çok fazla görmüyorum. Ama gerekli nokta atışları yapıldığı takdirde, ticareti, tarımı ve özellikle artı değer katacak ürünlerin sağlayacağı katkıyla yereldeki vatandaşa verecek olduğu imajla, üniversite Rize’yi çok farklı bir yere getirir. İsmiyle, öğrencisiyle ve etrafındaki dinamik insan yapısıyla, Karadeniz insanı, özellikle Rize insanı çok dinamik bir yapıya sahiptir, çok hızlı öfkelenir, çabuk karar verir, ama ticarete de bir o kadar başarılı olur; öğrencilik hayatında da bir o kadar başarılı olur. Biz okumayı, bilinçli bir insan olmayı, eğitilmiş bir insanın ne kadar değerli olduğunu üniversitemiz halkımıza gösterirse, halkımız da üniversitemize o değeri gösterir ve çok farklı noktalara girebilir. Bu kazan kazan politikası ile olacaktır.” (K-3)

K-11, Üniversite hocalarının ülkenin gelişmesi için çaba göstermeleri gerektiğine dikkat çekmiştir.

“Yirmi yıl sonra en azından Rize iyi olur yani. Değişim görüyorum. Özellikle hocalardan ben daha çok şey bekliyorum. Bir kariyeri var, kariyerine göre kafasını yoracak. Bu ülke için kafasını yormayana ben saygı duymuyorum. Bu ülkenin ekmeğini yiyip, maaşını alıp da bu ülkenin gelişmesine, kalkınmasına, dışarıya bağımlılığını kesecek hareketlerde bulunmayan insanlara ben saygı duymuyorum, kim olursa olsun.” (K-11)

Yirmi yıl sonra üniversitenin daha çağdaş bir üniversite olacağına inanan K-14, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi’nin gelecekte Türki-

ye'nin ilk 5 ya da 10 üniversitesi arasına girebileceğini dile getirmiştir.

“Yirmi yıl sonra ben üniversiteyi uzay çağında görüyorum diyemem, ama bir ODTÜ kadar modern bir üniversite olacağını zannetmesem de çok çağdaş bir üniversite olacağını, teknolojinin bütün imkanlarından faydalanmış bir üniversite olacağını, bölümlerine bölüm katacağına ve ayrıca hacmine de hacim katacağına inanıyorum. Sürekli geliyor. Kamulaşmalardan dolayı vatandaşın çok canı yanmayacaksa, gelişimine zaten kimsenin karşı çıktığı da yok. Yirmi yıl sonra Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi’ni eğer Türkiye’de sıralama ilk 5’ten ibaretse, ilk 5’te, ilk 10’dan ibaretse ilk 10’da göreceğimden kesinlikle eminim bu hızla devam ederse.” (K-14)

3. Mezunlarının İstihdam Edildiği Bir Üniversite Olması

Üniversitenin coğrafi konumunun çok güzel olduğunu belirten K-8, önemli olanın mezun ettiği öğrencilerin ülkede iyi yerlere gelebilmesi olduğuna dikkat çekmiştir.

“Üniversitemizi iki alanda değerlendirmek gerekir. Fiziki anlamda üniversite hakikaten güzel bir kampüs üniversitesi, ben yerini çok beğeniyorum. Denize nazır, insanın içini açan, şehir dışı sayılmaz. Eğitime uygun bir yerde. Üniversite kampüsü çok güzel bir yere kurulmuş. Bu birincisi. Bir de sosyal anlamda bakıldığında, toplumun bakış açısından değerlendirmek lazım. Bu alanda da işte, ifade ettiğimiz gibi, toplumun-şehrin üniversiteye sahip çıkması lazım. Eğer üniversite akademik anlamda bir üniversitenin yirmi yıl sonraki yerini belirlemek için, yetiştirdiği öğrencilerin istihdamına bakmak lazım. Öğrenci çok fazla mezun etmiş olabilirsiniz. Ama mezun ettiğiniz öğrenciler, ülke yönetiminde uygun-güzel bir yere geldiyse ve onlar aynı zamanda asıl referans onlardır aslında, üniversiteden mezun olduk demekle mezun olunmuyor.” (K-8)

Öğrencilerin uygulama bilgisine sahip olması gerektiğine dikkat çeken K-9, iş yaşamına göre öğrenci yetiştirilmesi gerektiğini vurgulamıştır.

“Öğrenciye gel sokakta temizlik yap diyoruz, gel temizlik elemanı ol diyoruz. Diyor ki ben lisans mezunuyum, ben o işe layık değilim, ben masa başında oturacağım. İyi de masa başında oturacaksın, birikimin ne? Ne kadar bilgin var? Hiçbir şey yok. Hocadan torpille, yalvarmayla, ajitasyonla al puanı, diplomayı al, git devletin kapısına ben lisans mezunuyum, iş istiyorum. Alanınla ilgili ne kadar bilgin, becerin, pratiğin var? Sorunları alanda ne kadar görebilmiş? Eğitim yeniden formatlanmalı.” (K-9)

K-9, üniversite mezunlarının gelecekte iş bulmakta zorlanacaklarına dikkat çekmiştir.

"20 sene sonra üniversite kapanır. Uçuk bir şey mi söyledim. Çünkü üniversite mezun ede ede, insanlar iş bulamayınca. Nasılsa iş bulamıyoruz, üniversite ne işe yarar diyecek ve gitmeyecek." (K-9)

4. Üst Yönetimin Bakış Açısının Değiştiği Bir Üniversite Olması

K-3, üniversitenin gelecekte farklı bir yerde olabilmesi için üst yönetimin anlayışını değiştirmesi gerektiğini ifade etmiştir.

"Biz üniversite ile her türlü, Rektör Bey ile sürekli görüşüyoruz, toplantılarda, diğer akşamlarda oturduğumuzda. Biraz daha ilahiyatçılığın dışına çıkmasını istiyorum, Rektör olarak. Bu sakın farklı anlaşılmasın. Benim için ikinci ilahiyattan Rektör olmuş bir hocadır, sayın hocam. Çok seviyorum, ama o yapının biraz daha dışına çıkıp, biraz daha buradan bakması gerektiğine inanıyorum. Değer verdiği şeylerde çok daha fazla değer alır, hem kurumuna hem kendisine." (K-3)

Üniversitenin ufkunun başındaki yöneticiler kadar olacağına dikkat çeken K-11, üst yönetimin kaliteli akademisyenleri bulup Rize'ye getirmesi gerektiğini vurgulamıştır.

"Rektör çok önemli. Herhangi bir okul ya da üniversite fark etmez, başındaki idarecisi kadardır. Okul, müdürü kadar okuldur. Üniversite de rektörü kadardır. İyi hocaları bulacak, getirecek. Yok efendim Anadolu'ya gelmiyorlar. Gelecek, bulacaksın, ikili ilişkiler koyacaksın. İkna edeceksin, getireceksin hocaları. Trabzon varken bize gelir mi? Ben kabul etmiyorum; daha iyi imkânlar sağlayacaksın ona. O senin yaratıcılık becerini gösterir zaten. Göstermelik yapmayacaksın bir şeyi. Gerçekten bu ülkeye katkıda bulunacak, hizmet edecek insanları yetiştirmek için uyumayacak. Proje üretecek, kitap okuyacak, bütün eğitim sistemlerine bakacak, dünyada nasıl yapıyor?" (K-11)

5. Güçlü Olmak İçin İşbirliğini Önemseyen Bir Üniversite Olması

K-3, üniversitenin yerel dinamiklerle ve halkla işbirliği yaparak daha güçlü konuma geleceğini vurgulamıştır.

"Farklı bakıldığında üniversite tarafından yönetimden farklı bakıldığında, halktan da çok farklı destekler gelir. İkisini birleştirebilirsek bugün siyasi ortamda nasıl bir güç oluştu; belli noktalarda birleşti siyasiler, yukarda aynı şeyi konuşuyorlar; biz de üniversiteyle halk, vatanında, öğrencisi, hocası aynı şeyi konuşursa, Rize'de çok farklı şeyler üretebiliriz; belirli bir noktaya gidebilir. Çocukluğumuzdaki voltranı oluşturabiliriz." (K-3)

Üniversitenin elindeki fırsata rağmen performansının yeterli olmadığını belirten K-22, özellikle Cumhurbaşkanının desteğinden daha çok yararlanması gerektiğine dikkat çekmiştir.

"20 sene sonra ne olur, artık geriye mi gider ileriye mi gider. Ama 5-10 yıl zaman zarfında ilklerde olması istiyorum üniversitenin."

Şu an yükseliş aşamasında olduğu için daha çok yol kat etmesi lazım, daha hızlı bir şekilde. Eldeki imkânı ile performansının az olduğunu düşünüyorum. Şu an kendisinin istediği desteği sağlayabileceğini düşünüyorum. En azından bize şu lazım dedikleri zaman, geleceğini düşünüyorum. Çünkü Cumhurbaşkanımız istese, dese ki şurada şu var, şunu alın, yardımcı olun dediği zaman herkesin yardımcı olacağını düşünüyorum. Onun için daha büyük olmasını istiyorum, halkla da daha iç içe olmasını istiyorum.” (K-22)

6.Gürcistan, Orta Asya ve Kafkaslara Yönelik Çalışmalar Yapan Bir Üniversite Olması

Üniversitenin ilk açıldığı yıllarda Orta Asya ve Kafkasya ile bağlantı kurma hedefinin olduğunu dile getiren K-2, üniversite yönetiminin gelecek adına bu hedeflere önem vermesi gerektiğini belirtmiştir.

“Bugünkü yönetim modeli ile çok daha aşağıda, bir lise seviyesinde üniversite olacak. Aynı kafa yapısı ile devam ederlerse. Ama kendini sorgulayıp geliştirmeye devam ederlerse, biz bu üniversiteyi kurarken Türki Cumhuriyetlerle bağlantı kuracağız; bilmem ne ile bağlantı kuracağız, oraya açılacağız, Kafkaslara açılacağız. Kapı komşumuz Gürcistan’a açılacağız gibi vaatler vardı. Eğer biz bunları yaptık diyen yönetim varsa, tamam yirmi yıl sonra çok güçlü. Ama daha biz hiçbirine entegre olmuş falan değiliz. Hiç biri ile biz içli dışlı olmuş değiliz.” (K-2)

İ. Şehirdeki Sektörlerin Üniversiteye Sağlayacağı Katkı ve Üniversiteden Beklentisi

Teknolojik gelişme, küreselleşme ve artan ürün ve hizmet çeşitliliği üretim sürecini değişime uğratmış ve üretimin coğrafi kümelenmesi ile coğrafi dağılımı arasındaki dengeyi değiştirmiştir. Bu bağlamda geleceğin üniversite örgütlenmesine yönelik beş öneri sunulmuştur (Erdil, Pamukçu, Akçomak, & Erden, 2013):

- a) Üniversite araştırma merkezleri etkinleştirilmeli,
- b) Üniversitelerin akademik kadro sistemine “Araştırmacı” kavramı yerleştirilmeli,
- c) Üniversitelerde üretilen bilginin yeni ürün ve teknolojiye dönüşümünü sağlayan mekanizmalar etkinleştirilmeli,
- d) Araştırma projesi üretim ve destek süreçleri etkinleştirilmeli,
- e) Üniversite-toplum ilişkileri tekrar canlandırılmalı, üniversiteler sosyal hayatın bir parçası haline getirilmelidir.

Araştırma kapsamında katılımcılara; “Kendi çalışma alanınızla ilgili üniversiteye nasıl katkıda bulunabilirsiniz? Alanınızla ilgili siz üniversiteden

neler beklemektesiniz?” sorusu yöneltilmiştir.

1. Üniversite-Sanayi İşbirliği Yapılması

Üniversiteler ve sanayi kuruluşları arasındaki işbirliği, iki tarafın da gelişmesini sürdürmelerini sağlamaktadır. Şirketler, ürün ve süreç inovasyonları konusunda üniversitedeki araştırmacılardan yararlanırken, öğretim üyeleri de araştırma faaliyetlerinin daha etkin yürütülmesini sağlayacak kaynaklara ve olanaklara erişebilmektedir (Erdil, Pamukçu, Akçomak, & Erden, 2013). Üniversite ile üniversite-sanayi işbirliği protokolü yaptıklarını belirten K-7, bundan sonraki süreçte hazırlanan projelerin yürütülmesi ve devamlılığının çok önemli olduğunu vurgulamıştır.

“Üniversitemiz ile birlikte üniversite-sanayi iş birliği protokolümüz var. Tabii burada üniversitemizin bu yöndeki desteği önemli, beraber yapmış olduğumuz birkaç tane projemiz var. Dolayısı ile bu projelerin yürütülmesi, devamlılığı çok çok önemli. Dolayısı ile bunlar yeterli mi? Belki bugün için yeterli gözüktür, ama asla yetmez. Çünkü hedeflediğimiz farklı bir üniversite var. İnşallah o hedeflere hep birlikte ulaşacağız.” (K-7)

Sanayi kuruluşları olarak çay merkezi kurulmasına yönelik proje başlattıklarını ifade eden K-3, bu merkezin uzun vadede bedelsiz olarak üniversiteye devretmeyi düşündüklerini belirtmiştir.

“Ticaret Odası ve Ticaret Borsası ile yaptığımız Avrupa Birliği Projesinde bir çay araştırma merkezimiz var Çayeli’nde. Yakın zamanda inşaatı bitiyor. Burayı bedelsiz olarak üniversiteye devredebiliriz. Bunun Ticaret Odası ile görüşmelerini yapmışız. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Ziraat Fakültesi de burada çay ile ilgili toprağından çayın son bardağına kadar bütün analizleri yapacak laboratuvar ekip ve ekipmanlarına sahip bir şekilde çok güzel bir araştırma merkezine sahip olmuş olur. Dediğimiz değerlere de o zaman varmış oluruz.” (K-3)

K-7, Ticaret ve Sanayi Odası olarak üniversiteye sağlık tesisi yaptıklarını ifade etmiştir.

“Ticaret ve sanayi odasının üniversitemize yapmış olduğu birçok tesis var. Araştırma Hastanesi Onkoloji ünitesini bizler yaptık. Tıp Fakültesi’nin laboratuvarlarını bizler yaptık. Dolayısıyla Üniversitemiz bizim önümüzde bebeğimiz gibi, ona gözümüz gibi bakıyoruz. Bir yerlere getirme gayreti içerisindeyiz. İnşallah Cenabı Hak bizi bu yolda mahcup etmez.” (K-7)

K-13, üniversite camiasıyla iş dünyası bir araya gelerek proje üretmesi halinde ülkenin gelişiminde önemli mesafe kat edileceğini vurgulamıştır.

“Karadeniz Türkiye’nin çimentosudur. Siyasette, ticaretle, büyük firma sahiplerinin çoğu Karadenizlidir. Biz bu okuyan kesimle iş kesimini bir araya getirip proje üretmeyi başarırız Türkiye’nin sırtını kimse yere getiremez bu kadar uğraşmalarına rağmen.” (K-13)

Farklı özelliklerde bilim insanının bir arada olduğu üniversiteden faydalanmak gerektiğini ifade eden K-23, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi’nin işbirliğine istekli dinamik bir akademik kadrosu olduğuna dikkat çekmiştir.

“Bu kadar bilim insanının olduğu yerden faydalanmak gerekir. Biz onlardan her türlü işbirliğini alıp beraber bir şeyler yapmak istiyoruz ve bu konuda da gerçekten çok yardımcıları kendilerine çok teşekkür ediyoruz. Biz ne zaman gitsek akademisyenlerden olumsuz cevap almadık, bu konuda gerçekten genç dinamik kadrosu var buranın ve böyle istekli bir kadrosu var. İnşallah daha da iyi olacak diyorum. Burası yeni bir üniversite, gidip de 50 senelik ya da büyük bir üniversite, İstanbul Üniversitesi ile kıyaslayamayız burayı. Buranın imkânları, ilin imkânlarına göre çok da iyi performans sergiliyor burası, çok da gelişmiş gelişmeye devam eden bir üniversite, birçok çevre üniversitede bu kadar imkân olduğunu da düşünmüyorum açıkçası gördüğüm kadarı ile.” (K-23)

K-4, sektör temsilcileriyle üniversite arasında daha çok bilgi ve deneyim paylaşım etkinliklerinin yapılması gerektiğini vurgulamıştır.

“Üniversitenin faaliyetlerine ben katılamıyorum. Katılım nasıl, talep ne âlemde bilmiyorum. Ama toplumu bilgilendirme, yönlendirme konusunda illa ki bir her zaman sıfırdan büyüktür, yapılan iyi şeyler varsa. Bizde bunun için bir zaman sıkıntımız var, bu eğitim dönemi içerisinde ben de hem kişisel tecrübelerimizi vs. turizm ile ilgili bilgileri öncelikle öğretim görevlileri ile, üniversite yetkilileri ile arkasından öğrenciler ile çeşitli sempozyum, konferans gibi şeyler ile paylaşmak istiyorum ki onlara da bizim bir katkımız olsun. En azından onların da bilgilerini paylaşalım. Buna benzer biraz topluma mal olmuş kişiler ile öğrencileri-öğretim görevlilerini haşır neşir edecek ve onların bilgi birikimlerini paylaştıracak toplantıların oluşmasında mutlaka fayda var.” (K-4)

2. Tarım ve Turizme Destek Vermesi

Turizm ve tarım sektöründe yapılması gereken araştırma ve geliştirme faaliyetleri olduğuna dikkat çeken K-4, üniversitenin ürün ve hizmet çeşitliliğini arttırma konusunda katkı sağlaması gerektiğine vurgu yapmıştır.

“Konaklama sektörü ile ilgili ciddi yöneticiler ve sorumluluk alabilecek kadro açıkları var bölgede. Turizmin geleceğine yönelik de yapılması gereken işlerden bir tanesi bu. Çeşitlendirme ondan sonra özellikle

tarım sektörü ile iyi ilişkiler içerisinde girerek endemik bitkilerin turizme katkısı konusunun çok fazla işlenmesi gerektiği, yani bunun turizm sektörü haline getirilmesini önemsiyorum. Turizmi çeşitlendirmek ve şekillendirmek açısından kış turizmine yönelik çok ciddi çalışmalar yapılması gerektiği kanaatindeyim. Üniversite burada ön plana çıkmalı. Kış turizmi burada nasıl canlandırılmalı? Sadece pist kayma meselesini konuşmuyorum. Var olan haliyle turizm burada nasıl yapılacak? Yazın insanlar tracking yapıyorlar; kışın nasıl yaptırırsın? İyi planlanması lazım. Onun için çeşitliliğin mutlaka konuşulmasında fayda görüyorum.” (K-4)

Ziraat Odası olarak üniversiteyle fikir alış-verişi yaptıklarını dile getiren K-6, daha fazlasının yapılması gerektiğini belirtmiştir.

“Ziraat Odası olarak zaten birçok konuda işbirliği, fikir alışverişi vs. yapıyoruz. Ama daha çok olması lazım. İlimiz bir tarım ili, burada bir üniversite var. Tarım ile ilgili daha çok vakit ayırması gerektiğini düşünüyorum. (K-6)

Turizm sektörü olarak bir çalıştay gerçekleştirmeyi düşündüklerini belirten K-16, bu konuda üniversite hocalarından destek beklediklerini ifade etmiştir.

“Biz çok güzel bir çalıştay yapmak istiyoruz turizm olarak, ama nereden başlayacağımızı bilmiyoruz. Geçmişteki verileri toparlayıp, şimdiki verileri ve gelecekte olabilecekleri oturup masaya yatırıp uzun uzun çalışmalar yapıp arkasından geleceğimizi görmeyi, planlamayı düşünüyoruz. Ama bunu üniversite ile yapabilir miyiz? Bilemiyorum. Belki turizm otelcilik bölümünde olan hocalarımız, belki onlar da canla başla bekliyorlardır böyle bir şeyi, bilemiyorum. Onlarla görüşmedik henüz. Bakın Ardeşen’de Turizm Fakültesi olmuş, ben turizmciyim haberim yok. Anladınız mı? Arada bir şeyler eksik.” (K-16)

K-18 da, özellikle turizm sektörünün gelişmesi için proje yapılması gerektiğine dikkat çekmiştir.

“Ciddi manada burada turizme yönelik projelerin de yapılması gerekiyor. Hatta turizm potansiyelini nasıl daha fazla yukarıya taşıyabiliriz. Ne kadar daha artı katabiliriz noktasında projelerini biraz daha arttırmamız gerekiyor. Burada tez konusu olabilecek bir sürü çalışma var ve üniversite bu konuda zaten araştırmaya aç bir birim olması gerekiyor. Bu konuda çok daha fazla katkı sağlayacağı yönünde kanaatim var.” (K-18)

Turizm sektörü olarak rehber bulmakta zorlandıklarını belirten K-19, bu konuda üniversitenin katkısını beklediklerini dile getirmiştir.

“Turizm ile ilgili önemli bir konu daha var. Rehber sıkıntımız çok fazla. Rehber olmadığı için bölgeyi insanlara gezdirirken, tanıtırken eksik anlatıp tanıtıyoruz. Çünkü Ayder’de doğmuş büyümüş biri de rehberlik yapabiliyor. Böyle bir eğitimi var mı? Yok. O yüzden turizm

anlamında böyle bir katkı sağlanabilir. Rehberlik eğitimi bölümü mü açılır ne yapılır bilmiyorum, ama var mı onu da bilmiyorum. Ben yok diye biliyorum, duymadım. Dil eğitiminin biraz daha önemsenmesi gerekiyor. Çünkü artık bütün iş başvurularında yabancı dil isteniyor, en az iki dil. Yabancı dili önemsememiz gerekiyor.” (K-19)

3. Toplum Bilgilendirme Çalışmaları Yapması

K-4, üniversitenin toplumu bilinçlendirme çalışmalarına ağırlık vermesi gerektiğine dikkat çekmiştir.

“Hangi sektör olursa olsun, özellikle üniversitenin kendi kabuğundan biraz daha dışarıya çıkararak toplumu yönlendirme, toplumu bilgilendirme, toplumu eğitme ve bilinçlendirme gibi çok çok önemli bir misyon ve görevi olduğunu unutmaması lazım üniversitenin. Televizyona çıkarıp üç tane programla olmaz. Onun için gerekli aktiviteleri yaparak üç kişi katıldı beş kişi katıldı elli beş kişi katıldıya bakmadan mümkün olduğu kadar yönlendirme, bilgilendirme ve insanları bilinçlendirme çalışması yapması lazım.” (K-4)

K-9, üniversite hocalarının akademik çalışma yanında edindikleri deneyimleri halkla paylaşacak ortamlarda bulunmaları gerektiğine vurgu yapmıştır.

“Üniversite halkın içine girmeli, halk ile daha fazla haşır neşir olmalı. İlahiyat Fakültesi var mı Rize’de? Hocaları var mı? Kitap yazıyorlar mı? Bu hocalar her Cuma günleri Rize’nin Camilerine dağılsınlar, madem halka kitap yazıyorlar, halka önce anlatsınlar. İlahiyat için saha, alan. Yazdığı kitapların alıcısı ne kadar var. Akademik çalışma yaptın, halk için yapmadın mı? Halka anlat.” (K-9)

Esnaf ve tüccarın bilinçlendirilmesi gerektiğini vurgulayan K-10, özellikle hizmet sektöründe yer alan insanların eğitilmesinin uygun olacağını belirtmiştir.

“Turizm de önemli Rize için. Esnafımızı, tüccarımızı bu anlamda bilimsel anlamda eğitimden geçirmemiz lazım. Hizmet sektörü çok farklı bir şey, Rize halkını hizmet sektöründe eğitmemiz lazım. Bir eksiklik var, davranışlarımızda da bir eksiklik var. Öğrenci bir mağazaya girdiğinde de rahat olabilmeli. Bunları aşmamız lazım önümüzdeki 5 yıl içerisinde.” (K-10)

K-13, halkın eğitim düzeyinin yükseltilmesi için üniversitenin katkı sağlaması gerektiğini vurgulamıştır.

“Halkın kapasitesi, potansiyeli de belli olduğu için, bu konuda üniversitenin yönlendirici olması lazım. Yani halkı bilgilendirici, halkı çocuk gibi düşün, ne kadar sana tekme de atsa niyeti kötü değildir çocuğunun öyle bakarsın, iyiliği için çalışırsın, üniversitenin de öyle bakması lazım. Halktır bilmez, hele de burası için, çok daha özeli var

burası için.” (K-13)

4. Toplumla Sağlayacağı Katkılarla İlgili Planlama Yapması

Üniversitenin şehrin lokomotifi olduğuna dikkat çeken K-4, üniversitenin halka ve iş sektörlerine sağlayacağı katkılar konusunda bir planlama yapması gerektiğine vurgu yapmıştır.

“Üniversitede yapılması gerekenler diye bir liste hazırlanıp, o hazırlananların tek tek hayata geçirilmesinde fayda var. Üniversite konseyi ile yönetimi de bu işleri mutlaka masaya yatırıp, gündemleri ilk önce belirlemeli. Envanteri çıkmadan hiçbir iş yapılmaz. Üniversite önce bu envanteri çıkartmalı, bu envanterden tek tek çözüm olarak neler üretilebileceğini masaya yatırıp çözüm üretmesi lazım. Bunların bir kısmı kendi sorumluluğunda olabilir, bir kısmı diğer sorumluluklarda olabilir; ama bu işin lokomotifini üniversite üstlenmek zorunda. O lokomotif görevini üniversite unutmamalı. Lokomotif olan bir üniversite; Rize Üniversitesi böyle bir üniversite olmalı.” (K-4)

K-5, üniversitenin projeler yaptığını ancak daha fazlasını yapabileceğini belirtmiştir.

“Üniversitede projeler oluyor, yapıyor. Ama bunları tabii geliştirmeli. Ben aynı zamanda Rize otizm ile mücadele derneği başkanayım. Bizim Güneysu’da bir okulumuz var Üniversite’ye bağlı, bu ve buna benzer mesleki okullar açılması noktasında destek olabilir. İlimizin kalkınması noktasında destek olabilir, yapıyor tabii ama yeterli değil. Bunun sonu yok, ucu açık yani.” (K-5)

Üniversitenin geleceği ön görerek şehir ve üniversite yerleşkesi için planlama yapması gerektiğine dikkat çeken K-10, artan nüfus için şimdiden önlem alınması gerektiğini vurgulamıştır.

“Şehrin daha büyümesi lazım. Artık şehir Çiftkavak ile Gündoğdu arasına sıkışan bir yer oldu. Üniversitemizden bu anlamda da faydalanmamız lazım. Bir 20-50 sene sonra Rize’yi hayal edip, yatırımları nerelere yapmak lazım diye Üniversiteden faydalanmak lazım. Kampüs alanı nerede olmalı bunların planlarının yapılması lazım. Belki 200-250 000 nüfuslu bir şehir olacak. Biz bunları ciddi bir şekilde konuşamazsak, Üniversitemizden bu destekleri alamazsak biz yerimizde sayarız. Rize’nin gelişmesi ile ilgili bir taslak plan yapıp Üniversite ile bilim ne diyorsa o bilimin ışığında siyasilerimiz, Rize’de yaşayan herkes elbirliği ile şehri o 20 yıllara, 50 yıllara taşımak lazım.” (K-10)

5. Üniversitenin Sosyal Sorumluluk Faaliyetlerine Ağırlık Vermesi

K-2, üniversiteye başarılı öğrencilerin gelmesi için öğrencilerin ve akademisyenlerin sosyal sorumluluk kapsamında çalışma yapması ge-

rektiğine dikkat çekmiştir.

“Üniversiteye idealist öğrencilerin gelmesi için, ailelerin kafasında yer edinebilmek için bilimsel çalışmaları ön plana çıkar. Tıpta ilk kez yaptığın ameliyatın haber değeri taşıması. Günümüzde en büyük sorun kanser; kanserle ilgili olarak bilimsel bir çalışma. Onun haricinde öğrencilerin sosyal sorumluluk veya profesörlerin sosyal sorumluluk kapsamında yapmış olduğu bir çalışma. Topluma ulaşabilmenin metodu bu, yol medya. Medya yolunu kullanmadan sen başka türlü topluma gidemiyorsun.” (K-2)

6. Nitelikli Akademisyen Gelmesinin Sağlanması

Rize’de sektörlerin üniversiteden isteği hususlardan birisi de özellikle sağlık alanında Rize’ye nitelikli akademisyenlerin gelmesinin sağlanmasıdır. K-5, Rize’ye nitelikli hocaların gelmesi için alt yapının iyi olması gerektiğini vurgulamıştır.

“Ayrıca kaliteli akademisyenlerin gelmesini istiyoruz. Kullanıyorlar bunu, ben Rize’ye gideyim de kadromu alayım da, buraya geldiği zaman burada kalmalı. Doktorlarda aynı sıkıntıyı yaşıyoruz mesela; mecburiyetten geliyor, bir iki kalıyor, gidiyor. Kalmaları için altyapıyı yapmamız lazım, toplum olarak, birey olarak. Her şey karşılıklı. Burada üniversiteye, akademisyenlere, hocalara, toplum olarak bizlere, sivil toplum örgütlerine, hepimize iş düşüyor, toplum olarak hepimize görev düşüyor.” (K-5)

7. Öğrencilere Uygulama Yapıtırılması

Özellikle sosyal sorunlar alanında hizmet veren kamu kurumlarıyla üniversitenin işbirliği yapmasının önemli olduğunu dile getiren K-8, öğrencilere staj imkânı sağladıklarını ve bundan da fayda gördüklerini ifade etmiştir.

“Sosyal Bilimler alanında öğrenci arkadaşlarımızdan istifade ediyoruz. Onlar da bizden istifade ediyor. Karşılıklı. Ne yapıyor? Bizim etkinliklerimize çok ciddi anlamda destek veriyor. Bu güzel bir çalışma, hem şehri tanıtması hem bizim yaptığımız işin toplumla buluşmasına yardımcı oluyor. Ama aynı zamanda biz de ne yapıyoruz; bu öğrencilere alanda, yani o teorik bilgilerinin alana yansımalarını, tecrübe edinmesini sağlıyoruz. Burası öğrencilerin laboratuvarı, çalışma alanları. Bizim olmazsa olmazlarımızdan bir tanesi, Yüksekokul öğrencileri. Bizim onlara ihtiyacımız var, onların bize ihtiyacı var. Mezun olacak çocuklar bu alana hizmet edecek olduğu için, o tecrübeyi mutlaka yaşamaları lazım buralarda.” (K-8)

SONUÇ VE ÖNERİLER

Rize ilinde yaşayan kamu yöneticilerinin, sivil toplum kuruluşu temsilcilerinin, siyasetçilerin, eğitimcilerin, sanayici ve iş adamlarının Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesiyle ilgili algı ve beklentilerini anlamaya yönelik gerçekleştirilen bu çalışmada üniversitenin çalışmalarının bütüncül ve eleştirel açıdan değerlendirilmesi ihtiyacından yola çıkılmıştır. Nitel yöntemin derinlemesine görüşme tekniğiyle gerçekleştirilen bütün araştırmalar gibi bu çalışmadan da genellenebilir sonuçlar çıkarmak mümkün değildir. Ancak öznel bakış açılarını ve algı kalıplarını anlamaya yönelik yapılan görüşmelerin, üniversitenin mevcut durumu ve çalışmalarının nasıl algılandığı hakkında bir fikir vereceği gerçeği de yadsınmamalıdır. Araştırmanın ana ve alt amaçları doğrultusunda yürütülen saha çalışmasında üniversite-şehir ilişkisi güncel uygulamadaki yansımalarıyla birlikte değerlendirilmiştir.

Nitel yöntemle gerçekleştirilen bu çalışmada elde edilen bulgular doğrultusunda aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

Araştırma kapsamında üniversitenin Rize Şehrine katkısı (46 görüş) konusunda görüş beyan eden katılımcılar; Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nin Rize'ye en çok ekonomik katkı (16 görüş) sağladığını ifade etmişlerdir. Üniversitenin yeni eğitim birimleri açmasıyla birlikte öğrenci sayısının artması yeni iş sahalarının açılmasını ve şehrin ekonomisinin canlanmasını sağlamıştır. Üniversite hem kendi harcamaları, hem de çalışan, öğrenci ve ziyaretçi harcamaları ile Rize İli'ndeki pek çok sektöre katkı sağlamaktadır. Üniversite bağlantılı harcamaların etki ettiği sektörler; barınma, gıda, tarım, turizm, giyim, kırtasiye, sağlık, ulaşım, telekomünikasyon, enerji (elektrik-gaz) gibi hizmetlerden bankacılık ve finansa kadar çok geniş bir yelpazeyi kapsamaktadır. Uygun vd. (2016) tarafından gerçekleştirilen Aksaray Üniversitesi'nin şehre olan ekonomik etkisine yönelik çalışmada, katılımcıların çoğunluğunu tarafından üniversite geliştikçe ve öğrenci sayısı arttıkça esnafın olumlu yönde etkilendiği (%75,1); kentte yeni iş olanaklarının ortaya çıkmaya başladığı (%66,2); halkın sahip olduğu arsa ve binaların değerlendirildiği (%65,3); dışarıdan kentin daha fazla yatırım almaya başladığı (%60,3) belirtilmiştir. Kafkas Üniversitesi'nin Kars İli'ne yaptığı katkının araştırıldığı bir çalışmada katılımcıların %91'i üniversitenin şehre ekonomik katkı sağladığını vurgulamıştır (Torun , Öztürk, & Gelibolu, 2009).

Katılımcılar Rize İli'nde üniversite bulunmasının anlamını ve önemini (21 görüş); şehrin ekonomik açıdan gelişmesi, sosyalleşmesi ve sosyo-kültürel değişime uğraması etkileriyle (10 görüş) izah etmişlerdir.

Üniversitenin şehrin ekonomik gelişimine katkı sağladığını vurgulayan katılımcılar, ikinci sırada üniversitenin şehrin toplumsal ve kültürel yapısını değiştirdiğini belirtmişlerdir. Öğrencilerin ve akademisyenlerin şehre gelmesiyle birlikte pek çok yeni sosyal mekânın açıldığına dikkat çeken katılımcılar, özellikle hizmet sektöründeki anlayışın değiştiğini ifade etmişlerdir. Bir şehirde üniversitenin varlığı, kültür ve sanat hayatına ve şehir kültürüne olumlu katkıda bulunacağı gibi, eğlence mekânları, alışveriş merkezleri gibi ticari girişimlerin yatırım kararlarına da olumlu katkı sağlamaktadır. Ayrıca, üniversitenin sunduğu entelektüel ve kültürel etkinlikler şehir ile üniversite arasında organik bir bağın oluşmasına yardımcı faktörlerdir (Taşçı, Gökalp, Genç-Kumtepe, Kumtepe, & Toprak, 2011).

Araştırma kapsamında farklı konularda görüşlerine başvurulmuş katılımcıların üniversiteden her konuda en yüksek beklentisinin yerel sorunlara katkı sağlama konusu olduğu anlaşılmıştır. Üniversiteden neler bekledikleriyle ilgili görüşlerini ifade eden katılımcılar (37 görüş) Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nin yerele özgü daha çok projeler üretmesi ve katkı sağlaması gerektiği (12 görüş) konusuna dikkat çekmişlerdir. Üniversitenin çalışmalarını değerlendirmesi istenen katılımcılar (29 görüş) Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nin halka yönelik daha çok çalışma ve faaliyet yapması (12 görüş) gerektiği görüşünü vurgulamışlardır.

Katılımcıların çoğunluğu üniversitenin eğitim-araştırma hastanesi hizmetiyle tanındığını vurgulamıştır. Şehirde yaşayanlar sağlık hizmeti almak için çoğunlukla eğitim-araştırma hastanesini kullanmakta ve üniversiteyle halkın sıcak teması daha çok bu ilişki üzerinden yürümektedir. Ege Üniversitesi'yle ilgili bir araştırmada da ankete katılanların %99'u üniversite denilince akla ilk olarak eğitim-araştırma hastanesi geldiğini belirtmiştir (Bayraktar, 2012). Sivas İli'nde yapılan benzer bir araştırmada; üniversitenin imajına en çok katkıyı eğitim-araştırma hastanesinin yapacağını belirten katılımcılar, üniversitelerin diğer bölümlerinde kazanılan başarıların halk tarafından çok fazla dikkate alınmadığını vurgulamışlardır (Şahbudak & Öztürk, 2017).

Katılımcılar, üniversitenin şehir için çok değerli olduğunu ancak üniversitenin şehirle yeterince bütünleşemediğini belirtmişlerdir. Akademisyenlerle ilgili görüşlerini dile getirirken de benzer bir soruna işaret eden katılımcılar, akademisyenlerin halkın içinde olmadığını, şehre yeterince katkı sunmadıklarını, üniversiteye ve şehre uyum sağlamada zorlandıklarını (18 görüş) vurgulamışlardır. Bazı katılımcılar akademisyenler açısından şehrin sosyo-kültürel imkânlarının kısıtlı olduğunu (6

görüş) ifade etmiştir. Bu görüşlere bakıldığında halkın akademisyenlerden beklentisinin yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Katılımcıların bir kısmı akademisyenlerin kendini daha çok ifade etmesi, şehir için daha çok araştırma yapması ve yerel dinamiklerle işbirliğine girmesi gerektiğini belirtmiştir. Akademisyenlerin görev kapsamında hem öğretim hem de bilimsel araştırma etkinliklerinin bulunması, kendi çalışmalarına yoğunlaşmasına neden olmakta ve yerel düzeyde katkı sunmalarını güçleştirmektedir. Akademisyenlerin yaşam kaliteleri üzerine yapılan bir araştırmada; akademisyenlerin görev tanımlarının belirsizliği nedeniyle eğitimci ve araştırmacı rolü arasında çatışması yaşadığı, mesleki yeterliliklerle ilgili sorunları olduğu, yetersiz çalışma koşulları, adaletsiz ders yükü ve dağılımı, gelir düşüklüğü, mesleki doyumun yetersizliği, kadro tıkanıklıkları, akademik etkinliklere verilen desteğin azlığı, öğrencilerin talepleri ve meslektaşlarla ilişkiler ile rekabet ortamı gibi sorunlarının bulunduğu vurgulanmıştır (Topçu, Saraçlı, Dursun, & Gazeloğlu, 2012).

Üniversitenin çalışmalarını değerlendiren katılımcılar (29 görüş), üniversitenin yerel topluma yönelik büyük projelere öncülük yapması, bilimsel çalışmaları uygulamaya aktarması, üreten ve sorgulayan bir üniversite olması, sosyal sorunlarla ilgili çalışmalar yapması, yeniliklere açık olması ve sektör çalışmalarına değer vermesi gerektiği üzerinde durmuşlardır. Halk şehrin gelişimine ve kalkınmasına yönelik yapılan yatırımlarda üniversitenin öncülük etmesini, yer almasını ve bu çalışmaları bilimsel açıdan desteklemesini istemektedir. Üniversiteden piyasanın talepleri doğrultusunda bilim, sanayi, tarım, turizm ve teknoloji alanında projeler üretmesi beklenmektedir. Üniversitelerin, küçük ölçekli şehirlerdeki önemli etkilerinden birisinin kentsel kalkınmada oluşturduğu olağanüstü değişim olduğu bilinmektedir. Büyük ve genç bir nüfus kitlesi, bulunduğu şehrin tüm tüketim kalıplarını değiştirmekte ve şehirde hizmet sektöründe önemli bir artış meydana getirmektedir. Şehrin kısa zamanda artan nüfusunun oluşturduğu konut talebi, kentsel alanların büyümesini de hızlandırmaktadır. Böylece, üniversite kurulan küçük ve orta büyüklükteki şehirler hızlı bir büyüme sürecine girmektedir (Arap, 2014). Üniversitelerin şehre faydalarının yanında şehirdeki halka karşı da bazı sorumlulukları bulunmaktadır. Bu sorumluluklara örnek olarak şunlar sıralanabilir (Gültekin, Çelik, & Nas, 2008):

- a) Eğitim-öğretim hizmeti sunması,
- b) Bünyesinde bulunan kütüphane, spor tesisler ve sosyal hizmetler gibi hizmetleri bölge insanlarına da sunması,
- c) Bölge sanayisi için araştırma ve inceleme ve danışmanlık hizmet-

leri yapması,

d) Akademik personelin üniversite dışı sivil işlerde aktif olmalarıdır.

Üniversite öğrencileriyle ilgili düşünceleri sorulan katılımcılar (29 görüş); şehrin ve üniversitenin koşullarının öğrenciler için yetersiz olduğu, öğrencilerin ahlaki açıdan toplumu etkilediği, öğrencilerin ekonomik güçlükler yaşadığı, öğrencilerin toplumu tanınması ve kaynaşması gerektiği, üniversitede bölge öğrencilerinin az olduğu, vakıf bursunun öğrencileri teşvik ettiği, öğrencilerin aşırı teoriyle yetiştirildiği, farklı kültürlerden gelen öğrencilerin zenginlik kattığı, Rize halkının öğrencileri koruduğu, öğrencinin serbest zamanlarını etkin değerlendirmede olduğu gibi görüşler paylaşılmıştır. Halkın geneli öğrencilerin şehre sosyo-ekonomik canlılık kattığını görüşünde birleşmektedir. Ancak bazı katılımcılar kültürel açıdan farklı geleneklere sahip öğrencilerin şehrin sosyal dokusunu etkilediği yönünde görüş belirtmişlerdir. Üniversite öğrencileri sahip oldukları kültürün özelliklerini öğrenim gördükleri sosyal çevreye yansıtmakta ve ailelerinden ayrı olmaları nedeniyle özgür davranabilmektedirler. Bunun sonucunda yerel halk ile öğrenciler arasında zaman zaman anlaşmazlıklar ortaya çıkabilmektedir (Kaşlı & Serel, 2008). Şehirler, üniversite öğrencilerinin artmasıyla birlikte değişmekte, şehirde öğrencilere özgü sosyal veya fiziki yaşam alanları oluşmaya başlamaktadır. Bu alanların oluşmasında ihtiyaçların yanı sıra kuşkusuz öğrenciler ile şehrin yerli insanları arasındaki farklılıkların da önemli bir etkisi olmaktadır. Bu durum şehirde öğrencilerin ikametlerinden, sosyal eğlence biçimlerine, alışveriş alışkanlıklarından boş zaman etkinliklerine kadar pek çok alanda farklılıkların oluşmasına neden olmaktadır. Sosyal açıdan özellikle kapalı, küçük ve geleneksel yapının ağır bastığı şehirlerde, öğrencilerin hayat biçimleri ve sosyal ilişkileri yörede yaşayanlarca olumsuz değerlendirilmekte, toplumsal dokuyu tehdit eden bir risk unsuru olarak görülmektedir (Sağır & Dikici, 2011).

Yirmi yıl sonra üniversiteyi ve şehrin nasıl olması gerektiğinin sorulduğu katılımcılar (15 görüş); gelecekte yerel sorunlarla daha çok ilgilenen, ülkeye değer katacak ürünlere yönelik, mezunları istihdam edilen, işbirliğini önemseyen, Gürcistan, Orta Asya ve Kafkaslara yönelik çalışmalar yapan ve bakış açısı farklı bir üst yönetime sahip olan bir üniversite görmek istediklerini ifade etmişlerdir. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nin Cumhurbaşkanı'nın adını taşıdığını belirten katılımcılar üniversiteyi şehrin lokomotifleri olarak görmektedirler. 1960'lı yıllardan bu yana birçok Avrupa ülkesinde yükseköğretim kurumları bölgesel kalkınma aracı olarak görülmüş ve gelişmemiş bölgelerde

yaygınlaştırılmıştır. Dolayısıyla üniversitelerin buldukları az gelişmiş bölgelere katkı sağlaması beklenen alanlar şunlardır (Gültekin, Çelik, & Nas, 2008):

a) Bölgesel gelir ve işgücü hareketliliğinde iyileşme sağlanması gibi ekonomik beklentiler,

b) Konut, sağlık olanakları, iletişim ve taşımacılıkta iyileşme gibi sosyal ve fiziksel altyapı beklentileri,

c) Kültürel etkinliklerin artması, yaşam kalitesinin iyileşmesi gibi sosyal ve kültürel beklentiler,

d) Eğitime katılma oranında artış, doğum-ölüm oranında değişme, göçün azalması gibi eğitimsel ve demografik beklentiler olarak sıralanabilir.

Şehirdeki sektörlerin üniversiteden beklentileriyle ilgili görüşlerini dile getiren katılımcılar üniversitenin sanayi ile işbirliği yapması, tarım ve turizme destek vermesi, toplumu bilgilendirme çalışmaları yapması, topluma sağlayacağı katkıyla ilgili planlama yapması, sosyal sorumluluk faaliyetlerine ağırlık vermesi, nitelikli akademisyenin gelmesini sağlaması ve öğrencilere uygulama yaptırmaları gibi konularda daha aktif olmasını istemektedirler. Üniversite-sanayi işbirliği; bilimsel, teknolojik ve ekonomik yönden ilerleme sağlamak amacıyla üniversitelerin mevcut imkânları ile sanayinin mevcut imkânlarının birleştirilmesiyle yapılan sistemli çalışmalar bütünüdür. Üniversitelerdeki mevcut bilgi potansiyeli, nitelikli, yetişmiş beyin gücü ile sanayinin tecrübeleri ve finansal gücünün bir sistem dâhilinde birleştirilerek yapılan bilimsel, teknolojik ve ekonomik faaliyetler bütünüdür. Yücel ve Atlı (2014) tarafından toplam 319 öğretim elemanı üzerine gerçekleştirilen araştırmada; üniversitelerde görev yapan öğretim elemanlarının çok yüksek bir oranı (%77,1) üniversite-sanayi işbirliği kapsamında hiçbir görevde yer almadıklarını belirtmişlerdir. Bu kapsamda en fazla faaliyet %3,4 ile üniversite- sanayi geliştirme merkezlerinde, %3,4 ile teknoparklarda görev aldığını ifade etmişlerdir. Sanayi ile üniversite arasındaki ilişkinin zayıf olmasının en önemli sebebi üniversitelerin akademik dil, sanayinin ise pratik dil konuşuyor olmasıdır (Yalçıntaş, 2014).

Katılımcılar üniversitenin mevcut durumunu değerlendirirken ve üniversiteden beklentilerini dile getirirken üniversite-şehir ilişkisiyle ilgili pek çok öneri sunmuşlardır. Araştırma kapsamında görüşlerini aktaran katılımcılar tarafından sorun, yetersizlik ya da aksaklık olarak ifade edilen hususlar aslında üniversitenin gelişim ve değişim konusunda

gerçekleştireceği yapısal düzenlemelere işaret etmektedir. Bu çerçevede araştırma konusuyla ilgili literatür bilgisinden ve saha araştırmasından elde edilen sonuçlara göre aşağıdaki önerilere yer verilmiştir:

Üniversitenin çalışmalarından geniş halk kitlelerinin haberdar olabilmesi için halkla ilişkiler ve tanıtım faaliyetlerine ağırlık vermesi,

Akademisyenlerin nitelikli bilimsel çalışmalar yapmanın yanında halka yönelik bilimsel, sosyal, kültürel etkinlikler düzenlemesi,

Üniversitenin şehirdeki farklı iş sektörleriyle işbirliği ve ortak çalışmalar gerçekleştirmesi,

Öğrencilerle şehir halkını kaynaştıracak kültürel, sportif ve sosyal etkinliklere ağırlık verilmesi,

Üniversite yerleşkesinde ve çevresinde öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılayabileceği ve sorunlarına çözüm bulabileceği olanakların artırılması,

Şehir içi ulaşım sisteminin öğrenci yoğunluğu gözetilerek yeniden düzenlenmesi ve ulaşım vasıtalarının niteliğinin artırılması,

Şehrin planlanmasında yerel yönetimle üniversitenin sürekli bilgi ve tecrübe paylaşımı içinde olması,

Tercih edilen bir üniversite olabilmesi için başarılı öğrencilerin yönelmediği fakülte ve bölümlerin açılmasının sağlanması,

Üniversitenin yerel tarım, turizm ve denizcilik sektörüyle ilgili kurumlarla eşgüdüm içinde çalışması ve ortak projeler üretmesi,

Üniversitenin şehrin sosyal sorunlarıyla ilgili araştırma yapması ve yerel dinamiklerle işbirliği içinde insani kalkınma için sosyal sorumluluk projeleri gerçekleştirmesi,

Üniversitenin bulunduğu bölgede komşu ülkelerle işbirliğini artırıcı uluslararası çalışmalar ve projeler yapması,

Üniversitenin sağlık hizmetlerinin ön planda olması nedeniyle bölge halkının ihtiyaçlarını karşılama yanında, komşu ülkelerle de yapılacak sağlık turizmi işbirliği protokolleriyle mevcut hastanelerin donanım ve kapasitelerinin artırılması,

Üniversitenin çevre sorunları ve kentleşmeyle ilgili bilimsel araştırmalar yapması ve yerel düzeyde yapılan planlamalara müdahalede bulunması.

KAYNAKLAR

- Altınsoy, S. (2011). Yeni Devlet Üniversitelerinin Gelişimi: Sorunlar ve Politika Önerileri. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 1(2), 98-104.
- Arap, S. K. (2014). Üniversite-Kent Etkileşiminden Beklentiler. *Toplum ve Demokrasi*, 8(17-18), 105-119.
- Arkonacı, S. (2016). *İnsan İnsanı İçinde: Ana Akım ve Eleştirel Sosyal Psikoloji*. İstanbul: Hiperlink.
- Arslan, F. (2016). Üniversite Öğrencilerinin Şehirle Kurduğu Ekonomik ve Sosyal İlişkilerden Memnuniyet Analizi: Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Örneği. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 5(4), 1103-1120.
- Avcılar, M. Y., Açar, M. F., & Yenilmez, G. (2017). Marka Şehir Oluşturmada Şehirde Yaşayan Akademik Personel Ve Üniversite Öğrencilerinin Şehirden Algıladıkları Memnuniyet Düzeylerinin Ölçümü: Osmaniye İlinde Bir Araştırma. *Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 1(1), 80-103.
- Bayraktar, N. (2012). Kent Kültürüne İlişkin Kamuoyu Oluşturulmasında Üniversitelerin Rolü. *Atatürk Üniversitesi İletişim Dergisi*(3), 1-15.
- Berg, B. L., & Lune, H. (2015). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Konya: Eğitim Yayınevi.
- Can, M. C., & Kazancı Başaran, Z. (2014). Kent Markası Ve İmajının Belirlenmesi: Rize Örneği. *Marmara Üniversitesi Öneri Dergisi*, 11(42), 27-42.
- Creswell, J. W. (2013). *Nitel Araştırma Yöntemleri*. (M. Bütün, & S. B. Demir, Çev.) Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Creswell, J. W., & Plano-Clark, V. L. (2015). *Karma Yöntem Araştırmaları: Tasarımı ve Yürütülmesi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Erdil, E., Pamukçu, T., Akçomak, S., & Erden, Y. (2013). Değişen Üniversite Sanayi İşbirliğinde Üniversite Örgütlenmesi. *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 68(2), 95-127.
- Ergun, C. (2014). Üniversite ve Kent İlişkisi Üzerine Görüşler: Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Örneği. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*(31), 216-237.
- Gültekin, N., Çelik, A., & Nas, Z. (2008). Üniversitelerin Kurdukları Kent'e Katkıları. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(24), 264-269.
- Gümüş, N., & Ekiz, N. (2017). Üniversite Öğrencilerinin Tüketim Harcamalarının Şehir Ekonomisine Katkısının Belirlenmesi: Kastamonu İlinde Bir Araştırma. *Kastamonu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 17(3), 99-116.
- Günay, D. (2010). Yirmi Birinci Yüzyılda Üniversite. C. C. Aktan içinde, *Değişim Çağında Yükseköğretim*. İstanbul: Yaşar Üniversitesi Yayınları.
- Kaşlı, M., & Serel, A. (2008). Üniversite Öğrenci Harcamalarının Analizi ve Bölge Ekonomilerine Katkılarını Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma. *Yönetim ve Ekonomi*, 15(2), 99-113.
- Kuş, E. (2012). *Nitel Nitel Araştırma Teknikleri*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Kümbetoğlu, B. (2005). *Sosyolojide ve Antropolojide Niteliksel Yöntem ve Araştırma*. İstanbul: Bağlam Yayıncılık.
- Manning, K. (1997). Authenticity in Constructivist Inquiry: Methodological Considerations Without Prescription. *Qualitative Inquiry*, 3(1), 93-115.
- Merriam, S. B. (2013). *Nitel Araştırma: Desen ve Uygulama İçin Bir Rehber*. Ankara: Nobel

Akademik Yayıncılık.

- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative Data Analysis: An Expanded Sourcebook*. California: Sage Publications.
- Özdemir, Ş., & Karaca, Y. (2009). Kent Markası ve Marka İmajının Ölçümü: Afyonkarahisar Kenti İmajı Üzerine Bir Araştırma. *Afyon Kocatepe Üniversitesi, 11(2)*, 113-134.
- Patton, M. Q. (2014). *Nitel Araştırma ve Değerlendirme Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Sağır, A., & Dikici, E. (2011). Yeni Göçmenlik Mekânları Olarak Yeni Kurulan Üniversiteler: Ordu Üniversitesi Örneğinde Öğrencilerinin Bütünleşme Sorunları. *ODÜ Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi, 2(3)*, 217-251.
- Sağır, A., & İnci, Ü. H. (2013). Karabük'te Üniversite Algısı: Karabük Üniversitesi Örneği. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi, 2(2)*, 49-81.
- Şahbudak, E., & Öztürk, M. (2017). Üniversite-Kent Etkileşimi Bağlamında Sivas'ta Cumhuriyet Üniversitesi Algısı. *CÜ Sosyal Bilimler Dergisi, 41(1)*, 45-62.
- Taşçı, D., Gökalp, E., Genç-Kumtepe, E., Kumtepe, A. T., & Toprak, E. (2011). Kentin Üniversite Algısı: Anadolu Üniversitesi ve Eskişehir Örneği. *Amme İdaresi Dergisi, 44(2)*, 131-146.
- Topçu, B., Saraçlı, S., Dursun, P., & Gazeloğlu, C. (2012). Akademisyenlerin Yaşam Kaliteleri Üzerine Bir Çalışma: Afyon Kocatepe Üniversitesi Örneği. *Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi, 2(1)*, 15-19.
- Torun, İ., Öztürk, S., & Gelibolu, L. (2009). Yöre Halkının Üniversiteye Bakışı ve Beklentileri: Kars Kafkas Üniversitesi Örneği. *Sosyal Bilimler Dergisi(21)*, 169-189.
- Uygun Mutlu, Mete, S., Kara, F. Z., & Bağcı, H. (2016). Üniversitenin Kente Olan Ekonomik, Sosyo-Kültürel ve Çevresel Etkilerine Yönelik Yerel Halk Algısı. *Aksaray Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 8(4)*, 66-85.
- Yalçıntaş, M. (2014). Üniversite-Sanayi-Devlet İşbirliğinin Ülke Ekonomilerine Etkileri: Teknopark İstanbul Örneği. *Finansal Araştırmalar ve Çalışmalar Dergisi, 5(10)*, 83-106.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri (6. Baskı)*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yücel, N., & Atlı, Y. (2014). Üniversite Eğitiminde Üniversite-Sanayi İşbirliğinin Önemi: Fırat Üniversitesi Öğretim Elemanları Üzerine Bir Alan Araştırması. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 19(3)*, 153-168.

BEŞİNCİ BÖLÜM

RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİLERİNİN VE AKADEMİSYENLERİNİN RİZE ŞEHRİNE YÖNELİK ALGILARI VE BEKLENTİLERİ

Yrd. Doç. Dr. Asiye ŞENGÜL AVŞAR

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü,
asiye.sengul@erdogan.edu.tr

Yrd. Doç. Dr. Gökhan KAHVECİ

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü,
gokhan.kahveci@erdogan.edu.tr

GİRİŞ

Araştırmanın genel amacı; Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nde eğitim gören ön lisans, lisans ve lisansüstü öğrencilerin ve Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nde görev yapan akademisyenlerin Rize şehrine yönelik algıları ve beklentilerinin belirlenmesidir. Belirlenen genel amaç aşağıdaki araştırma sorularına yanıt aranmıştır:

Öğrencilerin Rize'ye yönelik algıları;

1. Cinsiyete,
2. Yaşa,
3. Geldikleri bölgeye,
4. Ailenin ikamet ettiği yere,
5. İkamet ettikleri yere,
6. Rizeli olup olmama durumuna,
7. Ailenin aylık gelirine,
8. Kaldıkları yere,
9. Program türüne,

10. Sınıf düzeyine,
11. Yatay geçiş yapma durumuna,
12. Dikey geçiş yapma durumuna göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık göstermekte midir?

Akademisyenlerin Rize'ye yönelik algıları;

13. Cinsiyete,
14. Yaşa,
15. Unvana,
16. Görev yılına,
17. Yerleşim birimine,
18. İdari görevi olup olmama durumuna,
19. Rizeli olup olmama durumuna göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık göstermekte midir?

I. YÖNTEM

Bu bölümde; araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama araçları ve verilerin analizi ile ilgili bilgiler yer almaktadır.

A. Araştırmanın Modeli

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nde eğitim gören ön lisans, lisans ve lisansüstü öğrencilerin ve Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nde görev yapan akademisyenlerin Rize şehrine yönelik algıları ve beklentilerinin belirlenmesinin amaçlandığı bu araştırma tarama modelindedir. Tarama modeli araştırmalar geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır. Bu araştırmalarda araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılmaktadır (Karasar, 2009).

B. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nde eğitim gören ön lisans, lisans ve lisansüstü öğrencileri ve akademisyenleri oluşturmaktadır. Araştırmanın katılımcıları gönüllülük esasına dayalı olarak araştırmaya katılmışlardır. İlk olarak 500 öğrenciden elde edilen verilerle RİAÖ geliştirilmiştir. Daha sonra geliştirilen ölçek 1523 öğrenciye ve 204 akademisyene uygulanmıştır. Katılımcılara ilişkin detaylı bilgiler bulgulara verilmiştir.

C. Veri Toplama Araçları

Araştırma verilerinin toplanmasında araştırmacılar tarafından geliştirilen psikometrik özellikleri araştırılan RİAÖ ve demografik

özelliklerin belirlenmesi amacıyla geliştirilen demografik bilgi formu kullanılmıştır.

D. Verilerin Analizi

Araştırmadan elde edilen verilerin analizinde araştırma sorularının çözümüne uygun olan istatistiksel teknikler kullanılmıştır. Öncelikle ölçek geliştirme çalışması yapılmıştır. Bunun için açımlayıcı faktör analiziyle geliştirilen ölçeğin faktör yapısı belirlenmiştir.

Ölçeğin faktör yapısı belirlendikten sonra araştırmanın bağımsız değişkenlerine göre (demografik bilgi formunda yer alan) bağımsız örneklem için t testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile veriler çözümlenmiştir.

II. BULGULAR

A. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Öğrencilerinin Şehir Algıları ve Beklentileri (Ölçek Geliştirme Çalışması)

RTEÜ öğrencilerinin ve akademik personelinin şehir algılarının ve beklentilerinin belirlenmesi amacıyla araştırmacılar tarafından “Rize’ye İlişkin Algı Ölçeği” geliştirilmiştir. Ölçek geliştirilirken ilgili literatür taranmıştır. Yapılan literatür taramasında Düvenci (2009) tarafından İstanbul’a yönelik şehir algılarını belirlemek amacıyla geliştirilen ölçme aracının maddeleri baz alınarak ve Rize’ye uyarlanarak araştırmacılar tarafından yeni bir ölçek geliştirilmiştir.

Yapılan araştırmada ölçek geliştirilirken ölçek geliştirme ilkelerine uyulmuştur. Bunun için ilk olarak ölçek maddeleri yazılmıştır. Yazılan maddeler alan uzmanları ve dil uzmanları tarafından incelenmiştir. Dil ve anlatım yönünden maddelerin anlaşılabilirliği sağlandıktan sonra “tamamen katılıyorum”, “katılıyorum”, “kararsızım”, “katılmıyorum”, “hiç katılmıyorum” tepki seçeneklerinden oluşan beşli Likert tipi bir ölçek geliştirilmiştir. Daha sonra ölçeğin yanıtlanma şekline ait açıklamaların ve yapılacak araştırmanın amacının açıklandığı yönerge ile ön deneme uygulamasına gidilmiştir.

Ön deneme uygulaması Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesinin çeşitli fakültelerinde 2015-2016 yılları arasında eğitimlerine devam eden 500 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Tablo 1’de ön deneme uygulamasına katılan öğrencilere ait bilgiler yer almaktadır.

Tablo 1. Ön Uygulama Grubunun Özellikleri

Değişkenler	N	%	
Cinsiyet	Kadın	255	51.0
	Erkek	238	47.6
	Kayıp Veri	7	1.4
	Sosyal Bilimler Enstitüsü	9	1.8
	Adalet Meslek Yüksek Okulu	20	4.0
	Ardeşen Meslek Yüksek Okulu	60	12.0
	Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu	10	2.0
	Turgut Kıran Denizcilik Yüksek Okulu	36	7.2
	Diş Hekimliği Fakültesi	30	6.0
	Fındıklı Meslek Yüksek Okulu	50	10.0
	Güneysu Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Yüksek Okulu	23	4.6
Fakülte, Enstitü	Güzel Sanatlar Tasarım ve Mimarlık Fakültesi	12	2.4
	İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	13	2.6
	Mühendislik Fakültesi	36	7.2
	Pazar Meslek Yüksek Okulu	15	3.0
	Sağlık Yüksek Okulu ve Sağlık Hizmetleri Meslek	75	15.0
	Su Ürünleri Fakültesi	16	3.2
	Tıp Fakültesi	50	10.0
	Yabancı Diller Yüksek Okulu	15	3.0
	Ziraat ve Doğa Bilimleri Fakültesi	30	6.0
	Kayıp Veri	9	1.8

Tablo 1 incelendiğinde ölçek geliştirme çalışması için araştırmaya katılan öğrencilerin %51'i kadın, %47.6'sı erkektir. Katılımcıların %1.4'ü cinsiyetlerini belirtmemiştir. Katılımcıların cinsiyete göre dağılımlarının eşit olduğu görülmektedir. Ölçek geliştirme çalışması için araştırmaya en fazla Sağlık Yüksek Okulu ve Sağlık Hizmetleri Meslek okulundan (%15.0), en az Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu (%2.0) öğrenciler katılmışlardır.

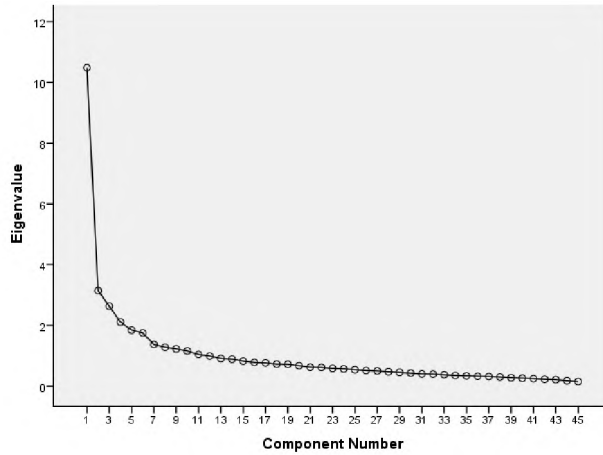
Ön deneme grubundan elde edilen verilerle Rize'ye İlişkin Algı Ölçeği'nin faktör yapısının ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Belirlenen bu amaç doğrultusunda açımlayıcı faktör analizi yapılmıştır.

Açımlayıcı faktör analizi uygulamasından önce, veri setinin yapısının bu analiz için uygun olup olmadığı araştırılmıştır. Örneklem büyüklüğünün faktörleştirmeye uygunluğunu test etmek amacıyla Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) testi sonuçları incelenmiştir. Analiz sonucunda KMO

değerinin 0.88 olduğu belirlenmiştir. Bu değer 0.80'den büyük olması, yapılan bu araştırmada örneklem büyüklüğünün yeterli olduğuna kanıt olarak sunulabilir (Tavşancıl, 2005). Bu bulgu doğrultusunda, örneklem büyüklüğünün faktör analizi yapmak için uygun olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca Bartlett küresellik testi sonuçları incelendiğinde, elde edilen ki-kare değerinin istatistiksel açıdan manidar olduğu görülmüştür ($\chi^2(990)=9720.671$; $p<.01$). Bu doğrultuda, verilerin çok değişkenli normal dağılım özelliği gösterdiği söylenebilir. Elde edilen bu sonuçlar veri setinin açımlayıcı faktör analizine uygun olduğunu göstermektedir.

Rize'ye İlişkin Algı Ölçeğinin faktör yapısını ortaya çıkarmak amacıyla faktörleştirme yöntemi olarak temel bileşenler analizi; döndürme yöntemi olarak da dik döndürme yöntemlerinden maksimum değişkenlik (varimax) seçilmiştir. Yapılan analiz sonucunda, analize temel olarak alınan 45 madde için öz değeri 1'in üzerinde olan 11 bileşen olduğu görülmüştür. Bu bileşenlerin açıkladıkları toplam varyans %63.08'dir. Ayrıca maddelerin faktör yük değerleri incelendiğinde bu değerlerin 0.42 ile 0.76 arasında değiştiği görülmektedir. Şekil 1'de yamaç birikinti (scree plot) grafiği verilmiştir.

Şekil 1.Yamaç Birikinti Grafiği

Şekil 1 incelendiğinde baskın bir faktörün olduğu görülmektedir. Bununla birlikte eğrinin düzleştiği nokta dikkate alındığında ve faktörlerin toplam varyansa yaptıkları katkı incelendiğinde faktör sayısının altıya sabitlenmesine karar verilmiştir.

Faktör sayısı altıya sabitlendiğinde açıklanan varyansın %48.82 olduğu görülmüştür. Ayrıca 4, 14 ve 15 numaralı maddelerin faktör yük

değerleri 0.30'un altında çıkmıştır. Bunun üzerine bu üç madde atılarak faktör analizi tekrarlanmıştır. Bu durumda açıklanan varyans %50.96 olarak hesaplanmıştır. Faktörlerin varyansa katkıları Tablo 2'de ve maddelerin faktörlere dağılımı Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 2. Faktörlerin Varyansa Katkısı

Faktör	Başlangıç özdeğerler			Toplam faktör yükleri (döndürülmüş)		
	Toplam	Açıklanan varyans %	Birikimli %	Toplam	Açıklanan varyans %	Birikimli %
1	10.16	24.18	24.18	5.72	13.61	13.61
2	3.05	7.26	31.44	4.58	10.92	24.53
3	2.62	6.24	37.69	4.12	9.82	34.35
4	2.04	4.85	42.53	2.54	6.05	40.40
5	1.82	4.34	46.87	2.41	5.73	46.13
6	1.72	4.10	50.96	2.03	4.84	50.96

Tablo 3. Maddelerin Faktörlere Dağılımı ve Faktör Yük Değerleri

	1	2	3	4	5	6
m18	.690					
m26	.683					
m19	.676					
m29	.656					
m25	.647					
m28	.615					
m27	.598					
m16	.557					
m17	.556					
m20	.537					
m24	.498					
m35		.759				
m37		.755				
m38		.723				
m34		.646				
m32		.635				
m36		.595				
m39		.488				
m31		.381				

m30	.373		
m33	.348		
m43	.763		
m41	.747		
m40	.741		
m42	.689		
m44	.622		
m45	.576		
m1	.511		
m2	.382		
m3	.375		
m10	.785		
m11	.728		
m12	.710		
m13	.481		
m5	.466		
m9	.449		
m22	.801		
m23	.769		
m21	.751		
m6			.778
m7			.772
m8			.512

Yapılan faktör analizi sonucunda maddelerin oluşturdukları faktörlere; birinci faktör için “şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği”, ikinci faktöre “şehir sakinleri”, üçüncü faktöre “kentsel yapı”, dördüncü faktöre “kentsel sorunlar”, beşinci faktöre “hayat pahalılığı” ve altıncı faktöre “toplu taşıma” isimleri verilmiştir. İlgili maddeler ve faktöre Tablo 4’de yer almaktadır.

Tablo 4. Rize’ye İlişkin Algı Ölçeği

Şehirde Sunulan Hizmetlerin Yeterliliği ve Halkın Yenilikçiliği	
16	Yeni teknoloji konusunda Rize halkı yeterli bilgiye sahiptir.
17	Rize halkı yeniliklere açıktır.
18	Rize’deki profesyonel iş sektörü yenilikçi bir yapıya sahiptir.
19	Rize’deki profesyonel iş sektörü yeterli eğitim seviyesine sahiptir.
20	Rize’de yeterli sayıda alışveriş mekanı vardır.
24	Rize’de sağlık hizmetleri yeterli seviyededir.

- 25 Rize’de sosyal hizmetler yeterli seviyededir.
 26 Rize’de kamu hizmetleri yeterli seviyededir.
 27 Rize’de kişisel gelişime katkıda bulunacak yeterli sayıda eğitim merkezi bulunmaktadır.
 28 Rize’de üniversitede eğitim kalitesi yeterli seviyededir.
 29 Rize’de eğitim kalitesi yeterli seviyededir.

Şehir Sakinleri

- 30 Rize halkının Rize’den ulusal gelişim açısından olumlu beklentileri vardır.
 31 Rize halkının Rize’den uluslar arası gelişim açısından olumlu beklentileri vardır.
 32 Rize insanı saygılıdır.
 33 Rize insanı kabadır.*
 34 Rize insanı eğlencelidir.
 35 Rize insanı duyarlıdır.
 36 Rize insanı eğitilmiştir.
 37 Rize insanı cana yakındır.
 38 Rize insanı misafirperverdir.
 39 Rize insanı bencildir.*

Kentsel Yapı

- 1 Rize’de dinlenmek için mekanlar vardır.
 2 Rize’de konaklamak için yeterli sayıda kalacak otel vardır.
 3 Rize’de yaşam standartlarına uygun yeterli sayıda konut vardır.
 40 Rize’de yaşamaktan memnunum.
 41 Rize ilgi çekici bir şehirdir.
 42 Rize’de yaşamak karşılaşılan zorluklara değmektedir.
 43 Rize’de yaşadığım için kendimi ayrıcalıklı hissediyorum.
 44 Rize kendisini diğer şehirlerden ayıran karakteristik özelliklere sahip bir şehirdir.
 45 Rize olumlu imaja sahip bir şehirdir.

Kentsel Sorunlar

- 5 Rize’de trafik sorunu vardır.*
 9 Rize’de araçların park etmesi için yeterli sayıda park alanı yoktur.*
 10 Rize’de gürültü kirliliği vardır.*
 11 Rize’de görüntü kirliliği vardır.*
 12 Rize’de hava kirliliği vardır.*
 13 İşsizlik Rize için önemli bir sorundur.*

Hayat Pahalılığı

- 21 Rize’de gıda fiyatları yüksektir.*
 22 Rize’de giyim fiyatları yüksektir.*
 23 Rize’de konut/kira fiyatları yüksektir.*
-

Toplu Taşıma

- 6 Rize’de toplu taşıma maddi açıdan uygundur.
 7 Rize’de toplu taşıma bekleme süresi açısından uygundur.
 8 Rize’de toplu taşıma ulaşım süresi açısından uygundur.

* ters kodlanan maddeler

RİAÖ 10’u ters puanlanan toplam 42 maddeden oluşan bir ölçek-tir. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 42, en yüksek puan ise 210’dur. Ölçekten ve alt boyutlardan alınan puan arttıkça Rize’ye ilişkin algıların olumlu olduğu yorumu yapılabilir. Ölçeğin iç tutarlık anlamındaki gü-venirliği için Cronbach Alpha güvenilirlik katsayıları hesaplanmıştır. Elde edilen bulgular Tablo 5’te sunulmuştur.

Tablo 5. Rize’ye İlişkin Algı Ölçeği’ne Ait Güvenirlik Katsayıları

Faktör	Cronbach Alpha
Şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği	.86
Şehir Sakinleri	.86
Kentsel Yapı	.86
Kentsel Sorunlar	.69
Hayat Pahalılığı	.77
Toplu Taşıma	.62
Ölçeğin Tamamı	.89

Ölçeğin geçerliği için yapılan açımlayıcı faktör analizi sonuçlarına ve güvenilirliği için yapılan güvenilirlik analizleri sonucunda Rize’ye ilişkin algıları ölçmek üzere geliştirilen Rize’ye İlişkin Algı Ölçeği’nin geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğuna karar verilmiştir.

B. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Öğrencilerinin Şehir Algı-ları ve Beklentileri

1. Betimsel İstatistikler

Yapılan bu araştırmaya Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi’nin çeşitli fakültelerinde eğitimlerine devam eden 1523 öğrenci katılmıştır. Öğrencilerin bazı demografik bilgilerine ilişkin bilgiler Tablo 6 ve Tablo 7’de sunulmuştur.

Tablo 6. Katılımcıların Demografik Özellikleri

Değişkenler		N	%
Cinsiyet	Kadın	836	54.9
	Erkek	666	43.7
	Kayıp veri	21	1.4
Yaş	16-20	618	40.6
	21-25	738	48.5
	26-30	65	4.3
	31-35	29	1.9
	36-40	9	0.6
	41 ve üzeri	5	0.3
	Kayıp veri	59	3.9
Geldikleri Bölge	Karadeniz	799	52.5
	Akdeniz	106	7.0
	Marmara	223	14.6
	Ege	72	4.7
	İç Anadolu	139	9.1
	Doğu Anadolu	81	5.3
	Güneydoğu Anadolu	68	4.5
	Misafir öğrenci	11	0.7
	Kayıp veri	24	1.6
Aile ikamet	Köy	237	15.6
	İlçe/Kasaba	408	26.8
	Şehir	428	28.1
	Büyük şehir	420	27.6
	Kayıp veri	30	2.0
Kendi ikamet	Rize merkez	836	54.9
	Çayeli	116	7.6
	Pazar	53	3.5
	Ardeşen	50	3.3
	Fındıklı	48	3.2
	İyidere	13	0.9
	Derepazarı	48	3.2
	İl dışı	48	3.2
	Diğer	264	17.3
	Kayıp Veri	47	3.1

Rizeli mi?	Evet	421	27.6
	Hayır	1077	70.7
	Kayıp veri	25	1.6
Ailenin aylık geliri	1500 altı	495	32.5
	1500-3000	679	44.6
	3000-5000	194	12.7
	5000 ve üzeri	98	6.4
	Kayıp veri	57	3.7
Nerede kalıyor?	Devlet yurdu	541	35.5
	Özel yurt	167	11.0
	Öğrenci evi	281	18.5
	Diğer	507	33.3
	Kayıp veri	27	1.8

Tablo 6 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin %54.9'nun kadın, %43.7'sinin erkek oldukları görülmektedir. Araştırmaya katılan kadın ve erkek öğrencilerin sayısı hemen hemen denktir. Katılımcıların yaşları incelendiğinde en fazla 21-25 (%48.5) arası katılımcıların olduğu görülmektedir. Bunu sırasıyla yaşları 16-20 arasında değişen katılımcıların (%40.6), yaşları 26-30 arasında değişen katılımcıların (%4.3), yaşları 31-35 arasında değişen katılımcıların (%1.9), yaşları 36-40 arasında değişen katılımcıların (0.6) ve yaşları 41 ve üzerinde olan (0.3) katılımcıların takip ettiği görülmektedir.

Katılımcıların üniversiteye geldikleri bölge incelendiğinde en fazla katılımın Karadeniz Bölgesinden (%52.5) olduğu görülmektedir. Bunu sırasıyla Marmara Bölgesi (%14.6), İç Anadolu Bölgesi (9.1), Akdeniz Bölgesi (%7.0), Doğu Anadolu Bölgesi (%5.3), Ege Bölgesi (%4.7), Güneydoğu Anadolu Bölgesi (%4.5) ve yabancı uyruklu misafir öğrenciler (%0.7) takip etmektedir.

Katılımcıların ailelerinin ikamet ettikleri yerler incelendiğinde öğrencilerin ailelerinin en fazla şehirde (%28.1) ikamet ettikleri görülmektedir. Bunu sırasıyla; büyük şehir (%27.6), ilçe/kasaba (%26.8) ve köy (%15.6) takip etmektedir.

Katılımcıların kendi ikamet ettikleri yerler incelendiğinde en fazla Rize merkezde (%54.9) ikamet ettikleri görülmektedir. Bunu sırasıyla diğer (%17.3), Çayeli (%7.6), Pazar (%3.5), Ardeşen (%3.3), Fındıklı, Derepa-zarı ve il dışı (%3.2), ve son olarak İyidere (%0.9) takip etmektedir.

Araştırmaya katılan RTEÜ öğrencilerinin %70.7'si Rizeli olmadıklarını belirtirken % 27.6'sı Rizeli olduklarını belirtmişlerdir. Katılımcıların büyük çoğunluğu Rizeli olmayan üniversite öğrencileridir.

Katılımcıların ailelerinin aylık gelirleri incelendiğinde aylık gelirin en fazla 1500-3000 TL (%44.6) arasında olduğu, bunu sırasıyla 1500 TL ve altı (%32.5), 3000-5000 TL (%12.7) ve 5000 TL ve üzeri (%6.4) takip ettiği görülmektedir.

Katılımcıların kaldıkları yerler incelendiğinde ise öğrencilerin en fazla devlet yurdunda (%35.5) kaldıkları bunu sırasıyla diğer (%33.3), öğrenci evi (%18.5) ve özel yurt (%11.0) takip etmektedir.

Tablo 7'de katılımcıların program, fakülte, sınıf düzeyi, yatay ve dikey geçiş bilgileri yer almaktadır.

Aşağıdaki Tablo 7'den katılımcıların kayıtlı olduğu program türü incelendiğinde araştırmaya katılımın en fazla lisans düzeyinde (%60.1) olduğu görülmektedir. Bunu sırasıyla ön lisans (%30.0), yüksek lisans (%6.1) ve doktora (%1.3) takip etmektedir.

Katılımcıların kayıtlı oldukları yükseköğretim kurumları incelendiğindeyse en fazla katılımın sosyal bilimler meslek yükseköğretim kurumlarından (% 15.7) olduğu görülmektedir. Bunu sırasıyla; İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi (%13.9), İlahiyat Fakültesi (%12.4), Eğitim Fakültesi (%9.6), Teknik Bilimler Yüksek Okulu (%6.4), Fen Edebiyat Fakültesi (%6.2), Sağlık Yüksek Okulu ve Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu (%4.9), Ardeşen Meslek Yüksek Okulu (%3.9), Fındıklı Meslek Yüksek Okulu ve Tıp Fakültesi (%3.3), Mühendislik Fakültesi ve Turgut Kıran Denizcilik Yüksek Okulu (%2.4), Ziraat ve Doğa Bilimleri Fakültesi ve Diş Hekimliği Fakültesi (%2), Güneysu Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Yüksek Okulu (%1.5), Fen Bilimleri Enstitüsü ve Adalet Meslek Yüksek Okulu (%1.3), Su Ürünleri Fakültesi (%1.1), Yabancı Diller Yüksek Okulu ve Pazar Meslek Yüksek Okulu (%1), Güzel Sanatlar Tasarım ve Mimarlık Fakültesi (%0.8), Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu (%0.7) ve Sosyal Bilimler Enstitüsü (%0.3) takip etmektedir.

Katılımcıların sınıf düzeyine göre dağılımları incelendiğinde en fazla katılımın birinci sınıf düzeyinden olduğu (%34.9) görülmektedir. Bunu sırasıyla ikinci sınıf (%23.4), üçüncü sınıf (%15), dördüncü sınıf (%10.5), bilimsel hazırlık/hazırlık (%1), beşinci sınıf (0.5) ve altıncı sınıf (%0.1) takip ettiği görülmektedir.

Tablo 7. Katılımcıların Demografik Özellikleri

Değişkenler	N	%	
Program	Ön lisans	457	30.0
	Lisans	916	60.1
	Yüksek lisans	93	6.1
	Doktora	20	1.3
	Kayıp veri	37	2.4
Fakülte	Ziraat ve Doğa Bilimleri Fakültesi	30	2.0
	Yabancı Diller Yüksek Okulu	15	1.0
	Tıp Fakültesi	50	3.3
	Teknik Bilimler Yüksek Okulu	97	6.4
	Su Ürünleri Fakültesi	16	1.1
	Sosyal Bilimler Enstitüsü	4	0.3
	Sosyal Bilimler Meslek Yüksek Okulu	239	15.7
	Sağlık Yüksek Okulu ve Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu	75	4.9
	Pazar Meslek Yüksek Okulu	15	1.0
	Mühendislik Fakültesi	36	2.4
	İlahiyat Fakültesi	189	12.4
	İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	212	13.9
	Güzel Sanatlar Tasarım ve Mimarlık Fakültesi	12	0.8
	Güneysu Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Yüksek Okulu	23	1.5
	Fındıklı Meslek Yüksek Okulu	50	3.3
	Fen Edebiyat Fakültesi	94	6.2
	Fen Bilimleri Enstitüsü	20	1.3
	Eğitim Fakültesi	146	9.6
	Diş Hekimliği Fakültesi	30	2.0
	Turgut Kıran Denizcilik Yüksek Okulu	36	2.4
	Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu	10	0.7
	Ardeşen Meslek Yüksek Okulu	60	3.9
	Adalet Meslek Yüksek Okulu	20	1.3
	Kayıp veri	44	2.9

Sınıf düzeyi	Bilimsel hazırlık/hazırlık	15	1.0
	1	532	34.9
	2	357	23.4
	3	229	15.0
	4	160	10.5
	5	7	0.5
	6	1	0.1
	Kayıp veri	222	14.6
Yatay geçiş	Evet	232	15.2
	Hayır	1211	79.5
	Kayıp veri	80	5.3
Dikey geçiş	Evet	97	6.4
	Hayır	1281	84.1
	Kayıp veri	145	9.5

Katılımcıların %15.2'si yatay geçiş yaptıklarını belirtirken, %79.5'si yatay geçiş yapmadıklarını belirtmişlerdir. Ayrıca katılımcıların %6.4'ü dikey geçiş yaptıklarını belirtirken, %84.1'i dikey geçiş yapmadıklarını belirtmişlerdir.

2. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Öğrencilerinin Şehir Algıları ve Beklentilerine Yönelik Bulgular

Araştırmada katılımcıların Rize'ye ilişkin algıları araştırmacılar tarafından geliştirilen RİAÖ ile belirlenmiştir. Ölçekten elde edilen puanların esas uygulama sonrası güvenilirlik değerleri; şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği boyutunda .85, şehir sakinleri boyutunda .83, kentsel yapı boyutunda .85, kentsel sorunlar boyutunda .64, hayat pahalılığı boyutunda .77, toplu taşıma boyutunda .69 ve ölçeğin tamamında .89 olarak çıkmıştır. Elde edilen bu güvenilirlik katsayılarında göre ölçekten elde edilen puanların güvenilir olduğu sonucuna ulaşılabilmektedir.

3. Öğrencilerin Şehir Algılarının Cinsiyete Göre Bağımsız Örneklemeler T Testi Sonuçları

Araştırmada RTEÜ öğrencilerinin şehir algılarının cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı fark gösterip göstermediği belirlenmiştir. Bunun için araştırmacılar tarafından geliştirilen Rize'ye İlişkin Algı Ölçeği (RİAÖ) kullanılmıştır. RİAÖ'den alınan puanlar sürekli, cinsiyet değişkeni iki kategoriden oluşan bir değişken olduğu ve dolayısıyla ortalamaları

karşılaştırılacak örneklem bağımsız oldukları için veriler bağımsız örneklem için t testi ile çözümlenmiştir. Elde edilen bulgular Tablo 8'de sunulmuştur.

Tablo 8. Öğrencilerin Şehir Algılarının Cinsiyete Göre Bağımsız Örneklem T Testi Sonuçları

	Gruplar	N	\bar{X}	Ss	sd	t	P
Şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği	Kadın	836	34.60	8.42	1500	-.73	.46
	Erkek	666	34.93	8.69			
Rize halkına ilişkin algılar	Kadın	836	31.44	7.36	1389.84	2.39	.02*
	Erkek	666	30.44	8.47			
Kentsel yapı	Kadın	836	27.79	7.40	1500	3.02	.00*
	Erkek	666	26.60	7.81			
Kentsel sorunlar	Kadın	836	15.87	4.52	1500	1.24	.22
	Erkek	666	15.58	4.68			
Hayat pahalılığı	Kadın	836	5.35	2.81	1500	0.73	.94
	Erkek	666	5.34	2.58			
Toplu taşıma	Kadın	836	10.22	2.99	1500	2.12	.03*
	Erkek	666	9.88	3.17			
Toplam	Kadın	836	119.92	21.30	1500	2.20	.02*
	Erkek	666	117.42	22.46			

* $p < .05$

Tablo 8 incelendiğinde üniversite öğrencilerinin şehir algıları; şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği boyutunda ($t_{(1500)} = -.73$; $p > .05$), kentsel sorunlar boyutunda ($t_{(1500)} = 1.24$; $p > .05$) ve hayat pahalılığı boyutunda ($t_{(1500)} = .73$; $p > .05$) algıları cinsiyete göre istatistiksel açıdan anlamlı fark göstermemiştir.

Bununla birlikte üniversite öğrencilerinin şehir algıları; Rize halkına ilişkin algılar boyutunda ($t_{(1389.84)} = 2.39$; $p < .05$), kentsel yapıya ilişkin algılar boyutunda ($t_{(1500)} = 3.02$; $p < .05$), toplu taşıma boyutunda ($t_{(1500)} = 2.12$; $p < .05$) ve RİAÖ'den aldıkları puanların tamamında ($t_{(1500)} = 2.20$; $p < .05$) cinsiyete göre istatistiksel açıdan anlamlı fark göstermiştir.

Buna göre kadın öğrencilerin; Rize halkına ilişkin algıları ($\bar{X} = 31.44$) erkek öğrencilerin algılarından ($\bar{X} = 30.44$), kentsel yapıya ilişkin algıları ($\bar{X} = 27.79$) erkek öğrencilerin algılarından ($\bar{X} = 26.60$), toplu taşıma yönelik algıları ($\bar{X} = 10.22$) erkek öğrencilerin algılarından ($\bar{X} = 9.88$) ve RİAÖ'den aldıkları puanların tamamında ($\bar{X} = 119.92$) erkek öğrencilerin algılarından

(\bar{X} =117.42) istatistiksel açıdan anlamlı olarak yüksektir.

Diğer bir deyişle kadın öğrencilerin Rize halkına ilişkin algıları, kentsel yapıya ilişkin algıları, toplu taşımaya ilişkin algıları ve genel olarak Rize'ye ilişkin algıları erkek öğrencilerden daha olumludur.

4. Öğrencilerin Şehir Algılarının Yaşa Göre ANOVA Testi Sonuçları

Araştırmada RTEÜ öğrencilerinin şehir algılarının yaşa göre istatistiksel olarak anlamlı fark gösterip göstermediği belirlenmiştir. Yaş değişkeni 16-20, 21-35, 26-30, 31-35, 36-40 ve 41 ve üzeri olmak üzere altı kategoriden oluşturulmuştur. Ancak 31-35, 36-40 ve 41 ve üzeri yaşa sahip katılımcılar genel olarak diğer katılımcılarla karşılaştırıldıklarında sayıca az olduklarından ve bu durum yaş değişkenine göre ortalamaları karşılaştırmada sorun oluşturacağından (gruplara düşen kişi sayılarının denk olması düşünüldüğünde) bu yaş kategorileri birleştirilerek 31 ve üzeri olarak yeniden düzenlenmiştir. Buna göre RİAÖ'den alınan puanlar sürekli, ortalamaları karşılaştırılacak dört bağımsız örneklem söz konusu olduğu için veriler ANOVA ile çözümlenmiştir. İlk olarak Tablo 9'da yaşa göre üniversite öğrencilerinin RİAÖ'den aldıkları puanların ortalaması ve standart sapması verilmiş, daha sonra Tablo 10'da ANOVA sonuçları sunulmuştur.

Tablo 9. Üniversite Öğrencilerinin Yaşa Göre RİAÖ Puanlarının Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

		N	\bar{X}	Ss
Şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği	16-20 (1)	618	35.20	8.69
	21-35 (2)	738	34.09	8.33
	26-30 (3)	65	35.82	8.56
	31 ve üzeri (4)	43	34.65	7.74
	Toplam	1464	34.65	8.49
Rize halkına ilişkin algılar	16-20 (1)	618	30.88	7.92
	21-35 (2)	738	30.77	7.80
	26-30 (3)	65	32.24	8.19
	31 ve üzeri (4)	43	33.47	7.91
	Toplam	1464	30.97	7.89

Kentsel yapı	16-20 (1)	618	26.62	8.01
	21-35 (2)	738	27.53	7.26
	26-30 (3)	65	29.34	7.63
	31 ve üzeri (4)	43	28.54	6.66
	Toplam	1464	27.26	7.61
Kentsel sorunlar	16-20 (1)	618	16.06	4.66
	21-35 (2)	738	15.70	4.44
	26-30 (3)	65	14.44	5.17
	31 ve üzeri (4)	43	14.54	4.04
	Toplam	1464	15.76	4.57
Hayat pahalılığı	16-20 (1)	618	5.55	2.76
	21-35 (2)	738	5.15	2.60
	26-30 (3)	65	5.18	2.82
	31 ve üzeri (4)	43	5.14	2.79
	Toplam	1464	5.32	2.68
Toplu taşıma	16-20 (1)	618	10.05	3.05
	21-35 (2)	738	10.06	3.12
	26-30 (3)	65	10.32	2.75
	31 ve üzeri (4)	43	9.98	2.92
	Toplam	1464	10.06	3.07
Toplam	16-20 (1)	618	118.83	23.05
	21-35 (2)	738	118.16	20.84
	26-30 (3)	65	122.17	23.13
	31 ve üzeri (4)	43	121.16	20.02
	Toplam	1464	118.70	21.88

Tablo 9'da verilen puanların yaşa göre aralarındaki farkın istatistiksel açıdan anlamlı olup olmadığının belirlenmesi için yapılan ANOVA sonuçları Tablo 10'da verilmiştir.

Tablo 10. Üniversite Öğrencilerinin Şehir Algılarının Yaşa Göre ANOVA Sonuçları

	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P	Anlamlı Fark
Şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği	Gruplararası	507.57	3	169.19	2.35	.07	
	Gruplarıçi	104928.77	1460	71.87			
	Toplam	105436.33	1463				

Rize halkına ilişkin algılar	Gruplararası	406.48	3	135.49	2.18	.08	
	Gruplariçi	90563.81	1460	62.03			
	Toplam	90970.29	1463				
Kentsel yapı	Gruplararası	653.74	3	217.91	3.79	.01*	1-3
	Gruplariçi	84047.62	1460	57.57			
	Toplam	84701.36	1463				
Kentsel sorunlar	Gruplararası	237.91	3	79.31	3.82	.01*	1-3
	Gruplariçi	30310.73	1460	20.76			
	Toplam	30548.64	1463				
Hayat pahalılığı	Gruplararası	57.36	3	19.12	2.66	.05	
	Gruplariçi	10509.40	1460	7.19			
	Toplam	10566.75	1463				
Toplutaşıma	Gruplararası	4.79	3	1.59	.17	.92	
	Gruplariçi	13758.91	1460	9.42			
	Toplam	13763.71	1463				
Toplam	Gruplararası	1273.90	3	424.64	.88	.45	
	Gruplariçi	699152.55	1460	478.87			
	Toplam	700426.46	1463				

*p<0.05

ANOVA testi sonucunda üniversite öğrencilerinin Rize'ye ilişkin algıları yaşa göre şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği boyutunda ($F_{(3-1460)}=2.35$; $p>.05$), Rize halkına ilişkin algılar boyutunda ($F_{(3-1460)}=2.18$; $p>.05$), hayat pahalılığı boyutunda ($F_{(3-1460)}=2.66$; $p>.05$), toplu taşıma boyutunda ($F_{(3-1460)}=0.17$; $p>.05$) ve RİAÖ'den elde edilen puanların tamamında ($F_{(3-1460)}=0.45$; $p>.05$) istatistiksel açıdan anlamlı fark göstermemektedir. Bununla birlikte üniversite öğrencilerinin Rize'ye ilişkin algıları yaşa göre kentsel yapı boyutunda ($F_{(3-1460)}=3.79$; $p<.05$) ve kentsel sorunlar boyutunda ($F_{(3-1460)}=3.82$; $p<.05$) istatistiksel açıdan anlamlı fark göstermiştir. Var olan bu farklılıkların hangi gruplarda olduğunu belirlemek için post hoc testlerden varyansların homojen olduğu ve örneklem büyüklüklerinin eşit olmadığı durumlarda kullanılabilen Bonferroni testi yapılmıştır (Kayri, 2009).

Bonferroni testi sonuçlarına göre yaşları 26-30 arasında değişen üniversite öğrencilerinin Rize'ye ilişkin algıları kentsel yapı boyutunda ($\bar{X}=29.34$), yaşları 16-20 arasında değişen üniversite öğrencilerinden ($\bar{X}=26.62$) daha yüksektir, diğer bir deyişle daha olumludur. Buna karşılık yaşları 26-30 arasında değişen üniversite öğrencilerinin Rize'ye ilişkin algıları kentsel sorunlar boyutunda ($\bar{X}=14.44$), yaşları 16-20 arasında deği-

şen üniversite öğrencilerinden ($\bar{X}=16.06$) daha düşüktür.

5. Öğrencilerin Şehir Algılarının Geldikleri Bölgeye Göre ANOVA Testi Sonuçları

Araştırmada RTEÜ öğrencilerinin şehir algılarının geldikleri bölgeye göre istatistiksel olarak anlamlı fark gösterip göstermediği belirlenmiştir. Araştırmada öğrenciler Türkiye’de yedi bölgeden gelmekle birlikte, yurt dışından gelen misafir öğrencilerde yer almaktadır. Misafir öğrenci sayısı genel olarak diğer öğrencilerden çok az olduğu (11 kişi) ve gelinen bölge değişkenine göre ortalamaları karşılaştırmada sorun oluşturacağından (gruplara düşen kişi sayılarının denk olması düşünüldüğünde) bu kişiler analize dâhil edilmemiştir. Dolayısıyla Türkiye’de yedi bölgeden gelen öğrencilerin Rize’ye ilişkin algılarının istatistiksel açıdan anlamlı olarak farklılaşıp farklılaşmadığı ANOVA ile belirlenmiştir. Tablo 11’de gelinen bölgeye göre üniversite öğrencilerinin RİAÖ’den aldıkları puanların ortalaması ve standart sapması verilmiş, daha sonra Tablo 12’de ANOVA sonuçları sunulmuştur.

Tablo 11. Üniversite Öğrencilerinin Geldikleri Bölgeye Göre RİAÖ Puanlarının Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

		N	\bar{X}	S
Şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği	Karadeniz (1)	799	36.45	8.32
	Akdeniz (2)	106	32.10	8.93
	Marmara (3)	223	33.51	8.52
	Ege (4)	72	32.98	8.04
	İç Anadolu (5)	139	31.13	8.15
	Doğu Anadolu (6)	81	34.21	8.16
	Güneydoğu Anadolu (7)	68	32.38	8.13
	Toplam	1488	34.73	8.56
Rize halkına ilişkin algılar	Karadeniz (1)	799	32.66	7.41
	Akdeniz (2)	106	28.38	8.13
	Marmara (3)	223	30.83	7.33
	Ege (4)	72	27.44	8.27
	İç Anadolu (5)	139	28.01	8.73
	Doğu Anadolu (6)	81	29.04	7.48
	Güneydoğu Anadolu (7)	68	27.97	7.85
	Toplam	1488	30.98	7.89

Kentsel yapı	Karadeniz (1)	799	28.66	7.44
	Akdeniz (2)	106	25.11	7.99
	Marmara (3)	223	26.74	7.43
	Ege (4)	72	24.93	7.49
	İç Anadolu (5)	139	24.25	7.62
	Doğu Anadolu (6)	81	26.53	7.08
	Güneydoğu Anadolu (7)	68	25.38	6.64
	Toplam	1488	27.26	7.62
Kentsel sorunlar	Karadeniz (1)	799	15.25	4.51
	Akdeniz (2)	106	16.24	4.72
	Marmara (3)	223	16.68	4.64
	Ege (4)	72	16.14	4.52
	İç Anadolu (5)	139	15.23	4.66
	Doğu Anadolu (6)	81	16.78	4.41
	Güneydoğu Anadolu (7)	68	16.99	4.61
	Toplam	1488	15.74	4.59
Hayat pahalılığı	Karadeniz (1)	799	5.70	2.79
	Akdeniz (2)	106	4.59	2.23
	Marmara (3)	223	5.25	2.39
	Ege (4)	72	4.82	2.33
	İç Anadolu (5)	139	4.83	2.75
	Doğu Anadolu (6)	81	5.59	2.89
	Güneydoğu Anadolu (7)	68	4.93	3.10
	Toplam	1488	5.34	2.71
Toplu taşıma	Karadeniz (1)	799	10.24	2.93
	Akdeniz (2)	106	9.43	3.25
	Marmara (3)	223	9.70	2.89
	Ege (4)	72	10.40	3.41
	İç Anadolu (5)	139	10.34	3.25
	Doğu Anadolu (6)	81	10.40	3.21
	Güneydoğu Anadolu (7)	68	9.05	3.62
	Toplam	1488	10.07	3.07

	Karadeniz (1)	799	123.27	20.65
	Akdeniz (2)	106	111.26	24.89
	Marmara (3)	223	117.47	21.70
Toplam	Ege (4)	72	111.90	22.22
	İç Anadolu (5)	139	108.96	21.57
	Doğu Anadolu (6)	81	116.95	21.01
	Güneydoğu Anadolu (7)	68	111.78	19.55
	Toplam	1488	118.78	21.90

Tablo 11’de verilen puanların gelinen bölgeye göre aralarındaki farkın istatistiksel açıdan anlamlı olup olmadığının belirlenmesi için yapılan ANOVA sonuçları Tablo 12’de verilmiştir.

Tablo 12. Üniversite Öğrencilerinin Şehir Algılarının Geldikleri Bölgeye Göre ANOVA Sonuçları

	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P	Anlamlı Fark
Şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği	Gruplararası	5851.13	6	975.18	13.99	.00*	1-2, 1-3, 1-4,1-7
	Gruplariçi	103169.64	1481	69.66			
	Toplam	109020.77	1487				
Rize halkına ilişkin algılar	Gruplararası	6033.49	6	1005.58	17.19	.00*	1-2, 1-3, 1-4, 1-5, 1-6, 1-7, 3-4, 3-5
	Gruplariçi	86620.13	1481	58.48			
	Toplam	92653.61	1487				
Kentsel yapı	Gruplararası	4063.83	6	677.31	12.21	.00*	1-2, 1-3, 1-4,1-5, 1-7, 3-5
	Gruplariçi	82187.25	1481	55.49			
	Toplam	86251.08	1487				
Kentsel sorunlar	Gruplararası	655.64	6	109.27	5.26	.00*	1-3
	Gruplariçi	30783.67	1481	20.78			
	Toplam	31439.30	1487				
Hayat pahalılığı	Gruplararası	191.57	6	31.93	4.42	.00*	1-2, 1-5
	Gruplariçi	10702.36	1481	7.22			
	Toplam	10893.93	1487				

Toplu taşıma	Gruplarası	192.24	6	32.04	3.43	.00*	1-7
	Gruplarıçı	13848.20	1481	9.35			
	Toplam	14040.45	1487				
Toplam	Gruplarası	42907.93	6	7151.32	15.80	.00*	1-2, 1-3, 1-4,1-5, 1-7, 3-5
	Gruplarıçı	670236.38	1481	452.56			
	Toplam	713144.32	1487				

*p<0.05

ANOVA testi sonucunda üniversite öğrencilerinin Rize'ye ilişkin algıları geldikleri bölgeye göre şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği boyutunda ($F_{(6-1481)}=13.99$; $p<.05$), Rize halkına ilişkin algılar boyutunda ($F_{(6-1481)}=17.19$; $p<.05$), kentsel yapı boyutunda ($F_{(6-1481)}=12.21$; $p<.05$), kentsel sorunlar boyutunda ($F_{(6-1481)}=5.26$; $p<.05$), hayat pahalılığı boyutunda ($F_{(6-1481)}=4.42$; $p<.05$), toplu taşıma boyutunda ($F_{(6-1481)}=3.43$; $p<.05$) ve ölçeğin tamamında ($F_{(6-1481)}=15.80$; $p<.05$) istatistiksel açıdan anlamlı fark göstermiştir. Var olan bu farklılıkların hangi gruplarda olduğunu belirlemek için post hoc testlerden varyansların homojen olduğu ve örneklem büyüklüklerinin eşit olmadığı durumlarda kullanılabilen Bonferroni testi yapılmıştır (Kayri, 2009).

Bonferroni testi sonuçlarına göre şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği boyutunda Karadeniz bölgesinden gelen öğrencilerin algıları ($\bar{X}=36.45$), Akdeniz bölgesinden gelen ($\bar{X}=32.10$), Marmara bölgesinden gelen ($\bar{X}=33.51$), Ege bölgesinden gelen ($\bar{X}=32.98$) ve Güneydoğu Anadolu bölgesinden gelen ($\bar{X}=32.38$) öğrencilerin algılarından daha yüksektir.

Bonferroni testi sonuçlarına göre Rize halkına ilişkin algılar boyutunda Karadeniz bölgesinden gelen öğrencilerin algıları ($\bar{X}=32.66$), Akdeniz bölgesinden gelen ($\bar{X}=28.38$), Marmara bölgesinden gelen ($\bar{X}=30.83$), Ege bölgesinden gelen ($\bar{X}=27.44$), İç Anadolu bölgesinden gelen ($\bar{X}=28.01$), Doğu Anadolu bölgesinden gelen ($\bar{X}=29.04$) ve Güneydoğu Anadolu bölgesinden gelen ($\bar{X}=27.97$) öğrencilerin algılarından daha yüksektir. Ayrıca Marmara bölgesinden gelen ($\bar{X}=30.83$) öğrencilerin algıları, Ege bölgesinden gelen ($\bar{X}=27.44$) ve İç Anadolu bölgesinden gelen ($\bar{X}=28.01$) öğrencilerin algılarından daha yüksektir.

Bonferroni testi sonuçlarına göre kentsel yapı boyutunda Karadeniz bölgesinden gelen öğrencilerin algıları ($\bar{X}=28.66$), Akdeniz bölgesinden gelen ($\bar{X}=25.11$), Marmara bölgesinden gelen ($\bar{X}=26.74$), Ege bölgesinden gelen ($\bar{X}=24.93$), İç Anadolu bölgesinden gelen ($\bar{X}=24.25$) ve Güneydoğu

Anadolu bölgesinden gelen ($\bar{X}=25.38$) öğrencilerin algılarından daha yüksektir. Ayrıca Marmara bölgesinden gelen ($\bar{X}=26.74$) öğrencilerin algıları, İç Anadolu bölgesinden gelen ($\bar{X}=24.25$) öğrencilerin algılarından daha yüksektir.

Bonferroni testi sonuçlarına göre kentsel sorunlar boyutunda Karadeniz bölgesinden gelen öğrencilerin algıları ($\bar{X}=15.25$), Marmara bölgesinden gelen ($\bar{X}=16.68$) öğrencilerin algılarından daha düşüktür. Diğer bir deyişle daha olumsuzdur.

Bonferroni testi sonuçlarına göre hayat pahalılığı boyutunda Karadeniz bölgesinden gelen öğrencilerin algıları ($\bar{X}=5.70$), Akdeniz bölgesinden gelen ($\bar{X}=4.59$) ve İç Anadolu bölgesinden gelen ($\bar{X}=4.83$) öğrencilerin algılarından daha yüksektir. Diğer bir deyişle daha olumludur.

Bonferroni testi sonuçlarına göre toplu taşıma boyutunda Karadeniz bölgesinden gelen öğrencilerin algıları ($\bar{X}=10.24$), Güneydoğu Anadolu ($\bar{X}=9.05$) bölgesinden gelen öğrencilerin algılarından daha yüksektir.

Bonferroni testi sonuçlarına göre ölçeğin tamamında Karadeniz bölgesinden gelen öğrencilerin algıları ($\bar{X}=123.27$), Akdeniz bölgesinden gelen ($\bar{X}=111.26$), Marmara bölgesinden gelen ($\bar{X}=117.47$), Ege bölgesinden gelen ($\bar{X}=111.90$), İç Anadolu bölgesinden gelen ($\bar{X}=108.96$) ve Güneydoğu Anadolu bölgesinden gelen ($\bar{X}=111.78$) öğrencilerin algılarından daha yüksektir. Ayrıca Marmara bölgesinden gelen ($\bar{X}=117.47$) öğrencilerin algıları İç Anadolu bölgesinden gelen ($\bar{X}=108.96$) öğrencilerin algılarından daha yüksektir.

6. Öğrencilerin Şehir Algılarının Ailenin İkamet Ettiği Yere Göre ANOVA Testi Sonuçları

Araştırmada RTEÜ öğrencilerinin şehir algılarının ailenin ikamet ettiği yere göre istatistiksel olarak anlamlı fark gösterip göstermediği belirlenmiştir. Araştırmada öğrencilerin ailelerinin ikamet ettikleri yerler köy, ilçe/kasaba, şehir ve büyük şehir olmak üzere dört kategorili bir değişken olarak tanımlanmıştır. Üniversite öğrencilerin Rize'ye ilişkin algılarının istatistiksel açıdan anlamlı olarak farklılaşıp farklılaşmadığı ANOVA ile belirlenmiştir. Tablo 13'te ailenin ikamet ettiği yere göre üniversite öğrencilerinin RİAÖ'den aldıkları puanların ortalaması ve standart sapması verilmiş, daha sonra Tablo 14'te ANOVA sonuçları sunulmuştur.

Tablo 13. Üniversite Öğrencilerinin Ailelerinin İkamet Ettikleri Yere Göre RİAÖ Puanlarının Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

		N	\bar{X}	S
Şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği	Köy (1)	237	36.19	7.95
	İlçe/kasaba (2)	408	35.06	8.39
	Şehir (3)	428	35.82	8.60
	Büyük şehir (4)	420	32.53	8.58
	Toplam	1493	34.74	8.55
Rize halkına ilişkin algılar	Köy (1)	237	30.97	7.66
	İlçe/kasaba (2)	408	31.30	7.92
	Şehir (3)	428	32.19	7.65
	Büyük şehir (4)	420	29.50	8.02
	Toplam	1493	31.00	7.89
Kentsel yapı	Köy (1)	237	27.95	7.31
	İlçe/kasaba (2)	408	27.79	7.23
	Şehir (3)	428	28.33	7.48
	Büyük şehir (4)	420	25.24	7.82
	Toplam	1493	27.26	7.58
Kentsel sorunlar	Köy (1)	237	15.35	4.44
	İlçe/kasaba (2)	408	15.82	4.27
	Şehir (3)	428	15.47	4.78
	Büyük şehir (4)	420	16.21	4.78
	Toplam	1493	15.76	4.60
Hayat pahalılığı	Köy (1)	237	5.43	2.91
	İlçe/kasaba (2)	408	5.28	2.82
	Şehir (3)	428	5.57	2.58
	Büyük şehir (4)	420	5.15	2.60
	Toplam	1493	5.35	2.71
Toplu taşıma	Köy (1)	237	10.06	2.97
	İlçe/kasaba (2)	408	10.20	3.04
	Şehir (3)	428	10.18	3.07
	Büyük şehir (4)	420	9.80	3.18
	Toplam	1493	10.06	3.08
Toplam	Köy (1)	237	120.52	20.21
	İlçe/kasaba (2)	408	120.19	20.91
	Şehir (3)	428	122.01	21.77
	Büyük şehir (4)	420	113.29	22.79
	Toplam	1493	118.83	21.86

Tablo 13'te verilen puanların ailenin ikamet ettiği yere göre aralarındaki farkın istatistiksel açıdan anlamlı olup olmadığı belirlenmesi için yapılan ANOVA sonuçları Tablo 14'te verilmiştir.

Tablo 14. Üniversite Öğrencilerinin Şehir Algılarının Ailelerinin İkamet Ettikleri Yere Göre ANOVA Sonuçları

	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P	Anlamlı Fark
Şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği	Gruplarasası	3096.17	3	1032.05	14.49	.00*	1-4, 2-4, 3-4
	Gruplariçi	106026.64	1489	71.21			
	Toplam	109122.81	1492				
Rize halkına ilişkin algılar	Gruplarasası	1594.17	3	531.39	8.66	.00*	2-4, 3-4
	Gruplariçi	91283.83	1489	61.31			
	Toplam	92878.00	1492				
Kentsel yapı	Gruplarasası	2425.52	3	808.51	14.44	.00*	1-4, 2-4, 3-4
	Gruplariçi	83362.20	1489	55.99			
	Toplam	85787.72	1492				
Kentsel sorunlar	Gruplarasası	162.45	3	54.15	2.56	.05	
	Gruplariçi	31397.32	1489	21.08			
	Toplam	31559.77	1492				
Hayat pahalılığı	Gruplarasası	39.58	3	13.20	1.80	.15	
	Gruplariçi	10917.10	1489	7.33			
	Toplam	10956.69	1492				
Toplu taşıma	Gruplarasası	44.24	3	14.74	1.56	.19	
	Gruplariçi	14094.71	1489	9.46			
	Toplam	14138.96	1492				
Toplam	Gruplarasası	18651.62	3	6217.20	13.33	.00*	1-4, 2-4, 3-4
	Gruplariçi	694431.11	1489	466.37			
	Toplam	713082.72	1492				

*p<0.05

ANOVA testi sonucunda üniversite öğrencilerinin Rize'ye ilişkin algıları ailelerinin ikamet ettikleri yere göre kentsel sorunlar boyutunda ($F_{(3-1489)}=2.26$; $p>.05$), hayat pahalılığı boyutunda ($F_{(3-1489)}=1.80$; $p>.05$) ve toplu taşıma boyutunda ($F_{(3-1489)}=1.56$; $p>.05$) istatistiksel açıdan anlamlı fark göstermemektedir. Bununla birlikte üniversite öğrencilerinin Rize'ye ilişkin algıları ailelerinin ikamet ettikleri yere göre şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği boyutunda ($F_{(3-1489)}=14.49$; $p<.05$),

Rize halkına ilişkin algılar boyutunda ($F_{(3-1489)}=8.66$; $p<.05$), kentsel yapı boyutunda ($F_{(3-1489)}=14.44$; $p<.05$) ve RİAÖ'den alınan puanların tamamında ($F_{(3-1489)}=13.33$; $p<.05$) istatistiksel açıdan anlamlı fark göstermiştir. Var olan bu farklılıkların hangi gruplarda olduğunu belirlemek için post hoc testlerden varyansların homojen olduğu ve örneklem büyüklüklerinin eşit olmadığı durumlarda kullanılabilen Bonferroni testi yapılmıştır (Kayri, 2009).

Bonferroni testi sonuçlarına göre şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği boyutunda ailesi köyde ikamet eden öğrencilerin algıları ($\bar{X}=36.19$), büyük şehirde ikamet eden öğrencilerin algılarından ($\bar{X}=32.53$), ailesi ilçe/kasabada ikamet eden öğrencilerin algıları ($\bar{X}=35.06$), büyük şehirde ikamet eden öğrencilerin algılarından ($\bar{X}=32.53$), ailesi şehirde ikamet eden öğrencilerin algıları ($\bar{X}=35.82$), büyük şehirde ikamet eden öğrencilerin algılarından ($\bar{X}=32.53$) daha yüksektir. Buna göre ailesi büyük şehirde ikamet eden öğrencilerin şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği boyutuna yönelik algıları diğer öğrencilere göre daha düşük çıkmıştır.

Bonferroni testi sonuçlarına göre Rize halkına ilişkin algılar boyutunda ailesi ilçe/kasabada ikamet eden öğrencilerin algıları ($\bar{X}=31.20$), büyük şehirde ikamet eden öğrencilerin algılarından ($\bar{X}=29.50$) ve ailesi şehirde ikamet eden öğrencilerin algıları ($\bar{X}=32.19$), büyük şehirde ikamet eden öğrencilerin algılarından ($\bar{X}=29.50$) daha yüksektir.

Bonferroni testi sonuçlarına göre kentsel yapı boyutunda ailesi köyde ikamet eden öğrencilerin algıları ($\bar{X}=27.95$), büyük şehirde ikamet eden öğrencilerin algılarından ($\bar{X}=25.24$), ailesi ilçe/kasabada ikamet eden öğrencilerin algıları ($\bar{X}=27.79$), büyük şehirde ikamet eden öğrencilerin algılarından ($\bar{X}=25.24$), ailesi şehirde ikamet eden öğrencilerin algıları ($\bar{X}=28.33$), büyük şehirde ikamet eden öğrencilerin algılarından ($\bar{X}=25.24$) daha yüksektir. Buna göre ailesi büyük şehirde ikamet eden öğrencilerin kentsel yapı boyutuna yönelik algıları diğer öğrencilere göre daha düşük çıkmıştır.

Bonferroni testi sonuçlarına göre ölçeğin tamamında ailesi köyde ikamet eden öğrencilerin algıları ($\bar{X}=120.52$), büyük şehirde ikamet eden öğrencilerin algılarından ($\bar{X}=113.29$), ailesi ilçe/kasabada ikamet eden öğrencilerin algıları ($\bar{X}=120.19$), büyük şehirde ikamet eden öğrencilerin algılarından ($\bar{X}=113.29$), ailesi şehirde ikamet eden öğrencilerin algıları ($\bar{X}=122.01$), büyük şehirde ikamet eden öğrencilerin algılarından ($\bar{X}=113.29$) daha yüksektir. Buna göre ailesi büyük şehirde ikamet eden öğrencilerin RİAÖ'nün tamamında Rize'ye yönelik algıları diğer

öğrencilere göre daha düşük çıkmıştır.

7. Öğrencilerin Şehir Algılarının İkamet Ettikleri Yere Göre ANOVA Testi Sonuçları

Araştırmada RTEÜ öğrencilerinin şehir algılarının ikamet ettikleri yere göre istatistiksel olarak anlamlı fark gösterip göstermediği belirlenmiştir. Araştırmada öğrencilerin ikamet ettikleri yerler; devlet yurdu, özel yurt, öğrenci evi ve diğer olmak üzere dört kategorili bir değişken olarak tanımlanmıştır. Üniversite öğrencilerin Rize'ye ilişkin algılarının istatistiksel açıdan anlamlı olarak farklılaşıp farklılaşmadığı ANOVA ile belirlenmiştir. Tablo 15'te öğrencilerin ikamet ettiği yere göre RİAÖ'den aldıkları puanların ortalaması ve standart sapması verilmiş, daha sonra Tablo 16'da ANOVA sonuçları sunulmuştur.

Tablo 15. Üniversite Öğrencilerinin İkamet Ettikleri Yere Göre RİAÖ Puanlarının Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

		N	\bar{X}	S
Şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği	Devlet yurdu (1)	541	33.27	8.40
	Özel yurt (2)	167	34.73	7.81
	Öğrenci evi (3)	281	33.83	8.64
	Diğer (4)	507	36.84	8.49
	Toplam	1496	34.750	8.55
Rize halkına ilişkin algılar	Devlet yurdu (1)	541	29.34	7.58
	Özel yurt (2)	167	30.39	6.95
	Öğrenci evi (3)	281	29.23	8.37
	Diğer (4)	507	34.00	7.35
	Toplam	1496	31.02	7.88
Kentsel yapı	Devlet yurdu (1)	541	25.33	7.17
	Özel yurt (2)	167	26.18	7.19
	Öğrenci evi (3)	281	26.52	7.47
	Diğer (4)	507	30.13	7.41
	Toplam	1496	27.27	7.60
Kentsel sorunlar	Devlet yurdu (1)	541	16.38	4.71
	Özel yurt (2)	167	15.67	4.26
	Öğrenci evi (3)	281	16.03	4.40
	Diğer (4)	507	14.93	4.58
	Toplam	1496	15.74	4.59

Hayat pahalılığı	Devlet yurdu (1)	541	5.36	2.79
	Özel yurt (2)	167	5.09	2.59
	Öğrenci evi (3)	281	4.85	2.43
	Diğer (4)	507	5.71	2.76
	Toplam	1496	5.35	2.71
Toplu taşıma	Devlet yurdu (1)	541	9.96	3.14
	Özel yurt (2)	167	10.34	3.20
	Öğrenci evi (3)	281	9.97	3.13
	Diğer (4)	507	10.14	2.92
	Toplam	1496	10.07	3.07
Toplam	Devlet yurdu (1)	541	114.29	20.99
	Özel yurt (2)	167	117.31	19.77
	Öğrenci evi (3)	281	115.58	22.22
	Diğer (4)	507	126.05	21.40
	Toplam	1496	118.86	21.85

Tablo 15’te verilen puanların öğrencilerin ikamet ettiği yere göre aralarındaki farkın istatistiksel açıdan anlamlı olup olmadığının belirlenmesi için yapılan ANOVA sonuçları Tablo 16’da verilmiştir.

Tablo 16. Üniversite Öğrencilerinin Şehir Algılarının İkamet Ettikleri Yere Göre ANOVA Sonuçları

	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P	Anlamlı Fark
Şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği	Gruplararası	3638.05	3	1212.68	17.13	.00*	1-4, 2-4, 3-4
	Gruplarıçi	105636.45	1492	70.80			
	Toplam	109274.50	1495				
Rize halkına ilişkin algılar	Gruplararası	7003.35	3	2334.44	40.48	.00*	1-4, 2-4, 3-4
	Gruplarıçi	86033.16	1492	57.66			
	Toplam	93036.51	1495				
Kentsel yapı	Gruplararası	6545.59	3	2181.86	40.82	.00*	1-4, 2-4, 3-4
	Gruplarıçi	79753.17	1492	53.45			
	Toplam	86298.76	1495				
Kentsel sorunlar	Gruplararası	581.90	3	193.96	9.32	.00*	1-4, 3-4
	Gruplarıçi	31047.47	1492	20.81			
	Toplam	31629.37	1495				

Hayat pahalılığı	Gruplararası	145.76	3	48.59	6.68	.00*	3-4
	Gruplarıçi	10849.30	1492	7.27			
	Toplam	10995.05	1495				
Toplu taşıma	Gruplararası	23.60	3	7.86	.83	.48	
	Gruplarıçi	14071.17	1492	9.43			
	Toplam	14094.77	1495				
Toplam	Gruplararası	40918.7	3	13639.58	30.26	.00*	1-4, 2-4, 3-4
	Gruplarıçi	672502.64	1492	450.74			
	Toplam	713421.38	1495				

*p<0.05

ANOVA testi sonucunda üniversite öğrencilerinin Rize'ye ilişkin algıları öğrencilerin ikamet ettikleri yere göre toplu taşıma boyutunda ($F_{(3-1492)}=0.48$; $p>.05$) boyutunda istatistiksel açıdan anlamlı fark göstermemektedir. Bununla birlikte üniversite öğrencilerinin Rize'ye ilişkin algıları öğrencilerin ikamet ettikleri yere göre şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği boyutunda ($F_{(3-1492)}=17.13$; $p<.05$), Rize halkına ilişkin algılar boyutunda ($F_{(3-1492)}=40.48$; $p<.05$), kentsel yapı boyutunda ($F_{(3-1492)}=9.32$; $p<.05$), kentsel sorunlar boyutunda ($F_{(3-1492)}=9.32$; $p<.05$), hayat pahalılığı boyutunda ($F_{(3-1492)}=6.68$; $p<.05$) ve RİAÖ'den alınan puanların tamamında ($F_{(3-1492)}=30.26$; $p<.05$) istatistiksel açıdan anlamlı fark göstermiştir. Var olan bu farklılıkların hangi gruplarda olduğunu belirlemek için post hoc testlerden varyansların homojen olduğu ve örneklem büyüklüklerinin eşit olmadığı durumlarda kullanılabilen Bonferroni testi yapılmıştır (Kayri, 2009).

Bonferroni testi sonuçlarına göre şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği boyutunda devlet yurdunda ikamet eden öğrencilerin algıları ($\bar{X}=33.27$), diğer yerlerde ikamet eden öğrencilerin algılarından ($\bar{X}=36.84$) daha düşük çıkmıştır. Ayrıca özel yurttan ikamet eden öğrencilerin algıları ($\bar{X}=34.73$) ve öğrenci evinde ikamet eden öğrencilerin algıları ($\bar{X}=33.83$) diğer yerlerde ikamet eden öğrencilerin algılarından ($\bar{X}=36.84$) daha düşük çıkmıştır.

Bonferroni testi sonuçlarına göre Rize halkına ilişkin algılar boyutunda devlet yurdunda ikamet eden öğrencilerin algıları ($\bar{X}=29.34$), özel yurttan ikamet eden öğrencilerin algıları ($\bar{X}=30.39$) ve öğrenci evinde ikamet eden öğrencilerin algıları ($\bar{X}=29.23$), diğer yerlerde ikamet eden öğrencilerin algılarından ($\bar{X}=34.00$) daha düşük çıkmıştır.

Bonferroni testi sonuçlarına göre kentsel yapıya ilişkin algılar boyutunda devlet yurdunda ikamet eden öğrencilerin algıları ($\bar{X}=25.33$),

özel yurttta ikamet eden öğrencilerin algıları (\bar{X} =26.18) ve öğrenci evinde ikamet eden öğrencilerin algıları (\bar{X} =26.52), diğer yerlerde ikamet eden öğrencilerin algılarından (\bar{X} =30.13) daha düşük çıkmıştır.

Bonferroni testi sonuçlarına göre kentsel sorunlar boyutunda devlet yurdunda ikamet eden öğrencilerin algıları (\bar{X} =16.38), diğer yerlerde ikamet eden öğrencilerin algılarından (\bar{X} =14.93) daha yüksek çıkmıştır. Ayrıca öğrenci evinde ikamet eden öğrencilerin algıları (\bar{X} =16.03), diğer yerlerde ikamet eden öğrencilerin algılarından (\bar{X} =14.93) daha yüksek çıkmıştır.

Bonferroni testi sonuçlarına göre hayat pahalılığına ilişkin algılar boyutunda öğrenci evinde ikamet eden öğrencilerin algıları (\bar{X} =4.85), diğer yerlerde ikamet eden öğrencilerin algılarından (\bar{X} =5.71) daha düşük çıkmıştır.

Bonferroni testi sonuçlarına göre RİAÖ'nün tamamında devlet yurdunda ikamet eden öğrencilerin algıları (\bar{X} =114.29), özel yurttta ikamet eden öğrencilerin algıları (\bar{X} =117.31) ve öğrenci evinde ikamet eden öğrencilerin algıları (\bar{X} =115.58), diğer yerlerde ikamet eden öğrencilerin algılarından (\bar{X} =126.05) daha düşük çıkmıştır.

8. Öğrencilerin Şehir Algılarının Rizeli Olup Olmama Durumuna Göre Bağımsız Örneklem T Testi Sonuçları

Araştırmada RTEÜ öğrencilerinin şehir algılarının Rizeli olup olmadıklarına göre istatistiksel olarak anlamlı fark gösterip göstermediği belirlenmiştir. RİAÖ'den alınan puanlar sürekli, Rizeli olup olmama değişkeni iki kategoriden oluşan bir değişken olduğu ve dolayısıyla ortalamaları karşılaştırılacak örneklem bağımsız oldukları için veriler bağımsız örneklem için t testi ile çözümlenmiştir. Elde edilen bulgular Tablo17'de sunulmuştur.

Tablo 17. Öğrencilerin Şehir Algılarının Rizeli Olup Olmama Durumuna Göre Bağımsız Örneklem T Testi Sonuçları

	Gruplar	N	\bar{X}	S	sd	t	P																				
Şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği	Evet	421	37.88	8.01	1496	9.07	.00*																				
	Hayır	1077	33.54	8.44				Rize halkına ilişkin algılar	Evet	421	35.76	6.52	884.52	16.75	.00*	Hayır	1077	29.18	7.59	Kentsel yapı	Evet	421	31.73	6.67	1496	15.18	.00*
Rize halkına ilişkin algılar	Evet	421	35.76	6.52	884.52	16.75	.00*																				
	Hayır	1077	29.18	7.59				Kentsel yapı	Evet	421	31.73	6.67	1496	15.18	.00*	Hayır	1077	25.57	7.21								
Kentsel yapı	Evet	421	31.73	6.67	1496	15.18	.00*																				
	Hayır	1077	25.57	7.21																							

Kentsel sorunlar	Evet	421	15.15	4.68	1496	-3.14	.00*
	Hayır	1077	15.98	4.54			
Hayat pahalılığı	Evet	421	5.86	2.78	1496	4.62	.00*
	Hayır	1077	5.14	2.66			
Toplu taşıma	Evet	421	9.98	2.89	825.66	-.65	.00*
	Hayır	1077	10.10	3.14			
Toplam	Evet	421	130.52	19.24	1496	13.65	.00*
	Hayır	1077	114.36	21.10			

*p<.05

Tablo 16 incelendiğinde üniversite öğrencilerinin şehir algıları; şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği boyutunda Rizeli olup olmama durumuna göre ($t_{(1496)}=9.07$; $p<.05$) istatistiksel açıdan anlamlı fark göstermiştir. Buna göre Rizeli olan katılımcıların şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği boyutuna yönelik algıları ($\bar{X}=37.88$), Rizeli olmayanlara göre daha yüksektir ($\bar{X}=33.54$).

Üniversite öğrencilerinin şehir algıları; Rize halkına ilişkin algılar boyutunda Rizeli olup olmama durumuna göre ($t_{(884.52)}=16.75$; $p<.05$) istatistiksel açıdan anlamlı fark göstermiştir. Buna göre Rizeli olan katılımcıların Rize halkına ilişkin algıları ($\bar{X}=35.76$) Rizeli olmayanlara göre daha yüksektir ($\bar{X}=29.18$).

Üniversite öğrencilerinin şehir algıları; kentsel yapı boyutunda Rizeli olup olmama durumuna göre ($t_{(1496)}=15.18$; $p<.05$) istatistiksel açıdan anlamlı fark göstermiştir. Buna göre Rizeli olan katılımcıların kentsel yapıya ilişkin algıları ($\bar{X}=31.73$) Rizeli olmayanlara göre daha yüksektir ($\bar{X}=25.57$).

Üniversite öğrencilerinin şehir algıları; kentsel sorunlar boyutunda Rizeli olup olmama durumuna göre ($t_{(1496)}=-3.14$; $p<.05$) istatistiksel açıdan anlamlı fark göstermiştir. Buna göre Rizeli olan katılımcıların kentsel sorunlara ilişkin algıları ($\bar{X}=15.15$) Rizeli olmayanlara göre daha olumsuzdur ($\bar{X}=15.98$).

Üniversite öğrencilerinin şehir algıları; hayat pahalılığı boyutunda Rizeli olup olmama durumuna göre ($t_{(1496)}=4.62$; $p<.05$) istatistiksel açıdan anlamlı fark göstermiştir. Buna göre Rizeli olan katılımcıların hayat pahalılığına ilişkin algıları ($\bar{X}=5.86$) Rizeli olmayanlara göre daha olumludur ($\bar{X}=5.14$).

Üniversite öğrencilerinin şehir algıları; toplu taşıma boyutunda Rizeli olup olmama durumuna göre ($t_{(825.66)}=-.65$; $p<.05$) istatistiksel açı-

dan anlamlı fark göstermiştir. Buna göre Rizeli olan katılımcıların toplu taşımaya ilişkin algıları ($\bar{X}=2.89$) Rizeli olmayanlara göre daha düşüktür ($\bar{X}=3.14$).

Üniversite öğrencilerinin şehir algıları; RİAÖ'nün tamamında Rizeli olup olmama durumuna göre ($t_{(1496)}=13.65$; $p<.05$) istatistiksel açıdan anlamlı fark göstermiştir. Buna göre Rizeli olan katılımcıların algıları ($\bar{X}=130.52$) Rizeli olmayanlara göre daha yüksektir ($\bar{X}=114.36$).

9. Öğrencilerin Şehir Algılarının Ailenin Aylık Gelirine Göre ANOVA Testi Sonuçları

Araştırmada RTEÜ öğrencilerinin şehir algılarının ailenin aylık gelirine göre istatistiksel olarak anlamlı fark gösterip göstermediği belirlenmiştir. Araştırmada öğrencilerin ailelerinin aylık gelirleri 1500 TL altı, 1500-3000 TL, 3000-5000 TL, 5000 TL ve üzeri olarak dört kategoride sınıflandırılmıştır. Üniversite öğrencilerin Rize'ye ilişkin algılarının aylık gelirine göre istatistiksel açıdan anlamlı olarak farklılaşp farklılaşmadığı ANOVA ile belirlenmiştir. Tablo 18'de aylık gelirine göre üniversite öğrencilerinin RİAÖ'den aldıkları puanların ortalaması ve standart sapması verilmiş, daha sonra Tablo 19'da ANOVA sonuçları sunulmuştur.

Tablo 18. Üniversite Öğrencilerinin Ailelerinin Aylık Gelirine Göre RİAÖ Puanlarının Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

		N	\bar{X}	S
Şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği	1500 TL altı	495	35.52	8.76
	1500-3000 TL	679	34.41	8.33
	3000-5000 TL	194	33.74	8.30
	5000 TL ve üzeri	98	34.58	9.09
	Toplam	1466	34.71	8.52
Rize halkına ilişkin algılar	1500 TL altı	495	30.97	7.87
	1500-3000 TL	679	31.36	7.69
	3000-5000 TL	194	30.74	7.87
	5000 TL ve üzeri	98	29.74	8.93
	Toplam	1466	31.04	7.86
Kentsel yapı	1500 TL altı	495	27.50	7.65
	1500-3000 TL	679	27.33	7.51
	3000-5000 TL	194	26.90	6.96
	5000 TL ve üzeri	98	26.35	8.92
	Toplam	1466	27.27	7.59

Kentsel sorunlar	1500 TL altı	495	15.94	4.55
	1500-3000 TL	679	15.70	4.58
	3000-5000 TL	194	15.70	4.47
	5000 TL ve üzeri	98	14.82	4.69
	Toplam	1466	15.73	4.56
Hayat pahalılığı	1500 TL altı	495	5.34	2.83
	1500-3000 TL	679	5.32	2.67
	3000-5000 TL	194	5.33	2.57
	5000 TL ve üzeri	98	5.73	2.72
	Toplam	1466	5.36	2.72
Toplu taşıma	1500 TL altı	495	9.83	3.19
	1500-3000 TL	679	10.16	2.94
	3000-5000 TL	194	10.23	3.10
	5000 TL ve üzeri	98	10.35	3.11
	Toplam	1466	10.07	3.07
Toplam	1500 TL altı	495	119.78	21.90
	1500-3000 TL	679	118.98	21.26
	3000-5000 TL	194	117.31	21.21
	5000 TL ve üzeri	98	115.84	25.31
	Toplam	1466	118.82	21.77

Tablo 18’de verilen puanların ailenin aylık gelirine göre aralarındaki farkın istatistiksel açıdan anlamlı olup olmadığının belirlenmesi için yapılan ANOVA sonuçları Tablo 19’da verilmiştir.

Tablo 19. Üniversite Öğrencilerinin Şehir Algılarının Ailelerinin Aylık Gelirine Göre ANOVA Sonuçları

	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p
Şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği	Gruplarası	573.34	3	191.12	2.64	.05
	Gruplarıçığı	105987.28	1462	72.50		
	Toplam	106560.62	1465			
Rize halkına ilişkin algılar	Gruplarası	257.48	3	85.82	1.39	.25
	Gruplarıçığı	90448.22	1462	61.86		
	Toplam	90705.71	1465			
Kentsel yapı	Gruplarası	139.85	3	46.62	.81	.49
	Gruplarıçığı	84241.18	1462	57.62		
	Toplam	84381.03	1465			

Kentsel sorunlar	Gruplarasası	102.71	3	34.24	1.65	.18
	Gruplariçi	30391.51	1462	20.78		
	Toplam	30494.22	1465			
Hayat pahalılığı	Gruplarasası	14.44	3	4.81	.65	.58
	Gruplariçi	10799.12	1462	7.39		
	Toplam	10813.55	1465			
Toplu taşıma	Gruplarasası	46.01	3	15.33	1.63	.18
	Gruplariçi	13740.04	1462	9.39		
	Toplam	13786.04	1465			
Toplam	Gruplarasası	1784.36	3	594.79	1.25	.28
	Gruplariçi	692602.65	1462	473.73		
	Toplam	694387.01	1465			

Tablo 19 incelendiğinde ANOVA testi sonucunda üniversite öğrencilerinin Rize'ye ilişkin algıları ailelerinin aylık gelirine göre; şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği boyutunda ($F_{(3-1462)}=2.64$; $p>.05$), Rize halkına ilişkin algılar boyutunda ($F_{(3-1462)}=1.39$; $p>.05$), kentsel yapı boyutunda ($F_{(3-1462)}=0.81$; $p>.05$), kentsel sorunlar boyutunda ($F_{(3-1462)}=1.65$; $p>.05$), hayat pahalılığı boyutunda ($F_{(3-1462)}=0.65$; $p>.05$), toplu taşıma boyutunda ($F_{(3-1462)}=1.63$; $p>.05$) ve RİAÖ'nün tamamında ($F_{(3-1462)}=1.25$; $p>.05$) istatistiksel açıdan anlamlı fark göstermemektedir.

10. Öğrencilerin Şehir Algılarının Kaldıkları Yere Göre ANOVA Testi Sonuçları

Araştırmada RTEÜ öğrencilerinin şehir algılarının kaldıkları yere göre istatistiksel olarak anlamlı fark gösterip göstermediği belirlenmiştir. Araştırmada öğrencilerin kaldıkları yerler; devlet yurdu, özel yurt, öğrenci evi ve diğer olmak üzere dört kategoride sınıflandırılmıştır. Üniversite öğrencilerin Rize'ye ilişkin algılarının kaldıkları yere göre istatistiksel açıdan anlamlı olarak farklılaşıp farklılaşmadığı ANOVA ile belirlenmiştir. Tablo 20'de kaldıkları yere göre üniversite öğrencilerinin RİAÖ'den aldıkları puanların ortalaması ve standart sapması verilmiş, daha sonra Tablo 21'de ANOVA sonuçları sunulmuştur.

Tablo 20. Üniversite Öğrencilerinin Kaldıkları Yere Göre RİAÖ Puanlarının Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

		N	\bar{X}	S
Şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği	Devlet yurdu (1)	541	33.27	8.40
	Özel yurt (2)	167	34.73	7.81
	Öğrenci evi (3)	281	33.83	8.64
	Ailesinin veya yakının yanı (4)	507	36.84	8.49
	Toplam	1496	34.75	8.55
Rize halkına ilişkin algılar	Devlet yurdu (1)	541	29.34	7.58
	Özel yurt (2)	167	30.39	6.95
	Öğrenci evi (3)	281	29.23	8.37
	Ailesinin veya yakının yanı (4)	507	34.00	7.35
	Toplam	1496	31.02	7.88
Kentsel yapı	Devlet yurdu (1)	541	25.33	7.17
	Özel yurt (2)	167	26.18	7.19
	Öğrenci evi (3)	281	26.52	7.47
	Ailesinin veya yakının yanı (4)	507	30.14	7.41
	Toplam	1496	27.28	7.59
Kentsel sorunlar	Devlet yurdu (1)	541	16.38	4.71
	Özel yurt (2)	167	15.67	4.26
	Öğrenci evi (3)	281	16.03	4.40
	Ailesinin veya yakının yanı (4)	507	14.93	4.58
	Toplam	1496	15.74	4.60
Hayat pahalılığı	Devlet yurdu (1)	541	5.36	2.79
	Özel yurt (2)	167	5.08	2.59
	Öğrenci evi (3)	281	4.85	2.44
	Ailesinin veya yakının yanı (4)	507	5.70	2.76
	Toplam	1496	5.35	2.71
Toplu taşıma	Devlet yurdu (1)	541	9.96	3.14
	Özel yurt (2)	167	10.34	3.20
	Öğrenci evi (3)	281	9.97	3.13
	Ailesinin veya yakının yanı (4)	507	10.14	2.92
	Toplam	1496	10.06	3.07

Toplam	Devlet yurdu (1)	541	114.29	20.99
	Özel yurt (2)	167	117.31	19.77
	Öğrenci evi (3)	281	115.58	22.21
	Ailesinin veya yakınının yanı (4)	507	126.05	21.39
	Toplam	1496	118.86	21.85

Tablo 20’da verilen puanların öğrencilerin kaldıkları yere göre aralarındaki farkın istatistiksel açıdan anlamlı olup olmadığının belirlenmesi için yapılan ANOVA sonuçları Tablo 21’de verilmiştir.

Tablo 21. Üniversite Öğrencilerinin Şehir Algılarının Kaldıkları Yere Göre ANOVA Sonuçları

	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P	Anlamlı Fark
Şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği	Gruplararası	3638.05	3	1212.68	17.12	.00*	1-4, 2-4, 3-4
	Gruplariçi	105636.45	1492	70.80			
	Toplam	109274.50	1495				
Rize halkına ilişkin algılar	Gruplararası	7003.35	3	2334.44	40.48	.00*	1-4, 2-4, 3-4
	Gruplariçi	86033.16	1492	57.66			
	Toplam	93036.51	1495				
Kentsel yapı	Gruplararası	6545.59	3	2181.86	40.82	.00*	1-4, 2-4, 3-4
	Gruplariçi	79753.17	1492	53.45			
	Toplam	86298.76	1495				
Kentsel sorunlar	Gruplararası	581.90	3	193.96	9.32	.00*	1-4, 3-4
	Gruplariçi	31047.47	1492	20.81			
	Toplam	31629.37	1495				
Hayat pahalılığı	Gruplararası	145.75	3	48.59	6.68	.00*	3-4
	Gruplariçi	10849.30	1492	7.27			
	Toplam	10995.05	1495				
Toplu taşıma	Gruplararası	23.60	3	7.86	.83	.48	
	Gruplariçi	14071.17	1492	9.43			
	Toplam	14094.77	1495				
Toplam	Gruplararası	40918.74	3	13639.58	30.26	.00*	1-4, 2-4, 3-4
	Gruplariçi	672502.64	1492	450.74			
	Toplam	713421.38	1495				

*p<0.05

ANOVA testi sonucunda üniversite öğrencilerinin Rize'ye ilişkin algıları öğrencilerin kaldıkları yere göre toplu taşıma boyutunda ($F_{(3-1492)}=0.83$; $p>.05$) istatistiksel açıdan anlamlı fark göstermemektedir. Bununla birlikte üniversite öğrencilerinin Rize'ye ilişkin algıları öğrencilerin kaldıkları yere göre şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği boyutunda ($F_{(3-1492)}=17.12$; $p<.05$), Rize halkına ilişkin algılar boyutunda ($F_{(3-1492)}=40.48$; $p<.05$), kentsel yapı boyutunda ($F_{(3-1492)}=40.82$; $p<.05$), kentsel sorunlar boyutunda ($F_{(3-1492)}=9.32$; $p<.05$), hayat pahalılığı boyutunda ($F_{(3-1492)}=6.68$; $p<.05$) ve RİAÖ'den alınan puanların tamamında ($F_{(3-1492)}=30.26$; $p<.05$) istatistiksel açıdan anlamlı fark göstermiştir. Var olan bu farklılıkların hangi gruplarda olduğunu belirlemek için post hoc testlerden varyansların homojen olduğu ve örneklem büyüklüklerinin eşit olmadığı durumlarda kullanılabilen Bonferroni testi yapılmıştır (Kayri, 2009).

Bonferroni testi sonuçlarına göre şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği boyutunda devlet yurdunda kalan öğrencilerin algıları ($\bar{X}=33.27$) ailesinin veya yakınının yanında kalan öğrencilerin algılarından ($\bar{X}=36.84$), özel yurttaki kalan öğrencilerin algıları ($\bar{X}=34.73$), ailesinin veya yakınının yanında kalan öğrencilerin algılarından ($\bar{X}=36.84$) ve öğrenci evinde kalanların algıları ($\bar{X}=33.83$) ailesinin veya yakınının yanında kalan öğrencilerin algılarından ($\bar{X}=36.84$) istatistiksel olarak daha düşük çıkmıştır.

Bonferroni testi sonuçlarına göre Rize halkına ilişkin algılar boyutunda devlet yurdunda kalan öğrencilerin algıları ($\bar{X}=29.34$) ailesinin veya yakınının yanında kalan öğrencilerin algılarından ($\bar{X}=34.00$), özel yurttaki kalan öğrencilerin algıları ($\bar{X}=30.39$), ailesinin veya yakınının yanında kalan öğrencilerin algılarından ($\bar{X}=34.00$) ve öğrenci evinde kalanların algıları ($\bar{X}=29.23$) ailesinin veya yakınının yanında kalan öğrencilerin algılarından ($\bar{X}=34.00$) istatistiksel olarak daha düşük çıkmıştır.

Bonferroni testi sonuçlarına göre kentsel yapı boyutunda devlet yurdunda kalan öğrencilerin algıları ($\bar{X}=25.33$) ailesinin veya yakınının yanında kalan öğrencilerin algılarından ($\bar{X}=30.14$), özel yurttaki kalan öğrencilerin algıları ($\bar{X}=26.18$), ailesinin veya yakınının yanında kalan öğrencilerin algılarından ($\bar{X}=30.14$) ve öğrenci evinde kalanların algıları ($\bar{X}=26.52$) ailesinin veya yakınının yanında kalan öğrencilerin algılarından ($\bar{X}=30.14$) istatistiksel olarak daha düşük çıkmıştır.

Bonferroni testi sonuçlarına göre kentsel sorunlar boyutunda devlet yurdunda kalan öğrencilerin algıları ($\bar{X}=16.38$) ailesinin veya yakınının yanında kalan öğrencilerin algılarından ($\bar{X}=14.93$) ve öğrenci evinde ka-

lanların algıları ($\bar{X}=16.03$) ailesinin veya yakınının yanında kalan öğrencilerin algılarından ($\bar{X}=14.93$) istatistiksel olarak daha yüksek (olumlu) çıkmıştır.

Bonferroni testi sonuçlarına göre hayat pahalılığı boyutunda öğrenci evinde kalanların algıları ($\bar{X}=4.85$) ailesinin veya yakınının yanında kalan öğrencilerin algılarından ($\bar{X}=5.70$) istatistiksel olarak daha düşük (olumsuz) çıkmıştır.

Bonferroni testi sonuçlarına göre ölçeğin tamamında devlet yurdunda kalan öğrencilerin algıları ($\bar{X}=114.29$) ailesinin veya yakınının yanında kalan öğrencilerin algılarından ($\bar{X}=126.05$), özel yurttan kalan öğrencilerin algıları ($\bar{X}=117.31$), ailesinin veya yakınının yanında kalan öğrencilerin algılarından ($\bar{X}=126.05$) ve öğrenci evinde kalanların algıları ($\bar{X}=115.58$) ailesinin veya yakınının yanında kalan öğrencilerin algılarından ($\bar{X}=126.05$) istatistiksel olarak daha düşük çıkmıştır.

11. Öğrencilerin Şehir Algılarının Program Türüne Göre ANOVA Testi Sonuçları

Araştırmada RTEÜ öğrencilerinin şehir algılarının program türüne göre istatistiksel olarak anlamlı fark gösterip göstermediği belirlenmiştir. Araştırmada program türleri; ön lisans, lisans, yüksek lisans ve doktora olmak üzere dört kategoride sınıflandırılmıştır. Üniversite öğrencilerin Rize'ye ilişkin algılarının program türüne göre istatistiksel açıdan anlamlı olarak farklılaşp farklılaşmadığı ANOVA ile belirlenmiştir. Tablo 22'de program türüne göre üniversite öğrencilerinin RİAÖ'den aldıkları puanların ortalaması ve standart sapması verilmiş, daha sonra Tablo 23'te ANOVA sonuçları sunulmuştur.

Tablo 22. Üniversite Öğrencilerinin Program Türüne Göre RİAÖ Puanlarının Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

	N	\bar{X}	S	
Şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği	Ön lisans (1)	457	37.13	8.49
	Lisans (2)	916	33.46	8.35
	Yüksek lisans (3)	93	35.60	7.98
	Doktora (4)	20	33.15	9.13
	Toplam	1486	34.72	8.54

Rize halkına ilişkin algılar	Ön lisans (1)	457	32.36	7.31
	Lisans (2)	916	30.24	8.13
	Yüksek lisans (3)	93	31.65	7.38
	Doktora (4)	20	30.35	6.17
	Toplam	1486	30.98	7.87
Kentsel yapı	Ön lisans (1)	457	28.48	7.54
	Lisans (2)	916	26.58	7.64
	Yüksek lisans (3)	93	28.54	6.64
	Doktora (4)	20	26.00	7.13
	Toplam	1486	27.28	7.61
Kentsel sorunlar	Ön lisans (1)	457	15.37	4.75
	Lisans (2)	916	16.05	4.49
	Yüksek lisans (3)	93	15.08	4.66
	Doktora (4)	20	13.60	4.47
	Toplam	1486	15.75	4.60
Hayat pahalılığı	Ön lisans (1)	457	5.86	2.87
	Lisans (2)	916	5.05	2.58
	Yüksek lisans (3)	93	5.68	2.75
	Doktora (4)	20	5.25	2.59
	Toplam	1486	5.34	2.71
Toplu taşıma	Ön lisans (1)	457	10.06	3.18
	Lisans (2)	916	10.01	3.07
	Yüksek lisans (3)	93	10.65	2.81
	Doktora (4)	20	10.70	1.78
	Toplam	1486	10.07	3.08
Toplam	Ön lisans (1)	457	123.40	20.93
	Lisans (2)	916	116.35	22.06
	Yüksek lisans (3)	93	121.51	20.58
	Doktora (4)	20	113.80	21.68
	Toplam	1486	118.80	21.85

Tablo 22’de verilen puanların program türüne göre aralarındaki farkın istatistiksel açıdan anlamlı olup olmadığının belirlenmesi için yapılan ANOVA sonuçları Tablo 23’te verilmiştir.

Tablo 23. Üniversite Öğrencilerinin Şehir Algılarının Program Türüne Göre ANOVA Sonuçları

	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı Fark
Şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği	Gruplarasası	4234.72	3	1411.57	20.09	.00*	1-2
	Gruplarıçi	104110.57	1482	70.25			
	Toplam	108345.29	1485				
Rize halkına ilişkin algılar	Gruplarasası	1416.36	3	472.12	7.71	.00*	1-2
	Gruplarıçi	90719.18	1482	61.21			
	Toplam	92135.55	1485				
Kentsel yapı	Gruplarasası	1288.71	3	429.570	7.53	.00*	1-2
	Gruplarıçi	84500.39	1482	57.02			
	Toplam	85789.10	1485				
Kentsel sorunlar	Gruplarasası	284.18	3	94.73	4.51	.00*	1-2
	Gruplarıçi	31102.18	1482	20.98			
	Toplam	31386.36	1485				
Hayat pahalılığı	Gruplarasası	215.06	3	71.68	9.95	.00*	1-2
	Gruplarıçi	10674.64	1482	7.20			
	Toplam	10889.70	1485				
Toplu taşıma	Gruplarasası	42.05	3	14.02	1.48	.22	
	Gruplarıçi	14041.81	1482	9.48			
	Toplam	14083.86	1485				
Toplam	Gruplarasası	16382.02	3	5460.68	11.67	.00*	1-2
	Gruplarıçi	693118.16	1482	467.69			
	Toplam	709500.18	1485				

*p<0.05

ANOVA testi sonucunda üniversite öğrencilerinin Rize'ye ilişkin algıları program türüne göre toplu taşıma boyutunda ($F_{(3-1482)}=0.83$; $p>.05$) istatistiksel açıdan anlamlı fark göstermemektedir. Bununla birlikte üniversite öğrencilerinin Rize'ye ilişkin algıları program türüne göre şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği boyutunda ($F_{(3-1482)}=20.09$; $p<.05$), Rize halkına ilişkin algılar boyutunda ($F_{(3-1482)}=7.71$; $p<.05$), kentsel yapı boyutunda ($F_{(3-1482)}=7.53$; $p<.05$), kentsel sorunlar boyutunda ($F_{(3-1482)}=4.51$; $p<.05$), hayat pahalılığı boyutunda ($F_{(3-1482)}=9.95$; $p<.05$) ve RİAO'den alınan puanların tamamında ($F_{(3-1482)}=11.67$; $p<.05$) istatistiksel açıdan anlamlı fark göstermiştir. Var olan bu farklılıkların hangi gruplarda olduğunu belirlemek için post hoc testlerden varyansların homojen olduğu ve örneklem büyüklüklerinin eşit olmadığı durumlarda kullanılabilen Bonferroni testi yapılmıştır (Kayri, 2009).

Bonferroni testi sonuçlarına göre şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği boyutunda ön lisans öğrencilerin algıları ($\bar{X}=37.13$), lisans öğrencilerinin algılarından ($\bar{X}=33.46$) istatistiksel açıdan anlamlı olarak daha yüksek çıkmıştır.

Bonferroni testi sonuçlarına göre Rize halkına ilişkin algılar boyutunda ön lisans öğrencilerinin algıları ($\bar{X}=32.26$), lisans öğrencilerinin algılarından ($\bar{X}=30.24$) istatistiksel açıdan anlamlı olarak daha yüksek çıkmıştır.

Bonferroni testi sonuçlarına göre kentsel yapı boyutunda ön lisans öğrencilerinin algıları ($\bar{X}=28.48$), lisans öğrencilerinin algılarından ($\bar{X}=26.58$) istatistiksel açıdan anlamlı olarak daha yüksek çıkmıştır.

Bonferroni testi sonuçlarına göre kentsel sorunlar boyutunda ön lisans öğrencilerinin algıları ($\bar{X}=15.17$), lisans öğrencilerinin algılarından ($\bar{X}=16.05$) istatistiksel açıdan anlamlı olarak daha düşük (olumsuz) çıkmıştır.

Bonferroni testi sonuçlarına göre hayat pahalılığı boyutunda ön lisans öğrencilerinin algıları ($\bar{X}=5.86$), lisans öğrencilerinin algılarından ($\bar{X}=5.05$) istatistiksel açıdan anlamlı olarak daha yüksek çıkmıştır.

Bonferroni testi sonuçlarına göre ölçeğin tamamında ön lisans öğrencilerinin algıları ($\bar{X}=123.40$), lisans öğrencilerinin algılarından ($\bar{X}=116.35$) istatistiksel açıdan anlamlı olarak daha yüksek çıkmıştır.

12. Öğrencilerin Şehir Algılarının Sınıf Düzeyine Göre ANOVA Testi Sonuçları

Araştırmada RTEÜ öğrencilerinin şehir algılarının sınıf düzeyine göre istatistiksel olarak anlamlı fark gösterip göstermediği belirlenmiştir. Araştırmada sınıf düzeyleri; hazırlık/bilimsel hazırlık, birinci, ikinci, üçüncü, dördüncü, beşinci ve altıncı sınıf olarak belirlenmiştir. Ancak hazırlık/bilimsel hazırlık sınıflarında az öğrencini yer alması nedeniyle (15 öğrenci) bu öğrenciler birinci sınıflarla, beşinci (7 öğrenci) ve altıncı (1 öğrenci) sınıflarında az öğrencini yer alması nedeniyle bu öğrenciler dördüncü sınıflarla birleştirilerek dört kategoride sınıflandırılmıştır. Üniversite öğrencilerin Rize'ye ilişkin algılarının sınıf düzeyine göre istatistiksel açıdan anlamlı olarak farklılaşp farklılaşmadığı ANOVA ile belirlenmiştir. Tablo 24'de sınıf düzeyine göre üniversite öğrencilerinin RİAÖ'den aldıkları puanların ortalaması ve standart sapması verilmiş, daha sonra Tablo 25'te ANOVA sonuçları sunulmuştur.

Tablo 24. Üniversite Öğrencilerinin Sınıf Düzeyine Göre RİAÖ Puanlarının Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

		N	\bar{X}	S
Şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği	Birinci sınıf (1)	547	34.81	8.54
	İkinci sınıf (2)	357	36.06	8.33
	Üçüncü sınıf (3)	229	32.60	8.44
	Dördüncü sınıf (4)	168	33.99	7.95
	Toplam	1301	34.66	8.46
Rize halkına ilişkin algılar	Birinci sınıf (1)	547	31.09	7.80
	İkinci sınıf (2)	357	32.42	7.51
	Üçüncü sınıf (3)	229	29.35	7.80
	Dördüncü sınıf (4)	168	29.83	7.95
	Toplam	1301	30.99	7.89
Kentsel yapı	Birinci sınıf (1)	547	26.44	7.84
	İkinci sınıf (2)	357	28.75	7.09
	Üçüncü sınıf (3)	229	26.41	7.24
	Dördüncü sınıf (4)	168	28.13	7.29
	Toplam	1301	27.28	7.53
Kentsel sorunlar	Birinci sınıf (1)	547	15.78	4.56
	İkinci sınıf (2)	357	15.86	4.85
	Üçüncü sınıf (3)	229	15.99	4.56
	Dördüncü sınıf (4)	168	15.52	4.04
	Toplam	1301	15.81	4.58
Hayat pahalılığı	Birinci sınıf (1)	547	5.50	2.806
	İkinci sınıf (2)	357	5.46	2.56
	Üçüncü sınıf (3)	229	4.52	2.22
	Dördüncü sınıf (4)	168	5.01	2.71
	Toplam	1301	5.26	2.66
Toplu taşıma	Birinci sınıf (1)	547	10.08	3.11
	İkinci sınıf (2)	357	9.67	3.01
	Üçüncü sınıf (3)	229	10.11	3.03
	Dördüncü sınıf (4)	168	10.64	3.05
	Toplam	1301	10.05	3.07
Toplam	Birinci sınıf (1)	547	118.20	22.35
	İkinci sınıf (2)	357	122.76	20.747
	Üçüncü sınıf (3)	229	114.46	21.70
	Dördüncü sınıf (4)	168	118.13	21.17
	Toplam	1301	118.78	21.81

Tablo 24'te verilen puanların sınıf düzeyine göre aralarındaki farkın istatistiksel açıdan anlamlı olup olmadığının belirlenmesi için yapılan ANOVA sonuçları Tablo 25'te verilmiştir.

Tablo 25. Üniversite Öğrencilerinin Şehir Algılarının Sınıf Düzeyine Göre ANOVA Sonuçları

	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P	Anlamlı Fark
Şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği	Gruplarasası	1751.25	3	583.75	8.28	.00*	1-3, 2-3
	Gruplarıçı	91354.17	1297	70.44			
	Toplam	93105.42	1300				
Rize halkına ilişkin algılar	Gruplarasası	1583.77	3	527.92	8.62	.00*	1-3, 2-3, 2-4
	Gruplarıçı	79396.07	1297	61.22			
	Toplam	80979.85	1300				
Kentsel yapı	Gruplarasası	1460.40	3	486.80	8.72	.00*	1-2, 2-3
	Gruplarıçı	72343.23	1297	55.78			
	Toplam	73803.63	1300				
Kentsel sorunlar	Gruplarasası	23.11	3	7.70	.37	.77	
	Gruplarıçı	27190.68	1297	20.96			
	Toplam	27213.80	1300				
Hayat pahalılığı	Gruplarasası	181.53	3	60.51	8.74	.00*	1-2, 2-3
	Gruplarıçı	8978.72	1297	6.92			
	Toplam	9160.25	1300				
Toplu taşıma	Gruplarasası	113.29	3	37.77	4.03	.01*	2-4
	Gruplarıçı	12156.84	1297	9.37			
	Toplam	12270.14	1300				
Toplam	Gruplarasası	10192.29	3	3397.43	7.25	.00*	1-2, 2-3
	Gruplarıçı	608010.02	1297	468.78			
	Toplam	618202.31	1300				

*p<0.05

ANOVA testi sonucunda üniversite öğrencilerinin Rize'ye ilişkin algıları sınıf düzeyine göre kentsel sorunlar boyutunda ($F_{(3-1297)}=0.37$; $p>.05$) istatistiksel açıdan anlamlı fark göstermemektedir. Bununla birlikte üniversite öğrencilerinin Rize'ye ilişkin algıları sınıf düzeyine göre şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği boyutunda ($F_{(3-1297)}=8.28$; $p<.05$), Rize halkına ilişkin algılar boyutunda ($F_{(3-1297)}=8.62$; $p<.05$), kentsel yapı boyutunda ($F_{(3-1297)}=8.72$; $p<.05$), hayat pahalılığı bo-

yutunda ($F_{(3-1297)}=8.74$; $p<.05$), toplu taşıma boyutunda ($F_{(3-1297)}=4.03$; $p<.05$) ve RİAÖ'den alınan puanların tamamında ($F_{(3-1297)}=7.25$; $p<.05$) istatistiksel açıdan anlamlı fark göstermiştir. Var olan bu farklılıkların hangi gruplarda olduğunu belirlemek için post hoc testlerden varyansların homojen olduğu ve örneklem büyüklüklerinin eşit olmadığı durumlarda kullanılabilen Bonferroni testi yapılmıştır (Kayri, 2009).

Bonferroni testi sonuçlarına göre şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği boyutunda birinci sınıf öğrencilerin algıları ($\bar{X}=34.81$), üçüncü sınıf öğrencilerinin algılarından ($\bar{X}=32.60$) ve ikinci sınıf öğrencilerinin algıları ($\bar{X}=36.06$) üçüncü sınıf öğrencilerinin algılarından ($\bar{X}=32.60$) istatistiksel açıdan anlamlı olarak daha yüksek çıkmıştır.

Bonferroni testi sonuçlarına göre Rize halkına ilişkin algılar boyutunda birinci sınıf öğrencilerin algıları ($\bar{X}=31.09$), üçüncü sınıf öğrencilerinin algılarından ($\bar{X}=29.35$), ikinci sınıf öğrencilerinin algıları ($\bar{X}=32.42$) üçüncü sınıf öğrencilerinin algılarından ($\bar{X}=29.35$) ve ikinci sınıf öğrencilerinin algıları ($\bar{X}=32.42$), dördüncü sınıf öğrencilerinin algılarından ($\bar{X}=29.83$) istatistiksel açıdan anlamlı olarak daha yüksek çıkmıştır.

Bonferroni testi sonuçlarına göre kentsel yapı boyutunda birinci sınıf öğrencilerin algıları ($\bar{X}=26.44$), ikinci sınıf öğrencilerinin algılarından ($\bar{X}=28.75$) istatistiksel açıdan anlamlı olarak daha düşük çıkarken, ikinci sınıf öğrencilerinin algıları ($\bar{X}=28.75$) üçüncü sınıf öğrencilerinin algılarından ($\bar{X}=26.41$) istatistiksel açıdan anlamlı olarak daha yüksek çıkmıştır.

Bonferroni testi sonuçlarına göre hayat pahalılığı boyutunda birinci sınıf öğrencilerin algıları ($\bar{X}=5.50$), ikinci sınıf öğrencilerinin algılarından ($\bar{X}=5.46$) ve ikinci sınıf öğrencilerinin algıları ($\bar{X}=5.46$) üçüncü sınıf öğrencilerinin algılarından ($\bar{X}=4.52$) istatistiksel açıdan anlamlı olarak daha yüksek (olumlu) çıkmıştır.

Bonferroni testi sonuçlarına göre toplu taşıma boyutunda ikinci sınıf öğrencilerin algıları ($\bar{X}=9.67$), dördüncü sınıf öğrencilerinin algılarından ($\bar{X}=10.11$) istatistiksel açıdan anlamlı olarak daha düşük çıkmıştır.

Bonferroni testi sonuçlarına göre ölçeğin tamamında birinci sınıf öğrencilerin algıları ($\bar{X}=118.20$), ikinci sınıf öğrencilerinin algılarından ($\bar{X}=122.76$) istatistiksel açıdan anlamlı olarak daha düşük çıkarken, ikinci sınıf öğrencilerinin algıları ($\bar{X}=122.76$) üçüncü sınıf öğrencilerinin algılarından ($\bar{X}=114.46$) istatistiksel açıdan anlamlı olarak daha yüksek çıkmıştır.

13. Öğrencilerin Şehir Algılarının Yatay Geçiş Yapma Durumuna Göre Bağımsız Örneklem T Testi Sonuçları

Araştırmada RTEÜ öğrencilerinin şehir algılarının yatay geçiş yapma durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı fark gösterip göstermediği belirlenmiştir. RİAÖ'den alınan puanlar sürekli, yatay geçiş yapma durumu değişkeni iki kategoriden oluşan bir değişken olduğu ve dolayısıyla ortalamaları karşılaştırılacak örneklem bağımsız oldukları için veriler bağımsız örneklem için t testi ile çözümlenmiştir. Elde edilen bulgular Tablo 26'da sunulmuştur.

Tablo 26. Öğrencilerin Şehir Algılarının Yatay Geçiş Yapma Durumuna Göre Bağımsız Örneklem T Testi Sonuçları

	Gruplar	N	\bar{X}	S	sd	t	P
Şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği	Evet	232	37.81	8.48	1441	6.03	.00*
	Hayır	1211	34.15	8.46			
Rize halkına ilişkin algılar	Evet	232	32.47	7.46	1441	2.98	.00*
	Hayır	1211	30.78	7.96			
Kentsel yapı	Evet	232	28.66	7.68	1441	3.13	.00*
	Hayır	1211	26.96	7.56			
Kentsel sorunlar	Evet	232	15.67	4.50	1441	-.35	.72
	Hayır	1211	15.78	4.60			
Hayat pahalılığı	Evet	232	5.88	2.84	1441	3.31	.00*
	Hayır	1211	5.24	2.66			
Toplu taşıma	Evet	232	10.19	3.09	1441	.60	.00*
	Hayır	1211	10.05	3.07			
Toplam	Evet	232	124.79	21.43	1441	4.5	.00*
	Hayır	1211	117.74	21.80			

*p<.05

Tablo 26 incelendiğinde üniversite öğrencilerinin şehir algıları; şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği boyutunda ($t_{(1441)}=6.03$; $p<.05$), Rize halkına ilişkin algılar boyutunda ($t_{(1441)}=2.98$; $p<.05$), kentsel yapıya ilişkin algılar boyutunda ($t_{(1441)}=3.13$; $p<.05$), hayat pahalılığı boyutunda ($t_{(1441)}=3.31$; $p<.05$), toplu taşıma boyutunda ($t_{(1441)}=.60$; $p<.05$) ve RİAÖ'den aldıkları puanların tamamında ($t_{(1441)}=4.5$; $p<.05$) yatay geçiş yapma durumuna göre istatistiksel açıdan anlamlı fark göstermiştir. Bununla birlikte kentsel sorunlar boyutunda ($t_{(1441)}=-.35$; $p>.05$) üniversite öğrencilerinin şehir algıları yatay geçiş yapma durumuna göre istatistiksel açıdan anlamlı fark göstermemiştir.

Buna göre yatay geçiş yapan öğrencilerin; şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği boyutuna ilişkin algıları (\bar{X} =37.81), yapmayanlara göre (\bar{X} =34.15), Rize halkına ilişkin algıları (\bar{X} =32.47) yapmayanlara (\bar{X} =30.78) göre, kentsel yapıya ilişkin algıları (\bar{X} =28.66) yapmayanlara göre (\bar{X} =26.96), hayat pahalılığına ilişkin algıları (\bar{X} =5.88) yapmayanlara göre (\bar{X} =5.24), toplu taşımaya ilişkin algıları (\bar{X} =10.19) yapmayanlara göre (\bar{X} =10.05) ve ölçeğin tamamında (\bar{X} =124.79) yapmayanlara göre (\bar{X} =117.74) istatistiksel açıdan anlamlı olarak yüksektir.

14. Öğrencilerin Şehir Algılarının Dikey Geçiş Yapma Durumuna Göre Bağımsız Örneklem T Testi Sonuçları

Araştırmada RTEÜ öğrencilerinin şehir algılarının dikey geçiş yapma durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı fark gösterip göstermediği belirlenmiştir. RİAÖ'den alınan puanlar sürekli, dikey geçiş yapma durumu değişkeni iki kategoriden oluşan bir değişken olduğu ve dolayısıyla ortalamaları karşılaştırılacak örneklem bağımsız oldukları için veriler bağımsız örneklem için t testi ile çözümlenmiştir. Elde edilen bulgular Tablo 27'de sunulmuştur.

Tablo 27. Öğrencilerin Şehir Algılarının Dikey Geçiş Yapma Durumuna Göre Bağımsız Örneklem T Testi Sonuçları

	Gruplar	N	\bar{X}	S	sd	t	P
Şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği	Evet	97	36.86	8.76	1376	2.68	.01*
	Hayır	1281	34.46	8.49			
Rize halkına ilişkin algılar	Evet	97	32.11	8.49	1376	1.38	.17
	Hayır	1281	30.96	7.82			
Kentsel yapı	Evet	97	28.20	8.28	1376	1.29	.19
	Hayır	1281	27.17	7.54			
Kentsel sorunlar	Evet	97	15.57	4.43	1376	-.54	.58
	Hayır	1281	15.83	4.63			
Hayat pahalılığı	Evet	97	5.75	2.78	1376	1.64	.10
	Hayır	1281	5.29	2.64			
Toplu taşıma	Evet	97	9.81	3.02	1376	-.76	.44
	Hayır	1281	10.06	3.09			
Toplam	Evet	97	122.57	23.39	1376	1.77	.08
	Hayır	1281	118.48	21.77			

*p<.05

Tablo 27 incelendiğinde üniversite öğrencilerinin şehir algıları; şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği boyutunda

($t_{(1376)}=6.03$; $p<.05$) dikey geçiş yapma durumuna göre istatistiksel açıdan anlamlı fark göstermiştir. Buna göre dikey geçiş yapan öğrencilerin şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliğine ilişkin algıları ($\bar{X}=36.86$), yapmayanlara göre ($\bar{X}=34.46$) istatistiksel açıdan anlamlı olarak yüksektir.

Üniversite öğrencilerinin Rize'ye ilişkin algıları; Rize halkına ilişkin algılar boyutunda ($t_{(1376)}=1.38$; $p>.05$), kentsel yapıya ilişkin algılar boyutunda ($t_{(1376)}=1.29$; $p>.05$), kentsel sorunlar boyutunda ($t_{(1376)}=-.54$; $p>.05$), hayat pahalılığı boyutunda ($t_{(1376)}=1.64$; $p>.05$), toplu taşıma boyutunda ($t_{(1376)}=-.76$; $p>.05$) ve RİAÖ'den aldıkları puanların tamamında ($t_{(1376)}=1.77$; $p>.05$) dikey geçiş yapma durumuna göre istatistiksel açıdan anlamlı fark göstermemiştir.

RTEÜ öğrencilerinin Rize'ye ilişkin şehir algıları araştırmacılar tarafından geliştirilen RİAÖ ile belirlenmiştir. Araştırma sonucunda elde edilen bulgular özetlendiğinde RTEÜ öğrencilerinin Rize'ye ilişkin şehir algıları; cinsiyete, yaşa, geldikleri bölgeye, ailelerin ikamet ettikleri bölgeye, öğrencilerin ikamet ettikleri yere, Rizeli olup olmama durumuna, kaldıkları yere, program türüne, sınıf düzeyine, yatay geçiş yapma durumuna ve dikey geçiş yapma durumuna göre RİAÖ'nün bazı alt boyutlarında veya ölçeğin tamamında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık göstermiştir. Bununla birlikte RTEÜ öğrencilerinin Rize'ye ilişkin şehir algıları ailelerin aylık gelirine göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık göstermemiştir.

C. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Akademisyenlerinin Şehir Algıları ve Beklentileri

1. Betimsel İstatistikler

Yapılan bu araştırmaya Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nin çeşitli fakültelerinde görev yapan 204 akademisyen katılmıştır. Akademisyenlerin bazı demografik bilgilerine ilişkin bilgiler Tablo 28'de sunulmuştur.

Tablo 28. Katılımcıların Demografik Özellikleri

Değişkenler		N	%
Cinsiyet	Kadın	58	28.4
	Erkek	145	71.1
	Kayıp veri	1	0.5
Yaş	20-25	38	18.6
	26-30	112	54.9
	31-35	42	20.6
	36-40	10	4.9
	41-45	2	1.0
Unvan	Okutman	9	4.4
	Uzman	1	0.5
	Araştırma görevlisi	45	22.1
	Öğretim görevlisi	64	31.4
	Dr.	4	2.0
	Yrd. Doç. Dr.	58	28.4
	Doç. Dr.	14	6.9
	Prof. Dr.	7	3.4
Kayıp veri	2	1.0	
Görev yılı	1-3 yıl	78	38.2
	4-6 yıl	59	28.9
	7-10 yıl	30	14.7
	11-14 yıl	16	7.8
	15 yıl ve üzeri	20	9.8
	Kayıp veri	1	0.5
Yerleşim birimi	Rize merkez	154	75.5
	Çayeli	16	7.8
	Pazar	7	3.4
	Ardeşen	9	4.4
	Fındıklı	8	3.9
	İyidere	4	2.0
	Derepaazarı	5	2.5
	Kayıp Veri	1	0.5
İdari görev	Evet	52	25.5
	Hayır	152	74.5
Rizeli mi?	Evet	52	25.5
	Hayır	152	74.5

	Adalet Meslek Yüksek Okulu	5	2.5
	Ardeşen Meslek Yüksek Okulu	9	4.4
	Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu	2	1.0
	Turgut Kıran Denizcilik Yüksek Okulu	5	2.5
	Diş Hekimliği Fakültesi	5	2.5
	Eğitim Fakültesi	16	7.8
	Fen Edebiyat Fakültesi	26	12.7
	Fındıklı Meslek Yüksek Okulu	8	3.9
	Güneysu Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Yüksek Okulu	3	1.5
	Güzel Sanatlar Tasarım ve Mimarlık Fakültesi	3	1.5
Görev birimi	İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	18	8.8
	İlahiyat Fakültesi	26	12.7
	Mühendislik Fakültesi	10	4.9
	Pazar Meslek Yüksek Okulu	2	1.0
	Sağlık Yüksek Okulu ve Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu	8	3.9
	Sosyal Bilimler Meslek Yüksek Okulu	8	3.9
	Su Ürünleri Fakültesi	7	3.4
	Teknik Bilimler Yüksek Okulu	14	6.9
	Tıp Fakültesi	18	8.8
	Yabancı Diller Yüksek Okulu	5	2.5
	Ziraat ve Doğa Bilimleri Fakültesi	5	2.5
	Kayıp veri	1	0.5

Tablo 28 incelendiğinde araştırmaya katılan akademisyenlerin %71.1'nin erkek, %28.4'ünün kadın olduğu görülmektedir. Araştırmaya çoğunlukla erkek akademisyenler katılmıştır.

Katılımcıların yaş dağılımları incelendiğinde en fazla katılımın yaşları 26-30 (%54.9) arasında olan akademisyenler olduğu bunu sırasıyla yaşları 31-35 (%20.6) arasında olan, 20-25 (%18.6) arasında olan, 36-40 (%4.9) arasında olan ve 41-45 (%1.0) arasında olan akademisyenlerin takip ettiği görülmektedir.

Katılımcıların unvanlarının dağılımları incelendiğinde en fazla katılımın öğretim görevlilerinden (%31.4) olduğu, bunu sırasıyla Yrd. Doç. Dr. (%28.4), Araş. Gör. (%22.1), Doç. Dr. (%6.9), Okutman (%4.4), Prof. Dr. (%3.4), Dr. (%2.0) ve Uzman (%0.5) unvanlarına sahip katılımcılardan olduğu görülmektedir.

Katılımcıların üniversite görev yaptığı süreler incelendiğinde en

fazla katılımın 1-3 yıl (%38.2) arasında görev yapanlardan olduğu bunu sırasıyla, 4-6 yıl (%28.9), 7-10 yıl (%14.7), 15 yıl ve üzeri (%9.8) ve 11-14 yıl (%7.8) arasında görev yapanlar takip etmektedir.

Katılımcıların araştırmaya katıldıkları yerleşim birimleri incelendiğinde en fazla katılımın Rize merkezden olduğu (%75.5), bunu sırasıyla Çayeli (%7.8), Ardeşen (%4.4), Fındıklı (%3.9), Pazar (%3.4), Der pazarı (%2.5) ve İyidere (%2.0) yerleşim birimlerinin takip ettiği görülmektedir.

Katılımcıların %25.5'inin idari görevi varken, %74.5'inin idari görevi yoktur. Ayrıca katılımcıların %25.5'i Rizeli olduklarını belirtirken, %74.5'i Rizeli olmadıklarını belirtmişlerdir.

Son olarak katılımcıların görev yaptıkları birimlerin dağılımları incelendiğinde en fazla katılımın Fen Edebiyat Fakültesi ve İlahiyat Fakültesinden (%12.7) olduğu bunu sırasıyla; Yabancı Diller Yüksek Okulu, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi ve Tıp Fakültesi (%8.8), Eğitim Fakültesi (%7.8), Teknik Bilimler Yüksek Okulu (%6.9), Mühendislik Fakültesi (%4.9), Ardeşen Meslek Yüksek Okulu (%4.4), Fındıklı Meslek Yüksek Okulu, Sağlık Yüksek Okulu ve Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu ve Sosyal Bilimler Meslek Yüksek Okulu (%3.9), Su Ürünleri Fakültesi (%3.4), Adalet Meslek Yüksek Okulu, Turgut Kıran Denizcilik Yüksek Okulu, Diş Hekimliği Fakültesi, Ziraat ve Doğa Bilimleri Fakültesi ve Yabancı Diller Yüksek Okulu (%2.5), Güneysu Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Yüksek Okulu ve Güzel Sanatlar Tasarım ve Mimarlık Fakültesi (%1.5) ve Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu ve Pazar Meslek Yüksek Okulu (%1.0) takip etmektedir.

2. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Akademisyenlerinin Şehir Algıları ve Beklentilerine Yönelik Bulgular

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi akademisyenlerinin şehir algıları ve beklentileri araştırmacılar tarafından geliştirilen RİAÖ ile belirlenmiştir. RİAÖ 6 boyuttan, 42 maddeden oluşan beşli Likert tipi bir ölçektir. Ölçekten elde edilen güvenilirlik katsayıları Tablo 29'da sunulmuştur.

Tablo 29. RİAÖ'ye Ait Güvenirlilik Katsayıları

Faktör	Cronbach Alpha
Şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği	.84
Rize halkına ilişkin algılar	.84
Kentsel Yapı	.82
Kentsel sorunlar	.65
Hayat pahalılığı	.78
Toplu Taşıma	.71
Ölçeğin Tamamı	.91

Elde edilen bu güvenilirlik katsayılarına göre RİAÖ'nün akademisyenlere uygulanması sonucu elde edilen puanların güvenilir olduğu söylenebilir.

3. Akademisyenlerin Şehir Algılarının Cinsiyete Göre Bağımsız Örneklemeler T Testi Sonuçları

Araştırmada RTEÜ akademisyenlerinin şehir algılarının cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı fark gösterip göstermediği belirlenmiştir. RİAÖ'den alınan puanlar sürekli, cinsiyet değişkeni iki kategoriden oluşan bir değişken olduğu ve dolayısıyla ortalamaları karşılaştırılacak örneklemeler bağımsız oldukları için veriler bağımsız örneklemeler için t testi ile çözümlenmiştir. Elde edilen bulgular Tablo 30'da sunulmuştur.

Tablo 30. Akademisyenlerin Şehir Algılarının Cinsiyete Göre Bağımsız Örneklemeler T Testi Sonuçları

	Gruplar	N	\bar{X}	S	sd	t	P																																																																				
Şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği	Kadın	58	28.64	6.34	201	-.97	.33																																																																				
	Erkek	145	29.74	7.66				Rize halkına ilişkin algılar	Kadın	58	32.08	6.24	201	.19	.84	Erkek	145	31.88	6.92	Kentsel yapı	Kadın	58	28.50	5.71	201	.05	.96	Erkek	145	28.44	6.59	Kentsel sorunlar	Kadın	58	12.24	4.29	201	-.76	.44	Erkek	145	12.72	4.00	Hayat pahalılığı	Kadın	58	4.79	2.28	201	1.52	.12	Erkek	145	4.33	1.80	Toplu taşıma	Kadın	58	10.62	2.83	201	.88	.38	Erkek	145	10.24	2.77	Toplam	Kadın	58	116.88	16.41	201	-.15	.88
Rize halkına ilişkin algılar	Kadın	58	32.08	6.24	201	.19	.84																																																																				
	Erkek	145	31.88	6.92				Kentsel yapı	Kadın	58	28.50	5.71	201	.05	.96	Erkek	145	28.44	6.59	Kentsel sorunlar	Kadın	58	12.24	4.29	201	-.76	.44	Erkek	145	12.72	4.00	Hayat pahalılığı	Kadın	58	4.79	2.28	201	1.52	.12	Erkek	145	4.33	1.80	Toplu taşıma	Kadın	58	10.62	2.83	201	.88	.38	Erkek	145	10.24	2.77	Toplam	Kadın	58	116.88	16.41	201	-.15	.88	Erkek	145	117.37	22.23								
Kentsel yapı	Kadın	58	28.50	5.71	201	.05	.96																																																																				
	Erkek	145	28.44	6.59				Kentsel sorunlar	Kadın	58	12.24	4.29	201	-.76	.44	Erkek	145	12.72	4.00	Hayat pahalılığı	Kadın	58	4.79	2.28	201	1.52	.12	Erkek	145	4.33	1.80	Toplu taşıma	Kadın	58	10.62	2.83	201	.88	.38	Erkek	145	10.24	2.77	Toplam	Kadın	58	116.88	16.41	201	-.15	.88	Erkek	145	117.37	22.23																				
Kentsel sorunlar	Kadın	58	12.24	4.29	201	-.76	.44																																																																				
	Erkek	145	12.72	4.00				Hayat pahalılığı	Kadın	58	4.79	2.28	201	1.52	.12	Erkek	145	4.33	1.80	Toplu taşıma	Kadın	58	10.62	2.83	201	.88	.38	Erkek	145	10.24	2.77	Toplam	Kadın	58	116.88	16.41	201	-.15	.88	Erkek	145	117.37	22.23																																
Hayat pahalılığı	Kadın	58	4.79	2.28	201	1.52	.12																																																																				
	Erkek	145	4.33	1.80				Toplu taşıma	Kadın	58	10.62	2.83	201	.88	.38	Erkek	145	10.24	2.77	Toplam	Kadın	58	116.88	16.41	201	-.15	.88	Erkek	145	117.37	22.23																																												
Toplu taşıma	Kadın	58	10.62	2.83	201	.88	.38																																																																				
	Erkek	145	10.24	2.77				Toplam	Kadın	58	116.88	16.41	201	-.15	.88	Erkek	145	117.37	22.23																																																								
Toplam	Kadın	58	116.88	16.41	201	-.15	.88																																																																				
	Erkek	145	117.37	22.23																																																																							

Tablo 30 incelendiğinde akademisyenlerin şehir algıları; şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği boyutunda ($t_{(201)} = -.97$; $p > .05$), Rize halkına ilişkin algılar boyutunda ($t_{(201)} = .19$; $p > .05$), kentsel yapı boyutunda ($t_{(201)} = .05$; $p > .05$), kentsel sorunlar boyutunda ($t_{(201)} = -.76$; $p > .05$), hayat pahalılığı boyutunda ($t_{(201)} = 1.52$; $p > .05$), toplu taşıma boyutunda ($t_{(201)} = .88$; $p > .05$) ve ölçeğin tamamında ($t_{(201)} = -.15$; $p > .05$) cinsiyete göre istatistiksel açıdan anlamlı fark göstermemiştir.

4. Akademisyenlerin Şehir Algılarının Yaşa Göre ANOVA Testi Sonuçları

Araştırmada RTEÜ akademisyenlerinin şehir algılarının yaşa göre istatistiksel olarak anlamlı fark gösterip göstermediği belirlenmiştir. Yaş değişkeni 20-25, 26-30, 31-35, 36-40 ve 41-45 olmak üzere beş kategoriden oluşturulmuştur. Ancak 41-45 yaş arası katılımcı sayısı az (2 kişi) olduğundan ve bu durum yaş değişkenine göre ortalamaları karşılaştırmada sorun oluşturacağından (gruplara düşen kişi sayılarının denk olması düşünüldüğünde) bu yaş kategorileri birleştirilerek 36-45 olarak yeniden düzenlenmiştir. Buna göre RİAÖ'den alınan puanlar sürekli, ortalamaları karşılaştırılacak dört bağımsız örneklem söz konusu olduğu için veriler ANOVA ile çözümlenmiştir. İlk olarak Tablo 31'de yaşa göre akademisyenlerin RİAÖ'den aldıkları puanların ortalaması ve standart sapması verilmiş, daha sonra Tablo 32'de ANOVA sonuçları sunulmuştur.

Tablo 31. Akademisyenlerin Yaşa Göre RİAÖ Puanlarının Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

		N	\bar{X}	S
Şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği	20-25 (1)	38	28.86	6.24
	26-30 (2)	112	28.21	6.99
	31-35 (3)	42	33.42	7.68
	36-45 (4)	12	27.17	8.68
	Toplam	204	29.34	7.37
Rize halkına ilişkin algılar	20-25 (1)	38	32.97	7.68
	26-30 (2)	112	31.08	6.21
	31-35 (3)	42	33.78	6.47
	36-45 (4)	12	29.25	8.13
	Toplam	204	31.88	6.76

Kentsel yapı	20-25 (1)	38	30.23	6.68
	26-30 (2)	112	27.08	6.16
	31-35 (3)	42	30.92	5.68
	36-45 (4)	12	26.50	5.77
	Toplam	204	28.43	6.34
Kentsel sorunlar	20-25 (1)	38	14.71	5.19
	26-30 (2)	112	12.21	3.71
	31-35 (3)	42	11.69	3.65
	36-45 (4)	12	12.17	2.76
	Toplam	204	12.56	4.08
Hayat pahalılığı	20-25 (1)	38	5.21	1.93
	26-30 (2)	112	4.21	1.71
	31-35 (3)	42	4.55	2.49
	36-45 (4)	12	4.00	1.54
	Toplam	204	4.46	1.95
Toplu taşıma	20-25 (1)	38	10.34	2.92
	26-30 (2)	112	10.52	2.69
	31-35 (3)	42	10.36	2.71
	36-45 (4)	12	8.92	3.37
	Toplam	204	10.36	2.78
Toplam	20-25 (1)	38	122.34	22.26
	26-30 (2)	112	113.32	19.63
	31-35 (3)	42	124.74	19.13
	36-45 (4)	12	108.00	22.96
	Toplam	204	117.04	20.82

Tablo 31’de verilen puanların yaşa göre aralarındaki farkın istatistiksel açıdan anlamlı olup olmadığının belirlenmesi için yapılan ANOVA sonuçları Tablo 32’de verilmiştir.

Tablo 32. Akademisyenlerin Şehir Algılarının Yaşa Göre ANOVA Sonuçları

	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P	Anlamlı Fark
Şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği	Gruplarasası	909.14	3	303.04	5.99	.00*	1-3, 2-3, 3-4
	Gruplariçi	10117.15	200	50.58			
	Toplam	11026.29	203				
Rize halkına ilişkin algılar	Gruplarasası	352.61	3	117.54	2.63	.05	
	Gruplariçi	8910.57	200	44.55			
	Toplam	9263.17	203				
Kentsel yapı	Gruplarasası	634.96	3	211.66	5.61	.00*	1-2, 2-3
	Gruplariçi	7546.93	200	37.74			
	Toplam	8181.89	203				
Kentsel sorunlar	Gruplarasası	222.72	3	74.24	4.70	.00*	1-2, 1-3
	Gruplariçi	3159.32	200	15.79			
	Toplam	3382.04	203				
Hayat pahalılığı	Gruplarasası	31.03	3	10.34	2.79	.04*	1-2
	Gruplariçi	741.57	200	3.70			
	Toplam	772.60	203				
Toplu taşıma	Gruplarasası	27.80	3	9.27	1.20	.31	
	Gruplariçi	1545.07	200	7.73			
	Toplam	1572.88	203				
Toplam	Gruplarasası	6086.58	3	2028.86	4.95	.00*	2-3
	Gruplariçi	81909.10	200	409.54			
	Toplam	87995.68	203				

*p<0.05

ANOVA testi sonucunda akademisyenlerin Rize'ye ilişkin algıları yaşa göre Rize halkına ilişkin algılar boyutunda ($F_{(3-200)}=2.63$; $p>.05$) ve toplu taşıma boyutunda ($F_{(3-200)}=1.20$; $p>.05$) istatistiksel açıdan anlamlı fark göstermemektedir. Bununla birlikte akademisyenlerin Rize'ye ilişkin algıları yaşa göre şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği boyutunda ($F_{(3-200)}=5.99$; $p<.05$), kentsel yapı boyutunda ($F_{(3-200)}=5.61$; $p<.05$), kentsel sorunlar boyutunda ($F_{(3-200)}=4.70$; $p<.05$), hayat pahalılığı boyutunda ($F_{(3-200)}=2.79$; $p<.05$) ve RİAÖ'den elde edilen puanların tamamında ($F_{(3-200)}=4.95$; $p<.05$) istatistiksel açıdan anlamlı fark göstermiştir.

Var olan bu farklılıkların hangi gruplarda olduğunu belirlemek için post hoc testlerden varyansların homojen olduğu ve örneklem büyüklüklerinin eşit olmadığı durumlarda kullanılabilen Bonferroni testi yapılmıştır (Kayri, 2009).

Bonferroni testi sonuçlarına göre yaşları 20-25 arasında değişen akademisyenlerin Rize'ye ilişkin algıları (\bar{X} =28.86) şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği boyutunda, yaşları 31-35 arasında değişen akademisyenlerin algılarından (\bar{X} =33.42) ve yaşları 26-30 arasında değişen akademisyenlerin algıları (\bar{X} =28.21), yaşları 31-35 arasında değişen akademisyenlerin algılarından (\bar{X} =33.42) istatistiksel açıdan anlamlı olarak düşüktür. Bununla birlikte yaşları 31-35 arasında değişen akademisyenlerin algıları (\bar{X} =33.42), yaşları, 36-45 arasında değişen akademisyenlerin algılarından (\bar{X} =27.17) istatistiksel açıdan anlamlı olarak yüksektir.

Bonferroni testi sonuçlarına göre yaşları 20-25 arasında değişen akademisyenlerin Rize'ye ilişkin algıları (\bar{X} =30.23) kentsel yapı boyutunda, yaşları 26-30 arasında değişen akademisyenlerin algılarından (\bar{X} =27.08) istatistiksel açıdan anlamlı olarak yüksekken, yaşları 26-30 arasında değişen akademisyenlerin algıları (\bar{X} =27.08), yaşları 31-35 arasında değişen akademisyenlerin algılarından (\bar{X} =30.92) istatistiksel açıdan anlamlı olarak düşük çıkmıştır.

Bonferroni testi sonuçlarına göre yaşları 20-25 arasında değişen akademisyenlerin Rize'ye ilişkin algıları (\bar{X} =14.71) kentsel sorunlar boyutunda, yaşları 26-30 arasında değişen akademisyenlerin algılarından (\bar{X} =12.21) ve yaşları 31-35 arasında değişen akademisyenlerin algılarından (\bar{X} =11.69) istatistiksel açıdan anlamlı olarak yüksek çıkmıştır.

Bonferroni testi sonuçlarına göre yaşları 20-25 arasında değişen akademisyenlerin Rize'ye ilişkin algıları (\bar{X} =5.21) hayat pahalılığı boyutunda, yaşları 26-30 arasında değişen akademisyenlerin algılarından (\bar{X} =4.21) ve istatistiksel açıdan anlamlı olarak yüksek çıkmıştır.

Bonferroni testi sonuçlarına göre ölçeğin tamamında yaşları 26-30 arasında değişen akademisyenlerin Rize'ye ilişkin algıları (\bar{X} =113.32), yaşları 31-35 arasında değişen akademisyenlerin algılarından (\bar{X} =124.74) istatistiksel açıdan anlamlı olarak düşük çıkmıştır.

5. Akademisyenlerin Şehir Algılarının Unvana Göre ANOVA Testi Sonuçları

Araştırmada RTEÜ akademisyenlerinin şehir algılarının unvana göre istatistiksel olarak anlamlı fark gösterip göstermediği belirlenmiştir.

Unvan değişkeni Okutman, Uzman, Araştırma Görevlisi, Öğretim Görevlisi, Dr., Yrd. Doç. Dr., Doç. Dr., Prof. Dr. olmak üzere sekiz kategoriden oluşmaktadır. Ancak bazı kategorilere düşen kişi sayısının az olması unvan değişkenine göre ortalamaları karşılaştırmada sorun oluşturacağından (gruplara düşen kişi sayılarının denk olması düşünöldüğünde) kategoriler birleştirilmiştir. Buna göre Okutman ve Uzman kategorileri, Dr. ve Yrd. Doç. Dr. kategorileri, Doç. Dr. ve Prof. Dr. kategorileri birleştirilmiştir. Buna göre RİAÖ'den alınan puanlar sürekli, ortalamaları karşılaştırılacak beş bağımsız örneklem söz konusu olduğu için veriler ANOVA ile çözümlenmiştir. İlk olarak Tablo 33'te unvana göre akademisyenlerin RİAÖ'den aldıkları puanların ortalaması ve standart sapması verilmiş, daha sonra Tablo 34'te ANOVA sonuçları sunulmuştur.

Tablo 33. Akademisyenlerin Unvana Göre RİAÖ Puanlarının Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

		N	\bar{X}	S
Şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği	Uzman-okutman (1)	10	28.20	5.75
	Araştırma görevlisi (2)	45	27.40	6.90
	Öğretim görevlisi (3)	64	29.601	6.21
	Yrd. Doç. Dr.-Dr. (4)	62	29.53	7.84
	Doç. Dr.-Prof. Dr. (5)	21	32.10	9.70
	Toplam	202	29.28	7.33
Rize halkına ilişkin algılar	Uzman-okutman (1)	10	34.90	6.43
	Araştırma görevlisi (2)	45	31.09	6.72
	Öğretim görevlisi (3)	64	32.94	6.90
	Yrd. Doç. Dr.-Dr. (4)	62	31.02	6.44
	Doç. Dr.-Prof. Dr. (5)	21	30.90	6.84
	Toplam	202	31.82	6.72
Kentsel yapı	Uzman-okutman (1)	10	29.80	6.55
	Araştırma görevlisi (2)	45	28.69	6.22
	Öğretim görevlisi (3)	64	28.67	5.63
	Yrd. Doç. Dr.-Dr. (4)	62	27.08	7.13
	Doç. Dr.-Prof. Dr. (5)	21	29.86	5.59
	Toplam	202	28.36	6.30

Kentsel sorunlar	Uzman-okutman (1)	10	12.70	3.65
	Araştırma görevlisi (2)	45	13.56	4.17
	Öğretim görevlisi (3)	64	12.07	4.30
	Yrd. Doç. Dr.-Dr. (4)	62	12.50	3.42
	Doç. Dr.-Prof. Dr. (5)	21	10.95	3.26
	Toplam	202	12.45	3.92
Hayat pahalılığı	Uzman-okutman (1)	10	4.20	1.93
	Araştırma görevlisi (2)	45	4.73	1.92
	Öğretim görevlisi (3)	64	4.55	2.28
	Yrd. Doç. Dr.-Dr. (4)	62	4.26	1.65
	Doç. Dr.-Prof. Dr. (5)	21	4.05	1.56
	Toplam	202	4.43	1.93
Toplu taşıma	Uzman-okutman (1)	10	9.60	2.59
	Araştırma görevlisi (2)	45	10.67	2.90
	Öğretim görevlisi (3)	64	10.11	2.55
	Yrd. Doç. Dr.-Dr. (4)	62	10.34	2.99
	Doç. Dr.-Prof. Dr. (5)	21	10.71	2.70
	Toplam	202	10.34	2.77
Toplam	Uzman-okutman (1)	10	119.40	17.06
	Araştırma görevlisi (2)	45	116.13	19.85
	Öğretim görevlisi (3)	64	117.95	19.82
	Yrd. Doç. Dr.-Dr. (4)	62	114.73	21.93
	Doç. Dr.-Prof. Dr. (5)	21	118.57	22.37
	Toplam	202	116.69	20.51

Tablo 33'te verilen puanların unvana göre aralarındaki farkın istatistiksel açıdan anlamlı olup olmadığının belirlenmesi için yapılan ANOVA sonuçları Tablo 34'te verilmiştir.

Tablo 34. Akademisyenlerin Şehir Algılarının Unvana Göre ANOVA Sonuçları

	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p
Şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği	Gruplararası	348.03	4	87.01	1.64	.16
	Gruplariçi	10460.88	197	53.10		
	Toplam	10808.92	201			
Rize halkına ilişkin algılar	Gruplararası	256.49	4	64.12	1.43	.23
	Gruplariçi	8833.08	197	44.84		
	Toplam	9089.58	201			

Kentsel yapı	Gruplararası	180.37	4	45.09	1.14	.34
	Gruplarıçi	7814.52	197	39.66		
	Toplam	7994.89	201			
Kentsel sorunlar	Gruplararası	111.73	4	27.93	1.84	.12
	Gruplarıçi	2978.27	197	15.12		
	Toplam	3090.01	201			
Hayat pahalılığı	Gruplararası	10.45	4	2.61	.69	.59
	Gruplarıçi	741.08	197	3.76		
	Toplam	751.53	201			
Toplu taşıma	Gruplararası	16.62	4	4.15	.53	.71
	Gruplarıçi	1532.81	197	7.78		
	Toplam	1549.43	201			
Toplam	Gruplararası	503.03	4	125.76	.30	.88
	Gruplarıçi	84055.94	197	426.68		
	Toplam	84558.97	201			

ANOVA testi sonucunda akademisyenlerin Rize'ye ilişkin algıları unvana göre şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği boyutunda ($F_{(4-197)}=1.64$; $p>.05$), Rize halkına ilişkin algılar boyutunda ($F_{(4-197)}=1.43$; $p>.05$), kentsel yapı boyutunda ($F_{(4-197)}=1.14$; $p>.05$), kentsel sorunlar boyutunda ($F_{(4-197)}=1.84$; $p>.05$), hayat pahalılığı boyutunda ($F_{(4-197)}=.69$; $p>.05$), toplu taşıma boyutunda ($F_{(4-197)}=.53$; $p>.05$) ve ölçeğin tamamında ($F_{(4-197)}=.30$; $p>.05$) istatistiksel açıdan anlamlı fark göstermemektedir.

6. Akademisyenlerin Şehir Algılarının Görev Yılına Göre ANOVA Testi Sonuçları

Araştırmada RTEÜ akademisyenlerinin şehir algılarının görev yılına göre istatistiksel olarak anlamlı fark gösterip göstermediği belirlenmiştir. Görev yılı değişkeni 1-3 yıl, 4-6 yıl, 7-10 yıl, 11-14 yıl ve 15 yıl ve üzeri olmak üzere beş kategoriden oluşmaktadır. Buna göre RİAÖ'den alınan puanlar sürekli, ortalamaları karşılaştırılacak beş bağımsız örneklem söz konusu olduğu için veriler ANOVA ile çözümlenmiştir. İlk olarak Tablo 35'te görev yılına göre akademisyenlerin RİAÖ'den aldıkları puanların ortalaması ve standart sapması verilmiş, daha sonra Tablo 36'da ANOVA sonuçları sunulmuştur.

Tablo 35. Akademisyenlerin Görev Yılına Göre RİAÖ Puanlarının Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

		N	\bar{X}	S
Şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği	1-3 yıl (1)	78	29.34	6.13
	4-6 yıl (2)	59	28.98	8.50
	7-10 yıl (3)	30	29.20	8.53
	11-14 (4)	16	27.18	5.78
	15 yıl ve üzeri (5)	20	32.05	7.45
	Toplam	203	29.32	7.37
Rize halkına ilişkin algılar	1-3 yıl (1)	78	32.32	6.68
	4-6 yıl (2)	59	30.78	7.66
	7-10 yıl (3)	30	31.50	5.14
	11-14 (4)	16	30.75	5.29
	15 yıl ve üzeri (5)	20	34.40	6.82
	Toplam	203	31.83	6.73
Kentsel yapı	1-3 yıl (1)	78	28.53	5.65
	4-6 yıl (2)	59	27.42	7.50
	7-10 yıl (3)	30	29.07	5.46
	11-14 (4)	16	27.18	6.76
	15 yıl ve üzeri (5)	20	30.60	5.86
	Toplam	203	28.38	6.34
Kentsel sorunlar	1-3 yıl (1)	78	13.71	4.44
	4-6 yıl (2)	59	12.25	3.52
	7-10 yıl (3)	30	11.23	4.44
	11-14 (4)	16	10.88	2.58
	15 yıl ve üzeri (5)	20	12.25	3.66
	Toplam	203	12.55	4.08
Hayat pahalılığı	1-3 yıl (1)	78	4.77	1.96
	4-6 yıl (2)	59	4.24	1.78
	7-10 yıl (3)	30	3.93	1.68
	11-14 (4)	16	3.75	1.07
	15 yıl ve üzeri (5)	20	5.05	2.78
	Toplam	203	4.43	1.94

Toplu taşıma	1-3 yıl (1)	78	10.44	2.51
	4-6 yıl (2)	59	10.35	3.06
	7-10 yıl (3)	30	10.03	2.71
	11-14 (4)	16	10.50	3.35
	15 yıl ve üzeri (5)	20	10.35	2.93
	Toplam	203	10.36	2.79
Toplam	1-3 yıl (1)	78	119.12	18.55
	4-6 yıl (2)	59	114.03	24.00
	7-10 yıl (3)	30	114.97	20.35
	11-14 (4)	16	110.25	15.39
	15 yıl ve üzeri (5)	20	124.70	21.19
	Toplam	203	116.87	20.74

Tablo 35'te verilen puanların görev yılına göre aralarındaki farkın istatistiksel açıdan anlamlı olup olmadığının belirlenmesi için yapılan ANOVA sonuçları Tablo 36'da verilmiştir.

Tablo 36. Akademisyenlerin Şehir Algılarının Görev Yılına Göre ANOVA Sonuçları

	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P	Anlamlı fark
Şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği	Gruplarası	228.99	4	57.25	1.05	.38	
	Gruplariçi	10752.82	198	54.31			
	Toplam	10981.82	202				
Rize halkına ilişkin algılar	Gruplarası	237.88	4	59.47	1.32	.26	
	Gruplariçi	8922.42	198	45.06			
	Toplam	9160.31	202				
Kentsel yapı	Gruplarası	191.07	4	47.77	1.20	.31	
	Gruplariçi	7916.96	198	39.99			
	Toplam	8108.03	202				
Kentsel sorunlar	Gruplarası	207.94	4	51.98	3.26	.01*	1-3
	Gruplariçi	3162.27	198	15.971			
	Toplam	3370.21	202				
Hayat pahalılığı	Gruplarası	33.64	4	8.41	2.29	.06	
	Gruplariçi	726.34	198	3.66			
	Toplam	759.98	202				

	Gruplarası	4.12	4	1.03	.13	.97
Toplu taşıma	Gruplarıçı	1568.34	198	7.92		
	Toplam	1572.46	202			
	<hr/>					
Toplam	Gruplarası	2903.86	4	725.97	1.71	.15
	Gruplarıçı	84000.06	198	424.24		
	Toplam	86903.92	202			

ANOVA testi sonucunda akademisyenlerin Rize'ye ilişkin algıları görev yılına göre şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği boyutunda ($F_{(4-198)}=1.05$; $p>.05$), Rize halkına ilişkin algılar boyutunda ($F_{(4-198)}=1.32$; $p>.05$), kentsel yapı boyutunda ($F_{(4-198)}=1.20$; $p>.05$) hayat pahalılığı boyutunda ($F_{(4-198)}=2.29$; $p>.05$), toplu taşıma boyutunda ($F_{(4-198)}=.13$; $p>.05$) ve ölçeğin tamamında ($F_{(4-198)}=.15$; $p>.05$) istatistiksel açıdan anlamlı fark göstermemektedir.

Bununla birlikte akademisyenlerin Rize'ye ilişkin algıları görev yılına göre kentsel sorunlar boyutunda ($F_{(4-198)}=3.26$; $p<.05$) istatistiksel açıdan anlamlı fark göstermektedir. Var olan bu farklılıkların hangi gruplarda olduğunu belirlemek için post hoc testlerden varyansların homojen olduğu ve örneklem büyüklüklerinin eşit olmadığı durumlarda kullanılabilen Bonferroni testi yapılmıştır (Kayri, 2009).

Bonferroni testi sonuçlarına göre görev yılı 1-3 yıl arasında değişen akademisyenlerin Rize'ye ilişkin algıları ($\bar{X}=13.71$) kentsel sorunlar boyutunda, görev yılı 7-10 yıl arasında değişen akademisyenlerin algılarından ($\bar{X}=11.23$) istatistiksel açıdan anlamlı olarak daha yüksektir.

7. Akademisyenlerin Şehir Algılarının Yerleşim Birimine Göre Bağımsız Örneklem T Testi Sonuçları

Araştırmada RTEÜ akademisyenlerinin şehir algılarının yerleşim birimine göre istatistiksel olarak anlamlı fark gösterip göstermediği belirlenmiştir. Yerleşim birimi değişkeni Rize merkez ve ilçe olarak iki kategorilidir. RİAÖ'den alınan puanlar sürekli, yerleşim birimi değişkeni iki kategoriden oluşan bir değişken olduğu ve dolayısıyla ortalamaları karşılaştırılacak örneklem bağımsız oldukları için veriler bağımsız örneklem için t testi ile çözümlenmiştir. Elde edilen bulgular Tablo 37'de sunulmuştur.

Tablo 37. Akademisyenlerin Şehir Algılarının Yerleşim Birimine Göre Bağımsız Örneklem T Testi Sonuçları

	Gruplar	N	\bar{X}	S	sd	t	P																																																																				
Şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği	Merkez	154	29.76	7.43	201	1.60	.11																																																																				
	İlçe	49	27.84	6.94				Rize halkına ilişkin algılar	Merkez	154	31.87	7.08	201	.09	.92	İlçe	49	31.78	5.68	Kentsel yapı	Merkez	154	28.87	6.31	201	1.84	.07	İlçe	49	26.96	6.37	Kentsel sorunlar	Merkez	154	12.63	4.024	201	.55	.58	İlçe	49	12.27	4.28	Hayat pahalılığı	Merkez	154	4.58	2.05	201	1.62	.11	İlçe	49	4.06	1.60	Toplu taşıma	Merkez	154	10.55	2.82	201	1.73	.08	İlçe	49	9.76	2.61	Toplam	Merkez	154	118.26	21.18	201	1.65	.10
Rize halkına ilişkin algılar	Merkez	154	31.87	7.08	201	.09	.92																																																																				
	İlçe	49	31.78	5.68				Kentsel yapı	Merkez	154	28.87	6.31	201	1.84	.07	İlçe	49	26.96	6.37	Kentsel sorunlar	Merkez	154	12.63	4.024	201	.55	.58	İlçe	49	12.27	4.28	Hayat pahalılığı	Merkez	154	4.58	2.05	201	1.62	.11	İlçe	49	4.06	1.60	Toplu taşıma	Merkez	154	10.55	2.82	201	1.73	.08	İlçe	49	9.76	2.61	Toplam	Merkez	154	118.26	21.18	201	1.65	.10	İlçe	49	112.65	19.09								
Kentsel yapı	Merkez	154	28.87	6.31	201	1.84	.07																																																																				
	İlçe	49	26.96	6.37				Kentsel sorunlar	Merkez	154	12.63	4.024	201	.55	.58	İlçe	49	12.27	4.28	Hayat pahalılığı	Merkez	154	4.58	2.05	201	1.62	.11	İlçe	49	4.06	1.60	Toplu taşıma	Merkez	154	10.55	2.82	201	1.73	.08	İlçe	49	9.76	2.61	Toplam	Merkez	154	118.26	21.18	201	1.65	.10	İlçe	49	112.65	19.09																				
Kentsel sorunlar	Merkez	154	12.63	4.024	201	.55	.58																																																																				
	İlçe	49	12.27	4.28				Hayat pahalılığı	Merkez	154	4.58	2.05	201	1.62	.11	İlçe	49	4.06	1.60	Toplu taşıma	Merkez	154	10.55	2.82	201	1.73	.08	İlçe	49	9.76	2.61	Toplam	Merkez	154	118.26	21.18	201	1.65	.10	İlçe	49	112.65	19.09																																
Hayat pahalılığı	Merkez	154	4.58	2.05	201	1.62	.11																																																																				
	İlçe	49	4.06	1.60				Toplu taşıma	Merkez	154	10.55	2.82	201	1.73	.08	İlçe	49	9.76	2.61	Toplam	Merkez	154	118.26	21.18	201	1.65	.10	İlçe	49	112.65	19.09																																												
Toplu taşıma	Merkez	154	10.55	2.82	201	1.73	.08																																																																				
	İlçe	49	9.76	2.61				Toplam	Merkez	154	118.26	21.18	201	1.65	.10	İlçe	49	112.65	19.09																																																								
Toplam	Merkez	154	118.26	21.18	201	1.65	.10																																																																				
	İlçe	49	112.65	19.09																																																																							

Tablo 37 incelendiğinde akademisyenlerin şehir algıları; şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği boyutunda ($t_{(201)}=1.60$; $p>.05$), Rize halkına ilişkin algılar boyutunda ($t_{(201)}=.09$; $p>.05$), kentsel yapı boyutunda ($t_{(201)}=1.84$; $p>.05$), kentsel sorunlar boyutunda ($t_{(201)}=.55$; $p>.05$), hayat pahalılığı boyutunda ($t_{(201)}=1.62$; $p>.05$), toplu taşıma boyutunda ($t_{(201)}=1.73$; $p>.05$) ve ölçeğin tamamında ($t_{(201)}=1.65$; $p>.05$) yerleşim birimine göre istatistiksel açıdan anlamlı fark göstermemiştir.

8. Akademisyenlerin Şehir Algılarının İdari Görevleri Olup Olmamasına Göre Bağımsız Örneklem T Testi Sonuçları

Araştırmada RTEÜ akademisyenlerinin şehir algılarının idari görevleri olup olmamasına göre istatistiksel olarak anlamlı fark gösterip göstermediği belirlenmiştir. RİAÖ'den alınan puanlar sürekli, idari görev değişkeni iki kategoriden oluşan bir değişken olduğu ve dolayısıyla ortalamaları karşılaştırılacak örneklem bağımsız oldukları için veriler bağımsız örneklem için t testi ile çözümlenmiştir. Elde edilen bulgular Tablo 38'de sunulmuştur.

Tablo 38. Akademisyenlerin Şehir Algılarının İdari Görevleri Olup Olmamasına Göre Bağımsız Örneklem T Testi Sonuçları

	Gruplar	N	\bar{X}	S	sd	t	P
Şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği	Evet	52	31.71	7.71	202	2.72	.01*
	Hayır	152	28.54	7.09			
Rize halkına ilişkin algılar	Evet	52	32.54	6.24	202	.81	.42
	Hayır	152	31.66	6.92			
Kentsel yapı	Evet	52	29.57	6.60	202	1.52	.13
	Hayır	152	28.03	6.24			
Kentsel sorunlar	Evet	52	12.12	3.89	202	-.93	.36
	Hayır	152	12.72	4.15			
Hayat pahalılığı	Evet	52	4.38	2.16	202	-.30	.76
	Hayır	152	4.48	1.88			
Toplu taşıma	Evet	52	10.29	2.89	202	-.21	.84
	Hayır	152	10.38	2.75			
Toplam	Evet	52	120.62	20.86	202	1.44	.15
	Hayır	152	115.82	20.73			

* $p < .05$

Tablo 38 incelendiğinde akademisyenlerin şehir algıları; Rize halkına ilişkin algılar boyutunda ($t_{(202)}=.81$; $p>.05$), kentsel yapı boyutunda ($t_{(202)}=1.52$; $p>.05$), kentsel sorunlar boyutunda ($t_{(202)}=-.93$; $p>.05$), hayat pahalılığı boyutunda ($t_{(202)}=-.30$; $p>.05$), toplu taşıma boyutunda ($t_{(202)}=-.21$; $p>.05$) ve ölçeğin tamamında ($t_{(202)}=1.44$; $p>.05$) idari göreve sahip olma durumuna göre istatistiksel açıdan anlamlı fark göstermemiştir.

Bununla birlikte akademisyenlerin şehir algıları, şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği boyutunda ($t_{(202)}=2.72$; $p<.05$) idari göreve sahip olma durumuna göre istatistiksel açıdan anlamlı fark göstermiştir. Buna göre idari görevi olan akademisyenlerin şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği boyutuna yönelik algıları ($\bar{X}=31.71$), idari görevi olmayan akademisyenlerin algılarından ($\bar{X}=28.54$) istatistiksel açıdan anlamlı olarak yüksektir.

9. Akademisyenlerin Şehir Algılarının Rizeli Olup Olmamasına Göre Bağımsız Örneklem T Testi Sonuçları

Araştırmada RTEÜ akademisyenlerinin şehir algılarının Rizeli olup olmamasına göre istatistiksel olarak anlamlı fark gösterip göstermediği belirlenmiştir. RİAÖ'den alınan puanlar sürekli, Rizeli olma değişkeni iki kategoriden oluşan bir değişken olduğu ve dolayısıyla ortalamaları

karşılaştırılacak örneklem bağımsız oldukları için veriler bağımsız örneklem için t testi ile çözümlenmiştir. Elde edilen bulgular Tablo 39'da sunulmuştur.

Tablo 39. Akademisyenlerin Şehir Algılarının Rizeli Olup Olmamasına Göre Bağımsız Örneklem T Testi Sonuçları

	Gruplar	N	\bar{X}	S	sd	t	P																																																																				
Şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği	Evet	52	29.90	7.12	202	.63	.53																																																																				
	Hayır	152	29.16	7.47				Rize halkına ilişkin algılar	Evet	52	33.52	6.46	202	2.04	.04*	Hayır	152	31.32	6.78	Kentsel yapı	Evet	52	31.27	5.55	202	3.87	.00*	Hayır	152	27.45	6.33	Kentsel sorunlar	Evet	52	11.58	4.05	202	-2.04	.04*	Hayır	152	12.91	4.05	Hayat pahalılığı	Evet	52	4.58	1.95	202	.52	.61	Hayır	152	4.42	1.95	Toplu taşıma	Evet	52	11.21	2.45	202	2.59	.01*	Hayır	152	10.07	2.84	Toplam	Evet	52	122.06	18.28	202	2.03	.04*
Rize halkına ilişkin algılar	Evet	52	33.52	6.46	202	2.04	.04*																																																																				
	Hayır	152	31.32	6.78				Kentsel yapı	Evet	52	31.27	5.55	202	3.87	.00*	Hayır	152	27.45	6.33	Kentsel sorunlar	Evet	52	11.58	4.05	202	-2.04	.04*	Hayır	152	12.91	4.05	Hayat pahalılığı	Evet	52	4.58	1.95	202	.52	.61	Hayır	152	4.42	1.95	Toplu taşıma	Evet	52	11.21	2.45	202	2.59	.01*	Hayır	152	10.07	2.84	Toplam	Evet	52	122.06	18.28	202	2.03	.04*	Hayır	152	115.32	21.41								
Kentsel yapı	Evet	52	31.27	5.55	202	3.87	.00*																																																																				
	Hayır	152	27.45	6.33				Kentsel sorunlar	Evet	52	11.58	4.05	202	-2.04	.04*	Hayır	152	12.91	4.05	Hayat pahalılığı	Evet	52	4.58	1.95	202	.52	.61	Hayır	152	4.42	1.95	Toplu taşıma	Evet	52	11.21	2.45	202	2.59	.01*	Hayır	152	10.07	2.84	Toplam	Evet	52	122.06	18.28	202	2.03	.04*	Hayır	152	115.32	21.41																				
Kentsel sorunlar	Evet	52	11.58	4.05	202	-2.04	.04*																																																																				
	Hayır	152	12.91	4.05				Hayat pahalılığı	Evet	52	4.58	1.95	202	.52	.61	Hayır	152	4.42	1.95	Toplu taşıma	Evet	52	11.21	2.45	202	2.59	.01*	Hayır	152	10.07	2.84	Toplam	Evet	52	122.06	18.28	202	2.03	.04*	Hayır	152	115.32	21.41																																
Hayat pahalılığı	Evet	52	4.58	1.95	202	.52	.61																																																																				
	Hayır	152	4.42	1.95				Toplu taşıma	Evet	52	11.21	2.45	202	2.59	.01*	Hayır	152	10.07	2.84	Toplam	Evet	52	122.06	18.28	202	2.03	.04*	Hayır	152	115.32	21.41																																												
Toplu taşıma	Evet	52	11.21	2.45	202	2.59	.01*																																																																				
	Hayır	152	10.07	2.84				Toplam	Evet	52	122.06	18.28	202	2.03	.04*	Hayır	152	115.32	21.41																																																								
Toplam	Evet	52	122.06	18.28	202	2.03	.04*																																																																				
	Hayır	152	115.32	21.41																																																																							

*p<.05

Tablo 39 incelendiğinde akademisyenlerin şehir algıları; şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği boyutunda ($t_{(202)}=.63$; $p>.05$) ve hayat pahalılığı boyutunda ($t_{(202)}=.52$; $p>.05$) Rizeli olma durumuna göre istatistiksel açıdan anlamlı fark göstermemiştir. Ancak akademisyenlerin şehir algıları; Rize halkına ilişkin algılar boyutunda kentsel yapı boyutunda ($t_{(202)}=2.04$; $p<.05$), kentsel yapı boyutunda ($t_{(202)}=3.87$; $p<.05$), kentsel sorunlar boyutunda ($t_{(202)}=-2.04$; $p<.05$), toplu taşıma boyutunda ($t_{(202)}=2.59$; $p<.05$) ve ölçeğin tamamında ($t_{(202)}=2.03$; $p<.05$) Rizeli olma durumuna göre istatistiksel açıdan anlamlı fark göstermektedir.

Buna göre Rizeli akademisyenlerin Rize halkına ilişkin algıları ($\bar{X}=33.52$), Rizeli olmayan akademisyenlerin algılarından ($\bar{X}=31.32$) istatistiksel açıdan anlamlı olarak yüksektir. Rizeli akademisyenlerin kentsel yapıya ilişkin algıları ($\bar{X}=31.27$), Rizeli olmayan akademisyenlerin algılarından ($\bar{X}=27.45$) istatistiksel açıdan anlamlı olarak yüksektir. Kentsel sorunlar boyutunda Rizeli akademisyenlerin algıları ($\bar{X}=11.58$), Rizeli olmayan akademisyenlerin algılarından ($\bar{X}=12.91$) istatistiksel

açından anlamlı olarak düşüktür. Toplu taşıma boyutunda Rizeli akademisyenlerin algıları ($\bar{X}=11.21$), Rizeli olmayan akademisyenlerin algılarından ($\bar{X}=10.07$) istatistiksel açıdan anlamlı olarak yüksektir. Ölçeğin tamamında Rizeli akademisyenlerin algıları ($\bar{X}=122.06$), Rizeli olmayan akademisyenlerin algılarından ($\bar{X}=115.32$) istatistiksel açıdan anlamlı olarak yüksektir.

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi akademik personelinin Rize'ye ilişkin şehir algıları araştırmacılar tarafından geliştirilen RİAÖ ile belirlenmiştir. Araştırma sonucunda elde edilen bulgular özetliğinde RTEÜ akademik personelinin Rize'ye ilişkin şehir algıları; cinsiyete, unvana ve yerleşim birimine göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık göstermemiştir. Ancak RTEÜ akademik personelinin Rize'ye ilişkin şehir algıları yaşa göre, idari göreve sahip olma durumuna göre, görev yılına göre ve Rizeli olma durumuna göre RİAÖ'nün bazı boyutlarında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık göstermiştir.

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Yapılan bu çalışmada Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi öğrencilerinin ve akademisyenlerinin Rize'ye yönelik şehir algılarının ve beklentilerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Belirlenen amaç doğrultusunda öncelikle "Rize'ye İlişkin Algı Ölçeği (RİAÖ)" geliştirilmiştir. Geliştirilen ölçek; şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği (11 madde), şehir sakinleri (10 madde), kentsel yapı (9 madde), kentsel sorunlar (6 madde), hayat pahalılığı (3 madde) ve toplu taşıma (3 madde) olmak üzere 6 boyuttan ve toplam 42 maddeden oluşmaktadır.

Psikometrik özellikleri belirlenen ve Rize'ye yönelik algıları ölçmek üzere geliştirilen RİAÖ, RTEÜ'nün çeşitli yüksekokullarında, fakültelelerinde ve enstitülerinde eğitim gören öğrencilere ve akademisyenlere uygulanmıştır.

RİAÖ 1523 öğrenciye uygulanmıştır. Öğrencilerin Rize'ye yönelik algılarının çeşitli değişkenlere göre istatistiksel açıdan fark gösterip göstermediği belirlenmiştir. İlk olarak öğrencilere ait bazı demografik bilgiler verilmiştir. Verilen bilgilere göre çalışmaya katılan öğrencilerin en fazla Karadeniz Bölgesinden geldikleri görülmektedir. Katılımcıların ailelerinin ikamet ettikleri yerler incelendiğinde öğrencilerin ailelerinin %15.6'sının kırsal alanda, geri kalanların ise kentsel alanda yaşadıkları belirlenmiştir. Araştırmaya katılan katılımcıların büyük çoğunluğunu (%70.7) Rizeli olmayan üniversite öğrencileri oluşturmaktadır. Üniversite öğrencilerinin yarısına yakını yurtlarda kaldığını ifade ederken, küçük

bir bölümü (%18.5) öğrenci evinde kaldığını belirtmiştir.

Çeşitli değişkenlere göre üniversite öğrencilerinin Rize'ye yönelik algıları ve beklentilerinin istatistiksel olarak anlamlı fark göstermediğine yönelik sonuçlar aşağıda kısaca özetlenmiştir.

Cinsiyete göre üniversite öğrencilerinin Rize'ye yönelik algıları şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği boyutunda, kentsel sorunlar boyutunda ve hayat pahalılığı boyutunda istatistiksel açıdan anlamlı fark göstermemiştir. Ancak bunların dışındaki boyutlarda istatistiksel açıdan anlamlı fark elde edilmiştir. Buna göre kadın öğrencilerin Rize halkına ilişkin algıları, kentsel yapıya ilişkin algıları, toplu taşımaya ilişkin algıları ve genel olarak Rize'ye ilişkin algıları erkek öğrencilerden daha olumludur.

Yaşa göre üniversite öğrencilerinin Rize'ye yönelik algıları şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği boyutunda, Rize halkına ilişkin algılar boyutunda, hayat pahalılığı boyutunda, toplu taşıma boyutunda ve RİAÖ'den elde edilen puanların tamamında istatistiksel açıdan anlamlı fark göstermemiştir. Ancak kentsel yapı boyutunda ve kentsel sorunlar boyutunda istatistiksel açıdan anlamlı fark göstermiştir. Buna göre yaşları 26-30 arasında değişen üniversite öğrencilerinin Rize'ye ilişkin algıları, kentsel yapı boyutunda, yaşları 16-20 arasında değişen üniversite öğrencilerinden daha olumluyken, kentsel sorunlar boyutunda daha olumsuz olarak belirlenmiştir.

Kentsel yapı boyutunda yaş artıkça algının arttığı görülürken kentsel sorunlar boyutunda yaş artıkça algının azaldığı belirlenmiştir. Bu boyutlarda yer alan maddeler incelendiğinde Rize'ye yönelik algıların ve bu algılara bağlı olarak beklentilerin yükselmesi için Rize'de öğrencilerin boş zamanlarını kaliteli geçirebilecekleri mekânlarla donatılması, Rize'ye özgü doğal güzelliklerin halkla şehir içinde buluşması sağlanabilir.

Üniversite öğrencilerinin Rize'ye ilişkin algıları geldikleri bölgeye göre RİAÖ'nün tüm boyutlarında ve ölçeğin tamamında istatistiksel açıdan anlamlı fark göstermiştir. Buna göre;

i. Şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği boyutunda Karadeniz bölgesinden gelen öğrencilerin algıları; Akdeniz bölgesinden gelen, Marmara bölgesinden gelen, Ege bölgesinden gelen ve Güneydoğu Anadolu bölgesinden gelen öğrencilerin algılarından daha yüksektir, diğer bir deyişle daha olumludur.

ii. Rize halkına ilişkin algılar boyutunda Karadeniz bölgesinden gelen öğrencilerin algıları diğer tüm bölgelerden gelenlere göre daha olum-

ludur. Ayrıca Marmara bölgesinden gelen öğrencilerin algıları, Ege bölgesinden gelen ve İç Anadolu bölgesinden gelen öğrencilerin algılarından daha yüksektir.

iii. Kentsel yapı boyutunda Karadeniz bölgesinden gelen öğrencilerin algıları Doğu Anadolu hariç diğer tüm bölgelerden gelenlere göre, Marmara bölgesinden gelen öğrencilerin algılarıyla, İç Anadolu bölgesinden gelen öğrencilere göre daha olumludur.

iv. Kentsel sorunlar boyutunda Karadeniz bölgesinden gelen öğrencilerin algıları, Marmara bölgesinden gelen öğrencilerin algılarına göre daha düşüktür. Karadeniz bölgesinden gelen öğrenciler, Marmara bölgesinden gelen öğrencilerle karşılaştırıldığında kentsel sorunların daha fazla olduğunu ifade etmişlerdir.

v. Hayat pahalılığı boyutunda Karadeniz bölgesinden gelen öğrencilerin algıları, Akdeniz bölgesinden ve İç Anadolu bölgesinden gelen öğrencilerin algılarına göre daha olumludur.

vi. Toplu taşıma boyutunda Karadeniz bölgesinden gelen öğrencilerin algıları, Güneydoğu Anadolu bölgesinden gelen öğrencilerin algılarından daha yüksek, yani daha olumludur.

vii. Ölçeğin tamamında Karadeniz bölgesinden gelen öğrencilerin algıları, Akdeniz bölgesinden gelen, Marmara bölgesinden gelen, Ege bölgesinden gelen, İç Anadolu bölgesinden gelen ve Güneydoğu Anadolu bölgesinden gelen öğrencilerin algılarına göre daha olumludur. Ayrıca Marmara bölgesinden gelen öğrencilerin algıları İç Anadolu bölgesinden gelen öğrencilerin algılarından daha yüksektir.

Elde edilen bu sonuçlara göre genellikle Karadeniz bölgesinden gelen öğrencilerin Rize'ye ilişkin algıları daha olumludur yorumu yapılabilir.

Üniversite öğrencilerinin Rize'ye ilişkin algıları ailelerinin ikamet ettikleri yere göre; şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği boyutunda, Rize halkına ilişkin algılar boyutunda, kentsel yapı boyutunda ve RİAÖ'den alınan puanların tamamında istatistiksel açıdan anlamlı fark gösterirken diğer boyutlarda istatistiksel açıdan anlamlı fark göstermemiştir. Buna göre şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği boyutunda, üniversite öğrencilerinin ailelerinin ikamet ettikleri yerin gelişmişlik düzeyi arttıkça Rize'ye ilişkin algıların düştüğü görülmüştür. Örnek olarak büyükşehirde yaşayanların şehirde yaşayanlara göre, şehirde yaşayanların kasabada yaşayanlara göre daha olumsuz algıya sahip oldukları belirlenmiştir. Benzer durum diğer boyutlarda

(Rize halkına ilişkin algılar boyutunda ve kentsel yapı boyutunda) ve ölçeğin tamamında da kendini göstermiştir. Bunun nedeni, büyük şehirdeki bir kısım imkânların Rize’de bulunamamasıyla ilgili olabilir. Buna bağlı olarak Rize’deki imkânların genişletilmesiyle Rize’ye yönelik algılar ve beklentiler yükseltilebilir.

Üniversite öğrencilerinin Rize’ye ilişkin algıları, öğrencilerin ikamet ettikleri yere göre RİAÖ’nün tüm boyutlarında ve ölçeğin tamamında istatistiksel açıdan anlamlı fark göstermiştir. Buna göre;

i. Şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği boyutunda devlet yurdunda ikamet eden öğrencilerin algıları, diğer yerlerde ikamet eden öğrencilerin algılarından daha düşük çıkmıştır. Ayrıca özel yurttan ikamet eden öğrencilerin algıları ve öğrenci evinde ikamet eden öğrencilerin algıları diğer yerlerde ikamet eden öğrencilerin algılarından daha düşük çıkmıştır. Genel olarak yurtlarda ve öğrenci evinde kalan öğrencilerin, diğer yerlerde kaldığını belirten öğrencilere göre şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği boyutuna ilişkin algılarının daha olumsuz olduğu görülmüştür.

ii. Rize halkına ilişkin algılar boyutunda devlet yurdunda ikamet eden öğrencilerin algıları, özel yurttan ikamet eden öğrencilerin algılarından ve öğrenci evinde ikamet eden öğrencilerin algıları, diğer yerlerde ikamet eden öğrencilerin algılarından daha düşüktür.

iii. Kentsel yapıya ilişkin algılar boyutunda devlet yurdunda ikamet eden öğrencilerin algıları, özel yurttan ikamet eden öğrencilerin algılarından ve öğrenci evinde ikamet eden öğrencilerin algıları, diğer yerlerde ikamet eden öğrencilerin algılarından daha düşük çıkmıştır.

iv. Kentsel sorunlar boyutunda devlet yurdunda ikamet eden öğrencilerin algıları, diğer yerlerde ikamet eden öğrencilerin algılarından daha yüksek çıkmıştır. Diğer bir deyişle diğer yerlerde kalan öğrencilerin kentsel sorunlara ilişkin algıları daha olumsuzdur. Bununla birlikte öğrenci evinde ikamet eden öğrencilerin algıları, diğer yerlerde ikamet eden öğrencilerin algılarından daha yüksek çıkmıştır. Diğer bir deyişle diğer yerlerde ikamet eden öğrencilerin kentsel sorunlara ilişkin algıları daha olumsuzdur.

v. Hayat pahalılığına ilişkin algılar boyutunda öğrenci evinde ikamet eden öğrencilerin algıları, diğer yerlerde ikamet eden öğrencilerin algılarından düşük çıkmıştır. Diğer bir deyişle öğrenci evinde ikamet eden öğrencilerin Rize’de hayat pahalılığına ilişkin algıları daha olumsuzdur.

vi. RİAÖ’nün tamamında devlet yurdunda ikamet eden öğrencile-

rin algıları, özel yurttta ikamet eden öğrencilerin algılarından ve öğrenci evinde ikamet eden öğrencilerin algıları, diğer yerlerde ikamet eden öğrencilerin algılarından daha düşük çıkmıştır.

Üniversite öğrencilerinin şehir algıları; RİAÖ'nün tüm boyutlarında ve ölçeğin tamamında Rizeli olup olmama durumuna göre istatistiksel açıdan anlamlı fark göstermiştir. Buna göre Rizeli olan katılımcıların şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği boyutunda, Rize halkına ilişkin algılar boyutunda, kentsel yapı boyutunda, hayat pahalılığı boyutunda ve RİAÖ'nün tamamında Rizeli olan katılımcıların algıları daha yüksek, diğer bir deyişle daha olumludur. Bununla birlikte üniversite öğrencilerinin şehir algıları; kentsel sorunlar boyutunda ve toplu taşıma boyutunda Rizeli olmayanlara göre daha düşüktür, daha olumsuzdur.

Üniversite öğrencilerinin şehir algıları; RİAÖ'nün tüm boyutlarında ve ölçeğin tamamında algıları ailelerinin aylık gelirine göre istatistiksel açıdan anlamlı fark göstermemiştir.

Üniversite öğrencilerinin şehir algılarının öğrencilerin kaldıkları yere göre istatistiksel açıdan anlamlı fark gösterip göstermediği incelenmiştir. Buna göre üniversite öğrencilerinin Rize'ye ilişkin algıları öğrencilerin kaldıkları yere göre toplu taşıma boyutunda istatistiksel açıdan anlamlı fark göstermemiştir. Bunun nedeni öğrencilerin bölümlerinin yer aldığı yerleşkelere yakın ev veya yurtları tercih etmelerinden ve bundan dolayı toplu taşımayı kullanmak yerine yürümeyi tercih etmelerinden kaynaklı olabilir. Diğer boyutlar için elde edilen sonuçlar aşağıda maddeler halinde sunulmuştur.

i. Üniversite öğrencilerinin Rize'ye ilişkin algıları şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği boyutunda; devlet yurdunda kalan öğrencilerin algıları ailesinin veya yakınlarının yanında kalan öğrencilerin algılarından, özel yurttta kalan öğrencilerin algıları ailesinin veya yakınlarının yanında kalan öğrencilerin algılarından ve öğrenci evinde kalanların algıları ailesinin veya yakınlarının yanında kalan öğrencilerin algılarından istatistiksel olarak daha düşük, yani daha olumsuz çıkmıştır.

ii. Rize halkına ilişkin algılar boyutunda; devlet yurdunda kalan öğrencilerin algıları ailesinin veya yakınlarının yanında kalan öğrencilerin algılarından, özel yurttta kalan öğrencilerin algıları ailesinin veya yakınlarının yanında kalan öğrencilerin algılarından ve öğrenci evinde kalanların algıları ailesinin veya yakınlarının yanında kalan öğrencilerin algılarından istatistiksel olarak daha düşük, yani daha olumsuz çıkmıştır.

iii. Kentsel yapı boyutunda; devlet yurdunda kalan öğrencilerin algıları ailesinin veya yakınının yanında kalan öğrencilerin algılarından, özel yurttan kalan öğrencilerin algıları ailesinin veya yakınının yanında kalan öğrencilerin algılarından ve öğrenci evinde kalanların algıları ailesinin veya yakınının yanında kalan öğrencilerin algılarından istatistiksel olarak daha düşük, yani daha olumsuz çıkmıştır.

iv. Kentsel sorunlar boyutunda; devlet yurdunda kalan öğrencilerin algıları ailesinin veya yakınının yanında kalan öğrencilerin algılarından ve öğrenci evinde kalanların algıları ailesinin veya yakınının yanında kalan öğrencilerin algılarından istatistiksel olarak yüksek, yani daha olumlu çıkmıştır.

v. Hayat pahalılığı boyutunda; öğrenci evinde kalanların algıları ailesinin veya yakınının yanında kalan öğrencilerin algılarından istatistiksel olarak daha düşük (olumsuz) çıkmıştır.

vi. Ölçeğin tamamında; devlet yurdunda kalan öğrencilerin algıları ailesinin veya yakınının yanında kalan öğrencilerin algılarından, özel yurttan kalan öğrencilerin algıları ailesinin veya yakınının yanında kalan öğrencilerin algılarından, öğrenci evinde kalanların algıları ailesinin veya yakınının yanında kalan öğrencilerin algılarından istatistiksel olarak daha düşük, olumsuz çıkmıştır.

Üniversite öğrencilerinin Rize'ye ilişkin algıları program türüne göre toplu taşıma boyutunda istatistiksel açıdan anlamlı farklılık göstermemiştir. Ancak diğer tüm boyutlarda ve ölçeğin tamamında istatistiksel açıdan program türüne göre öğrencilerin Rize'ye ilişkin algıları anlamlı olarak farklılaşmıştır. Buna göre; şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği boyutunda, Rize halkına ilişkin algılar boyutunda, kentsel yapı boyutunda, hayat pahalılığı boyutunda ve ölçeğin tamamında ön lisans öğrencilerin algıları, lisans öğrencilerinin algılarına göre daha olumludur. Ancak kentsel sorunlar boyutunda ön lisans öğrencilerinin algıları, lisans öğrencilerine göre daha olumsuzdur. Genel olarak ön lisans öğrencilerinin Rize'ye yönelik algıları, lisans öğrencilerine göre daha olumlu çıkmıştır.

Üniversite öğrencilerinin Rize'ye ilişkin algıları sınıf düzeyine göre kentsel sorunlar boyutu hariç diğer tüm boyutlarda ve ölçeğin tamamında istatistiksel açıdan anlamlı fark göstermiştir. Ölçeğin tamamında birinci sınıf öğrencilerin algıları, ikinci sınıf öğrencilerinin algılarından istatistiksel açıdan anlamlı olarak daha düşük (olumsuz) çıkarken ikinci sınıf öğrencilerinin algıları üçüncü sınıf öğrencilerinin algılarından istatistik-

sel açıdan anlamlı olarak daha yüksek (olumlu) çıkmıştır. Birinci sınıfın ikinci sınıflara göre daha olumsuz algıya sahip olması gelmiş oldukları yerdeki imkânları şehirde bulamaması ve/veya beklentilerinin yüksek olmasından kaynaklanıyor olabilir. Şehri tanıdıkça ve şehre alışıkça algının yükseldiği ancak ilerleyen yıllardan sonra ise karşılanmayan ve/veya karşılanamayan beklentilerin algıyı düşürdüğü söylenebilir.

Üniversite öğrencilerinin Rize'ye ilişkin algıları, yatay geçiş yapma durumuna göre kentsel sorunlar boyutunda istatistiksel açıdan anlamlı fark göstermezken diğer boyutlarda istatistiksel açıdan anlamlı fark göstermektedir. Kentsel sorunlar boyutlarda farklılığın olmaması Türkiye'deki taşra illerinin genel karakteristiklerinin benzer olmasından kaynaklanıyor olabilir. Diğer boyutlarda ise Rize'nin kendine has kültürel, toplumsal ve ekonomik özelliklerinin belirleyici olduğu söylenebilir. Ölçekten elde edilen sonuçlara göre yatay geçiş yapan öğrencilerin; şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği boyutuna ilişkin algıları, Rize halkına ilişkin algıları, kentsel yapıya ilişkin algıları, hayat pahalılığına ilişkin algıları, toplu taşımaya ilişkin algıları ve ölçeğin tamamına ilişkin algıları yatay geçiş yapmayan öğrencilere göre istatistiksel açıdan anlamlı olarak yüksektir. Buna göre yatay geçiş yapan öğrencilerin Rize'ye yönelik algılarının daha olumlu olduğu söylenebilir.

Üniversite öğrencilerinin Rize'ye ilişkin algıları, dikey geçiş yapma durumuna göre şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği boyutunda istatistiksel açıdan anlamlı fark göstermiştir. Buna göre dikey geçiş yapan öğrencilerin şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliğine ilişkin algıları, yapmayanlara göre istatistiksel açıdan anlamlı olarak yüksek, yani daha olumludur. Bu sonucun çıkmasında; ön lisans programlarının genelde il merkezi dışındaki yerleşkelerde bulunuyor olması etkili olmuş olabilir. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nin lisans programlarının ağırlıklı olarak merkezde veya görece gelişmiş ilçe merkezlerinde yer alması, daha kırsal ve buna bağlı olarak daha kısıtlı imkânlarla sahip yerleşim yerlerinden gelen öğrenciler için olumlu bir katkı sunduğu yorumu yapılabilir.

Genel olarak Rize'ye yönelik algıların olumlu olduğu ifade edilebilir. Bununla birlikte hayat pahalılığı, kentsel sorunlar ve kentsel yapı boyutlarında katılımcıların bazı değişkenlere göre olumsuz ya da düşük düzeyde algıya sahip oldukları da görülmüştür. Rize'ye yönelik algıların ve bu algılara bağlı olarak beklentilerin yükselmesi için Rize'de öğrencilerin boş zamanlarını kaliteli geçirebilecekleri mekânlarla donatılması, Rize'ye özgü doğal güzelliklerin halkla şehir içinde buluşması sağlana-

bilir. Böylelikle Rize'ye yönelik beklentiler ve algılar daha olumlu yönde gelişebilir.

Araştırma kapsamında RİAÖ akademisyenlere de uygulanmıştır. Araştırmaya Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nin çeşitli fakültelerinde görev yapan 204 akademisyen katılmıştır. Katılımcıların demografik özellikleri incelendiğinde genel olarak çoğunun erkek, genç, unvan ve görev süresi olarak kariyerinin başında, il merkezinde oturan ve köken olarak Rize dışında farklı bir ile mensup oldukları görülmektedir.

Akademisyenlerin Rize'ye yönelik şehir algıları; cinsiyete, yerleşim yerine ve unvana göre tüm boyutlarda ve ölçeğin tamamında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık göstermemiştir. Rize'ye ilişkin algıların yaşa göre, Rize halkına ilişkin algılar boyutunda ve toplu taşıma boyutunda istatistiksel açıdan anlamlı fark göstermediği, diğer boyutlarda ise istatistiksel açıdan anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Genel olarak yaşları 26-30 arasında değişen akademisyenlerin Rize'ye ilişkin algıları, yaşları 31-35 arasında değişen akademisyenlerin algılarından istatistiksel açıdan anlamlı olarak düşük (olumsuz) çıkmıştır.

Akademisyenlerin Rize'ye ilişkin algıları görev yılına göre kentsel sorunlar boyutunda istatistiksel açıdan anlamlı fark göstermekte, bunların dışındaki boyutlarda istatistiksel açıdan anlamlı fark göstermemektedir. Buna göre görev yılı 1-3 yıl arasında değişen akademisyenlerin Rize'nin kentsel sorunlarına ilişkin algıları, görev yılı 7-10 yıl arasında değişen akademisyenlerin algılarına göre daha olumludur.

Akademisyenlerin şehir algıları idari görevi olup olmamasına göre şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği boyutu dışında istatistiksel açıdan anlamlı fark göstermemiştir. Bu boyutta ise idari görevi olan akademisyenlerin, idari görevi olmayan akademisyenlerin göre daha olumlu algıya sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Son olarak akademisyenlerin şehir algıları; şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği boyutunda ve hayat pahalılığı boyutunda Rizeli olma durumuna göre istatistiksel açıdan anlamlı fark göstermemiştir. Ancak diğer boyutlarda istatistiksel açıdan anlamlı farklılık göstermiştir. Buna göre Rizeli akademisyenlerin Rize halkına, kentsel yapıya, toplu taşımaya ve ölçeğin tamamına ilişkin algıları Rizeli olmayan akademisyenlerin algılarına göre daha olumludur. Ancak kentsel sorunlar boyutunda Rizeli akademisyenlerin algıları, Rizeli olmayan akademisyenlerin algılarından istatistiksel açıdan anlamlı olarak düşük, diğer bir deyişle daha olumsuzdur.

Akademisyenlerin Rize'ye yönelik algıları pek çok değişkene göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık göstermemiştir. Ancak akademisyenlerin algıları; yaşa göre, görev yılına göre, idari görevi olup olmamasına göre ve Rizeli olma durumuna göre RİAÖ'nün bazı boyutlarında istatistiksel açıdan anlamlı fark göstermiştir. RİAÖ'de farklılık gösteren boyutlar incelendiğinde, kentsel sorunlar boyutu göze çarpmaktadır. Kentsel sorunlar boyutu, özellikle çevre kirliliğine ve trafik sorununa yönelik maddelerin yer aldığı boyuttur. Bu boyuta ait maddeler incelenerek Rize'ye yönelik algıların yükseltilmesi ve buna göre beklentilerin şekillenmesi için gerekli önlemler alınabilir. Çevre sorunlarının olmadığı, trafik problemlerinin yaşanmadığı bir Rize, katılımcıların Rize'ye yönelik algılarını daha olumlu hale getirebilir.

KAYNAKLAR

- Düvenci, E. (2009). Şehir algısının şehrin marka imajına etkisi ve İstanbul'da yaşayan şetir sakinleri üzerine bir araştırma (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Karasar, N. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemi*. (20. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kayri, M. (2009). Araştırmalarda gruplar arası farkın belirlenmesine yönelik çoklu karşılaştırma (post-hoc) teknikleri. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 19(1), 51-64.
- Tavşancıl, E. (2005). Tutumların Ölçülmesi ve Spss ile Veri Analizi. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

ALTINCI BÖLÜM

**RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ
AKADEMİK PERSONELİ VE ÖĞRENCİLERİNİN
RİZE ŞEHRİNE YÖNELİK BEKLENTİLERİ:
NİTEL BİR ÇALIŞMA**

Yrd. Doç. Dr. Gökhan KAHVECİ

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü,
gokhan.kahveci@erdogan.edu.tr

Uzm. Hatice Tuğba AKDOĞAR AKBULUT

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü,
haticetugba.akdogar@erdogan.edu.tr

Yrd. Doç. Dr. Asiye ŞENGÜL AVŞAR

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü,
asiye.sengul@erdogan.edu.tr

GİRİŞ

Araştırmanın temel amacı; Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nde çalışan akademik personellerin ve aynı üniversitede eğitim gören lisans ve lisansüstü öğrencilerin Rize şehriyle ilgili beklentilerini belirlemeye çalışmaktır. Bu temel amaç doğrultusunda belirlenen aşağıdaki alt problemlere cevap aranmıştır:

1. Sosyal ve kültürel açıdan şehirden beklentileriniz nelerdir? (*Akademisyen-Öğrenci*)
2. Alışveriş imkânları ve ortamları açısından şehirden beklentileriniz nelerdir? (*Öğrenci*)
3. Staj ve iş imkânları açısından şehirden beklentileriniz nelerdir? (*Öğrenci*)
4. Akademik faaliyetler açısından şehirden beklentileriniz nelerdir? (*Akademisyen*)

5. Üniversite-sanayi işbirliği açısından şehirden beklentileriniz nelerdir? (*Akademisyen*)

6. Yaşanabilirlik açısından şehirden beklentileriniz nelerdir? (*Akademisyen-Öğrenci*)

7. Rize şehrinin geleceği açısından beklentileriniz nelerdir? (*Akademisyen-Öğrenci*)

8. Diğer katkı ve beklentileriniz nelerdir? (*Akademisyen-Öğrenci*)

I. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, çalışma grubu, verilerin toplanması, verilerin analizi ve araştırmanın geçerlik ve güvenilirliğine ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

A. Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada nitel araştırma desenlerinden durum çalışması esas alınmıştır. Durum çalışması, bir durumun derinlemesine araştırılmasını ifade etmektedir. Başka bir deyişle, bir duruma ilişkin ortamlar, bireyler, olaylar ve süreçler gibi çeşitli etkenlerin bütüncül bir yaklaşımla ele alındığı araştırma desendir (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Bunun yanında durum çalışması, gerçek yaşam veya belirli bir zaman dilimi içerisindeki durumlar hakkında gözlem ve mülakat gibi çoklu bilgi kaynakları aracılığıyla derinlemesine bilgi toplanmasını, durumun betimlenmesini veya duruma ilişkin temaların ortaya çıkarılmasını amaçlamayan nitel araştırma modelidir (Creswell, 2016). Bu araştırma kapsamında Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nde çalışan akademik personellerin ve eğitim gören öğrencilerin Rize şehriyle ilgili beklentilerini açıklayan görüşleri derinlemesine incelenerek ortaya konulmaya çalışılmıştır.

B. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu belirlenirken seçkisiz olmayan örnekleme yöntemlerinden amaçsal örnekleme esas alınmıştır. Bu yöntem belirli özelliklere sahip ve belli ölçütleri karşılayan bireylerle çalışılmak istendiğinde tercih edilmektedir (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2012). Araştırmada katılımcıların seçiminde maksimum çeşitliliğin sağlanması amacıyla (hem akademik personel hem de öğrenciler için) üniversite bünyesinde bulunan tüm fakülte, meslek yüksekokulları ve enstitülerinde bulunmaları ölçüt olarak alınmıştır. Çalışma grubuna ilişkin tanımlayıcı bilgiler sırasıyla Tablo 1 ve Tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo 1. Akademik Personellere İlişkin Tanımlayıcı Bilgiler

Değişken	Kategori	f	%
Cinsiyet	Kadın	12	34.3
	Erkek	23	65,7
Yaş	20-29	6	17.1
	30-39	16	45.7
	40-49	10	28.6
	50-59	3	8.6
Ünvan	Okutman	1	2.9
	Uzman	1	2.9
	Araştırma Görevlisi	4	11.4
	Öğretim Görevlisi	12	34.3
	Doktor	1	2.9
	Yardımcı Doçent	11	31.4
	Doçent	3	8.6
Rize'deki Görev Yılı	Profesör	2	5.7
	1-3 yıl	13	37.1
	4-6 yıl	9	25.7
	7-10 yıl	7	20
	11-14 yıl	1	2.9
	15 ve üzeri yıl	5	14.3

	Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu	6	17.1
	Eğitim Fakültesi	1	2.9
	Ziraat ve Doğa Bilimleri Fakültesi	1	2.9
	Tıp Fakültesi	2	5.7
	Diş Hekimliği Fakültesi	2	5.7
	Ardeşen Meslek Yüksekokulu	3	8.6
	Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu	1	2.9
	Mühendislik Fakültesi	1	2.9
Görev Yaptığı Birim	İlahiyat Fakültesi	4	11.4
	Pazar Meslek Yüksekokulu	1	2.9
	Fen Edebiyat Fakültesi	4	11.4
	Yabancı Diller Yüksekokulu	1	2.9
	Su Ürünleri Fakültesi	1	2.9
	Güzel Sanatlar Tasarım ve Mimarlık Fakültesi	2	5.7
	Fındıklı Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu	1	2.9
	İktisadi İdari Bilimler Fakültesi	2	5.7
	Güneysu Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Yüksekokulu	1	2.9
	Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu	1	2.9
Toplam		35	100

Tablo 1 incelendiğinde 35 katılımcının 12'sinin kadın 23'ünün erkek olduğu görülmektedir. Bununla birlikte katılımcıların 6'sı 20-29, 16'sı 30-39, 10'u 40-49 ve 3'ü 50-59 yaş aralığında bulunmaktadır. Katılımcıların ünvanlarına göre dağılımına bakıldığında 1 Okutman, 1 Uzman, 1 Doktor, 4 Araştırma Görevlisi, 12 Öğretim Görevlisi, 11 Yardımcı Doçent, 3 Doçent ve 2 Profesörün olduğu belirlenmiştir. Rize'deki görev yılına göre katılımcıların dağılımı ise 1-3 yıl 13, 4-6 yıl 9, 7-10 yıl 7, 11-14 yıl 1 ve 15 yıl üzeri 5 kişi şeklindedir. Ayrıca katılımcıların görev yaptıkları birimlere göre dağılımına bakıldığında Eğitim Fakültesi, Ziraat ve Doğa Bilimleri Fakültesi, Mühendislik Fakültesi, Su Ürünleri Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Yabancı Diller Yüksekokulu, Fındıklı Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu, Pazar Meslek Yüksekokulu, Güneysu Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Yüksekokulu ve Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulundan birer kişi, Tıp Fakültesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Güzel Sanatlar Tasarım ve Mimarlık Fakültesi ve İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinden ikışer kişi, Ardeşen Meslek Yüksekokulundan üç kişi, İlahiyat Fakültesi ve Fen Edebiyat Fakültesinden dörder kişi ve Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulundan altı kişi olduğu görülmektedir.

Tablo 2. Öğrencilere İlişkin Tanımlayıcı Bilgiler

Değişken	Kategori	f	%
Cinsiyet	Kadın	14	46.7
	Erkek	16	53.3
Program Türü	Ön lisans	7	23.3
	Lisans	19	63.3
	Yüksek Lisans	3	10
	Doktora	1	3.3
İkamet Ettiği Yer	Rize Merkez	19	63.3
	Çayeli	1	3.3
	Pazar	3	10
	Ardeşen	1	3.3
	Fındıklı	2	6.7
	Derepazarı	2	6.7
	İl dışı	2	6.7
Öğrenim Gördüğü Birim	Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu	4	13.3
	Eğitim Fakültesi	1	3.3
	Ziraat ve Doğa Bilimleri Fakültesi	2	6.7
	Tıp Fakültesi	1	3.3
	Diş Hekimliği Fakültesi	1	3.3
	Ardeşen Meslek Yüksekokulu	1	3.3
	Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu	1	3.3
	Sağlık Yüksekokulu	2	6.7
	Mühendislik Fakültesi	1	3.3
	İlahiyat Fakültesi	1	3.3
	Pazar Meslek Yüksekokulu	1	3.3
	Sosyal Bilimler Enstitüsü	2	6.7
	Fen Edebiyat Fakültesi	1	3.3
	Yabancı Diller Yüksekokulu	2	6.7
	Su Ürünleri Fakültesi	1	3.3
	Güzel Sanatlar Tasarım ve Mimarlık Fakültesi	1	3.3
	Fındıklı Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu	1	3.3
	İktisadi İdari Bilimler Fakültesi	4	13.3
	Güneysu Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Yüksekokulu	1	3.3
	Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu	1	3.3
Toplam		30	100

Tablo 2 incelendiğinde 30 katılımcının 14'ünün kadın 16'sının erkek olduğu görülmektedir. Bununla birlikte katılımcıların 7'si Ön Lisans, 19'u Lisans, 3'ü Yüksek Lisans ve 1'i Doktora program türünde bulunmaktadır. Katılımcıların ikamet ettikleri yere göre dağılımına bakıldığında Çayeli ve Ardeşen'den birer kişi, Fındıklı, Der pazarı ve İl dışından ikişer kişi, Pazar'dan üç kişi ve Rize Merkez'den 19 kişi olduğu belirlenmiştir. Ayrıca katılımcıların öğrenim gördükleri birimlere göre dağılımına bakıldığında Eğitim Fakültesi, Tıp Fakültesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Ardeşen Meslek Yüksekokulu, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Mühendislik Fakültesi, İlahiyat Fakültesi, Pazar Meslek Yüksekokulu, Fen Edebiyat Fakültesi, Su Ürünleri Fakültesi, Güzel Sanatlar Tasarım ve Mimarlık Fakültesi, Fındıklı Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu, Güneysu Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Yüksekokulu ve Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulundan birer kişi, Ziraat ve Doğa Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yüksekokulu, Sosyal Bilimler Enstitüsü ve Yabancı Diller Yüksekokulundan ikişer kişi, Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu ve İktisadi İdari Bilimler Fakültesinden dörder kişi olduğu anlaşılmaktadır.

C. Verilerin Toplanması

Araştırma verilerinin toplanmasında, ayrıntılı bilgilere ulaşılması amacıyla araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu (*Akademisyen ve Öğrenci Formu*) kullanılmıştır. Bu görüşme formu altı tane açık uçlu sorudan oluşmaktadır. Görüşme formu hazırlanırken ilgili alanyazın taranmış ve alanında uzman üç araştırmacının görüşlerine başvurulmuştur. Bu aşamalardan sonra forma son hali verilmiştir. Araştırmanın verileri araştırmacılar tarafından akademisyen ve öğrencilerle yapılan görüşmeler sonucunda elde edilmiştir. Görüşmelerde araştırmanın amacı katılımcılara ayrıntılı olarak ifade edilmiş ve katılımcıların gönüllü olmaları esas alınmıştır. Ayrıca katılımcılara verdikleri cevapların sadece bilimsel bir çalışma için kullanılacağı yönünde teminat verilmiştir.

D. Verilerin Analizi

Araştırmadan elde edilen verilerin analizinde içerik analizi kullanılmıştır. İçerik analizi, bir veya birden fazla metnin içindeki kavramları, temaları veya cümle varlıklarını belirlemek ve onları sayı ile ifade etmek için kullanılmaktadır (Seggie ve Bayyurt, 2015). Creswell (2016) veri analizinin aşamalarını: 1. verileri düzenleme, 2. okuma ve hatırlatıcı notlar alma, 4. kodlar ve temalardaki verileri betimleme, 5. verileri yorumlama ve 6. verileri sunma ve görselleştirme şeklinde ifade etmiştir. Bu araştırmada da elde

edilen veriler yukarıda bahsedilen aşamalar göz önünde bulundurularak analiz edilmiştir.

E. Geçerlik ve Güvenirlik

Araştırmanın geçerlik ve güvenilirliğinin sağlanmasında Yıldırım ve Şimşek (2013) tarafından belirtilen *uzun süreli etkileşim, derinlik odaklı veri toplama, çeşitleme, uzman incelemesi, katılımcı teyidi, ayrıntılı betimleme, tutarlılık ve teyit incelemesi* stratejiler izlenmiştir. Bahsedilen bu stratejilere ilişkin ayrıntılı bilgiler aşağıda sunulmuştur.

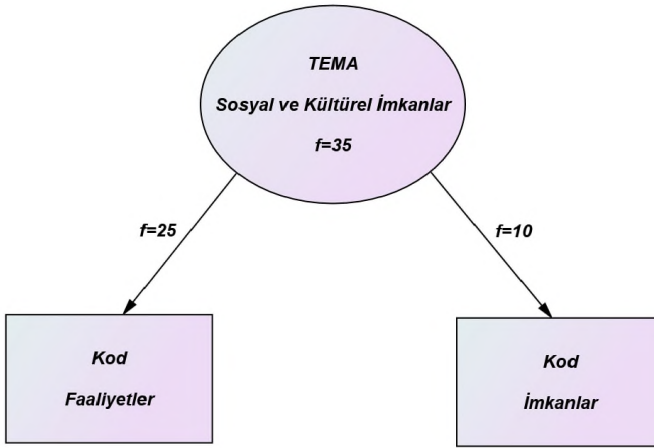
- ✓ *Uzun Süreli Etkileşim:* Araştırmacılar veri kaynakları olan katılımcılar ile uzun süreli görüşmelerde bulunmuşlardır. Böylece araştırmacılar ile katılımcılar arasında bir güven ortamı oluşturulmuş ve toplanan verilerin geçerliliğinin yüksek olması sağlanmaya çalışılmıştır.
- ✓ *Derinlik Odaklı Veri Toplama:* Araştırmacılar katılımcılardan elde ettikleri verileri karşılaştırarak, yorumlayarak ve kavramsallaştırarak verilere derinlik kazandırmışlardır.
- ✓ *Çeşitleme:* Araştırmaya farklı özelliklere sahip katılımcılar dahil edilmiş ve böylece farklı algıların, yaşantıların ve beklentilerin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır.
- ✓ *Uzman İncelemesi:* Araştırmada, nitel araştırma yöntemleri konusunda uzman olan bir kişiden araştırmanın deseni, verilerin analizi ve yorumlanmasına ilişkin görüş alınmış ve alınan dönütler sonucu araştırma düzenlenmiştir.
- ✓ *Katılımcı Teyidi:* Araştırmadan elde edilen veriler ve sonuçlar üç katılımcının teyidinde sunulmuştur. Katılımcılardan gelen öneriler doğrultusunda gerekli düzenlemeler yapılmıştır.
- ✓ *Ayrıntılı Betimleme:* Araştırmada elde edilen ham veriler kod ve temalara göre düzenlenmiş, yorum katmadan ve verinin doğasına mümkün olduğunca sadık kalınarak doğrudan alıntılar ile aktarılmıştır.
- ✓ *Tutarlılık ve Teyit İncelemesi:* Araştırmadan elde edilen sonuçlar ile ham veriler arasında tutarlılığın sağlanması amacıyla bir uzmanın görüşü alınmıştır. Uzman görüşü doğrultusunda düzenlemeler yapılmış ve araştırma sonuçları teyit edilmiştir.

II. BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde akademisyenler ve üniversite öğrencilerinin Rize şehrine yönelik beklentilerine ilişkin görüşlerinden elde edilen bulgulara yer verilmiştir. Bu bulgular akademisyen ve üniversite öğrencileri olmak üzere iki ayrı aşamada incelenmiş ve katılımcılara ilişkin frekans değerleriyle birlikte sunulmuştur.

A. Akademisyenlerin Rize Şehrine Yönelik Beklentilerine İlişkin Görüşleri

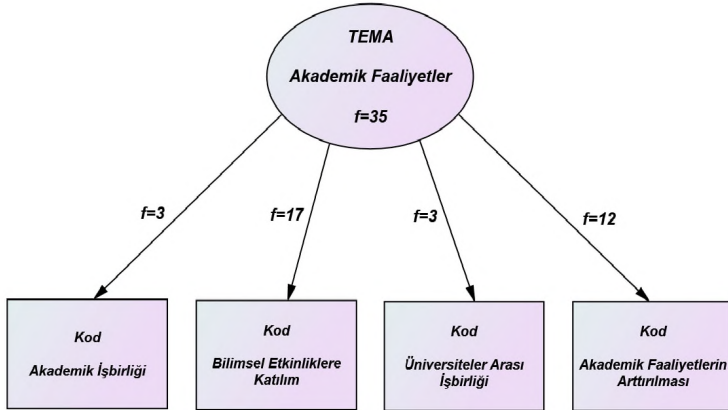
Araştırmanın bu bölümünde akademisyenlerin Rize şehrine yönelik beklentilerine yer verilmiştir. Elde edilen bulgular sosyal ve kültürel imkânlar, akademik faaliyetler, üniversite-sanayi işbirliği, yaşanabilirlik, Rize şehrinin geleceği, diğer katkı ve beklentiler olmak üzere altı tema altında toplanmış ve bu bulgular aşağıda ayrıntılı olarak sunulmuştur.

Şekil 1. Akademisyenlerin Sosyal ve Kültürel İmkânlarla İlişkin Görüşleri

Şekil 1'e göre akademisyenlerin sosyal ve kültürel imkânlarla ilişkin görüşleri incelendiğinde; 25 katılımcı şehirde sosyal ve kültürel faaliyetlerin, 10 katılımcı ise sosyal ve kültürel mekânların geliştirilmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Toplamda ise 35 katılımcı şehre ilişkin sosyal ve kültürel imkânların genişletilmesi gerektiğini belirtmiştir. Bu bulgulardan hareketle katılımcıların görüşlerine göre şehirdeki sosyal ve kültürel faaliyetlere ilişkin eksikliğin daha ön plana çıktığı söylenebilir. Katılımcıların, sosyal ve kültürel imkânlarla ilişkin görüşlerinden bazıları şu şekildedir:

- Eğlence, dinlenme ve sosyalleşme için daha fazla imkân. Tiyatro, sinema ve konser gibi çeşitli etkinliklerin sıklığı ve kalitesi artmalı. Şehirde bulunan sinema yeterli değil. Tiyatro hiç yok (A, 131).
- Tiyatro sinema faaliyetleri, alışveriş merkezi kurulması, gençlere yönelik yoğun spor etkinlikleri, konser vb. kültürel faaliyetlerin artırılması (A, 119).
- Rize’de her yaşta insanların güvenle spor yapabileceği merkezlerin ve kulüplerin kurulması (yüzme havuzu, spor salonları ve dağcılık ve tracking kulüpleri) (A, 121).
- Maalesef yılların getirdiği ihmalkârlığın etkisiyle, sosyal ve kültürel mekânlar neredeyse yok denecek düzeyde. Uygulanacak sahil projesinde gelecek yıllarda gözlemlenecek potansiyel gelişmeler de dikkate alınarak planlamalar yapılmalıdır (A, 62).
- Sahilde daha temiz, düzenli ve görsel açıdan doyurucu, sessiz olan mesire ve dinlenme tesisleri gerekmektedir (A, 17).
- Bu tür imkânlar konusunda Rize son iki yılda hissedilir derecede gelişti. Yine de eksik diyebileceğimiz imkânlar şunlardır: Alanında uzman kişiler tarafından refakat edilen sanatsal etkinlikler (modern dans, yazarlık, satranç...); Halk Eğitim Kurslarının fazlalaşması ve duyurulması; Daha kapsamlı bir kütüphane ve buraya ilginin artırılması (A, 23).

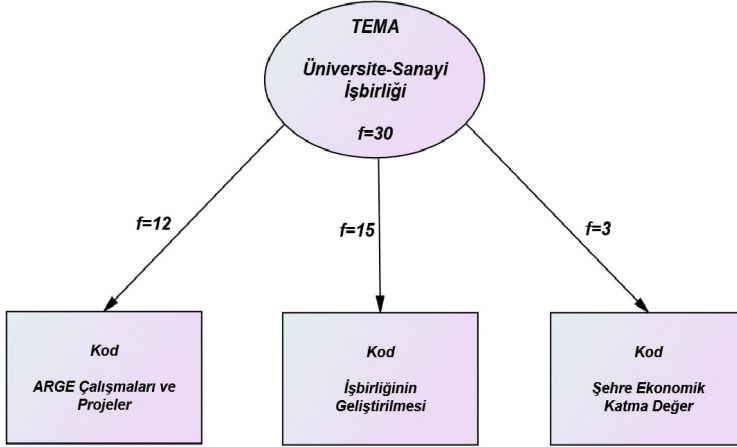

Şekil 2. Akademisyenlerin Akademik Faaliyetlere İlişkin Görüşleri

Şekil 2’ye göre akademisyenlerin akademik faaliyetlere ilişkin görüşleri incelendiğinde 17 katılımcının bilimsel etkinliklere katılım,

12 katılımcının akademik faaliyetlerin arttırılması, 3'er katılımcı ise akademik iş birliği ve üniversitelerarası işbirliği yapılması yönünde görüş bildirmişlerdir. Toplamda ise 35 katılımcı ise akademik faaliyetlerin geliştirilmesi gerektiğini belirtmiştir. Bu bulgulara göre katılımcıların akademik faaliyetler kapsamında en çok bilimsel etkinliklere katılımın arttırılması ve üniversite bünyesinde akademik faaliyetlerin arttırılması yönünde görüşlerinin daha ön planda olduğu söylenebilir. Katılımcıların, akademik faaliyetlere ilişkin görüşlerinden bazıları şu şekildedir:

- *Akademik bazında uygulanan tüm çalışmalara sıcak bakılmalı hatta bu çalışmalar (proje, anket vs.) desteklenmelidir. Rize şehri de, üniversitenin bir öğrencisi konumunda olmalıdır (A, 20).*
- *Rize halkının üniversitedeki bilimden faydalanması ve bu konuda entegrasyon yapılmalıdır (A, 74).*
- *Var olan potansiyelin daha iyi değerlendirilmesi, herkesin bu üniversiteye katacağı bir değer olduğu ve herkesin bu üniversitenin geleceğinde uygulanan bir fikri olabileceği düşüncesiyle bütün personelin bir yarış içerisinde olabileceği bir ortam oluşturulmalı (A, 75).*
- *Yabancı üniversitelerle kalıcı ve güçlü işbirliği yapılmalı (A, 127).*
- *Üniversitenin ulusal ve uluslararası düzeyde sempozyum vs. faaliyetleri düzenlenmesi ve akademisyenlerin bu faaliyetlere özendirilmesi gereklidir (A, 126).*
- *Bilimsel mahiyetli sempozyum, panel, konferans tipi etkinliklerin sayısının arttırılması, imkanların zorlanarak kent merkezinde düzenlenmesi, Üniversite kütüphanesiyle sınırlı kalınmaması şehir merkezinde de il halk kütüphanesi bünyesinde daha geniş ve büyük bir araştırma kütüphanesinin oluşturulması, bu kütüphanenin hem ortaöğretim hem de üniversite talebelerinin ihtiyaçlarına cevap verecek biçimde tasarlanması,... (A, 27).*

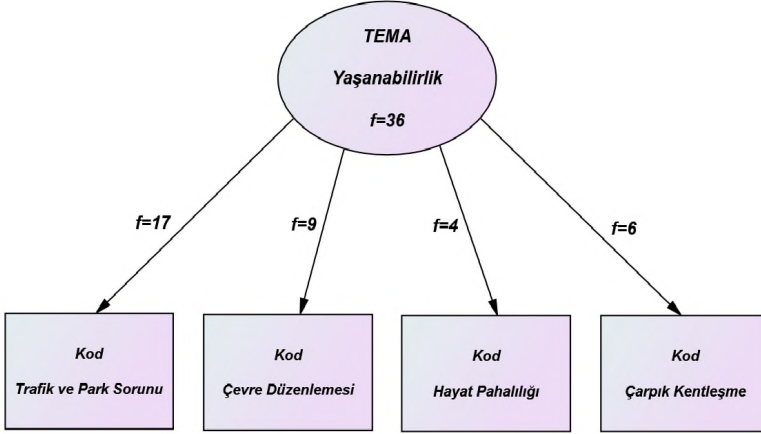
Şekil 3. Akademisyenlerin Üniversite-Sanayi İşbirliğine İlişkin Görüşleri

Şekil 3'e göre akademisyenlerin üniversite-sanayi işbirliğine ilişkin görüşleri incelendiğinde 15 katılımcı işbirliğinin geliştirilmesi, 12 katılımcı AR-GE çalışmalarının geliştirilmesi, 3 katılımcı ise şehre ekonomik katma değer sağlanması yönünde görüş beyan etmişlerdir. Toplamda ise 35 katılımcı üniversite-sanayi işbirliğinin şehre olumlu katma değer sağlayacağını beyan etmişlerdir. Bu bulgulara göre katılımcıların bu tema altında en çok vurguladıkları fikir bu iki saha arasında işbirliğinin geliştirilmesi olup, üniversite ve sanayinin el ele vererek güçlerinin birleştirmelerinin de AR-GE çalışmalarıyla ve projelerle desteklenmesi gerektiği yönünde fikir beyan ettikleri söylenebilir. Katılımcıların, üniversite-sanayi işbirliğine ilişkin görüşlerinden bazıları şu şekildedir:

- *Üniversiteden üretimi arttıracak ve Rize ilinin kazancını yükseltecek projeler hazırlaması, üniversite ve sanayi kollarının mensup olduğu oda-federasyon-dernek vs. kuruluşların 6 ,3 aylık ve bir yıllık periyodlarla düzenlenen toplantılarla eylem planı hazırlaması ve işleve konulması, Sanayi kollarında üniversite öğrencilerine açık staj imkânlarının genişletilmesi ve titizlikle buna eğilinmesi, Üniversite destekli halka yönelik sertifika programlarının arttırılması, Üniversite ve sanayi kollarının iş birliği ile projelerin oluşturulması.... (A, 27).*
- *Üniversitenin daha etkin bir şekilde İş Eğitimi, şehrin denizle daha etkin istifade etmesi, sanayi üretimi için karşılıklı ilkeler arası alışverişin*

ivedilikle sağlanması gerekir (A, 41).

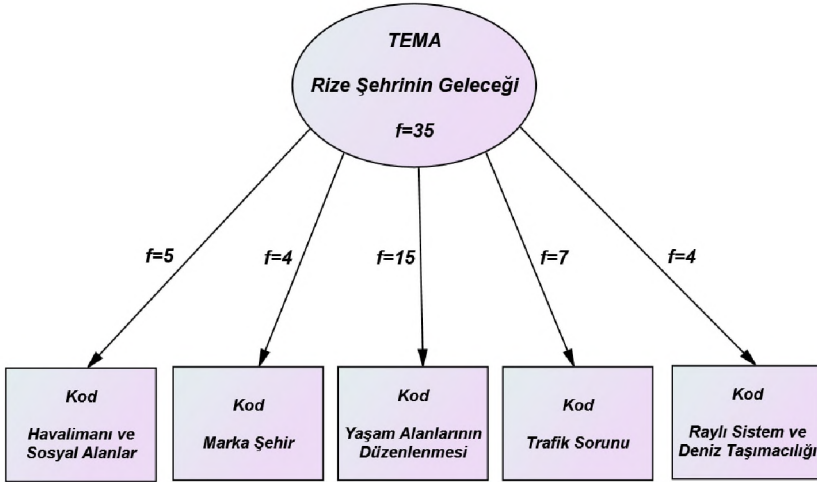
- Alternatif ürün geliştirme faaliyetleri başta olmak üzere bölgenin kalkınmasına yönelik ARGE çalışmalarına katılım sağlayan akademik personel üniversite ve sanayi kuruluşlarınca desteklenmeli (A, 118).
- Serbest bölgenin daha aktif bir hale gelmesi için üniversitenin katkıları gerekir. Yeni lojistik bölgenin yapımında da üniversitenin daha etkin bir rol alması gerekir. Ayrıca Rize ilinin en önemli sanayi kuruluşu olan ÇAYKUR ile her alanda işbirliğinin sağlanması gerekir (A, 14).
- Konya ve Erzurum gibi üniversitelerin bütün fakültelerinin ortak kullanılacağı laboratuvar kurulması.(örneğin içinde: spektrometre, micro ct, hassas tartı gibi üst düzey araştırmaların yapılabileceği cihazlar),(A, 121).

Şekil 4. Akademisyenlerin Rize Şehrinin Yaşanılabilirliğine İlişkin Görüşleri

Şekil 4'e göre akademisyenlerin Rize şehrinin yaşanılabilirliği noktasındaki görüşleri incelendiğinde; 17 katılımcı trafik ve park sorunu, 9 katılımcı çevre düzenlemesi, 6 katılımcı çarpık kentleşme, 4 katılımcı ise hayat pahalılığı noktasında görüş bildirmişlerdir. Toplamda ise 35 katılımcı şehrin yaşanılabilirliğine ilişkin görüş beyan etmişlerdir. Bununla birlikte katılımcıların şehirde özellikle trafik ve park sorunu yaşadıkları ve çevre düzenlemesi noktasında şehre ilişkin yenilikçi çabaların gerektiği yönünde görüş belirttikleri söylenebilir. Katılımcıların, yaşanılabilirliğe ilişkin görüşlerinden bazıları şu şekildedir:

- *Trafik ve park sorununun acilen çözümü, bedava park alanı... Rize şehrinin ekonomisine katkıda bulunacak AVM'nin yapılması. Deniz kenti olmasına rağmen denizden kopuk bir şehir sahil kenarları daha iyi değerlendirilmeli (A, 121).*
- *Trafik sorunlarının giderilmesi, konutların daha uygun olması, çocuklar için uygun ücretlerde kreş temini olması... (A, 63).*
- *Çevre düzenlemesi kesinlikle yetersiz. Çöp kutusu yetersizliği özellikle sahil tarafında göze çarpmaktadır (A, 102).*
- *Öncelikle daha yeşil, park sorunu çözülmüş, trafiğin düzenli olduğu, sosyal yaşam alanlarının daha temiz ve görsel açıdan daha düzenli olduğu ortak kullanım alanları arzu edilmektedir (A, 17).*
- *Trafik sorunu yaya ve taşıt açısından çözülmeli, şehre hava aldıracak koridorlar açılmalı, insanlara sosyo-kültürel eğitimler verilmeli, yerleşim alanları genişletilmeli, özel okul ve özel hastane sayıları artmalı, çocuk hastalıkları için önlemler alınmalı (A,89).*
- *Rize butik şehir her şey elinizin altında ama yüksek kira yüksek fiyatlar bu cazibeyi azaltıyor (A, 75).*

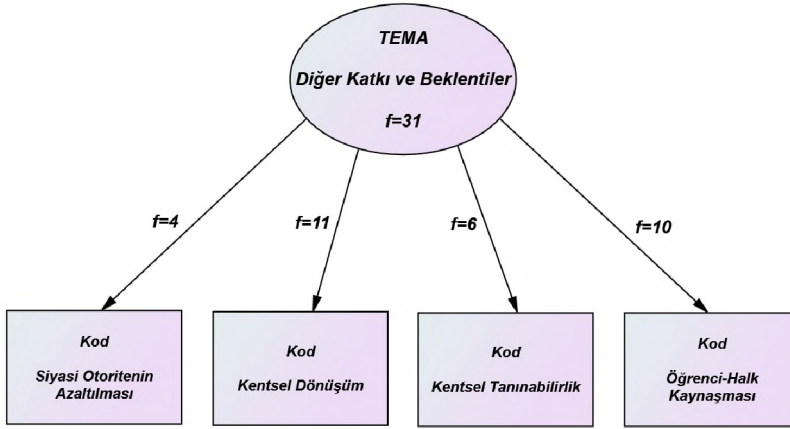

Şekil 5. Akademisyenlerin Rize Şehrinin Geleceği İlişkin Görüşleri

Şekil 5'e göre akademisyenlerin Rize şehrinin geleceğine ilişkin görüşleri incelendiğinde; 15 katılımcı yaşam alanlarının düzenlenmesi, 7 katılımcı trafik sorunu, 5 katılımcı hava limanı ve sosyal alanlar, 4 katılımcı ise raylı sistem ve deniz taşımacılığına ve marka şehir olmasına dair görüş bildirmişlerdir. Toplamda ise 35 katılımcı şehrin geleceğine ilişkin görüş

bildirmiştir. Bu bulgulardan hareketle katılımcıların özellikle şehrin mevcut dokusunu bozmadan yaşam alanlarında yeniliklere gidilmesi, bu yenilikler içerisinde de hava limanı ve sosyal alanların inşa edilmesi gerektiği yönünde görüşlerin ağırlık kazandığı ifade edilebilir. Ayrıca bu yenilikler için bu yaşam alanları içerisinde yapılacak raylı sistem ve deniz taşımacılığından istifade edilmesi ve şehrin diğer şehirlere açılımını sağlayan hava limanı vasıtasıyla gerçekleşeceği yönünde görüş bildirmişlerdir. Bu gelişmelerin ise Rize'nin marka bir şehre dönüştürülmesinde önemli adımlar olacağı yönünde fikir beyan ettikleri söylenebilir. Katılımcıların, Rize şehrinin geleceğine ilişkin görüşlerinden bazıları şu şekildedir:

- *Rize şehrinin gelişmesinde Kafkas ülkelerine açılmasının etkili olacağını düşünüyorum. Kafkas ülkeleri üniversitesiyle sanayi ve meslek gruplarıyla işbirliği halinde olunması gerekmektedir. Rize Kafkas ülkeleri Avrupa'ya açılan kapısı olmalıdır. Ancak bu şekilde kendine ait bir vizyonu olacaktır (A, 123).*
- *Doğal güzellikleri ve tabiatı ile daha fazla ön plana çıkartılması, turizmin desteklenmesi (A, 13).*
- *Beklentiden ziyade en büyük endişemiz zamanla bu kentin bir bina yığını şehri olması. Yerel halkın daha açık görüşlü olması, yeniliklere açık olabilmesi de beklentilerimiz arasındadır (A, 20).*
- *Üniversitenin şehrin daha iyi bir geleceğe ulaşması açısından büyük önemi olduğu kanısındayım. Kamu kurumları, özel sektör ve üniversitenin daha etkileşimli çalıştığı, iyi yetişmiş öğrencilerin üniversitemizi seçmeleri için teşvik edildiği, sanatsal-kültürel etkinliklerin eğitimin bir parçası olduğunun daha iyi anlaşıldığı bir şehir diyebilirim (A, 23).*
- *Şehrin geleceği, yüksek katlı binalara değil, köylere uzayan şehirleşmesiyle garanti altına alınabilir. Ancak köylerinde köy hayatını terk etmemeleri sağlayacak projeler yapılmalı. Şehirdekilerin köylerde sosyal aktivite imkanına sahip olabilecekleri ortam oluşturulmalıdır (A, 77).*
- *Tarımsal alanlarda mono tarım yapmaktan vazgeçip çeşitli tarım alanlarının yapılması sonucu tarım yönünden gelişerek bu gelişme ile beraber diğer alanlarda gelişecektir (A, 72).*

Şekil 6. Akademisyenlerin Rize Şehrine Dair Diğer Katkı ve Beklentilerine İlişkin Görüşleri

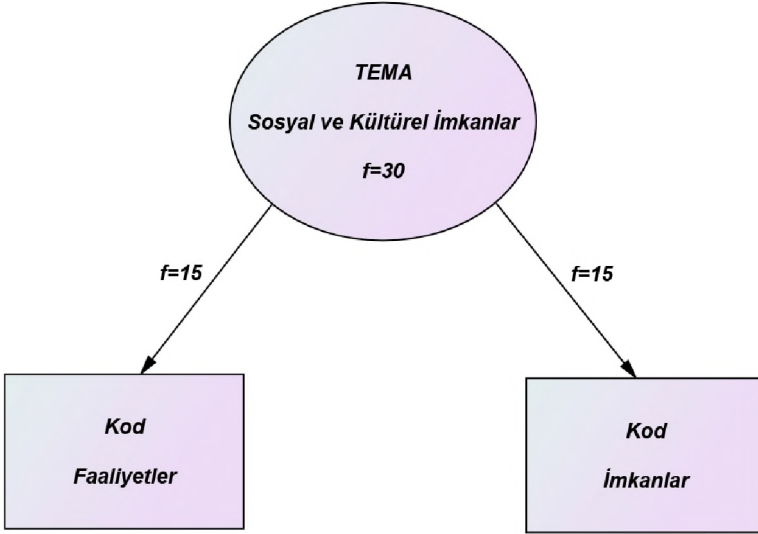
Şekil 6'ya göre akademisyenlerin Rize şehrine dair diğer katkı ve beklentilerine ilişkin görüşleri incelendiğinde; 11 katılımcı kentsel dönüşüm, 10 katılımcı öğrenci halk kaynaşması, 6 katılımcı kentsel tanınabilirlik, 4 katılımcı ise siyasi otoritenin azaltılması noktasında görüş bildirmişlerdir. Toplamda ise 35 katılımcı Rize şehrine ilişkin diğer katkı ve beklentilerini belirtmişlerdir. Bu bulgulardan hareketle katılımcıların özellikle şehrin butik bir şehir olmasından hareketle bu yapısının korunmakla birlikte kentsel bir yenilenmeye ihtiyacı olduğunu belirtmişlerdir. Bununla birlikte üniversitenin kalıcılık ve katma değer üretme noktasında öğrenci ve halk kaynaşmasının vazgeçilmez olduğu yönünde fikirlerini belirtmişlerdir. Katılımcıların, Rize şehrine dair diğer katkı ve beklentilere ilişkin görüşlerinden bazıları şu şekildedir:

- Çifte kavak Gündoğdu arası banliyö hattı, şehir merkezi dağ başı arasında teleferik hatları, şehir merkezi araç trafiğine kapatılmalı, Rize'nin ulusal demiryolu hattına dâhil edilmesi, alışveriş merkezinin açılması yerel esnafa öncelik verilmesi, şehir içi trafik sorunu çözülmüyorsa şehir merkezinin başka bir alana taşınmalı (A, 127).
- Öğrenciyi sadece ticari getiri amacıyla istemek kısa vadeli bir çıkarlıktır. Gelen öğrenciyi rahat ettirmek açısından ilçede sıkıntı yaşanıyor. Rahat ettirmek şöyle dursun rahatsız etmek gibi durumların önlenmesinde tekli kamu otoritelerince destek görmek de beklentimdir naçizane (A, 151).
- Güzel Rize şehrinde "hemencecik siyaset basamaklarında ilerlemek için değil, şehre kimlik ve değer katmak için çalışan kişilerin gayret göstermeleri gerekir (A, 41).

- *Eğitime verilen önemin artırılması ve desteklerin temin edilmesi (A, 84).*

B. Üniversite Öğrencilerinin Rize Şehrine Yönelik Beklentilerine İlişkin Görüşleri

Araştırmanın bu bölümünde üniversite öğrencilerinin Rize şehrine yönelik beklentilerine yer verilmiştir. Elde edilen bulgular sosyal ve kültürel imkânlar, alışveriş imkânları ve ortamları, staj ve iş imkânları, yaşanabilirlik, Rize şehrinin geleceği, diğer katkı ve beklentiler olmak üzere altı tema altında toplanmış ve bu bulgular aşağıda ayrıntılı olarak sunulmuştur.

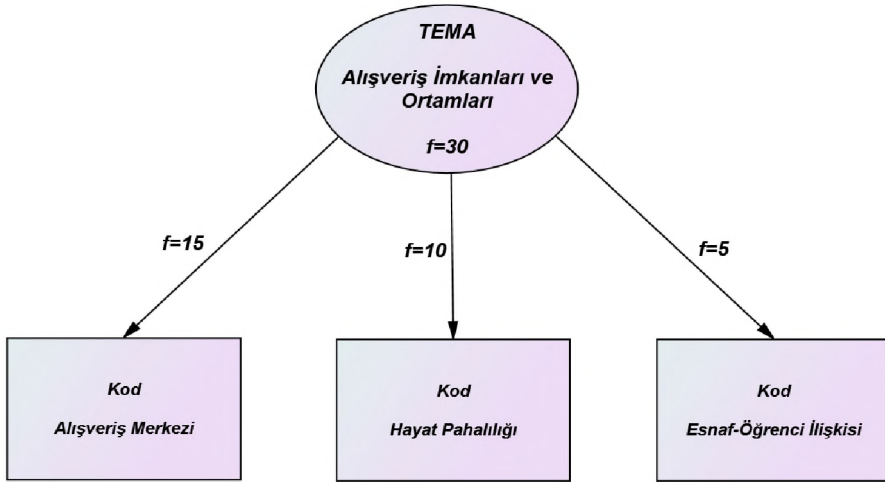

Şekil 7. Üniversite Öğrencilerinin Sosyal ve Kültürel İmkanlara İlişkin Görüşleri

Şekil 7'ye göre üniversite öğrencilerinin sosyal ve kültürel imkânlarla ilişkin görüşleri incelendiğinde; 15 katılımcı şehirde sosyal ve kültürel faaliyetlerin, 15 katılımcı ise sosyal ve kültürel mekânların geliştirilmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Toplamda ise 30 katılımcı şehre ilişkin sosyal ve kültürel imkânların genişletilmesi gerektiğini belirtmiştir. Bu bulgulara göre katılımcıların görüşlerinin şehirdeki sosyal ve kültürel faaliyetlere ilişkin eksikliğin daha ön plana çıktığı söylenebilir. Katılımcıların, Rize şehrine ilişkin sosyal ve kültürel imkânlarla ilişkin görüşlerinden bazıları şu şekildedir:

- Sosyal açıdan daha fazla olanaklar sağlanmalı. Etkinliklerle eğlencelerle Rize halkının dışardan gelen öğrencilerle tanışması ve önyargılarının kırılması gerekmektedir (Ö, 703).
- Sosyal ve kültürel etkinliklerin artırılması ve genç kesime de hitap etmesini istiyorum (Ö, 743).
- Yöresel kültür açısından zengin bir şehir. yalnız ulaşımına çözüm gerekiyor. Sosyalleşmesi için yeterli ortamlar oluşturulmalı(Ö, 1014).
- Yeterli kurs imkânı olmalı. Tiyatro faaliyetleri, sosyal faaliyetler artırılmalı. Toplumsal sorumluluk projeleri yapıp uygulanmalı (Ö, 302).

Tiyatro, sinema faaliyetleri çoğaltılmalıdır. Denize elverişli yerlerde gezi gibi turizm faaliyetleri yapılmalıdır (Ö, 69).

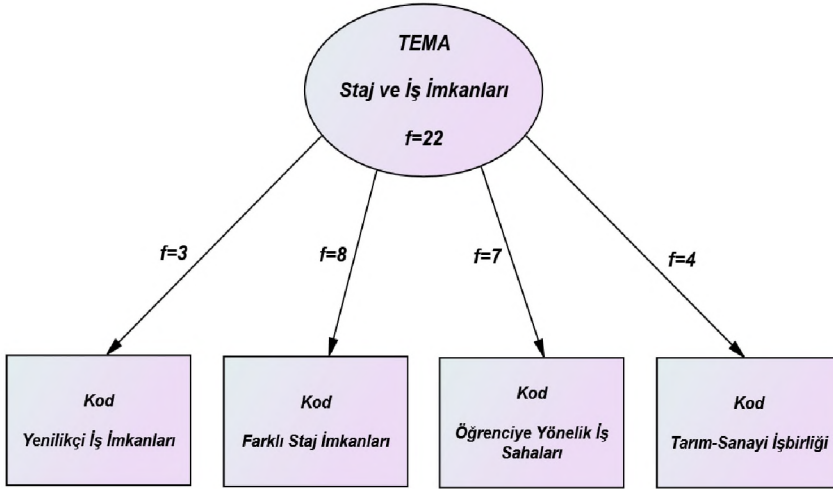

Şekil 8. Üniversite Öğrencilerinin Alışveriş İmkânları ve Ortamlarına İlişkin Görüşleri

Şekil 8'e göre üniversite öğrencilerinin alışveriş imkânları ve ortamlarına ilişkin görüşleri incelendiğinde; 15 katılımcı şehirde Alışveriş merkezinin olmayışı, 10 katılımcı hayat pahalılığı, 5 katılımcı ise esnaf-öğrenci ilişkilerine ilişkin görüş bildirmişlerdir. Toplamda ise 30 katılımcı alışveriş imkânları ve ortamlarına ilişkin şehrin iyileştirilmesi gerektiğini belirtmiştir. Bu bulgulara göre katılımcıların görüşlerinin özellikle şehirde bir AVM olmayışı ve şehrin yaşamsal ihtiyaçların karşılanması noktasındaki pahalılığının ön plana çıktığı görülmektedir. Bununla birlikte esnafın öğrencilerle gelişmemiş düzeyde bir yaklaşım sergilediği ve bu tablonun esnafa verilecek eğitimlerle desteklenmesi gerektiği yönünde

fikir beyan ettikleri söylenebilir. Katılımcıların, Rize şehrinin alışveriş imkânları ve ortamlarına ilişkin görüşlerinden bazıları şu şekildedir:

- Rize halkının Trabzon veya diğer şehirlerden alışveriş yapmaya gerek bırakmayacak şekilde nezh ortami yerel esnafı da destekleyecek bir AVM olmalıdır. Bu durumda şehrin simasını değiştirebilir (Ö, 1015).
- Alışveriş için Trabzon daha uygun fiyat ve çeşit açısından buda Trabzon tercih etmemizi sağlıyor, bunlar değiştirilebilir (Ö, 615).
- Alışveriş mağazaları yeterli olsa da fiyatlar genel düzeyden fazla. İnsanların ve biz gençlerin outlet tarzında AVM'lere ihtiyacı var (Ö, 818).
- Rize'nin potansiyeline uygun alışveriş merkezleri mevcuttur ama bunu kompleks haline getirmesi gerekir. İnsanlar aradığı bütün şeyi tek bir yerde bulması için... ama bunun için daha erken olduğunu düşünüyorum. Pahalı olması konumundan dolayı kaynaklı herhalde (Ö, 525).
- Elbise, gıda ücretleri yüksek bunun farkına varılmalı ve halkın tepkisine sağduyu gösterilmeli. Fiyatlar düşmelidir (Ö, 36).

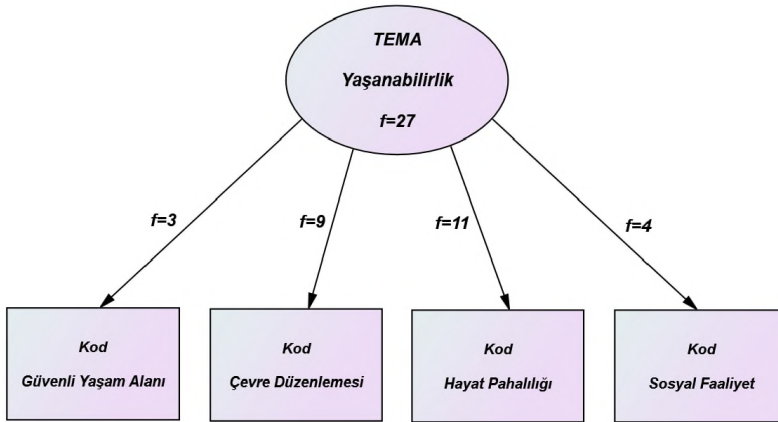

Şekil 9. Üniversite Öğrencilerinin Staj ve İş İmkanlarına İlişkin Görüşleri

Şekil 9'a göre üniversite öğrencilerinin staj ve iş imkânlarına ilişkin görüşleri incelendiğinde; 8 katılımcı şehirde farklı staj imkânlarına, 7 katılımcı öğrenciye yönelik iş sahalarına, 4 katılımcı tarım-sanayi işbirliğine, 3 katılımcı ise yenilikçi iş imkânlarına dair görüş bildirmişlerdir. Toplamda ise 22 katılımcı şehre ilişkin staj ve iş imkânlarına dair görüş bildirmiş-

lerdir. Bu bulgulara göre katılımcıların özellikle üniversite öğrencisine farklı iş ve staj imkânları sunacak olanakların geliştirilmesi ve bunların üniversite öğrencilerinin kullanımına sunulması gerektiği yönünde fikir belirttikleri söylenebilir. Katılımcıların, staj ve iş imkânlarına ilişkin görüşlerinden bazıları şu şekildedir:

- *Burada kimse yabancı olarak gördüğü insanlara önyargı ile yaklaştığı için staj yapabileceğimiz yerler varsa nasıl olsa alınmayacağız diye başvurmuyoruz. Torpille çareler öğretilmeli (Ö, 703).*
- *Hizmet sektörüne dayalı iş imkânı değil üretim sektörüne dayalı iş sektörünün gelişmesi. Staj ve iş imkânı olumlu etkileyecektir (Ö, 33).*
- *Esnaf lar sürekli denetlenmelidirler. Kaçak veya sigortasız eleman çalıştırıyorlar. Buda haksızlık ve iş imkânlarını azaltıyor. Stajerlere ücret birçok iş yerlerinde verilmiyor (Ö, 34).*
- *Öğrencilere uygun iş imkânları olmalı. Yeni mezunlara iş imkânları sağlanmalı (Ö, 40).*
- *Özellikle şehirde enerji alanının HES ler dışında staj ve iş tecrübesi elde edilecek bir imkân yok (Ö, 854).*

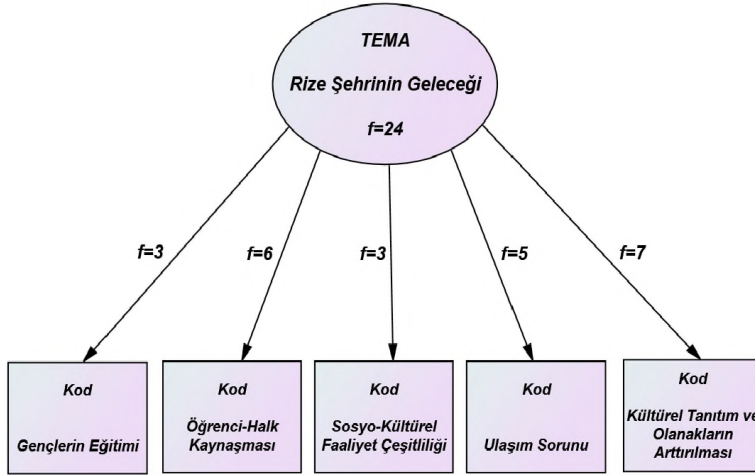

Şekil 10. Üniversite Öğrencilerinin Rize Şehrinin Yaşanabilirliğine İlişkin Görüşleri

Şekil 10'a göre üniversite öğrencilerinin Rize şehrinin yaşanabilirliği noktasındaki görüşleri incelendiğinde; 11 katılımcının şehirdeki hayat pahalılığı, 9 katılımcı çevre düzenlemesi, 4 katılımcı sosyal faaliyet, 3 katılımcı ise güvenli yaşam alanlarına dair görüş bildirmişlerdir. Toplamda ise 27 katılımcı şehrin yaşanabilirliğine ilişkin görüş beyan etmişlerdir.

Bu bulgulara göre katılımcıların özellikle şehirdeki hayat pahalılığından ve şehre dair çevre düzenlemesindeki aksaklıkların şehrin yaşanabilirliğini olumsuz yönde etkilediğini düşündükleri söylenebilir. Katılımcıların, staj ve iş imkânlarına ilişkin görüşlerinden bazıları şu şekildedir:

- *Şehrin ve sahil kenarlarının temizliği sağlanmalı. Ana yollar otopark gibi kullanılmamalı. Doğa tahrip edilmeden yeni AVM, Kitapçı vs. açılmalı (Ö, 302).*
- *Kiraların düşük olduğu, gıda ve sebze fiyatlarının daha makul olduğu bir Rize şehrinde yaşamak isterdim. İnsana değer veren, saygılı bir Rize umarım olur (Ö, 317).*
- *Şehirde altyapı eksikliği vardır. Otopark sorunu çözülmelidir (Ö, 69).*
- *Özellikle şehir merkezindeki yolların caddelerin daha düzgün olmasını bekleriz. Çarpık kentleşme artan bina yığını görüntüsünü önüne geçilmesi iyi olur. Şehir merkezinde daha iç açıcı binaların olması eskilerin yenilenmesi gerekir (Ö, 1015).*
- *İnsanların sosyalleşebileceği alanlar ve bilinçli yeşil oturma ve kullanım alanları (Ö, 607).*

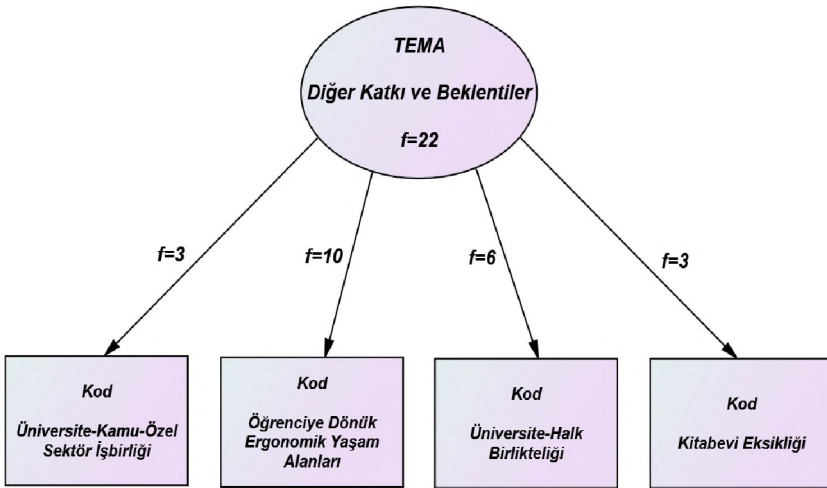

Şekil 11. Üniversite Öğrencilerinin Rize Şehrinin Geleceği İlişkin Görüşleri

Şekil 11'e göre üniversite öğrencilerinin Rize şehrinin geleceğine ilişkin görüşleri incelendiğinde; 7 katılımcı şehrin sosyo-kültürel tanıtım ve olanakları, 6 katılımcı öğrenci-halk kaynaşması, 5 katılımcı ulaşım sorunu, 3'er katılımcı ise gençlerin eğitimi ve sosyo-kültürel faaliyetlerin

çeşitliliğine ilişkin görüş bildirmişlerdir. Toplamda ise 24 katılımcı Rize şehrinin geleceğine ilişkin görüş bildirmiştir. Bu bulgulardan hareketle katılımcıların şehrin sosyo-kültürel tanıtımı ve olanaklarının artırılmasının ve beraberinde öğrenci-halk kaynaşmasının sağlanması gerektiğine vurgu yapmışlardır. Katılımcıların, Rize şehrinin geleceğine ilişkin görüşlerinden bazıları şu şekildedir:

- *Sahil yolunun trafik için kullanılmış olması, Rize için büyük dezavantaj. Bu konuda gelecekte güzel yürüyüş alanları ve gençler için gençlik merkezi yetişkinler için de yeni iş ortamları yaratılmalıdır (Ö, 818).*
- *Rize eğer bu şekilde devam ederse çevre illere göre daha geri kalmaktadır. Şehirde çaydan başka bir unsur bulunmamaktadır. İş adamları şehrin gelişimi için katkıda bulunabilir (Ö, 432).*
- *AVM ve konser organizasyonlar olmalı sokaklar temiz olmalı binaların renkleri uyumlu olmalı cafe ve eğlence mekanları olmalı sahildeki mekanlar düzgün olmalı otoparklar genişlemeli parklar daha modern olmalı terminaller daha temiz, düzenli ve modern olmalı (Ö, 8).*
- *Dağmaran, Rize Kalesi ve Ayder'in ulusal miras olarak tanıtılması ve daha iyi imkânların sağlanması (Ö, 36).*
- *Üniversitemizde katkılarıyla yaşam kalitesi üst düzey eğitim kalitesi daha yukarılarda yeşil ve mavinin ahenginde modern ve örf adetlerine bağlı bir şehir (Ö, 35).*

Şekil 12. Üniversite Öğrencilerinin Rize Şehrine Dair Diğer Katkı ve Beklentilerine İlişkin Görüşleri

Şekil 12'ye göre üniversite öğrencilerinin Rize şehrine dair diğer katkı ve beklentilerine ilişkin görüşleri incelendiğinde; 10 katılımcı öğrenciye dönük ergonomik yaşam alanları, 6 katılımcı üniversite-halk birlikteliği, 3'er katılımcı ise üniversite-kamu-özel sektör işbirliği ve kitabevi eksikliğine ilişkin görüş bildirmişlerdir. Toplamda ise 22 katılımcı Rize şehrine ilişkin diğer katkı ve beklentilerini belirtmişlerdir. Bu bulgular-dan hareketle katılımcıların şehre dair ergonomik yaşam alanları oluşturulmasının ve halkla kaynaşmış bir üniversite vizyonunun olmasını arzu ettiklerine dair fikirlerin şehrin geleceğine pozitif katkı sağlayacağı şeklinde değerlendirilebilir. Katılımcıların, Rize şehrine dair diğer katkı ve beklentilere ilişkin görüşlerinden bazıları şu şekildedir:

- *Öğrenciler için daha uygun şartların oluşturulması ve bize Rize'yi okumak için soran arkadaşlarıma ben yaptım bu hatayı sende yapma demek istemiyorum (Ö, 703).*
- *Üniversitenin sosyal, kültürel faaliyetlerinin artırılması, bu faaliyetlerin şehir halkını da kapsayacak şekilde düzenlenmesini, yeşil alanların artırılmasını isterim (Ö, 317).*
- *Öğrencilere yönelik konutlar ayarlanmalıdır. Öğrencilere indirimler yapılmalıdır. Öğrenciyi sömürmeye değil, kendi çocuğu gibi düşünüp davranmalıdır (Ö, 69).*
- *Şehir yönetimi ve üniversitenin beraber çalışarak şehrimiz için yapabilecekleri bilimsel ve de imkânlar dâhilinde planlaması ve yerine getirmesi gerekir. Bilimin ve hizmet sektörünün gelişmesi sinerjisi gerekir (Ö, 1015).*
- *Rize'de öğrencilerin ders kitaplarını temin edebilecekleri güzel bir kitap evi olması, öğrencilerin aktif olabilecekleri ortamlar, bölge halkın sadece çaydan geliri olmadığını öğrencinin de şehir içi gelir getirdiğini bilmeli ve daha destekli bir ortam sağlanmalı (Ö, 477).*

SONUÇ VE ÖNERİLER

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nde çalışan akademik personellerin ve aynı üniversitede eğitim gören lisans ve lisansüstü öğrencilerin Rize şehriyle ilgili beklentilerinin belirlenmeye çalışıldığı bu araştırmada, elde edilen bulguların, ulaşılan tema ve kavramların araştırmanın amaçları açısından anlamlı bir bütün oluşturduğu söylenebilir.

Akademik personel ve öğrenciyle yapılan görüşmelerdeki sorulara verilen ağırlıklı ortak cevaplar sonucunda elde edilen tema ve kodlarda Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nde çalışan akademik personelin Rize şehrinin sosyal ve kültürel imkânlar açısından daha fazla faaliyet ve mekâna, sahil projelerine ve alışveriş merkezine ihtiyacı olduğu düşüncesi saptanmıştır. Akademik faaliyetler açısından; akademisyenlerin iş birliği içinde olması, kongre ve sempozyumların artırılması, üniversite faaliyetlerine ise gerekli katılım ve desteğin sağlanması fikri öne sürülmüştür.

Üniversite-sanayi İş birliği açısından ARGE çalışması ve ortak projelerin yaratılması düşünülürken Rize ekonomisine de gelir sağlanması istenilmiştir. Rize'ye yaşanabilirlik açıdan bakan akademik personelin gözünde ilk sırada trafik ve park sorununun, konut ve kira bedellerinin fazla oluşu, çevre düzenlemesi yapılarak çarpık kentleşme ve yapılaşmanın önlenmesi gelmektedir.

Rize şehrinin geleceği hususunda havalimanı ve alışveriş merkezlerinin gerekli olduğunu düşünen akademisyenler ayrıca yerleşim alanlarının ve konut planlamalarının daha iyi yapılarak trafik sorununun giderilmesi ve Rize şehrinin Karadeniz'in bir marka şehri haline gelebileceği düşüncesindedirler. Bu beklentilere ek olarak siyasilere kurumlar fazla müdahil olmaması gerektiğini de savunan akademik personellerin ayrıca Rize'de belediye çalışmalarının daha da artırılması ve Rize'nin iyi bir turizm tanıtımına sahip olması beklentisi içinde olduğu görülmüştür.

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesinde eğitim gören lisans ve lisansüstü öğrencilerin ise, Rize şehrinin sosyal ve kültürel imkânlar açısından özellikle sahil ve şehir içi mekânlarda reforma gidilmesi düşüncesinde olduğu görülmüştür. Alışveriş imkânları ve ortamları bakımından alışveriş merkezlerinin açılarak rekabet ortamının oluşturulması gerekliliğine inanan öğrencilerin esnafılık hususunda da şehrin çok geride olduğu düşüncesi saptanmıştır.

Öğrencinin gözünde şehirdeki staj ve iş imkânları çok kısıtlı olup özellikle Rizeliler için çay sektörü dışında farklı bir iş imkânı olmadığını

ifade etmişlerdir. Öğrencilerce, sanayi merkezlerinin kurulması ve tarım çeşitliliğinin teşviki önerilmiştir.

Rize’de yaşanabilirlik açısından bakan Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi öğrencilerinin özellikle kız öğrencilerin kentte geç vakitlerde güvenlik sıkıntısı yaşadığı anlaşılmıştır. Yine kentte öğrenciye yönelik daha uygun konut ve kiraların olması gerektiği düşüncesi ifade edilmiştir. Ayrıca şehir planlama ve ulaşım yollarının düzeltilmesi, sosyal faaliyetlerin arttırılması ve vakit geçirecek açık alanlar oluşturulması onların gözünde Rize’yi daha yaşanabilir kılacağı düşünülmektedir.

Rize şehrinin geleceğine ilişkin öğrenciler, gençlerin eğitimi için plan ve projelerin yapılması, halkın öğrenciyi kabullenmesi, Rize’ye olan yatırımların arttırılması, trafik sorununun olmadığı ve de her türlü hava-deniz-demir yolu ulaşımına sahip bir Rize oluşturulacağı inancındadır.

Tüm bu beklentilerin yanında öğrencilerin diğer katkı ve beklentileri arasında ise Rize’de yeşil alanların, kitapevlerinin arttırılması, Rize’deki tüm kamu ve özel kuruluşların işbirliği içinde olması, üniversitenin ise Rize’nin sorunlarıyla yakından ilgilenmesi gibi beklenti içinde oldukları görülmüştür.

KAYNAKLAR

- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş & Demirel, F. (2012) Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Pegema Yayıncılık.
- Creswell, J. W. (2016). Nitel Araştırma Yöntemleri: Beş Yaklaşımına Göre Nitel Araştırma ve Araştırma Deseni (Çev Ed: M. Bütün & S.B. Demir) (3. Baskıdan Çeviri). Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Kızıltepe, Z. (2015). "Nitel Araştırma: Yöntem, Teknik, Analiz ve Yaklaşımları", (F. N. Seggie & Y. Bayyurt Ed.), İçerik Analizi, Anı Yayıncılık, Ankara, ss. 253-267.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2013). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Seçkin Yayıncılık

YEDİNCİ BÖLÜM

GENEL SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Yrd. Doç. Dr. Kamer Ilgın ÇAKIROĞLU

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi,
İşletme Bölümü

kamerilgin.cakiroglu@erdogan.edu.tr

Arş. Gör. Mücahit BEKTAŞ

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi,
Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü

mucahit.bektas@erdogan.edu.tr

Bu çalışmada Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi öğrencilerinin şehre yönelik ve şehir halkının Üniversiteye yönelik beklenti ve algılarının ölçülmesi amaçlanmıştır. Bu doğrultuda çalışmanın ilk kısmında öğrenci ve akademisyenlerin Rize İline yönelik beklenti ve algıları hem nicel hem de nitel tekniklerle ölçülmeye çalışılmıştır. İkinci kısmında ise, Rize halkının üniversiteye ve üniversite öğrencilerine yönelik algıları ve beklentileri nicel ve nitel teknikler ile ölçülmeye çalışılmıştır. Bu kapsamda ilk yürütülmüş nicel araştırmada Düvenci (2009) tarafından İstanbul'a yönelik şehir algılarını belirlemek amacıyla geliştirilen ölçme aracının maddeleri temel alınarak Rize İli'ne uyarlanmıştır. Söz konusu araştırmada öğrencilerin ve akademisyenlerin şehre yönelik algıları ve beklentileri ortaya çıkartılmaya çalışılmıştır.

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'ndeki öğrencilerin şehre yönelik algısını ortaya çıkartmak için kullanılan ölçek öncelikli olarak ön grup üzerinde değerlendirilmiştir ve daha sonra nihai halini almıştır. Söz konusu ölçekte yer alan boyutlar altı adet olup, bunlar "Şehirde sunulan

hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği”, “Şehir sakinleri”, “Kentsel yapı”, “Kentsel sorunlar”, “Hayat pahalılığı” ve “Toplu taşıma” olarak isimlendirilmiştir. Daha sonra söz konusu ölçek, çalışmanın örneklemini oluşturan kişiler üzerinde uygulanmıştır. Bu bağlamda Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi’ndeki öğrencilerin şehre yönelik algısını ölçen nicel araştırmada, araştırmaya katılanların çoğunluğunun kadın, üniversitede lisans düzeyinde eğitim alan, aile geliri 3000 TL ve altında olan 16-25 yaş aralığındaki kişiler olduğu gözlemlenmiştir. Bu öğrencilerin çoğunluğu İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İlahiyat Fakültesi, Eğitim Fakültesi ve Sosyal Bilimler Meslek Yüksek Okulu’nda eğitim görmektedir. Aynı zamanda söz konusu çoğunluğun Rizeli olmadığı (katılımcıların %70’i Rizeli değil), ancak araştırmaya katılan kişilerin yarısının Karadeniz Bölgesi’nden geldiği tespit edilmiştir. Diğer bir ifade ile bu kişilerin Rize İli’nin iklimine, coğrafyasına aşina kişiler olduğu söylenebilir. Katılımcıların çoğunluğu devlet yurdunda ve aile-akraba yanında kalan öğrencilerdir. Öğrencilerin aileleri genellikle kentsel alanda, az kısmı kırsal alanda yaşamaktadır. Bu bilginin yanı sıra öğrencilerin yarısından fazlasının da Rize Merkez’de ikamet ettiği göz önünde bulundurulduğunda, bu durumun kentsel hizmetleri değerlendirmeleri açısından önemli olduğu düşünülmektedir. Öğrencilerin şehir algıları ve beklentilerine bakıldığında, kadın öğrencilerin *Rize halkına* ilişkin algıları, *kentsel yapıya* ilişkin algıları, *toplu taşımaya* ilişkin algıları ve *genel olarak Rize’ye* ilişkin algılarının erkek öğrencilerden daha olumlu olduğu görülmüştür. Bu kapsamda kadın öğrencilerin erkek öğrencilere göre, Rize halkının duyarlı, cana yakın ve misafirperver olduğuna yönelik olumlu tutuma sahip oldukları söylenebilir. Aynı zamanda bu kişilerin Rize’de yaşadıkları için kendilerini ayrıcalıklı hissettikleri, Rize’yi ilgi çekici buldukları ve Rize’de yaşamaktan memnun oldukları söylenebilir. Kadın öğrencilerin erkek öğrencilere göre, Rize’deki toplu taşıma ücretlerini ve bekleme sürelerini daha uygun buldukları da söylenebilir.

Araştırmada, 26-30 yaş aralığındaki üniversite öğrencilerinin 16-20 yaş aralığındaki üniversite öğrencilerine göre, Rize’ye ilişkin algıları kentsel yapı boyutunda daha olumlu iken; kentsel sorunlar boyutunda daha olumsuzdur. Diğer bir deyişle bu kişilerin Rize’de yaşamaktan memnun oldukları söylenebilirken, Rize’nin gürültü ve görüntü kirliliği konusunda rahatsız oldukları ileri sürülebilir.

Sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği, Rize halkına ilişkin algılar, kentsel yapı, hayat pahalılığı ve toplu taşıma boyutlarında Karadeniz Bölgesi’nden gelen öğrenciler, diğer bölgelerden gelen öğren-

cilere kıyasla daha olumludur. Diğer bir ifade ile Karadeniz Bölgesi'nden gelen öğrenciler diğer öğrencilere göre, Rize'de iş sektörünün yenilikçi bir yapıya sahip olduğunu, kamu hizmetlerinin yeterli düzeyde olduğunu, sosyal hizmetlerin yeterli düzeyde olduğunu düşünmektedir denilebilir. Ancak Marmara Bölgesi'nden gelen öğrenciler Karadeniz Bölgesi'nden gelen öğrencilere kıyasla kentsel sorunlar boyutuna daha olumlu bakmaktadır. Diğer bir ifade ile Rize'nin gürültü, görüntü ve hava kirliliğine yönelik olumsuz düşünceler beslememekte oldukları söylenebilir. Bu durum da bu kişilerin geldikleri bölgenin bu bölgeye kıyasla daha kalabalık ve sanayi bölgesi olmasından ileri geldiği söylenebilir. Katılımcı öğrencilerin Rizeli olup olmaması dikkate alındığında, Rizeli öğrencilerin Karadeniz Bölgesi'nden gelen öğrenciler ile boyutlara yönelik benzer sonuçlar gösterdiği tespit edilmiştir.

Ailesi büyük şehirde ikamet eden öğrencilerin şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği, kentsel yapı boyutuna yönelik algılarının diğer öğrencilere göre daha olumsuzdur. Diğer bir ifade ile Rize'de yaşamaktan memnun olmadıkları söylenebilir. Bu durumun, büyük şehirlerde yaşamının sunduğu olanakların Rize'de henüz sağlanamamasından kaynaklı olduğu ileri sürülebilir.

Genel olarak ön lisans öğrencilerinin Rize'ye yönelik algıları, lisans öğrencilerine göre daha olumlu çıkmıştır. Diğer bulgulara bakıldığında, bu durumun ön lisans öğrencilerinin Rizeli ya da Karadeniz Bölgesi'nden olma olasılığından kaynaklı olduğu söylenebilir.

Birinci sınıf öğrencilerinin kentsel sorunlar boyutu hariç diğer boyutlara yönelik algıları, ikinci sınıf öğrencilerinin algılarına kıyasla olumsuzdur. İkinci sınıf öğrencilerinin algıları ise, üçüncü sınıf öğrencilerinin algılarına kıyasla olumludur. Birinci sınıfın ikinci sınıflara göre daha olumsuz algıya sahip olması gelmiş oldukları yerdeki olanakları Rize'de bulamaması ya da beklentilerinin yüksek olmasından kaynaklanıyor olabilir. Şehri tanıdıkça ve şehre alışıkça algının yükseldiği, ancak ilerleyen yıllarda ise karşılanmayan ya da karşılanamayan beklentilerin algıyı düşürdüğü ileri sürülebilir.

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'ndeki *akademisyenlerin şehre yönelik algısının* ölçüldüğü örneklemin özellikleri şu şekildedir: Çoğunluğu erkeklerden, 26-35 yaşları arasında, öğretim görevlisi ve yardımcı doçent, görev süresi 1-6 yıl arasında, Rize merkezde oturan, idari görevi olmayan ve Rizeli olmayan (%74.5'i Rizeli değil) kişilerdir.

Hayat pahalılığı boyutuna ilişkin, 26-30 yaş aralığındaki akademis-

yenler 36-45 yaş aralığındaki akademisyenlere göre Rize’de gıda, giyim ve konut fiyatlarını yüksek bulmaktadır. Araştırmanın diğer bir bulgusuna göre, araştırma görevlileri, doçent ve profesörlere göre Rize’yi daha pahalı bir şehir olarak görmektedir. Dolayısı ile araştırma görevlilerinin Doçent ve Profesörlere göre gelir düzeyi daha düşük kişiler olması ve lojman olanaklarından yararlanamamaları sebebi ile Rize’yi yaşça daha büyük ve geliri yüksek akademisyenlere göre daha pahalı bulmaları söz konusu olabilir. Görev süresi 1-3 yıl arasında olan akademisyenlerin, görev süresi 11-14 yılları arasında olanlara göre, Rize’nin şehir düzenine yönelik daha az sorun algıladıkları söylenebilir. Görev süresi 1-3 yıl arasında olan akademisyenlerin büyük şehirlerden gelmesi olasılığı göz önünde bulundurulursa, büyük şehirlerin kalabalığı ve gürültüsünden sonra Rize’deki trafiğin, şehir görüntüsü ve gürültüsünün daha önemsiz olabileceği ileri sürülebilir.

Sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği boyutunda idari görevi olan akademisyenlerin, idari görevi olmayan akademisyenlere göre daha olumlu algıya sahip olduğu söylenebilir.

Akademisyenlerin algıları; yaşa, görev yılına, idari görevi olup olmamasına ve Rizeli olup olmamasına göre, ölçeğin bazı boyutlarında istatistiksel açıdan anlamlı fark göstermiştir. Bu boyutlar içerisinde en dikkati çeken kentsel sorunlar olup, bu boyutun ardından kentsel yapı ve şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği boyutları dikkati çekmektedir. Kentsel sorunlar boyutu, özellikle çevre kirliliği ile trafiğe yönelik sorunlara ilişkin ifadelerin yer aldığı boyuttur. Kentsel yapı boyutu, Rize’de yaşam ve memnuniyet, yaşam koşulları ve Rize’nin imajı ile ilişkili ifadeleri içermektedir. Şehirde sunulan hizmetlerin yeterliliği ve halkın yenilikçiliği boyutunda, Rize’de yaşayan kişilere sunulan her türlü sağlık, eğitim, sosyal hizmetler ve ekonomik faaliyetler ile ilgili ifadeler yer almaktadır.

Bu boyutlar kapsamında Rize’ye yönelik olumlu, güçlü ve benzersiz çağrışımların oluşturulması Rize’de yaşayan Rizeli ve Rizeli olmayan kişilerin algılarını olumlu yönde etkileyebilir. Dolayısı ile bu durum Rize’nin şehir imajı açısından önemli katkılar sunabilir. Çevre sorunlarının olmadığı, trafik problemlerinin yaşanmadığı, yaşam standartlarına uygun konut sayısının olması, Rize’nin ilgi çekici bir yer haline getirilmesi (kış-yaz turizmi, şehir altyapısının düzenlenmesi ve şehir planlamasının düzeltilmesi, rekreasyon alanlarının artırılması vb.) katılımcıların Rize’ye yönelik algılarını olumlu etkileyebilir; dolayısı ile Rize’nin imajına olumlu katkı sunabilir.

Öğrencilerin Rize'ye yönelik algılarını ölçen ifadelere bakıldığında en yüksek ortalamaya sahip olan değişkenlerin sırasıyla "Rize insanı misafirperverdir" (Ort.= 3.60), "Rize'de toplu taşıma maddi açıdan uygundur" (Ort.= 3.57), "Rize insanı eğlencelidir" (Ort.= 3.51) olduğu; en düşük ortalamaya sahip olan değişkenlerin ise, "Rize'de konut / kira fiyatları düşüktür" (Ort.= 1.69), "Rize'de giyim fiyatları düşüktür" (Ort.= 1.74), "Rize'de gıda fiyatları düşüktür" (Ort.= 1.91) olduğu görülmektedir. En yüksek ortalamaya sahip olan ifadelerin şehir sakinleri boyutu altında olduğu görülmektedir. Bu boyuttaki dağılımların 3 ile 4 arasında dağıldığı görülmektedir. Diğer bir ifade ile öğrencilerin bu boyuta yönelik pozitif yakın eğilimleri olduğu söylenebilir. Dolayısı ile öğrencilerin Rize halkını misafirperver ve eğlenceli görme eğiliminde olduğu söylenebilir. Bu nokta, öğrencilerin Rize halkı ile sosyal ilişkilerinin iyi olma eğiliminde olduğunun bir göstergesidir. En düşük ortalamaya sahip ifadelerin hayat pahalılığı boyutu altında olduğu görülmektedir. Bu boyuttaki dağılımların 1 ile 2 arasında dağıldığı görülmektedir. Diğer bir ifade ile öğrencilerin bu boyuta yönelik negatif eğilimleri söz konusudur. Dolayısı ile öğrenci örnekleminin Rize'yi, yaşama açısından pahalı buldukları yönünde bir algıları olduğu söylenebilir. Genel olarak bütün ifadelerin ortalamalarına bakıldığında öğrencilerin Rize'ye ilişkin algılarının olumsuz yönde bir eğilim içerisinde olduğu söylenebilir.

Akademisyenlerin Rize'ye yönelik algılarını ölçen ifadelere bakıldığında en yüksek ortalamaya sahip olan değişkenlerin sırasıyla "Rize insanı eğlencelidir" (Ort.= 3.81), "Rize insanı misafirperverdir" (Ort.= 3.75), "Rize insanı cana yakındır" (Ort.= 3.75) olduğu; en düşük ortalamaya sahip olan değişkenlerin ise, "Rize'de konut / kira fiyatları düşüktür" (Ort.= 1.17), "Rize'de araçların park etmesi için yeterli sayıda park alanı vardır" (Ort.= 1.40), "Rize'de gıda fiyatları düşüktür" (Ort.= 1.55), "Rize'de trafik sorunu vardır" (Ort.=1.65), "Rize'de giyim fiyatları yüksektir" (Ort.=1.73) olduğu görülmektedir. En yüksek ortalamaya sahip olan ifadelerin şehir sakinleri boyutu altında olduğu görülmektedir. Bu boyuttaki dağılımların 3 ile 4 arasında dağıldığı görülmektedir. Diğer bir ifade ile akademisyenlerin bu boyuta yönelik pozitif yakın eğilimleri olduğu söylenebilir. Bu nokta, akademisyenlerin Rize halkı ile sosyal ilişkilerinin iyi olma eğiliminde olduğunun bir göstergesidir. En düşük ortalamaya sahip ifadelerin hayat pahalılığı ve kentsel sorunlar boyutu altında olduğu görülmektedir. Hayat pahalılığı ve kentsel sorunlar boyutlarındaki dağılımların 1 ile 2 arasında dağıldığı görülmektedir. Diğer bir ifade ile akademisyenlerin bu boyutlara yönelik negatif eğilimleri söz konusudur.

Dolayısı ile akademisyen örnekleminin Rize'yi, yaşama açısından pahalı buldukları yönünde bir algıları; aynı zamanda Rize'de trafik ve otopark sorununa dair olumsuz algıları olduğu söylenebilir. Genel olarak bütün ifadelerin ortalamalarına bakıldığında akademisyenlerin Rize'ye ilişkin algılarının olumsuz yönde bir eğilim içerisinde olduğu söylenebilir.

Öğrencilerin ve akademisyenlerin Rize'yi pahalı bir şehir olarak gördükleri için, bu yönde konut-lojman-yurt, diğer bir ifade ile barınma olanaklarının artırılması, öğrenciye ve akademisyenlere yönelik gıda ve tüketim ürünlerinde çeşitliliğin ve rekabetin artırılarak her gelir düzeyine yönelik mal ve hizmet sunumlarının sağlanması, benzer şekilde giyim-tekstil sektöründe mağaza ve marka çeşitliliğinin artırılarak fiyatların düşürülmesine yönelik faaliyetlerde bulunulması yararlı olabilir. İki kesimin de Rize halkı ile iyi sosyal ilişkiler içerisinde olma eğilimleri olduğu söylenebilirken; akademisyenler açısından Rize'nin trafik sorununun ve otopark yetersizliğinin olumsuz algı oluşturduğu söylenebilir. Ayrıca katılımcıların Rize'de yeterli sayıda alışveriş mekânının olmadığı yönündeki ifadelerinden yola çıkılarak, alışveriş mekânlarının / merkezlerinin artırılması, hem tekstil-gıda sektöründeki çeşitliliğin artmasına yol açabilir hem de otopark sorununun kısmen giderilmesi yönünde beklentileri karşılayabilir. Böylece bu yöndeki eksikliklerin ve Rize'ye karşı beklentilerin karşılanarak, kişilerin Rize'ye olumlu algılar geliştirebilmeleri sağlanabilir.

Çalışmanın Rize halkının Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'ne ve üniversite öğrencilerine yönelik algıları ve beklentilerinin ölçüldüğü nicel araştırmada, Karataş (2002) ve Yılmaz ve Kaynak (2011)'in araştırmalarındaki ölçekler temel alınmıştır. Söz konusu araştırmada Rize İli ve İlçelerinde yaşayan halkın, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'ne ve öğrencilerine ilişkin algılarının ölçülmesi ve beklentilerin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Rize İli'nin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'ne ve öğrencilerine yönelik algılarını ve beklentilerini ortaya çıkartmak için kullanılan ölçek öncelikli olarak ön grup üzerinde değerlendirilmiştir ve daha sonra nihai halini almıştır. Söz konusu ölçekte yer alan boyutlar sekiz adet olup, bunlar "Üniversite'nin Rize'ye katkısı", "Öğrenciye yönelik algı", "Üniversite'nin şehrin ve şehir insanının gelişimine katkısı", "Üniversite'ye sağlanan destek", "Üniversite'nin gelişim düzeyi", "Kültürel kaynaşma", "Ekonomi" ve "Üniversite'den beklentiler" olarak isimlendirilmiştir. Daha sonra söz konusu ölçek çalışmanın örneklemini oluşturan kişiler üzerinde uygulanmıştır. Bu bağlamda Rize İli'nin Recep Tayyip Erdoğan Üni-

versitesi'ne ve öğrencilerine yönelik algılarını ve beklentileri ölçen nicel araştırmada, araştırmaya katılanların çoğunluğunun erkek, üniversitede lisans ve lise düzeyinde eğitim alan, bireysel geliri 2500-4500 TL arasında olan 31-50 yaş aralığındaki kişiler olduğu gözlemlenmiştir. Bu kişilerin çoğunluğu 20 yılı aşkın süredir Rize'de yaşayıp, şehir merkezinde oturarak serbest meslek sahibi, esnaf ve işçilerden oluşmaktadır.

Araştırma sonuçları değerlendirildiğinde, Rize halkının Üniversite ile bağlantısı normal şartlar altında az olup, bu bağlantı öğrenci yakını olmaları ile sağlanmaktadır. Halk, üniversiteyi yerel medyadan daha çok takip etmektedir; ancak takip düzeyinin yüksek olduğu söylenemez. Rize halkının Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'ni bilinçli bir şekilde tercih ettiği söylenebilir. Bu durumun diğer üniversiteler hakkında edinmiş oldukları bilginin yanı sıra, Rize İli'ni güvenli bulmaları, çocuklarının kendi yanlarında olmalarını istemelerinden kaynaklı olduğu söylenebilir. Rize halkının Üniversite ile etkileşiminin sınırlı düzeyde olduğu, mevcut olan etkileşimin Üniversite'nin sunmuş olduğu sosyal ve kültürel faaliyetlerde gerçekleştiği görülmüştür. Bir önceki nicel araştırmada da öğrencilerin Rize halkını misafirperver ve cana yakın bulmaları ile bu nicel araştırmada da Rize halkının öğrencilere evlerini kiralamaları konusunda istekli olmaları birbirini destekler yönde bulgulardır. Rize halkının Üniversite'den en önemli beklentisi sağlık yönünde araştırmalar yapması yönündedir. Sağlık alanı ile aynı doğrultuda bir sonuç olarak, Rize halkı Üniversite'de öncelikli olarak Eczacılık Fakültesi'nin açılmasını istediğini dile getirmiştir. Bunun yanı sıra ikinci olarak Mimarlık Fakültesi'nin açılmasını istediklerini dile getirmişlerdir. Normalde Üniversite bünyesinde Güzel Sanatlar, Tasarım ve Mimarlık Fakültesi mevcut olup, halk tarafından bilinmediği, bu fakültenin farkındalık oluşturamadığı ya da bu fakülte ile ilgili yeterli tanıtımın gerçekleştirilemediği söylenebilir. Nitel araştırma sonuçlarına bakıldığında ise, Rize'nin kanaat önderleri ile yapılan görüşmeler sonucunda ortak sonuçlardan bir tanesi olarak Hukuk Fakültesi'nin açılması yönünde görüşlerini bildirenler olmuştur. Aynı şekilde kanaat önderleri ile yapılan nitel görüşmeler sonucunda, ortak bir nokta olarak Üniversite denilince ilk akıllarına gelen ifadenin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanesi olduğu belirtilmiştir. Tüm bunların yanı sıra Rize halkı Üniversite'nin eğitim kalitesinin artırılması yönünde görüşlerini belirtmiştir. Bu durum Üniversite'nin bina, fakülte sayılarından daha çok diğer üniversiteler ile yarışabilir düzeyde eğitimin niteliğinin artırılması, nitelikli akademik personelin üniversiteye kazandırılması gerektiği yönünde olduğu düşünülebilir. Aynı ifadeler, nitel araştırmaya

katılan kanaat önderleri tarafından da söylenmiştir.

Öğrenciye yönelik algı boyutu ile ilgili olarak, kadın katılımcılar erkeklere göre daha olumlu yanıtlar vermiştir. Diğer bir ifade ile öğrencilerin dışarıdaki davranışlarını rahatsızlık verici bulmadıkları, saygılı oldukları, bekâr olmalarının rahatsızlık verici olmadığı, gürültü yapmadıkları gibi yönlerde erkek katılımcılara nazaran daha olumlu algılara sahip oldukları söylenebilir. Bunun sebebi ilk nicel araştırma bulgularında, öğrencilerin çoğunluğunun Karadeniz Bölgesi'nden gelen kişilerden oluştuğundan bahsedilmiştir. Bu bağlamda öğrencilerinin yörenin kültürüne aşina olmalarından dolayı halk ile uyum açısından sorun yaşamadıkları ileri sürülebilir.

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nin Rize'ye katkısı ve öğrenciye bakış açısı noktasında, yaşça büyük olan katılımcılar gençlere nazaran daha olumlu yaklaşmaktadırlar. Yaşça büyük olan katılımcıların gençlere nazaran Üniversite'nin şehrin ve şehir insanının gelişimine katkısı boyutuna daha olumlu baktıkları söylenebilir. Diğer bir ifade ile Üniversite'nin yörenin ulaşım araçlarının kalitesini arttırması, ulaşım imkânlarını kolaylaştırması, yörenin sorunlarına çözüm getirmesi yönündeki algıları daha olumludur. Bu durum yaşça büyük olan katılımcıların geçmiş zamanda Rize'deki yaşamı da tecrübe etmelerinden ve bugün ile kıyaslama yapabilme olanağına sahip olmalarından ileri gelebilir. Evli insanların bekâr ve dullara göre, aileyi geçindirme, çocuğunun geleceğinin şekillenmesi, üniversite ile birlikte şehir olanaklarının fazlaşması, iş olanaklarının artması, Üniversite ile birlikte şehirdeki esnafın sunduğu mal ve hizmetlerin kalitesinin artabilmesi yönünden Üniversite'ye olumlu baktıkları muhtemeldir. Nitel araştırmada Rize'de Üniversite olmasının önemi, Üniversite'nin Rize'ye getirisi ve götürüsünün neler olabileceği sorulduğunda kanaat önderleri tarafından ulaşım hatlarının arttığından, şehirdeki mağaza ve dükkânların çeşitlendiğinden, kültürel faaliyetlerin (tiyatro-konser vb.) arttığından, şehir düzenlemesinin estetik açıdan daha iyileştiğinden, sağlık imkânlarının (fizik tedavi-onkoloji vb.) geçmişe nazaran arttığından bahsetmeleri de bu noktada fikir verme açısından önemli bir bulgu olabilir. Yılmaz ve Kaynak (2011:55) Bayburt İli'nde halkın üniversiteye yönelik algı ve beklentilerini belirme ile ilgili çalışmasında ve Boyacıoğlu ve Oğuzhan (2013:17) halkın Trakya Üniversitesi'ni algılaması ile ilgili çalışmasında üniversitelerin şehrin sosyo-kültürel ve ekonomik hayatına canlılık getirdiğini belirtmektedirler.

Mesleki açıdan Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi ve öğrencilerine yönelik algı ele alındığında, ev kadınlarının algılarının memur ve polisle-

rin algısına göre daha olumlu olduğu söylenebilir. Bu durum öğrencilerin sayısı düşünüldüğünde, iş yükünü arttırdığından dolayı bu tür meslek gruplarının diğerine kıyasla algılarının olumsuz eğilim göstermesine yol açabilir. Rize’de 20 yılı aşkın bir süredir oturan kişilerin, 1-3 yıl arasında oturan kişilere göre Üniversite’yi ve Üniversite öğrencilerini daha olumlu algıladığı söylenebilir. Bu durum Üniversite’nin Rize’nin toplumsal, sosyal ve kültürel gelişimini sağlayan bir kurum olarak düşünmelerinden, öğrencilerin kendi yakını olmaları ya da kendi yakınlarından bir kişinin de üniversite öğrencisi olabilme ihtimalinden dolayı empati yapmalarından, ulaşım olanaklarının geçmişe göre daha iyileşmiş olduğuna tanık olmalarından, başka kültürlerden gelen öğrencilere kendi kültürlerini tanıtmaya olanağını sunması açısından Üniversite ve öğrencilerine daha olumlu baktıkları söylenebilir. Çünkü 20 yılı aşkın bir süredir Rize’de oturan kişilerin Rizeli olma ya da Rize’yi benimsemiş olma ihtimalleri, genel anlamda geçmiş ile günümüz arasındaki gelişmeleri gözleme ihtimalleri yüksektir. Bu durum Taşçı ve diğ. (2011: 140) tarafından Kentin üniversite Algısına yönelik çalışma bulgularındaki öğrencilerin şehre daha modern ve özgürlükçü bir bakış açısı getirdiği yönündeki bulgu ile benzerlik göstermektedir.

Rize halkının Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi ve öğrencilerine yönelik algılarını ve beklentilerini ölçen ifadelerle bakıldığında en yüksek ortalamaya sahip olan değişkenlerin sırasıyla “Üniversite’de halka yönelik mesleki eğitim kurslarının açılması gerekir.” (Ort.= 3.96), “Öğrenciler için ek barınma imkanlarının sunulması gerekir (lojman, rezidans vb.)” (Ort.= 3.95), “Rize ve ilçelerinde, Fakülte/ yüksekokulun bulunması bölgenin gelişmesine katkı sağlamıştır.” (Ort.= 3.86), “RTEÜ Rize’nin ekonomik yaşamını canlandırmıştır” (Ort.= 3.83), “RTEÜ Rize’nin siyasetçileri tarafından desteklenmektedir” (Ort.= 3.79), “RTEÜ Rize’deki sosyal ve kültürel yaşamı canlandırmıştır” (Ort.= 3.78), “Öğrencilerin bekâr olmaları rahatsızlık verici değildir” (Ort.= 3.74), “RTEÜ öğrencilere farklı kültürleri tanıma fırsatı vermektedir” (Ort.= 3.72) olduğu; en düşük ortalamaya sahip olan değişkenlerin ise, “RTEÜ yöredeki seçmenlerin daha bilinçli hale gelmesine katkı sağlamaktadır” (Ort.= 2.97), “RTEÜ yörenin ulaşım araçlarının kalitesini arttırmıştır” (Ort.= 3.07), “RTEÜ yörenin karşılaşılan sorunlarına çözüm getirebilecektir” (Ort.= 3.17) olduğu görülmektedir. En yüksek ortalamaya sahip olan ifadelerin Üniversite’den beklentiler, Üniversite’nin Rize’ye katkısı, kültürel kaynaşma, öğrenciye yönelik algı ve Üniversite’ye sağlanan destek boyutları altında olduğu görülmektedir. Bu boyuttaki dağılımların 3 ile 4 arasında dağıldığı görülmektedir. Diğer

bir ifade ile halkın bu boyutlara yönelik pozitif yakın eğilimleri olduğu söylenebilir. Dolayısı ile Rize halkının öğrenciler için barınma olanakları sunması ve halka yönelik mesleki eğitim kurslarının açılması yönünde Üniversite'den beklentileri yüksek düzeydedir. Rize halkı tarafından, Üniversite'nin şehirde yer alması ve fakülte ve meslek okullarının ilçelerde yerleşmelerinin bulunması, Rize'nin şehir olarak gelişmesine, ekonomik-sosyal ve kültürel yaşamını canlandırmasına katkı sağlayıcı olarak değerlendirilmektedir. En düşük ortalamaya sahip ifadelerle yönelik Rize halkının nötr eğilimleri söz konusudur. Şehirde sunulacak hizmetlere yönelik Üniversite'nin daha fazla ya da daha az katkı sağlamasına yönelik halkın bir beklentisinin olup olmadığı söylenemez. Bu durum bu tür hizmetlerin belediyenin sorumluluk alanına girdiği düşüncesinden kaynaklı olabilir. Üniversite'den beklentileri daha çok eğitim, mesleki eğitim ve öğrencilere yönelik hizmetlerde yoğunlaşmaktadır. Rize halkının Üniversite'ye yüklediği sorumlulukların kentsel ve ekonomik alanlardan daha çok eğitsel ve bilimsel faaliyetlere yönelik olduğu söylenebilir. Bu durumun kanaat önderleri ile yapılan nitel araştırmada kanat önderleri tarafından sıklıkla ve ortak bir şekilde ifade edilmesi ile benzerlik göstermektedir. Ayrıca aynı nitel araştırmada, ekonomik getirilerin herhangi bir çaba gösterilmeden Üniversite'nin kurulması ile kendiliğinden gerçekleşeceği, Üniversite'nin kendisine misyon olarak yüklemesi gerekenlerin kaliteli eğitim vermek, bilimsel projeler yürütmek ve nitelikli eleman ihtiyacını karşılamak olduğu ifade edilmiştir. Bu noktada bu çalışma, Torun (2005:175) tarafından yürütülen yöre halkının Niğde Üniversitesi'ne yönelik algı ve beklentilerini ölçen çalışmasından farklı olarak üniversitenin şehre sunduğu yararın ekonomik boyutundan daha çok sosyal ve kültürel alanlardaki yararını ön plana çıkartmaktadır.

Rize'de yaşayan kişilerin şehrin tanıtılmasında, gelişiminde üniversitenin önemli bir yer tuttuğu yönünde beklentileri söz konusudur. Bu bağlamda bir şehirde üniversitenin olmasının rehber niteliğinde olduğu söylenebilir. Aynı zamanda üniversitenin halkı bilinçlendirmeye yönelik olduğu, en azından beklentinin bu yönde olduğu ileri sürülebilir. Dolayısı ile bu noktada Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nin şehrin sorunlarını çözebilecek, şehrin gelişimi için yol gösterebilecek bilimsel projeler ile ön plana çıkması gerekmektedir. Bunu yaparken de şehrin sorunları ile ilgili olmasından dolayı projelerin halka duyurulması önemli bir nokta olacaktır ve bu durum halk ile üniversitenin bütünleşmesine katkı sağlayabilir. Bayraktar (2012:14), üniversite ile şehrin bütünleşmesindeki sorunun aradaki iletişim kopukluğundan kaynaklı olduğunu ve üniversitenin

yeterince kendisini halka tanıtamadığını ileri sürmektedir.

Burada araştırma bulgularından yola çıkılarak halkın üniversiteyi en fazla yerel basından takip ettiği göz önünde bulundurulursa, tanıtımlarda yerel basını daha etkin bir şekilde kullanılması mesajın kaynağa iletilmesinde daha etkili olabilir. Yürütülen ya da yürütülmesi planlanan projelerin yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşları vb. ile ortaklaşa yürütülmesi projelerin halk-şehir tarafından benimsenerek, başarıya ulaşmasında önemli bir unsur olabilir. Bilir (2011)'in Çanakkale halkının üniversite algısını ve öğrencilerin şehre bakışını ölçen araştırmasında da benzer bir şekilde halkın üniversiteyi en fazla yerel basından takip ettiği ileri sürülmektedir.

Araştırma sonuçlarından elde edilen bir diğer önemli sonuç ise, akademisyenlerin Rize'de kalması için onlara yönelik sosyal, kültürel ve ekonomik şartların Üniversite tarafından iyileştirilmesi yönündedir. Diğer türlü nitelikli akademik kadronun oluşturulamayacağı, bunun sonucu olarak üniversitenin ileri gidemeyeceği ve toplumun ihtiyaçlarına yönelik etkin çözümler sunamayacağı, dolayısı ile sürekliliğin sağlanamayacağı sonucuna varılmaktadır.

Bu çalışma Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'ne Rize İli ile bütünleşme açısından gereken temel verileri sağlama ve şehrin üniversite ile öğrenciye yönelik algı ve beklentilerini ve aynı zamanda akademisyenlerin ve öğrencilerin şehre algısını inceleyen bir çalışma olması bakımından sosyal bilimlere katkı sağlayacağı öngörülmektedir. Rize'de yapılmış ilk çalışma olması bakımından ve bu yönde yapılan diğer çalışmalar ile kıyaslandığında (Saracel ve diğ.,2000; Sağır ve İnci, 2013; Sankır ve Gürdal, 2014) daha kapsamlı olması ve nitel ve nicel yöntemleri birlikte kullanması açısından bu araştırmanın literatüre önemli bir katkısı olduğu düşünülmektedir. İleri araştırmalarda aynı çalışma tesadüfi örneklem yöntemlerinden birisi ile tekrar yürütülebilir.

EKLER

RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ

EK-1: RİZE İLİNİN ÜNİVERSİTE ALGI VE BEKLENTİLERİ ARAŞTIRMASI ANKET FORMU

Sevgili Katılımcı,

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nin Rize şehri ile karşılıklı algı ve beklentilerini tespit etmeye yönelik bu araştırma, Üniversitemizin gelişiminde doğru yolu bulması ve beklentiler doğrultusunda kendine yön verebilmesi bakımından son derecede önemlidir.

Anketler, sadece araştırmacılar tarafından değerlendirilecek olup, üçüncü şahıslar ile paylaşılmayacaktır. Bizim için çok kıymetli olan samimi katkılarınız için teşekkür eder, saygılar sunarız.

Doç. Dr. Ali Rıza SAKLI

*Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
Karadeniz Stratejik Uygulama ve Araştırma
Merkezi Müdürü
Proje Koordinatörü*

1. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi ile herhangi bir bağlantınız var mı?

() Evet () Hayır

2. Cevabınız evet ise, nasıl bir bağlantınız vardır?

() Öğrenci yakınıyım

() Üniversitede çalışan yakınıyım

() Öğrenci ya da çalışanın ev sahibiyim

() Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi ile ticari ilişkilerim var

() Diğer

3. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi ile ilgili gelişmeleri takip ediyor musunuz? () Evet () Hayır

4. Cevabınız evet ise, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi ile ilgili bilgilere nereden ulaşıyorsunuz?

() Ulusal Basın ve TV

() Yerel Basın ve TV

() Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Öğrencileri

() Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Çalışanları

() Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Bülteni

() Kaynağı Belirsiz Duyumlardan

() Diğer

5. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi dışında başka üniversiteler hakkında bilgi sahibi misiniz? () Evet () Hayır

6. Sizce üniversite eğitimi için Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi tercih edilebilir bir üniversite midir? () Evet () Hayır

7. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'ni tercih ediyorsanız bunun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

() Rize'de aile gözetimi ve desteği altında olma

() Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi kaliteli bir eğitim-öğretim verdiği için

() Rize'nin daha güvenli olması

() Ekonomik sebeplerden dolayı

() Rize dışında aile ya da yakınlarından ayrı kalamama

() Diğer

8. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nin sunduğu hizmetlerden yararlanıyor musunuz? () Evet () Hayır

9. Cevabınız evet ise, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nin sunduğu hangi hizmetlerden yararlanıyorsunuz?

- () Sosyal ve Kültürel Etkinliklerden
 () Üniversite Yayınlarından
 () Spor Tesislerinden
 () Konferans, Panel, Seminer, Sempozyum, Açıkoturum vb. Bilimsel Toplantılardan
 () Dernek, Sendika ve Sivil Toplum Örgütleri gibi Değişik Kurum ve Kuruluşlarca Düzenlenen ve Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Öğretim Elemanlarının Katılımlarıyla Düzenlenen Panel, Sempozyum, Seminer, Konferans Gibi Toplantılardan
 () Kütüphanesinden
 () Bilgisayar, Yabancı Dil, Güzel Sanatlar, Turizm, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Sınavları Başta Olmak Üzere Değişik Kurslardan
 () Teknik Hizmetlerden
 () Diğer

10. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi denince ilk olarak aklınıza gelen şey nedir?

11. Apartmanınızda öğrencilerin kalmasını ister misiniz?

- () Evet () Hayır

12. Oturduğunuz ev dışında Rize'de eviniz var mı?

- () Evet () Hayır

13. Eğer varsa, bu daireyi öğrenciye kiralık olarak verir misiniz?

- () Evet () Hayır

Lütfen aşağıdaki ifadelere katılma derecenizi (1 ile 5 arasında) X işareti koyarak belirtiniz. (1= Kesinlikle Katılmıyorum... 5= Kesinlikle Katılıyorum)		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
14	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Rize'nin toplumsal, sosyal ve kültürel gelişimini sağlayan bir kurumdur.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
15	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi bilimsel bilgi üreten bir kurumdur.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
16	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi meslek adamı yetiştiren bir kurumdur.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
17	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Rize'nin ekonomik kalkınmasını sağlayan bacasız bir fabrikadır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
18	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Rize'nin geleneklerine etki eden bir kurumdur.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
19	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nin Rize'ye hiçbir alanda katkısı olmamıştır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
20	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Rize'nin ekonomik yaşamını canlandırmıştır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
21	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Rize'ye büyük oranda para girişi sağlamıştır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
22	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Rize'de gayrimenkul ve kira bedellerini artırmıştır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
23	Rize ve İlçelerinde, Fakülte/Yüksekokulun Bulunması Bölgenin Gelişmesine Katkı Sağlamıştır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
24	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi yörenin ulaşım imkânlarını kolaylaştırmıştır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
25	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi yörenin ulaşım araçlarının kalitesini artırmıştır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
26	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi sağlık hizmetlerinin kalitesini artırmıştır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
27	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Rize'deki sosyal ve kültürel yaşamı canlandırmıştır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
28	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Rizeli insanların yabancılara karşı bakışını değiştirmiştir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
29	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Rize'deki iş kollarında çeşitlenmeye yol açmıştır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)

30	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Rize'deki mal ve hizmet fiyatlarının artmasına yol açmıştır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
31	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi öğrencilerinin davranışlarında yöre halkınca önce eleştirilen fakat sonra normal karşılanan durumlar olmuştur.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
32	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Rize'nin Türkiye genelinde daha fazla tanınmasına katkıda bulunmaktadır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
33	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi öğrencileri Rize'deki asayiş olaylarını artırmıştır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
34	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Yörenin karşılaşılan sorunlarına çözüm getirebilecektir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
35	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Rize'deki siyasi hareketliliği artırmıştır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
36	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi yöredeki seçmenlerin daha bilinçli hale gelmesine katkı sağlamaktadır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
37	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi öğrencilere farklı kültürleri tanıma fırsatı vermektedir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
38	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi öğrencilerin yöre halkıyla kaynaşmasını sağlamıştır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
39	Öğrenciler buldukları ortamda çok gürültü yapmaktadırlar. ****	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
40	Öğrencilerin apartmandaki/sokaktaki hal ve hareketleri rahatsızlık vericidir.***	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
41	Öğrenciler insanlara karşı saygısızdırlar.***	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
42	Öğrencilerin bekar olmaları rahatsızlık vericidir.***	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
<p><i>Lütfen aşağıdaki ifadelere katılma derecenizi (1 ile 5 arasında) X işareti koyarak belirtiniz.</i></p> <p>(1= Kesinlikle Katılmıyorum... 5= Kesinlikle Katılıyorum)</p>		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
43	Öğrenciler çevrenin temizliğine dikkat etmiyorlar. ***	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
44	Üniversite'de halka yönelik mesleki eğitim kurslarının açılması gerekir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)

45	Öğrenciler için ek barınma imkanlarının sunulması gerekir (lojman, rezidans...vb).	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
46	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi yöre insanının girişimciliğini ve ufuklarının açılmasını olumlu yönde etkilemektedir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
47	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Rize gençliği arasındaki kız-erkek ilişkilerinde serbestliği artırmıştır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
48	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Rize'deki ahlaki/dini değerleri zedelemiştir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
49	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi kaliteli bir eğitim-öğretim faaliyeti yürütmektedir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
50	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Türkiye çapında tanınan bir üniversitedir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
51	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi aynı dönemde kurulmuş diğer üniversitelere göre daha etkin bir gelişme çizgisi göstermiştir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
52	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi son üç yılda önceki yıllardan daha hızlı bir gelişme göstermiştir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
53	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Rize'nin siyasetçileri tarafından desteklenmektedir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
54	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Rize basını tarafından desteklenmektedir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
55	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Rize halkı tarafından desteklenmektedir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
56	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Rizeli iş adamları tarafından desteklenmektedir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
57	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi faaliyetlerini Rize halkına yeterince tanıtabilmektedir	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
58	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nin uygulamaları yerinde ve doğrudur.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
59	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi belli bir siyasi eğilime göre yönetilmektedir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
60	Kendimin, çocuğumun veya bir yakınımın üniversite tercihlerinde öncelikli olarak Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'ni tercih etmesini isterim.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
61	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi çalışanlarının daha çok Rizelilerden oluşması gerekmektedir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
62	İhtiyaç duyduğumda üniversiteden ilgili kişilerle iletişime geçebilirim.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
63	Üniversite mensuplarının yaklaşımları yardımseverdir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)

64. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi araştırmalarında sizce aşağıdaki alanlardan hangisi ya da hangilerine öncelik vermelidir?

- () Ekonomi ve işletmecilik alanlarında araştırmalar yapması gerekir
 () Madencilik ve enerji alanlarında araştırmalar yapması gerekir
 () Turizm alanında araştırmalar yapması gerekir
 () Tarım ve hayvancılık alanında araştırmalar yapması gerekir
 () Sosyal ve kültürel alanda araştırmalar yapması gerekir
 () Sağlık alanında araştırmalar yapması gerekir
 () Diğer

65. Önümüzdeki yıllarda Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nde görmek istediğiniz gelişme ve hizmetler nelerdir?

- () Üniversite sosyal ve kültürel faaliyetlerinin artması gerekir.
 () Üniversite eğitim kalitesinin artması gerekir.
 () Üniversite öğrencilerinin sorunlarıyla etkin olarak ilgilenilmesi gerekir.
 () Üniversitenin kendisini daha etkin biçimde Türkiye ve Dünya genelinde tanıtmaya çalışması gerekir.
 () Üniversite öğretim elemanlarının kalite ve sayısının artması gerekir.
 () Kampüsteki yerleşim alanının tamamlanması gerekir.
 () Yeni Fakülte ve Bölümlerin açılması gerekir.
 () Diğer.....

66. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nde açılmasını istediğiniz fakülteler aşağdakilerden hangisidir?

- () Eczacılık Fakültesi
 () Siyasal Bilgiler Fakültesi
 () İletişim Fakültesi
 () Teknik Eğitim Fakültesi
 () Ulaştırma ve Lojistik Fakültesi
 () Mimarlık Fakültesi
 () Diğer

67. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nin bugüne gelmesinde en büyük katkıyı kimler ya da neler sağlamıştır?

.....

68. Yaşınız

- () 15- 19 () 20- 25 () 26- 30 () 31- 40 () 41- 50 () 51 ve üstü

69. Cinsiyet

() Erkek () Kadın

70. Medeni Durum

() Bekar () Evli () Dul

71. En son bitirdiğiniz okul

() Okuma yazma bilmiyor () Okuma yazma biliyor () İlköğretim
 () Lise () Yüksekokul () Üniversite
 () Lisansüstü

72. Meslek

() Lise Öğrencisi
 () Ev Kadını
 () Öğretmen
 () Polis
 () Esnaf
 () Serbest Meslek (Doktor, Mali Müşavir, Serbest Muhasebeci, Avukat,
 Mühendis, Mimar, Veteriner vb.)
 () Sanayici
 () İşçi (kamu veya özel)
 () Basın Mensubu
 () Kamuoyu Önderleri (Siyasal Parti İl/İlçe Başkan ve Yardımcıları,
 Belediye / İl Meclis Üyeleri, Demek, Vakıf, Sendika ve Sivil Toplum
 Örgütleri Başkanları)
 () Üst Düzey Yönetici (Vali, Vali Yardımcısı, Kaymakam, Hakim, Savcı,
 Belediye Başkanı, Kamu Kuruluşlarının İl/ İlçe Müdürleri, Banka Müdürleri,
 Noter ve Bazı Özel Kuruluşların Üst Düzey Yöneticileri)
 () Memur (Masa Başında Çalışan Alt Kademe Düz Genel İdari Hizmetler,
 Orta Düzey İdareciler)

73. Gelir Durumu

() 0-1.500 () 1.501-2.500 () 2.501-3.500 () 3.501-4.500
 () 4.501-5.500 () 5.501-8.000 () 8.001-10.000 () 10.001 ve üstü

74. Rize' de Oturma Süresi

() 1 yıldan az () 1-3 yıl () 4-7 yıl () 8-11 yıl
 () 12-15 yıl () 16- 19 yıl () 20 yıl ve üstü

EK-2: RİZE İLİNİN ÜNİVERSİTEYE İLİŞKİN ALGI VE BEKLENTİ DÜZEYLERİ		Ortalama	Standart Sapma
F1	Üniversitenin Rize'ye Katkısı	3.61	0.72
d14	RTEÜ Rize'nin toplumsal, sosyal ve kültürel gelişimini sağlayan bir kurumdur.	3.70	1.05
d17	RTEÜ Rize'nin ekonomik kalkınmasını sağlayan bacasız bir fabrikadır.	3.62	1.06
d20	RTEÜ Rize'nin ekonomik yaşamını canlandırmıştır.	3.83	0.93
d16	RTEÜ Meslek adamı yetiştiren bir kurumdur.	3.55	0.99
d15	RTEÜ Bilimsel bir bilgi üreten bir kurumdur.	3.44	1.05
d18	RTEÜ Rize'nin geleneklerine etki eden bir kurumdur.	3.31	1.07
d21	RTEÜ Rize'ye büyük oranda para girişi sağlamıştır.	3.55	1.01
d23	Rize ve ilçelerinde, Fakülte/ yüksekokulun bulunması bölgenin gelişmesine katkı sağlamıştır.	3.86	0.93
F2	Öğrenciye Yönelik Algı	3.49	0.70
d40	Öğrencilerin apartmandaki/sokaktaki hal ve hareketleri rahatsızlık vericidir.*	3.47	1.10
d41	Öğrenciler insanlara karşı saygısızdırlar.*	3.66	1.08
d42	Öğrencilerin bekar olmaları rahatsızlık vericidir.*	3.74	1.12
d39	Öğrenciler buldukları ortamda çok gürültü yapmaktadırlar.*	3.36	1.10
d43	Öğrenciler çevrenin temizliğine dikkat etmiyorlar*	3.45	1.10
d48	RTEÜ Rize'deki ahlaki/dini değerleri zedelemiştir.*	3.36	1.26
d47	RTEÜ Rize gençliği arasındaki kız-erkek ilişkilerinde serbestliği artırmıştır.	3.41	1.13
F3	Üniversitenin Şehrin ve Şehir İnsanınin Gelişimine Katkısı	3.26	0.71
d25	RTEÜ yörenin ulaşım araçlarının kalitesini arttırmıştır.	3.07	1.10
d24	RTEÜ yörenin ulaşım imkanlarını kolaylaştırmıştır.	3.26	1.06
d36	RTEÜ yöredeki seçmenlerin daha bilinçli hale gelmesine katkı sağlamaktadır.	2.97	1.13
d34	RTEÜ yörenin karşılaşılan sorunlarına çözüm getirebilecektir.	3.17	1.03
d57	RTEÜ faaliyetlerini Rize halkına yeterince tanıtılabilmektedir.	3.18	1.05
d26	RTEÜ sağlık hizmetlerinin kalitesini arttırmıştır.	3.59	1.03
d29	RTEÜ Rize'deki iş kollarında çeşitlenmeye yol açmıştır.	3.38	0.98
d46	RTEÜ Yöre insanının girişimciliğini ve ufuklarının açılmasını olumlu yönde etkilemektedir.	3.47	1.00
F4	Üniversiteye Sağlanan Destek	3.66	0.81
d54	RTEÜ Rize basını tarafından desteklenmektedir.	3.61	0.98

d56	RTEÜ Rizeli işadamları tarafından desteklenmektedir.	3.58	1.00
d55	RTEÜ Rize halkı tarafından desteklenmektedir.	3.68	0.98
d53	RTEÜ Rize'nin siyasetçileri tarafından desteklenmektedir.	3.79	0.96
F5	Üniversitenin Gelişim Düzeyi	3.40	0.76
d51	RTEÜ aynı dönemde kurulmuş diğer üniversitelere göre daha etkin bir gelişme çizgisi göstermiştir.	3.43	0.96
d60	Kendimin, çocuğumun veya bir yakınımın üniversite tercihlerinde öncelikli olarak RTEÜ' yü tercih etmesini isterim.	3.30	1.18
d52	RTEÜ son 3 yılda önceki yıllardan daha hızlı bir gelişme göstermiştir.	3.54	0.93
d50	RTEÜ Türkiye çapında tanınan bir üniversitedir.	3.41	1.04
d49	RTEÜ kaliteli bir eğitim-öğretim faaliyeti yürütmektedir.	3.45	0.95
d58	RTEÜ' nün uygulamaları yerinde ve doğrudur.	3.30	0.90
F6	Kültürel Kaynaşma	3.57	0.70
d37	RTEÜ öğrencilere farklı kültürleri tanıma fırsatı vermektedir.	3.72	0.96
d38	RTEÜ öğrencilerin yöre halkıyla kaynaşmasını sağlamıştır.	3.52	1.01
d31	RTEÜ öğrencilerinin davranışlarında yöre halkınca önce eleştirilen fakat sonra normal karşılanan durumlar olmuştur.	3.42	0.98
d28	RTEÜ Rizeli insanların yabancılara karşı bakışını değiştirmiştir.	3.41	1.04
d27	RTEÜ Rize'deki sosyal ve kültürel yaşamı canlandırmıştır.	3.78	0.92
F7	Ekonomi	3.56	0.87
d22	RTEÜ Rize'de gayrimenkul ve kira bedellerini arttırmıştır.*	3.65	1.02
d30	RTEÜ Rize'deki mal ve hizmet fiyatlarının artmasına yol açmıştır.*	3.47	1.00
F8	Üniversiteden Beklentiler	3.96	0.85
d45	Öğrenciler için ek barınma imkanlarının sunulması gerekir (lojman, rezidans vb.)	3.95	0.99
d44	Üniversite'de halka yönelik mesleki eğitim kurslarının açılması gerekir.	3.96	0.93

EK-3: RİZE İLİNİN ÜNİVERSİTE ALGI VE BEKLENTİSİ YARI YAPILANDIRILMIŞ GÖRÜŞME FORMU

Sayın Başkan / Müdür / Yetkili

Rize'deki kurumların, esnafın ve halkın, Üniversitemizi nasıl gördüğünü ve algıladığını, Üniversiteden beklentilerinin neler olduğunu öğrenmek amacıyla bu görüşmeleri yapıyoruz.

Elde edilecek olan bilgilerle, Üniversite olarak kendimize çeki-düzen vermeyi ve toplumdaki beklentileri karşılayacak bir Üniversite haline gelmeyi amaçlıyoruz.

Burada elde edilecek olan bilgiler, görüşmenin kiminle yapıldığı belirtilmeksizin, sadece bilimsel amaçlarla kullanılacaktır.

Sözlü ifadelerin tamamını anında kaydetme imkânımız olmadığından, görüşme anında ses kaydı yapıp geniş zamanda sözlü ifadeleri metne dönüştürerek incelemek şeklinde bir yöntem kullanılmaktadır.

Üniversite olarak kendimizi sizlerin algı ve beklentilerine uygun şekilde yönlendirebilmemiz için; bu görüşmelere ve yapacağınız samimi değerlendirmelere ihtiyacımız vardır.

Görüşlerinizi bizimle paylaştığınız için çok teşekkür ediyoruz.

YARI YAPILANDIRILMIŞ GÖRÜŞME FORMU SORULARI

1. Bize kendinizden bahseder misiniz?
 - 1.1. Nerelisiniz?
 - 1.2. Ne kadar süredir Rize'de yaşıyorsunuz?
 - 1.3. Bu birimde kaç yıldır çalışıyorsunuz?
 - 1.4. Eğitim durumunuz nedir?
2. Bir şehirde üniversitenin var olması sizce önemli midir?
3. Rize'de üniversite olması sizce ne anlam ifade etmektedir?
4. Rize halkı üniversite hakkında neler söylemektedir?
5. Üniversitesi'nin Rize'ye getirisi ve götürüsü size göre nelerdir?
 - Ekonomik
 - Sosyal
 - Şehir İmajı
6. Üniversitesi'nin çalışmalarını nasıl değerlendiriyorsunuz?
 - Sürekli Eğitim Merkezi'nin Kursları
 - Konferanslar
 - Projeler
 - Sosyokültürel Faaliyetler

7. Üniversitedeki akademisyenlerin Rize'ye olumlu olumsuz ne tür katkılar sağladığını düşünüyorsunuz?
8. Üniversite öğrencileriyle ilgili neler söyleyebilirsiniz.
 - Ekonomik
 - Kültürel
 - Sosyal
9. Üniversite'den beklentileriniz nelerdir? Sizce Üniversitesi'nin şehir için neler yapması gerekir?
10. Yirmi sene sonra şehri ve üniversiteyi nerede görüyorsunuz?
11. Kendi çalışma alanınızla ilgili üniversiteye nasıl katkıda bulunabilirsiniz? Alanınızla ilgili siz üniversiteden neler beklemektesiniz?

EK-4: ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN VE AKADEMİSYENLERİN RİZE ŞEHRİNE YÖNELİK ALGI DÜZEYLERİ		Öğrenci		Akademisyen	
		Standart Sapma	Ortalama	Standart Sapma	Ortalama
	Ortalama				
	Şehirde Sunulan Hizmetlerin Yeterliliği ve Halkın Yenilikçiliği	2.87	0.77	2.67	0.67
16	Yeni teknoloji konusunda Rize halkı yeterli bilgiye sahiptir.	2.35	1.09	2.33	1.05
17	Rize halkı yeniliklere açıktır.	2.46	1.23	2.58	1.23
18	Rize'deki profesyonel iş sektörü yenilikçi bir yapıya sahiptir.	2.52	1.04	2.39	0.97
19	Rize'deki profesyonel iş sektörü yeterli eğitim seviyesine sahiptir.	2.51	1.11	2.32	0.93
20	Rize'de yeterli sayıda alışveriş mekanı vardır.	2.16	1.31	2.29	1.26
24	Rize'de sağlık hizmetleri yeterli seviyededir.	3.26	1.19	3.28	1.17
25	Rize'de sosyal hizmetler yeterli seviyededir.	2.84	1.12	2.73	1.08
26	Rize'de kamu hizmetleri yeterli seviyededir.	2.92	1.06	3.12	1.02
27	Rize'de kişisel gelişime katkıda bulunacak yeterli sayıda eğitim merkezi bulunmaktadır.	2.60	1.15	2.48	1.01
28	Rize'de üniversitede eğitim kalitesi yeterli seviyededir.	2.97	1.18	3.15	0.98
29	Rize'de eğitim kalitesi yeterli seviyededir.	2.80	1.08	2.68	0.93
	Şehir Sakinleri	3.10	0.79	3.19	0.68
30	Rize halkının Rize'den ulusal gelişim açısından olumlu beklentileri vardır.	3.15	1.12	3.34	1.03
31	Rize halkının Rize'den uluslararası gelişim açısından olumlu beklentileri vardır.	3.06	1.13	3.15	1.11
32	Rize insanı saygılıdır.	2.76	1.31	2.75	1.17
33	Rize insanı kabadır.*	2.45	1.36	2.33	1.09
34	Rize insanı eğlencelidir.	3.52	1.27	3.82	0.99
35	Rize insanı duyarlıdır.	3.05	1.27	3.24	1.09
36	Rize insanı eğitilidir.	2.76	1.07	2.65	0.93
37	Rize insanı cana yakındır.	3.45	1.30	3.75	1.01
38	Rize insanı misafirperverdir.	3.61	1.28	3.76	1.03
39	Rize insanı bencildir.*	3.18	1.31	3.08	1.13

	Kentsel Yapı	3.03	0.84	3.16	0.71
1	Rize’de dinlenmek için mekanlar vardır.	3.10	1.17	3.20	1.03
2	Rize’de konaklamak için yeterli sayıda kalacak otel vardır.	2.83	1.11	2.65	1.03
3	Rize’de yaşam standartlarına uygun yeterli sayıda konut vardır.	3.09	1.19	2.65	1.16
40	Rize’de yaşamaktan memnunum.	3.16	1.34	3.65	1.04
41	Rize ilgi çekici bir şehirdir.	3.07	1.33	3.41	1.10
42	Rize’de yaşamak karşılaşılan zorluklara değerlidir.	2.78	1.28	3.17	1.16
43	Rize’de yaşadığım için kendimi ayrıcalıklı hissediyorum.	2.65	1.37	2.74	1.19
44	Rize kendisini diğer şehirlerden ayıran karakteristik özelliklere sahip bir şehirdir.	3.40	1.29	3.73	1.11
45	Rize olumlu imaja sahip bir şehirdir.	3.17	1.25	3.23	1.06
	Kentsel Sorunlar	2.63	0.77	2.09	0.68
5	Rize’de trafik sorunu vardır.*	2.36	1.39	1.66	1.11
9	Rize’de araçların park etmesi için yeterli sayıda park alanı yoktur.*	2.06	1.28	1.41	0.96
10	Rize’de gürültü kirliliği vardır.*	2.66	1.21	2.23	1.15
11	Rize’de görüntü kirliliği vardır.*	2.68	1.34	1.81	1.08
12	Rize’de hava kirliliği vardır.*	3.23	1.26	2.86	1.28
13	İşsizlik Rize için önemli bir sorundur.*	2.78	1.22	2.61	1.16
	Hayat Pahalılığı	1.78	0.91	1.49	0.65
21	Rize’de gıda fiyatları yüksektir.*	1.91	1.17	1.55	0.87
22	Rize’de giyim fiyatları yüksektir.*	1.75	1.06	1.73	0.92
23	Rize’de konut/kira fiyatları yüksektir.*	1.69	1.03	1.17	0.49
	Toplu Taşıma	1.67	0.51	3.45	0.93
6	Rize’de toplu taşıma maddi açıdan uygundur.	3.57	1.37	3.67	1.12
7	Rize’de toplu taşıma bekleme süresi açısından uygundur.	3.23	1.29	3.43	1.20
8	Rize’de toplu taşıma ulaşım süresi açısından uygundur.	3.26	1.21	3.25	1.17
	TOPLAM	2.83	0.52	2.78	0.50

**EK-5: RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİ VE
AKADEMİK PERSONELİN ŞEHİR ALGILARI VE BEKLENTİLERİ
ARAŞTIRMASI ANKET FORMU**

Sevgili Öğrencimiz,

Üniversitemiz Akademik Personeli ve Öğrencilerinin Rize algıları ve beklentilerini tespit etmeye yönelik bu araştırma, Şehir ve Üniversitemiz arasında; birbirini anlama ve doğru yönde gelişim sağlama bakımından önemli görülmektedir. Bu sebeple, anketin üzerinde düşünülerek cevaplanması son derecede önem arz etmektedir.

Katkılarınız için teşekkür eder saygılar sunarız.

Doç. Dr. Ali Rıza SAKLI

*Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
Karadeniz Stratejik Uygulama ve Araştırma
Merkezi Müdürü
Proje Koordinatörü*

RİZE'YE İLİŞKİN ALGI ANKETİ

Kesinlikle Katılmıyorum Katılmıyorum Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum Katılıyorum Kesinlikle Katılıyorum
 Derecelendirme

		1	2	3	4	5
	Yukarıdaki beş cevaptan hangisini uygun görüyorsanız sağ tarafta işaretleyiniz. (X)	1	2	3	4	5
1	Rize'de dinlenmek için mekanlar vardır.	1	2	3	4	5
2	Rize'de konaklamak için yeterli sayıda kalacak otel vardır.	1	2	3	4	5
3	Rize'de yaşam standartlarına uygun yeterli sayıda konut vardır.	1	2	3	4	5
4	Deniz kıyısının olması Rize için önemli bir değerdir.	1	2	3	4	5
5	Rize'de trafik sorunu vardır.	1	2	3	4	5
6	Rize'de toplu taşıma maddi açıdan uygundur.	1	2	3	4	5
7	Rize'de toplu taşıma bekleme süresi açısından uygundur.	1	2	3	4	5
8	Rize'de toplu taşıma ulaşım süresi açısından uygundur.	1	2	3	4	5
9	Rize'de araçların park etmesi için yeterli sayıda park alanı yoktur.	1	2	3	4	5
10	Rize'de gürültü kirliliği vardır.	1	2	3	4	5
11	Rize'de görüntü kirliliği vardır.	1	2	3	4	5
12	Rize'de hava kirliliği vardır.	1	2	3	4	5
13	İşsizlik Rize için önemli bir sorundur.	1	2	3	4	5
14	Güvenlik Rize için önemli bir sorundur.	1	2	3	4	5
15	Rize kültürel faaliyetler açısından zengin bir şehirdir.	1	2	3	4	5
16	Yeni teknoloji konusunda Rize halkı yeterli bilgiye sahiptir.	1	2	3	4	5
17	Rize halkı yeniliklere açıktır.	1	2	3	4	5
18	Rize'deki profesyonel iş sektörü yenilikçi bir yapıya sahiptir.	1	2	3	4	5
19	Rize'deki profesyonel iş sektörü yeterli eğitim seviyesine sahiptir.	1	2	3	4	5
20	Rize'de yeterli sayıda alışveriş mekanı vardır.	1	2	3	4	5
21	Rize'de gıda fiyatları yüksektir.	1	2	3	4	5

22	Rize'de giyim fiyatları yüksektir.	1	2	3	4	5
23	Rize'de konut/kira fiyatları yüksektir.	1	2	3	4	5
24	Rize'de sağlık hizmetleri yeterli seviyededir.	1	2	3	4	5
25	Rize'de sosyal hizmetler yeterli seviyededir.	1	2	3	4	5
26	Rize'de kamu hizmetleri yeterli seviyededir.	1	2	3	4	5
27	Rize'de kişisel gelişime katkıda bulunacak yeterli sayıda eğitim merkezi bulunmaktadır.	1	2	3	4	5
28	Rize'de üniversitede eğitim kalitesi yeterli seviyededir.	1	2	3	4	5
29	Rize'de eğitim kalitesi yeterli seviyededir.	1	2	3	4	5
30	Rize halkının Rize'den ulusal gelişim açısından olumlu beklentileri vardır.	1	2	3	4	5
31	Rize halkının Rize'den uluslararası gelişim açısından olumlu beklentileri vardır.	1	2	3	4	5
32	Rize insanı saygılıdır.	1	2	3	4	5
33	Rize insanı kabadır.	1	2	3	4	5
34	Rize insanı eğlencelidir.	1	2	3	4	5
35	Rize insanı duyarlıdır.	1	2	3	4	5
36	Rize insanı eğitimidir.	1	2	3	4	5
37	Rize insanı cana yakındır.	1	2	3	4	5
38	Rize insanı misafirperverdir.	1	2	3	4	5
39	Rize insanı bencildir.	1	2	3	4	5
40	Rize'de yaşamaktan memnunum.	1	2	3	4	5
41	Rize ilgi çekici bir şehirdir.	1	2	3	4	5
42	Rize'de yaşamak karşılaşılan zorluklara değmektedir.	1	2	3	4	5
43	Rize'de yaşadığım için kendimi ayrıcalıklı hissediyorum.	1	2	3	4	5
44	Rize kendisini diğer şehirlerden ayıran karakteristik özelliklere sahip bir şehirdir.	1	2	3	4	5
45	Rize olumlu imaja sahip bir şehirdir.	1	2	3	4	5

RİZE'YE İLİŞKİN BEKLENTİLERİNİZ

Sosyal ve Kültürel İmkânlar Açısından Şehirden Beklentileriniz:

Alışveriş İmkânları ve Ortamları Bakımından Beklentileriniz:

Staj ve İş İmkânları Bakımından Şehirden Beklentileriniz:

Yaşanabilirlik Açısından Şehirden Beklentileriniz:

Rize Şehrinin Geleceğine Yönelik Beklentileriniz:

Diğer Katkı ve Beklentileriniz:

**EK-6: RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİ VE
AKADEMİK PERSONELİN ŞEHİR ALGILARI VE BEKLENTİLERİ
ARAŞTIRMASI ANKET FORMU**

Sevgili Hocalarımız,

Üniversitemiz Akademik Personeli ve Öğrencilerinin Rize algıları ve beklentilerini tespit etmeye yönelik bu araştırma, Şehir ve Üniversitemiz arasında; birbirini anlama ve doğru yönde gelişim sağlama bakımından önemli görülmektedir. Bu sebeple, anketin üzerinde düşünülerek cevaplanması son derecede önem arz etmektedir.

Katkılarınız için teşekkür eder saygılar sunarız.

Doç. Dr. Ali Rıza SAKLI

*Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
Karadeniz Stratejik Uygulama ve Araştırma
Merkezi Müdürü
Proje Koordinatörü*

KİŞİSEL BİLGİLER							
Cinsiyetiniz	Kadın ☐	Erkek ☐					
Yaşınız	20-25 ☐	26-30 ☐	31-35 ☐	36-40 ☐	41-45 ☐	46-50 ☐	51 ve üzeri ☐
Unvanınız	Okutman ☐	Uzman ☐	Arş Gör ☐	Öğr. Gör ☐	Dr ☐	Yrd. Doç. ☐	Doçent ☐
Kaç yıldır Rize'de görev yapıyor-sunuz?	1-3 yıl ☐	4-6 yıl ☐	7-10 yıl ☐	11-14 yıl ☐	15 ve üzeri yıl ☐		
Rizeli misiniz?	Evet ☐	Hayır ☐					
Görev yaptığınız yerleşim birimi	Rize Merkez ☐	Çayeli ☐	Pazar ☐	Ardeşen ☐	Fin-dıklı ☐	İyidere ☐	Derepaşarı ☐
İdari göreviniz bulunmakta mıdır?	Evet ☐	Hayır ☐					
Görev Yaptığınız Fakülte/ Yüksekokul							

RİZE'YE İLİŞKİN ALGI ANKETİ

Derecelendirme	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	
	1	2	3	4	5	
	Yukarıdaki beş cevaptan hangisini uygun görüyorsanız sağ tarafta işaretleyiniz. (X)					
1	Rize'de dinlenmek için mekanlar vardır.	1	2	3	4	5
2	Rize'de konaklamak için yeterli sayıda kalacak otel vardır.	1	2	3	4	5
3	Rize'de yaşam standartlarına uygun yeterli sayıda konut vardır.	1	2	3	4	5
4	Deniz kıyısının olması Rize için önemli bir değerdir.	1	2	3	4	5
5	Rize'de trafik sorunu vardır.	1	2	3	4	5
6	Rize'de toplu taşıma maddi açıdan uygundur.	1	2	3	4	5
7	Rize'de toplu taşıma bekleme süresi açısından uygundur.	1	2	3	4	5
8	Rize'de toplu taşıma ulaşım süresi açısından uygundur.	1	2	3	4	5
9	Rize'de araçların park etmesi için yeterli sayıda park alanı yoktur.	1	2	3	4	5
10	Rize'de gürültü kirliliği vardır.	1	2	3	4	5
11	Rize'de görüntü kirliliği vardır.	1	2	3	4	5
12	Rize'de hava kirliliği vardır.	1	2	3	4	5
13	İşsizlik Rize için önemli bir sorundur.	1	2	3	4	5
14	Güvenlik Rize için önemli bir sorundur.	1	2	3	4	5
15	Rize kültürel faaliyetler açısından zengin bir şehirdir.	1	2	3	4	5
16	Yeni teknoloji konusunda Rize halkı yeterli bilgiye sahiptir.	1	2	3	4	5
17	Rize halkı yeniliklere açıktır.	1	2	3	4	5
18	Rize'deki profesyonel iş sektörü yenilikçi bir yapıya sahiptir.	1	2	3	4	5
19	Rize'deki profesyonel iş sektörü yeterli eğitim seviyesine sahiptir.	1	2	3	4	5

20	Rize’de yeterli sayıda alışveriş mekanı vardır.	1	2	3	4	5
21	Rize’de gıda fiyatları yüksektir.	1	2	3	4	5
22	Rize’de giyim fiyatları yüksektir.	1	2	3	4	5
23	Rize’de konut/kira fiyatları yüksektir.	1	2	3	4	5
24	Rize’de sağlık hizmetleri yeterli seviyededir.	1	2	3	4	5
25	Rize’de sosyal hizmetler yeterli seviyededir.	1	2	3	4	5
26	Rize’de kamu hizmetleri yeterli seviyededir.	1	2	3	4	5
27	Rize’de kişisel gelişime katkıda bulunacak yeterli sayıda eğitim merkezi bulunmaktadır.	1	2	3	4	5
28	Rize’de üniversitede eğitim kalitesi yeterli seviyededir.	1	2	3	4	5
29	Rize’de eğitim kalitesi yeterli seviyededir.	1	2	3	4	5
30	Rize halkının Rize’den ulusal gelişim açısından olumlu beklentileri vardır.	1	2	3	4	5
31	Rize halkının Rize’den uluslararası gelişim açısından olumlu beklentileri vardır.	1	2	3	4	5
32	Rize insanı saygılıdır.	1	2	3	4	5
33	Rize insanı kabadır.	1	2	3	4	5
34	Rize insanı eğlencelidir.	1	2	3	4	5
35	Rize insanı duyarlıdır.	1	2	3	4	5
36	Rize insanı eğitimlidir.	1	2	3	4	5
37	Rize insanı cana yakındır.	1	2	3	4	5
38	Rize insanı misafirperverdir.	1	2	3	4	5
39	Rize insanı bencildir.	1	2	3	4	5
40	Rize’de yaşamaktan memnunum.	1	2	3	4	5
41	Rize ilgi çekici bir şehirdir.	1	2	3	4	5
42	Rize’de yaşamak karşılaşılan zorluklara değmektedir.	1	2	3	4	5
43	Rize’de yaşadığım için kendimi ayrıcalıklı hissediyorum.	1	2	3	4	5
44	Rize kendisini diğer şehirlerden ayıran karakteristik özelliklere sahip bir şehirdir.	1	2	3	4	5
45	Rize olumlu imaja sahip bir şehirdir.	1	2	3	4	5

RİZE'YE İLİŞKİN BEKLENTİLERİNİZ	
<i>Sosyal ve Kültürel İmkânlar Açısından Şehirden Beklentileriniz:</i>	
<i>Akademik Faaliyetler Açısından Şehirden Beklentileriniz:</i>	
<i>Üniversite – Sanayi İşbirliği Açısından Beklentileriniz:</i>	
<i>Yaşanabilirlik Açısından Şehirden Beklentileriniz:</i>	

<p><i>Rize Şhrinin Geleceğine Yönelik Beklentileriniz:</i></p>	
<p><i>Diğer Katkı ve Beklentileriniz:</i></p>	

Tarihi süreçte üniversitelerin gelişme aşamaları; birinci kuşak, ikinci kuşak ve üçüncü kuşak diye sıralanmaktadır. Bologna Üniversitesi (1088) ile başlayan Birinci Kuşak Üniversiteler eğitimi esas almışlardır. Berlin Üniversitesi (1810) ile İkinci Kuşak Üniversite olgusu ortaya çıkmıştır. Bu dönemde, eğitim ihmal edilmemekle birlikte, üniversitenin asıl görevinin araştırma olduğu kabul edilmiştir. Üçüncü Kuşak olarak çağımız üniversiteleri ise, topluma katkı sunmayı yeni bir boyut olarak eklemişlerdir. Bu dönemde ortaya çıkan bir başka yaklaşım “girişimci üniversite” olgusudur.

İçinde bulunduğumuz dönemde, ister “üçüncü kuşak” isterse “girişimci üniversite” olarak adlandırılınsın, üniversitelerin temel yaklaşımı içinde yer aldıkları il veya bölgenin sorunlarına yönelmek, yerel sanayi kuruluşları ile işbirliği halinde teknoloji üretmek ve ilin gelişiminde öncü bir rol üstlenmektir. Bu çerçevede düşünüldüğünde elinizdeki araştırma eseri, üniversitelerin yeni misyonu için bir zemin sağlama çabası olarak değerlendirilebilir.

**RECEP TAYYIP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ
ÖĞRENCİ VE AKADEMİSYENLERİ İLE
RİZE HALKININ KARŞILIKLI ALGI VE BEKLENTİLERİ**

Editor: Doç. Dr. Ali Rıza SAKLI

ISBN: 978-605-9072-14-4

